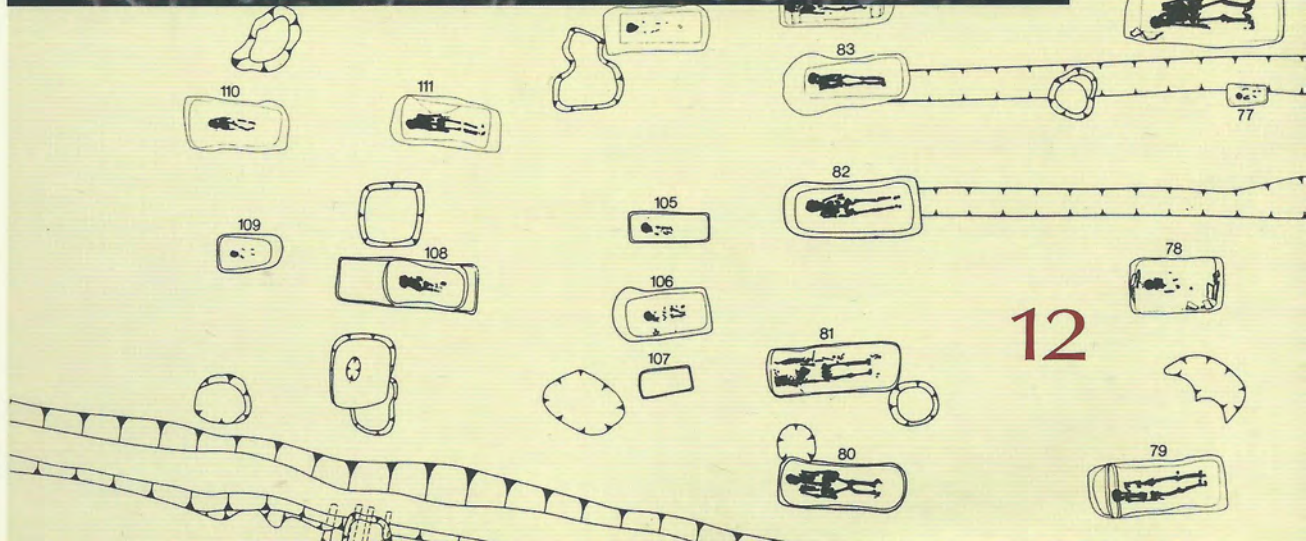
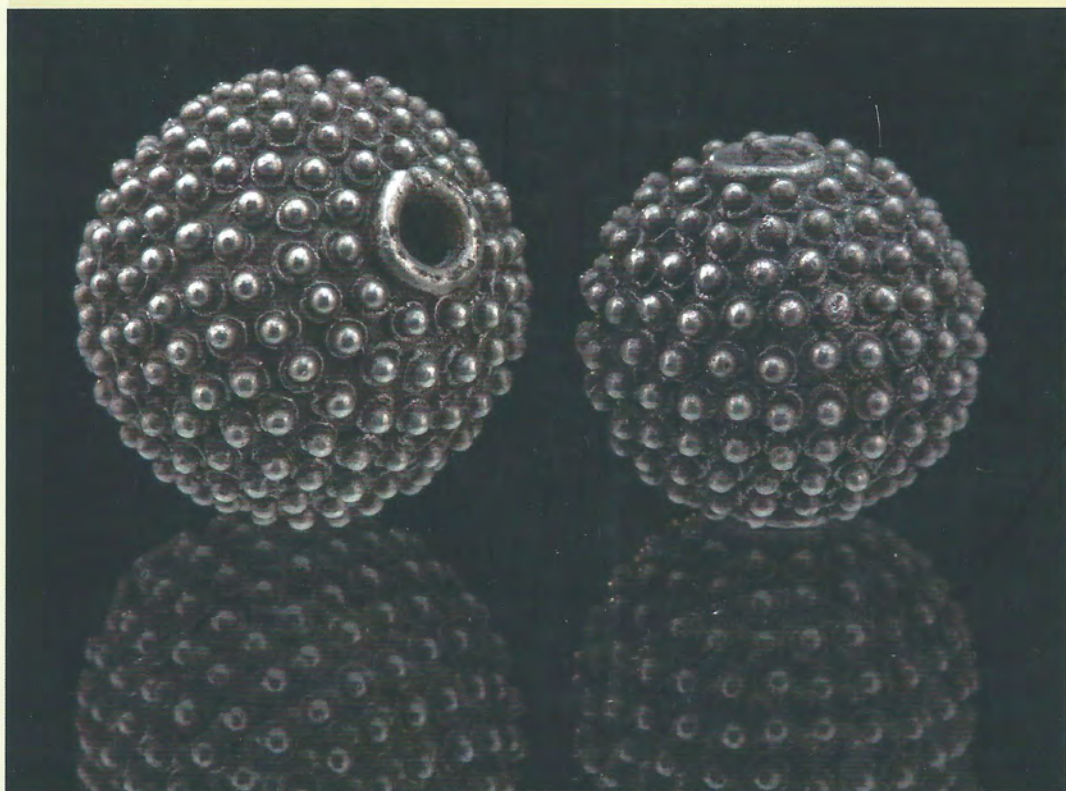

CASTRUM PRAGENSE

POHŘEBIŠTĚ V LUMBEHO ZAHRADĚ NA PRAŽSKÉM HRADĚ

DÍL I. KATALOG

Jan Frolík – Zdeněk Smetánka

CASTRUM PRAGENSE

CASTRUM PRAGENSE 12
POHŘEBIŠTĚ V LUMBEHO ZAHRADĚ NA PRAŽSKÉM HRADĚ
DÍL I. KATALOG

JAN FROLÍK – ZDENĚK SMETÁNKA

Praha 2014

VYCHÁZÍ JAKO 12. SVAZEK ŘADY CASTRUM PRAGENSE S PŘÍSPĚNÍM GRANTOVÉ AGENTURY ČESKÉ REPUBLIKY,
Č. PROJEKTU P405/12/2195

redakční rada/editorial board: Milena Bartlová, Dušan Foltýn, Jan Frolík, Martin Halata, Petr Chotěbor,
Jana Maříková-Kubková, Marej Suchý, Kateřina Tomková

odborní recenzenti/scientific board: Jiří Macháček, Jan Mařík

editor/editor: Jan Frolík

překlad/translation: Petra Maříková-Vlčková

grafická úprava/layout: Kateřina Vytečková

tisk/print: Helvetica & Tempora, s. r. o., Pod Kašany 246/8, 160 00 Praha 6

na přední straně obálky: výřez z celkového plánu pohřebiště a stříbrné perly z hrobu 100,
předměty 18 a 29 (foto Jan Gloc)

vydává: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., Letenská 4, Praha 1, 118 01

© 2014 Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i.

© 2014 Jan Frolík

© 2014 Zdeněk Smetánka

© 2014 Miroslava Blajerová

ISBN 978-80-87365-73-1

Tento svazek a katalog dalších publikací lze objednat na adrese:

Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i. – knihovna

Letenská 4

118 01 Praha 1

Fax: +420 257 532 288

<http://www.arup.cas.cz/>

Orders – Bestellungen:

Oxbow Books, Park End Place, Oxford OX1 1HN, United Kingdom, oxbow@oxbowbooks.com

Beier&Beran – Archäologische Fachliteratur, Thomas-Müntzer-Str. 103, D-08134 Langenweissbach, Germany,

verlag@beier-beran.de

Kubon&Sagner, Buchexport-Import, P.O.Box 341018, D-80328 Munich, Germany, order@kubon-sagner.de

Rudolf Habelt GmbH, Am Buchenhang 1, D-53115 Bonn, Germany, info@habelt.de

OBSAH:

ÚVODEM (J. FROLÍK – Z. SMETÁNKA)	5
POHŘEBIŠTĚ V LUMBEHO ZAHRADĚ – ARCHEOLOGICKÝ VÝZKUM, PRŮBĚH A ZPRACOVÁNÍ (J. FROLÍK).....	7
THE LUMBE GARDEN CEMETERY – ARCHAEOLOGICAL EXCAVATIONS, THEIR COURSE AND EVALUATION	29
VÝZKUM – ROKY A LIDÉ (J. FROLÍK)	33
KATALOG (Z. SMETÁNKA – J. FROLÍK)	41
ÚVOD / INTRODUCTION	41
POPIS JEDNOTLIVÝCH HROBŮ	47
ANTROPOLOGICKÉ A JINÉ POSUDKY (M. BLAJEROVÁ, Z. NEMEŠKALOVÁ)	213
ANTHROPOLOGICAL EVALUATION AND OTHER REPORTS	215
ANTROPOLOGICKÝ POSUDEK 1972 (M. BLAJEROVÁ)	215
ANTROPOLOGICKÝ POSUDEK 1973 (M. BLAJEROVÁ)	225
ANTROPOLOGICKÝ POSUDEK 1975–6 (M. BLAJEROVÁ)	243
REVIZE 1980 (M. BLAJEROVÁ)	257
ANTROPOLOGICKÝ POSUDEK 1987 (M. BLAJEROVÁ)	271
NUMISMATICKÉ POSUDKY 1972, 1975 (Z. NEMEŠKALOVÁ)	275
CHEMICKÁ ANALÝZA 1980	276
SEZNAM OBRAZOVÝCH PŘÍLOH	277
BAREVNÁ PŘÍLOHA	I–XXXVIII

ÚVODEM

Otevíráte první svazek dvojdílné publikace, která se v rámci projektu „Pohřebiště v Lumbeho zahradě Pražského hradu. Analýza šperků a hrobové výbavy v souvislostech počátků Pražského hradu a přemyslovské domény“ (GA ČR P405-12-2195) probíhajícího v letech 2012 až 2014 snaží přiblížit pohřebiště zmíněné v jeho názvu. Od zahájení archeologického výzkumu uběhlo dlouhých 43 let, od výzkumu posledního hrobu 27 let. Záhy po svém objevení přitáhlo pozornost všech, kteří se zajímají o počátky Pražského hradu, počátky Přemyslovců nebo počátky českého státu nebo i těch, které zaujal mimořádný soubor raně středověkých šperků. Do odborné literatury vstoupilo jako významný fenomén, i když z vlastního obsahu bylo známo jenom několik ukázek, ve svém významu pozoruhodných.

Zveřejnění poznatků o pohřebištích a pohřbívání na Pražském hradě a jeho nejbližším zázemí bylo z převážné části splněno v letech 2005 a 2006 úspěšným zakončením projektu „Pražský hrad jako centrum českého státu ve světle pohřbívání doby přemyslovské a lucemburské“, který probíhal v letech 2001 až 2003. Díky projektu byly publikovány a pro další studium zpřístupněny poznatky o všech pohřebištích v severním předpolí Pražského hradu. Z technických důvodů zůstalo mimo zpracování pohřebiště v Lumbeho zahradě, což bylo již tehdy pocíťováno jako závažný nedostatek.

Tato publikace se pokouší skutečně i obrazně uzavřít mezeru mezi pohřebišti, která se rozkládají v Královské zahradě, pod Jízdárnou Pražského hradu a v jejím nejbližším okolí, v Bažantnici, Lumbeho zahradě a Jelení ulici. První svazek je věnován zpřístupnění pramenů a jeho jádrem je katalog všech hrobů. Navazující svazek druhý se bude věnovat vybraným aspektům a problémům, které jsou s pohřebištem spojeny. Nepředpokládáme, že by se tím možnosti studia a poznání pohřebiště vyčerpaly. Proto bylo našim neskromným přáním zpřístupnit maximum poznatků a informací, aby bylo další poznávání pohřebiště co nejvíce usnadněno. Zpracování sebou neslo jeden paradox. Zpřístupnění poznatků o pohřebišti brzy po jeho prozkoumání by bezesporu přineslo impulzy tehdejšímu bádání a možná by před ním otevřelo otázky, kterými se do té doby nezabývalo. Na straně druhé současné studium nálezů mohlo pracovat s metodami a postupy, které tehdy ještě nebyly známy a představují významné obohacení našeho poznání tehdy nedosažitelné.

Na výzkumu a zpracování pohřebiště se během období, které přesáhlo 40 let, podílelo velké množství lidí. Poděkování patří všem, kteří se zúčastnili terénního výzkumu, a kteří pro nás s výjimkou vedení výzkumu (Z. Smetánka, L. Hrdlička), některých asistentů (D. Baštová, T. Durdík, P. Charvát, K. Charvátová, P. Chotěbor, J. Klířová, J. Petříčková, J. Richterová, K. Tomková, I. Vojtěchová), měřičů (J. Morávek, M. Šimana, J. Tájek, M. Turner) a fotografů (J. Salonová, H. Toušková, K. Vlček) zůstávají ukryti v mnoha desítkách brigádníků/studentů, po nichž zůstalo jenom několik fotografií. Poděkování patří také koreferentům a konsultantům výzkumu (J. Filip, V. Moucha, J. Sláma), z nichž pro I. Borkovského to byla poslední terénní akce, kterou sledoval. Stejně početná byla skupina těch, kteří se podíleli na zpracování a konzervaci. Poděkování patří M. Blajerové a antropologické laboratoři, jakož i pracovníkům restaurátorských laboratoří, kresličům a fotografům, kteří se podíleli na dokumentaci a zpracování nálezů v 70. až 90. letech minulého století

V rámci probíhajícího projektu patří dík všem, kteří se přičinili o jeho zdar. Velké množství práce bylo vykonáno zejména při analýzách a rekonzervaci nálezů (M. Bernotová, H. Březinová, K. Kolářová, E. Ottenwelter, L. Srbová, L. Šejvlová), určení paleobotanického (P. Kočár) a malako-zoologického materiálu (J. Hlaváč), analýzy kovů (J. Děd, D. Janová, Š. Msallamová) a skla (Z. Zlámalová Cílová), za kresebnou dokumentaci (M. Housková), za zhotovení značného množství fotografií (J. Gloc, M. Frouz, J. Sobek) a za překlady do angličtiny (P. Maříková Vlčková). Grafická a redakční úprava je dílem Kateřiny Vytejkové, jíž patří dík nejen za tyto práce, ale i za velkou trpělivost při zvládání dodatečných úprav a doplňků. Poděkování patří též archeologickému pracovišti na Pražském hradě a restaurátorským laboratořím za poskytnuté zázemí a podnětné diskuse.

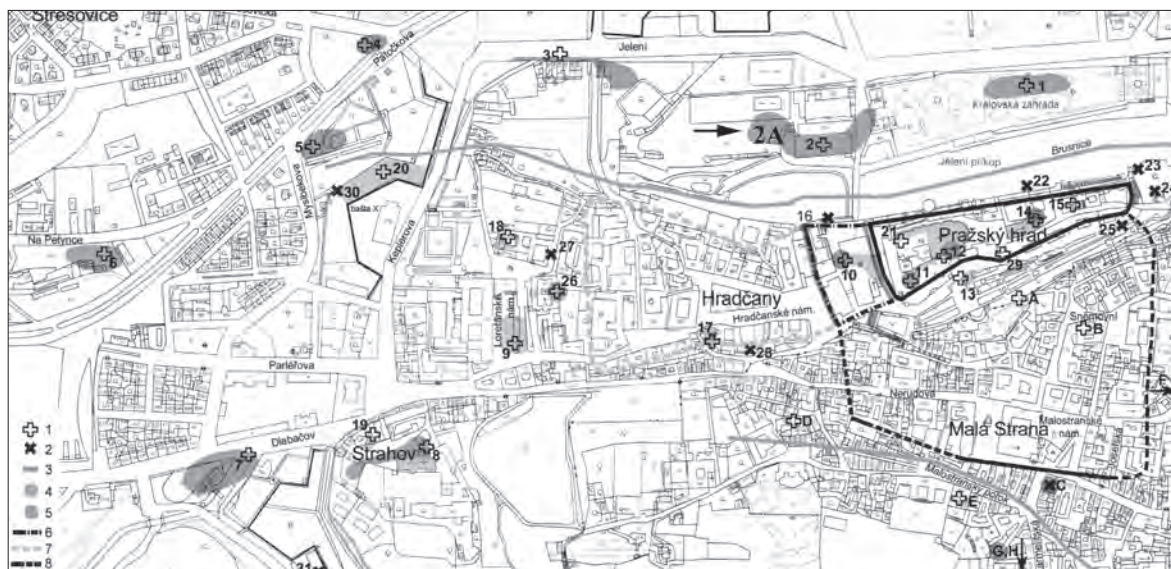
POHŘEBIŠTĚ V LUMBEHO ZAHRADĚ – ARCHEOLOGICKÝ VÝZKUM, PRŮBĚH A ZPRACOVÁNÍ

1. LOKALIZACE

Pohřebiště v Lumbeho zahradě Pražského hradu se rozkládá na severní hraně Jeleního příkopu na parcelách č. 423/1 a 423/4. Území je součástí areálu národní kulturní památky Pražský hrad. Z topografického hlediska a při zohlednění minulosti místa náleží tato plocha do Bažantnice a jeho nejjihu část do Horního Jeleního příkopu (*obr. 1, obr. 2*).

V textu práce se používá pro označení polohy pohřebiště důsledně název „Lumbeho zahrada“, i když je nepřesný, protože areál Lumbeho zahrady I a II se nachází západně od zkoumané plochy. V dosud publikovaných textech se název pohřebiště postupně měnil. Již při prvním zveřejnění se objevily všechny základní varianty pojmenování „za Jízdárnou“, „Lumbeho zahrada“ a „Lumbeho zahrada – za Jízdárnou“ (Smetánka – Hrdlička – Blajerová 1973). V dalších publikacích se pohřebiště objevuje pod střídajícími se názvy (Smetánka 1988), až se ustálil na názvu „Lumbeho zahrada“ (Smetánka – Frolík 1989; Smetánka 1992; 1994; Frolík – Smetánka 1997). Problémy přinesl objev skupiny hrobů v hradních zahradách u křižovatky ulic Jelení a U Brusnice v roce 1996 (Březinová – Turek 1999), které se lokalizačně skutečně nachází na ploše Lumbeho zahrady I.

V rámci zpracování všech pohřebišť v areálu Pražského hradu a jeho nejbližším zázemí byly jednotlivé hrobové skupiny označeny zkratkami, evokujícími jejich lokalizaci. Zkoumané pohřebiště bylo přiřazeno k pohřebišti na jižní straně Jízdárny Pražského hradu a pod ní a označeno zkratkou JÍZ (*obr. 3*) a pohřebiště zkoumané v roce 1996 spojeno s pohřebištem v Jelení ulici a označeno jako pohřebiště Jelení ulice – Lumbeho zahrada (JEL-LZ). V případě eventuálního objevu nových pohřbů, bude jejich označení vycházet z tohoto systému. V předložené práci se kvůli vžitému označení používá i nadále pojmenování „Lumbeho zahrada“ (především vzhledem ke své stručnosti). V partiích, které se zabývají pohřebištem v kontextu Pražského hradu, event. širším je respektováno původní označení (JÍZ – Tomková – Frolík 2005, s. 9), pouze je nadále upřesněno na zkratku Z-JÍZ pro pohřebiště „Lumbeho zahrada“ a V-JÍZ pro pohřebiště u Jízdárny a pod ní.

Obr. 1: Pohřebiště na Pražském hradě a v jeho okolí. V severním předpolí pohřebiště v Jízdárně a jižně od ní (2) a pohřebiště v Lumbeho zahradě (2A). Podle Tomková – Frolík 2005.

Fig. 1: Cemeteries at the Prague Castle and in its vicinity. Cemetery at the Riding School and to the south of it (2) and the Lumbe Gardens cemetery (2A) are located on the northern foreground. After Tomková – Frolík 2005.

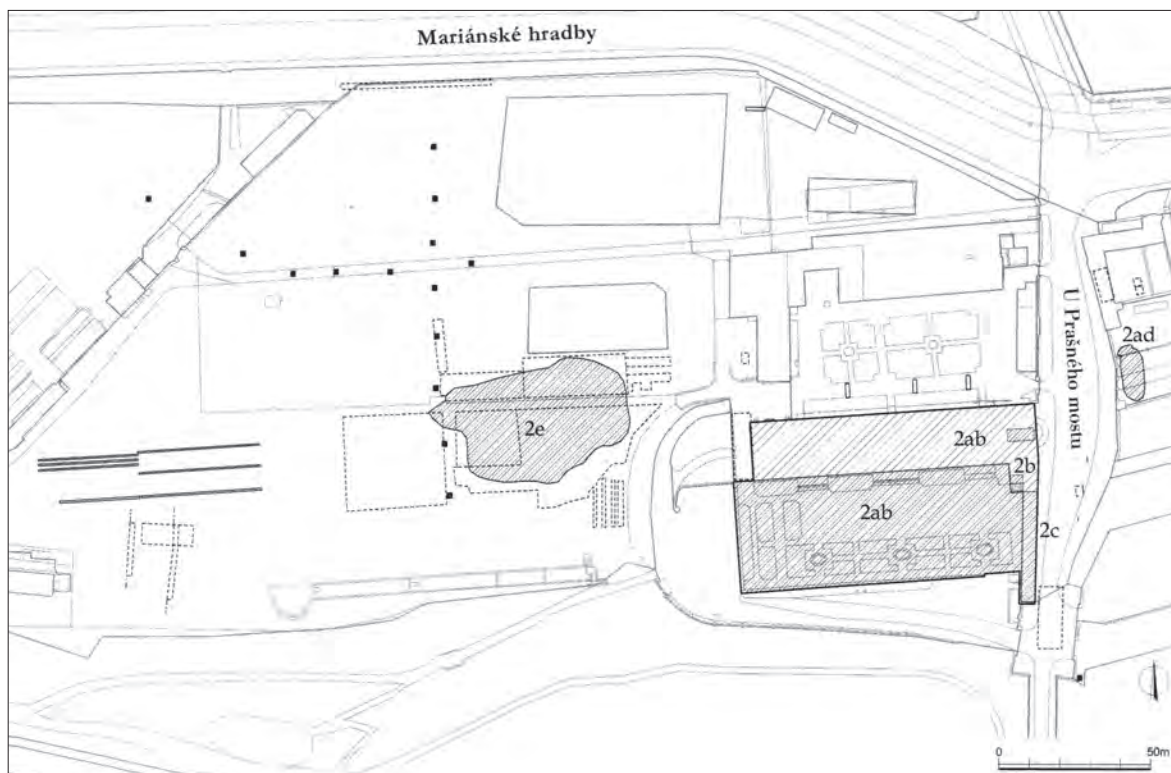
Obr. 2: Praha – Hrad, severní předpolí, letecký pohled. Kroužkem vyznačena poloha pohřebiště Lumbeho zahrada (Z-JÍZ). Podklad podle: <http://www.mapy.cz/>

Fig. 2: Prague Castle, northern foreground, airborne view. Position of the Lumbe Gardens cemetery (Z-JÍZ) is marked by a circle. Source of the data: <http://www.mapy.cz/>

2. HISTORIE AREÁLU

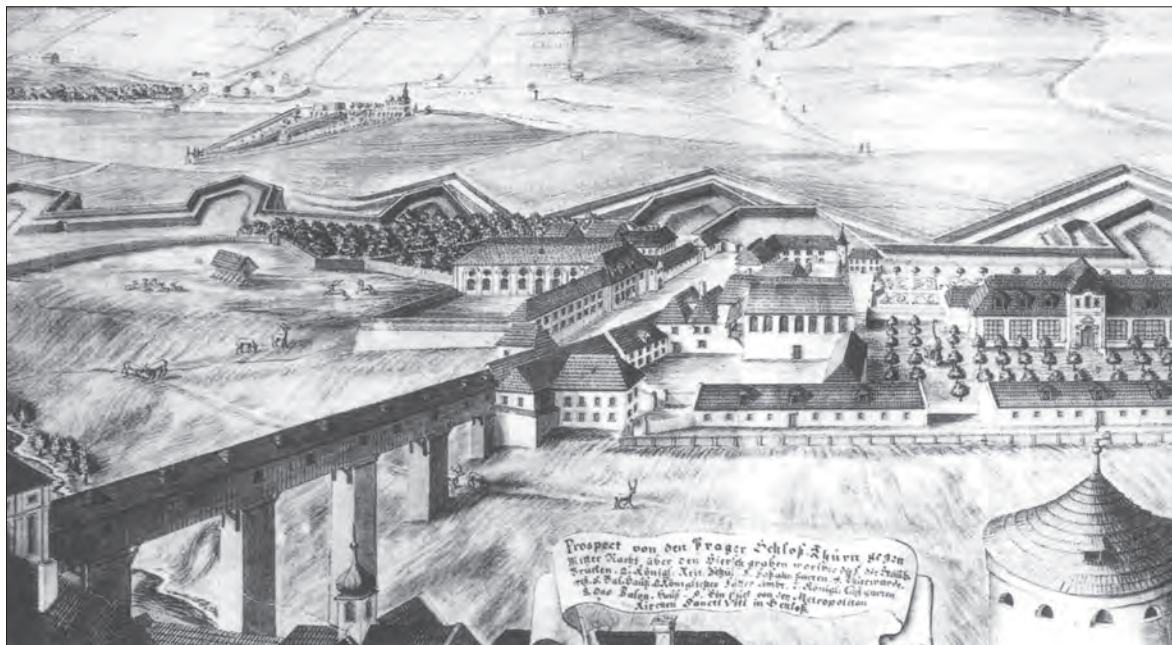
Historicky se pohřebiště nachází v areálu bývalé hradní Bažantnice a jižně od ní na hraně tzv. Horního Jeleního příkopu. Nejstarší zprávy o tomto prostoru pocházejí z pokročilého 14. století, kdy byl celý svah od dnešního Nového Světa až k letohrádku Belveder využíván jako vinice. Nejrozlehlejší z nich byla vinice, zaujímající plochu od západní hranice dnešní Bažantnice až k hranici, která byla v hradním areálu vztažena k chrámu sv. Víta nebo k domu pánů z Rožmberka ve Vikářské ulici (dnešní čp. 37/IV). Poprvé je doložena k roku 1376, kdy jí vlastnil Mikuláš, syn Františka kuraře. Vinice často měnila majitele až na konci 15. století (snad po roce 1485) přešla do královských rukou (konkrétně Vladislava Jagellonského). Lokalizována byla „za Hradem“, „za Hradčany“ nebo „hora Pytlíkovská“. Jako panovnický majetek byla nazývána „Menší hora královská“ nebo „Menší Království“ a byla rozdělena na 11 dílů a pronajímána. Následovaly poměrně časté změny nájemců jednotlivých dílů a jejich dočasné či trvalejší spojování. Změna nastala v roce 1594, kdy vinici scelenou v rozsahu pozdější bažantnice, tehdy v nájmu Kryštofa z Lobkovic, získal Rudolf II. spolu s přilehlým úsekem Horního Jeleního příkopu. Plocha v té době již nebyla využívána jako vinice, ale jako ovocný sad. Štěpnici zde založil (po roce 1585?) Jiří z Lobkovic.

Získaný areál, nazývaný „Nová zahrada“ byl ohrazen zdí (nejstarší jednoznačná zmínka je z roku 1612) a již v roce 1594 byl vykopán rybník. Zahrada byla postupně doplněna několika užitkovými budovami (dům hospodáře/správce, dům pro „indiánského ptáka“). V roce 1604 bylo rozhodnuto zřídit zde „novou zahradu bažantní“. Fungování bažantnice je doloženo k roku 1606 a byli zde chováni bažanti z Nizozemska. Kromě bažantů jsou doloženy labuť, kachny a orel. V roce 1648 bažantníci zdevastovalo tábořící švédské vojsko. V roce 1694 se areál na východní straně zmenšil díky výstavbě Jízdárny (obr. 4). Chov bažantů a koroptví byl zrušen v roce 1743 a v Bažantnici byla zřízena drůbežárna. V roce 1750 byla pronajata pro pěstování moruší. Od roku 1769 byla pronajímána „pro užitek z trávy a ovocných stromů“. V letech 1795 až 1796 byla vyhloubena menší vodní nádrž jižně od rybníka (obr. 5). Po roce 1918 byla Bažantnice užívána jako užitková zahrada. Částečnou změnu přinesl rok 1938, kdy byl areál na severní straně zmenšen při rozšiřování Mariánské (dnešní Jelení) ulice (historické údaje podle Vilímková 1971, s. 3–54). V době zahájení archeologického výzkumu byla jižní část pokryta záhony a severní ovocnými stromy. Navzájem je oddělovala cesta. V současnosti je jižní část parkově upravena, a to na střeše podzemního energocentra. Severní část byla přeměněna v travnatou plochu. Menší vodní nádrž (č. parc. 435) byla zavezena a také proměněna v travnatou plochu.

Obr. 3: Praha – Hrad, severní předpolí. 2A–2D: pohřebiště pod Jízdárnou a v jejím jižním a východním sousedství (V-JÍŽ); 2E: pohřebiště Lumbeho zahrada (Z-JÍŽ). Černými body vyznačeny vrty provedené v roce 1972, černé linie u levého okraje vyznačují linie ručních vrtů v roce 1984. Podle Tomková 2006.

Fig. 3: Prague Castle, northern foreground. 2A–2D: cemetery at the Riding School and in its southern and eastern vicinity (V-JÍŽ); 2E: Lumbe Gardens cemetery (Z-JÍŽ). Black points represent drillings conducted in the year 1972; black lines perpendicular to the left edge of the map represent lines of hand drillings conducted in the year 1984. After Tomková 2006.

Obr. 4: J. J. Dietzler, Pohled z věže chrámu sv. Víta na severní předpolí, r. 1742 (výřez). Bažantnice vlevo od Jízdárny. Podle Bečková 2000.

Fig. 4: J. J. Dietzler, A view from the tower of the Saint Vitus Cathedral on the northern foreground, 1742 (section). Phesantry is visible to the left of the Riding School. After Bečková 2000.

Obr. 5: Praha – Hrad, severní předpolí na mapě indikační skice stabilního katastru, r. 1840–1842. Poloha pohřebiště označena puntíkem. Podle Lašťovka – Lašťovková 2005.

Fig. 5: Prague Castle and its northern foreground as visible on an indication sketch of the Stable Cadastre, 1840–1842. Position of the cemetery is marked by a point. After Lašťovka – Lašťovková 2005.

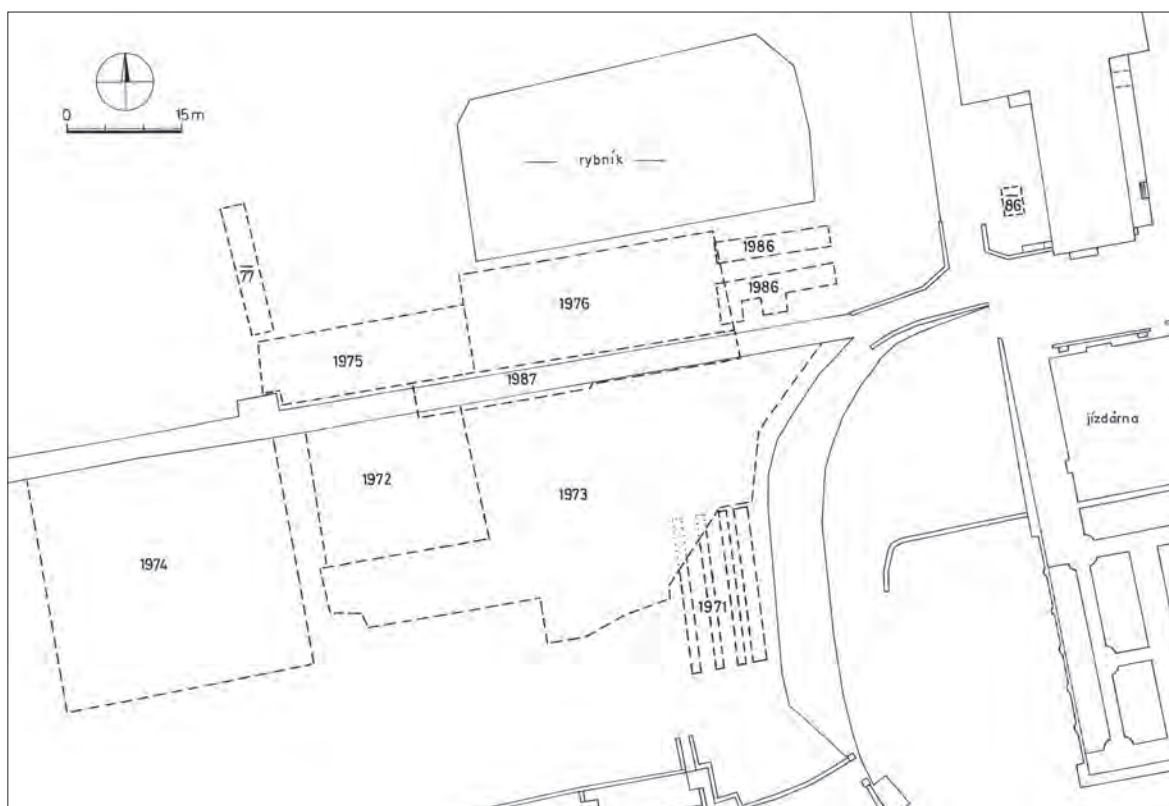
3. STARŠÍ NÁLEZY

Z plochy pohřebiště nejsou známy žádné starší archeologické nálezy. Všechny starší nálezy hrobové proveniencie můžeme jednoznačně spojit s pohřebištěm u Jízdárny (V-JÍZ) (Tomková 2006, s. 13–45), a to především s plochou jižně od ní, tzv. letní jízdárnou. Starší archeologické nálezy nebyly známy ani odjinud z areálu Bažantnice. V bezprostředním okolí byly v roce 1911 v Jelení ulici (tj. vně ohradní zdi Bažantnice) zjištěny pohřby kultury se šňůrovou keramikou a hroby kultury únětické (Axamit 1911). Pohřební a sídlištní areál pokračoval západním směrem, kde byl zčásti zkoumán v letech 1937 až 1938 (Borkovský 1947; Borkovský 1969, s. 32–33; Zápotocký – Pavlů 2004). Přímo v hradním areálu, konkrétně v severozápadním rohu Lumbeho zahrady I, byly pravěké pohřební i sídlištní nálezy a torzo raně středověkého pohřebiště zkoumány v roce 1996 (Březinová – Turek 1999). Jedná se o hrobovou skupinu s označením JEL-LZ (Tomková 2006, s. 89–92). Předpoklad výskytu pravěkých nálezů v Bažantnici se nečekaně potvrdil v roce 2006, kdy byl v jejím severovýchodním koutě prozkoumán ojedinělý hrob kultury se šňůrovou keramikou (Chlustiková – Matíásek 2006). Žádný z uvedených nálezů nemá bezprostřední prostorovou souvislost s raně středověkým pohřebištěm, zkoumaným v letech 1972 až 1987.

4. PRŮBĚH VÝZKUMU

4. 1. Rok 1971

Archeologický výzkum v severním předpolí Pražského hradu – v prostoru za Jízdárnou Pražského hradu a v sousedství Bažantnice byl zahájen v roce 1971 jako záchranný archeologický výzkum (ve skutečnosti spíše zjišťovací a posléze předstihový). Podnětem byla připravovaná památková úprava parkových a zahradních prostor Pražského hradu, mezi nimi prostor Bažantnice, v němž se na rozdíl od jiných zahrad nepředpokládaly větší zásahy pod povrch (Svoboda – Procházka 1971)

Obr. 6: Praha – Hrad, pohřebiště Lumbeho zahrada. Rozmístění zkoumaných ploch po jednotlivých letech.
Fig. 6: Prague Castle, Lumbe Gardens cemetery. Distribution of areas excavated in individual seasons.

a směrnice s archeologickým výzkumem nepočítala v žádném z posuzovaných areálů. Na tuto směrnici zareagoval Archeologický ústav požadavkem provést v jednotlivých zahradách různě intenzivní průzkum s cílem ověřit či korigovat starší archeologické poznatky. V případě Lumbeho zahrad a Bažantnice poukázal na starší archeologické nálezy: „Všechny nálezy se koncentrují do míst při trase Jelení ulice a ulice u Brusnice. Je zřejmé, že rozsah lokalit je větší a že tyto sahají patrně až k hraně Jeleního příkopu. Jedno pohřebiště bylo zjištěno v prostoru Jízdárny. Uvážíme-li plošný rozsah dosud známých archeologických nálezů, musíme konstatovat, že na ploše výše uvedených zahrad zůstávají ještě velké úseky naprosto neprozkoumané, skrývající patrně důležité svědectví k historii PH.“ (Smetánka 1971b). Proto byl požadován geofyzikální průzkum, fosfátové testy a síť zjišťovacích sond (Smetánka 1971a).

Důraznější zdůvodnění nacházíme až v souhrnném materiálu z roku 1979: „V roce 1971 byla jako přednostní úkol stanovena „...příprava památkových směrnic pro zahradnické a sadovnické úpravy v prostoru Severního předpolí Pražského hradu ...Prvou a základní podmínkou předcházející jakékoliv práce spojené s terénními úpravami bylo provedení předstihového archeologického výzkumu. Kategorický požadavek provedení terénní sondáže vycházel z neblahých zkušeností s terénními úpravami, které byly spojeny s výstavbou garáží jižně od Jízdárny na počátku padesátých let, kdy zemní práce znemožňovaly provést kvalifikovaný, odborně dokumentovaný archeologický výzkum, takže I. Borkovskému, tehdejšímu vedoucímu výzkumu Pražského hradu, bylo umožněno pouze „zachraňovat“ nálezy ...“ (Tykva 1979). Kategorická dikce materiálu z roku 1979 je zčásti zřejmě dána úspěšným výzkumem a nálezem mimořádného pohřebiště. Prosazení požadavku archeologického výzkumu nebylo zcela snadné a přistupovalo se k němu s určitou nedůvěrou. Stejně tak není zřejmé, zda již tehdy se pod pojmem „zahradnické a sadovnické úpravy“ skrýval plán vybudovat rozsáhlé podzemní enegrocentrum, které by zlikvidovalo značné plochy původních terénů.

Po zajištění nezbytného zázemí a pracovních sil, vyřešeném zapojením archeologického výzkumu do tehdy populární akce „Studenti Pražského hradu“, kterou pořádal Ústřední výbor socialistického

svazu mládeže, byly práce zahájeny 30. srpna 1971 s cílem „poznat situaci záp. od Jízdárny a studium reliefu zahrady a Jeleního příkopu“ (Smetánka 1971c). Na ploše za západním koncem Jízdárny Pražského hradu byly vyměřeny celkem 4 sondy orientované kolmo na hranu Jeleního příkopu. Sondy byly dlouhé 20 m a široké 1 m (sondy I, II, III) nebo 2 m (sonda IV). Terénní situace v sondách byla velmi jednoduchá. Sprašové podloží bylo zjištěno v hloubce kolem 3 m. Zachycené vrstvy i podloží se svažovaly směrem k jihu (do Jeleního příkopu). Současný povrch byl interpretován jako vzniklý až v novověku a zjištěné úpravy spojeny s dobou renesanční a s rudolfinskými úpravami (Smetánka 1971b). Práce pokračovaly až do 27. září 1971 (*obr. 6*). Celkový výsledek byl hodnocen jako splňující svůj účel a byl vznesen požadavek na pokračování v roce 1972, a to systémem vrtů, které měly přinést informaci o průběhu podloží, event. zachytit archeologické objekty, dále geofyzikální měření na hraně Jeleního příkopu a „1–3 pedologické sondy za účelem poznání terénní situace“ (Smetánka 1971c).

4. 2. Rok 1972

Výzkum v roce 1971 nepřinesl očekávané rozhojnění hrobových nálezů, a proto byla sezona 1972 plánována v širším záběru. První terénní aktivitu, jíž se zúčastnili archeologové, a kterou sami iniciovali, bylo provedení série vrtů. Úkolem vrtů bylo zjistit průběh sprašového hřbetu ve směru sever-jih a další sérii vrtů ve směru východ-západ. Další vrty byly plánovány mimo Lumbeho zahradu, event. Bažantnici (Smetánka 1972a).

Práce pomocí vrtné soupravy zajištěné Vojenským útvarům 1034 Terežín byly zahájeny 4. dubna 1972. V deníku výzkumu je popsáno celkem 14 vrtů (z 19 původně vytyčených) jenom povšechně lokalizovaných. Dokumentována byla především hloubka sprašového, event. jílovitého podloží a charakter vrstev (navážek) na něm (Smetánka 1972a). Vrty byly dodatečně zaměřeny a z plánu vyplývá, že 13 bylo situováno do Bažantnice a jeden další do Lumbeho zahrady I. (*obr. 3*). V žádném vrtu nebyl zachycen archeologický objekt (*obr. 7*).

Práce plánované na rok 1972 byly rozšířeny a opětovně zařazeny do akce „Studenti Pražskému hradu“ s plánovanou účastí až 60 (!) studentů/brigádníků na jeden turnus. Výzkum byl nadstandardně personálně zajištěn: zodpovědný vedoucí pracovník – Z. Smetánka; vedoucí jednotlivých týmů – A. Hejna, L. Hrdlička, V. Moucha, Z. Smetánka; asistenti a pomocní asistenti – P. Černá, T. Durdík, J. Richterová, P. Charvát, P. Chotěbor, K. Procházková (Charvátová), D. Špačková; konsultanti – I. Pavlů, J. Sláma; pedagogický poradce – M. Buchvaldek; měřiči – J. Morávek, M. Šimana, M. Turner; fotografové – V. Jílková, H. Žárská (Toušková) (Smetánka 1972b).

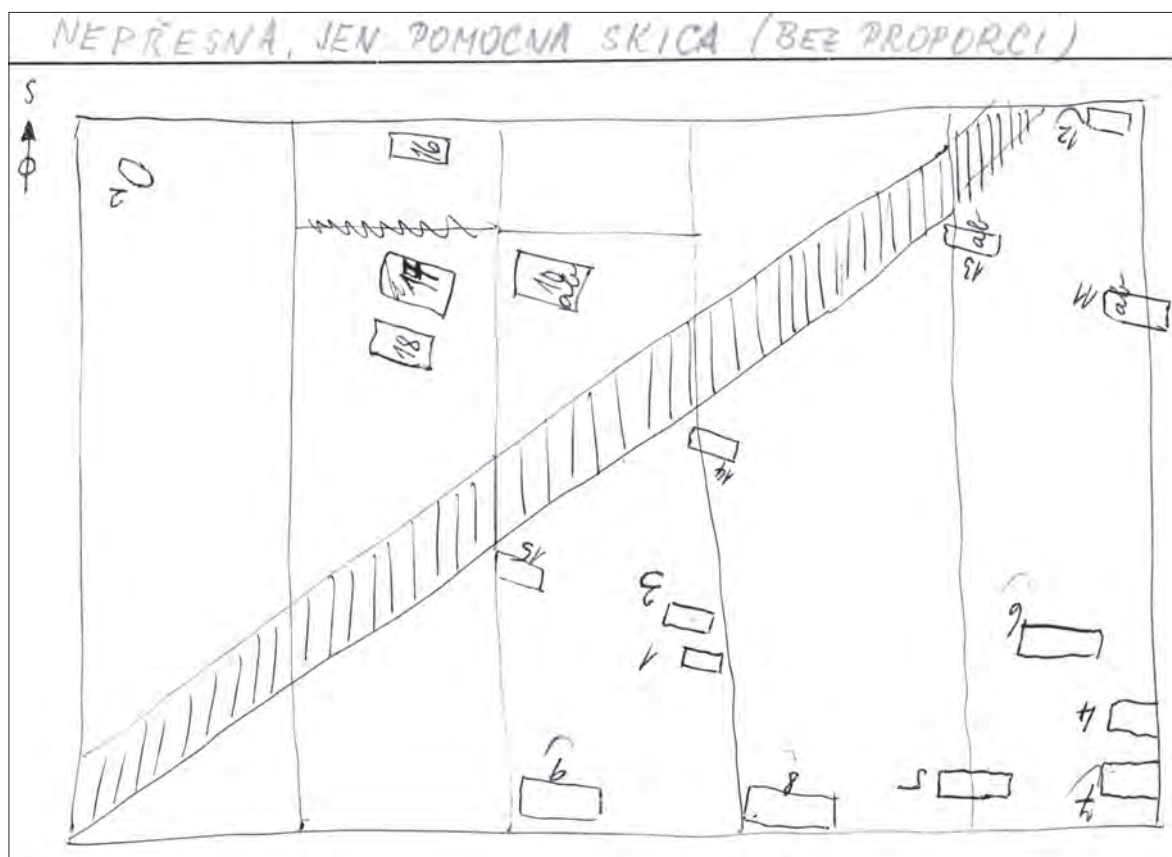
Hlavní těžiště prací se přesunulo do areálu za domy čp. 193/IV–197/IV, 199/IV a 200/IV v Jelení ulici. Cílem sondáže bylo ověřit, zda do těchto míst pokračuje pohřebiště, zkoumané ve 30. letech 20. století před zmíněnými domy (JEL-LZ – Tomková 2006, s. 78–88).

Práce byly zahájeny 3. července 1972 a až do 7. srpna 1972 probíhaly pouze v okolí domů v Jelení ulici, konkrétně na dvoře u domu čp. 196/IV (sondy I až VI – Smetánka 1972d). Od 7. srpna 1972 byly sklizní brambor zahájeny práce v „přední Lumbeho zahradě“. Po sklizni (9. srpna 1972) byly povrchové vrstvy sejmuty mecha-

Obr. 7: Praha – Hrad, severní předpolí. Vrty v roce 1972, uprostřed T. Durdík.

Fig. 7: Prague Castle, northern foreground. Drillings conducted in the year 1972; in the middle stands T. Durdík.

Obr. 8: Praha – Hrad, pohřebiště Lumbeho zahrada. Terénní náčrt rozmístění hrobů v sondě VII z roku 1972. Kreslil Z. Smetánka.

Fig. 8: Prague Castle, Lumbe Gardens cemetery. A field sketch depicting distribution of graves in trench VII from the year 1972. Drawn by Z. Smetánka.

nizací (10. srpna 1972). Následující den byla plocha nově vyměřené sondy VII/1972 o rozměrech 18 x 22 m začištěna a začalo ruční skrývání níže uložených vrstev, které probíhalo s negativním výsledkem až do 7. září 1972 (*obr. 6*). Terénní deník připomíná odkryv „spodní části ornice“ nebo „odkryv humusu“ a následné „zaškrabování povrchu na žlutku“. Pro ověření, zda bylo skutečně dosaženo podloží, byla v severozápadním rohu sondy hloubena geologická sonda (22. až 25. srpna 1972). Jinak byly v sondě začišťovány novověké objekty (zmiňován blíže nepopsaný „kanál“). Dne 1. září byla vyměřena „těsně u vchodu do zahrady“ sonda VIII s cílem zjistit, zda sem nepokračuje pohřebiště od Jízdárny. Mimo nové sondy v „přední“ Lumbeho zahradě byla rozšířena sondáž za domy v Jelení ulici (sondy IX až XI).

Dosavadní spíše negativní zjištění se změnilo 7. září 1972, kdy byla při začišťování objevena dětská kostra (hrob 1/72). Následovala preparace a nález dalších dvou hrobů (2/72 a 3/72), v deníku se zvlášť připomíná nález 2 velkých gombíků, záušnic a náušnic a korálů (13. a 14. září 1972). Objev pohřebiště byl zvlášť ohlášen řediteli ústavu (15. září 1972). Archeologické práce pokračovaly ještě v týdnu 19. až 22. září 1972, a to postupným odkrýváním hrobů 4/72 až 12/72. Podle terénního deníku byly v tomto období zjištěny ještě hroby 13/72 až 15/72. Nicméně podle hlášení z 20. listopadu 1972 (Smetánka 1972c) pokračovaly práce až do 21. října 1972, při nichž se počet zjištěných a prozkoumaných hrobů zvýšil na 20 (hroby 16/72 až 20/72 – *obr. 8*). Hrob 21/72 již nebyl pro nepříznivé počasí vykopán a jeho výzkum byl ponechán na další sezonu. Také dokončení prací v zatím negativní sondě VIII bylo přesunuto na rok 1973.

Podle hlášení z 20. 11. 1972 (Smetánka 1972c) a deníku výzkumu (Smetánka 1972d) bylo konečné složení výzkumného týmu mírně odlišné od původního záměru: vedoucí výzkumu – Z. Smetánka; zástupce vedoucího výzkumu – L. Hrdlička; konsultanti – V. Moucha, J. Sláma; asistenti a pomocní asistenti – D. Čumlivski, T. Durdík, P. Charvát, P. Chotěbor, J. Klířová, K. Procházková (Charvátová), J. Richterová, I. Rosolová (Vojtěchovská), D. Soukupová (Baštová); měřiči – J. Morá-

vek, M. Turner; fotografové – J. Salonová, H. Žárská (Toušková). Za Kancelář presidenta republiky vystupoval B. Tykva. Ve třech turnusech akce „Studenti Pražskému hradu“ pracovalo průměrně 35 brigádníků.

Pravěké nálezy z plochy za domy v Jelení ulici a hrobové nálezy v Lumbeho zahradě přitáhly pozornost pracovníků Kanceláře presidenta republiky a médií. Archeologický výzkum navštívila také manželka presidenta Svobody Irena (24. července 1972). S výsledky výzkumu byla odborná veřejnost seznámena v předběžné zprávě (Smetánka – Hrdlička – Blajerová 1973).

4.3. Rok 1973

Úspěšný výsledek archeologických prací v roce 1972 vedl k optimistickému naplánování prací na rok 1973, jejichž těžiště se přesunulo pouze do Lumbeho zahrady/Bažantnice. Pro rok 1973 není k dispozici úplný deník výzkumu a postrádáme také obvyklá hlášení o zahájení prací a o jejich ukončení pro archiv Archeologického ústavu. Dochovalo se pouze hlášení pro Kancelář presidenta republiky (Studenti 1973), které nese zřetelnou stopu doby a prostředí, v němž vzniklo. Lze proto jenom sumárně shrnout, že práce probíhaly v červenci až září opět jako součást akce „Studenti Pražského hradu“, jichž se zde vystříдалo ve třech turnusech celkem 90.

Obr. 9: Praha – Hrad, pohřebiště Lumbeho zahrada 1973, skrývka. Pohled od západu.

Fig. 9: Prague Castle, Lumbe Gardens cemetery, 1973. Removal of overburden. A view from the west.

Obr. 10: Praha – Hrad, pohřebiště Lumbeho zahrada 1973, celkový záběr na zkoumanou plochu. Vzadu uprostřed L. Hrdlička a J. Sláma (?).

Fig. 10: Prague Castle, Lumbe Gardens cemetery, 1973. A general view of the excavated area. L. Hrdlička and J. Sláma (?) are standing at the back centre of the picture.

Obr. 11: Praha – Hrad, pohřebiště Lumbeho zahrada. Návštěva presidenta Ludvíka Svobody 11. července 1973. V hrobě v bílé košili Z. Smetánka, na kraji klečí L. Hrdlička, za ním Ludvík Svoboda, zcela vpravo J. Sláma.

Fig. 11: Prague Castle, Lumbe Gardens cemetery. A visit of the President Ludvík Svoboda held on July 11th, 1973. Z. Smetánka (wearing a white shirt) stands in a grave; L. Hrdlička kneels at its edge with the President Ludvík Svoboda behind him; and J. Sláma stands on the right.

Zkoumána byla plocha sondy VIII z roku 1972, která byla rozšířena západním a jihozápadním směrem a propojena se sondou VII z loňského roku. Vznikla tak souvislá plocha 70 x 25 m (tj. včetně plochy z roku 1972 – Smetánka – Hrdlička – Blajerová 1973, s. 386). U jihovýchodního okraje došlo k propojení se sondami z roku 1971 (*obr. 6*). Práce byly zahájeny 2. července 1973. Pozornost byla věnována hrobu 21/72 (pod novým označením 1/73). Práce jsou v terénním deníku stručně popsány do 20. srpna 1973, kdy počet hrobů dosáhl čísla 63/73. Dále zápisy chybí, i když výzkum pokračoval (*obr. 9, obr. 10*).

Celkem bylo prozkoumáno 78 hrobů (1/73 až 78/73). Výzkumný tým se pravděpodobně příliš nezměnil, i když konkrétní údaje máme pouze o vedoucích výzkumu Z. Smetánkovi a L. Hrdličkovi. Chybí údaje o asistentech, poprvé se zmiňují koreferenti výzkumu (I. Borkovský – v terénním deníku zapsána jeho návštěva ze dne 27. července 1973, J. Filip).

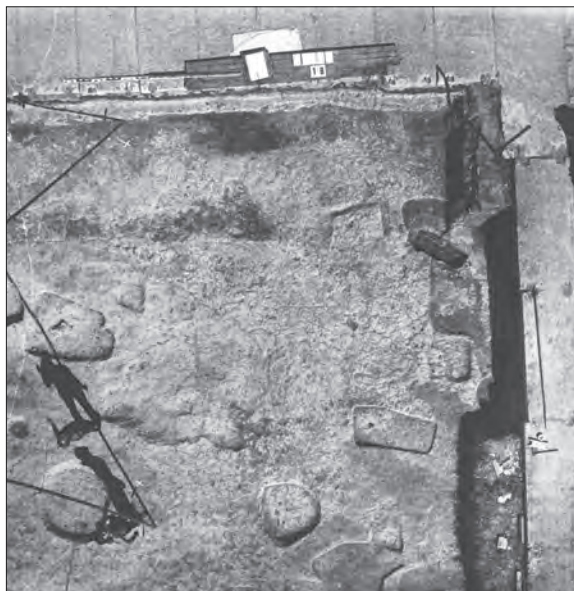
Archeologický výzkum se těšil vzhledem k bohatým nálezům velké pozornosti médií, jakož i pracovníků Kanceláře presidenta republiky. Výzkum zároveň navštívil dvakrát prezident republiky Ludvík Svoboda (11. července 1973 a 8. srpna 1973 – *obr. 11*) a dvakrát jeho manželka Irena. Součástí popularizace výsledků byla také výstava vybraného souboru předmětů v Míčovně v Královské zahradě, která proběhla ve dnech 15. až 17. června 1973 (tedy z předmětů objevených v sezóně 1972) v souvislosti se zpřístupněním Míčovny, Královské zahrady a Dolního Jeleního příkopu. Výstavu údajně navštívilo 55000 návštěvníků (Studenti 1973). Také o této sezóně byla odborná veřejnost informována předběžným sdělením (Smetánka – Hrdlička – Blajerová 1974).

4.4. Rok 1974

Podle plánu z předchozího roku pokračoval archeologický výzkum západním směrem od plochy zkoumané v roce 1973. Rozšíření mělo plochu 50 x 55 m (*obr. 6*). Výzkumná sezona byla zahájena 1. července 1974 a trvala do 23. srpna 1974.

Objeveny však byly jenom 2 hroby (1/74 a 2/74), a to těsně u hranice výzkumu z roku 1973. Ostatní nalezené objekty souvisely s novověkým zahradním provozem areálu. Výzkum byl i nadále veden Z. Smetánkou a L. Hrdličkou. Mezi nově aplikovanými metodami se objevuje fotogrammetrie (Archeologický výzkum 1974 – *obr. 12*). Přes víceméně negativní výsledek bylo pohřebiště vymezeno bezpečně na západní straně.

Obr. 12: Praha – Hrad, pohřebiště Lumbeho zahrada 1974. Fotogrammetrický snímek severovýchodní části zkoumané plochy.

Fig. 12: Prague Castle, Lumbe Gardens cemetery, 1974. Photogrammetric picture of the north-eastern part of the excavated area.

Obr. 13: Praha – Hrad, pohřebiště Lumbeho zahrada 1975. Fotogrammetrický snímek hrobů 128 a 129 (16/75 a 17/75).

Fig. 13: Prague Castle, Lumbe Gardens cemetery, 1975. Photogrammetric picture of graves 128 and 129 (16/75 and 17/75).

4.5. Rok 1975

Pro rok 1975 obrátili archeologové svoji pozornost severním směrem od plochy zkoumané v letech 1972 až 1974. Zde se nacházel oplocený ovocný sad, oddělený od dříve zkoumaných ploch cestou. Pro výzkum byla vyčleněna plocha asi 3 ary u plotu na jižní straně sadu (*obr. 6*). Plocha pro výzkum byla zvláště ohrazena, aby byl znemožněn přístup do zbylé části sadu z obavy před krádeží ovoce. Práce byly naplánovány na červenec a srpen a opět zařazeny do akce „Studenti Pražskému hradu“ (Smetánka 1975a). Výzkum také musel respektovat některé ovocné stromy, přestože bylo původně přislíbeno jejich odstranění v rámci obnovy sadu. Výzkum byl zahájen 7. července 1975 a v terénním deníku podchyceny do 5. srpna 1975 (v té době bylo odkryto celkem 12 hrobů). Další pokračování prací není zapsáno.

Na vymezené ploše bylo prozkoumáno celkem 22 hrobů (hroby 1/75 až 22/75), zahloubených do sprašového podloží. Překrývala je až 90 cm vrstva (blíže nepopsaná). Některé hroby byly bohatě vybaveny, z chronologického hlediska byl za nejdůležitější nález považován hrob s denárem knížete Jaromíra (1003–1012).

Výzkumný tým se nezměnil (vedoucí Z. Smetánka a L. Hrdlička), měřičské práce, u nichž se poprvé uplatnila fotogrammetrie jednotlivých hrobů (*obr. 13*), prováděli J. Morávek, M. Šimana a J. Tájek. Z návštěvy I. Borkovského usuzujeme, že byl i nadále koreferentem výzkumu (Richter 1975).

4.6. Rok 1976

Bezprostředně po skončení prací v roce 1975 byly plánovány práce na rok 1976, a to opět v ploše sadu (Smetánka 1976). Výzkum probíhal v období od 5. července 1976 do 27. srpna 1976 opět jako součást akce „Studenti Pražskému hradu“.

Výzkumem byla dotčena zbývající část plochy sadu mezi cestou na jižní straně a vodní nádrží (č. parc. 435 – dnes zaniklou) s podobnými omezeními jako v roce 1975 (*obr. 6*). Tím byla stanovena severní hranice pohřebiště, respektive severní okraj plochy s hroby. Objevila se úvaha o tom, že eventuální další pohřby mohly být zničeny zmíněnou nádrží. Odkryto bylo celkem 15 hrobů (1/76 až 15/76) „vybavených obvyklým inventářem“ (Richter 1976).

Vedoucím výzkumu byl nadále Z. Smetánka, účast L. Hrdličky se neuvádí. Z. Smetánka zajistil též fotodokumentaci. Výzkum pohřebiště byl považován za víceméně ukončený s možným ověřením zatím nejasné severozápadní hranice v roce 1977. Plánováno bylo zahájení prací na nálezkové zprávě.

4.7. Rok 1977

V roce 1977 se archeologové naposledy vrátili do sadu. Pro výzkum, jehož hlavním cílem bylo vymezení pohřebiště na severozápadní straně, byla určena pouze plocha komunikace, probíhající sadem ve směru sever-jih. Archeologický výzkum probíhal od 4. července 1977 do 26. srpna 1977. Vyměřena byla sonda o rozměrech 17,4 x 3 m (*obr. 6*). V sondě bylo v hloubce 70 cm sprašové podloží nebo podloží tvořené zjílovatělou břidlicí. Nebyly zjištěny žádné hroby, ale pouze novověký zděný objekt, interpretovaný jako sušárna a ohradní zeď Bažantnice datovaná do 16. století (*obr. 14, obr. 15*). Z hlediska rozsahu pohřebiště je důležité zjištění hranice mezi podložím, tvořeným spraší a podložím tvořeným kompaktní jílovitou břidlicí, „... která je asi skutečnou přírodní hranicí pohřebiště na severu... Celkově lze uzavřít, že skupina hrobů zkoumaných v Lumbeho zahradě od roku 1972 je uzavřena a je relativně kompletní“ (Smetánka 1977).

Dále byla ještě odkryta volná plocha na severním okraji Jeleního příkopu o rozměrech 8x8 m. Po jejím odkrytí se objevilo sprašové podloží s novověkými objekty. „Plochu a zřejmě i její okolí lze předat ke stavebnímu využití“ (Smetánka 1977). Na dochovaných plánech není zanesena.

Složení výzkumného týmu se oproti roku 1976 nezměnilo (vedoucí Z. Smetánka, geodetická dokumentace J. Morávek a J. Tájek).

Obr. 14: Praha – Hrad, Bažantnice 1976. Celkový pohled na nároží novověké podsklepené stavby. Pohled od severu. Foto Z. Smetánka.

Fig 14: Prague Castle, Phesantry, 1976. A general view of the corner of a Post-Medieval building with a cellar. View from the north. Photo: Z. Smetánka.

Obr. 15: Praha – Hrad, Bažantnice 1976. Detail schodiště do sklepa novověké stavby. Pohled od severovýchodu. Foto Z. Smetánka.

Fig 15: Prague Castle, Phesantry, 1976. Detail of a staircase leading to the cellar belonging to a Post-Medieval building. View from the north-east. Photo: Z. Smetánka.

4.8. Rok 1978

V roce 1978 proběhla na žádost Kanceláře presidenta ČSSR sondáž v Lumbeho zahradě v místech, kde se předpokládala výstavba pomocných provozů (zahradních zařízení). Plocha ležela západně od zkoumaného pohřebiště a uvažovalo se o možnosti, že po určité mezeře by mohla začít nová skupina pohřbů. Výzkum proběhl od 3. července 1978 do 25. srpna 1978 v rámci akce „Studenti Pražskému hradu“.

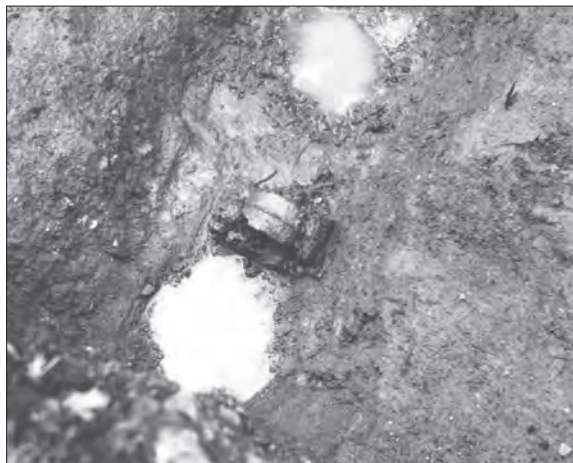
Na hraně Jeleního příkopu byly vyměřeny dva paralelní řezy široké 1,5 m ve směru sever-jih (*obr. 16*) a byla odkryta také menší část plochy mezi nimi. Zjištěno bylo sprašové podloží, které poblíž hrany příkopu přechází ve zjílovatělou břidlici. Hrobové jámy nebyly zjištěny, podařilo se však upřesnit průběh hradního vodovodu pravděpodobně z 16. století, z něhož zbyly části dřevěných trub a železné objímky (*obr. 17*). Složení výzkumného týmu se nezměnilo (vedoucí Z. Smetánka, geodetická dokumentace J. Morávek a J. Tájek – Smetánka 1978).

Archeologické práce v Lumbeho zahradě/Bažantnici tím byly na několik let přerušeny, ale s vědomím, že zůstává nezkoumaná plocha pod komunikací, která protínala celý areál ve směru východ-západ, a kde se mohlo nacházet několik zbývajících hrobů (Smetánka 1976).

Obr. 16: Praha – Hrad, hrana Horního Jeleního příkopu 1978, celkový pohled na sondáž od severu. Foto Z. Smetánka.

Fig. 16: Prague Castle, edge of the Upper Stag Moat, 1978. A general view of the excavated area from the north. Photo: Z. Smetánka.

Obr. 17: Praha – Hrad, hrana Horního Jeleního příkopu 1978, detail železné spojky dřevěného vodovodního potrubí. Foto Z. Smetánka.

Fig. 17: Prague Castle, edge of the Upper Stag Moat, 1978. Detail of an iron collar connecting wooden water pipes. Photo: Z. Smetánka.

4.9. Rok 1984 a 1986

Pozornost archeologů k ploše pohřebiště a jeho nejbližšímu okolí přetrvávala i nadále. V roce 1984 byly sledovány práce při stavbě nového skleníku v jihozápadním rohu ovocného sadu a byla provedena série vrtů (*obr. 3*) pro vytipování eventuálních archeologických situací na ploše situované západně od sond, provedených v roce 1978 (Frolík 1984). Obě sledované akce byly archeologicky negativní, pokud nepočítáme novověkou keramickou příměs v zahradní zemině.

Na západní stranu plochy, zkoumané v roce 1976, navázaly v roce 1986 čtyři sondy (*obr. 6*). Byla to poslední část výzkumu, která se odehrála jako součást akce „Studenti Pražskému hradu“, a to od 9. července 1986 do 8. srpna 1986. Sondáž se prokázalo, že pohřebiště tímto směrem již nepokračuje (Petříčková 1988).

4.10. Rok 1987

V roce 1987 byly na ploše pohřebiště zahájeny stavební a výkopové práce pro vybudování rozsáhlého podzemního energocentra. V ploše sta-

Obr. 18: Praha – Hrad, pohřebiště Lumbeho zahrada 1987. Pohled na zkoumanou plochu od západu. Foto J. Frolík.

Fig. 18: Prague Castle, Lumbe Gardens cemetery, 1987. A view of the excavated area from the west. Photo: J. Frolík.

vební jámy se měla ocitnout i komunikace, protínající pohřebiště, která nemohla být prozkoumána v letech 1972 až 1977 *obr. 6, obr. 18*).

Archeologické práce byly zahájeny 21. října 1987 skrývkou, na kterou navázal 9. listopadu 1987 plošný archeologický výzkum. Práce probíhaly do 20. listopadu 1987. Plocha komunikace byla zčásti poškozena výkopem pro vodovodní potrubí a novověkou ohradní zdí Bažantnice. Zjištěny a prozkoumány byly 4 hroby (1/87 až 4/87). Na pracích se podílel tehdejší archeologický kolektiv Pražského hradu (J. Frolík, K. Tomková a J. Žegklitz) pod vedením Z. Smetánky. Geodetické práce provedla měřičská skupina Archeologického ústavu (J. Morávek, J. Tájek). Hlášení o výzkumu na závěr lapidárně konstatuje: „Tímto lze mít práce na skupině hrobů za uzavřené ...“ (Smetánka 1987).

K tomuto konstatování je možno doplnit, že vyhloubením stavební jámy (*obr. 19*) zanikla téměř celá plocha pohřebiště (s výjimkou jeho nejsevernější části?) a není tedy možná jakákoliv terénní revize tehdejších zjištění.

Obr. 19: Praha – Hrad, pohřebiště Lumbeho zahrada 1988. Stavební jáma energocentra. Pohled od východu. Foto J. Frolík.

Fig. 19: Prague Castle, Lumbe Gardens cemetery, 1988. Construction pit of the energy centre. View from the east. Photo: J. Frolík.

5. DOKUMENTACE TERÉNNÍCH ZJIŠTĚNÍ A NÁLEZŮ

Archeologické práce měly po objevení pohřebiště ustálený postup. Nadloží, tvořené zřejmě vrstvou (vrstvami) souvisejícími s dlouhodobým zahradním využíváním plochy, bylo odstraněno ručně (s výjimkou sezony 1974) na úroveň podloží. To bylo začištěno a následovala podrobná prohlídka všech změn a nepravidelností, která dovolila při obtížné čitelnosti identifikovat jednotlivé hroby (Smetánka – Hrdlička – Blajerová 1973, s. 265) a také další objekty dalších časových období (zejména novověku).

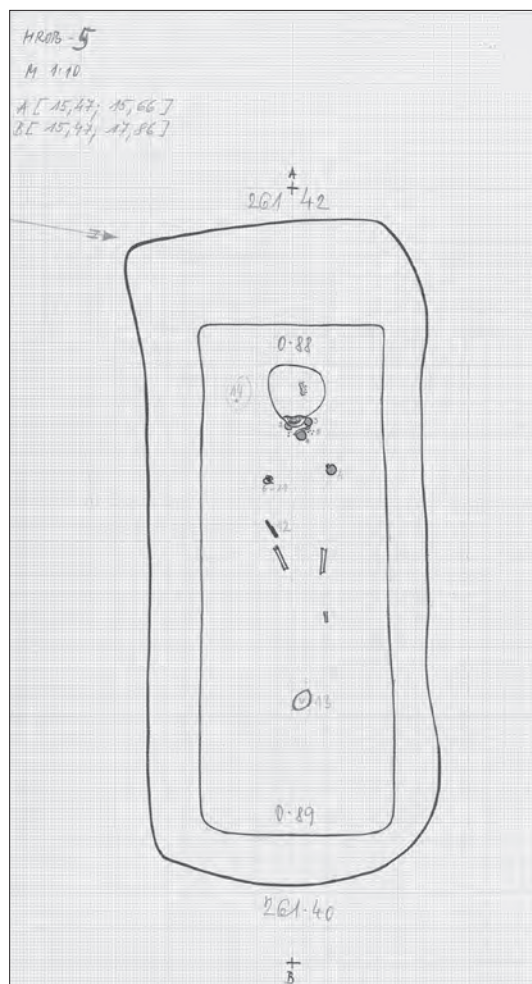
Jednotlivé hroby byly postupně preparovány s velmi pečlivou pozorností pro umístění jednotlivých nálezů, jejichž původní poloha byla převážně dokumentována fotograficky (*obr. 20*). V případě početnějších souborů byla situace zkoumána postupně v několika úrovních a takto zčásti fotograficky nebo slovně dokumentována.

Dokumentace probíhala způsobem standardním pro 50. až 80. léta minulého století. Hrob byl zakreslen na milimetrový papír a fixován na osu, tvořenou dvěma body posléze zaměřenými geo-

Obr. 20: Praha – Hrad, pohřebiště Lumbeho zahrada 1975. Hrob 99 (9/75) s detailem šperků „in situ“. Foto L. Hrdlička (?).

Fig. 20: Prague Castle, Lumbe Gardens cemetery, 1975. Grave 99 (9/75) with a detailed view of jewellery found *in situ*. Photo: L. Hrdlička (?).

Obr. 21: Praha – Hrad, pohřebiště Lumbeho zahrada. Terénní kresba hrobu 104 (5/72). Kreslil L. Hrdlička.

Fig. 21: Prague Castle, Lumbe Gardens cemetery. A field sketch of the grave 104 (5/72). Drawn by L. Hrdlička.

deticky. V hrobě bylo zaměřeno několik nivelačních bodů, jejichž počet byl (s výjimkou sezony 1987) poměrně malý. Zvláštní (na tehdejší dobu nadstandardní) pozornost byla věnována poloze jednotlivých nálezů v hrobě (*obr. 21*). V souladu s tehdejšími zvyklostmi nebyly pořizovány řezy hrobovými jamami. Informace o jednotlivých hrobech byly zanášeny na zvlášť vytvořené inventární karty (*obr. 22*). Informace na kartách mají různou míru detailu, která se časem spíše snižuje. Nejvíce detailů nalezneme na kartách z let 1972 a 1973. Zapsána byla též informace o tom, kdo konkrétní hrob zakresloval na milimetrový papír, a kdo ho fotografoval. Většinu kreseb i snímků v letech 1972 a 1973 pořizoval L. Hrdlička. Zbytek kreseb asistenti výzkumu z řad studentů archeologie Pro rok 1972 jsou karty jediným zdrojem informací o tom, že jednotlivé hroby byly fotografovány, protože vlastní fotografie jsou neznámé.

Od roku 1974 zastoupila část kresličských prací fotogrammetrie. Pro rok 1974 byla takto dokumentována celá odkrytá plocha a od roku 1975 jednotlivé hroby. Změnil se tím charakter kreseb na milimetrový papír, které pouze zachycují polohu jednotlivých nálezů a nivelační body (*obr. 23*, *obr. 24*). Pro sezony 1977 a 1978 byly pořizovány pouze fotografie a zaměření do celkových plánů. Sezona 1987 byla dokumentována obdobným způsobem s větším důrazem na nivelaci. S výjimkou sezon 1973 a 1987 nebyly převážně pořizovány celkovější záběry zkoumané části pohřebiště. Překvapivě málo (s výjimkou sezony 1987) byly pořizovány barevné záběry (diapozitivy), které navíc utrpěly nízkou kvalitou materiálu.

KATASTRÁLNÍ OBEČ:	Praha - Hrad	OKRES:		KRAJ:		Číslo záznamu:	5	
PARCELA ČÍS.:	NÁZEV TRATI:	MAJITEL:	Za předání				Kultura:	slavnostní
<p>Náčrt. 3 goničky (poco zvláště) delší symetrický do Δ ngečene 3 goničky po line' straně náč. v místě konce první' křiž. 4 dvojně' perličkově' kraly, kromě kolem křiž. 1 křovníková' mástevník 644 rámcové s otěrem (především s maysjau)</p> <p>1 atomel máj - u pravého konce v místě des' třech straně' (celou křtu, směruje' nahodou' přesem k pravému předstěti a křtu k druhé' pravdě' formě</p> <p>Křta čtverá náč. (čtverá, redukce' otěru. část), čtverá řet. řetěvací' řet. řetěvací' slavnostní, sra formu a třech' čt. řetěvací'</p> <p>U konce náč. máj máj (obdobně' předstěti dříve) náč. nejisté či předstěti náč. a náč. při konstrukci' náč. dvojně' kraly - přičemž' typickým' formou</p>						Objekt:	hrob 5	
POZNÁMKY:						Číslo účtu:		
56. 20. 2019. 14						Číslo přílohová:		
						Plán:	L. Hrdlička	
						Foto:	L. Hrdlička	
						Datum:		
						Provedl:		

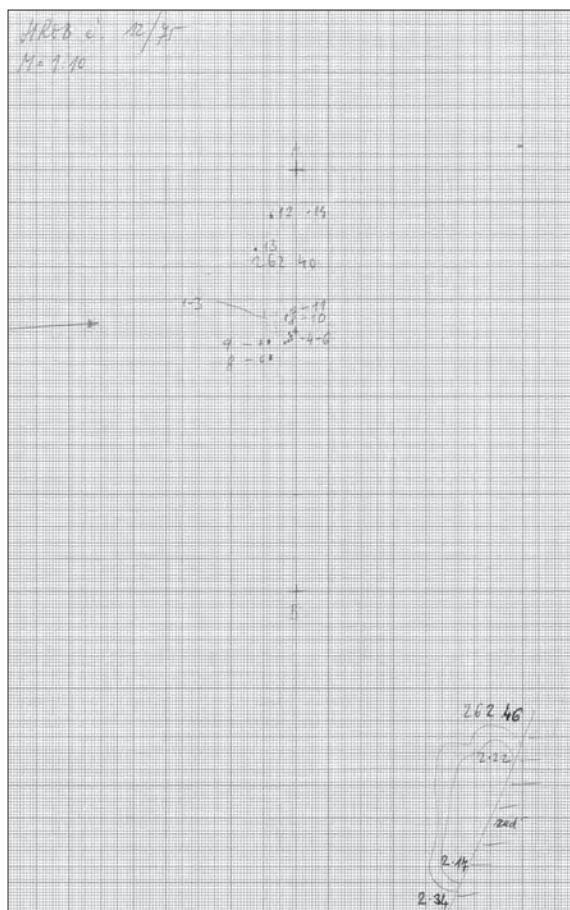
Obr. 22: Praha – Hrad, pohřebiště Lumbeho zahrada. Terénní karta hrobu 104 (5/72). Zapsal Z. Smetánka.

Fig. 22: Prague Castle, Lumbe Gardens cemetery. Field description of the grave 104 (5/72). Recorded by Z. Smetánka.

KATASTRÁLNÍ OBEČ:	Praha - Hrad	OKRES:		KRAJ:		Číslo záznamu:		
PARCELA ČÍS.:	NÁZEV TRATI:	MAJITEL:	Za předání				Kultura:	
<p>Náč. 4 kraly' (poco zvláště) delší symetrický do Δ ngečene (1. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12) kraly' i' s a 4n (2. kraly' křt. sra náč.</p> <p>Pro čt. křtu' pravému' čtverem' nenečím' (2) otěrem náč. do čt. křtu' sra náč. sra náč. sra náč. sra náč. sra náč. sra náč. sra náč. křt. sra náč. sra náč. sra náč. sra náč. sra náč. sra náč. sra náč.</p> <p>Pod křtu' sra náč. křtu' sra náč. sra náč. sra náč. sra náč. sra náč. sra náč. sra náč. sra náč. sra náč. sra náč. sra náč. sra náč. sra náč. sra náč. sra náč. sra náč. sra náč. sra náč. sra náč. sra náč. sra náč. sra náč.</p>						Objekt:	hrob 120	
POZNÁMKY:						Číslo účtu:		
						Číslo přílohová:		
						Plán:	L. Hrdlička	
						Foto:		
						Datum:		
						Provedl:		

Obr. 23: Praha – Hrad, pohřebiště Lumbeho zahrada. Terénní karta hrobu 120 (12/75). Zapsal L. Hrdlička.

Fig. 23: Prague Castle, Lumbe Gardens cemetery. Field description of the grave 120 (12/75). Recorded by L. Hrdlička.

Malá pozornost byla věnována zvrstvení na zkoumané ploše. Řezy terénem jsou k dispozici pouze pro sondy z roku 1971 a z roku 1978. Obdobně tomu bylo s novověkými objekty a zdivy.

Pohřebiště v Lumbeho zahradě je překvapivě prvním pohřebištěm na Pražském hradě, jehož výzkum a dokumentace byla prováděna na svou dobu obvyklým způsobem (zákres do milimetrového papíru, nivelace, fotografie). Je to také první pohřebiště, u něhož je k dispozici původní terénní dokumentace. U větších dříve zkoumaných pohřebišť (např. Jízdárna – V-JÍZ nebo pohřebiště v okolí kostela P. Marie na II. nádvoří – IIN, srovnej Frolík 2013, s. 93) buď nebyla pořizována nebo se nedochovala.

Obr. 24: Praha – Hrad, pohřebiště Lumbeho zahrada. Terénní kresba hrobu 120 (12/75). Kreslil L. Hrdlička (?).

Fig. 24: Prague Castle, Lumbe Gardens cemetery. A field sketch of the grave 120 (12/75). Drawn by L. Hrdlička (?).

6. ZPRACOVÁNÍ

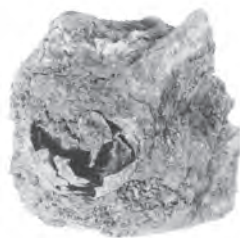
Bezprostředně poskočení prací v terénu byly zahájeny práce na nálezové zprávě a celkovém zpracování nálezů (Tykva 1979). V roce 1979 byl podle téže zprávy dokončen popis hrobů, celkový plán pohřebiště a čistopisy plánů jednotlivých hrobů, fotodokumentace pro roky 1973 až 1975. Probíhal popis jednotlivých nálezů a jejich fotografování.

Základní ošetření nálezů a konzervace bylo zahájeno bezprostředně po jejich vyzvednutí. O postupu konzervace nejsou dochovány téměř žádné informace, protože v souladu s tehdejší praxí nebyl o užitých metodách vyhotoven protokol. Jenom malá část nálezů byla dokumentována ve stavu před konzervací (*obr. 25, obr. 26*). Z ojedinělých zmínek usuzujeme, že část nálezů byla vyzvedávaná v blocích „in situ“ a preparována či rozplavována v laboratoři (*obr. 27*).

Antropologické nálezy přebírali, event. vyzvedávali sami pracovníci antropologické laboratoře (M. Blajerová, E. Šilháčková /Čepeláková/). I zde byly některé partie vyzvedávány v blocích a preparovány až v laboratoři. Tímto způsobem byly objeveny některé předměty z hrobové výbavy (obvykle z nejbližšího okolí lebky). V roce 1979 bylo dokončeno základní určení a konzervace (Tykva 1979). Optimisticky byl vysloven předpoklad dokončení všech prací ještě v témže roce (*obr. 28*).

V dalších letech práce pokračovaly, ale zcela dokončeny byly jenom antropologické analýzy a konzervace nálezů. Z plánované nálezové zprávy byla vyhotovena fotografická příloha pro sezony 1973, 1974 a část sezony 1975. Vyhotoven by též katalog jednotlivých hrobů ve formě slovního popisu, jemuž bylo přiděleno číslo jako by byl uložen do Archivu archeologického ústavu (čj. 4235/92), i když se tak nestalo. Nicméně se pod uvedeným číslem jednacím objevuje v citacích některých publikací (Huml – Starec 1994; Štefan 2004). Z ostatní dokumentace byly dokompletovány plány jednotlivých hrobů a kresby nálezů, ale nebyly již propojeny s textovou částí. Pořízeny byly také fotografie vybraných nálezů, a to v černobílé a barevné verzi.

Nálezy byly uloženy v trezoru na pracovišti Archeologického výzkumu Pražského hradu. Minimální manipulace a stálé prostředí přispělo k jejich dobrému uchování až do zahájení současného projektu (*obr. 29*). Malá část nálezů byla předána Kanceláři presidenta republiky jako výstavní exponáty. Antropologické nálezy byly předány do Národního muzea.

Obr. 25: Jeden z gombíků hrobu 115 vyzdvížený v bloku zeminy.

Fig. 25: One of the buttons (gombík) from the grave 115 removed in a block of soil.

Obr. 26: Hrob 84, gombík č. 1, stav před konzervací.

Fig. 26: Grave 84, button (gombík) Nr. 1; its condition prior to conservation.

Obr. 27: Hrob 84, konzervace gombíku č. 1 (?).

Fig. 27: Grave 84; conservation of the button (gombík) Nr. 1 (?).

Obr. 29: Ukázka uložení nálezů (gombíky z hrobu 104). Foto J. Frolík, 2012.

Fig. 29: Example of storage of finds (buttons from the grave 104). Photo: J. Frolík, 2012.

Obr. 28: Konzervace antropologického materiálu v laboratoři Archeologického ústavu 1973.

Fig. 28: Conservation of anthropological material conducted in the laboratory of the Institute of Archaeology, 1973.

7. PŘEHLED DOSUD PUBLIKOVANÝCH NÁLEZŮ

Z rozsáhlého nálezového fondu byly dosud publikovány pouze jednotlivosti, pokud odhlédneme od souhrnných prací, které se zabývaly postavením pohřebiště jako celku, ale neuveřejňovaly žádné nálezy. Následující přehled seznamuje s dosud publikovanými nálezy podle jednotlivých hrobů. Nejsou v úplnosti uvedeny publikace, přebírající již publikovaná vyobrazení.

H7: Smetánka – Hrdlička – Blajerová 1974, s. 389, obr. 2 (plán hrobu)

H9: Smetánka – Hrdlička – Blajerová 1974, s. 389, obr. 3 (plán hrobu)

H16: Frolík – Bravermanová 2000, s. 377, obr. 264 (předmět č. 14 – chybně přiřazen k hrobu 53); Smetánka 1994a, s. 164–165 (předměty č. 1–19); Smetánka 1994b, tab. IX (předměty č. 14, 15); s. 139 (předmět č. 19a), s. 143 (předměty č. 14, 15); Frolík – Smetánka 1997, s. 68, barevná příloha (předměty č. 1, 3, 5, 7, 12, 14 – předmět omylem vztažen k hrobu 53, 16–18); Smetánka – Durdík – Hrdlička 1980, s. 97, obr. 3 (předmět č. 14), obr. 4 (předmět č. 16), obr. 5 (předměty č. 4 a 12); Smetánka – Hrdlička – Blajerová 1974, s. 391, obr. 4 (předmět č. 17); Smetánka – Štverák 1992 (předměty č. 1–5, 14–18); Štefan 2004, s. 29, obr. 2 (předmět č. 19a).

H30: Smetánka – Hrdlička – Blajerová 1974, s. 392, obr. 5 (předměty č. 1–4).

H51: Smetánka 1988; viz též Smetánka 2003, s. 80–83. V obou případech je nesprávně vyobrazen nožovitý předmět (předmět č. 2).

H53: Frolík – Bravermanová 2000, s. 378, obr. 265 (předmět č. 1); Frolík – Smetánka 1997, barevná příloha (předmět č. 1); Smetánka 2000, s. 255 (předměty č. 1–4); Smetánka 2003, s. 40 (předmět č. 2); Smetánka – Durdík – Hrdlička 1980, s. 95, obr. 1 (předmět č. 2), obr. 2 (předmět č. 3); Smetánka – Hrdlička – Blajerová 1974, tab. II. (předměty č. 2 a 4), tab. III. (předměty 1, 4, 12, 13), tab. IV (předměty č. 14 a 15); Smetánka – Štverák 1992 (předměty č. 1–4); Štefan 2004, s. 32, obr. 3, s. 52 (předmět 10).

H58: Smetánka – Hrdlička – Blajerová 1974, s. 395, obr. 10 (předmět č. 1)

H65: Smetánka 2003, s. 91 (plán hrobu).

H67: Smetánka 2003, s. 91; Smetánka – Štverák 1992 (předměty č. 1–6).

H72: Smetánka – Hrdlička – Blajerová 1974, s. 395, obr. 11 (předmět č. 3).

H74B: Smetánka 2003, s. 88 (předmět č. 6, po konzervaci, číslo hrobu není uvedeno); Smetánka – Hrdlička – Blajerová 1974, s. 393, obr. 7 (předmět č. 6, před konzervací).

H76: Smetánka – Hrdlička – Blajerová 1974, s. 394, obr. 8 (předměty 5 a 6, před konzervací), s. 395, obr. 9 (plán hrobu).

H78: Smetánka 1993 (předměty č. 1 a 2); Smetánka 2003, s. 12 (předměty č. 1 a 2)

H82: Frolík – Smetánka 1997, barevná příloha (předměty č. 13–15); Smetánka – Hrdlička – Blajerová 1974; s. 392, obr. 6 (předmět č. 5), tab. V (předměty 1–14), tab. VI (předměty 7–14); Smetánka 2000, s. 256 (předměty č. 13–15); Sommer, P. 2000, s. 429, obr. 298 (předměty č. 13–15); Štefan 2004, s. 29, obr. 2 (předmět č. 14), s. 32, obr. 3, s. 52 (předmět 15).

H84: Smetánka 2003, s. 141, obrázek – předmět B (předmět č. 1 nebo 2 – číslo hrobu neuvedeno); Smetánka – Hrdlička – Blajerová 1973; s. 267 (plán hrobu), s. 369, tab. I (předměty č. 1, 7, 9)

H100: Smetánka 2000, s. 257 (předměty č. 1–10, 36–39).

H104: Smetánka – Hrdlička – Blajerová 1973, s. 369, tab. I (předměty č. 2, 4, 6–11, 14)

H115: Smetánka 2003, s. 141, obrázek – předmět C (předmět č. 8 – číslo hrobu neuvedeno); Smetánka – Hrdlička – Blajerová 1973, s. 369, tab. I (předměty 2, 13, 15).

H117: Štefan 2004, s. 45, obr. 5, s. 52 (předmět č. 14 – chybná kresba).

H140: Smetánka 1992 (plán hrobu).

8. PŘEDBĚŽNÉ ZPRÁVY O JEDNOTLIVÝCH SEZONÁCH VÝZKUMU

1971: Durdík, T. – Smetánka, Z. 1975.

1972: Smetánka 1975b, 1975c.

1973: Smetánka 1975d, Smetánka – Hrdlička 1977.

1974: Smetánka 1977.

1975: - - -

1976: - - -

1977: - - -

1978: - - -

1984: Frolík, J. – Chotěbor, P. – Boháčová, I. – Žegklitz, J. 1987, Petříčková 1988.

1986: Boháčová, I. – Frolík, J. – Tomková, K. – Žegklitz, J. 1989.

1987: Smetánka, Z. – Frolík, J. – Tomková, K. – Žegklitz, J. 1989, Smetánka, Z. – Frolík, J. 1989.

LITERATURA A PRAMENY:

A. PRAMENY:

Archeologický výzkum 1974: Archeologický výzkum – sezona 1974. Koncept hlášení. Strojopis. Uloženo v Archivu výzkumu Pražského hradu, Oddělení záchranných výzkumů, pracoviště Pražský hrad, Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i.

Frolík, J. 1984: Praha – Hrad, Lumbeho zahrady. Hlášení červenec, listopad 1984. Strojopis. Uloženo v Archivu výzkumu Pražského hradu, Oddělení záchranných výzkumů, pracoviště Pražský hrad, Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i., čj. 3511/84.

Chlustiková, K. – Matíásek, J. 2006: Bažantnice. Předběžná zpráva o záchranném archeologickém výzkumu. Strojopis. Uloženo v Archivu výzkumu Pražského hradu, Oddělení záchranných výzkumů, pracoviště Pražský hrad, Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i.

Procházka, V. – Svoboda, J. 1971: Památková směrnice pro řešení zahradních a krajinných útvarů v areálu PH, Kancelář presidenta Československé socialistické republiky. Uloženo v Archivu výzkumu Pražského hradu, Oddělení záchranných výzkumů, pracoviště Pražský hrad, Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i., bez čj.

Richter, M. 1975: Zpráva o archeologickém výzkumu Pražského hradu v roce 1975. Uloženo v Archivu výzkumu Pražského hradu, Oddělení záchranných výzkumů, pracoviště Pražský hrad, Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i., čj. 8799/75.

Richter, M. 1976: Zpráva o archeologickém výzkumu v Lumbeho zahradě. Strojopis. Uloženo v Archivu výzkumu Pražského hradu, Oddělení záchranných výzkumů, pracoviště Pražský hrad, Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i., čj. 6562/76.

Smetánka, Z. 1971a: Památková směrnice pro řešení zahrad, archeologický průzkum. Uloženo v Archivu výzkumu Pražského hradu, Oddělení záchranných výzkumů, pracoviště Pražský hrad, Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i., čj. 2708/71.

Smetánka, Z. 1971b: I. Zpráva o sondáži záp. od Jízdárny – Lumbeho zahrada. Uloženo v Archivu výzkumu Pražského hradu, Oddělení záchranných výzkumů, pracoviště Pražský hrad, Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i., čj. 5953/71.

Smetánka, Z. 1971c: Praha – Hrad, Lumbeho zahrada. Pole za Jízdárnou 1971. Rukopis. Uloženo v Archivu výzkumu Pražského hradu, Oddělení záchranných výzkumů, pracoviště Pražský hrad, Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i., bez signatury

Smetánka, Z. 1972a: Praha – Hrad. Lumbeho zahrady. Soubor vrtů – 1972. Přípravná práce na předstih. výzkum v souvislosti s úpravami zahrad PH. Rukopis. Uloženo v Archivu výzkumu Pražského hradu, Oddělení záchranných výzkumů, pracoviště Pražský hrad, Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i., bez čj.

Smetánka, Z. 1972b: Rozpis prací a zajištění archeologického výzkumu 1972. Akce SSM. Strojopis. Uloženo v Archivu výzkumu Pražského hradu, Oddělení záchranných výzkumů, pracoviště Pražský hrad, Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i., bez čj.

Smetánka, Z. 1972c: Hlášení z 20. 11. 1972. Uloženo v Archivu výzkumu Pražského hradu, Oddělení záchranných výzkumů, pracoviště Pražský hrad, Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i., čj. 7044/72.

Smetánka, Z. 1972d: Praha – Hrad, deník výzkumu 1972. Rukopis. Uloženo v Archivu výzkumu Pražského hradu, Oddělení záchranných výzkumů, pracoviště Pražský hrad, Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i., bez čj.

Smetánka, Z. 1975a: Archeologický výzkum Pražského hradu Plán práce 1975. Strojopis. Uloženo v Archivu výzkumu Pražského hradu, Oddělení záchranných výzkumů, pracoviště Pražský hrad, Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i., bez čj.

Smetánka, Z. 1976: Plán práce na rok 1976. Strojopis. Uloženo v Archivu výzkumu Pražského hradu, Oddělení záchranných výzkumů, pracoviště Pražský hrad, Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i., bez čj.

Smetánka, Z. 1977: Praha – Hrad, Lumbeho zahrada. Zpráva závěrečná. Strojopis. Uloženo v Archivu výzkumu Pražského hradu, Oddělení záchranných výzkumů, pracoviště Pražský hrad, Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i., 4342/77.

Smetánka, Z. 1978: Praha – Hrad, Lumbeho zahrada. Zpráva. Strojopis. Uloženo v Archivu výzkumu Pražského hradu, Oddělení záchranných výzkumů, pracoviště Pražský hrad, Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i., 6441/78.

Smetánka, Z. 1987: Praha – Hrad, Lumbeho zahrada, cesta. Strojopis. Uloženo v Archivu výzkumu Pražského hradu, Oddělení záchranných výzkumů, pracoviště Pražský hrad, Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i., čj. 3795/87.

Studenti 1973: Studenti Pražskému hradu. Informace o průběhu 3. ročníku. Praha 1973. Strojopis. Uloženo v Archivu výzkumu Pražského hradu, Oddělení záchranných výzkumů, pracoviště Pražský hrad, Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i.

Tykva, B. 1979: Zpráva o výsledcích archeologického průzkumu Lumbeho zahrady a severního předpolí Pražského hradu (úkol č. 31 hlavních úkolů KP ČSSR pro r. 1979), Kancelář prezidenta Československé socialistické republiky, čj. 404.410/79, uloženo v Archivu výzkumu Pražského hradu, Oddělení záchranných výzkumů, pracoviště Pražský hrad, Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i.

Vilímková, M. 1971: Pražský hrad – Bažantnice. Paspport SÚRPMO. Praha.

B. LITERATURA:

Axamit, J. 1932: O některých nálezech keramiky šňůrové v Praze, Památky archeologické 38, s. 38–40.

Bečková, K. 2000: Zmizelá Praha. Hradčany a Malá Strana. Praha.

Boháčová, I. – Frolík, J. – Tomková, K. – Žegklitz, J. 1989: 347. Praha 1 – Hrad, 1986 – h) Lumbeho zahrada – ovocná komora, Výzkumy v Čechách 1986–1987, s. 140.

Borkovský, I. 1947: Staročeské pohřebiště poblíže Pražského hradu – Le cimetière ancien tchéque près du Château de Prague, Historia Slovaca 5, s. 145–152, 225, 235.

Borkovský, I. 1969: Pražský hrad v době přemyslovských knížat. Praha.

Březinová, H. – Turek, J. 1999: Šňůrové a raně středověké pohřebiště v severním předpolí Pražského hradu – archeologický výzkum v Lumbeho zahradě – The Corded Ware and early medieval cemetery in northern vicinity of the Prague Castle. An archaeological excavation in the Lumbe Garden, Archeologické rozhledy 51, s. 653–687.

Durdík, T. – Smetánka, Z. 1975: 149. Praha 1 – Hradčany, a) Zahrada za Jízdárnou Pražského hradu, Výzkumy v Čechách 1971, s. 111–112.

Frolík, J. 2013: Pohřebiště na II. nádvoří Pražského hradu – Das Gräberfeld auf dem II. Burghof der Prager Burg, Archaeologia Historica 38, s. 91–105.

Frolík, J. – Bravermanová, M. 2000: Die Prager Burg, In: Wiczorek, A. – Hinz, H-M. (eds.), Europas Mitte um 1000, Handbuch zur Ausstellung, Band 1, Stuttgart 2000, s. 376–378.

Frolík, J. – Chotěbor, P. – Boháčová, I. – Žegklitz, J. 1987: 385. Praha 1 – Hrad, 1984 – ch) Lumbeho zahrady (podél Jeleního příkopu), Výzkumy v Čechách 1984–1985, s. 157.

Frolík, J. – Smetánka, Z. 1997: Archeologie na Pražském hradě. Praha – Litomyšl.

Huml, V – Starec, P. 1994: Raně středověké pohřebiště na Václavském náměstí čp. 784 v Praze – Das frühmittelalterliche Gräberfeld auf dem Wenzelsplatz in Prag, Archeologické rozhledy 46, s. 454–463, 501–503.

Lašlovka, M. – Lašlovková B. 2005: Plán Prahy podle indikačních skic stabilního katastru (1840–1842). Praha.

Petříčková, J. 1988: Lumbeho zahrada. Pražský sborník historický 21, s. 178–179.

Smetánka, Z. 1975b: 201. Praha 1 – Hradčany b) Pražský hrad – Lumbeho zahrada – západně od Jízdárny, Výzkumy v Čechách 1972, s. 136–137.

Smetánka, Z. 1975c: Praha 1 – Hradčany (Hrad), Pražský sborník historický 9, s. 217.

Smetánka, Z. 1975d: 143. Praha 1 – Hrad a) Lumbeho zahrada v poloze za Jízdárnou, Výzkumy v Čechách 1973, s. 120–121.

Smetánka, Z. 1977: 175. Praha 1 – Hradčany a) Pražský hrad – Lumbeho zahrada západně od Jízdárny 1974, s. 155.

- Smetánka, Z. 1988: Stopa magického jednání na pohřebišti za Jízdárnou Pražského hradu – A trace of magical procedure on the Early Mediaeval cemetery behind the Riding School of Prague Castle, *Sborník Kruhu přátel Muzea hl. m. Prahy* 1, s. 94–107.
- Smetánka, Z. 1992: Raně středověký dvojhrob z Pražského hradu, *Archeologické rozhledy* 44, s. 560–566.
- Smetánka, Z. 1993: Archeologie ochranného zvuku, *Dějiny a současnost* 15/1, s. 7–9.
- Smetánka, Z. 1994: Archaeological Excavations in Lumbe Garden of Prague Castle and Their Implications for the Study of the Culture of the Early Czech State, in: *25 Years of Archaeological Research in Bohemia, Památky archeologické, Supplémentum* 1, s. 162–167.
- Smetánka, Z. 2003: Archeologické etudy. Osmnáct kapitol o poznávání středověku. Praha.
- Smetánka, Z. 2000: Das Gräberfeld im Lumbe-Garten auf der Prager Burg (10.03.02–05), In: *Wieczorek, A. – Hinz, H-M. (eds.), Europas Mitte um 1000, Handbuch zur Ausstellung, Katalog, Stuttgart 2000*, s. 255–257.
- Smetánka, Z. – Durdík, T. – Hrdlička L. 1980: Archeologické výzkumy na Pražském hradě od roku 1971, *Staletá Praha* 10, s. 94–107.
- Smetánka, Z. – Frolík, J. 1989: Praha 1 – Pražský hrad, Lumbeho zahrada, *Pražský sborník historický* 22, s. 167.
- Smetánka, Z. – Frolík, J. – Tomková, K. – Žegklitz, J. 1989: 347. Praha 1 – Hrad, 1987 – r) Lumbeho zahrada, *Výzkumy v Čechách 1986–1987*, s. 145.
- Smetánka, Z. – Hrdlička, L. 1977: Praha 1 – Hrad (Lumbeho zahrada), *Pražský sborník historický* 10, s. 211–212.
- Smetánka, Z. – Hrdlička, L. – Blajerová, M. 1973: Výzkum slovanského pohřebiště za Jízdárnou Pražského hradu – Ausgrabung eines slawischer Gräberfeldes unweit der „Jízdárna“ (Reitschule) auf der Prager Burg, *Archeologické rozhledy* 25, s. 265–270, 369.
- Smetánka, Z. – Hrdlička, L. – Blajerová, M. 1974: Výzkum slovanského pohřebiště za Jízdárnou Pražského hradu – Die Ausgrabung des slawischen Friedhofs hinter dem Reithaus (Jízdárna) der Prager Burg 1973. Vorbericht, *Archeologické rozhledy* 26, s. 386–405, 433–438.
- Smetánka, Z. – Štverák, B. 1992: X-Ray fluorescent analysis of gold and gilded jewels from the cemetery im Lumbe Gardens at Prague Castle, *Preliminary Report, Archeologické rozhledy* 44, s. 418–430.
- Sommer, P. 2000: Die christlichen Bestattungen, In: *Wieczorek, A. – Hinz, H-M. (eds.), Europas Mitte um 1000, Handbuch zur Ausstellung, Band 1, Stuttgart 2000*, s. 426–429.
- Štefan, I. 2004: Kaptorgy: pokus o kontextuální analýzu – Die Kaptorgen: ein Versuch um die kontextuelle Analyse, *Studia Mediaevalia Pragensia* 5, s. 21–60.
- Tomková, K. 2006: Raně středověká pohřebiště na předpolí Pražského hradu I, In: *Pohřbívání na Pražském hradě a jeho předpolích, Díl I.2, Castrum Pragense* 7. Praha, s. 5–128.
- Tomková, K. – Frolík, J. 2005: Topografie pohřbívání v areálu Pražského hradu a na jeho předpolích – Die Topographie der Bestattungen im Areal der Prager Burg und auf ihren Vorfeldern, In: *Tomková, K. (ed.), Pohřbívání na Pražském hradě a jeho předpolích, Díl I.1, Castrum Pragense* 7. Praha, s. 7–24.
- Zápotocký, M. – Pavlů, I. 2004: K neolitickému a eneolitickému osídlení severozápadního předpolí Pražského hradu – Zur neolithischen und äneolithischen Besiedlung im nordwestlichen Vorfeld der Prager Burg, *Archeologie ve středních Čechách* 8, s. 103–117.

THE LUMBE GARDENS CEMETERY – ARCHAEOLOGICAL EXCAVATIONS, THEIR COURSE AND EVALUATION

1. LOCALIZATION

The Lumbe Gardens cemetery of the Prague Castle is situated on northern edge of the Stag Moat (parcel Nos. 423/1 and 423/4). The site forms part of the National cultural monument Prague Castle. From the topographical point of view as well as history of the site, this area belongs to the Pheantry and its southernmost part to the Upper Stag Moat area (Fig. 1, Fig. 2).

The cemetery is consistently designated in this book as *the Lumbe Gardens cemetery* even though the term is partly inaccurate. In the so-far published texts, the name of the cemetery has gradually changed from “behind the Riding School,” “Lumbe Gardens” and “Lumbe Gardens – behind the Riding School” (*Smetánka – Hrdlička – Blajerová 1973*) until it stabilized as “the Lumbe Gardens” (*Smetánka – Frolík 1989; Smetánka 1992; 1994; Frolík – Smetánka 1997*) that has become established. In the course of evaluation of archaeological evidence from the Prague Castle and its vicinity, all cemeteries in this area were given specific distinguishing designations (this site is marked as JÍZ, cf. *Tomková – Frolík 2005*, p. 9; the abbreviation JÍZ stems from the Czech term for the Riding School). This term is extended to Z-JÍZ for the Lumbe Gardens cemetery and V-JÍZ for the cemetery at the Riding School and below it.

2. HISTORY OF THE SITE

The earliest written record regarding this site stems from the year 1376 when this area was used as a vineyard. At the end of 15th century (in 1485?) the area had been passed to the royal possession but was later on again leased. A change came to pass in the year 1594 when the vineyard was obtained by the Emperor Rudolf II. The obtained area called *New Gardens* was enclosed with a wall and in the year 1594 a pond was dug there. Subsequently, a pheantry had been founded there in the year 1604 that was, however, demolished by Swedish army in the year 1648 (Fig. 4). The pheasant breeding finally dissolved in the year 1743. Following the year 1769, the site was leased as a garden. In years 1795–1796, another smaller water reservoir was dug to the south of the original pond (Fig. 5). Since the year 1918, the Pheantry has been used as a utility garden (historical information after *Vilímková 1971*, pp. 3–54). When archaeological field work was launched, the southern part of the site was covered by garden beds while the northern by fruit-bearing trees.

3. EARLIER FINDS

No archaeological finds have been found on the site of the cemetery prior to launching of the archaeological field work. All earlier finds of burial provenance can be associated with the cemetery at the Riding School (V-JÍZ) adjoining the area of Lumbe Gardens from the east (*Tomková 2006*, pp. 13–45). In the year 1911, several graves belonging to the Corded Ware Culture (Aeneolithic period and Early Bronze Age) as well as to the Únětice Culture (Bronze Age) were detected in Jelení street, i.e. outside the Pheantry enclosure wall (*Axamit 1911*). As far as the Prague Castle area is directly concerned, Prehistoric burial and settlement finds as well as traces of an Early Medieval cemetery were detected in the north-western corner of the Lumbe Gardens I in the year 1996 (*Březinová – Turek 1999*). This burial group was designated JEL-LZ (*Tomková 2006*, pp. 89–92; area of Jelení street and Lumbe Gardens). However, none of the above mentioned finds can be directly (spatially) connected with the Early Medieval cemetery unearthed in the years 1972–1987.

4. COURSE OF EXCAVATIONS

4.1. SEASON 1971

Archaeological excavations in the area behind the Prague Castle’s Riding School and in the vicinity of Pheantry were launched as a rescue archaeological field work in the year 1971. The excavations were caused by the planned monument alternation of all park and garden areas of the Prague Castle, including the Pheantry (*Svoboda – Procházka 1971*). The directive on the planned monument alternation of the gardens was answered by the Institute of Archaeology who made a request for launching diversified types of archaeological excavations on intended areas in order to verify or correct any

previous archaeological observations. In the case of Lumbe Gardens and Pheasantry, the Institute of Archaeology mentioned mainly the previous archaeological finds discovered in their immediate vicinity (*Smetánka 1971b*).

When the necessary working facilities and manpower had been ensured, the field work was launched on August 30th, 1971 in order to *assess the situation to the west of the Riding School as well as to study the landscape development of the Gardens and the Stag Moat* (*Smetánka 1971c*). Altogether, four trenches oriented perpendicular to the Stag Moat edge were marked out in the area behind the western end of the Prague Castle's Riding School. However, only Post-medieval terrains were detected there (Fig. 6).

4.2. SEASON 1972

In this season, the field work was initiated by a series of drillings conducted in order to determine the course of a local loess ridge and to identify any potential archaeological features (*Smetánka 1972a*). Altogether, 14 drillings were bored; however, no archaeological finds were detected (Fig. 7).

In August 1972, the field work moved to the so-called *front Lumbe Gardens*. There, a child's skeleton (grave 1/72) was found in the course of cleaning a trench measuring 18 x 22m. The work continued until October 1972 and the total number of the unearthed graves reached 20 (Fig. 8). The professional public learned about the research results in the form of a preliminary excavation report (*Smetánka – Hrdlička – Blajerová 1973*).

4.3. SEASON 1973

A continuous area measuring 70 x 25 m was excavated in the year 1973 (i.e. including the area unearthed in the season 1972, cf. *Smetánka – Hrdlička – Blajerová 1973*, p. 386; Fig. 9, Fig. 10). Altogether, 78 graves were detected (1/73–78/73). Due to a rather spectacular archaeological finds, the field work was very popular with the media. The excavations were also visited twice by the President of Czechoslovakia Ludvík Svoboda on July 11th and August 8th, 1973 (Fig. 11). Also results of this season were published only in the form of a preliminary excavation report (*Smetánka – Hrdlička – Blajerová 1974*).

4.4. SEASON 1974

According to the last season's plans, the field work continued westwards of the area unearthed in the year 1973. The extension measured 50 x 55 m. However, only two graves (1/74 and 2/74) were found and both were located adjacent to the 1973 field work boundaries. For the first time, a new documentation method – photogrammetry, was applied at the Prague Castle's excavations (*Archeologický výzkum 1974*; Fig. 12). In spite of more or less negative results of this season, the archaeologists were able to clearly determine the cemetery's western boundary.

4.5. SEASON 1975

In the year 1975, archaeologists focused their attention on the northern direction, where fruit orchard stood separated from areas excavated in previous seasons by a path. An area covering approximately 300 m² located in the orchard's southern part was selected as the excavation's site (*Smetánka 1975a*); however, some fruit trees had to be left standing. Altogether, 22 graves (graves 1/75–22/75) were unearthed in this season. For the first time, photogrammetry was applied for documentation of individual graves (Fig. 13).

4.6. SEASON 1976

Remaining part of the orchard located between the path on the southern side and a water reservoir (parcel Nr. 435 – nowadays already extinct) was excavated in this season with similar restrictions as in the year 1975. Thus, the cemetery's northern boundary or rather northern edge of area including the graves was delimited. Altogether, 15 graves (graves 1/76–15/76) *equipped with the customary inventory* were unearthed (*Richter 1976*).

4.7. SEASON 1977

The year 1977 was the last season when archaeologists were working in the orchard area. This season's main aim was to determine the north-western edge of the cemetery and the edge was sought beneath

the communication intersecting the orchard in the north-southern direction. A trench measuring 17.4 x 3 m was excavated in this season; however, no graves were found there, only one Post-Medieval construction built of stone interpreted as a drying room and the Pheasantry's enclosure wall dated to the 16th century (Fig. 14, Fig. 15).

4.8. SEASON 1978

In the year 1978, trial trenches were conducted in the area of Lumbe Gardens where construction of new garden facilities was supposed. This area was situated to the west of the already excavated cemetery and archaeologists considered a hypothesis for they supposed that a new group of graves might be located there divided from the already known cemetery by a certain gap. Two parallel sections along the edge of the Stag Moat, 1.5 m wide, oriented in the north-south direction (Fig. 16) and a smaller area in between were excavated. However, no burial pits were detected, only partly preserved Castle's water pipe from the 16th century was determined (Fig. 17).

4.9. SEASONS 1984 AND 1986

Attention of archaeologists continued to focus on the cemetery and its immediate vicinity. In the year 1984, construction works related to a new greenhouse building located in south-western corner of the fruit orchard and a series of drillings used for prediction of any potential archaeological contexts in the area situated to the west of trenches excavated in the year 1978 were conducted (*Frolík 1984*). However, both observed actions were archaeologically negative. Four trenches excavated in the year 1986 represented an extension of the western side of area excavated in the year 1976. Trial trenches clearly proved that the cemetery did not continue in this direction (*Petříčková 1988*).

4.10. SEASON 1987

In the year 1987, construction works for an extensive subterranean energy centre were launched in the area of the cemetery. The communication intersecting the cemetery that was not excavated in 1972–1977 seasons was situated in this area (Fig. 18). Altogether, four graves (1/87–4/87) were unearthed. The preliminary excavation report only briefly stated that *Thus, research on the group of graves can be regarded as concluded* (*Smetánka 1987*). To conclude, by digging of the construction pit (Fig. 19) nearly the entire cemetery's area (with the only exception of its most northern tip?) ceased its existence in the year 1988; and, thus, any field re-examination of the then observations is not possible.

5. DOCUMENTATION OF FIELD OBSERVATIONS AND FINDS

Following the cemetery's discovery, archaeological field work pursued a stabilized procedure. An overburden representing layer(s) connected with the original function of this area (garden) was manually removed until the bedrock level was reached. This level was cleaned and carefully observed in order to identify individual graves (grave pits) by using any changes and anomalies visible in the soil for the terrain was hard to read (*Smetánka – Hrdlička – Blajerová 1973*, p. 265). The graves were very carefully excavated in order to precisely detect position of all grave finds that were also frequently photodocumented *in situ* (Fig. 20). Applied methods of documentation represented standard procedures characteristic for the period of 1950–1980's. All graves were drawn on graph paper and fixed on axes consisting of two benchmarks (elevation reference points) that were later on geodetically measured. Furthermore, several benchmarks were measured for each grave. A rather special attention, not usual for that period of time, was paid to the position of individual finds within the grave pits (Fig. 21). All available data regarding individual graves were recorded on specially created inventory cards (Fig. 22). Since the year 1974, a certain part of drawn documentation was replaced by photogrammetry. The entire area excavated in the season 1974 was documented by this newly applied method and since the season 1975 also all graves. Thus, the form of drawings sketched on draft paper significantly changed for now they only recorded position of the individual graves and the benchmarks (Fig. 23, Fig. 24). The same method was applied also in the season 1987, when the general stress was laid mainly on elevation surveying. Almost no general views on excavated parts of the cemetery were taken, with the only exception of seasons 1973 and 1987. It is quite surprising but only a relatively small number of colour photographs (slides) was taken, with the only exception of 1987 season; and, moreover, all preserved slides have suffered from a rather low material quality. Almost no attention was

paid to observations regarding any potential stratigraphy of the excavated areas. Cross-sections have been preserved only for trenches excavated in the seasons 1971 and 1978. Post-Medieval structures and masonry were similarly documented.

6. EVALUATION

Preparation works on an Excavation Report as well as an overall evaluation of finds were launched immediately after the field work had been concluded (*Tykva 1979*). According to the above-mentioned final report, description of individual graves, a general plan of the cemetery, fair copies of individual grave plans and photodocumentation from the years 1973–1975 were prepared already in the year 1979. Simultaneously, description of individual finds and their photodocumentation was under way. Basic treatment of the finds and their conservation process began immediately after their removal from graves. Almost no information has been preserved regarding the conservation techniques for no report regarding the applied methods was prepared, quite in accordance with the then practice. Only a few finds were documented prior to their conservation (Fig. 25, Fig. 26). Some finds had been in the course of excavations removed *in situ* in blocks of soil and were later on extracted or floated in laboratories (Fig. 27).

Anthropological material was sorted and removed by anthropologists of the Anthropological laboratory of the Institute of Archaeology. Also in the case of anthropological material, some skeletal sections had been removed in the course of archaeological field work in blocks of soil and later on were extracted in laboratories. Thus, some items of burial equipment (usually found in the immediate vicinity of crania) were discovered. Basic designation and conservation of the anthropological material was concluded in the year 1979 (Fig. 28).

In following years, the work on Excavation Report had continued but only anthropological analyses as well as finds conservation were completed. Only photographic appendices for seasons 1973, 1974 and partly also 1975 were prepared for the supposed final Excavation Report. Catalogue of individual graves in the form of verbal description had been prepared and was even given a number in the Archives of the Institute of Archaeology of the Academy of Sciences of the Czech Republic (Nr. 4235/92) even though the report was never handed over to the Archives; and subsequently, this Number appeared in several publications (*Huml – Starec 1994; Štefan 2004*). Finds were kept in safe of the Prague Castle department of the Institute of Archaeology. As far as other types of documentation are concerned, ground plans of individual graves and drawings of finds were completed but they were never connected with the textual files. Selected finds were photographed both in black-and-white as well as colour versions. Minimum handling and stable placement condition have contributed to a rather good state of preservation of finds well up to the current project commencement (Fig. 29). Small part of finds was handed over to the Office of the President of the Republic as exhibition objects. Anthropological material was handed over to the National Museum.

VÝZKUM – ROKY A LIDÉ

Praha – Hrad, pohřebiště Lumbeho zahrada

Obr. 30: Pohled na plochu zkoumanou v roce 1973 od severozápadu.

Fig. 30: View of the area excavated in 1973 from northwest.

Obr. 31: Východní cíp plochy zkoumané v roce 1973. Patrné hroby 1 až 3, 6 a 10.

Fig. 31: Eastern corner of the area excavated in 1973. Visible graves 1-3, 6 and 10.

Obr. 32: Brigádníci na odkryté ploše (1973).

Fig. 32: Volunteers on the excavated area (1973).

Obr. 33: M. Křemen při dokumentaci. Foto ČTK 1973.

Fig. 33: M. Křemen (Quartz) carrying documentation. Photo Czechoslovak News Agency 1973.

Obr. 34: Prezident L. Svoboda (třetí zprava) nad hrobem 58. První zleva Z. Smetánka, druhý zleva L. Hrdlička (1973).

Fig. 34: President L. Svoboda (third from right) staying over the grave 58. Quite left Z. Smetánka, second from left L. Hrdlička (1973).

Obr. 35: Návštěva I. Svobodové (zcela vlevo), vypreparovaný hrob 21. Uprostřed L. Hrdlička, vpravo J. Filip (1973).

Fig. 35: A visit of I. Svobodová (quite left, second from left L. Hrdlička, third from left J. Filip (1973).

Obr. 36: Prezident L. Svoboda (druhý zleva) sleduje odkrývání hrobu 31. Zcela vlevo B. Tykva, uprostřed L. Hrdlička (1973).

Fig. 36: President L. Svoboda (second from left) watching the excavating of grave 31. Quite left B. Tykva, in the middle stands L. Hrdlička.

Obr. 37: Z. Smetánka a brigádnice (1973).

Fig. 37: Z. Smetánka and volunteer (1973).

Obr. 38: L. Hrdlička při preparaci hrobu 16 (1973).
Fig. 38: L. Hrdlička excavating grave 16 (1973).

Obr. 39: L. Hrdlička ukazuje šperky z hrobu 16. Foto ČTK 1973.

Fig. 39: L. Hrdlička shows jewelry from the grave 16. Photo Czechoslovak News Agency 1973.

Obr. 40: Šperky z hrobu 16. Foto ČTK 1973.

Fig. 40: Jewelry from the grave 16. Photo Czechoslovak News Agency 1973.

Obr. 41: M. Křemen při preparaci hrobu 99 (1973).

Fig. 41: M. Křemen excavating grave 99 (1973).

Obr. 42: Z. Smetánka v rozhovoru s novinářkou (1973).

Fig. 42: Z. Smetánka during an interview with a journalist (1973).

Obr. 43: Momentka ze skrývky (1973).
Fig. 43: Snapshot from removal of overbunden (1973).

Obr. 44: Náhradní práce v případě špatného počasí (1973).
Fig. 44: Replacement work in case of bad weather (1973).

Obr. 45: Momentka ze skrývky (1973).
Fig. 45: Snapshot from removal of overbunden (1973).

Obr. 47: Fotogrammetrie hrobů 121 a 123. Uprostřed L. Hrdlička (1975).
Fig. 47: Photogrammetry of graves 121 and 123. In the middle stands L. Hrdlička (1975).

Obr. 46: Geodeti při práci (1974).
Fig. 46: Surveyors at work (1974).

Obr. 48: Skrývka plochy (1975).

Fig. 48: Removal of overburden (1975).

Obr. 49: Skrývka a v popředí preparace hrobů 37 a 38 (1975).

Fig. 49: Removal of overburden and in the foreground excavating of graves 37 a 38 (1975).

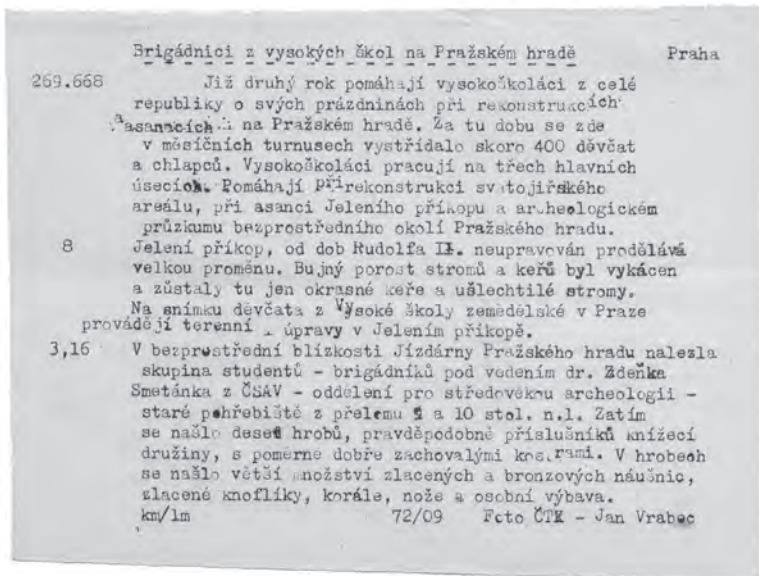

Obr. 50: Geodet J. Morávek (1975).
Fig. 50: Surveyor J. Morávek (1975).

Obr. 51: L. Hrdlička při fotogrammetrické dokumentaci hrobu 123 (1975).

Fig. 51: L. Hrdlička during the photogrammetry of grave 123 (1975).

Obr. 52: Zpráva ČTK z roku 1972.

Fig. 52: Czechoslovak News Agency report about discovery of the burial site (1972).

Obr. 53: Skupina brigádníků akce „Studenti Pražskému hradu“ (1973).

Fig. 53: Group of volunteers of „Students for Prague Castle“ Activity.

Obr. 54: Brigádníci akce „Studenti Pražskému hradu“. Zcela vlevo Z. Smetánka. (1975)

Fig. 54: Volunteers of „Students for Prague Castle“ Activity. Quite left Z. Smetánka (1975).

Obr. 55: Pracovní záběr na skrývku (1975).

Fig. 55: Snapshot of removal of overbunden (1975).

Obr. 56: Výklad pro skupinu studentů a dalších návštěvníků, pátý zleva Z. Smetánka. V popředí hroby 121 a 123 (1975).

Fig. 56: Explanation for group of student and other visitors. Fifth from left Z. Smetánka. In the foreground graves 121 and 123 (1975).

Obr. 57: Celkový pohled na plochu podrobenou sondáži (1978).

Fig. 57: General view of excavated area (1978).

Obr. 58: Fotodokumentace hrobu 140 (1987).

Fig. 58: Photographic documentation of grave 140 (1987).

Obr. 59: Fotodokumentace hrobu 140. Zcela vpravo K. Tomková (1987).

Fig. 59: Photographic documentation of grave 140. Quite right K. Tomková (1987).

KATALOG

ÚVOD

Stěžejní částí tohoto svazku je katalog jednotlivých hrobů a nálezů. Základem pro jeho sestavení byla rukopisná část nálezové zprávy (čj. 4235/1992) vypracovaná Z. Smetánkou, která však nebyla do archivu Archeologického ústavu AV ČR, Praha, v.v.i. předána. Text této zprávy byl revidován, zkontrolovány, event. opraveny, byly ojedinelé nepřesnosti při popisu předmětů. Terminologie předmětů (např. korálků) byla přizpůsobena současnému stavu, odstraněny byly nejasnosti v materiálovém složení některých nálezů (díky provedeným analýzám a rekonzervaci).

Pohřebiště bylo zkoumáno v letech 1972 až 1976 a ještě v roce 1987. Hroby byly číslovány v rámci jednotlivých sezon vždy od čísla jedna s číslem roku za lomítkem. V souvislosti s přípravou nálezové zprávy bylo provedeno přečíslování v rámci jedné číselné řady. V katalogu jsou zachovány oba údaje (již publikované nálezy jsou obvykle popisovány pod původními čísly hrobů a obdobně je tomu antropologických analýz).

Kresebná dokumentace k jednotlivým hrobům se dochovala v podobě čistopisů, u jednotlivých hrobů v jedné až třech variantách s různě uvedenými nivelačními údaji a údaji o poloze jednotlivých nálezů. Teprve v závěru přípravy tohoto svazku byly získány originály terénních kreseb na milimetrovém papíře, které dovolily doplnit ojedinelé chybějící údaje, zejména o nivelaci. Dokumentace byla sjednocena tak, aby bylo zpřístupněno maximum údajů.

Terénní fotografie se dochovaly v torzu přílohy k nálezové zprávě s inventárními čísly, ale bez čísel hrobů a bez popisek. Doplněny (zčásti) byly podle dochovaných popisů v inventárních knihách v archivu fotografií Archeologického ústavu AV ČR, Praha, v.v.i. (pokud nebyly poškozeny či zničeny během povodně v roce 2002). Identifikace hrobů, k nimž se popisky nedochovaly, byla provedena podle dokumentace kresebné. Popsaná část fotodokumentace zahrnovala sezóny 1973 až 1975. Poslední z nich pouze částečně. Zbývající fotografie pro sezóny 1975 a všechny pro sezóny 1976 a 1987 se dochovaly jako nezpracovaná fotodokumentace, zčásti s identifikací (číslly) hrobů. Pro roky 1975 a 1976 se dochovaly částečně také fotogrammetrické snímky jednotlivých hrobů. Neznámá je fotodokumentace pro sezónu 1972 a zdá se, že nebyla k dispozici již v roce 1979, jak vyplývá z údajů o přípravě nálezové zprávy, kde se jiné sezóny (1973-1975) při zpracování dokumentace připomínají, ale tato nikoliv. Podle údajů na originální terénní dokumentaci však pořízena byla. Jejím autorem byl L. Hrdlička. Podle laskavého sdělení I. Boháčové, správkyňe pozůstalosti tohoto badatele, se v ní však nevyskytuje. Zařazeny jsou všechny fotografie bez ohledu na nízkou kvalitu některých z nich, protože i ty poskytují informace, které již nelze získat jiným způsobem.

Během 80. let a zpočátku let 90. byla pořízena kresebná dokumentace nálezů, která zachycuje tehdejší stav nálezů. Nově byla kresebná dokumentace pořízena tam, kde rekonzervace odhalila významné doplňující poznatky, event. tam, kde nebyla ojedinelé pořízena. V případě železných předmětů byla dána přednost starším kresbám, které dokumentují předmět v úplnějším stavu. Předměty jsou vyobrazeny ve třech velikostech, šperky obvykle v měřítku 1:1, ostatní předměty byly obvykle zmenšeny na polovinu. Vybrané významné šperky, zejména ty bohatě zdobené, jsou dvojnásobně zvětšeny.

Jen malá část nalezených předmětů byla vyfotografována bezprostředně po vyjmutí z hrobu (před konzervací), téměř všechny však byly vyfotografovány po provedené konzervaci. Významnější předměty byly fotografovány opakovaně, pravděpodobně jako příprava pro publikační či výstavní účely. Z nich byly použity ty fotografie, které přinášejí doplňující informace ke kresebné dokumentaci nebo dokládající proměnu předmětu od prvé dokumentace do současnosti. Fotografie současného stavu předmětu byly do katalogového hesla vloženy tam, kde přinášejí nové poznatky po provedené rekonzervaci. Současný stav předmětů je dokumentován v barevné příloze, rozdělené na tři části – šperky, náhrdelníky (u nichž bylo zaznamenáno alespoň částečně pořadí korálků) a železné předměty s výzdobou.

Katalogová hesla jsou sestavena tak, aby údaje i dokumentace k jednotlivým hrobům byly shromážděny na jednom místě. Výjimku představuje z technických důvodů barevná příloha vybraných významných nálezů.

STRUKTURA HESLA – Struktura hesla respektuje popis v rukopisu nálezové zprávy čj. 4235/1992. Popis jednotlivého hrobu je uveden odkazem na stratigrafický vztaž (pokud existuje), následuje popis hrobové jámy (HJ); popis uložení a stupně dochování kosterních pozůstatků (KO); antropologické určení (AU); popis místa uložení jednotlivých předmětů v hrobě (UN); popis jednotlivých předmětů (PN); doplňující či vysvětlující údaje a komentáře poskytuje poznámka (PO); soupis terénních fotografií včetně inventárního čísla, pokud existuje (F-T) a obdobně soupis fotografií předmětů (nálezů) s důrazem na fotografie z doby výzkumu nebo z doby konzervace a prezentace v 70. letech 20. století (F-P).

Při popisu hrobové jámy je uvedena orientace delší osy vůči světovým stranám a azimut (chápaný jako azimut osy hrobové jámy). Obdobně je tomu u popisu kosterních pozůstatků, azimut je nejprve uveden jako odchylka od osy sever-jih, číslo v závorce uvádí azimut vztažený k orientaci lebky. Rozměry jsou v případě údajů z terénu uváděny v centimetrech a u nálezů v milimetrech.

Použité zkratky:

A	azimut
AU	antropologické určení
BP	barevná příloha
d.	délka
F-P	fotografie předmětů
F-T	fotografie z terénu
H	hrob
HJ	hrobová jáma
hl.	hloubka
inv. č.	inventární číslo
J	jih
JV	jihovýchod
JVV	jihovýchodovýchod
JZ	jihozápad
JZZ	jihozápadozápad
KO	kostra
max.	maximální, maximálně
min.	minimální, minimálně
PN	popis nálezů
PO	poznámka/komentář
S	sever
s.	síla
SV	severovýchod
SVV	severovýchodovýchod
SZZ	severozápadozápad
SZ	severozápad
š.	šířka
UN	uložení nálezů
V	východ
v.	výška
Z	západ
(Z-V)	rekonstruovaná orientace hrobu
Ø	průměr

Autoři dokumentace:

TERÉNNÍ FOTOGRAFIE:

J. Frolík, L. Hrdlička, J. Morávek,
J. Salonová, K. Vlček, J. Tájek

PLÁNY HROBŮ:

V. Richterová

KRESBY PŘEDMĚTŮ:

J. Frolík, M. Housková, H. Knapová

FOTOGRAFIE PŘEDMĚTŮ:

J. Frolík, V. Jílková,
J. Salonová, J. Sobek, H. Toušková

INTRODUCTION

Catalogue of individual graves and finds represents the fundamental part of this publication. The text has stemmed from the final Excavation Report manuscript (Nr. 4235/1992) written by Z. Smetánka that, however, was never delivered to the Archives of the Institute of Archaeology of the Academy of Sciences of the Czech Republic, Prague, scientific research institution. Textual part of this report has been revised and sporadic inaccuracies in description of finds have been checked up and updated. Terminology applied for the description of particular types of finds such as e.g. glass beads has been updated in order to correspond with the current state of research. Furthermore, inaccuracies in the material composition of some finds have been rectified on the basis on performed analyses and re-conservation processes.

The cemetery in Lumbe Gardens was excavated in the seasons 1972–1976, and subsequently also in 1987 season. In the course of excavations, the graves were always numbered within the individual seasons beginning with the number one and the year given behind the slash (e.g. 1/74). Later on, in the course of preparation of the final Excavation Report, the individual graves were re-numbered within the framework of one numerical sequence. Both numbers are cited in the catalogue. The already published finds are usually described under their original identifiers (grave numbers) and similar form of designation was used also for anthropological analyses.

Drawn documentation of individual graves is preserved in the form of fair copies; up to three copies for an individual grave are known with variously depicted elevation data as well as position of particular finds. The original field drawings drawn on graph paper were obtained only in the concluding preparatory phase of this publication; and the sporadically missing data mainly various elevation measurements were added in the selected fair copy. Thus, the documentation has been consolidated in order to publish as much data as possible.

Field photographs have been preserved only in the form of a part of appendix of the original Excavation Report manuscript. The field photographs partly included inventory numbers but were lacking any grave numbers and captions. Furthermore, captions were at least partly added by using preserved descriptions in Inventory books kept in the Archives of the Institute of Archaeology of the Academy of Sciences of the Czech Republic, Prague, scientific research institution (if these books were not damaged or destroyed during the flood in the year 2002). Graves with no preserved captions were identified on the basis of drawn documentation. The processed and described part of photodocumentation contained only seasons 1973–1975; even though the last season was processed just partly. As far as the remaining photographs for 1975 season and following seasons 1976–1987 as well are concerned, the photodocumentation was left completely unprocessed, with only partly preserved original grave identification (grave numbers). Photogrammetric pictures of particular graves are partly preserved for 1975 and 1976 seasons. On the other hand, photodocumentation for 1972 season is completely missing and it seems, according to preliminary reports on the final Excavation Report preparation, where processing of photodocumentation from other seasons (1973–1975) but this had been mentioned, that it was already missing in the year 1979. According to remarks on the original field documentation it is clear that the field work was photographed in that year (1972) by archaeologist L. Hrdlička. However, no photographs from the above-mentioned year have been found in the inheritance of this researcher (for verification of this statement, the authors would like to express their gratitude to Dr. I. Boháčová, the inheritance administrator).

Drawn documentation of finds was prepared in 1980's and at the beginning of 1990's. Currently, new drawn documentation was acquired only in cases where re-conservation process had revealed significant or supplemental pieces of evidence or in those rare cases when no original documentation had been drawn. Finds were drawn in three different sizes: jewellery in 1:1 scale while other finds were usually reduced by half. Selected group of significant pieces of jewellery, mainly those richly decorated, were twice magnified.

Only small part of the discovered finds was photographed immediately after their removal from graves (prior to their conservation). When the conservation process had been concluded, almost all items of burial equipment were photographed. Only pictures presenting supplementary information to the primary (drawn) documentation were used in this publication. Photographs of current state of finds were added only in those cases where new pieces of evidence had been revealed in the course of re-conservation process.

Catalogue entries describing individual graves were prepared in such a way that data as well as documentation were gathered in the same place. The only exception, due to technical reasons, represents colour appendix of selected group of finds.

STRUCTURE OF INDIVIDUAL ENTRIES – The structure of individual entries respects the description published in the final Excavation Report manuscript Nr. 4235/1992. Description of the individual grave is first introduced by a link to its stratigraphic relation (if it is known); and subsequently descriptions of various aspects of the grave follow (the below cited abbreviations stem from their equivalents in Czech): burial pit (HJ), placement and state of preservation of skeletal remains (KO), anthropological determination (AU), placement of individual finds in the grave (UN), description of individual finds (PN), complementary or explanatory notes and comments (PO), inventory of field photodocumentation including inventory number (if exists) (F-T) and last but not least inventory of photographs of individual finds with the emphasis placed on photographs taken in the course of the archaeological field work or in the course of conservation process and presentation of finds in 1970's (F-P).

Description of burial pits also includes orientation of the longer axis towards the main cardinal points and an azimuth (expressed as azimuth of the burial pit axis). Similar orientation modes are used also for description of the skeletal remains; the azimuth represents a deflection from the axis north-south and the number cited in brackets is the azimuth referring to the cranium orientation. In the case of field data, dimensions are cited in centimetres and for finds in millimetres.

Abbreviations used (derive from appropriate Czech terms):

A	Azimuth
AU	Anthropological determination
BP	Colour appendix
d.	Length
F-P	Find photograph
F-T	Field photograph
H	Grave
HJ	Burial pit
hl.	Depth
inv. č.	Inventory Number
J	South
JV	South-east
JVV	South-east-east
JZ	South-west
JZZ	South-west-west
KO	Skeleton
max.	Maximum / at the most
min.	Minimum / at least
PN	Description of finds
PO	Note / comment
S	North
s.	Thickness
SV	North-east
SVV	North-east-east
SZ	North-west
SZZ	North-west-west
š.	Width
UN	Placement of finds (in the grave)
V	East
v.	Height
Z	West
(Z-V)	Reconstructed orientation of graves
Ø	Diameter

Authorship of particular types of documentation:

FIELD DOCUMENTATION:

J. Frolík, L. Hrdlička, J. Morávek,
J. Salonová, K. Vlček, J. Tájek

PLANS OF GRAVES:

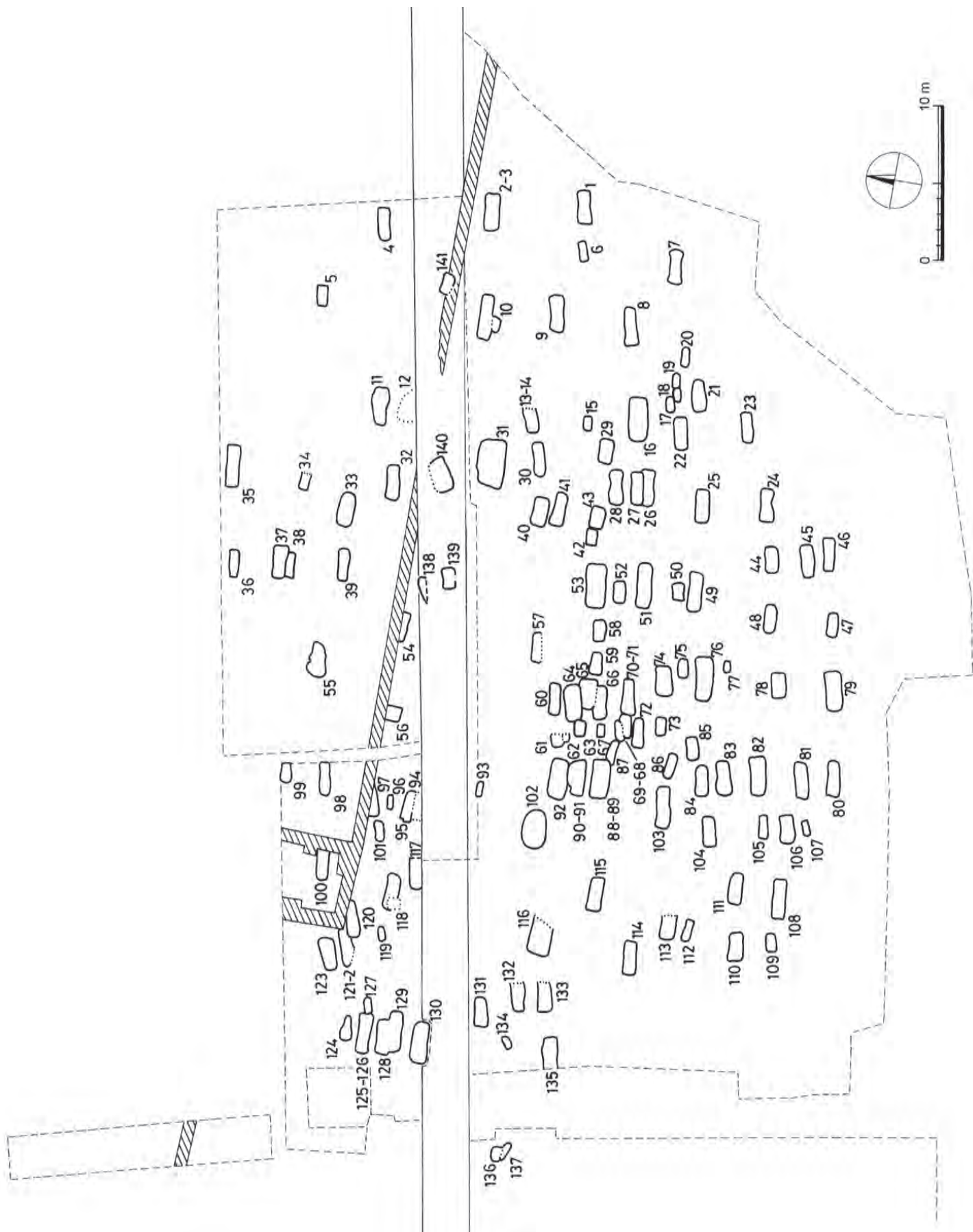
V. Richterová

DRAWINGS:

J. Frolík, M. Housková, H. Knapová

PHOTOGRAPHS OF FINDS:

J. Frolík, V. Jílková, J. Salonová,
J. Sobek, H. Toušková

Obr. 60: Praha – Hrad, pohřebiště za Jízdárnou (Lumbeho zahrada) s polohou jednotlivých hrobů.

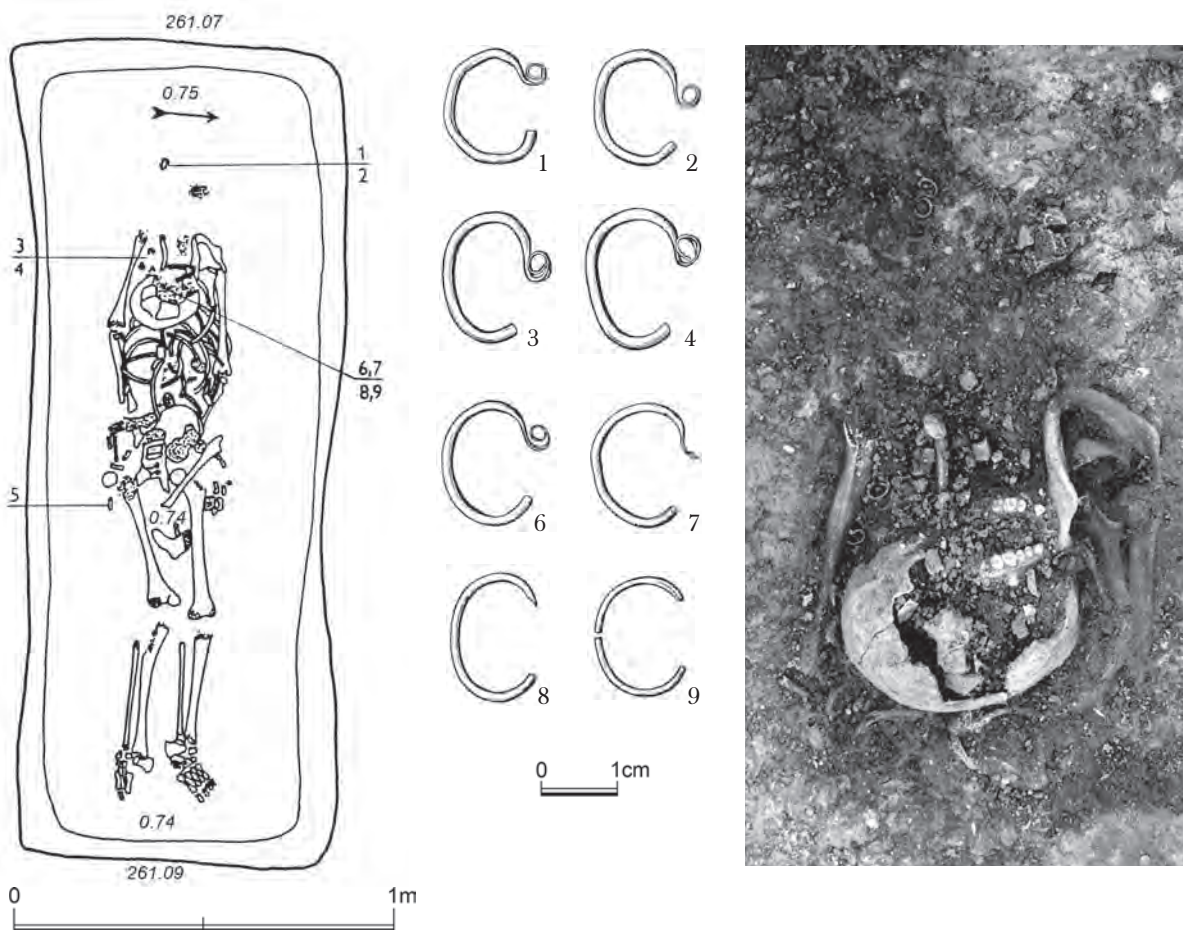
Fig. 60: Prague Castle, cemetery behind the Riding School (Lumbe Garden) with distribution of individual graves.

POPIS JEDNOTLIVÝCH HROBŮ

HJ: Obdélníkovitého půdorysu s mírně zaoblenými rohy; 215 × 80 × 32–65 cm; všeobecně Z–V, (JZZ–SVV) A84°; stěny mírně zešíkmené; dno rovné 203 × 70 cm.

KO: Mírně strávená; natažená poloha na zádech s pažemi původně podél těla; četné dislokace: lebka bez oddělené mandibuly ležela na spánku uprostřed horní poloviny hrudi, obrácena k levému humeru a temenem směrem k pánvi, mandibula nalezena poblíž levého ramenního kloubu; rovněž zbytky páteře a žebra značně chaoticky dislokována; posuny vykazovaly i zbytky pánevních kosti; nohy nataženy s mírným pokrčením vlevo; jeden obratel nalezen na vnější straně levého femuru a levá ulna posunuta šikmo z anatomické polohy blíže k nohám; konce dlouhých kostí poškozené v různé míře strávením; všeobecně JZZ–SVV, A84° (264°).

AU: Dospělý jedinec, matusus I., tělesná výška pod 160 cm, skelet středně robustní, svalový reliéf slabý.

UN: 1, 2 v ose hrobu v místech normálního uložení lebky; 3, 4 v místech původního uložení pravé scapuly; 5 pravý bok poblíž hlavice femuru; 6–9 pod lebkou, zjištěno po vyjmutí dislokováné lebky.

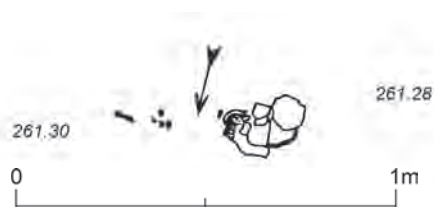
PN:

1. Záušnice s očkem, stříbrná; 15,6 × 13,0 mm; Ø drátu 1,4 mm.
2. Záušnice s očkem, stříbrná; 15,5 × 14,2 mm; Ø drátu 1,5 mm.
3. Záušnice s očkem, stříbrná; 16,8 × 14,8 mm; Ø drátu 1,6 mm.
4. Záušnice s očkem, stříbrná; 18,0 × 14,7 mm; Ø drátu 1,5 mm.
5. Nůž železný, fragment; 40 × 15 mm (rozpadl se).
6. Záušnice s očkem, stříbrná; 16,0 × 14,5 mm; Ø drátu 1,4 cm.
7. Záušnice původně s očkem, stříbrná, poškozená; 16,0 × 13,4 mm; Ø drátu 1,3 mm.
8. Záušnice s očkem ?, stříbrná, poškozená; 16,3 × 11,8 mm; Ø drátu 1,4 mm.
9. Záušnice s očkem ?, stříbrná, poškozená; 16,6 × 11,8 mm; Ø drátu 1,1 mm.

PO: V době, kdy se s lebkou manipulovalo, musely záušnice 6–9 ještě pevně lpět na lebce, eventuálně ve vlasech nebo na nějakém pásku, jinak by nebyl možný jejich výskyt v poloze pod lebkou přesunutou na hrud. Dislokace vznikly tedy krátce po znovuotevření (části?) hrobu a druhotném umístění lebky a jejím přesunem z původní anatomické polohy. Sekundární zásah do těla (kostry) je evidentní.

F-T: 45235 (použit), 45236.

H2
(2/73)

Superpozice H2 a H3. Viz též H3.

HJ: Nejistitelný půdorys a rozměry, jáma nepatrně zahlobena do zásypu H3; A?.

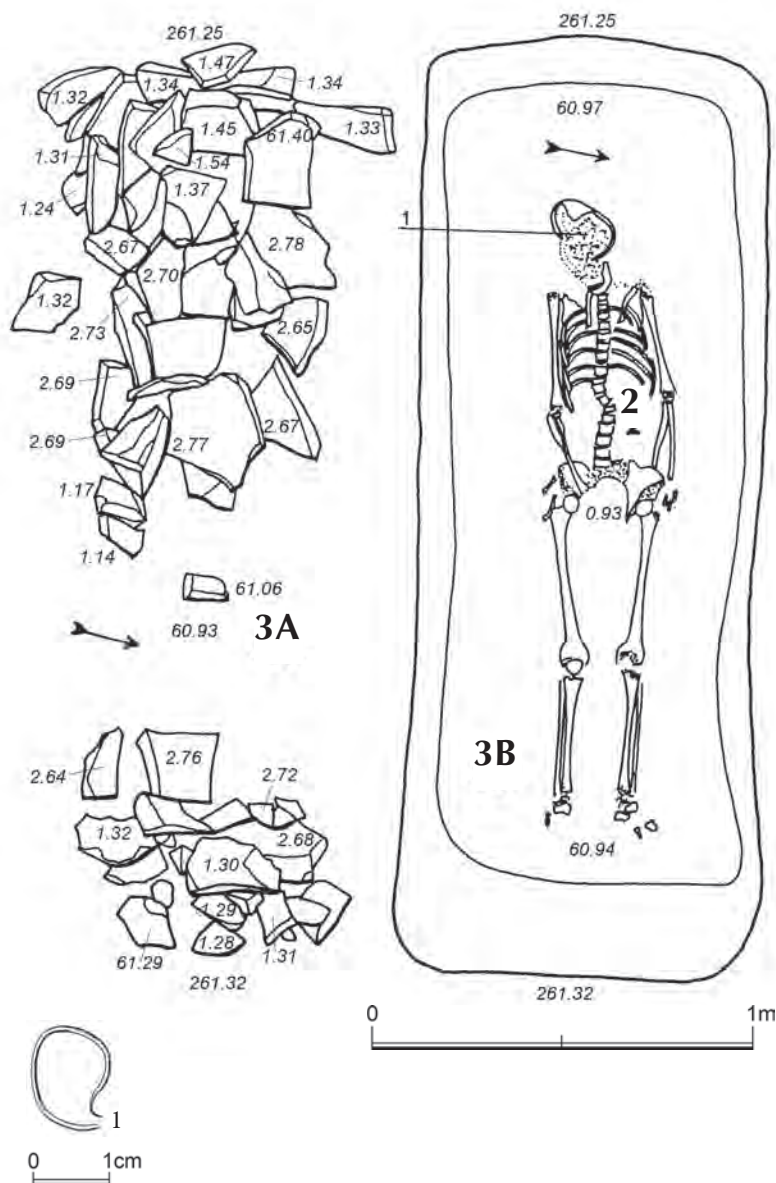
KO: Silně strávena, patrně původně obvyklá natažená poloha; dochovány rozmačkané části lebky a fragmenty dlouhé kosti z jedné nohy a žeber ?; orientace Z–V, A?.

AU: Nedospělý jedinec, infans II, kolem 1,5 r.

UN: Bez nálezů.

PO: Ve vztahu k H3 byly zbytky kostry H2 přibližně v ose spodního hrobu H3; lebka mezi hrudí a pánví spodní kostry, tedy přibližně „na ruce a v klíně“. Nivelety obou pohřbů ukazují, že mezi oběma pohřby však není přímý kontakt a pohřeb H2 je s velkou pravděpodobností mladší.

F-T: 45231 (vlevo), 45232 (vpravo).

Superpozice H2 a H3 - viz též H2.

HJ: Obdélníkovitého půdorysu s výrazněji zaoblenými rohy (poškozena H2); 246 × 90 × 28–38 cm; JZZ–SVV, stěny na Z strměji, na V mírněji sešikmené, dno rovné 211 × 77 cm. V horní části HJ jámy byl zjištěn nad hlavou a nad dolními končetinami mohutný zával převážně z větších opukových kamenů (z těch větších 29 × 22 × přibližně 12–15 cm), uložených ve více vrstvách nad sebou; některé kameny přechýlaly až do ornice. Viz zával 3A, vlastní hrobová jáma 3B.

KO: Dobře zachovaná; strávená v místech obličejové části vlevo pootočené lebky, s mandibulou na téměř anatomicky obvyklém místě; značné poškození pánve, obě scapuly, různě na kloubových koncích dlouhých kostí paží a nohou; natažená poloha na zádech s pažemi víceméně podél těla, pravá ruka nad a levá pod kyčelní kostí; značné poškození a ztráty drobných kůstek konce a nohou; JZZ–SVV, A78° (258°).

AU: Dospělý jedinec, senilis, pravděpodobně žena; tělesná výška větší, nejméně přes 160 cm; skelet gracilní, svalový reliéf středně mohutný.

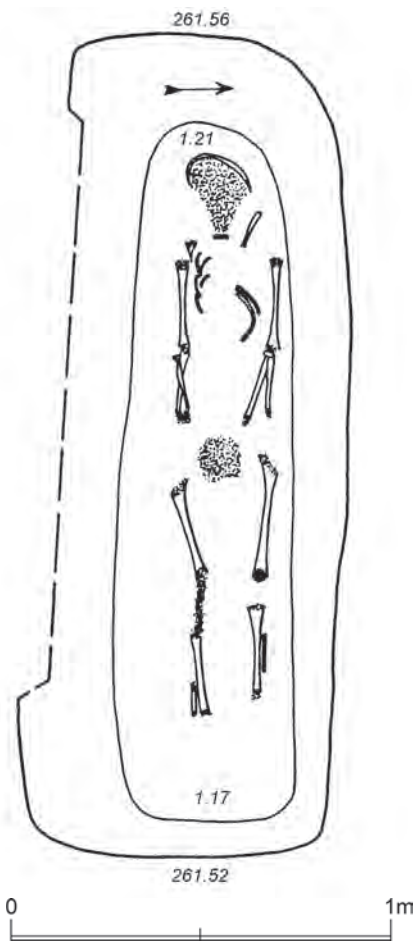
UN: 1. pod lebkou

PN: 1. Záušnice původně s očkem, stříbrná, poškozená; 14,8 × 12,0 mm; Ø drátu 1,1 mm.

PO: Na rozhraní hrudní a bederní části jsou deformace páteře způsobené vychýlením obratlů.

F-T: 45233 (nahore), 45234 (dole).

H4
(15/76)

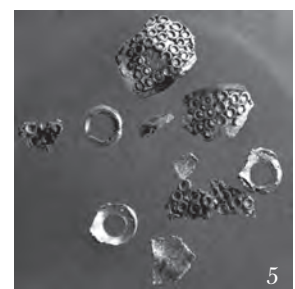
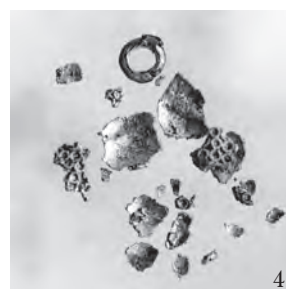
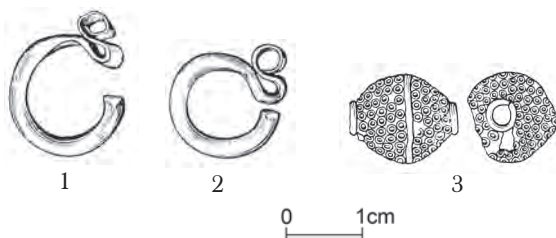
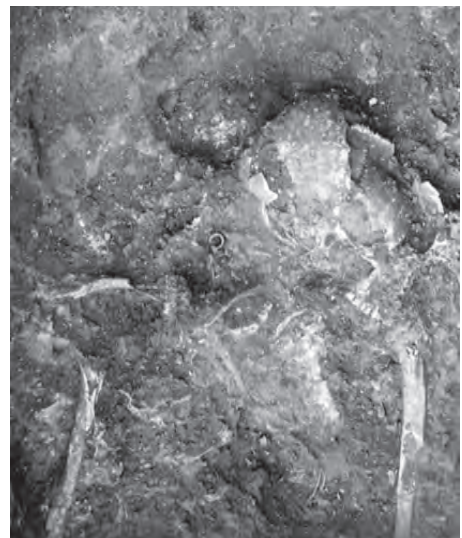
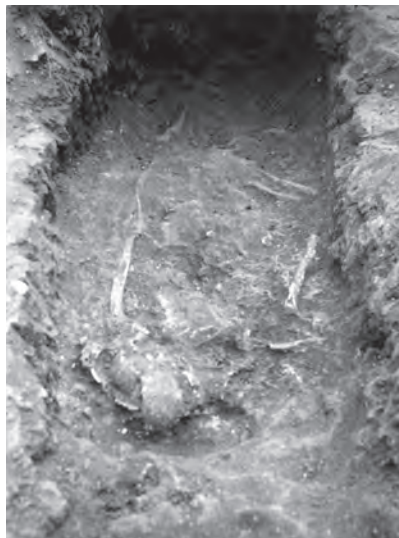
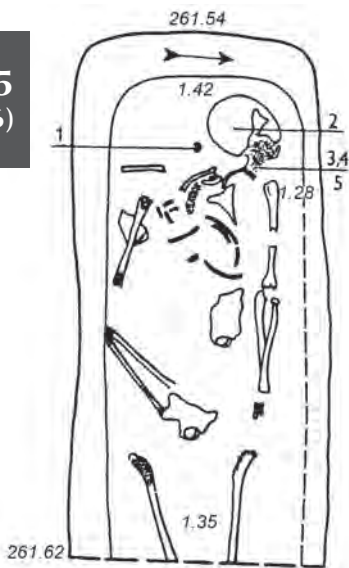
HJ: Původně obdélníkovitého půdorysu (poškozena na J straně), silněji zaoblené rohy; SZ roh z části přechází téměř až do oválu; 213 × 80 × 35 cm; Z-V, A94°, více zešíkmené stěny, užší rovné dno v Z části přechází do oválu, 180 × 48 cm.

KO: Dostí strávená (významně obličejová část a pánev, konce dlouhých kostí, žebra; silně poškozena hrudní část a konce dlouhých kostí); natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; nepatrné dislokace; Z-V, A92° (272°).

AU: Dospělý jedinec, adultus I, pravděpodobně žena, skelet gracilní, svalový reliéf slabý, odhad z polohy v terénu kolem 160 cm.

UN: Bez nálezů.

H5
(14/76)

HJ: Částečně prozkoumaná Z část jámy (V část v době výzkumu pod ovocným stromem), zřejmě obdélníkovitého půdorysu se zaoblenými rohy v Z části a běžným zešíkmením; max. dochovaná d. 138 × 66 × 12–27 cm; Z–V, A85⁰; dno rovné max. dochovaná d. 127 × 53 cm.

KO: Mechanicky poškozené a částečně strávené hrudní, břišní, pánevní části a kloubní části dlouhých kostí; původně asi natažená poloha na zádech, levá paže podél těla, pravá zřejmě původně pokrčena v lokti?, hlava pootočená vlevo; všeobecně značné dislokace velmi pravděpodobně recentního původu; (Z–V), A?.

AU: Dospělý jedinec, adultus I, pravděpodobně žena; skelet gracilní, svalový reliéf slabý.

UN: 1 vpravo od lebky, 2 pod lebkou, 3 poblíž mandibuly, 4–5 fragmenty poblíž mandibuly.

PN:

1. Záušnice esovitá, stříbrná, zlacená; 20 × 16 mm, silná, Ø drátu 3 mm.

2. Záušnice esovitá, stříbrná; 18,6 × 15 mm, silná, Ø drátu 3,2 mm.

3. Perla kulovitá, mírně dvojkonická, stříbrná (silně poškozená), povrch zdoben hladkými kroužky vytvářejícími síť; d. 14 mm, Ø 12,5 mm, BP II/3.

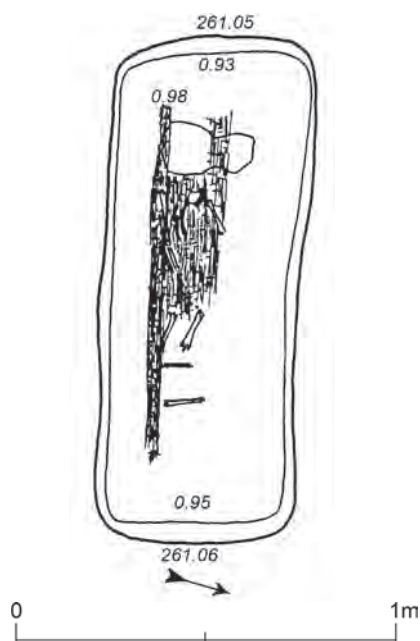
4. Perla kulovitá, mírně dvojkonická, stříbrná, silně poškozená až destruovaná, výzdoba jako č. 3, d. 14,6 mm, Ø 12,5 mm, BP II/4.

5. Perla kulovitá, stříbrná, silně poškozená až destruovaná, výzdoba jako č. 3, d. 14 mm, Ø 12,5 mm, BP II/5.

PO: Rozměry nálezů 4 a 5 po konzervaci víceméně shodné s 3. Mechanické poškození, včetně dislokací celé situace, je s vysokou pravděpodobností způsobeno kořenovým systémem.

F-T: Bez inv. č.

F-P: Bez inv. č.

HJ: Obdélníkovitého půdorysu s mírně zaoblenými rohy; 132 × 53 × 12–13 cm, zbytek stěn nevelké zešíkmení; dno rovné, 122 × 50 cm; Z–V, A75⁰.

KO: Dostí strávená, z lebky nezůstaly pevné části, kromě zubů; původně pravděpodobně natažená poloha na zádech, paže patrně podél těla, nohy (femury) pokrčeny k pravé straně; tibie a fibuly stejně jako ostatní části končetin nezachovány; jiné části skeletu než několik žeber bezpečně neidentifikovatelné; značné dislokace residuí; dochovány pouze barevné tmavší stopy obložení kostry dřevem - překrytí, obložení pravé strany kostry, podložení prkna pod kostrou? a stopa překrytí na straně levé; (Z–V), A?

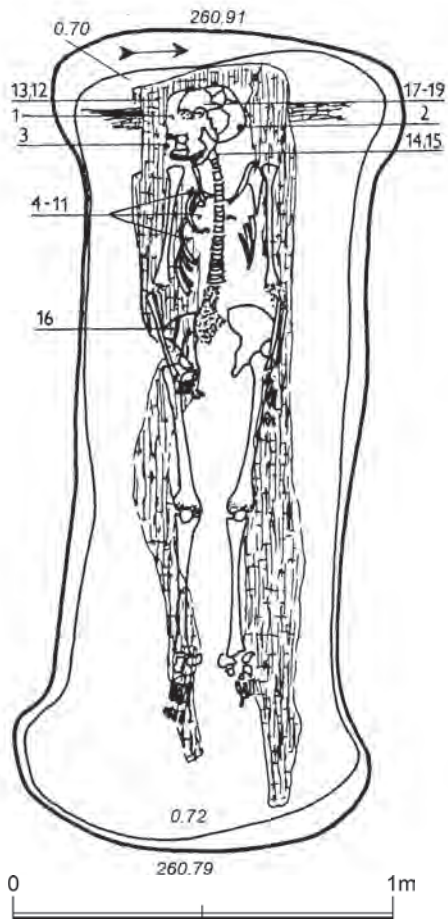
AU: Nedospělý jedinec, infans II (kolem 3–4 roků), minimum ze skeletu, volné zuby.

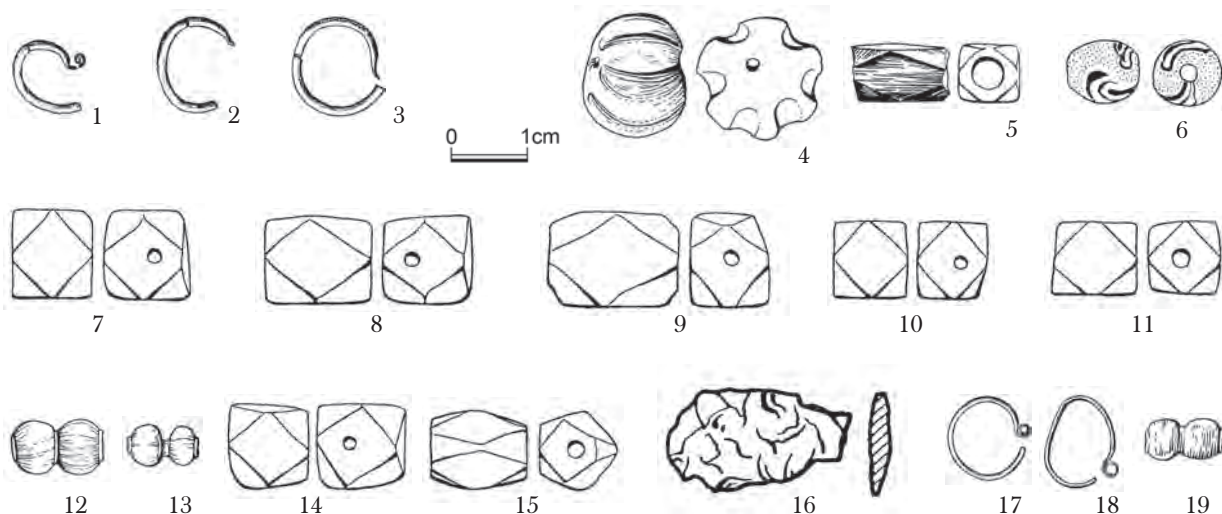
UN: Bez nálezů.

PO: Dřevo rozpadlé se stopami vlákniny, přeschlé až prachové konsistence.

F-T: 45237, 45238 (použit).

H7
(77/73)

HJ: Obdélníkovitého půdorysu s obloukovitě utvářenými uššími stranami, na obou koncích v rozích jáma oble lalokovitě rozšířena; 215 × 75 (v rozšíření až 93) × 7–21 cm; SZZ-JVV, A101^o; zbytek stěn nepatrně zešíkmen, dno rovné, 202 × 69 cm (v rozšíření až 87 cm).

KO: Dobře zachovaná, jen zčásti strávená; mechanicky poškozená lebka pootočená vpravo; destrukce strávením většiny kloubních konců dlouhých kostí paží a v menší míře nohou, kost křížová, část bederní část páteře, části pánve a žeber; strávení a dislokace drobných kůstek končetin; natažená poloha na zádech, v loktech mírně pokrčené paže podél těla, ruce přesahovaly na femury, hlava pootočená vpravo. Dochovány rozsáhlé barevně tmavější plochy se stopami vláknitými, identifikované jako destruované dřevo, zčásti nad a zejména pod kostrou (mezi dvěma prkny?); v Z části jámy zachován tmavším probarvením a stopami vlákniny identifikovatelný podložený „trámec“ (kulatina ?) zabíhající do rozšíření jámy. Zachované rozměry prkna min. 43 × 196 cm, š. podložního trámce průměr min. 7 cm; SZZ-JVV, A96^o (276°).

AU: Dospělá žena, maturus II, tělesná výška velká, stavba skeletu gracilní, svalový reliéf slabý.

UN: 1 vpravo od lebky; 2 za levým uchem; 3 vpravo od lebky ve výši maxilly; 4–11 na pravé straně hrudi; 12 po pravé straně lebky ve výši očníkového oblouku; 13 vpravo asi 10 cm od lebky; 14, 15 pod mandibulou; 16 na kyčelní kosti po pravé straně; 17, 18, 19 pod lebkou, nalezeny až po jejím vyzvednutí.

PN:

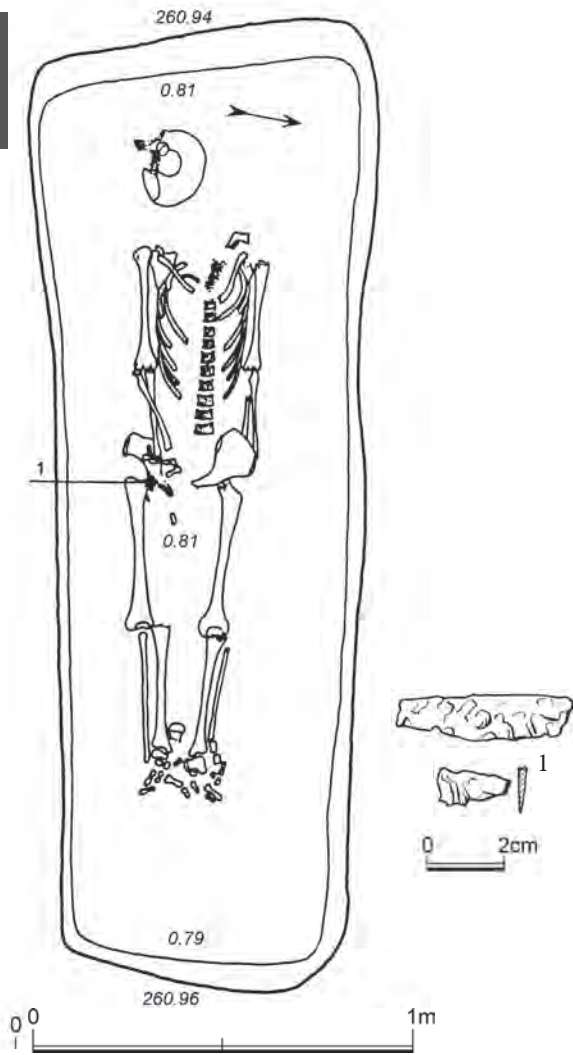
1. Záušnice s očkem, stříbrná; Ø 10,5 mm, Ø drátu 1,1 mm (fragmenty).
2. Záušnice esovitá, stříbrná; Ø 13,6 mm, Ø drátu 1,0 mm, poškozeno při konzervaci.
3. Záušnice esovitá, stříbrná; 13 × 12,2 mm, Ø drátu 1 mm, poškozeno při konzervaci.
4. Perla křišťálová, kulovitá, podélně dělená šesti žebry (vzniklými broušením); Ø 16,7 mm, d. 14 mm, BP XX/4.
5. Perla skleněná, kvádříková, s okosenými rohy, modrá; 7,8 × 7,8 × 11,7 mm, BP XX/5.
6. Perla skleněná, žlutá s modrobílými deformovanými očky; Ø 8,6 mm, d. 9 mm, BP XX/6.
7. Perla jantarová, krychlová se silně okosenými rohy; 11,5–12 mm, BP XX/7.
8. Perla jantarová, krychlová až kvádříková s okosenými rohy; 12 × 12,2 × 14,4 mm, BP XX/8.
9. Perla jantarová, kvádříková s okosenými rohy; 10,5 × 13 × 17 mm, BP XX/9.
10. Perla jantarová, krychlová s okosenými rohy; a 9,2 × 9,8 × d. 11,3 mm, BP XX/10.
11. Perla jantarová, krychlová až kvádříková s okosenými rohy; 9,2 × 9,8 × 11,3 mm, BPXX/11.
12. Perla skleněná, segmentovaná, dvojdílná, zelená; Ø 6,7 mm, d. 11,9 mm.
13. Perla skleněná, segmentovaná, dvojdílná, bezbarvá až stříbřitá; Ø 6,9 mm, d. 10,4 mm.
14. Perla jantarová, krychlová, s okosenými rohy (nepravidelně zpracovaná); 10,4 × 12 × 11 mm.
15. Perla jantarová, pětiboký mnohostěn s okosenými rohy (otřelá); Ø 10 mm, d. 12,6 mm.
16. Nůž železný, fragment, d. v terénu 70 mm, zachováno po konzervaci 22 mm.
17. Záušnice s očkem, stříbrná; 11,1 × 10,9 mm, Ø drátu 1 mm.
18. Záušnice s očkem, stříbrná; 8,6 × 12 mm, Ø drátu 0,9 mm.
19. Perla skleněná, segmentová, dvojdílná, stříbřitá; Ø 5, d. 10 mm.

PO: Esovité ukončení u č. 2 a 3 bylo po vyjmutí z hlíny v nekonzervovaném stavu zřetelně viditelné. Dřevo rozpadlé na prach. Vzhledem k různým nepravidlostem ve zpracování jantarových perel by jejich terminologie mohla být uváděna jako krychlovitá.

F-T: 47421 (vpravo dole), 47422, 47423, 47424 (vlevo dole), 47425 (nahore).

H8
(8/73)

HJ: Obdélníkovitého (nepatrně lichoběžníkovitého) půdorysu; 232–253 × 93–75 × 13–16 cm; JZZ–SVV, A78°; zbytek stěn při dně „strmý“, dno rovné 233 × 75 cm.

KO: Relativně dobře zachovaný skelet v poloze na zádech; lebka významně dislokována od těla na pravém spánku, vysunuta z původní polohy směrem k JZ; zlomek mandibuly mimo anatomickou polohu přisunutý blíže k levému rameni; claviculy v původní poloze; paže podél těla s levou rukou pod kyčelní kostí a s pravou rukou na kosti kyčelní; s málo zachovanými drobnými kůstkami. Významně natráveny jen některé části skeletu, např. větší část páteřního sloupce přerušeno na rozmezí krční a hrudní části a poté vysunutého doleva mimo páteřní osu; téměř zcela stráveny scapuly, konce a části žebel, zcela strávena kost křížová, zasažení lze pozorovat u ramenního kloubu levého humeru, horní kloubní hlavice femuru a průměrné poškození kloubů obou podkoleních slabých kostí; zachován bohatější shluk drobných kůstek, z nichž se uchovaly obě poškozené kosti patní; A82° (262°).

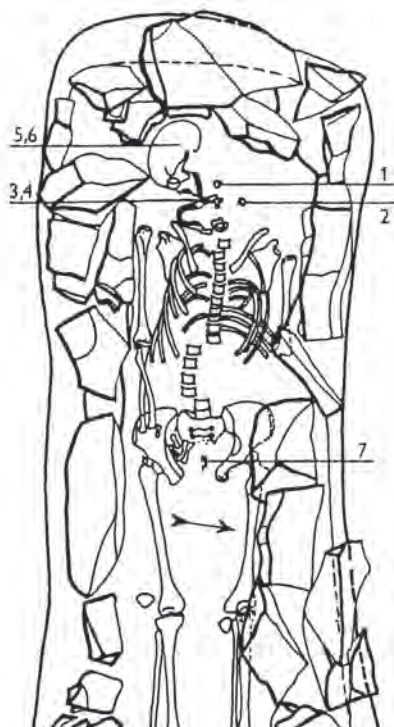
AU: Dospělý jedinec, senilis, žena; tělená výška nadprůměrná, stavba skeletu gracilní, svalový reliéf střední.

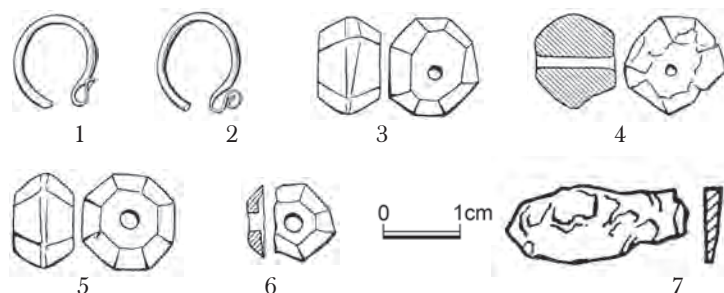
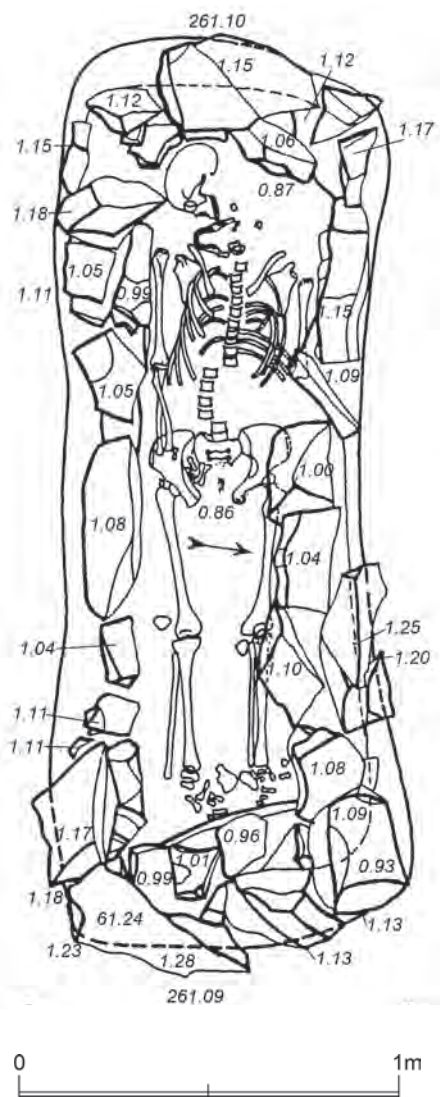
UN: 1 na hlavici pravého femuru.

PN: 1. Nůž železný, dva fragmenty (nerekonstruovatelné); největší d. 43 mm.

PO: Pozoruhodná značně „úzká“ přirozená podoba, nebo úprava kostry (respektive postmortální úzké stažení těla) např. zavinutím plátnem nebo nějakým jiným pruhem látky?

H9
(7/73)

HJ: Obdélníkovitého půdorysu, delší stěny nepatrně prohnuté dovnitř, silně zaoblené rohy; $237 \times 78 \times 22-24$ cm; JZZ-SVV, A81^o; spodní zbytky podélných stěn poměrně strmé, na Z a V straně sklon sešikmení mírnější, dno rovné 208×66 cm. Stěny hustě obloženy většími opukovými nepravidelnými kameny. Některé z nich vyčnívaly mimo obrysovou linii HJ na současné dochované úrovni rostlého terénu.

KO: Dobře zachovaná kromě levého předloktí (ulny a radiu); natažená poloha na zádech s pažemi podél těla, pravá ruka na pravé kyčelní kosti, levý humerus umístěn též podél těla. Dislokace lebky uložené na pravém spánku, vysunuté z anatomické polohy vzhůru od vlastního těla; mandibula obrácená zuby nahoru a umístěna mezi obličejovou částí lebky (blíže k maxille) a pravou claviculu. Dislokace krčních obratlů, včetně ojedinělého atlasu?; zbytky scapul a obě claviculy umístěny přibližně anatomicky. Vysunutí části sloupce bederních obratlů vpravo z osy páteře; výjimečné je zachování poloviny kosti křížové; relativně dobré je uchování krajiny pánevní; pokud jsou stráženy nebo natráveny části dlouhých kostí paží a nohou jsou to spíše výjimky; jako obvykle jsou více zasažena žebra; zachovány česky posunuté napravo; v nepravidelně rozptýlených drobných kůstkách nohou lze rozeznat větší patní kosti; JZZ-SVV, A81^o (261°).

AU: Dospělý jedinec, žena, adultus II, tělesná výška nadprůměrná, stavba skeletu gracilní, svalový reliéf slabý.

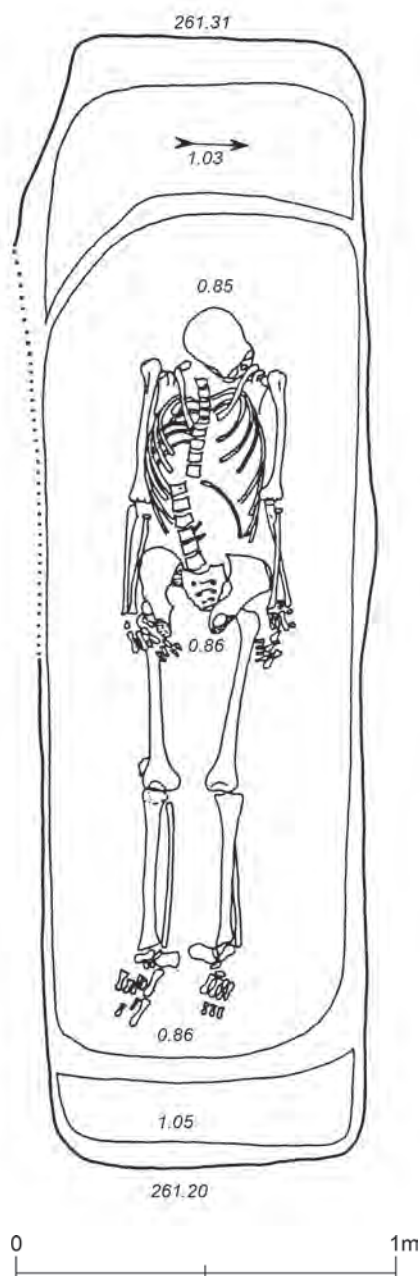
UN: 1 v místě původní polohy lebky v prodloužení páteře; 2 několik cm od 1, směrem SV, patrně po levé straně lebky; 3, 4 pod mandibulou mezi 1. a krčními obratli; 5, 6 pod lebkou; 7 v pánevní oblasti.

PN:

1. Záušnice esovitá, stříbrná, mírně poškozená; $12,4 \times 11,3$ mm, $\varnothing$ drátu 1,4 mm.
2. Záušnice esovitá, stříbrná; $12 \times 13,3$ mm, $\varnothing$ drátu 1,3 mm.
3. Perla jantarová, dvojkonická, osmiboká, s facetovou střední ploškou; $\varnothing$ 13,8 mm, d. 8,6 mm.
4. Perla jantarová, dvojkonická, patrně osmiboká, otřelá (poškozená); $\varnothing$ 12 mm, d. 11 mm.
5. Perla jantarová, dvojkonická, osmiboká, s facetovou střední ploškou; $\varnothing$ 13,8 mm, d. 7,8 mm.
6. Perla jantarová, fragment; $\varnothing$ 10,5 mm.
7. Fragmenty železa, atypické (drť); max. d. 22 mm (nůž?).

PO: Dislokace bederních obratlů přes relativně dobře zachovaný skelet, absence dolní části levé ruky (ztráta ulny, radiu, a kůstek zápěstních, zápěstních a článků prstů) se jeví jako anomálie.

F-T: 45240

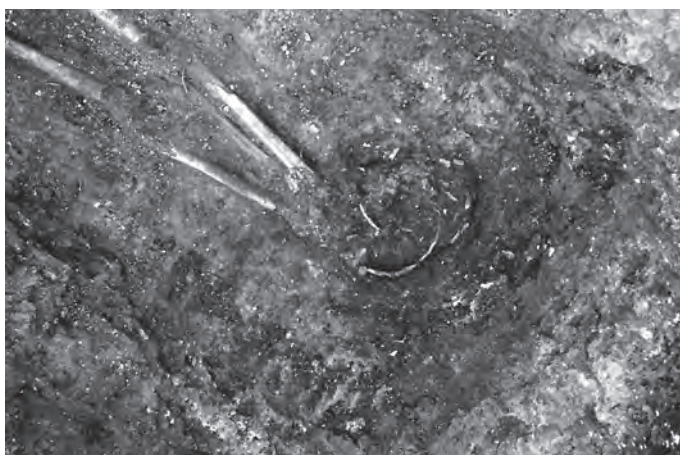
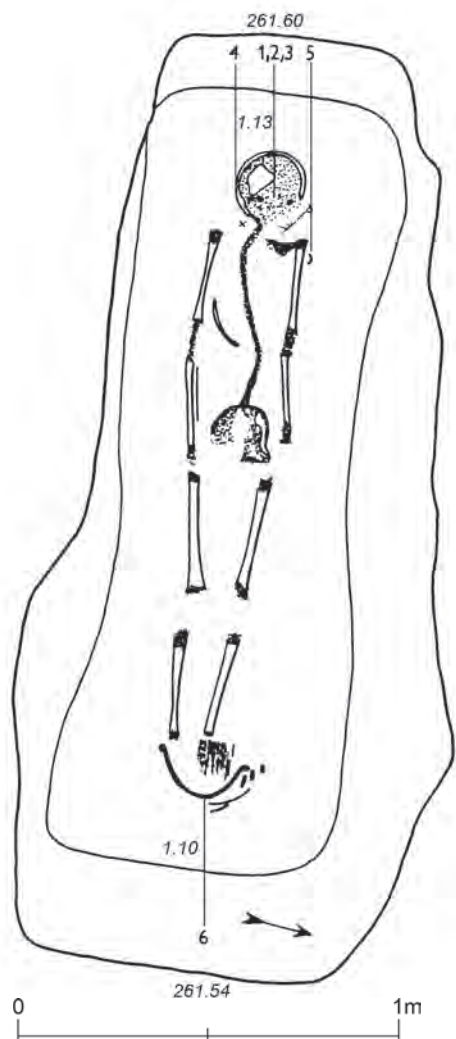
HJ: Obdélníkovitého půdorysu, zaoblené rohy; 297 × 86 × 34–46 cm; JZZ–SVV, A87°; stupňovitá Z a V stěna, v. V stupně 15 cm, v. dostupu dna 19 cm; v. Z stupně 28 cm, v. dostupu dna 18 cm; S a J stěny HJ téměř svislé, J stěna zčásti porušena recentní jámou; dno rovné, plocha dna, kde uložen vlastní pohřeb 221 × 80 cm.

KO: Dobře a téměř kompletně zachovaná; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; nepatrná dislokace lebky umístěné týlním otvorem dolů s obličejem směřujícím k levému rameni; přerušená hrudní část páteře a sloupec obratlů posunut směrem k pravé ruce; krční část sloupce páteře oddělena od hlavy. Strávení kostí zjištěno pouze v několika případech u kloubových hlavic slabých dlouhých kostí; relativně dostatečně zachovány drobné kůstky rukou a nohou, kde dochovány obě patní kosti; JZZ–SVV, A88° (268°).

AU: Dospělý jedinec, adultus I, muž značné tělesné výšky (přibližně 172+x cm); stavba skeletu středně robustní, levý humerus kratší než pravý, svalový reliéf středně robustní

UN: Bez nálezů.

F-T: 45239

HJ: Obdélníkovitého půdorysu, nepravidelně zprohýbané a zešikmené stěny, silně zaoblené rohy, na Z straně rozšířena; 246 × 115 × 44–47 cm; JZZ–SVV, A76°?; dno rovné, 204 × 75 cm, S a J obvodová linie přibližně uprostřed obou delších stěn prohnuta dovnitř kolem 10 cm.

KO: Silně strávená; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla, lebka poškozena strávením i mechanicky, pootočena k levému rameni?; silným natrávením souvisle poškozen páteřní sloupec prohnutý v bederní a křížové části; strávena všechna žebra až na jeden fragment žebra v krajině hrudní, zbytek levé scapuly, taktéž i fragment v krajině pánevní a chybí kloubové konce všech dlouhých kostí paží a nohou a všechny drobné kůstky paží nohou; JZZ–SVV; A78° (258°).

AU: Dospělý mladý jedinec, snad adultus II, stavba skeletu gracilní, svalový reliéf pravděpodobně slabý.

UN: 1–3 na zbytku lebky; 4 vpravo vedle lebky; 5 u levého humeru; 6 u konce nohou.

PN:

1. Záušnice esovitá, stříbrná, poškozená; 11,7 × 11,6 mm; Ø drátu 1,4 mm.
2. Záušnice s očkem, stříbrná; 11,2 × 10 mm; Ø drátu 1,6 mm.
3. Záušnice s očkem, stříbrná; 10,9 × 10,7 mm; Ø drátu 1,3 mm.
4. Perla stříbrná, povrch členěn podélnými oblými žebry, rozpadlé na fragmenty se stopami granulace tvořící trojúhelníky; max. d. 9 mm, ostatní neměřitelné, návlekové ústí.
5. Zlomek železné tyčinky ohnuté do obloučku, průřez kruhový, zužující se; max. Ø 4,6 mm; d. 46 mm (zbytek jehlice ?).

6. Věderko dřevěné; obruče (patrně 2-3) z plochého vně zaobleného páskového železa (silně poškozeno), držadlo oboukované, průřez držadla kruhový, závěsná kování kotvovitá; rozpětí držadla přibližně 206 mm, Ø držadla 6 mm; v terénu náznak hákovitých konců držadla, zachován náznak dřevěné vlákniny (prachový stav)

PO: Záušnice na povrchu lebky v řádku vedle sebe, mohou znamenat způsob upevnění. Ad nález č.1: při vyjmutí z hlíny patrné esovitě ukončení, poškozeno při konzervaci.

F-P: Bez inv. č.

F-P: Bez inv. č. (6 nahoře foto ze 70. let; dole foto z r. 2013)

261.63

H12
(10/76)

HJ: Nejistitelná (zbytek kostry na úrovni rostlého terénu); A?.

KO: Fragment kostry; natažená poloha na zádech patrně s pažemi podél těla?; dochovaná dolní část konce pravé ruky, kost křížová, část levé strany pánve, kost kyčelní, část levého femuru a níže dislokovaná tibia a fibula; (Z-V), A?.

AU: Dospívající juvenis, muž, 19–20 roků; stavba skeletu středně robustní, svalový reliéf středně mohutný.

UN: Bez nálezů.

PO: Poškozeno spíše mechanicky než biologickým rozpadem, a to v raném novověku.

F-T: Bez inv. č.

261.39

261.27

261.37

Superpozice H 13 a H 14. Viz též H 14.

HJ: Nejistitelného tvaru; ? × ? × 10–12 cm; A?; strukturou i barevně splývala se zásypem níže položeného H 14.

KO: Průměrně strávená; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; lebka fragmentárně zachovaná natočena vpravo, mandibula taktéž; cele zachovaná pravá paže podél těla na levé straně chybí ulna a radius, zachovány fragmenty žeber a fragment pravé kyčelní kosti; z hůře zachované kostry natráveny krční obratle, levá část kyčle a kloubní konce dlouhých kostí paží a nohou; JZZ-SVV, A62^o (242°).

AU: Nedospělý jedinec, infans II, nad 1 rok; délka přibližně 65 cm.

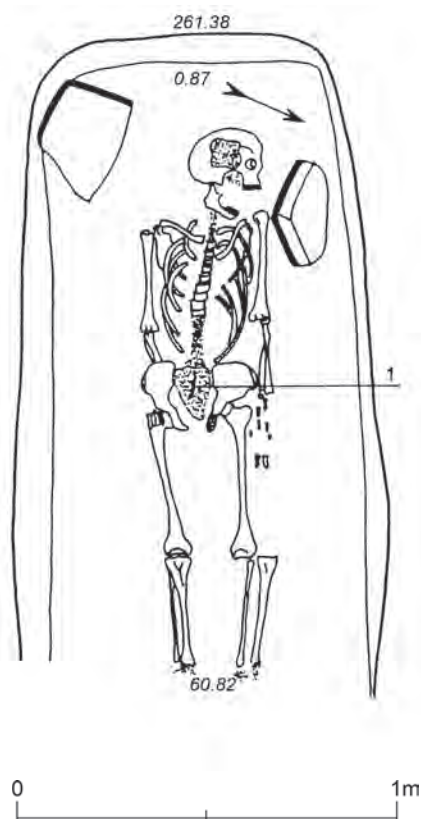
UN: Bez nálezů.

PO: Dosti těsná poloha by mohla svědčit o zavinutí dítěte. Uložení dítěte nad ženou přibližně vpravo od osy hrobu. Nivelety obou pohřbů ukazují, že mezi oběma pohřby není přímý kontakt a že tedy pohřeb H13 je pravděpodobně „nesoučasně“ mladší než spodnější H14. Poblíž skeletu H13 zjištěn ještě další izolovaný dětský humerus.

F-T: 45296

H13
(33/73)

H14
(34/73)

Superpozice H 13 a H 14 - viz též H 13.

HJ: Pravděpodobně obdélníkovitého půdorysu s neúplnou V stranou, dva zbývající rohy silněji zaobleny; závěr jámy zasahoval do neprokopaného bloku; max. dochovaná d. 168 × 96 × 51–56 cm; JZZ–SVV, A62°; dno rovné, min. dochovaná d. 161 × 80 cm; v JZ rohu a SZ části jámy ležely dva velké opukové kameny.

KO: Relativně dobře zachovaná, natažená poloha na zádech s pažemi podél těla, pravá ruka pod kyčelní kostí, lebka na levém spánku hledí vlevo. Natrávený až strávený pravý a levý spánek, krční a bederní obratle, kost křížová, kostrč; větší části scapul a drobné kůstky levé ruky, levá kost stydká, zcela chybí kost sedací; méně trávením poškozeny silnější dlouhé kosti nohou a paží (např. velká hlavice pravého femuru a slabé kosti nohou fibuly); levý radius a fibula levé nohy vychýleny vlevo z rovnoběžnosti obou nohou; (JZZ–SVV), A62°?.

AU: Plně dospělý jedinec, maturus II, pravděpodobně žena, tělesná výška podprůměrná; stavba skeletu gracilní, svalový reliéf slabý.

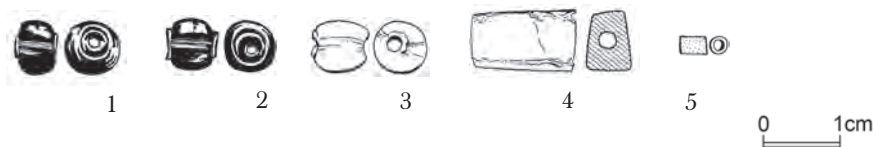
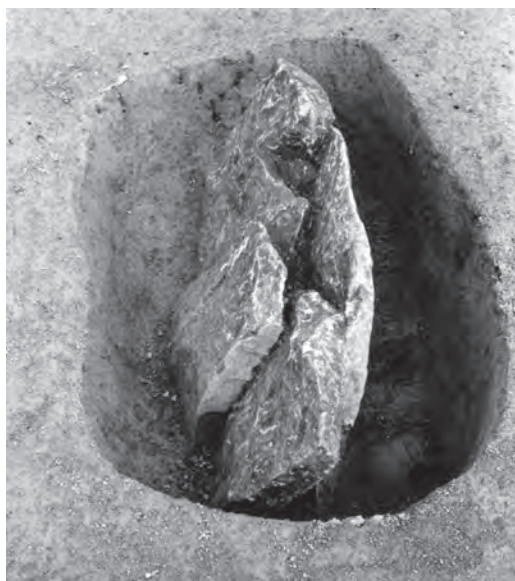
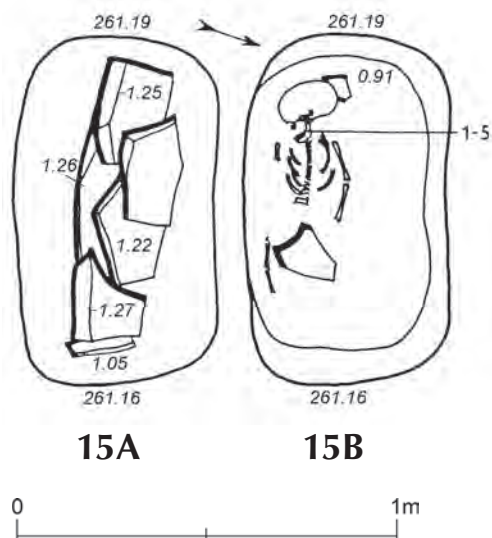
UN: 1 v ose hrobu v pánvi nad křížovou kostí.

PN: 1. Nůž železný, původně s odsazeným trnem, fragment (poškozeno); původní max. d. 79 mm, původní d. trnu asi 24 mm, š. 10,5 mm, zachovaný fragment d. 67 mm.

PO: Uspořádání žeber zřetelně naznačuje umístění a úplné strávení prsní kosti (sternum), což je na tomto pohřebišti i jinde běžný jev.

F-T: 45297

F-P: Bez inv. č.

Dvě fáze 15A a 15B preparace hrobu.

HJ: Obdélníkovitého půdorysu, silně zaoblené rohy; 92 × 53 × 25–28 cm; JZZ–SVV, A70°; dno oválné vanovitě, 77 × 48 cm. V ose hrobu příkrov z velkých plochých opukových kamenů, vrchol max. 10/11 cm nad dochovaným povrchem podloží; připomíná útvar domečkovitého příkrovu.

KO: Značně strávená; natažená poloha na zádech s levou zachovanou pokrčenou paží podél těla, bez zachované vlastní ruky; z pravé paže zachována horní část humeru; lebka na pravém spánku s pohledem vpravo; Menší opukový kámen těsně za hlavou, větší opukový kámen přibližně nad místem stehenních kostí a v místě strávených kostí pánevní krajiny, z níž nezbyly žádné fragmenty. Značný stupeň strávení a fragmentace žeber a páteřního sloupce v hrudní a bederní části; zcela stráven celek kostí zejména v pánevní krajině a konce dochovaných dlouhých kostí; dislokační posun dvou kostí pravděpodobně z pravé nohy?; JZZ–SVV, A70°.

AU: Nedospělý jedinec, infans II, pod 1 rok.

UN: 1–3 na krku pod mandibulou, umístěny v řadě kolmo k ose hrobu; 4, 5 v krční krajině, po vyzvednutí kostry.

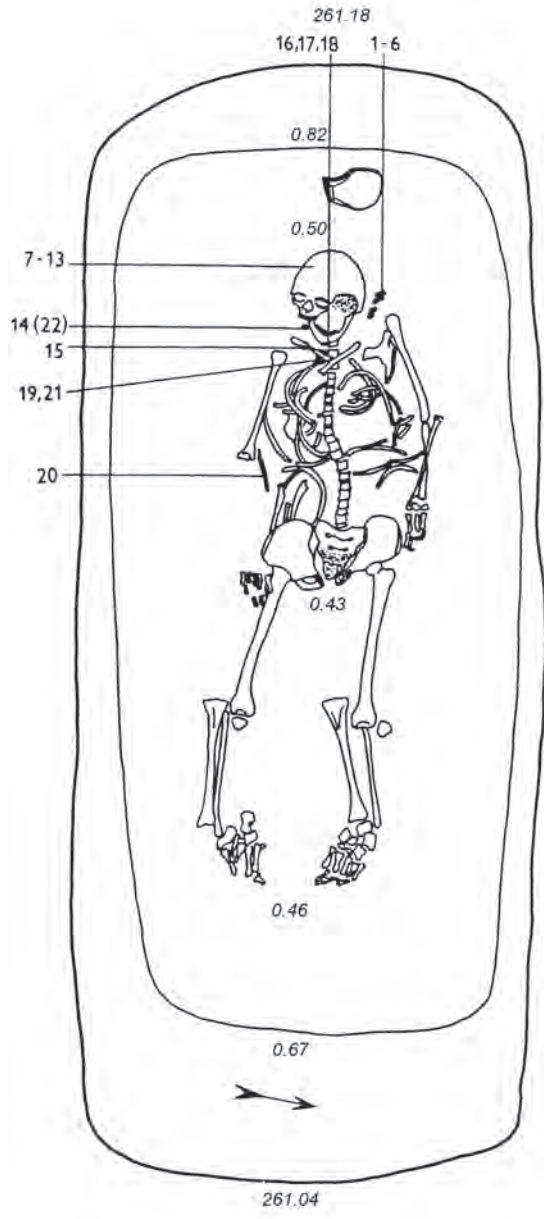
PN:

1. Perla skleněná, segmentovaná, jeden díl, modrá; Ø 6,5 mm, d. 6,5 mm.
2. Perla skleněná, segmentovaná, jeden díl, modrá; Ø 6,4 mm, d. 5,0 mm.
3. Perla skleněná, segmentovaná, jeden díl, bezbarvá, opalizující; Ø 7,2 mm, d. 7,8 mm.
4. Perla jantarová, kvádříková (poškozená); 7,6 × 7 × min.12 mm.
5. Perla skleněná, válcovitá, žlutá; Ø 2,3, d. 3,3 mm.

F-T: 46712

H16
(39/73)

16

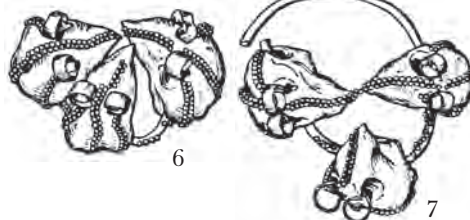
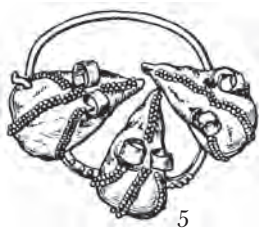
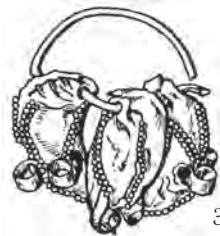
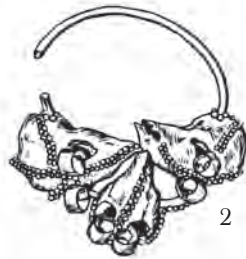
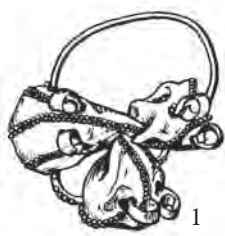
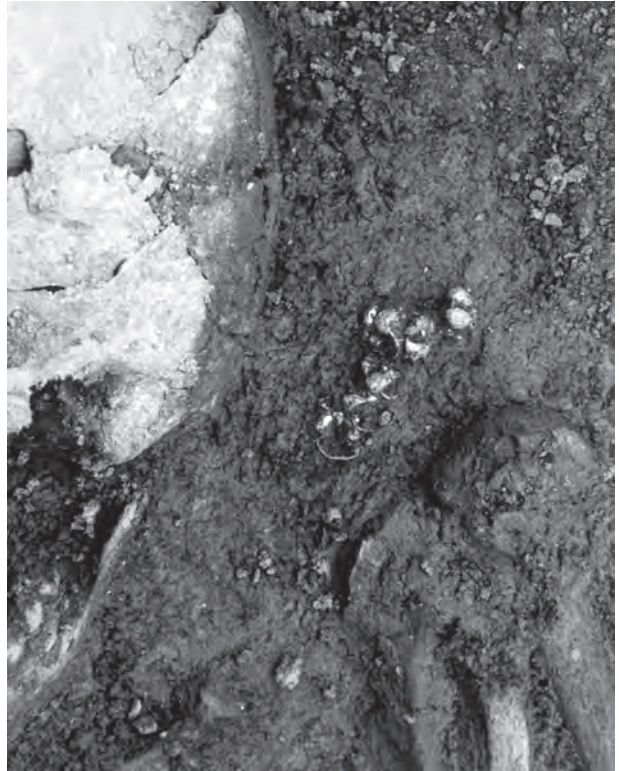

17

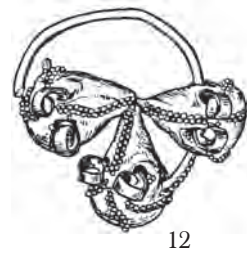
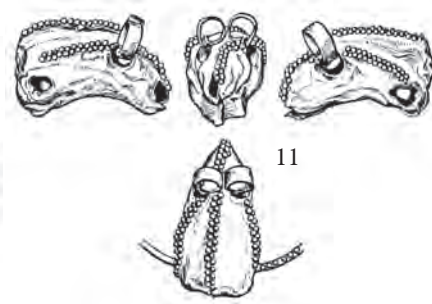

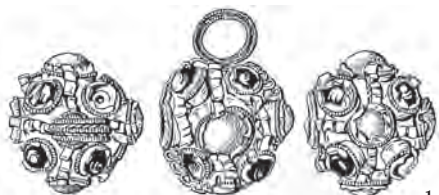
18

0 1cm

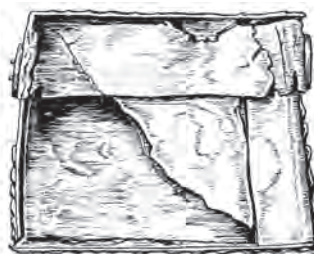
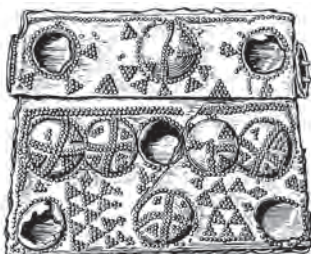

14

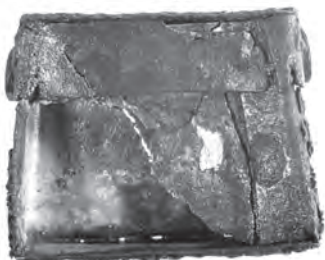
15

19 a

19 c, d, e

20

21

HJ: Obdélníkovitého půdorysu, silně zaoblené rohy; 294 × 122 × 58–68 cm; JZZ–SVV, A77°; rovné dno 233 × 107 cm; tmavší výplň jámy v úrovni 30 cm nad dnem. Sešikmení bočních stěn strmější než Z stěna a poněkud větší na V, kde rozdíl okraje dna a vzdálenosti okraje ústí HJ představuje 39 cm na výšku 50 cm.

KO: Materiálně dobře zachovaný, ale v hrudní části silně dislokovaný postskraniální skelet. Většina kostí nepříliš strážena, více kloubové hlavičky slabších dlouhých kostí, žeber, zde dislokovaných až chaoticky, a ploché slabší kosti (např. scapuly); relativně dobře zachována část drobných kostí obou rukou a nohou (zřetelně česky, hlezenní a patní kosti), slabě je strávením zasažena kost křížová, více menší kosti pánevní (stydka a sedací). Natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; levá pokrčená v lokti se rukou téměř dotýká kosti kyčelní; pravá paže přerušena vychýlením humeru šikmo k jihu; níže ulna a radius uloženy paralelně s osou skeletu a obě kosti se dotýkají kosti kyčelní. Kostí obou nohou vykloněny vpravo na jih, oba femury paralelně, tibia a fibuly kolmo dolů, ale mimo anatomickou polohu kolenních kloubů. Lebka na týlu, kalva mírně pootočena vpravo; mandibula patrně přibližně v původní ose. Sloupec páteřní bez většího poškození vyhnutý vpravo na rozhraní krajiny hrudní a bederní. Mezi lebkou a Z stěnou hrobu nalezen nad dnem nevelký ojedinelý opukový kámen (15 × 10 cm); JZZ–SVV, A77° (257°).

AU: Mladý dospělý jedinec, adultus I, snad spíše žena. Tělesná výška 156–159 cm. Stavba skeletu gracilní až středně robustní, svalový reliéf slabý až středně mohutný.

UN: 1–6 po levé a 7–13 po pravé straně lebky; 14 na pravé straně u mandibuly; 15 pod pravou claviculou; 21 na krku; 16–18 pod bradou; 19a navlečen na řetízku 21 spolu s 16–18; 19 b–e nalezeny uvnitř 19a; 20 při pravém lokti; 22 dodatečně v hlíně, patrně součást nálezu č. 14.

PN:

1. Náušnice bubínková se třemi bubínky v podobě zvířecích (vysoce pravděpodobně koňských) hlaviček, zlatá. Bubínky jsou navlečeny na drátu o kruhovém průměru, který je v místě, kde jsou bubínky umístěny, tvarován do čtvercového průřezu. Bubínky byly původně v nepoškozeném stavu nepohyblivé, navzájem proti pohybu zajištěné granulemi na styku oblouku s hlavičkou; krajní bubínky mají drát v otvoru bubínku přichycen několika granulemi, případně věnečkem granulí. Bubínky jsou zhotoveny z ohýbaného plechu, švy jsou zcela zřetelné. Bubínek má protáhlý, do hrotu se zužující tvar. Ouška jsou vytvořena plochým páskem, protaženým otvorem v úzké části bubínku a jsou stočena do dvou oček, v otvoru jsou zajištěna granulemi. Na vnější straně, na hřbetě, jsou tři dvojité granulované proužky, střední od týlu až na hrot, dva postranní od týlu k ouškám; Ø 14,4 mm, Ø drátu 0,6 mm, d. bubínku 8,9 mm.

2. Náušnice bubínková se třemi bubínky v podobě zvířecích hlaviček, zlatá. Popis shodný s 1. U oušek chybí granule; Ø 13,2 mm, Ø drátu 0,6 mm, d. bubínku 8,6 mm.

3. Náušnice bubínková se třemi bubínky v podobě zvířecích hlaviček, zlatá. Popis shodný s 1. Na oblouku chybí téměř všechny granule, dále chybí granule u oušek a na vnějších bubíncích kolem drátu oblouku; bubínky pohyblivé; Ø 9,9 mm, Ø drátu 0,6 mm, d. bubínku 8,8 mm, BP I/3.

4. Náušnice bubínková se třemi bubínky v podobě zvířecích hlaviček, zlatá. Popis shodný s 1. Chybí granule u většiny oušek a na vnějším bubíncu kolem drátu oblouku; Ø 12,6 mm, Ø drátu 0,6 mm, d. bubínku 9,8 mm.

5. Náušnice bubínková se třemi bubínky v podobě zvířecích hlaviček, zlatá. Popis shodný s 1. Chybí granule kolem oušek a granule na vnějších bubíncích kolem drátu oblouku; Ø 11,1 mm, Ø drátu 0,7 mm, d. bubínku 9 mm.

6. Náušnice bubínková se třemi bubínky v podobě zvířecích hlaviček, zlatá. Popis shodný s 1. Chybí drátěný oblouk, granule u většiny oušek; d. bubínku 8,8 mm, BP I/6.

7. Náušnice bubínková se třemi bubínky v podobě zvířecích hlaviček, zlatá. Popis shodný s 1. Chybí většina granulí u oušek a granule na vnějších bubíncích kolem oblouku drátu; Ø 9,6 mm, Ø drátu 0,6 mm, d. bubínku 9 mm.

8. Náušnice bubínková se třemi bubínky v podobě zvířecích hlaviček, zlatá. Popis shodný s 1. Chybí granule u oušek, na oblouku drátu a většina granulí na vnějších bubíncích kolem drátu; bubínky částečně pohyblivé; Ø 12,8 mm, Ø drátu 1,6 mm, d. bubínku 9,8 mm.

9. Náušnice bubínková se třemi bubínky v podobě zvířecích hlaviček, zlatá; silně poškozená, rozlomená (hlavička + 2 hlavičky + drát). Popis shodný s 1. Chybí většina granulí kolem oušek. Ø drátu 0,6 mm, d. bubínku 9,6 mm.

10. Náušnice bubínková se třemi bubínky, zlatá; silně poškozená, rozlomená (hlavička + 2 hlavičky + drát). Popis shodný s 1. Chybí většina granulí kolem oušek a na vnějších bubíncích kolem drátu; Ø drátu 0,6 mm, d. bubínku 9,5 mm.

11. Náušnice bubínková se třemi bubínky v podobě zvířecích hlaviček, zlatá, silně poškozená, rozlomená (hlavička s drátem + hlavička + hlavička + menší drát). Popis shodný s 1. Chybí většina granulí na oblouku drátu, kolem oušek a na vnějších bubíncích kolem drátu; Ø drátu 0,65 mm, d. bubínku 8,9 mm.

12. Náušnice bubínková se třemi bubínky v podobě zvířecích hlaviček, zlatá. Popis shodný s 1. Chybí některé granule; Ø 12,8, Ø drátu 0,6, d. bubínku 9.

13. Náušnice bubínková se třemi bubínky v podobě zvířecích hlaviček, zlatá. Popis shodný s 1. Chybí naprostá většina granulí kolem oušek; Ø 12,4 mm, Ø drátu 0,6 mm, d. bubínku 8,9 mm.

14. Gombík kulový, dvouplášťový, zlatý. Kulový mírně dvojkonický základní plášť je rozdělen na čtyři pole; dělicí linie jsou provedeny skládanou pentlicí, v jejímž středu, na největším průměru, je vždy válcový výstupek lemovaný po obvodě malým nasekávaným vývalkem; ve výstupku je zasazen velký barevný „kámen“. Celkem takto vznikly čtyři dělicí linie, na třech je kámen zelený, na jedné kámen tmavomodrý. Zelené kameny jsou oblejší, modrý je plošší. V takto vzniklých čtyřech polích je vždy na dvou válcovitých výstupcích lemovaných nasekávaným vývalkem zasazen malý modrý, oblý nebo plochý kámen; oba výstupky jsou spojeny skládanou pentlicí. Jedna dvojice kamenů je vypadlá; spojovací skládaná pentlice poškozená. Hlavní dělicí linie se sbíhají ve dvou vrchlících. Na spodním je na válcovém výstupku lemovaném nasekávaným vývalkem umístěn zelený kámen, na horním, který je doplněn kuželovitým nástavcem s pěti nasekávanými vývalky, je oválné ploché ouško. Uvnitř ouška je výzdoba poškozena; pozorovatelné jsou vývalky (nasekávané?) a vnitřní plastický klasovitý motiv. Na vnějšku jsou okraje lemovány nasekávaným vývalkem, ve středu je klasovitý plastický motiv, přes nějž je položen další nasekávaný vývalek; v. s ouškem 25 mm, Ø 17 mm, Ø ouška 9,6 mm, BP I/14.

15. Gombík, kulový, dvouplášťový, zlatý. Popis shodný s 14. V základních polích je dvakrát malý modrý kámen, jednou modrý a zelený a jednou modrý a párový je vypadlý; chybí kámen na spodním vrchlíku; v. s ouškem 25 mm, Ø 16,3 mm, Ø ouška 8 mm.

16. Perla dvojkónická, zlatá. Průvlečné otvory jsou lemovány drátěným kroužkem, na lomu obíhá vlákno, po jehož obou stranách je po jedné granulované linii. Granulovanou linií je lemováno i ovalení průvlečných otvorů. Horní i dolní polovina perly je rozdělena jednoduchou granulovanou linií vždy na tři pole; v každém poli je umístěn granulovaný křížek, jehož ramena jsou tvořena čtyřmi trojúhelníčky, které se navzájem nedotýkají; v. 14,3 mm, Ø 12,5 mm, Ø průvlečného otvoru 4 mm.

17. Perla dvojkónická, zlatá. Popis shodný s 16; v 13 mm, Ø 12,1 mm, Ø průvlečného otvoru 4 mm.

18. Perla dvojkónická, zlatá. Popis shodný s 16. V jednom poli perforace; v. 12,3 mm, Ø 12 mm, Ø průvlečného otvoru 4,4 mm, BP I/18.

19a. Kaptorga mírně lichoběžníkovitého tvaru, stříbrná; schránka pravidelného kvádrotvého objemu. V horní části nasazeno víčko. Čelní stěna víčka: střední puklice zdobená granulací, původně motivem kříže a v polích mezi jeho rameny trojúhelníčky - poškozeno; obvod puklice lemován granulovanou linií, k níž jsou radiálně připojeny granulované trojúhelníčky. Po stranách dvě válcovité misky (snad původně puklice), lemované obdobně jako puklice plné. Na prázdné čelní ploše víčka granulované trojúhelníčky; horní obvod lemován granulovanou linií. Čelní stěna schránky: v horní části ve středu prázdná válcovitá miska (snad původně puklice) po každé její straně vždy dvě puklice, upravené stejně jako puklice na víčku (křížovitý motiv). Ve spodní části vždy v rozích prázdná válcovitá miska (snad původně puklice), uprostřed puklice nepatrně větší zdobená jako ostatní. Volná plocha vyplněna granulovanými trojúhelníčky. Obvod nahoře lemován dvojnásobnou granulovanou linií; na bocích je linie zčásti jednoduchá. Celek víčka a schránky vytváří na čelní stěně křížovitý motiv z puklic prolínající se s charakteristickým pětibodovým uspořádáním „misek“. Po horní, obou bočních a spodní stěně probíhají tři pásy dvojnásobného páskového pletence, přičemž trojice pásků je vždy rozdělena. Pouze na víčku jsou na bočních stěnách pletence přerušeny otvorem pro řetízky (stopy zachovány); otvor je olemován drátěným kroužkem; v. 31,5 mm, š. 35–40 mm, s. 11–13 mm. Zadní poškozená plocha víčka a vlastní schránky bez dekorace původně i po konzervaci. Obsah kaptorgy viz 19b–e, BP I/19a.

19b. Fragment závěsného oka, měď zlacená; 6 × 3 mm.

19c. Kulička stříbrná s malým výběžkem; Ø 3 mm.

19d. Kulička skleněná, žlutá s modrobílým očkem; Ø 4.

19e. Perla skleněná, segmentovaná, jeden díl, žlutá; Ø 6 mm.

20. Nůž železný, fragmenty, nerekonstruovatelné, zkorodováno, d. 68 mm, původně 120 mm, š. 12 mm.

21. Řetízek stříbrný, fragmenty – rozpadající se drť; oka z přehnutých a stlačených kroužků. Původní síla (šířka) řetízku 3,3 mm, Ø drátu 0,8 mm, Ø drátu zapínacího háčku 1,5 mm. Foto je rekonstrukce na základě dochovaných fragmentů.

22. Skleněná hrudka, na jedné straně obroušená do čočky, modrá; 4,8 × 4 mm. Odpadá z gombíku č. 14.

PO: Užití termínu „kámen“ je ve smyslu přeneseném, kámen v klenotnickém smyslu imituje u gombíků skleněná hrudka. Poloha nohou naznačuje pokrčení v kolenou, nejisté. Podle nálezů jednoznačně žena.

F-T: 46717 (s. 62 nahoře), 46718, 46719 (s. 62 dole), 46720 (s. 63 vlevo), 46721 (s. 63 vpravo), 46722, 46723 (s. 64 vpravo), 46724, 46725 (s. 64 vlevo).

F-P: Bez inv. č.

Superpozice H17A a H17B a příměš v H17A.

Viz též H17B.

HJ: Nejistitelný tvar a půdorys; A?; překryla H17B. Pohřby 17A a 17B jinak patrně v identické jámě, jejíž mělkost vznikla nejspíš pozdější změnou (odstraněním) části původního terénu.

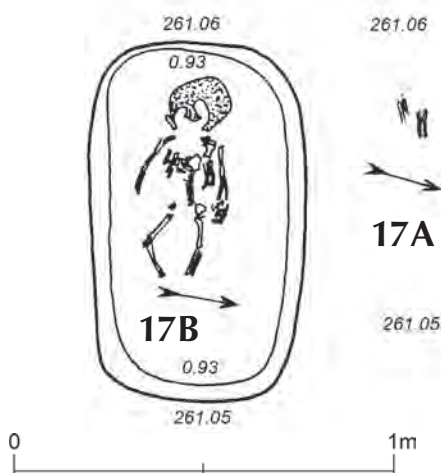
KO: Téměř beze zbytku strávená, zachována část dolních končetin; A?.

AU: Nedospělý jedinec, infans I.

UN: Bez nálezů.

PO: H17A překrýval H17B; oba pohřby v těsném kontaktu dovolují uvažovat i o současném pohřbení. Dodatečně zjištěna v antropologické laboratoři příměš dalšího dítěte, infans II.

H17A
(61a/73)

Superpozice H17A a H17B - viz též H17A

HJ: Obdélníkovitého půdorysu se silně zaoblenými rohy; 94 × 57 × 13 cm; JZZ-SVV, A77°; dno rovné 88 × 47 cm. Překryta H 17A.

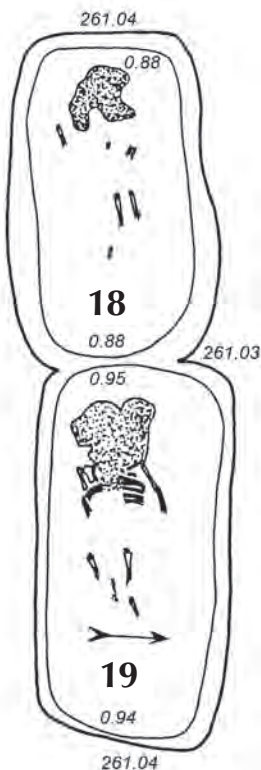
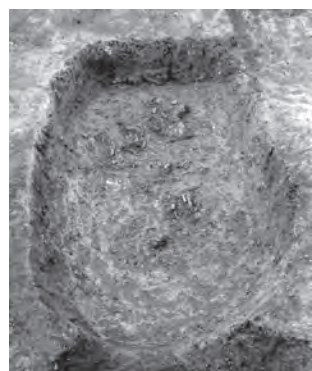
KO: Částečně strávená; natažená poloha na zádech s pažemi víceméně podél těla, pravá noha vybočena vpravo; silně poškozená lebka pootočená k pravé straně; JZZ-SVV, A77° (257°).

AU: Nedospělý jedinec, infans I.

UN: Bez nálezů.

F-T: 47361

H17B
(61b/73)

Kontakt jam H18 a H19. Viz též H19.

HJ: Obdélníkovitého půdorysu se silně zaoblenými rohy; 90 × 55 × 16 cm; Z-V, A81°; dno rovné 80 × 40 cm. V kontaktu s H 19.

KO: Špatně zachovaná, většinou strávená; patrně v natažené poloze na zádech, paže patrně větší dislokace; (Z-V), A 81°?.

AU: Nedospělý jedinec, infans I, novorozenec.

UN: Bez nálezů.

PO: Vzájemný vztah H18 a H19 nezřetelný, nebylo jej možno v terénu určit.

F-T: 47363

H18
(63/73)

Kontakt jam H18 a H19 - viz též H18.

HJ: Obdélníkovitého půdorysu se zaoblenými rohy; 100 × 52 × 10 cm; Z-V, A 86°; dno rovné 95 × 43 cm; v kontaktu s H 18.

KO: Silně strávená, velmi pravděpodobně v natažené poloze na zádech, paže?, poloha lebky nejasná; dislokace dolních končetin; (Z-V), A?.

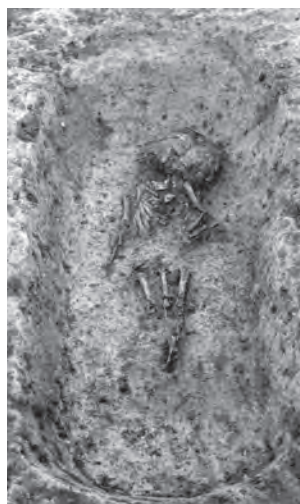
AU: Nedospělý jedinec, infans I.

UN: Bez nálezů.

F-T: 47364

H19
(64/73)

H20
(66/73)

HJ: Obdélníkovitého, poněkud nepravidelného půdorysu i prostorového uspořádání se silně zaoblenými rohy; 126 × 50 × 13 cm; Z -V, A85°; stěny výrazněji zešikmeny; dno vanovité 101 × 33 cm.

KO: Dostí strávená, natažená poloha na zádech s pravou paží rovně podél těla a levou pokrčenou do místa zcela strávené pánve, s nohama nataženýma (pravá tibia druhotně mezi femury) - pohřeb oddělené části nohy?; kalva na pravém spánku; mandibula ve směru osy celého skeletu, (Z-V), A85°?. Stráveny konce dlouhých kostí, levá strana žeber, selektivně horní a spodní část páteře

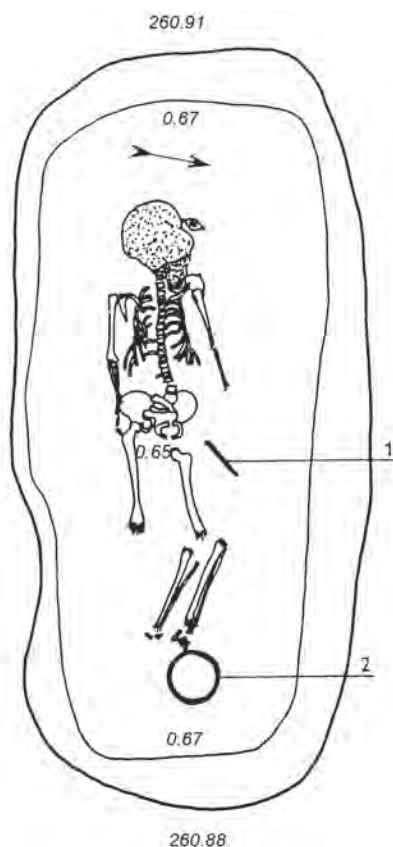
AU: Nedospělý jedinec, infans II, kolem 2. roku.

UN: Bez nálezů.

F-T: 47367

H21
(65/73)

HJ: Obdélníkovitého až mírně oválného půdorysu; mírně i více zešikmené stěny 198 × 94 × 21-24 cm; JZZ-SVV, A78°; dno rovné 171 × 75 cm.

KO: Dostí strávená; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; rozmáčknutá, lebka v poloze na týlu, nepatrně pootočena vlevo; poškozená a zčásti strávená obličejová část; spodní části paží (vlastní ruce) stráveny; nohy pokrčeny a ve spodní část nohou všechny čtyři dlouhé kosti vychýleny z osy kostry vlevo; levý femur mírná dislokace; JZZ-SVV, A78° (258°).

AU: Nedospělý jedinec, infans III, 7-8 roků.

UN: 1 u levého boku, poblíž hlavice femuru; 2 poblíž levého chodidla.

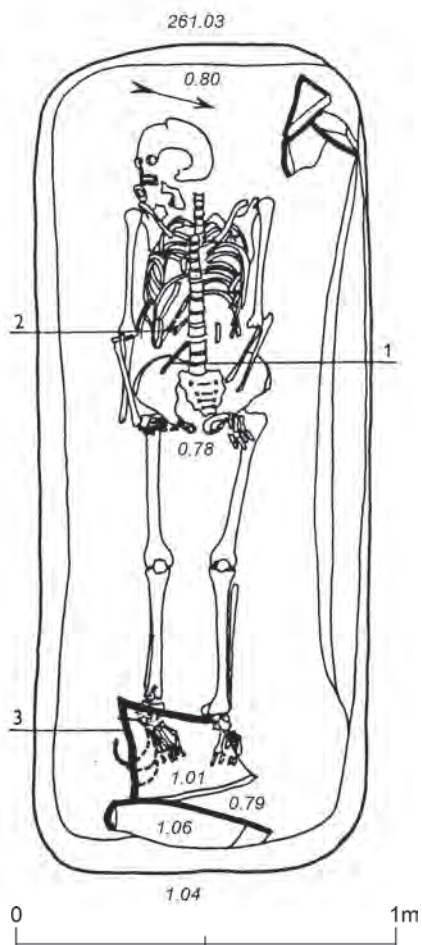
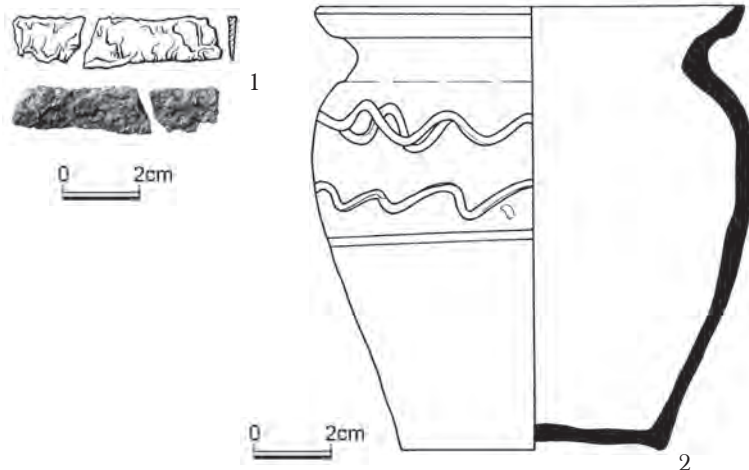
PN:

1. Nůž železný směřující ostřím k tělu a rukojetí k pánvi; zkorodován, fragmenty; d. v terénu 110 mm, š. 13 mm.

2. Nádobka hliněná, hrnec, poškozená. Dno drsné, výrazná obvodová lišta. Celkový tvar vejčitý, nižší, okraj ven vyhnut, nepatrně zesílený, ploše zaoblený, uvnitř náznak prožlábnutí, hrdlo vně slabě odsazeno. Výzdoba na nejvyšší a nižší části výdutě a výše v podhrdlí; v sestavě dole jednoduchá mělká rytá žlábková rýha, nad ní jednoduchá mělká rytá, nízká, poněkud nepravidelná vlnice, místy slabě překlopená vpravo; obdobná vlnice místy zdvojená je umístěna nad ní. Hlína s makroskopickým ostřivem; barva tmavý okr, většinou zašedlý až zčernalý; výpal oxidační; uvnitř stopy lepení nádoby, v horní části stopy obtáčení na pomalém hrncářském kruhu. V. 115 mm, Ø dna 71–74 mm, Ø výdutě 116 mm, Ø ústí 116–122 mm.

F-T: 47365 (použit), 47366.

F-P: Bez inv. č.

H22
(60/73)

HJ: Obdélníkovitého až obdélníkového půdorysu s rovnoměrně zaoblenými rohy; 216 × 88 × 23–25 cm; JZZ–SVV, A77°; v S stěně úzký, 15 cm vysoký stupeň; dno rovné 202 × 77 cm.

KO: Dobře zachovaná; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; levé loketní kosti a zbytky prstů překrývají pánev, pravá paže a ruka se dotýkají kyčelní a stydkové kosti z vnějšku; lebka na pravém spánku, mandibula vykloubena; mezi pravou klíční kostí a maxillou relativně vzdáleně vysunut atlas. Na opačnou stranu z osy páteře vysunutý sloupek z pěti krčních a hrudních obratlů; JZZ–SVV, A78° (258°); v SZ rohu jámy shluk tří menších opukových kamenů max. rozměru 16 cm, při V stěně jámy postaven velký opukový kámen, další velký plochý kámen max. rozměru 35 cm uložen částečně přes chodidla a překrývá zčásti artefakt č. 3.

AU: Dospělý jedinec, maturus I, žena.

UN: 1 v pravé části břišní krajiny; 2 poblíž 1, vpravo ještě v dolní části hrudní krajiny; 3 vně pravého chodidla částečně pod kamenem.

PN:

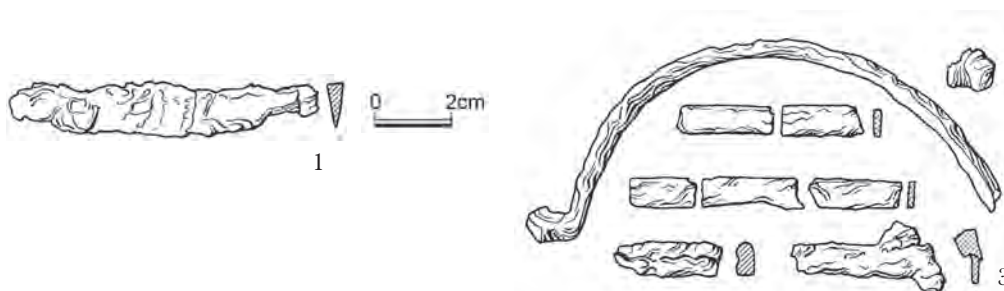
1. Nůž železný, zkorodovaný; při vyjímání se rozpadl na podélnou plátkovou drť; d. v terénu 110 mm, fragment d. 79 mm.

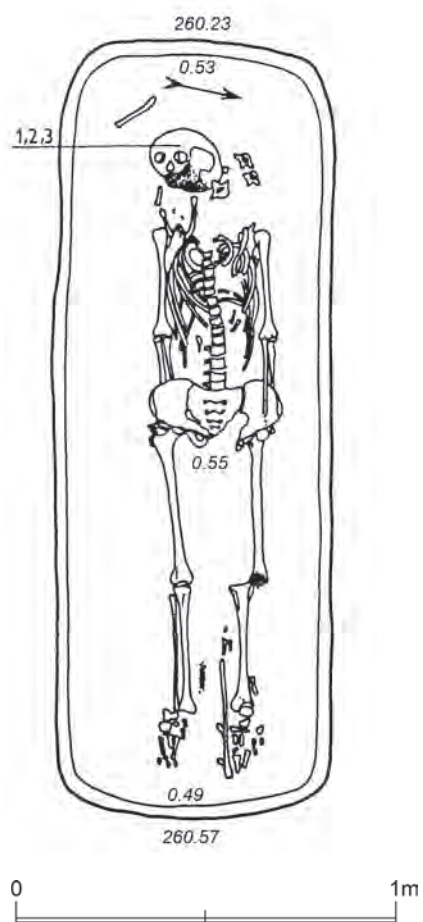
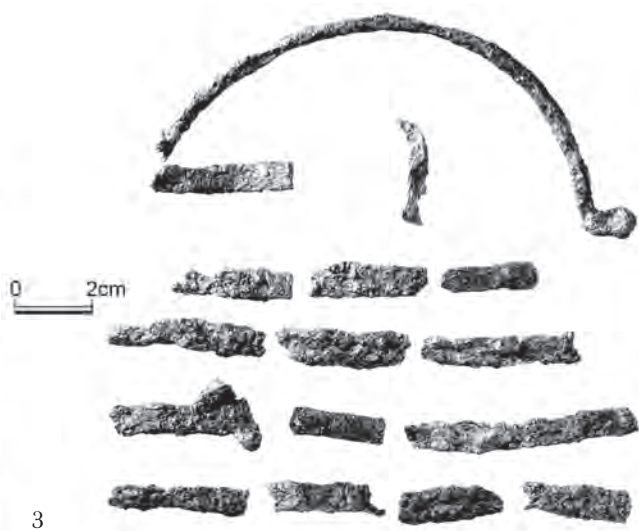
2. Fragment železa, amorfní, zkorodovaný, rozpadl se; d. v terénu 30 mm.

3. Věderko dřevěné (dřevo rozpadlé na prach) s dvěma až třemi (?) železnými plochými obručemi, držadlo obloukové ukončené knoflíky, průřez nejistý; silně prokorodováno, rozpadá se na fragmenty, zčásti drť; Ø v terénu 120 mm.

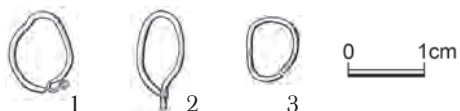
F-T: 47358 (s. 71 dole), 47359 (vlevo), 47360 (vpravo).

F-P: Bez inv. č. (vlevo foto 2013; vpravo 70. léta 20. století)

H23
(62/73)

HJ: Obdélníkovitého až obdélného půdorysu se zaoblenými rohy; 204 × 73 × 8–10 cm; Z–V, A80°; dno rovné 196 × 67 cm.

KO: Dobře zachovaná; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla, pravá ruka pod pánví (kyčelní kostí), levá částečně nad pánví; lebka na týlu mírně pootočená vpravo. Četné dislokace v krajině krční; tři krční obratle dislokovány vlevo od lebky, zbytky mandibuly posunuty dolů od lebky vpravo dolů a výrazný posun levé fibuly směrem dolů k V; Z–V, A80° (260°).

AU: Dospělý jedinec, senilis, žena; tělesná výška podprůměrná.

UN: 1–3 pod lebkou.

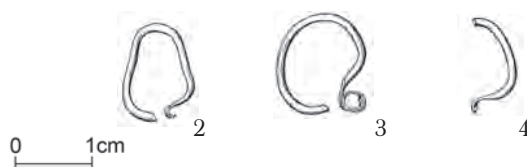
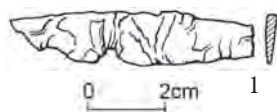
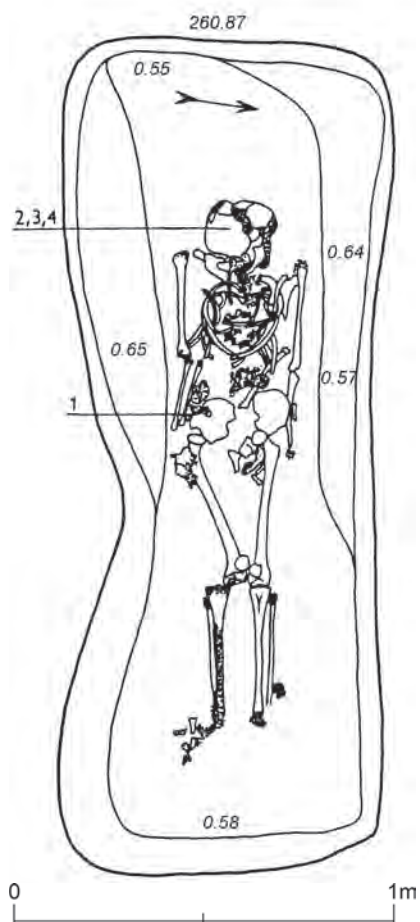
PN:

1. Záušnice esovitá, stříbrná; 9 × 11 mm, Ø drátu 1,1 mm (poškozeno).
2. Protáhlé stříbrné očko (torzo náušnice?); 6,4 × 13 mm, Ø drátu 1,2 mm.
3. Kroužek stříbrný, poněkud deformovaný; Ø 90 mm, Ø drátu 1,6 mm.

PO: Nejasný je původ kosti a její druh v JV rohu HJ. Relativně těsnější úzká podoba skeletu, umožňuje uvažovat o zavnutí a stažení zemřelé ženy textilem. Velmi mělká HJ vznikla patrně v pozdním novověku úpravou tehdejšího rostlého terénu a je jednou pravděpodobných příčin dislokací. Ani ne decimetrová ploška nejasné barevné skvrny hnědošedé barvy vzniklé ze dřeva v dolní části skeletu mezi nohama.

F-T: 47362

H24
(59/73)

HJ: Obdélníkovitého půdorysu poněkud nepravidelného, se silněji zaoblenými rohy; J strana dovnitř prohnutá; 218 × 88 × 32 cm; Z-V, A83⁰; stěny nepravidelně zešíkmené, v Z polovině jámy nepravidelný oboustranný stupeň v. 10 cm; dno max. 204 × 66 cm; obrys deformovaný.

KO: Mírně strávena; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; fragmentace v pánvi, téměř úplné strávení spodní části nohou; femur pravé nohy mírně dislokován, lebka pootočena vpravo; značná dislokace v hrudní části (žebra, páteř); Z-V, A83⁰ (263⁰).

AU: Dospívající jedinec, juvenis, 14–15 roků.

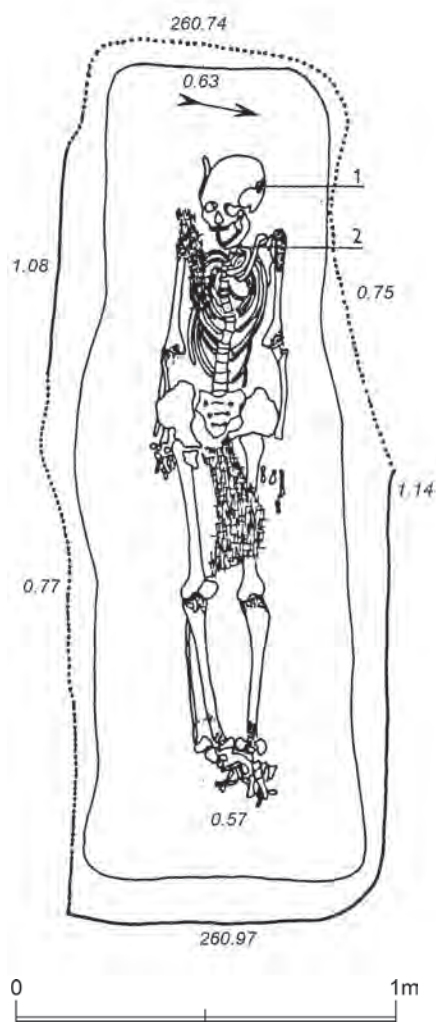
UN: 1 při obvodu kyčelní kosti; 2 a 3 pod lebku po vyzvednutí kostry; 4 jako 2 a 3.

PN:

1. Nůž železný, amorfni drť + 1 fragment d. 63 mm, š. 13 mm.
2. Záušnice s očkem, mírně poškozená, stříbrná, zavěšená do 3; 13,5 × 9,4 mm, Ø drátu až 1,4 mm.
3. Záušnice s očkem, stříbrná, zavěšená do 2; 14 × 12 mm, Ø drátu 1,2 mm.
4. Záušnice s očkem (?), zlomek - očko odlomeno; Ø 12,5 mm, Ø drátu až 1,5 mm.

PO: Příměš dalšího jedince, maturus, muž (části lebky, 5 krčních obratlů, nepatrný zlomek žebra).

F-T: 47356 (použit), 47357.

HJ: Původně obdélníkovitého půdorysu?; obvod ústí HJ porušen, kromě souvislejší rohové SV části recentním zásahem; patrně mírně zaoblené rohy; ? (min. 230) × 90 × 40 cm, (Z-V), A78⁰?; dno rovné 210 × 67 cm.

KO: Poměrně dobře zachovaná, s částí kostí jen nepatrně strávených; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla, pravá překryta kyčelní kostí; JZZ-SVV, A78⁰(258⁰); stopy rozpadlého dřeva (prkna?) nad kostrou u pravého ramene (27 × 5 cm) a nad levým femurem a mezi femury (35 × 13 cm).

H25
(58/73)

AU: Dospělý jedinec, pravděpodobně matusus I, žena.

UN: 1 na levé straně lebky za uchem; 2 v místech krční krajiny, objeven po vyzvednutí kostry.

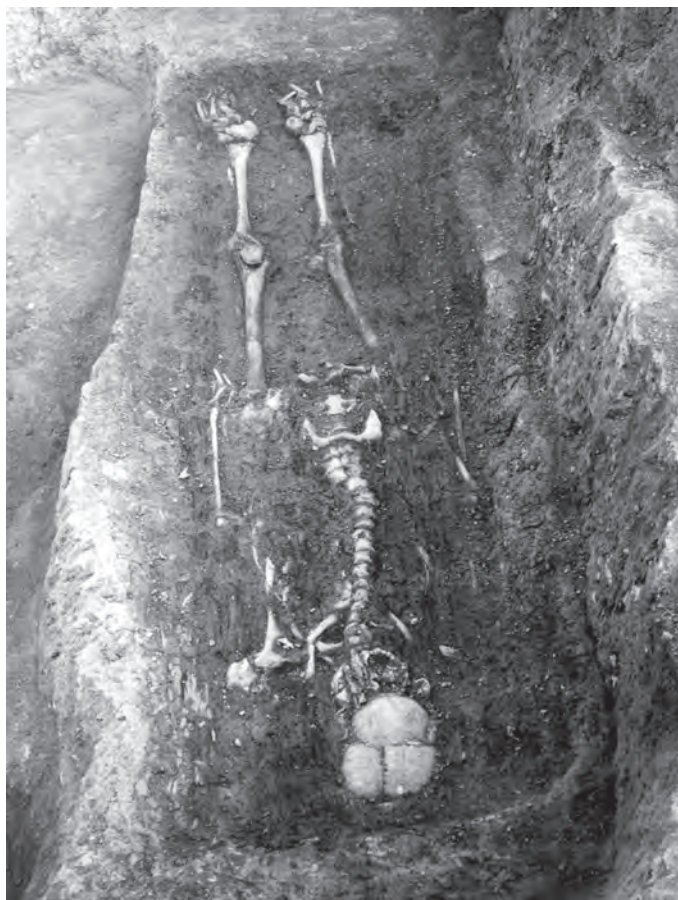
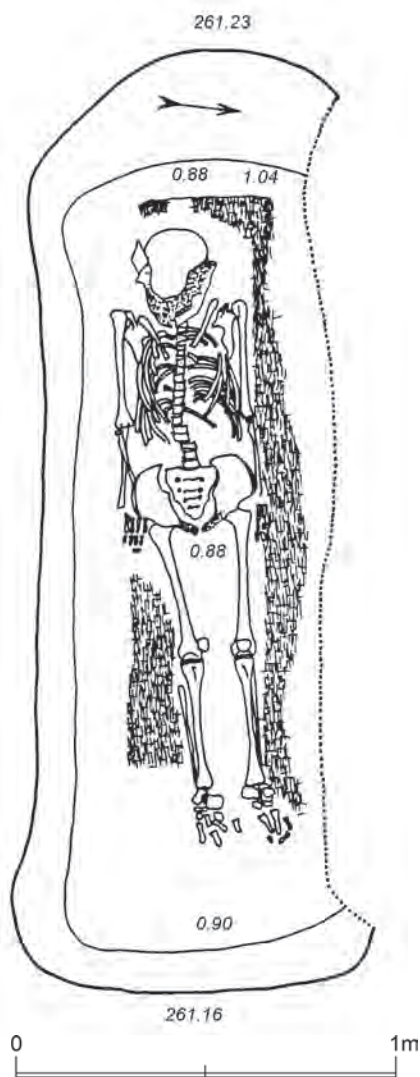
PN:

1. Kroužek slabý, bronzový, rozpadl se; Ø 5 mm.

2. Perla stříbrná, soudečkovitá, dělená podélně do čtyř laloků; po největší výduti obíhají pásy granulované výzdoby; Ø 11,2 mm, d. 12 mm, BP III/2.

F-T: 47355

H26
(46/73)

Narušení H26–H27. Viz též H27.

HJ: Obdélníkovitého půdorysu, poněkud nepravidelná, Z strana výrazně celá zaoblená, V závěr rozšířený, rohy zaoblené; 246 × ? (min. 93) × 26–35 cm; Z–V, A82°; vanovité dno 206 × ? (min. 68) cm.

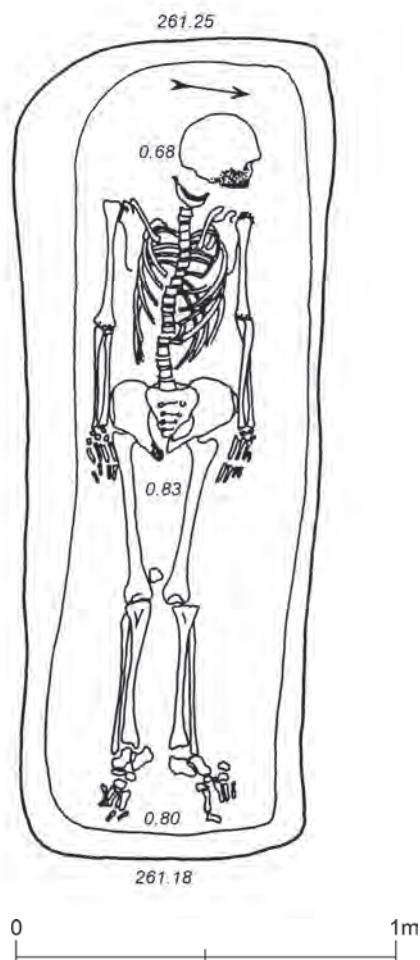
KO: Téměř kompletně a dobře zachovaná; pouze částečně strávená obličejová část rozmáčknuté lebky; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla, lebka na týlu mírně pootočena vpravo; A75° (255°). Na dně jámy (nad kostrou pouze nejisté stopy) ztrouchnivělé prachové zbytky dřeva přibližně obdélníkovitého půdorysu; výrazná barevné rozhraní na Z straně a velmi pravděpodobně na J straně; min. 160 × 55 cm - prkno? podložené pod kostrou.

AU: Dospělý jedinec, adultus II, žena.

UN: Bez nálezů.

PO: Severní stěna hrobu H26 pravděpodobně porušena hrobem H27, zásyp obou hrobů však barevně splýval.

F-T: 46737 (použit), 46738

H27
(45/73)

HJ: Obdélníkovitého půdorysu; 216 × 75 × 38–57 cm; Z–V, A79°; vanovité dno svažující se k Z, 201 × 60 cm; stěny jen nepatrně zešíkmeny, pouze JZ rohu zešíkmeny více.

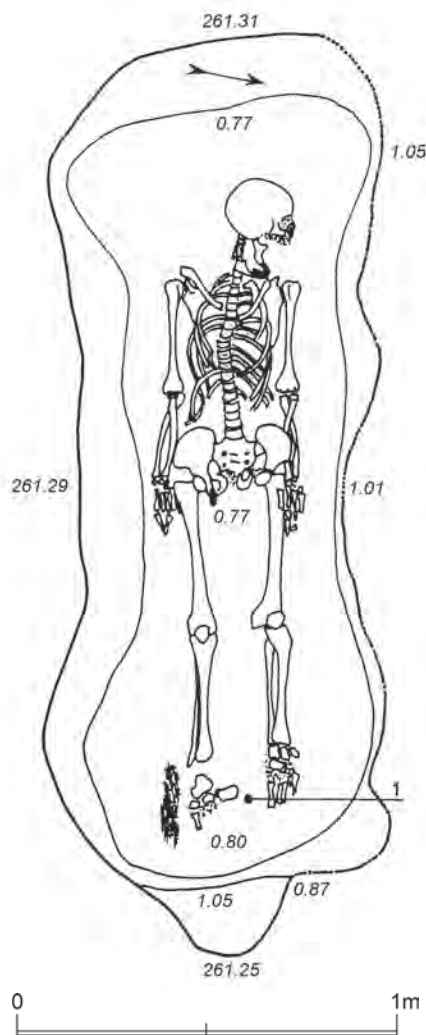
KO: Dobře a téměř kompletně zachovaná, částečně strávená obličejová část lebky; natažená poloha s pažemi podél těla, lebka na týlu pootočená k levé straně; Z–V, A79° (259°); pruh ztrouchnivělého dřeva podél S stěny a zbytky podél pravého předloktí 15–20 cm nad dnem jámy (mimo úroveň kostry; není proto zakresleno v půdoryse kostry).

AU: Dospělý jedinec, adultus I, muž; tělesná výška střední; A79° (259°).

UN: Bez nálezů.

PO: J stěna hrobu H27 pravděpodobně porušuje S stěnu H26, zásyp obou hrobů však splýval.

F-T: 46735, 46736 (použit)

HJ: Obdélníkovitého poněkud nepravidelného půdorysu s nepravidelně zvětšenou stranou a zaoblenými rohy; 222 × 80–90 × 45–54 cm; (Z–V), A78°?; S stěna porušena recentním zásahem; nepravidelně zešíkmené stěny; zbytek půdorysu HJ a rovné dno rovněž „piškotovitého“ půdorysu, 205 × 51–80 cm.

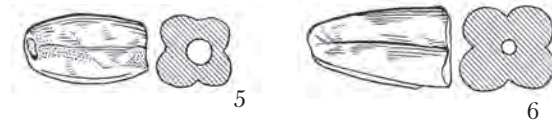
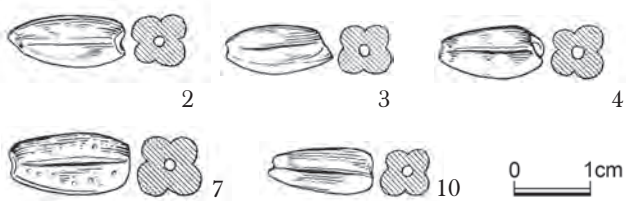
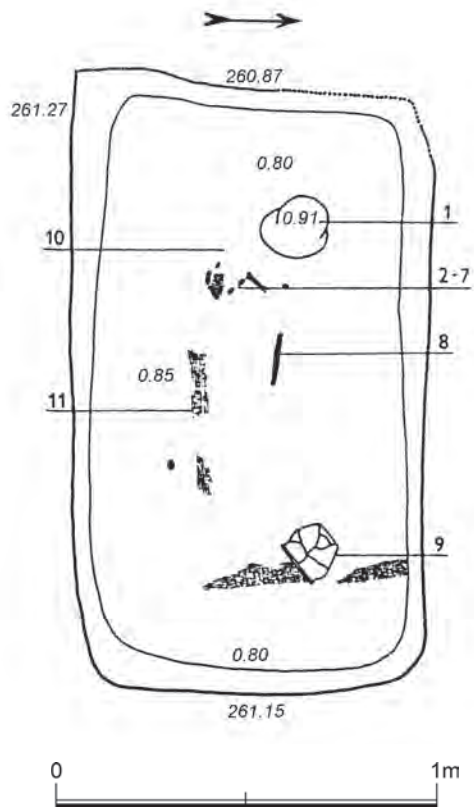
KO: Poměrně dobře zachovaná, téměř kompletní; natažená poloha, s pažemi podél těla; lebka na levém spánku; obličejová část a horní krční obratle mírně stráveny; sloupec páteře v hrudní části mírně vyhnut z osy; dochovány i drobné kůstky pravé ruky, těsně se dotýkající kyčelní kosti, levá ruka nepatrně zasunuta pod kyčelní kost; A78° (258°); podél pravého chodidla na vnější J straně jámy zbytek na prach ztrouchnivělého dřeva; d. 20 cm, š. 5 cm.

AU: Dospělý jedinec, senilis, žena; tělesná výška velká.

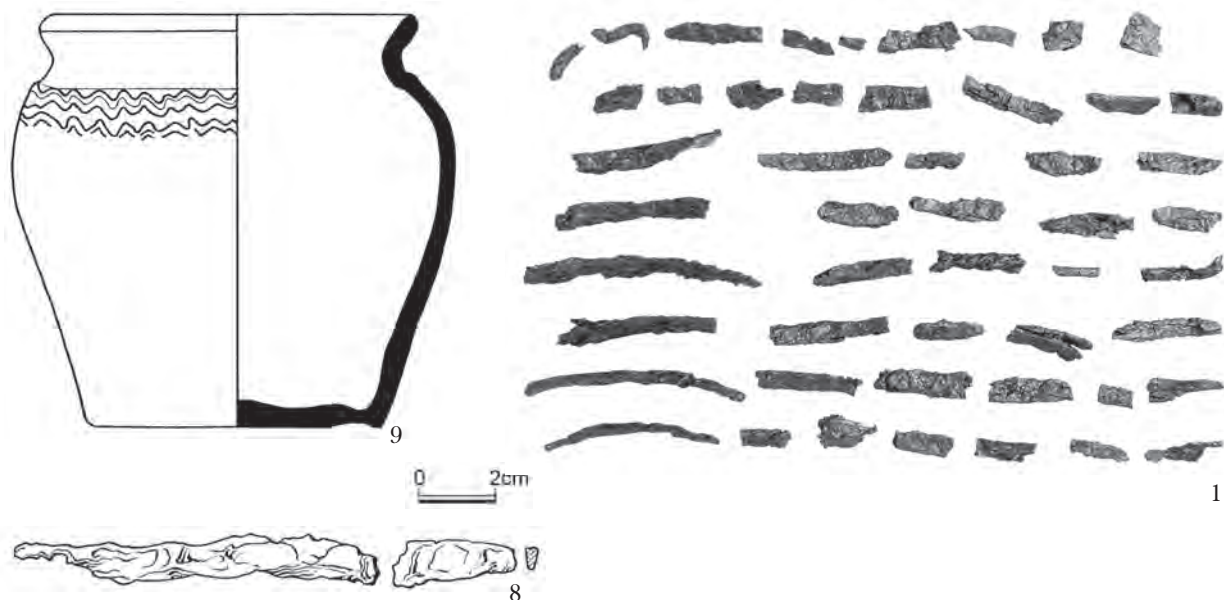
UN: 1 mezi chodidly.

PN: 1. Skořápky vajíčka, drobná drť.

F-T: 46732 (použit), 46733, 46734

HJ: Obdélníkovitého půdorysu, Z strana nepatrně porušena recentním zásahem, V strana s mírně zaoblenými rohy; dochované stěny mírně zešíkmené; (min.160) × 94 × 25–47 cm; Z–V, A86⁰; rovné dno 145 × 83 cm.

KO: Takřka beze zbytku strávená, zachována zubní sklovina a dlouhá kost poblíž jinak téměř bez zbytku strávené lebky; poloha přesněji neidentifikovatelná; (Z–V), A?. Těsně nad dnem jámy u V stěny velmi slabý prachový pruh ztrouchnivělého dřeva d. 55 cm a š. 7 cm; J od osy hrobu podél pravé strany strávené kostry obdobný pruh d. 37 cm a š. 5 cm.

AU: Nedospělý jedinec, infans II, 9 měsíců až 1 rok.

UN: 1. SZ od lebky; 2. až 7. u zbytků lebky a v krční krajině; 8. v místech předpokládaného levého boku, souběžně s osou hrobu (nůž), směřující trnem dolů k nohám; 9. SV od nezachovaných chodidel; 10. v krční krajině, objeveny po vyzvednutí silně ztrávených zbytků kostry; 11. na dně hrobu asi vpravo od nedochované holeně, vně dřevěného obložení.

PN:

1. Vědérko dřevěné (dřevo rozpadlé na prach), železné kování (obroučky a rukojeť?) z plochých pásků, slité, zkorodované, rozpadlé; Ø vědérka v terénu cca 180 mm.

2. Perla skleněná, olivovitá, bezbarvá, lehce nazelenalá, světlá; Ø 7,8 mm, d. 15,2 mm, BP XXI/2.

3. Perla skleněná, olivovitá, světle zelená; Ø 7,4 mm, d. 13,8 mm, BP XXI/3.

4. Perla skleněná, olivovitá, světle modrá; Ø 8 mm, d. 13 mm, BP XXI/4.

5. Perla skleněná, olivovitá, zelená, průvlek hnědý; Ø 10,6 mm, d. 16 mm, BP XXI/5.

6. Perla skleněná, olivovitá, světle zelená; Ø 13 mm, max.d. 19 mm (poškozeno - zlomek), BP XXI/6.

7. Perla skleněná, olivovitá, světle zelená, Ø 9,4 mm, d. 16,4 mm, BP XXI/7.

8. Nůž železný, silně zkorodovaný; původní max. d. 140 mm, max. š. 15 mm.

9. Nádoba hliněná, hrnec. Dno drsné se stopami podsýpky a náznakem obvodové lišty. Tělo v horní části max. výduť jen o málo širší než ústí, jen mírně, ale ještě zřetelně prožlabené hrdlo, okraj vně jednoduše upravený, kuželovitě seříznutý. Na podhrdlí dvě řady drobné, ostře hrubé ryté hřebenové vlnice, hřeben úzký, takže linie téměř splývají. Hlína s poměrně hrubým makroskopickým ostřivem, stopy lepení nevýrazné, na nepatrně odsazeném hrdle stopy práce na pomalém kruhu; výpal oxidační. V. 109 mm, Ø dna 79 mm, Ø výduť 117 mm, Ø ústí 101 mm.

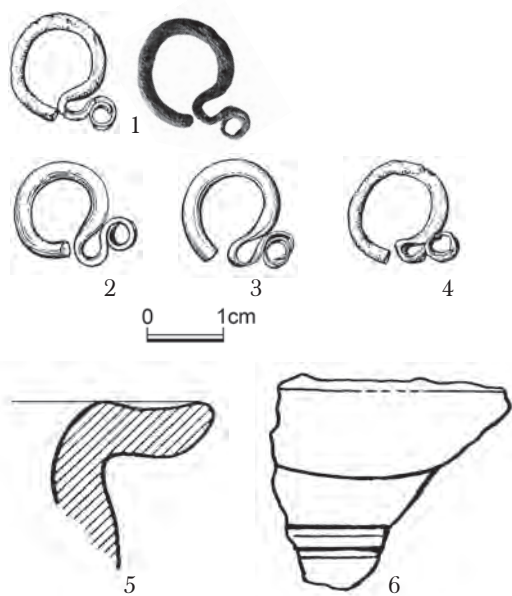
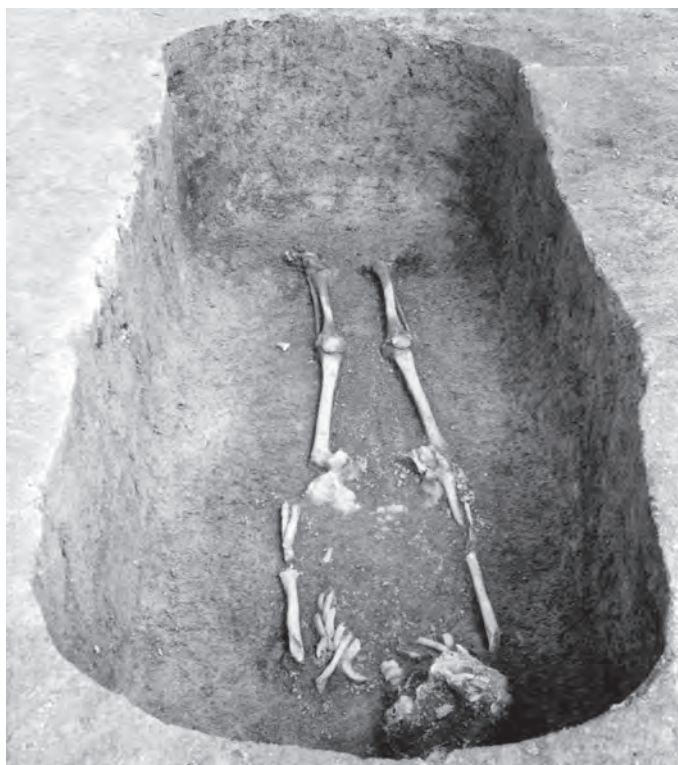
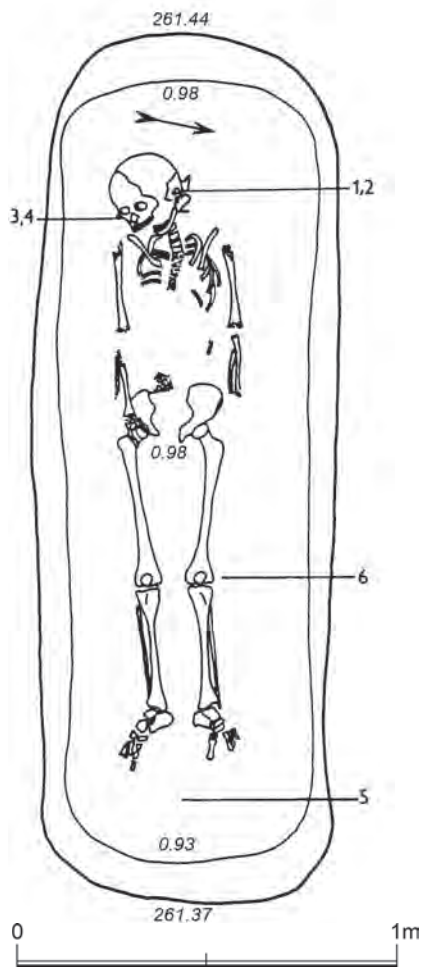
10. Perla skleněná, olivovitá, bezbarvá, zelenomodravá skvrna; Ø 7 mm, d. 14,4 mm, BP XXI/10.

11. Stěp hliněný, atypický, ostřivo hrubé, výpal oxidační; 22 × 26 mm. Zemědělský pravěk.

PO: Položení nože „obráceně“, trnem k nohám, svědčí o vědomém umístění do hrobu během pohřbu, nikoliv jako integrální osobní součást výbavy.

F-T: 46713 (vpravo nahoře), 46714, 46715 (vlevo dole), 46716 (vpravo dole)

F-P: Bez inv. č. (1 - současný stav)

HJ: Obdélníkovitého půdorysu s téměř zaobleným ústím západní stěny a silně zaoblenými rohy východní stěny; mírně zešíkmené všechny stěny; 225 × 80 × 46–51 cm; Z–V, A78^o, vanovité dno 202 × 65 cm.

KO: Dostí strávený skelet a dislokované kosti v hrudní a břišní krajině; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla se strávenými konci dlouhých kostí, pravá ruka položena na hlavici pravého femuru; relativně dobře zachovaná lebka mírně pootočená k pravé straně; relativně dobře zachovány dlouhé kosti natažených nohou i jejich drobné kůstky, včetně češek na anatomickém místě; Z–V, A74^o (254°).

AU: Dospělý jedinec, adultus I, pravděpodobně žena; tělesná výška podprůměrná.

UN: 1, 2 po levé straně lebky; 3, 4 po pravé straně lebky; 5 v zásypu jámy u V obvodu v úrovni ústí; 6 na dně hrobu vně levého kolena.

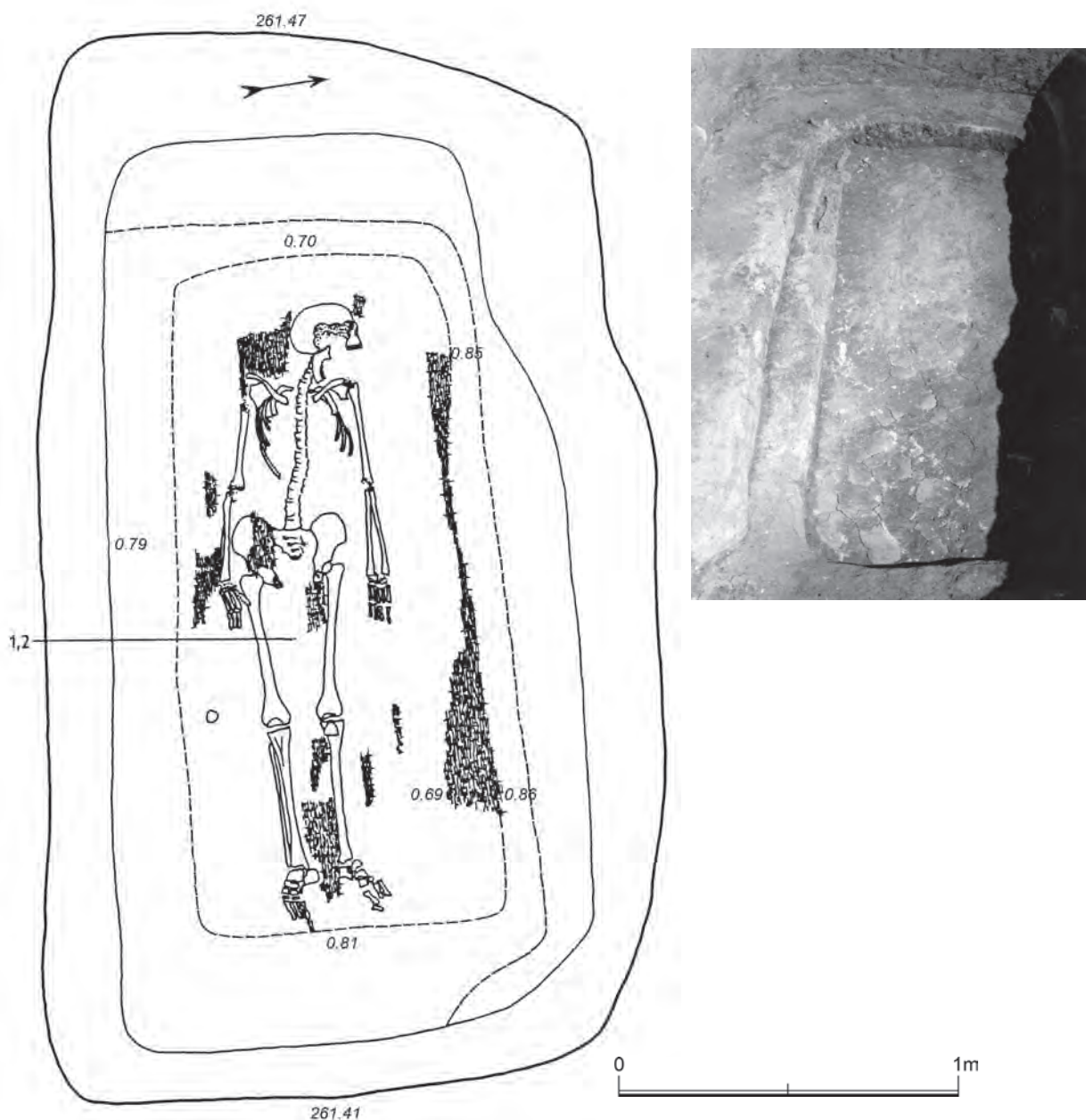
PN:

1. Záušnice esovitá, bronzová; $\text{Ø } 17 \times 13,2 \text{ mm}$, $\text{Ø drátu } 2,1 \text{ mm}$.
2. Záušnice esovitá, stříbrná; $17 \times 13,2 \text{ mm}$, $\text{Ø drátu } 2,4 \text{ mm}$.
3. Záušnice esovitá, měděná?, stříbrná; $16,2 \times 14 \text{ mm}$, $\text{Ø drátu } 2,1 \text{ mm}$.
4. Záušnice esovitá, bronzová; $16,3 \times 14$, $\text{Ø drátu } 2,1$.
5. Zlomek nádoby neurčitelného typu, okraj vodorovně vyložený, límcovitý, prožlabený, oble ukončený, bližší nálevkovitému typu, ostřívo makroskopické, oxidační vypálení, barva hnědošedá, $21 \times 48 \text{ mm}$.
6. Zlomek nádoby neurčitelného typu; fragment ryté dvojnásobné rýhové výzdoby, nad níž část ryté ploché jednoduché vlnice; ostřívo makroskopické, vypálení oxidační, barva hnědošedá až tmavošedá; $28 \times 31 \text{ mm}$.

F-T: 46710 (nahore), 46711 (dole).

F-P: Bez inv. č.

H31
(35/73)

HJ: Poněkud nepravidelného obdélníkovitého půdorysu o velké ploše se silně zaoblenými třemi víceméně pravouhlými rohy; severní stěna je kratší a deformuje úhel SZ na úhel tupý. Základní rozměry jámy jsou v jejím ústí 313 × 181 × 72–77 cm; orientována Z–V (A96°). Jáma měla zešíkmené a stupňovitě upravené stěny a rovné dno, jehož vlastní úložnou plochu pro zesnulého reprezentuje sotva znatelný obdélník 81–91 × 198 cm. Četné zbytky prachově ztrouchnivělého dřeva (patrně nejméně dvojice nebo trojice? prken) nad a pod kostrou (např. u pravého ramene, u lebky, vně pravé paže, přes kyčelní kost, u levého femuru a dole mezi oběma nohama); nejdelší pruh d.135, max. š.15 cm podél S strany dna.

KO: Poměrně dobře zachovaná kostra; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; lebka na levém spánku; bez větších dislokací, chybí část žeber a stydké kosti; kosti jsou spíše v menší míře poškozeny strávením (např. zejména část žeber, spánkové části lebky, ramenní klouby, část kosti křížové); Z–V, A93° (273°);

AU: Dospělý jedinec, maturus I, pravděpodobně žena; tělesná výška velmi velká; A93° (273°).

UN: 1, 2 mezi femury; těsně u sebe a na sobě v hrudce zeminy; 3, 4 u ústí jámy.

PN:

1. Bronzová zlacená náušnice protáhlého oválného tvaru; s oboustranným závěskem připojeným k oblouku spojkou. Závěsky jsou tvořeny kroužky z hladkého a tordovaného drátu. Spodní je ukončen granulovaným zrnem, které na horním chybí. Protáhlý tvar artefaktu v. 26,2 mm, š. 13, Ø drátu 1,5 mm, BP V/1.

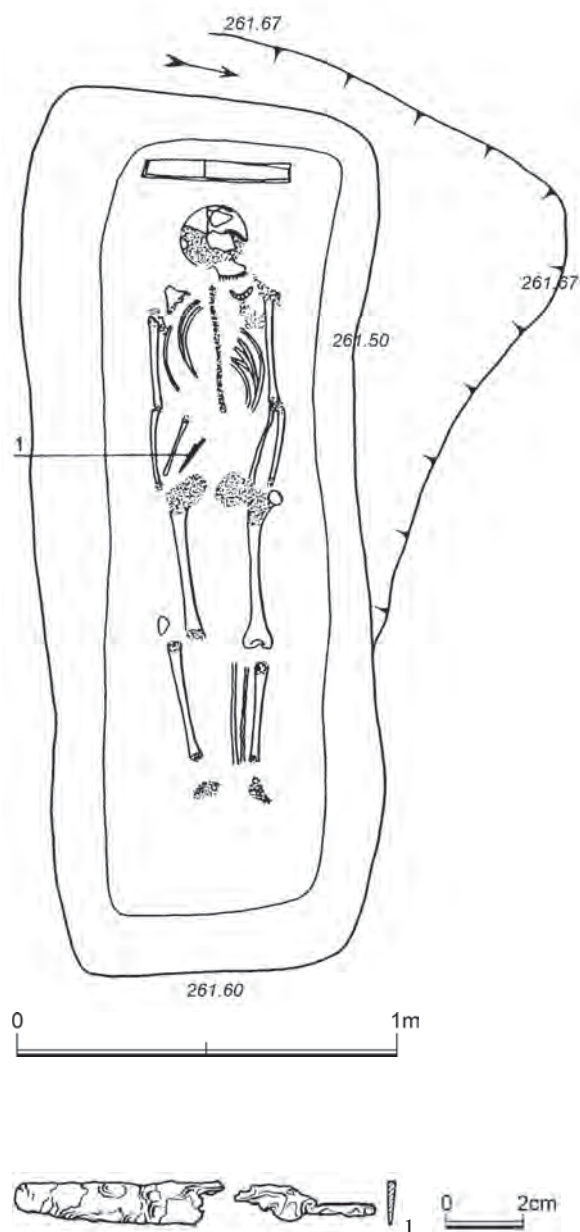
2. Bronzová zlacená náušnice silně poškozeného protáhlého pravděpodobně oválného tvaru; s oboustranným závěskem připojeným k oblouku spojkou. Závěsky jsou tvořeny kroužky z hladkého a tordovaného drátu, zakončeny granulovaným zrnem; š. 11,8 mm, Ø drátu 1,3 mm, BP V/2.

3. Zlomek keramiky, blíže neurčitelný; ostřívo makroskopické, oxidační výpal, celkově měkčí; 31 × 27 mm. Zemědělský pravěk.

4. Zlomek keramiky, blíže neurčitelný; ostřívo makroskopické, oxidační výpal, celkově měkčí; 33 × 32 mm. Zemědělský pravěk.

F-T: 45298, 45299 (použit), 46709

F-P: Bez inv. č.

HJ: Obdélníkovitého půdorysu, silně zaoblené rohy; orientovaná Z-V; 227 × 84-94 × 22 cm, se silně zešíkmenými sěny; Z-V, A79°; dno rovné 200 × 58 cm.

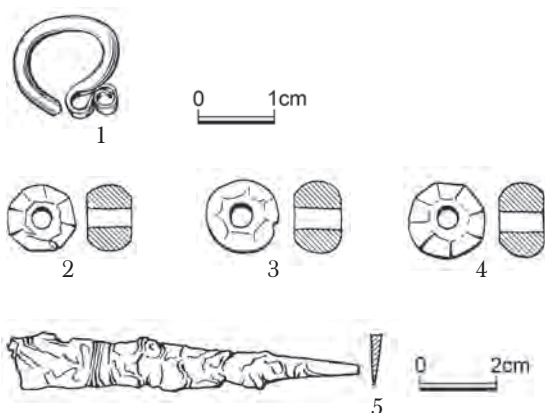
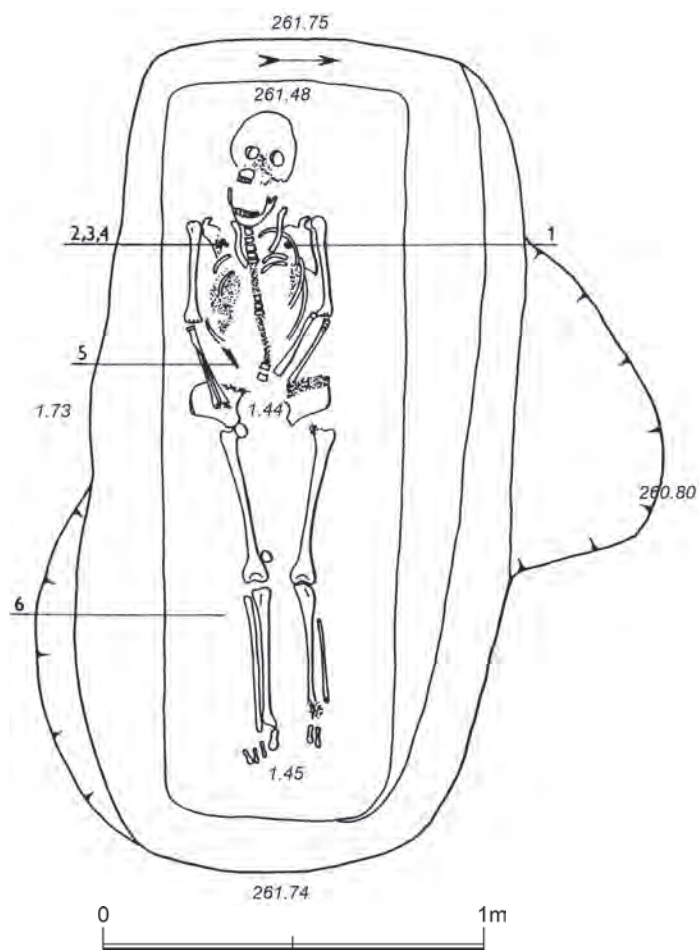
KO: Velmi strávená, včetně páteře a konců dlouhých kostí, všech drobných kůstek, části žeber a ostatních kostí hrudníku; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; zbytky levé ruky indikují polohu na pánvi; částečně strávená lebka otočena k levému rameni; dislokace: mandibula odsunuta ze středu, výrazná dislokace pravého radia a pravé tibie a fibuly; za hlavou stál plochý opukový kámen, š. 39 cm; Z-V, A79° (259°).

AU: Dospělý jedinec, senilis, žena.

UN: 1 v místech blíže pánve vpravo v předpokládané výšce pasu, směřuje šikmo hrotem k hlavici pravého femuru.

PN: 1. Nůž železný, silně zkorodovaný, rozpadavý na plátky, 2 zlomky; v terénu patrně odsazení trnu; d. v terénu 110 mm, š. 11,5 mm.

F-T: 2 ks bez inv. č.

HJ: Obdélníkovitého půdorysu se silně zaoblenými rohy; 216 × 112 × 27–29 cm; orientovaná Z–V, A88°; nejednotně až silně zešikmené stěny zvláště S a J; v S straně zřetelný výběžek; dno rovné 192 × 82 cm.

KO: Dostí strávená; natažená poloha na zádech, s pažemi podél těla v lokti pokrčenými, ruce složené v místě pánve (v klíně); lebka na týlu; nevelké dislokace, hlavně claviculy; většina kostí v horní části těla (kostry) poškozena strávením, zvláště slabší části scapul, většina žebér, dvě části sloupce páteře, větší části pánve, konce radií a ulen a všechny drobné kůstky; v dolní části kostry zjišťujeme narušení kyčelního kloubu pravého femuru a dolních kloubů tibíí a fibul a téměř všech drobných kůstek; Z–V, A83° (263°).

AU: Dospělý jedinec, snad maturus I; žena.

UN: 1 poblíž levé claviculy; 2–4 na pravé straně hrudníku; 5 nad pravou kyčelní kostí; 6 v zásypu poblíž pravé tibie; drobné uhlíky v okolí lebky.

PN:

1. Náušnice esovitá, stříbrná; 14,7 × 14,4 mm, Ø drátu 2,4 mm.

2. Perla jantarová, dvojkonická, osmiboká, velmi silně otřelá; Ø 9,8 mm, d. 6,7 mm.

3. Perla jantarová, dvojkonická, osmiboká, silně otřelá; Ø 9,6 mm, d. 6 mm.

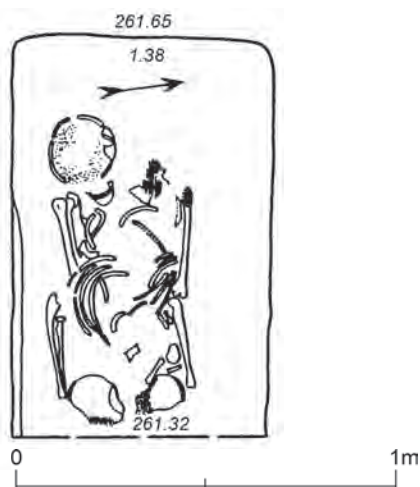
4. Perla jantarová, dvojkonická, osmiboká, silně otřelá; Ø 10 mm, d. 6 mm.

5. Nůž železný, zlomek (poškozen, odlomení části odsazení trnu ?), hrot míří ke středu pánve, ostří dovnitř těla, umístění ve výši pasu; d. 94 mm, š. 14 mm.

6. Ulita; Páskovka keřová / *Cepaea Hortensis*, recentní ?

F-T: Bez inv. č.

H34
(12/76)

HJ: Z část hrobové jámy (V část zůstala pod ovocným stromem, který nebylo dovoleno odstranit); jáma obdélníkovitého půdorysu s mírně zaoblenými rohy; orientovaná přibližně Z-V, A100°; max. zkoumaná d. 105 × 68 × 27 cm; stěny kolmé, dno rovné o max. zkoumatelné velikosti 105 × 65 cm.

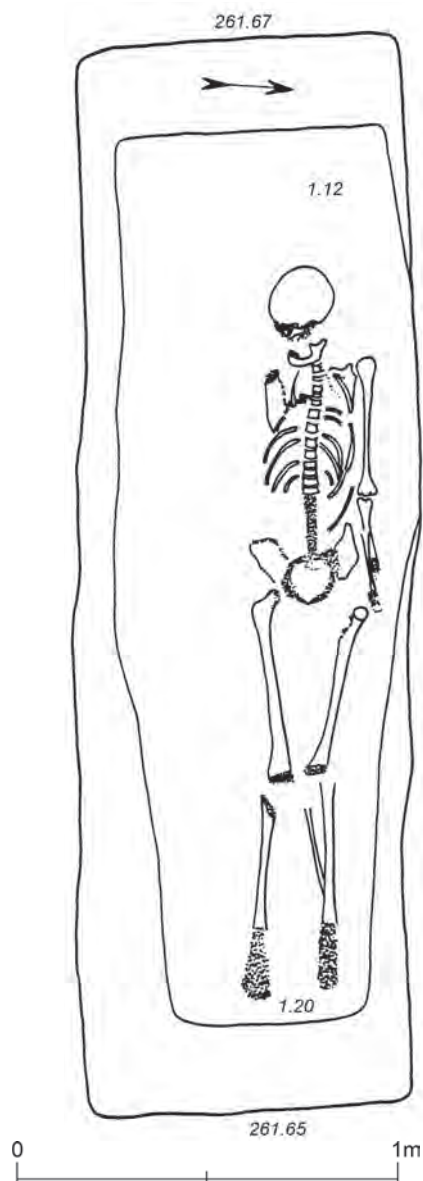
KO: Zkoumatelná jen do úrovně pánve. Částečně zachování průměrně stráveného skeletu (více temeno a obličejové části hlavy s mandibulou na správném místě, drobné kůstky). Značná dislokace souboru kostí hrudní části, žeber spolu s polohou klavicul a dlouhých kostí paží, však umožňuje velmi pravděpodobně identifikovat klasickou nataženou polohu na zádech s pažemi podél těla; značná dislokace zřejmě způsobena vlivem kořenového systému ovocného stromu; poblíž levého ramene malý zbytek ztrouchnivělé dřevěné vlákniny nejistého původu nad kostrou; (Z-V), A?.

AU: Dospělý jedinec, adultus II, muž.

UN: Bez nálezů.

F-T: Bez inv. č.

H35
(13/76)

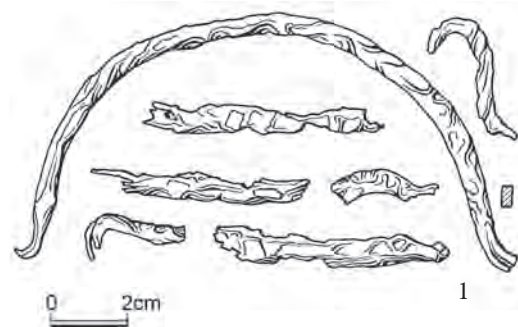
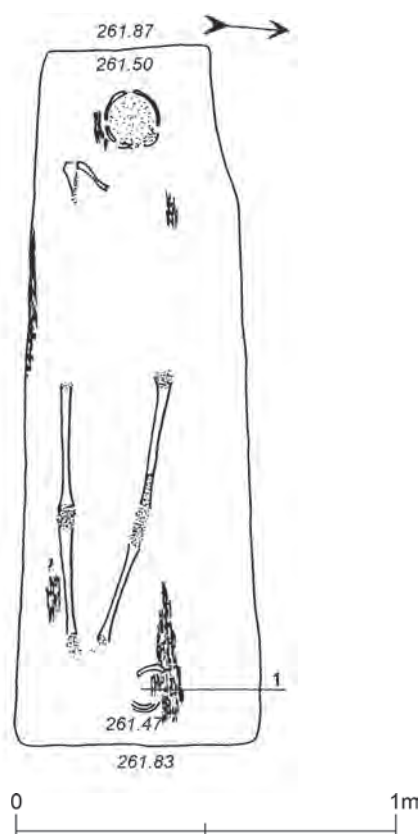
HJ: Obdélníkovitého půdorysu s nepatrně zaoblenými rohy, tvarově poněkud deformovaná nepravidelným, místy silným zešikmením stěn, zejména na Z, J a V straně HJ; 277 × 90 × 55 – 65 cm; orientována přibližně Z–V, A85°; dno rovné 229 × 79 cm.

KO: Kostra celkově dost poškozená, uložená excentricky blíže k severní stěně; ležela natažená na zádech s levou paží podél těla, pravá chybí, strávena (?) nebo spíše sekundárně odtržena; lebka otočena k pravému rameni; dislokace mírné, zřetelně např. levý radius; značně poškozeny strávením jsou obličejové části včetně maxilly, většiny žeber, části scapul, spodní část páteřního sloupce, částečně pánevní a křížové kosti a kloubní partie dlouhých kostí a drobné kůstky na levé paži a na všech kloubech na obou nohách a tamtéž všechny drobné kostičky; zřetelněji dislokována fibula levé nohy; orientace Z–V, A86° (266°).

AU: Dospělý jedinec, matusus II, muž; tělesná výška velká.

UN: Bez nálezů.

F-T: Bez inv. č.

HJ: Zbytek HJ; zjistitelná je pouze spodní část (dno); mírně trapezoidního půdorysu; 182 × 64 cm; (původní celková hloubka podle dochovaného okolí až 37 cm?); (Z–V), A 82° ?; dno 182 × 64 cm.

KO: Silně strávená, (hlava mechanicky poškozená?), pravděpodobně natažená poloha na zádech; zbytek pravé paže (humerus a další kost) přibližně v anatomické poloze; dlouhé kosti nohou se strávenými kloubovými hlavicemi více přichýleny k J stěně. Při pravé straně lebky, v místech hrudi, při J straně stěny a dna, vedle pravé tibie a při V straně jámy zbytky ztrouchnivělé dřevěné prachoviny; směr uložení kostry Z–V, A87° (267°).

AU: Dospělý jedinec, snad matusus I, přesněji neurčitelné.

UN: 1 u nohou v SV části jámy.

PN: 1. Věderko dřevěné (dřevo rozpadlé na prach) se železnými obroučkami; obroučky ploché, silně zkorodováno (nebylo možno přesněji zjistit počet obrouček, snad 3); držadlo obloukovité s odlomenými konci, atáše kotvovitěho typu fragmentarizovány; Ø obrouček původně přibližně 132 mm, Ø rukojeti 5 – 6 mm. Vnitřní rozpětí oblouku přibližně 120 mm.

F-T: 3 ks bez inv. č.

F-P: Bez inv. č. (1 - vlevo stav 70. léta 20. století; vpravo současný stav).

H36
(6/76)

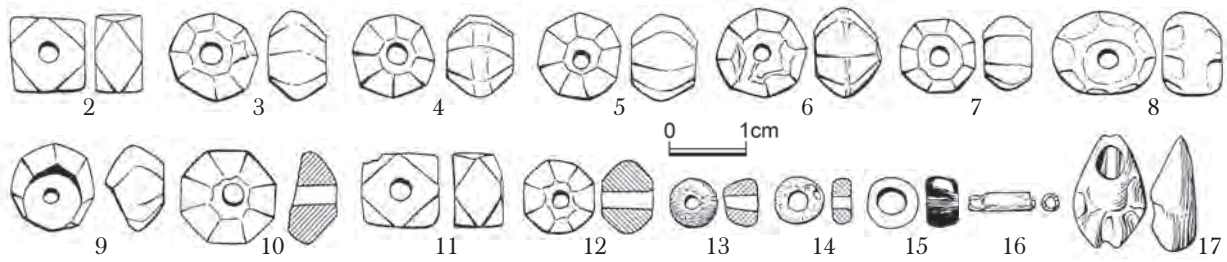
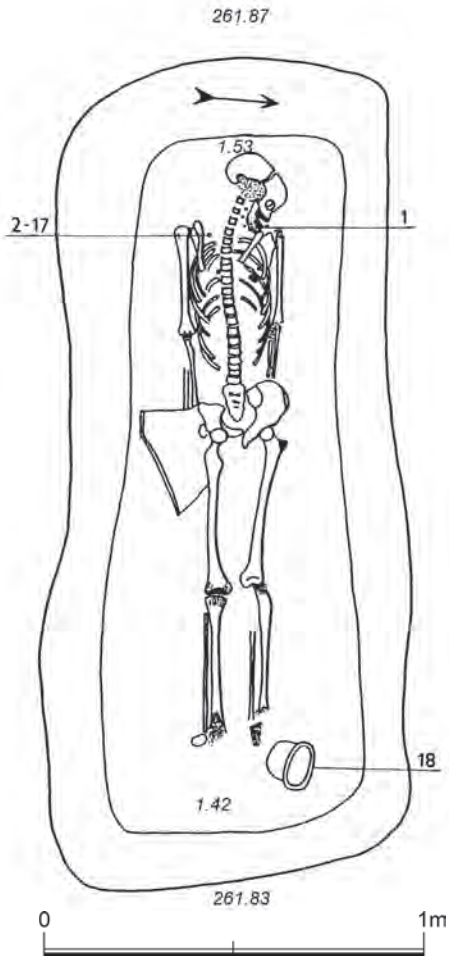

1

0 2cm

H37
(7/76)

Kontakt až vzájemné narušení J stěny H37 a S stěny H38. Viz též H38.

HJ: Obdélníkovitého půdorysu, silně zaoblené rohy, mírně deformovaná; 213 × 95 × 34–41 cm; Z–V, A82°; silně zešikmené stěny; dno rovné 182 × 68 cm.

KO: Mírně strávená ve spánkové a týlové části hlavy, u hrudního koše, částečně scapul, u drobných kostiček a kloubových hlavic na konci paží a nohou; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla, ruce zasunuty pod pánev; lebka pootočena a výrazně přikloněna k levému rameni; po pravé straně pánve plochý opukový kámen 25 × 15 × asi 2 cm, pravděpodobně ležící mezi kyčelní kostí a rukou; dislokace mírné, významnější u clavicul; Z–V, A83° (263°).

AU: Dospělý jedinec, adultus I, žena.

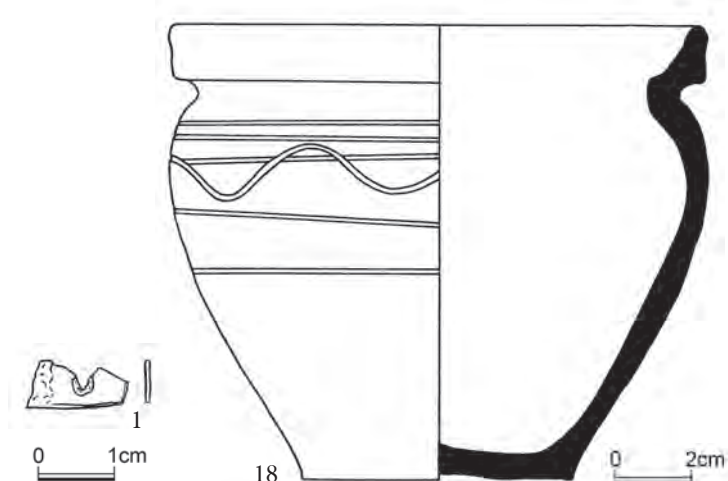
UN: 1–17 v okolí mandibuly a v horní části hrudního koše; 18 u nohou v SV rohu.

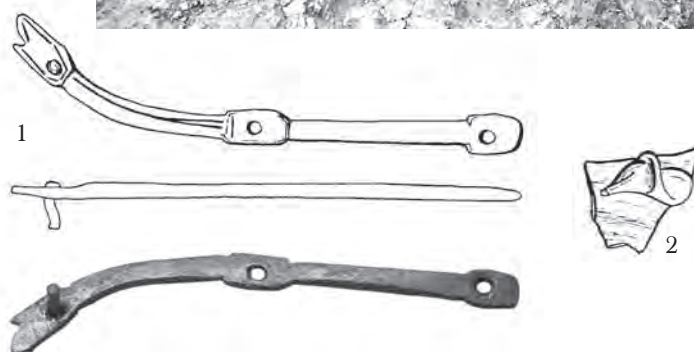
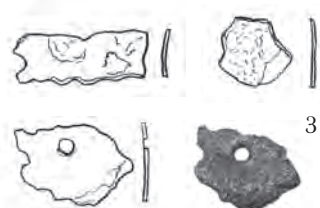
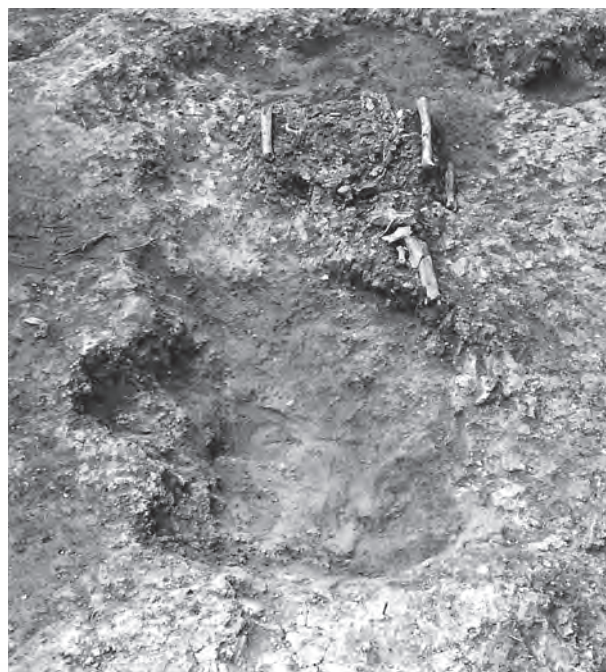
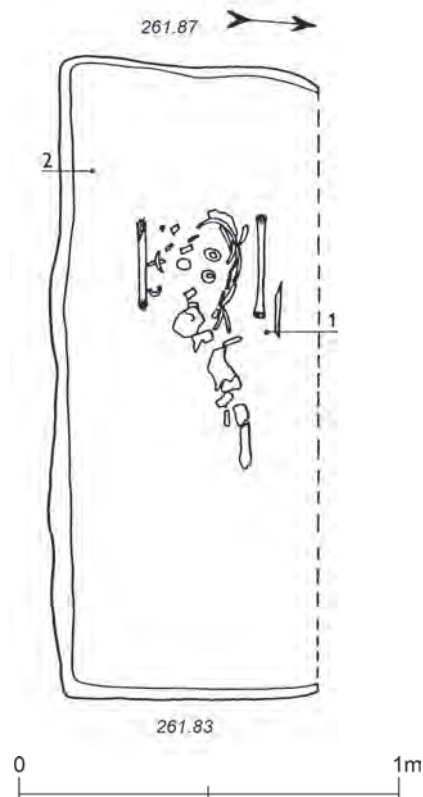
PN:

1. Plech bronzový, drobné zlomky; největší s otvorem po nýtu či hřebíčku o Ø 2,5 mm; 13 × 6 × d. 1 mm.
2. Perla jantarová, kvádříková, s okosenými rohy; 9,5 × 9,5 × d. 6,2 mm, BP XXII/2.
3. Perla jantarová, dvojkonická, osmiboká, otřelá; Ø 12 mm, d. 7,9 mm, BP XXII/3.
4. Perla jantarová, dvojkonická, osmiboká, s facetovou střední ploškou, otřelá; Ø 10,8 mm, d. 9 mm, BP XXII/4.
5. Perla jantarová, dvojkonická, osmiboká, značně otřelá; Ø 11 mm, d. 9 mm, BP XXII/5.
6. Perla jantarová, dvojkonická, osmiboká, s nevýraznou facetovou střední ploškou, otřelá; Ø 12 mm, d. 8 mm, BP XXII/6.
7. Perla jantarová, dvojkonická, s facetovou střední ploškou (náznak), osmiboká silně otřelá; Ø 10 mm, d. 6,8 mm, BP XXII/7.
8. Perla jantarová, dvojkonická, osmiboká, maximálně otřelá; 13 × 11 mm, d. 7,6 mm, BP XXII/8.
9. Perla jantarová, dvojkonická, osmiboká, otřelá, staré poškození; Ø 11,5 mm, d. 7,2 mm, BP XXII/9.
10. Perla jantarová, dvojkonická, osmiboká, otřelá, poškozená; Ø 12 mm, původní d.?, BP XXII/10.
11. Perla jantarová, kvádříková s okosenými rohy, poškozená; 9,5 × 9,5 × d. 6,0 mm, BP XXII/11.
12. Perla jantarová, dvojkonická, osmiboká, otřelá; Ø 11 mm, d. 6,3 mm, BP XXII/12.
13. Perla skleněná, nepravidelně oválná, tmavá, červenohnědá; Ø 7 mm, d. 4,6 mm, BP XXII/13.
14. Perla skleněná, kotoučová, žlutá; Ø 6,5 mm, d. 3 mm, BP XXII/14.
15. Perla skleněná, válečková nízká s velkým průvlečným otvorem, modrá; Ø 7 mm, d. 4,3 mm, BP XXII/15.
16. Perla skleněná, trubičková?, špinavě šedá, tmavá, rozpadlá na drobné zlomky, bronzová trubička uvnitř; poškozeno; Ø 2 mm, d. 12 mm, na kresbě trubička, BP XXII/16.
17. Ulita upravená k zavěšení, Zavanutec penízkový / *Cypraea Moneta* (Kauri); d. 14 mm.
18. Nádoba hliněná, hrnec. Dno drsné s podsýpkou a s obvodovou lištou. Tělo v horní části širší, celkový tvar nižší. Okraj válcovitě seříznutý, zevnitř prožlabený, vzdáleně blízký, nikoliv podobný kalichovité profilaci, nahoře zaoblený. Na podhrdlí tři závitě ryté šroubovice, pod ní jednoduchá plochá vlnice (částečně přes šroubovici); pod ní až dva závitě šroubovice. Hlína s jemným makroskopickým ostřivem, povrch uvnitř střední okr, vně i uvnitř začernalý až zašedlý. Stopy lepení a obtáčení; v 120 mm, Ø dna 72 mm, Ø výdutě 143 mm, Ø ústí 140 mm.

PO: Vzájemný vztah v terénu H37 a H38 nebylo možno bezpečně určit.

F-T: 4 ks bez inv. č.

Kontakt až vzájemné narušení J stěny H37 a S stěny H38 - viz též H37.

HJ: Původně patrně obdélníkovitého půdorysu, na S straně poškozena; 166 × max. zachovaná š. 68 × 20 cm; (Z-V), A?; zbytek stěn minimálně zešíkmený; dno 162 × max. zachovaná š. 64 cm.

KO: Fragменты různého druhu z poškozené kostry, zčásti rozmístěné na anatomicky správných místech (např. dva humery a část levostranně uložených žeber); strávené kloubové hlavice obou rovnoběžně umístěných humerů; to vše umožňuje identifikaci natažené polohy na zádech s pažemi pravděpodobně podél těla; (Z-V), A?.

AU: Dospělý jedinec, senilis, ? blíže neurčitelné.

UN: 1 poblíž levého humeru; 2 v JZ části hrobu; 3 nezaznamenáno.

PN:

1. Kování pochvy nože ve tvaru jednostranně prohnuté bronzové tyčinky, se třemi rozšířeními otvory (v jednom dosud drát s nýtovou hlavičkou); průřez tyčinky plochý hranolovitý, v místech otvorů tyčinka rozšířena; Ø 3 × 2,5 mm, d. 71 mm.

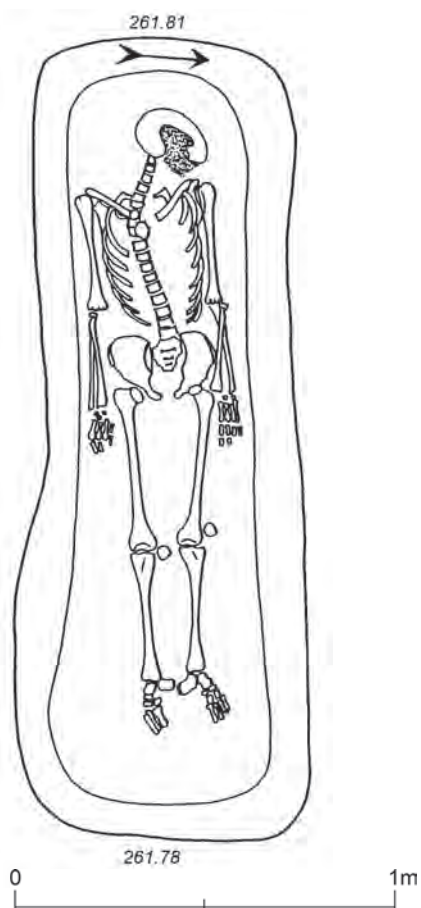
2. Okrajový zlomek nádoby s nataveným šúpaným horizontálním vláknem, sklo, opalizující; fragment max. d. 22 mm.

3. Tři zlomky plochého bronzového kování, původně uchyceného na organickém podkladu. Největší zlomek s vlnovitě provedeným okrajem, 18 × 6 × 1 mm, část otvoru po nýtu Ø 2 mm; 15 × 11 × 1 mm, 2 otvory po nýtu Ø 2 mm; 10 × 9 × 1 mm.

PO: Hrobová jáma pravděpodobně poškozena na rozhraní dochovaného zbytku zásypu hrobu a novodobého pracovního zásahu (?), kdy byl patrně vrcholně středověký artefakt vtačen při novodobých aktivitách do raně středověkého obsahu hrobu (?).

F-T: Bez inv. č.

F-P: Bez inv. č.

HJ: Obdélníkovitého půdorysu, silně zaoblené rohy; mírně deformovaná JV část zešíkmení stěny, 209 × 76 × 25 cm; Z-V, A83⁰; dno rovné 180 × 56 cm.

KO: Celkem dobře zachovaná, jen jednotlivá nepatrná strávení; větší na spánku lebky, na scapulách a koncích žeber; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; lebka přikloněna k levému rameni; páteř v hrudní krajině vybočena vpravo, kde vysazen jeden hrudní obratel ze sloupce páteře; dobré dochování jednotlivých kostiček končetin; obě pately odpadlé do těsné blízkosti kolenního kloubu; Z-V, A83⁰ (263⁰).

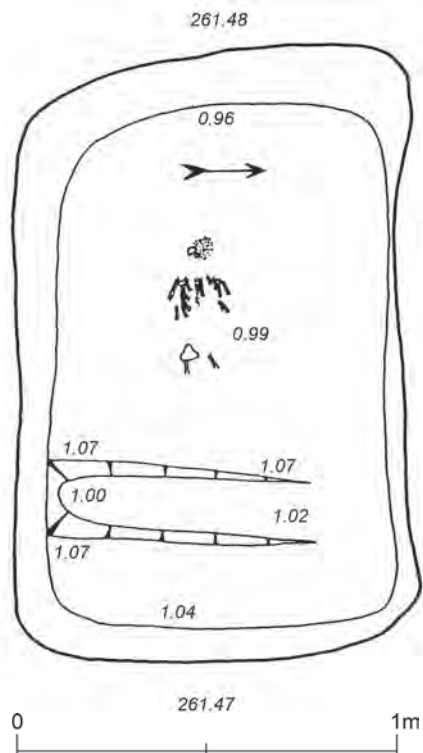
AU: Dospělý jedinec, maturus I, muž.

UN: Bez nálezů.

PO: Jedna z lépe zachovaných koster.

F-T: 3 ks bez čísla.

H40
(40/73)

HJ: Obdélníkovitého půdorysu, silně zaoblené rohy, roh SZ více zvětšený; dovnitř prohnutá S, tedy strmější, než tři ostatní zešikmené strany; 160 × 100 × 43–52 cm; Z–V, A90°; ve V části jámy na dně hrobu žlábek š. 20 a hl. 7 cm, vyklíňující na S straně hrobu; dno rovné 137 × 86 cm.

KO: Velmi špatně zachovaná, silně strávená (např. lebka); poloha původně natažená, na zádech s pravou paží původně podél těla; pod kostrou zbytky ztrouchnivělého rychle prosychajícího dřeva; (Z–V), A?.

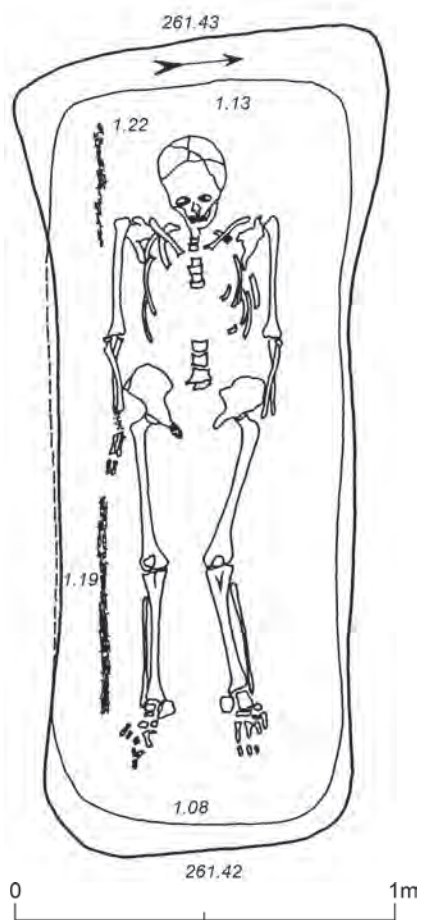
AU: Nedospělý jedinec, infans I, novorozenec, případně předčasně narozený jedinec.

UN: Bez nálezů.

PO: Dodatečně určena os tarsale tertium sin. Equus caballus (v zásypu).

F-T: 46726

H41
(41/73)

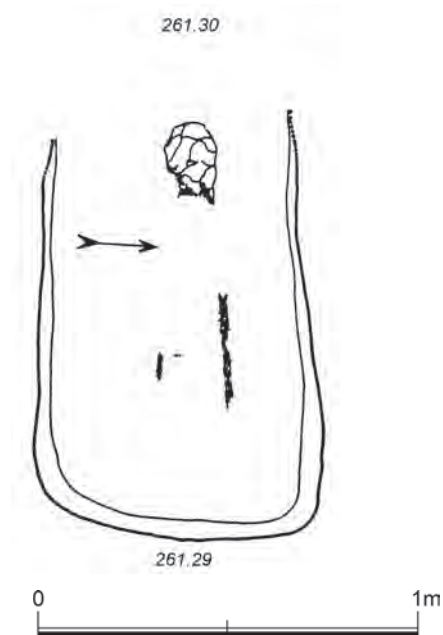
HJ: Obdélníkovitého tvaru, jejíž Z strana je za hlavou více rozšířena a též více zešíkmena než ostatní strany; silně zaoblené rohy; 210 × průměrně 78/96 × 35 cm; A95°; J stěna mírně podebraná; dno rovné 193 × 75 cm.

KO: Jen relativně dobře zachovaná kostra; stráven z větší části hrudní koš, většina kosti prsní, dále slabé partie scapul; na dvou místech chybí souvisle obratle páteřního sloupce (část krčních, hrudních, bederních a křížových), části pánve a většina kloubových hlavic slabých dlouhých kostí paží a nohou, jakož i část drobných kůstek nohou a rukou); natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; lebka leží přímo, na týlu; Z-V, A95° (275°). Podél pravé strany prachové tmavší zbytky dřevěného obložení?; 50 cm pruh podél nohy a 30 cm podél lebky, š. 2–3 cm.

AU: Dospělý jedinec, senilis, pravděpodobně žena; tělesná výška nadprůměrná.

UN: Bez nálezů.

F-T: 46727

H42
(42/73)

HJ: Původně zřejmě obdélníkovitého půdorysu; Z závěr hrobu porušen recentním zásahem; dochované rozměry (min. 112) × 75 × 14 cm; (Z-V), A90°; zbytek dna rovný, min. 107 × 65 cm; zbytek zešíkmení stěn špatně posuzovatelný, podle zbytku lépe dochované V stěny nebylo zešíkmení nijak výjimečné.

KO: Téměř zcela strávená, zachovány jen nepatrné stopy (?) skeletu lebky – zoubky a nepatrné částičky postkranialního skeletu; lebka patrně uložena na týlu, nohy původně pravděpodobně nataženy (?); ve V polovině hrobové jámy na S straně se zachovaly nade dnem prachové zbytky dřevěného bočního obložení kostry, pruh 30 cm na levé straně, 5 cm na straně opačné (Z-V), A°.

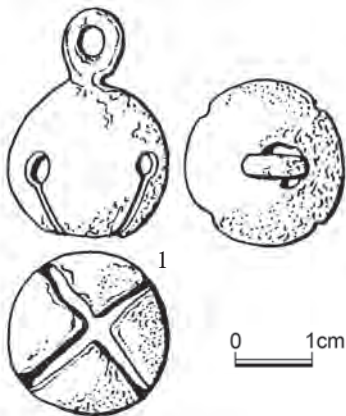
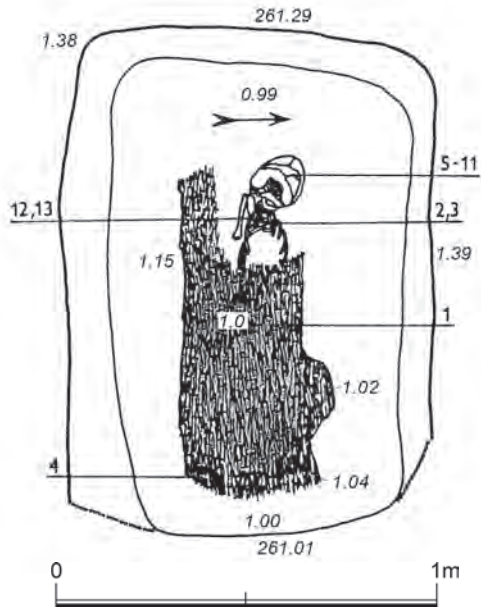
AU: Nedospělý jedinec, infans II, 1,5–2 roky.

UN: Bez nálezů.

PO: V místech, kde zpravidla očekáváme hlavu, byl ponechán a zakreslen blok zeminy určený k rozplavení.

F-T: 46728

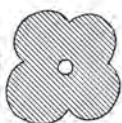
H43
(43/73)

2

3

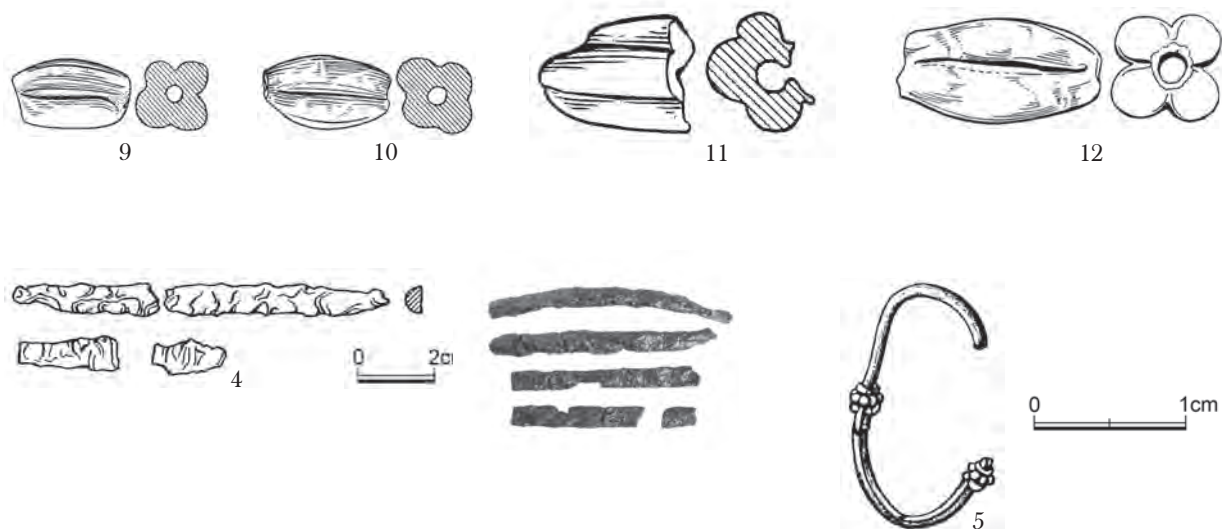
6

7

8

HJ: Původně patrně obdélníkovitého půdorysu; V závěr hrobu porušen recentním zásahem; min. 133 × 97 × 30–40 cm; Z–V, A 92°; původně rovné dno 123 × 77 cm.

KO: Horní část skeletu méně strávená než část spodní; fragmentárně uchovaná lebka ležící na týlu, mírně odkloněná doleva včetně mandibuly, tvarově zformovaný neúplný hrudní koš se strávenými konci žeber; zachováno několik krčních obratlů, pravá scapula, obě claviculy, uchován pravý humerus mírně strávený na obou koncích, vysunutý výše, ale podél těla. V antropologické laboratoři zjištěn zbytek pravého femuru ze dna jámy. V prostoru skeletu leží souvislý pás tmavší zeminy probarvený rozpadajícím se trouchnivějícím dřevem o rozměrech 86 × 35 cm. Podélné strany měly okraj tmavšího pásu se zachovanou niveletu probarvení místy až o 15 cm vyšší než její prostředek; (Z–V), A?

AU: Nedospělý jedinec, infans II, 2,5 roku.

UN: 1 vně nezachovaného levého femuru; 2 a 3 na krčních obratlích; 4 část v JV rohu v pásu dřeva na dně; 5–11 pod lebkou; 12 a 13 v krční krajině.

PN:

1. Rolnička bronzová s očkem, na spodu křížově rozříznutá, ramena kříže ukončená otvory; v. 30 mm, Ø 20 mm, Ø očka 5,5 mm.

2. Perla skleněná, olivovitá, zelenavá, hnědý průvlek (trubička?); d. 24 mm, Ø 17,4 mm.

3. Perla skleněná, olivovitá, špinavě nažloutlá; d. 29 mm, Ø 16 mm.

4. Věderko dřevěné (dřevo rozpadlé na prach) s železným páskovým kováním jednostranně vyklenutým; zlomky; věderko poškozeno pozdějším vkopem; max. d. zlomku 59 mm.

5. Náušnice stříbrná; torzo, na hladkém oblouku dvě manžety tvořené věnečky granulovaných zrn mezi dvojicí hladkých drátků, rozpadlá; 16,4 × 13 mm, Ø drátu 1,1 mm, BP VI/5.

6. Perla skleněná, olivovitá, modrozelená, hnědý průvlek (trubička?); Ø 14,5 mm, d. 25,5 mm, BP XXIII/6.

7. Perla skleněná, olivovitá, zelená, hnědý průvlek (trubička?); Ø 11,9 mm, d. 19,5 mm, BP XXIII/7.

8. Perla skleněná, olivovitá, zelená, poškozená, hnědý průvlek (trubička?); Ø 11 mm, d. 21 mm, BP XXIII/8.

9. Perla skleněná, olivovitá, zelená, hnědý průvlek (trubička?); Ø 12 mm, d. 16 mm, BP XXIII/9.

10. Perla skleněná, olivovitá, žlutozelená, slabě nahnědlá, hnědý průvlek (trubička?), stopy organického materiálu - provázku?; Ø 11 mm, d. 17 mm, BP XXIII/10.

11. Perla skleněná, olivovitá, světle zelená, poškozená; Ø 14 mm, max. d. 18 mm, BP XXIII/11.

12. Perla skleněná, olivovitá, zelená tmavší (mírně poškozená), uvnitř průvlečného otvoru zřetelná bronzová trubička; Ø 16 mm, max. d. 26 mm.

13. Náušnice? stříbrná, blíže neurčitelného typu - zachován hladký oblouk (poškozená); Ø drátu 1,1 mm.

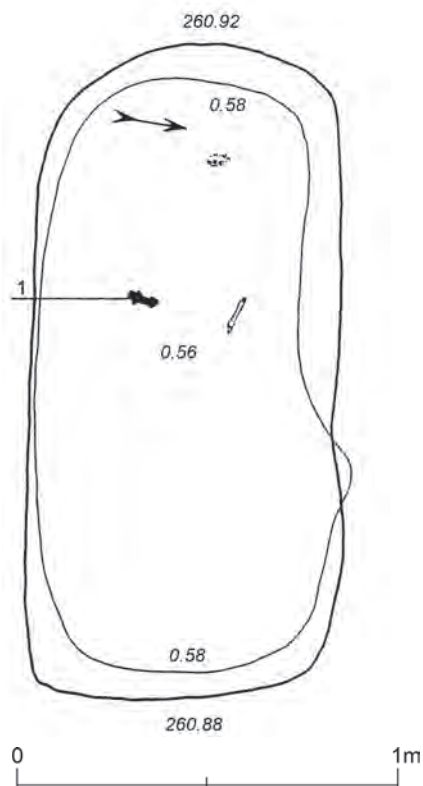
PO: Hnědé průvleky jsou pravděpodobně stopa po trubičce (bronzové?), obdobně jako u č. 12.

F-T: 46729 (vpravo dole), 46730 (nahore), 46731 (vlevo dole)

F-P: Bez inv. č. (4 - současný stav)

H44
(56/73)

HJ: Obdélníkovitého půdorysu, silně zaoblené rohy; 172 × 80 × 30–34 cm; stěny poněkud nepravidelně zešíkmeny, severní stěna lokálně podebrána; Z–V, A82°; dno rovné, poněkud deformovaný obrys; 155 × 68 cm.

KO: Takřka zcela strávená; zachováno pouze několik malých zlomků lebky, sklovina a několik volných zubů a část levého na obou koncích stráveného femuru. Poloha ?; (Z–V), A?.

AU: Nedospělý jedinec, infans II, kolem 2 let.

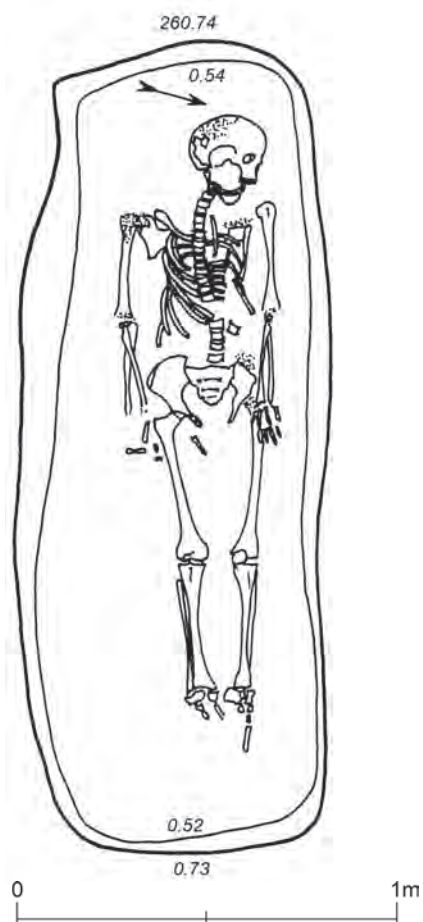
UN: 1 po pravé straně kostry přibližně v úrovni nedochovaného pravého femuru.

PN: 1. Sekerka železná, úzkého tvaru, miniaturní, silně korodovaná; d. 80 mm, š. týlu 14 mm, š. ostří 22 mm.

PO: V terénu se zdálo, jakoby rez penetrující do okolí vytvářela u násadového otvoru ostny; po očištění a konzervaci se ukázalo, že ostny chybějí a s ohledem na typ miniaturní sekerky zřejmě neexistovaly.

F-T: 47352

F-P: Bez inv. č.

H45
(76/73)

HJ: Obdélníkovitého půdorysu se třemi dosti zaoblenými rohy a jedním rohem téměř pravouhlým; 213 × 80 × 20 cm; Z-V, A 72°; dno rovné 203 × 72 cm.

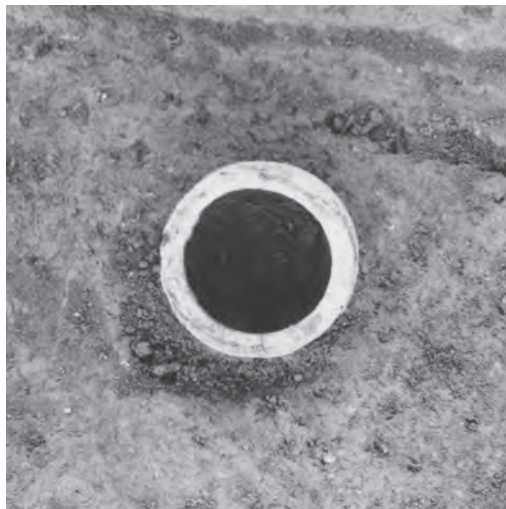
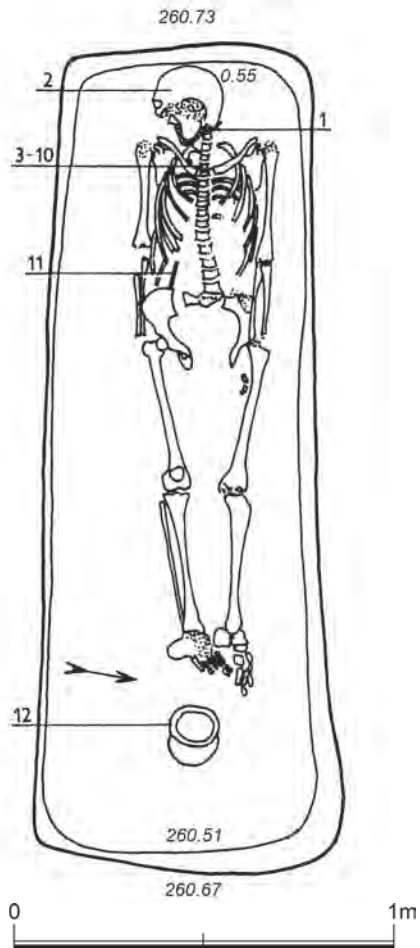
KO: Dobře zachovaná, nepatrně strávená; natažená poloha na zádech, s pažemi podél těla; levá ruka překrývala horní část levého femuru; lebka pootočená k levému rameni; strávena část kalvy, levá scapula, levá část žeber a pánve; dislokace z anatomické polohy byly jen menší, zřetelně levá clavicula, bederní obratel vysunut výrazně ze sloupce páteře, na pravé paži byly překříženy ulna a radius; obvyklé dislokace a ztráty strávením drobných kůstek na obou nohou a rukou; Z-V, A71° (251°).

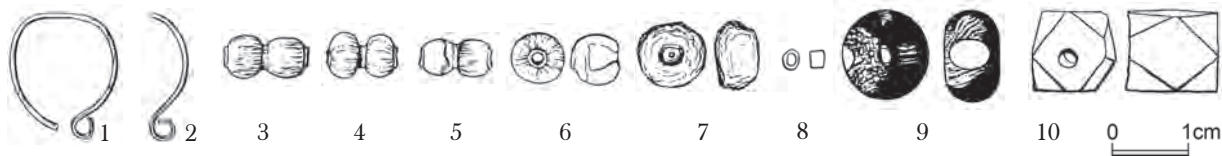
AU: Dospělý jedinec, senilis, žena, tělesná výška střední.

UN: Bez nálezů.

F-T: 47420

H46
(75/73)

HJ: Obdélníkovitého až slabě trapezoidního půdorysu; na S straně silně zaoblené rohy; 218 × 68–82 × 16–18 cm; Z–V, A 78°; dno rovné 206 × 71 cm; stěny nepatrně zešíkmené.

KO: Relativně dobře zachovaná, jen mírně strávené části sketu; bez významnějších dislokací; lebka podle polohy mandibuly ležela patrně původně na přímo, avšak horní část lebky pootočena vpravo; spánková část mírně strávená; celkově natažená poloha na zádech s pažemi těsně podél těla; levá ruka přes okraj pánve (kyčelní kosti), pravá ruka nepatrně podsunuta pod kyčelní kost, jež je částečně strávena (levá strana více), rovněž též kost křížová a kostrč; kloubové hlavice dlouhých kostí paží a drobné kůstky rukou rovněž stráveny; páteřní sloupec bez většího poškození, mírně stráveny konce žeber; scapuly a clavicyly poškozeny, méně významně taktéž poškozeny kloubové hlavice levé nohy, zejména femuru a fibuly obou nohou a části drobných kůstek obou nohou; Z–V, A76° (256°).

AU: Dospělý jedinec, maturus I, pravděpodobně žena.

UN: 1 na levé straně lebky; 2 na pravé straně pod lebkou; 3–10 v horní části hrudníku; 11 mezi předloktím a páteří nad pánví (patrně u pasu); 12 za chodidly při V okraji jámy.

PN:

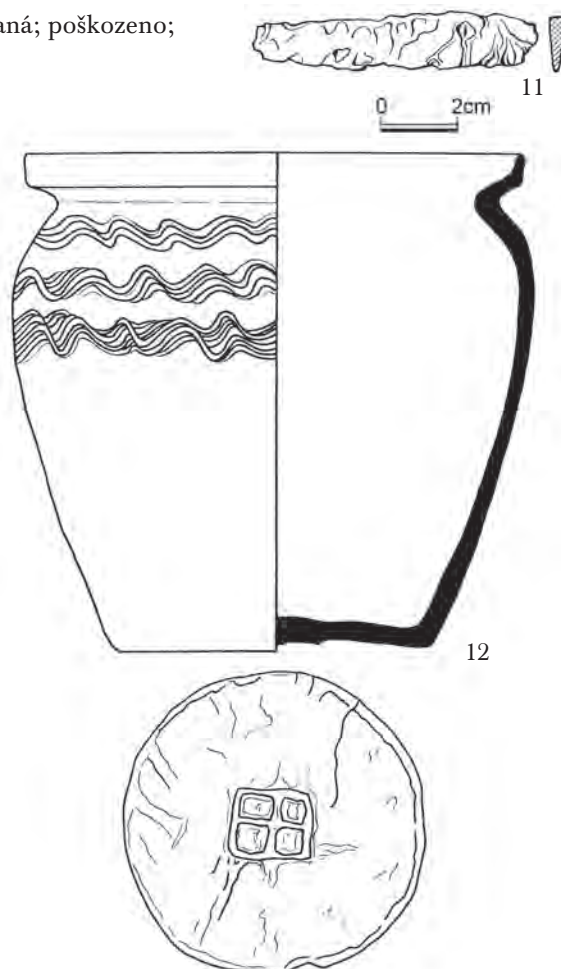
1. Záušnice s očkem, bronzová; 17 × 11,5 mm, Ø drátu 1,1 mm.
2. Záušnice s očkem, bronzová, zlomek; Ø asi 18 mm, Ø drátu 1,1 mm.
3. Perla skleněná, segmentovaná, dvojdílná, zlatavá; Ø 5,5 mm, d. 11,8 mm, BP XXIV/3.
4. Perla skleněná, segmentovaná, dvojdílná, stříbřitá; Ø 5,6 mm, d. 9,4 mm, BP XXIV/4.
5. Perla skleněná, segmentovaná, dvojdílná, zlatavá; Ø 5,2 mm, d. 9,6 mm, BP XXIV/5.
6. Perla skleněná, segmentovaná, 1 díl, stříbřitá; Ø 6,8 mm, d. 6,7 mm, BP XXIV/6.
7. Perla skleněná, zploštělá, kulovitá, zploštělá, zkorodovaná; poškozeno; Ø 8 mm, d. 6,2 mm, BP XXIV/7.
8. Perla skleněná, drobná válcovitá, namodralá; Ø 2,4 mm, d. 2,2 mm, BP XXIV/8.
9. Perla skleněná, modrá s bílými očky; přibližně 11 mm, d. 7,8 mm, BP XXIV/9.
10. Perla jantarová, krychlovitá, s okosenými rohy; 10 × 11 × 12 mm, BP XXIV/10.
11. Nůž železný, zkorodovaný fragment; d. 74 mm, š. 15 mm.

12. Nádoba hliněná, hrnec; poškozená na okraji, dno velmi mírně zdrsňené, s různými otisky, nepatrně vkleslé, s nezřetelným náznakem obvodové lišty. Ve středu plastická značka, čtverec dělený křížem (přibližně 21 × 21 mm). Celkový tvar vejčitý, při dně poněkud širší. Okraj šikmo ven vyhnutý, uvnitř prožlábnutý, válcově seříznutý. Výzdoba na největší výdutí a podhrdlí; tři řady čtyřnásobné vlnice, nesouhlasné, nepravidelné, místy dost drobné. Hlína s makroskopickým ostřivem; světlý okr místy zašedlý až zčernalý; výpal oxidační. Stopy lepení vně dobře zahlazeny, uvnitř slabé náznaky; stopy obtáčení vně na podhrdlí, běžněji uvnitř. V. 133 mm, Ø výdutě 136 mm, Ø dna 82 mm, Ø ústí 134 mm.

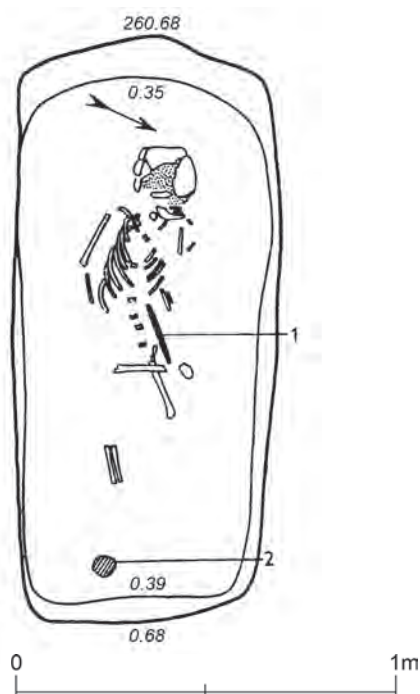
PO: Podle M. Blajerové „Pravá temenní kost proděravěna otvorem 17 × 17 mm velkým, jehož okraje jsou narušeny patologickým procesem. Obratle se silnou spondylosou.“

F-T: 47417 (vlevo dole), 47418 (vpravo dole), 47419 (nahore)

F-P: Bez inv. č.

H47
(78/73)

HJ: Obdélníkovitého půdorysu se zaoblenými rohy, mírně deformovaná Z strana; 154 × 69 × 29–33 cm; JZ–SV, A65°; stěny mírně nepravidelně zešikmené občas téměř až kolmé, na obou krátkých stěnách zešikmeny poněkud více než stěny dlouhé; dno rovné 136 × 61 cm.

KO: Velmi špatně zachovaná, poloha poněkud nejistá, velmi pravděpodobně ležela na zádech, nepatrně nakloněna na levý bok; silně strávená a silně dislokovaná; stravení zasahuje téměř všechny kosti ve všech částech těla, u zbylých dlouhých kostí všechny kloubové hlavice, větší části hlavy, části žebel, více na levé straně, obě scapuly, kompletně krajina pánevní a všechny drobné kůstky; dislokace zbylých částí dolních končetin; nejvýrazněji vodorovně překřížen levý femur zbytkem femuru pravého; (JZ–SV), A?.

AU: Nedospělý jedinec, infans II, 4 roky.

UN: 1 podél levého boku, směřování po diagonále od JZ do SV rohu; 2 při V stěně jámy.

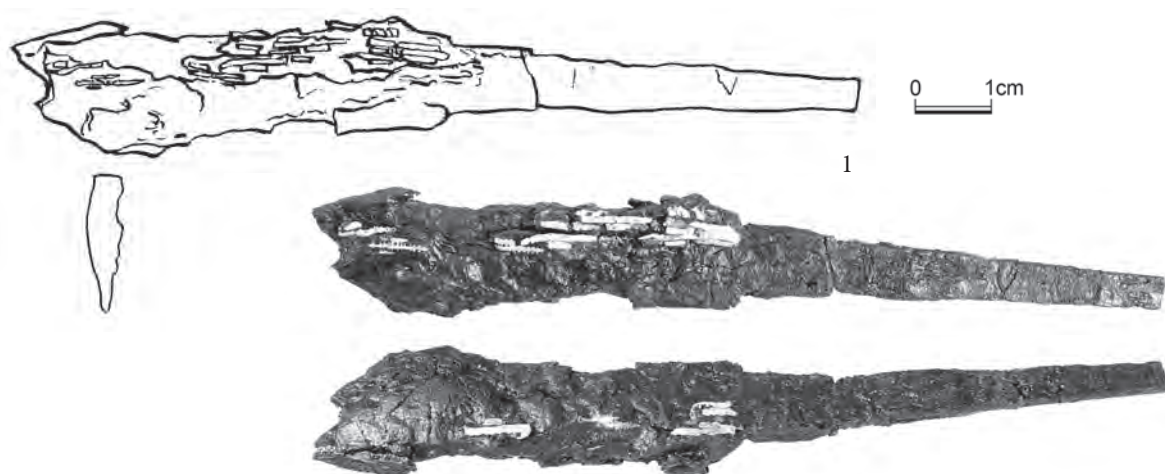
PN:

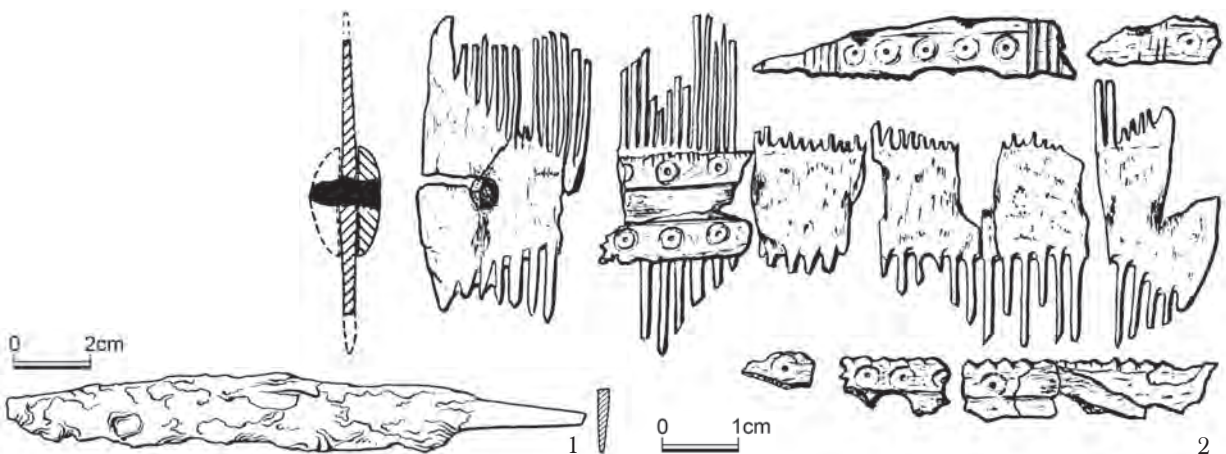
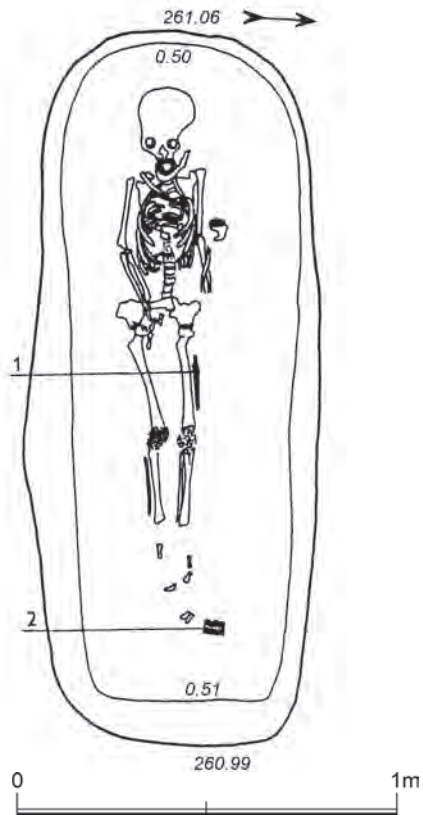
1. Nůž železný původně pravděpodobně s odsazeným trnem, zkorodovaný zlomek; d. v terénu min. 170 mm, š. 16 mm; zachovaná d. 112 mm. Při konzervaci zjištěna výzdoba tausováním v podobně fragmentárně dochovaných 3 a 5 pásků provedených v mědi a stříbře, BP XXXVI/1.

2. Skořápky vajec (drť).

F-T: 47426 (použit), 47427

F-P: Bez inv. č.

HJ: Obdélníkovitého půdorysu se zaoblenými rohy; pravidelně stlačeným obloukem zaoblena celá Z strana; stěny průměrně zešíkmeny, severní stěna ve své východní polovině a celá východní stěna poněkud šikmější; 187 × 77 × 48–56 cm; Z–V, A86°; dno rovné 172 × 60 cm.

KO: Poměrně dobře zachovaná; mírně strávená; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; pravá paže pokrčená; ruka končí v pánvi, levá položena podél těla dlaní dolů (?); lebka na týlu; stráveny části scapul, část obratlů hrudní partie páteřního sloupce, silně poškozeny kosti krajiny pánevní (nejzřetelněji je to viditelné na kostech kyčelních); strávením jsou postiženy menší i větší měrou kloubové konce dlouhých kostí i drobné kůstky paží i nohou, nejzřetelněji v oblasti kolen; dislokace kromě drobných kůstek paží a nohou nikterak výrazné; Z–V, A86° (266°).

AU: Nedospělý jedinec, infans III, 9 roků, výška 132 cm, kosti gracilního charakteru.

UN: 1 podél vnější strany levého femuru; 2 poblíž místa levého chodidla směrem k SV rohu jámy.

PN:

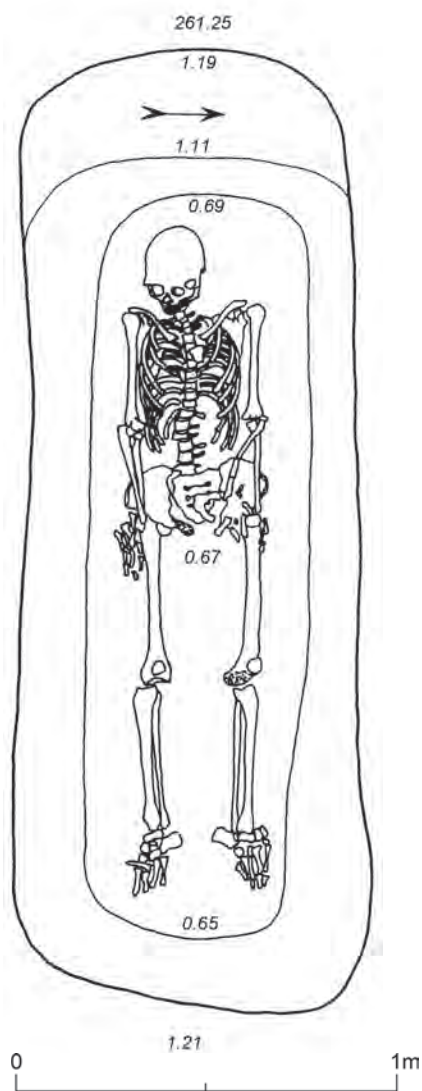
1. Nůž železný s odsazeným trnem, zkorodováno; dochovaná d. 154 mm, š. 16–18 mm.

2. Hřeben kostěný, silně poškozený, rozpadlý; jedna strana s hustými a jedna s řídkými zuby; zachovány čtyři železné nůty, střední příčka fragmentární. Měření v terénu d. 76 mm, š. 39 mm.

F-T: 46761 (nahore), 47351 (dole)

F-P: Bez inv. č.

H49
(54/73)

HJ: Přibližně obdélníkovitého půdorysu, se silně zaoblenými rohy; Z strana až blízka podobě stlačeného oblouku, SV roh značně zvětšen; 225 × 84–92 × 56 cm; Z–V, A88°; stupňovitě upravená Z stěna (v. stupně 42 cm, š. stupně 29 cm); silně zešíkmené stěny; mírně vanovitě prohnuté dno 195 × 57 cm.

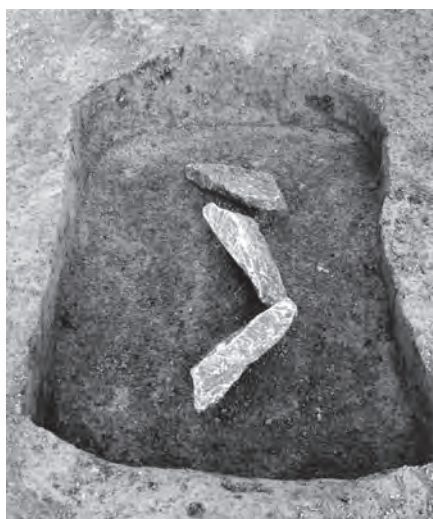
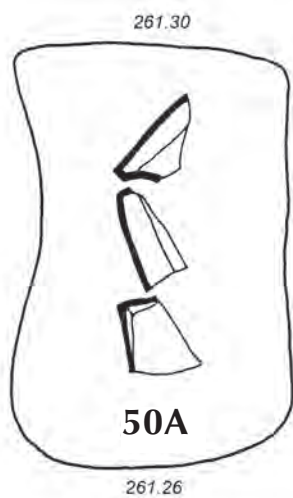

KO: Velmi dobře až téměř kompletně zachovaná; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla, ruce patrně položeny dlaněmi dolů na okraji obou kyčelních kostí a horních částech femurů; lebka na týlu, nepatrně pootočena vpravo; stravení kostí minimální, poškozena je kolenní hlavice levého femuru, zachována je kost křížová a větší množství drobných kostí; Z-V, A88° (268°).

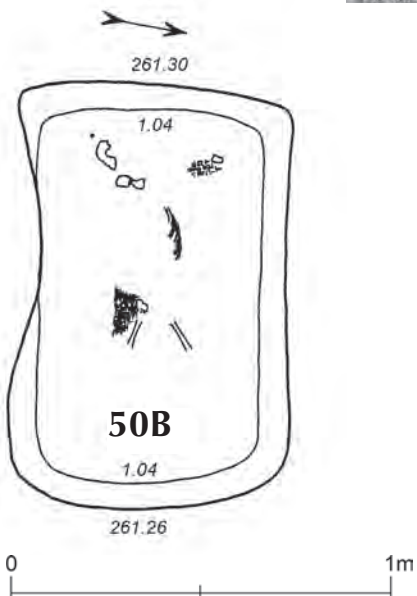
AU: Dospělý jedinec, adultus I, žena.

UN: Bez nálezů.

F-T: 46759 (s. 102), 46760 (s. 103).

H50
(53/73)

HJ: Přibližně obdélníkovitého půdorysu; na Z straně „ostřeji“ než na V zaoblené rohy; dovnitř prohnutá část J strany utváří kolmější úsek stěny; ostatní stěny mírně zešikmeny; 112 × 73 × 22–26 cm; Z-V, A77°; vanovité dno 98 × 57 cm; v ose zásypu hrobu řada tří opukových kamenů, nejdelší přibližně 26 cm; na dně jámy podél pravého poblíž SZ rohu a pravého femuru zbytky tmavěji zbarvené zeminy a prachově ztrouchnivělého dřeva (prkna?) 12 × 6 cm.

KO: Velmi špatně zachovaná, z větší části strávená kostra malého dítěte; poloha snad na zádech, natažená s roztaženými nohama; zachováno několik malých fragmentů lebky, několik žeber z levé strany hrudi, a dva femury, oba stráveny na obou koncích; (Z-V), A?.

AU: Nedospělý jedinec, infans II, 1,5 roku.

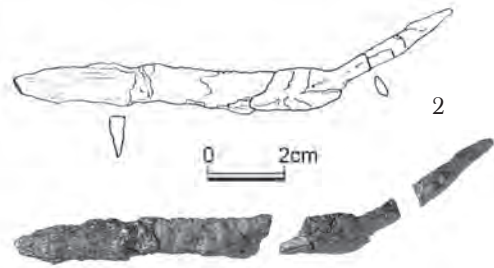
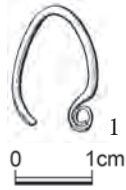
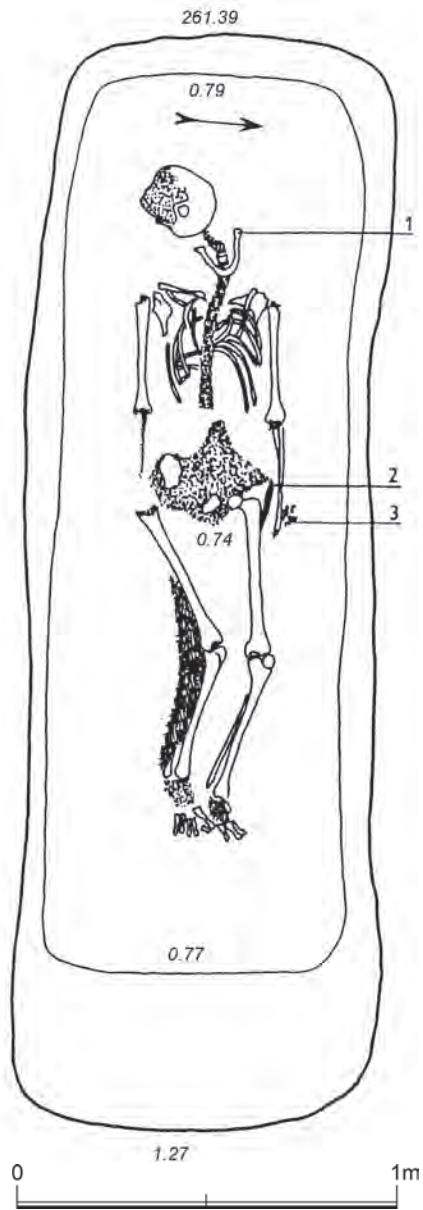
UN: Bez nálezů.

PO: Řádku tří opukových kamenů vložených do zásypu dětského hrobu přímo v jeho ose nad níže uloženým tělem, jsme považovali za potřebnou graficky registrovat odděleně jako 50A a 50B.

F-T: 46756 (vlevo), 46757 (vpravo).

H51
(52/73)

HJ: Pravidelného obdélníkovitého půdorysu, silně zaoblené rohy; 285 × 90 × 50–60 cm; Z–V, A88°; V stěna silně zešíkmená; vanovitě dno 235 × 78 cm.

KO: Částečně strávená; natažená poloha s pažemi podél těla a nohama pokrčenýma vlevo; dislokace: lebka druhotně převrácena s týlním otvorem vzhůru; bezzubá mandibula; (Z–V), A 88°? (268°); ve V polovině jámy na dně zbytky ztrouchnivělého prachovitého dřeva, částečně překryté pravou nohou.

AU: Dospělý jedinec, senilis, žena. Ve shluku u levé ruky (nález 3) zuby nejméně ze 4 (5 ?) jedinců: infans II (pravá horní mléčná stolička); dospělý jedinec, adultus I? (stálý horní prvý řezák, stálý dolní druhý řezák); dospělý jedinec, adultus až maturus (stálý horní prvý řezák zprava, stálý dolní prvý řezák zleva); dospělý jedinec, maturus (stálý horní prvý řezák, stálý horní prvý řezák zleva, stálý horní špičák zleva, stálá horní stolička, snad třetí, stálý dolní řezák zleva, oba stálé dolní špičáky; dolní stolička, snad druhá zleva, zlomek - podélná polovina stálé stoličky, snad první).

UN: 1 na levé straně lebky vlevo od čelistního kloubu; 2 podél levého boku mezi předloktím a levou pánevní kostí, směr hrotem k chodidlům a ostřím k tělu; 3 vně dolní části levého předloktí.

PN:

1. Záušnice s očkem, stříbrná (deformovaná); 12,4 × 17,3 mm, Ø drátu 1,3 mm.

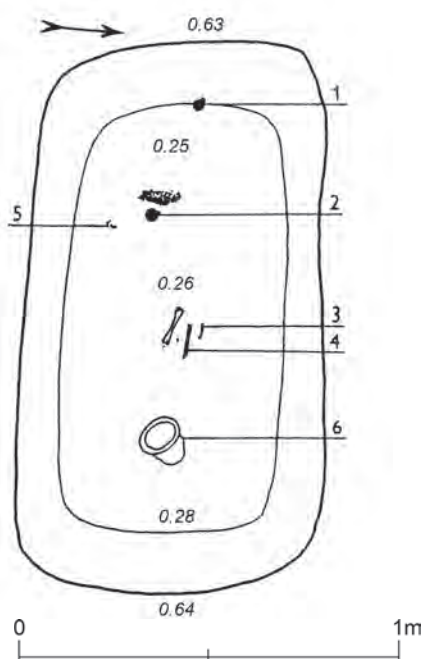
2. Noži podobný nástroj s trnem pro násadu ohnutým v úhlu přibližně 45°, rozpadlé na tři části, zkorodováno; měřeno v terénu d. 145 mm, š. 14 mm.

3. Skupina lidských zubů (viz AU).

PO: Nelze určit, zda některé ze zubů nepatří zde pohřbenému jedinci. Počty zubů ze 4 (5?) jedinců celkem – bezpečně 14; text antropologické zprávy umožňuje uvažovat i o 15 zubech z 5 jedinců – případný pátý jedinec není blíže charakterizován, uveden pouze jako „dospělý jedinec maturus“.

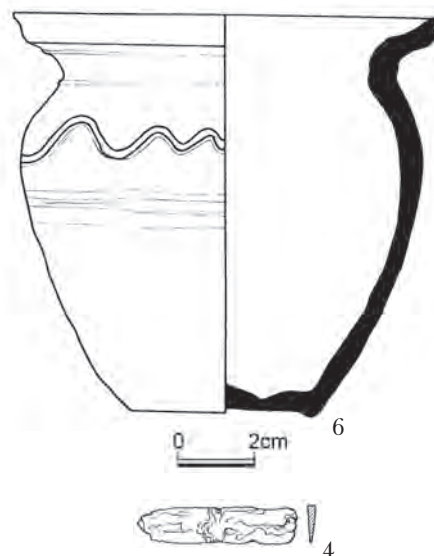
F-T: 46753 (nahore), 46754 (vlevo dole), 46755 (vpravo dole).

F-P: Bez inv. č.

H52
(48/73)

HJ: Obdélníkovitého půdorysu, silně zaoblené rohy; 145 × 80 × 36–38 cm; Z–V, A85°; silně zešikmené stěny; dno 112 × 58 cm.

KO: Z větší části strávená; poloha nerekonstruovatelná; zachovány pouze nepatrné zbytky lebky se zuby a levý femur?; podél V stěny málo zřetelný pruh ztrouchnivělého dřeva; 20 × 2–3 cm, 13 cm nad úrovní dna; (Z–V), A?.

AU: Nedospělý jedinec, infans II, asi 2 roky.

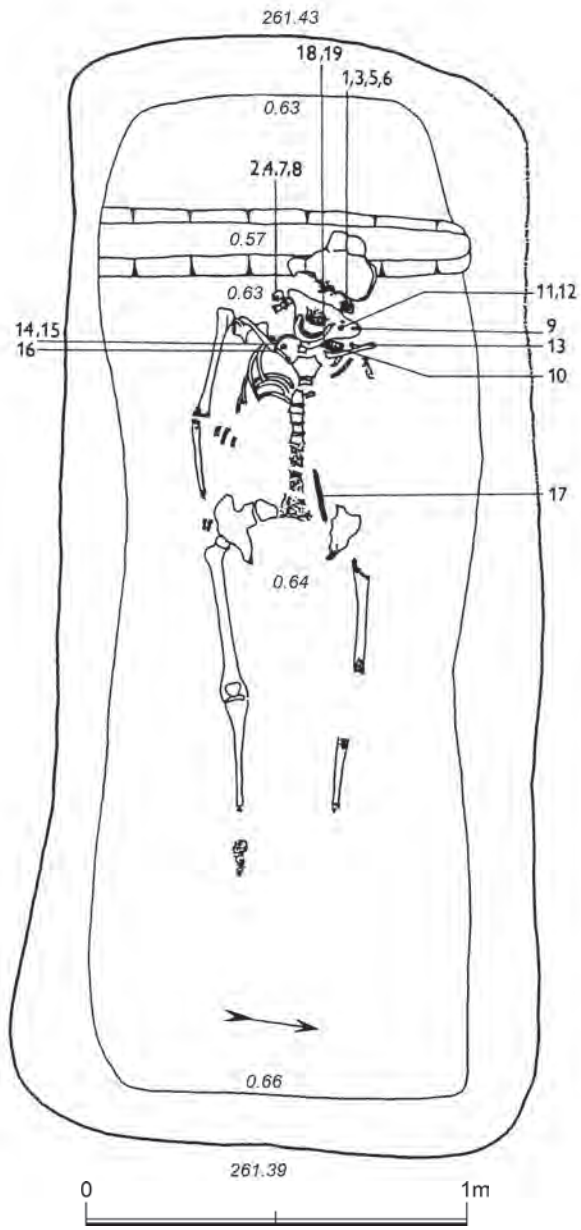
UN: 1 za lebkou u Z stěny hrobu; 2 v krční krajině v blízkosti strávené lebky; 3 souběžně s osou hrobu vlevo od 4; 4 vně levého femuru; 5 vpravo od lebky (pravého ramene?); 6 za chodidly, šikmo.

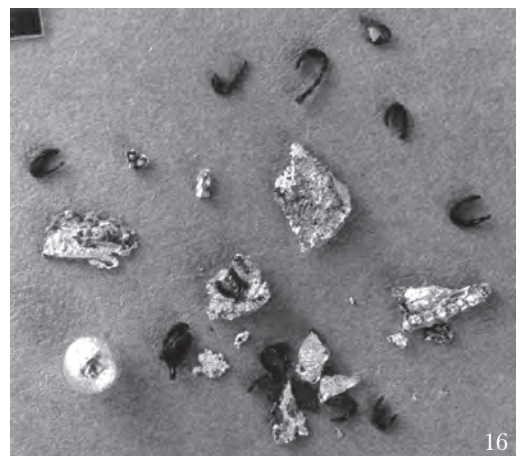
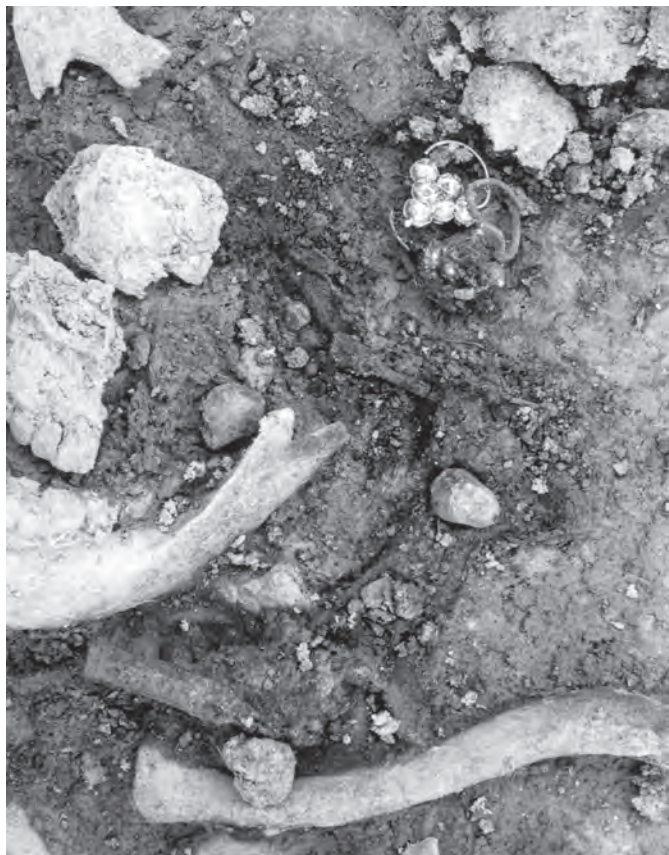
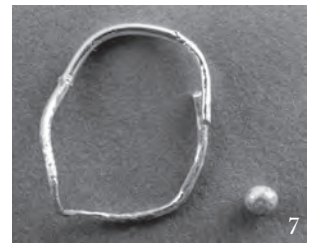
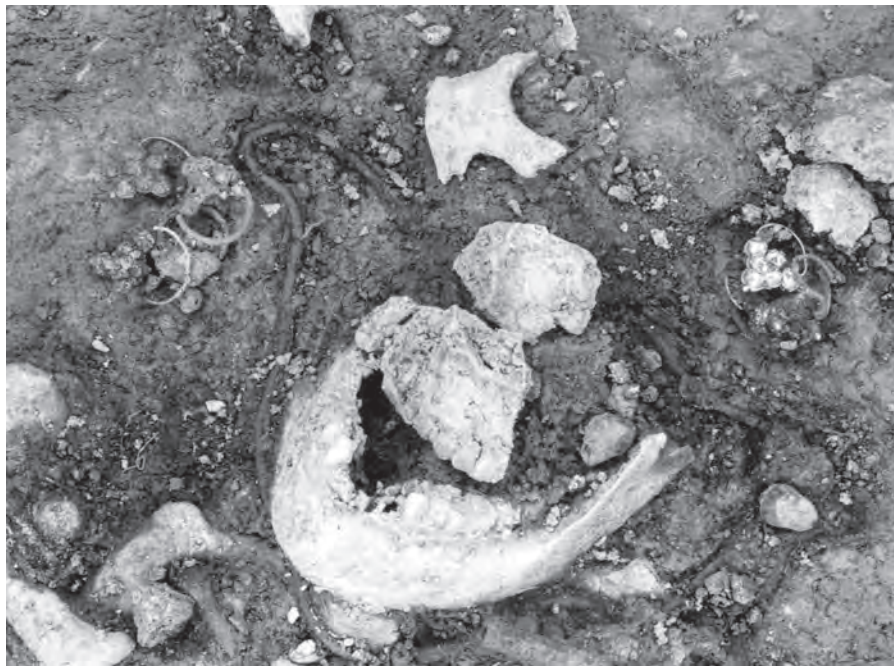
PN:

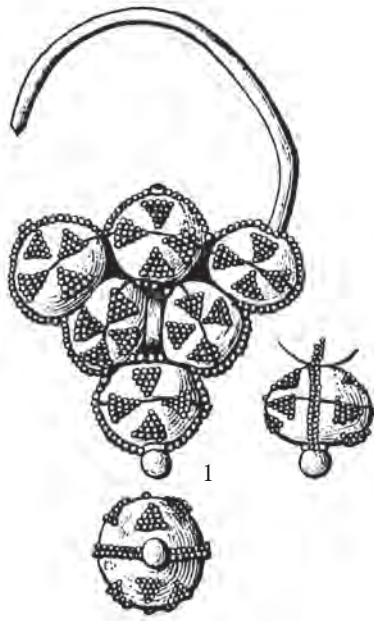
1. Medailon miskovitý s pohyblivým očkem, měděný, zlacený (poškozený, rozpadá se); Ø 28,3 mm.
2. Medailon miskovitý s očkem, měděný, zlacený (poškozený, rozpadá se); Ø 28,5 mm; na některých zlomcích stopy tlačené výzdoby (rybí kost).
3. Trubička bronzová; d. 24 mm, Ø 0,8 mm.
4. Nůž železný, fragmentárně dochovaný; d. v terénu 100 mm, (fragment 42 mm), š. 14 mm.
5. Záušnice s očkem, měděná, zlacená; fragmenty; Ø asi 12 cm, Ø drátu 1,2 mm.
6. Nádoba hliněná, hrnec. Dno drsné, se zřetelnými stopami podsýpky a s výraznou obvodovou lištou, celkový tvar vejčitý, okraj ven mírně šikmo až vodorovně vyhnut; celkově tvar mírně asymetrický, na jednom místě stěna nádoby vmáčknuta dovnitř. Výzdoba na podhrdlí na a pod největší výdutí; rytá šroubovice o čtyřech? závitech, mělká a značně setřená, nad ní nepravidelná přímá, případně vlevo naklopená troj až čtyřnásobná vlnice, místy nejasně, místy splývavě vyrytá, redukována až na jednu linii. Hlína s jemnějším makroskopickým ostřivem, barva světlý okr, zašedlý až černavý; uvnitř nádoby černavý nálet a světlá krusta na hrdle; výpal oxidační; stopy po lepení nádoby; při dně zřetelné oříznutí; na okraji stopy práce na hrnčiském kruhu. V. 104 mm, Ø dna až 54 mm, Ø výdutě 105 mm, Ø ústí 110 mm.

F-T: 46744 (s. 105), 46745, 46746 (s. 106).

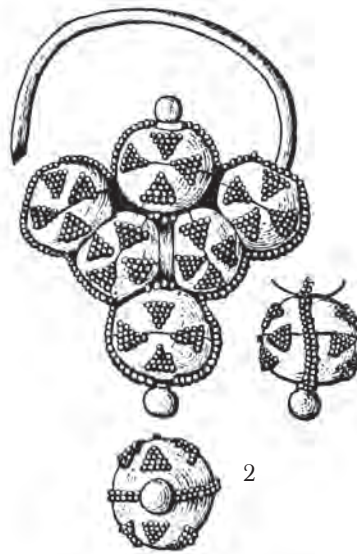
F-P: bez inv. č.

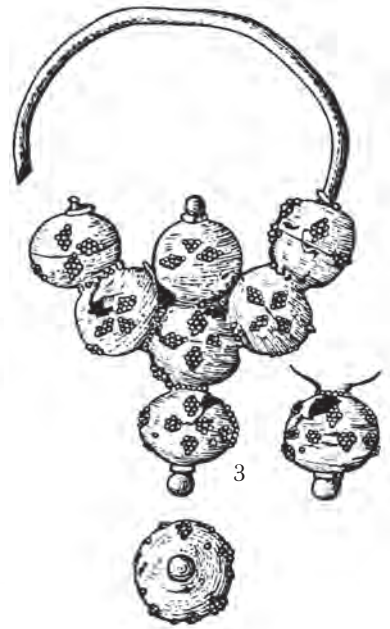

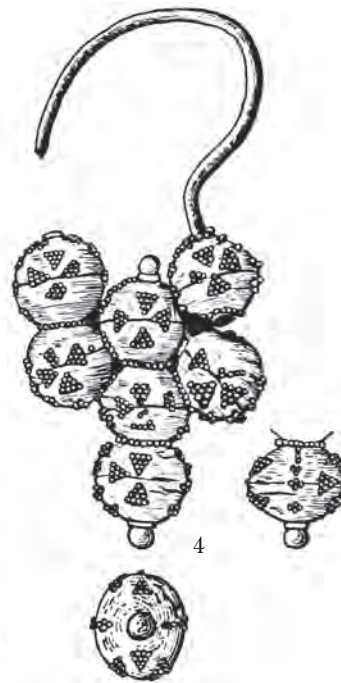
1

2

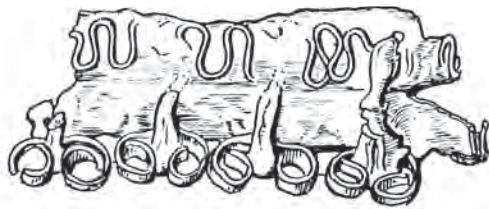
3

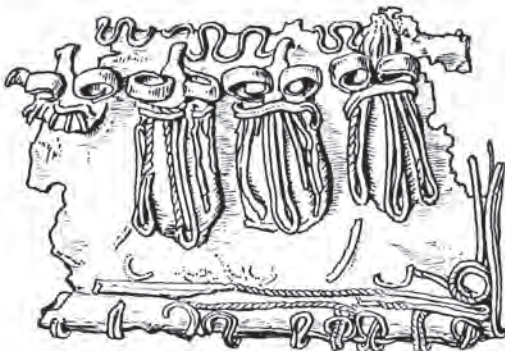
4

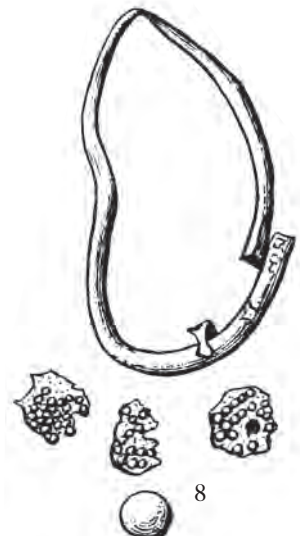
5

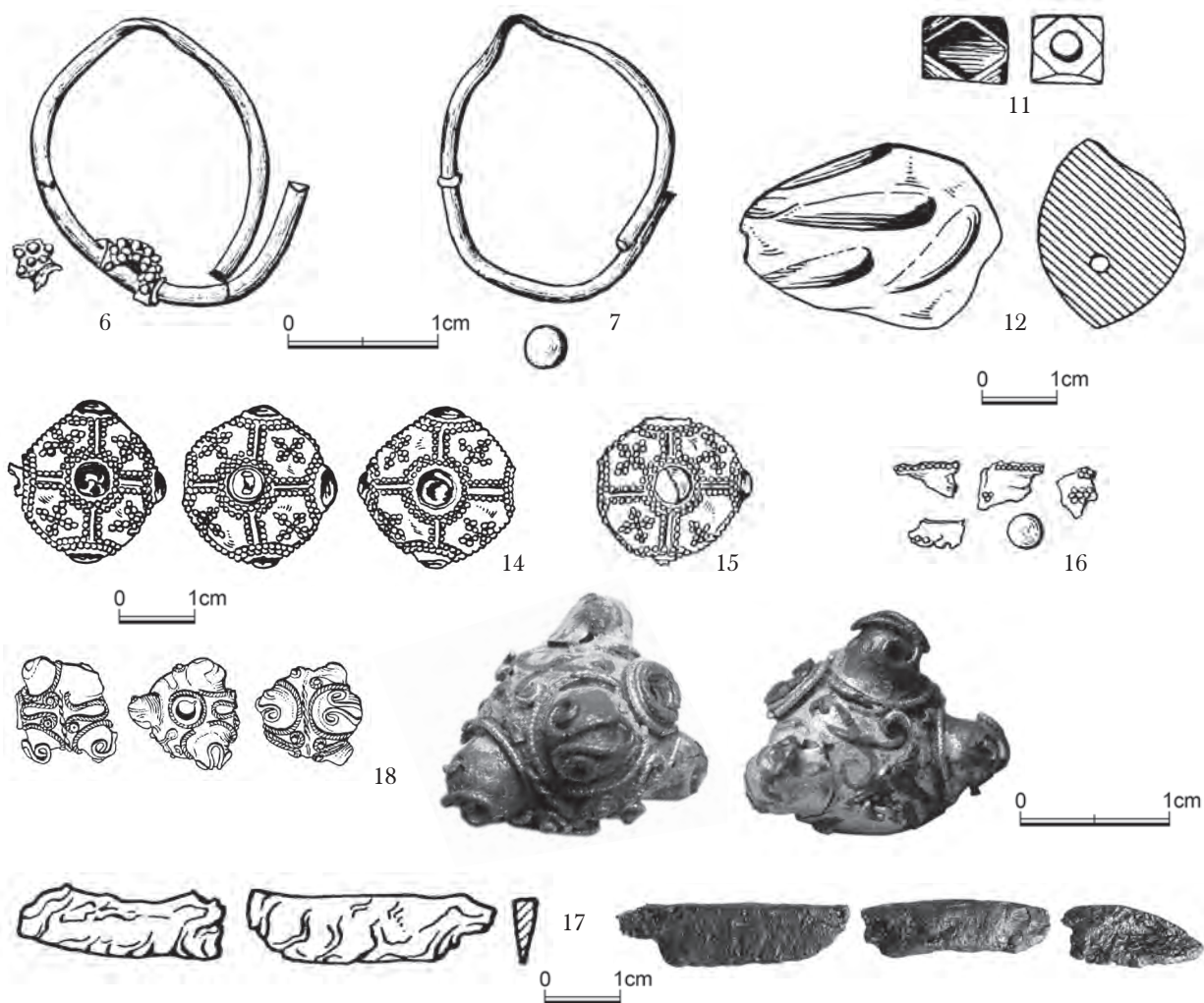
10

0 1cm

8

HJ: Obdélníkovitého půdorysu, silně zaoblené rohy, SZ část nepatrně porušena recentním zásahem; 292 × 126 × 73–80 cm; Z–V, A83°; 30 cm od Z stěny jámy do dna vyhloubený žlábek o š. 18, hl. 6 cm, probíhající napříč celou šířkou dna; v tmavší výplni žlábků nebyly zjištěny žádné stopy dřeva; dno 262 × 98 cm.

KO: Značně strávená; natažená poloha na zádech, s pravou paží podél těla; lebka na týlu, částečně nad žlábkem; Z–V, A83° (263°).

AU: Dospělý jedinec, maturus I, žena.

UN: 1, 3, 5 a 6 po levé straně lebky; 2, 4, 7 a 8 po pravé straně lebky; 9 na krku; 10 mezi mandibulou a levou claviculou; 11 a 12 vlevo od mandibuly; 13 těsně u levé claviculy; 14, 15 a 16 v okolí pravé claviculy; 17 podél levé strany bederní páteře; 18 v hlíně, objevena při jejím rozebírání v laboratoři; 19 v hlíně ze dna hrobu.

PN:

1. Náušnice bubínková, slitina zlata a stříbra se šesti kulovitými bubínky. Na zlatý drát jsou navlečeny čtyři bubínky, dva jsou připojeny pomocí zlatého pásku. Čtyři bubínky navlečené na drátě jsou jakoby spojeny navzájem, dva bubínky připojené páskem jsou v místech dotyku granulovány. Na bubíncích jsou po obou stranách granulované křížky, jejichž ramena jsou tvořena trojúhelníčky, které se navzájem téměř nedotýkají. Obrys náušnice je zvýrazněn granulovanou linií; na vrcholu horního bubínku je odlomena velká granule, na dolním bubínku je velká granule zachována. Bubínky jsou zhotoveny ze dvou polovin, granulace je položena přes švy. V. 30,3 mm, š. 19,3 mm, Ø drátu 0,8 mm. Sestava granulí křížku 5–4–3–2–1, BP IV/1.

2. Náušnice bubínková, slitina zlata a stříbra se šesti kulovitými bubínky. Popis jako č. 1. Velká granule na vrcholu horního bubínku zachována. V. 26 mm, š. 18,6 mm; Ø drátu 0,9 mm, BP IV/2.

3. Náušnice bubínková, slitina zlata a stříbra, zlacená, se sedmi kulovitými bubínky. Na zlatý drát je navlečeno pět bubínků, na střední bubínek jsou připojeny směrem nahoru a dolů další dva; na dotyku bubínků jsou v některých místech patrné stopy vývalků, jakoby granulovaných (zrněný filigrán). Celkově jsou bubínky

jakoby slité, ořelé, poškozené; granulace velmi špatná, místy chybí. Základní vzor jsou křížky, jejich ramena mají podobu kosodélníčků, které se navzájem nedotýkají; obvyklá sestava granulí 1-2-3-2-1; dost nepravidelností. Na vrcholu horního a dolního bubínku je velká granule. V. 31,4 mm, š. 21,8 mm, Ø drátu 0,8 mm.

4. Náušnice bubínková, slitina zlata a stříbra, se sedmi kulovitými bubínky. Popis jako č. 3, rozdíl je však ve tvaru křížků - jsou zhotoveny z trojúhelníčků o sestavě granulí 4-3-2-1, granule místy chybí. Bubínky zřetelně ze dvou polovin, granulace místy přes švy; horní vnitřní bubínek částečně odlomen. V. 35 mm, š. 16,6 mm, Ø drátu 0,8 mm, BP IV/4.

5. Náušnice bubínková se šesti kulovitými bubínky, stříbrná. Na stříbrný drát je navlečeno pět bubínků, šestý byl připojen dolů, sedmý nahoru?; bubínky jsou upevněny na oblouku prstenci, povrch bubínků granulován - náušnice silně poškozena; max. v. 23 mm, š. 21 mm, Ø drátu 1,7 mm. Stav zachování viz poznámka.

6. Náušnice bubínková snad nejméně se šesti bubínky, stříbrná. Na stříbrný drát je navlečeno pět bubínků, šestý byl připojen dolů a ukončen velkou kuličkou; bubínky jsou upevněny na oblouku prstencem; povrch bubínků granulován; poškozeno. Max. v. 23,2 mm, š. 21,6 mm, Ø drátu 1,5 mm, Ø bubínku 6 mm. Stav zachování viz poznámka, BP IV/6.

7. Náušnice bubínková snad se šesti bubínky, stříbrná, silně poškozená; zachován oblouk, kulička a drť z granulovaných bubínků. Viz č. 6. Ø drátu 1,2 mm (hladký), 1,6 mm (korodovaný), v. deformovaná 19 mm, š. deformovaná 17 mm. Stav zachování viz poznámka.

8. Náušnice bubínková nejméně se šesti (snad sedmi?) bubínky, stříbrná, silně poškozená; zachován oblouk, kulička, jeden poškozený bubínek a drť z ostatních, které jsou granulovány - viz č. 6. Ø drátu 1,2 mm (hladký), 1,7 mm (korodovaný), v. deformovaná 26 mm, š. deformovaná 12 mm. Stav zachování viz poznámka, BP IV/8.

9. Nákrčník hustě pletený z drátků (dutý), stříbrný; rozpadlé na malé fragmenty; Ø 2,8-4 mm, BP IV/9.

10. Kaptorga torbičkovitá, mandlovitého průřezu s animální výzdobou, stříbrná - silně poškozená (chybí zcela zadní a jedna boční strana). Na svrchní straně zbytky čtyř zvířecích, patrně koňských hlaviček; hlavičky jsou kuželovité (kapkovité) s ušima naznačenými provlečeným stočeným páskem; na hřbetě vždy po třech plochých páscích. Před hlavičkami probíhá smyčkově zformované vlákno, za hlavičkami třikrát se opakující smyčkově zakončený motiv (poškozeno); na jedné zachované boční stěně kolem střední žerdě dvě očka vytvořená stříbrným vláknem (obličej?). V. 20,8 mm, š. 32 mm, síla 9,6 mm, BP IV/10.

11. Perla skleněná, kvádříkovitá s okosenými rohy, modrá; 4,4 × 4,6 × 6,4 mm.

12. Perla ametystová, mandlovitá, nepravidelná se stopami broušených rýh, číře fialová; d. 16 mm, š. 12 mm.

13. Perla skleněná, kulovitá, žlutá, silně zvětřalá, rozpadla se na prach; přibližně 4 mm.

14. Gombík stříbrný, zlacený s modrozelenými vložkami na největším obvodu a na spodku; granulované spojnice vložek vytvářejí křížovité motivy a sférické pětiúhelníky jež jsou vyplněny granulovanými křížky - částečně poškozeno; Ø 18 mm, BP IV/14.

15. Gombík stříbrný zlacený s modrozelenými vložkami na největším obvodu a spodku; granulované spojnice vložek vytvářejí křížovité motivy a sférické pětiúhelníky mezi nimi jsou vyplněny granulovanými křížky - částečně poškozeno. Viz č. 14; Ø 18,3 mm, BP IV/15.

16. Perla stříbrná s granulací - rozpadla se ještě v terénu; kolem ní drť plíšků, drátků a kovová mikrokulička; Ø perly v terénu 12 mm.

17. Nůž železný, odsazený trn; zkorodováno, zlomky; d. v terénu 150 mm.

18. Perla oble kulovitá s oválnými kuželovitými bradavicemi, stříbrná. Průvlečný otvor lemován filigránem, na každé straně po třech bradavkách; bradavky lemovány „tordovaným“ filigránem, na nich „tordovaný“ i hladký smyčkový motiv; obdobný „tordovaný“ filigránový motiv mezi bradavkami; silně poškozeno. Max. d. 12 mm, Ø 13 mm, BP IV/18.

19. Perla kulovitá, stříbrná, s malými bradavkami, zdobená filigránem proplétaným - fragmenty; největší fragment 14 mm (rozpadlá).

PO: U bubínkových náušnic č. 5-8 jsou prokazatelně granulované kulovité bubínky v počtu nejméně šesti; sedmý bubínek umístěný nahoře do oblouku není bezpečně prokazatelný. Pozorováno v terénu, silně narušeno. Rozpadlo se v konzervaci. Taktéž č. 9 (nákrčník). Perla č. 12 určována jako fluoritová nebo jako ametyst.

F-T: 46738 (s. 107 nahoře), 46739 (s. 107 vpravo dole), 46740 (s. 107 vlevo dole), 46741 (s. 108 nahoře), 46742 (s. 108 dole).

F-P: Bez inv. č.

H54
(3/76)

HJ: Pravděpodobně obdélníkovitého půdorysu, chybí S strana, poškozena recentním zásahem; 193 × max. zachovaná š. 56; patrně (Z-V), A?; dno 193 × max. zachovaná š. 46.

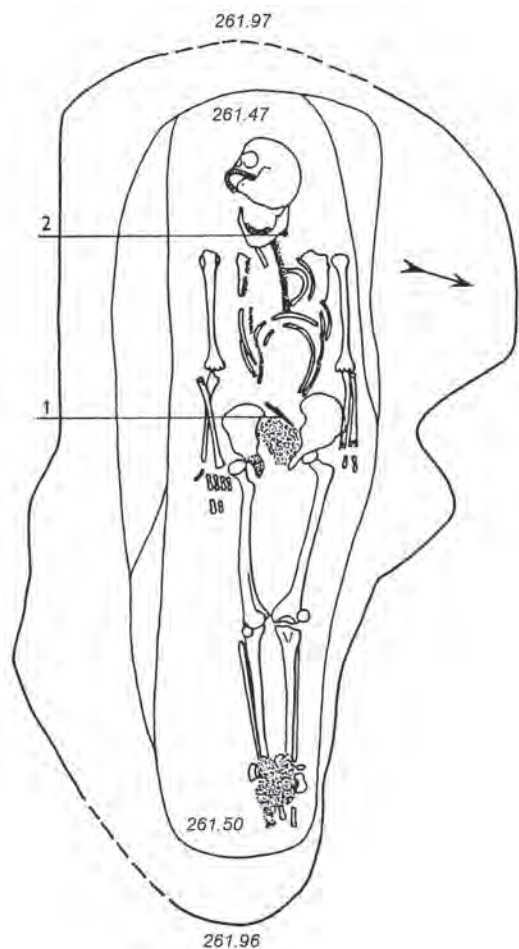
KO: Téměř celá levá strana poškozena recentním zásahem; částečně strávená; poloha natažená na zádech, pravá paže v lokti pokrčena a směřuje do pánve; lebka otočena k pravému rameni; v ose hrobu mezi nohama zbytek ztrouchnivělého dřevěného prachu; (Z-V), A?.

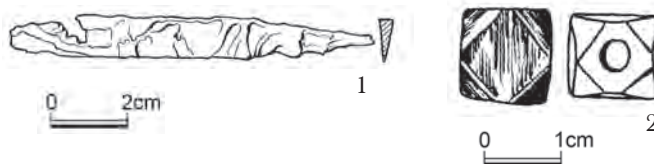
AU: Dospělý jedinec, adultus II, žena.

UN: Bez nálezů.

F-T: 2ks bez čísla.

H55
(2/76)

HJ: Víceméně obdélníkovitého, silně nepravidelného půdorysu, s vybíhajícími laloky, zaoblené rohy, s několika nepravidelnými odstupněními a rozšířeními; přibližně 227 × max. š. 120, min. š. 63 × 44–50 cm; (JZZ–SVV), A?; stěny nepravidelně silně zešíkmeny, místy na stěnách jámy pozorovatelný zlom; S stěna asymetricky vybíhající; dno 199 × 54 cm.

KO: Zčásti strávená; natažená poloha s pažemi podél těla; lebka původně na týlu, horní část lebky pootočená vpravo; dislokace v hrudní části; JZZ–SVV, A76⁰ (256⁰).

AU: Dospělý jedinec, maturus II, žena.

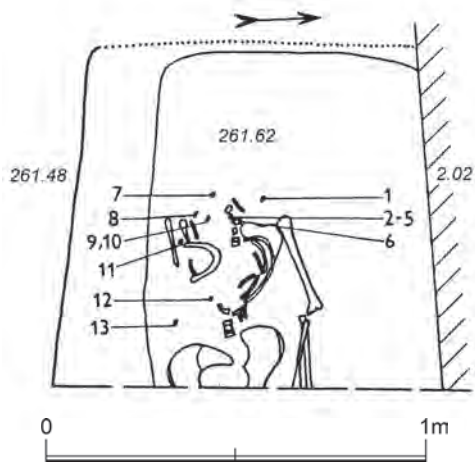
UN: 1 uvnitř pánve, hrotem k levému stehennímu kloubu; 2 po levé straně mandibuly.

PN:

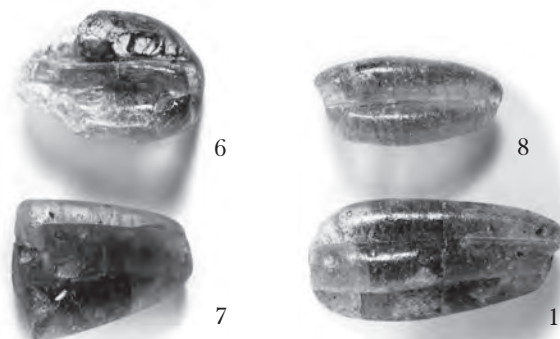
1. Nůž železný, s odsazeným trnem; d. v terénu přibližně 130 mm, š. 10,8 mm.

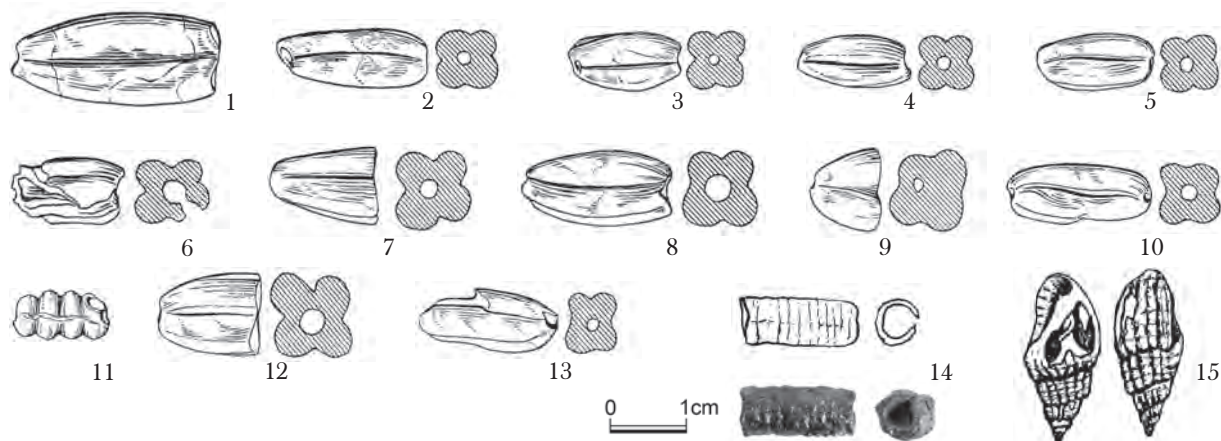
2. Perla skleněná, krychlová, s okosenými rohy, modrá; 6,2 mm.

F-T: 3 ks bez čísla.

H56
(1/76)

HJ: Silně poškozená; patrně původně obdélníkovitého půdorysu; Z strana poškozena recentním zásahem, S strana novověkou zdí, V strana zasahovala pod ovocný strom; ? × ? × 14 cm; (Z–V), A?; dno prozkoumaná d. 87, š. 76.

KO: Strávená, z velké části zničená, lépe zachována levá část, možno prozkoumat do poloviny kyčelních kostí; natažená poloha (?), s pažemi podél těla; značné dislokace: lebka chybí, mandibula odsunuta na pravou stranu hrudní krajiny; (Z–V), A?.

AU: Nedospělý jedinec, infans III, větší dítě.

UN: 1–6 krční krajina více vlevo; 7–13 krční krajina rozptýleně více vpravo, poloha 14 a 15 nezaznamenána.

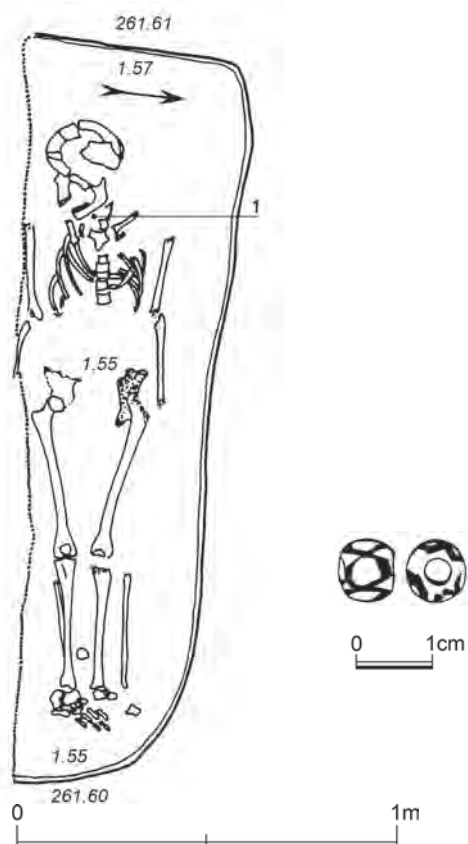
PN:

1. Perla skleněná, olivovitá, zelená, mírně poškozená, v průřezu kvadrilobus (jako ostatní); Ø 14 mm, d. 27 mm, BP XXVI/1.
2. Perla skleněná, olivovitá, zelená; Ø 9 mm, d. 20 mm, BP XXVI/2.
3. Perla skleněná, olivovitá, zelená; Ø 8,6 mm; d. 14 mm, BP XXVI/3.
4. Perla skleněná, olivovitá, zelená; Ø 7,6 mm, d. 14,8 mm, BP XXVI/4.
5. Perla skleněná, olivovitá, zelená; Ø 8,5 mm, d. 15 mm, BP XXVI/5.
6. Perla skleněná, olivovitá, zelená, poškozená; Ø 10,6 mm, d. 14,2 mm, BP XXVI/6.
7. Perla skleněná, olivovitá, světle zelená, poškozená; Ø 10,5 mm, max. d. 13 mm, BP XXVI/7.
8. Perla skleněná, olivovitá, tyrkysová, opakní, poškozená; Ø 10,5 mm, d. 17,6 mm, BP XXVI/8.
9. Perla skleněná, olivovitá, zelená, fragmenty; Ø 12 mm, max. d. 12,6 mm, BP XXVI/9.
10. Perla skleněná, olivovitá, zelená, fragment; Ø 9 mm, d. 19 mm, BP XXVI/10.
11. Perla skleněná, segmentovaná, čtyřdílná, světle zelená, Ø 8,5 mm, d. 13,5 mm, BP XXVI/11.
12. Perla skleněná, olivovitá, zelená, fragment; Ø 12 mm, max. d. 13 mm.
13. Perla skleněná, olivovitá, zelená, poškozeno; celek Ø 8 mm, d. 19 mm.
14. Železná, původně pocínovaná trubička zdobená nevýraznými příčnými rýhami; d. 15 mm, Ø 7 mm.
15. Ulita upravená k zavěšení, Vršátka sítkovaná / *Nassarius reticulatus*; v. 22 mm.

F-T: 2 ks bez čísla.

F-P: bez inv. č.

H57
(49/73)

HJ: Nepravidelného, patrně obdélníkovitého půdorysu, s výrazně zaoblenou V stranou; J strana porušena recentním zásahem; 197 × ? (min. 58) × 4–6 cm; (Z–V), A?; dno 193 × min. 55 cm.

KO: Částečně strávená; natažená poloha na zádech, s pažemi podél těla; lebka na pravém spánku; Z–V, A85° (265°).

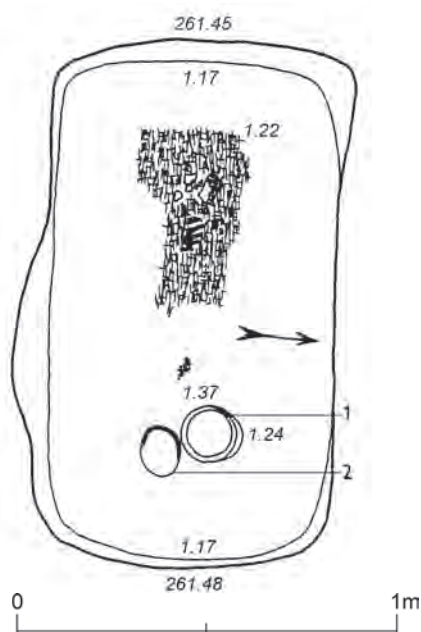
AU: Dospělý jedinec, senilis, pravděpodobně muž?.

UN: 1 na krku nad krčními obratli.

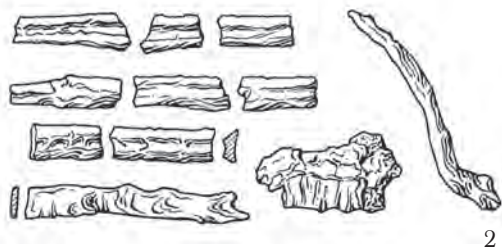
PN: 1. Perla skleněná, bílá s dvojicí křížících se tyrkysových nití; Ø 8,8 mm, d. 7,5 mm (poškozeno).

PO: Příměs - proximální část humeru kachny (domácí?), *Anas platyrhynchos* (domestica?). Určil L. Peške.

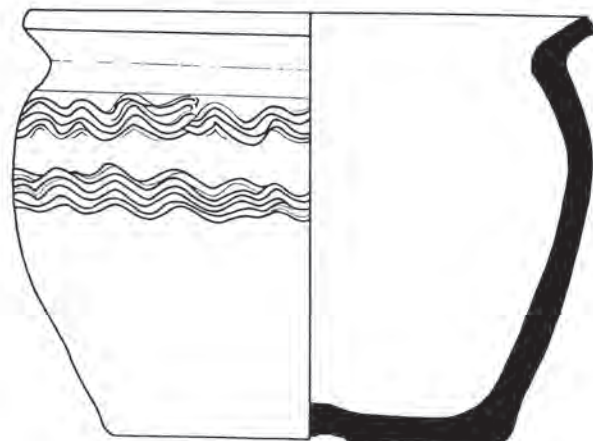
F-T: 46747

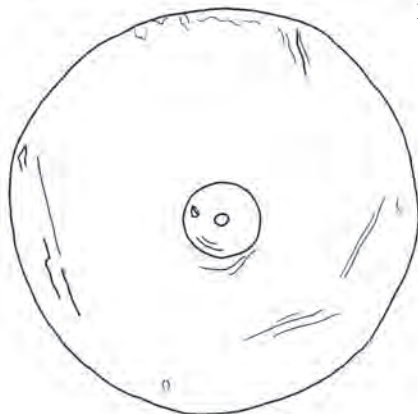
H58
(51/73)

0 2cm

1

HJ: Obdélníkovitého půdorysu se silně zaoblenými rohy; 138 × 75 × 28–31 cm; Z–V, A82⁰; dno 130 × 73 cm.

KO: Z větší části strávená; natažená poloha na zádech (?); pod kostrou v ose hrobu souvislý pruh prachově ztrouchnivělého dřeva (prkno?); 46 (65) × 30 cm; malé zbytky ojediněle i v Z části; (Z–V), A?

AU: Nedospělý jedinec, infans II.

UN: 1 v ose hrobu blíž Z stěny jámy; 2 vlevo od 1.

PN:

1. Nádoba hliněná, hrnec. Dno hladké, ale s různými otisky; ve středu kruhová značka o průměru 20 mm, s malou vypulínou ve středu. Celkový tvar širší, vejčitý, okraj je lehce ven vyhnutý, kuželovitě seříznut a zaoblen. Výzdoba na největší výduti a podhrdlí tvořena dvěma pásy pětinasobné hřebenové vlnice, z níž jsou však často patrné jen čtyři linie; vlnice drobnější, většinou oblá, kolmá, jen místy ostřejší. Hlína s makroskopickým ostřivem, tmavší okr, zašedlý, uvnitř až černavý, výpal oxidační, stopy lepení celkem dobře zahlazeny, stopy obtáčení v horní části. V. 113–117 mm, Ø dna 107 mm, Ø výdutě 151–154 mm, Ø ústí 151 mm.

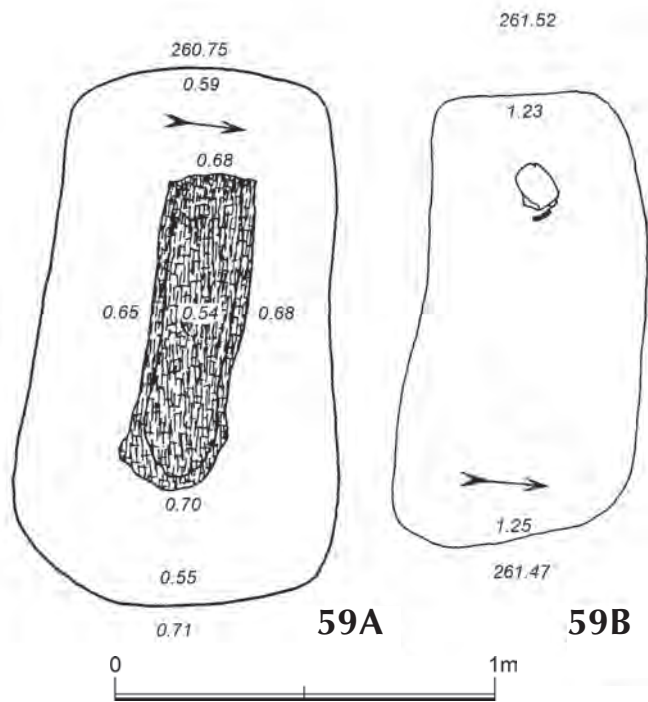
2. Věderko dřevěné (dřevo rozpadlé na prach), patrně se třemi profilovanými obručemi; silně zkorodováno, fragmentarizováno; v terénu max. v. 105, ve skutečnosti jistě vyšší, Ø spodní obruče 150–170 mm, š. obruče 8 mm; fragment obloukového držadla ukončeného knoflíkem.

F-T: 46751 (použit), 46752.

F-P: Bez inv. č. (nahore 70. léta 20. století; dole 2013)

0 2cm

HJ: Nepravidelného víceméně obdélníkovitého půdorysu, silně zaoblené rohy; 148 × průměrná šířka 80 × 22–29 cm; Z–V, A 87°; nepravidelně zešíkmené stěny; vanovité dno 120 × 61 cm.

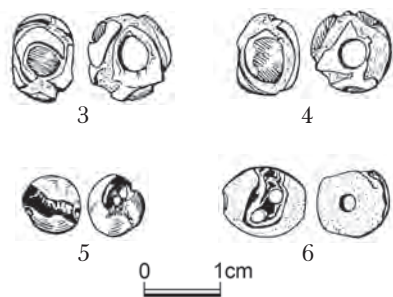
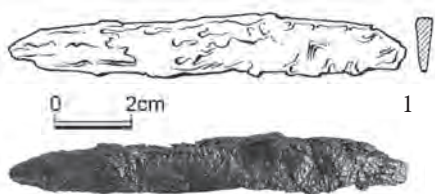
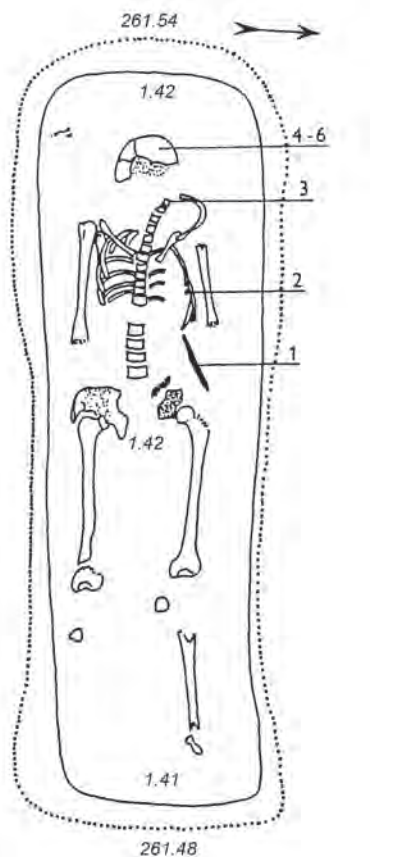
KO: Takřka úplně strávená, zachovány zbytky kalvy a maxilly; lebka původně zřejmě na týlu; umístěna na dně rakve z vydlabané poloviny kmene 85 × 25 × 15 cm; nad kostrou propadlé prkno; (Z–V), A?.

AU: Nedospělý jedinec, infans II, k 9 měsícům.

UN: Bez nálezů.

PO: Nivelace na jednom z plánů chybná.

F-T: 46748 (nahore), 46749 (uprostřed), 46750 (dole).

Překryt a částečně porušen novověkým objektem.

HJ: Obrys zjištělný 7–12 cm nad dnem; přibližně obdélníkovitého půdorysu, výrazně zaoblené rohy; min. 207 × 70 × 7–12 cm; Z–V, A82°; dno 192 × 55–60 cm.

KO: Částečně strávená, porušená novověkým objektem; natažená poloha na zádech, humery podél těla; lebka na týlu?; Z–V, A82° (262°).

AU: Dospělý jedinec, maturus II až senilis, žena.

UN: 1 mezi chybějícím levým předloktím a páteří, 2 mezi levými žebry; 3 v oblasti krku, objeveno po vyzvednutí kostry; 4–6 pod lebku.

PN:

1. Nůž železný, trn odlomený, silně zkorodován, poškozen; původní d. v terénu 160 mm, po konzervaci 104 mm, š. 13 mm.

2. Fragment železa (rozpadl se); max. d. v terénu 15 mm.

3. Perla skleněná, černá s cihlově červenými očky s dvojicí zčásti dochovaných křížících se nití dnes okrové barvy, korodovaná; Ø 12,3 mm, d. 8 mm, Ø otvoru 4,5 mm.

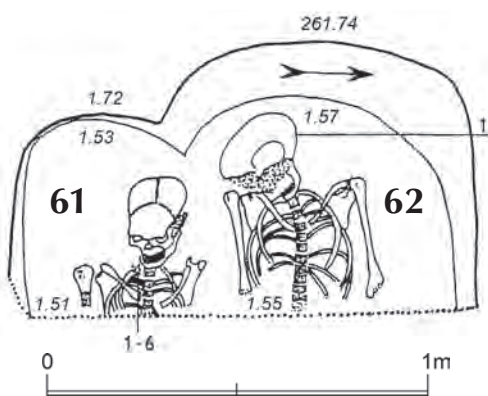
4. Perla skleněná, černá s cihlově červenými očky s dvojicí zčásti dochovaných křížících se nití dnes okrové barvy, korodovaná; Ø 10,7 mm, d. 8,3 mm, Ø otvoru 4 mm, BP XXV/4.

5. Perla skleněná, kulovitá, slabě zelená; Ø 8,2 mm, d. 8 mm, BP XXV/5.

6. Perla skleněná, oválná až soudečkovitá, žlutá, s modrobílými deformovanými očky; Ø 9,6 mm, d. 10,2 mm, BP XXV/6.

F-T: 45241, 45242 (nahore), 45243 (dole).

F-P: Bez inv. č.

Porušil hrob H62?, zásep splýval. Viz též H62. Porušen recentním zásahem.

HJ: Nejistitelného půdorysu; ? × ? × 21 cm; (Z-V), A?. Dno neměřitelné.

KO: Zachována jen lebka a horní část trupu, ostatní zničeno při recentním zásahu; dochovaná část poloha na zádech, lebka na týlu; (Z-V), A?.

AU: Dospělý jedinec, adultus I, žena.

UN: 1–6 vpravo od brady.

PN:

1. Perla skleněná, segmentovaná, dvojdílná, zlatavá, Ø 7 mm, d. 10,8 mm, BP XXVII/1.

2. Perla skleněná, segmentovaná, dvojdílná, bezbarvá se zbytky vrstvy světle žlutého skla; Ø 6 mm, d. 10 mm, BP XXVII/2.

3. Perla skleněná, segmentovaná, dvojdílná, modrá; Ø 4,3 mm, d. 8,8 mm, BP XXVII/3.

4. Perla skleněná, segmentovaná, jeden díl, modrá; Ø 6 mm, d. 5,8 mm, BP XXVII/4.

5. Perla skleněná, segmentovaná, jeden díl, čirá, zlatavá; Ø 6,6 mm, d. 5,4 mm, BP XXVII/5.

6. Perla skleněná, segmentovaná, jeden díl, žlutá, Ø 5 mm, d. 4,6 mm, BP XXVII/6.

PO: Vztah H61 a H62 nebylo možno v terénu bezpečně určit.

F-T: 45246

F-P: Bez inv. č.

H61
(11/73)

H62 (12/73)

Porušen hrobem H61?, zásyp splýval; porušen recentním zásahem. Viz H61.

HJ: Nejistitelného půdorysu se zaoblenou Z stranou; ? × ? × 19 cm; patrně (Z-V), A?. Dno neměřitelné.

KO: Mírně strávená, recentním zásahem porušená; poloha na zádech s humery podél těla; lebka na pravém spánku, nakloněná k pravému rameni; (Z-V), A?.

AU: Dospělý jedinec, senilis, pravděpodobně žena.

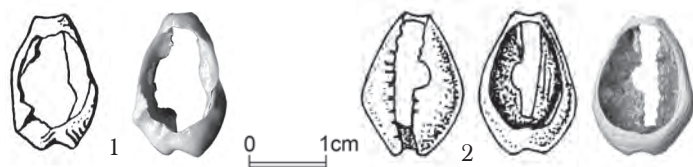
UN: 1 pod lebkou; 2 poloha nezaznamenána.

PN:

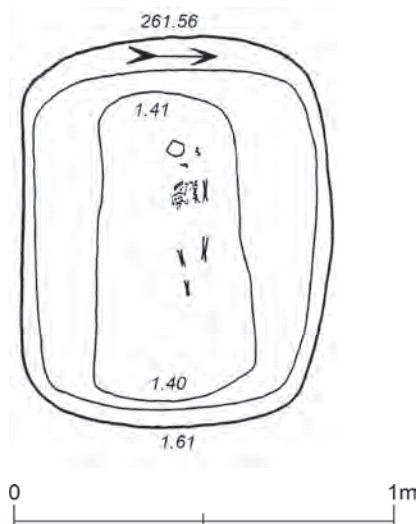
1. Ulita upravená jako závěsek, Zavinutec penízkový / *Cypraea Moneta* (Kauri); 19 × 13 mm.

2. Ulita upravená jako závěsek, Zavinutec penízkový / *Cypraea Moneta* (Kauri); 18 × 13 mm.

F-P: Bez inv. č

H63 (13/73)

V strana se dotýká Z strany hrobu H64.

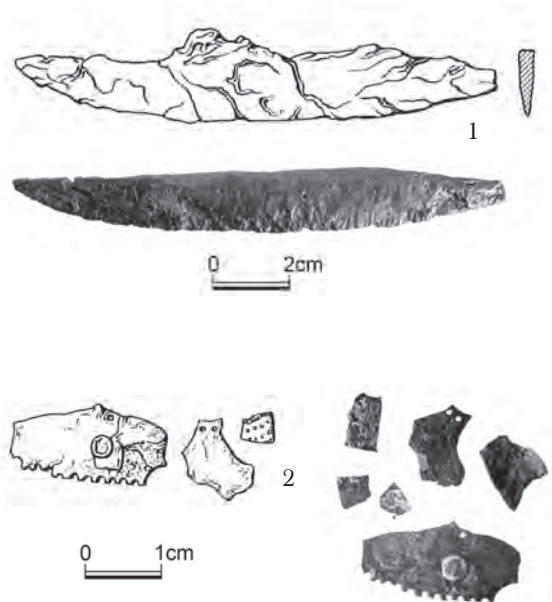
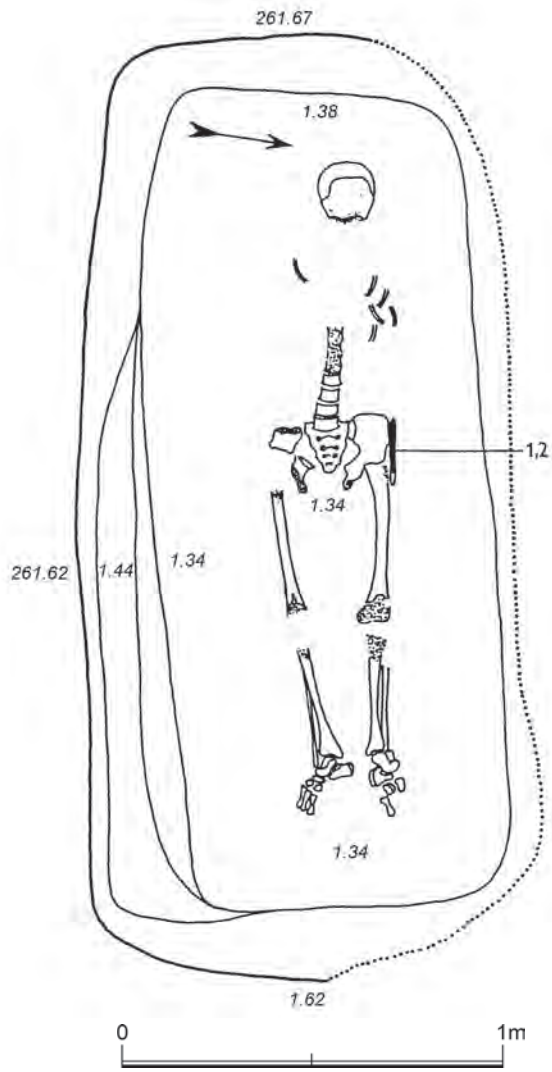
HJ: Obdélníkovitého půdorysu, silně zaoblené rohy; 102 × 80 × 15–21; Z-V, A82°; stěny po celém obvodu stupňovitě upraveny; v. stupně cca 15 cm; dno vanyvitě 82 × 40 cm.

KO: Silně strávená; poloha natažená, levý humerus podél těla; (Z-V), A?.

AU: Nedospělý jedinec, infans I, novorozenec.

UN: Bez nálezů.

F-T: 45247

S část překryta a zčásti porušena recentním objektem; hrob H64 porušil S stranu hrobu H65; Z strana se dotýká V strany hrobu H63. Viz H65 a H66.

HJ: Obdélníkovitého půdorysu, výrazně zaoblené rohy; 250 × min. 115 × 29 cm; (JZZ-SVV), A73°; V polovina J stěny stupňovitě upravena; v. stupně 10 cm; dno 215 × 89 cm.

KO: Dostí strávená, zejména v hrudní části; recentním zásahem poškozená; natažená poloha; lebka na týlu; JZZ - SVV, A73°(253°).

AU: Dospělý jedinec, maturus II, muž.

UN: 1 a 2 na levé straně pánve, rovnoběžně s kostrou.

PN:

1. Nůž železný, silně zkorodovaný, poškozený, se zbytky pochvy; d. v terénu 147, po konzervaci 128 mm, š. 13,8 mm.

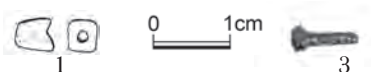
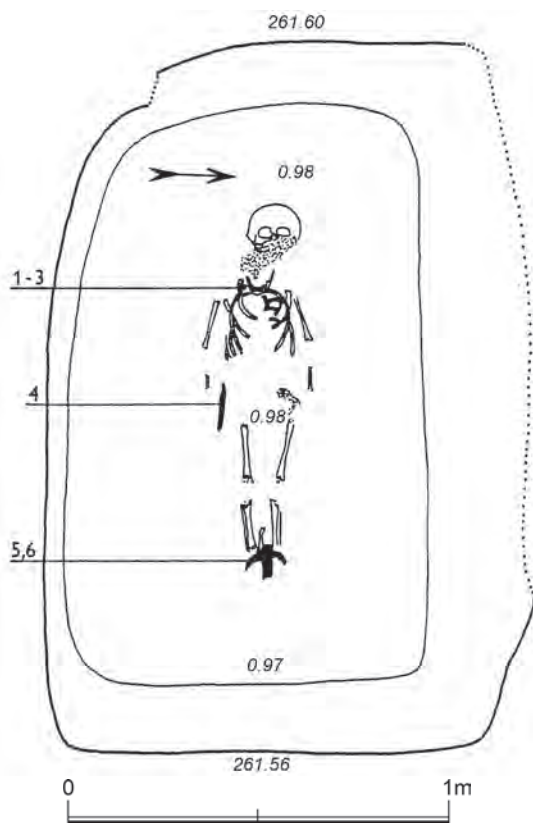
2. Kování pochvy (rozpadlé po konzervačním zásahu; v terénu se jeví jako „sanicovitě“), bronzové, zlacené. Jeden zlomek s pilovitým okrajem a nýtem Ø 2,5 mm; max. d. 33,6 mm, š. 16 mm.

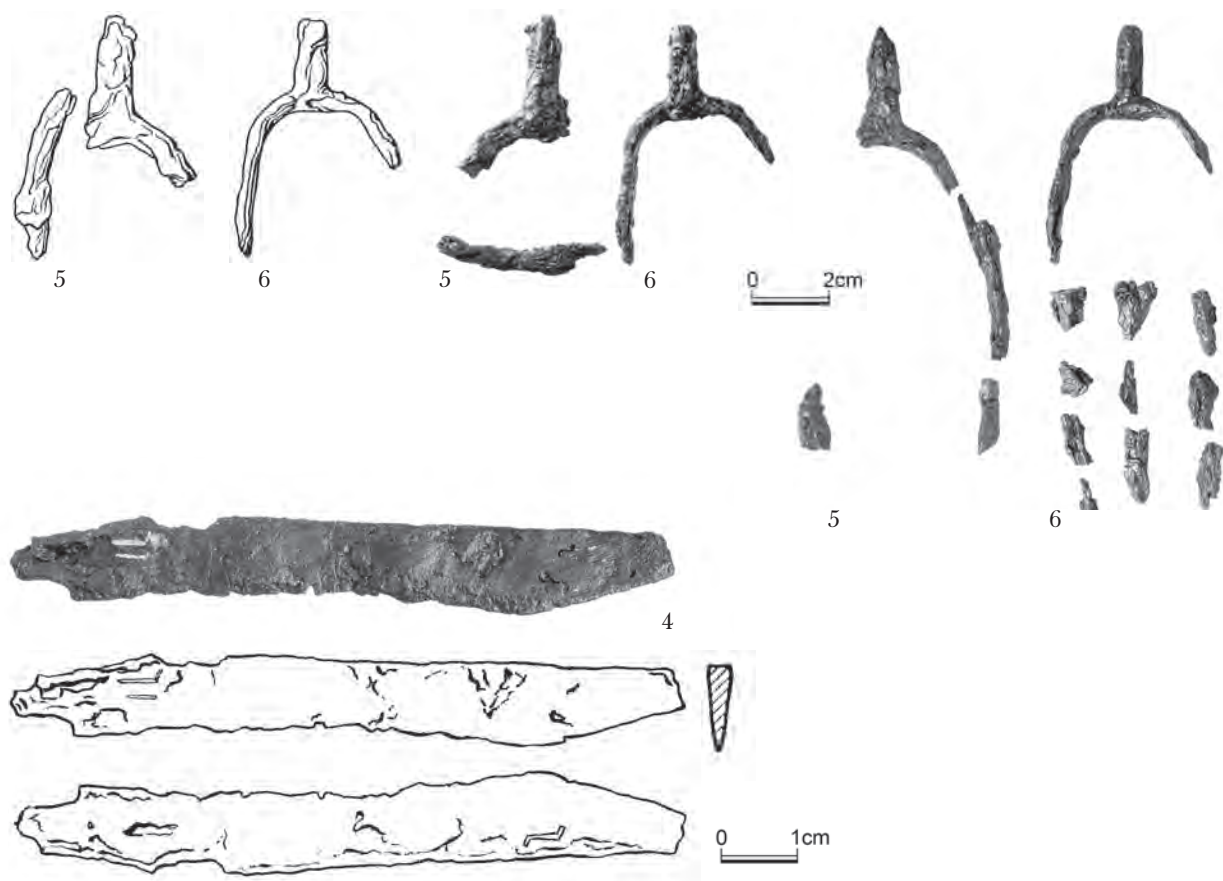
PO: H64 je mladší než H65.

F-T: 45241, 45244 (nahore), 45245 (dole)

F-P: Bez inv. č.

H65
(20/73)

S strana hrobu H65 porušena J stranou hrobu H64; J strana H65 porušuje S stranu hrobové jámy H66. Viz H64 a H66.

HJ: Obdélníkovitého půdorysu, nepravidelně silně zaoblené rohy; 189 × min. 128 × 59–62 cm; (Z–V), A86° ?; různě zešíkmené stěny; dno silněji zaoblená Z strana, 153 × 95 cm.

KO: Částečně strávená; natažená poloha s pažemi podél těla; Z–V, A86° (266°).

AU: Nedospělý jedinec, infans II, 3 roky.

UN: 1–3 vpravo od mandibuly; 4 podél pravého boku v místech pánve, souběžně s osou hrobu; 5 a 6 na konci nohou.

PN:

1. Perla skleněná, nepravidelný hranol se zaoblenými rohy, hnědofialová; Ø 4 mm, d. 5 mm.

2. Dva zlomky bronzového plechu. Jeden svinut do podoby písmene U; 2 × 2 mm. Druhý svinut do podoby písmene S; 2 × 1 mm.

3. Zlomek železa; nýt?; Ø 5 mm, d. 9 mm.

4. Nůž železný se stopami tausování v podobě 2 pásků (měď, stříbro), zkorodovaný, fragmenty; d. v terénu 130 mm, po konzervaci max. 80 mm, š. 13,6 mm, BP XXXVII/4.

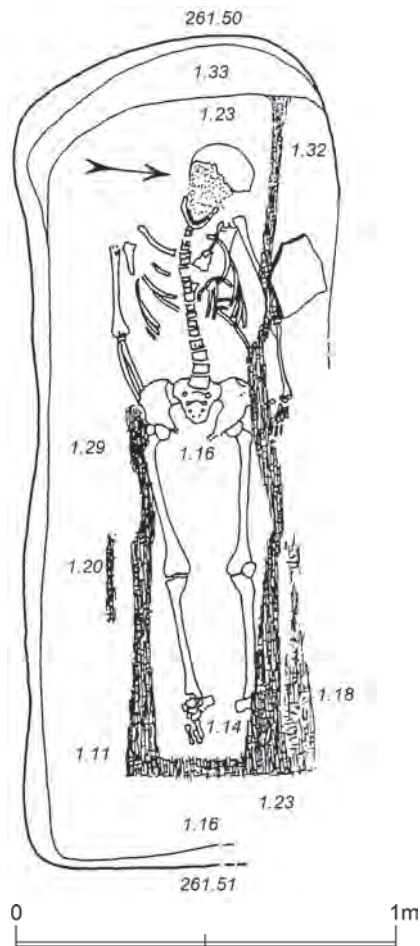
5. Ostruha železná, miniaturní, bodce kruhový průřez, ramena pásková; silně zkorodováno, rozpadlé; d. původně s korozními produkty 90 mm rozpětí s korozními produkty až 70 mm, d. bodce s korozními produkty 25 mm.

6. Ostruha železná, miniaturní, bodce i ramena patrně kruhový průřez; silně zkorodováno, částečně rozpadlé; d. 90 mm, rozpětí 70 mm, d. bodce 18 mm.

PO: H65 pravděpodobně starší než H64 a je pravděpodobně mladší než H66.

F-T: 45263 (dole), 45264 (nahore)

F-P: Bez inv. č. (5, 6 - vlevo 70. léta 20. století; vpravo 2013).

SV strana hrobu H66 porušena J stranou hrobu H65. Viz H65 a H64.

HJ: Obdélníkovitého půdorysu s výrazně zaoblenou Z stranou; 218 × 82 × 27–37 cm; (Z–V), A79° ?; stupňovitá Z stěna, v. stupně 10 cm; dno 197 × 73 cm. Výplň HJ v SV části barevně i strukturou podobná se zásypem H 65, obrys proto není v SV úseku přesně identifikovatelný; H 65 patrně mladší (?).

KO: Mírně strávená, zejména obličejová část lebky s maxillou; natažená poloha s pažemi podél těla; pravá ruka zčásti překryta pravou kyčelní kostí; lebka na týlu. Podél kostry v úrovni stupně výrazné dřevěné obložení, kompletně zachované na S a V straně kostry, na straně J jen podél nohou; zde ještě menší fragment 2 × 24 cm v úrovni kolen; max. d. obložení 180 cm, max. š. 45 cm. Mezi dřevěným obložení a stěnou hrobu na S straně vně levého lokte větší opukový kámen 24 × 14 × 6 cm; JZZ–SVV, A76° (256°).

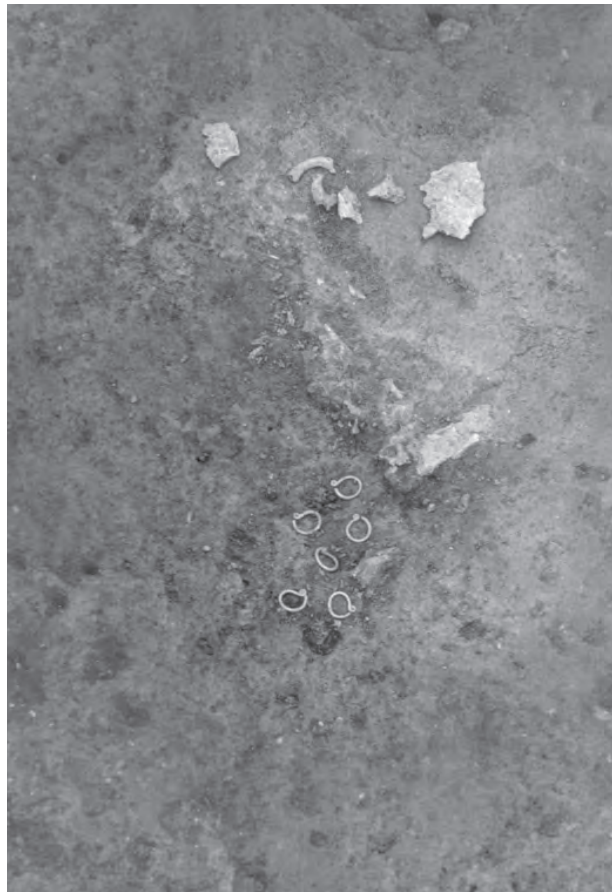
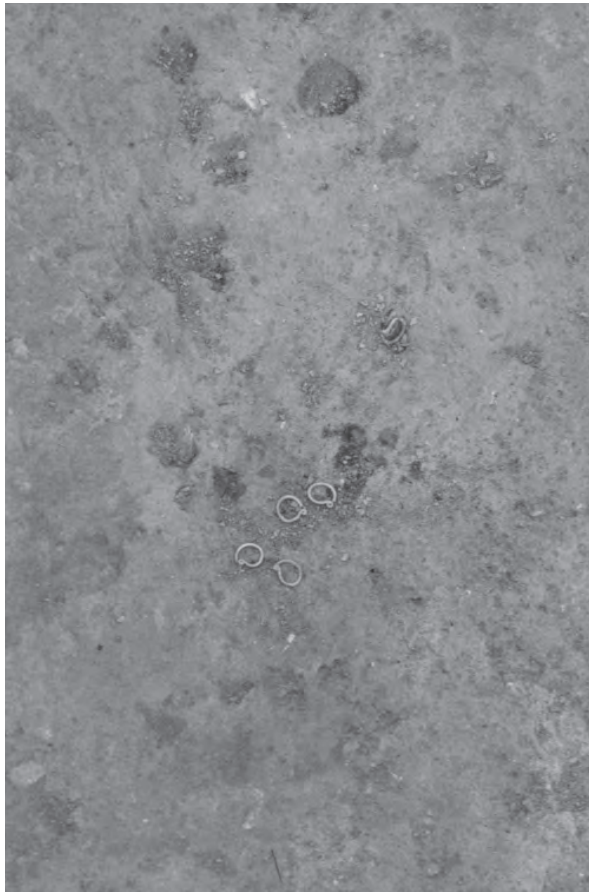
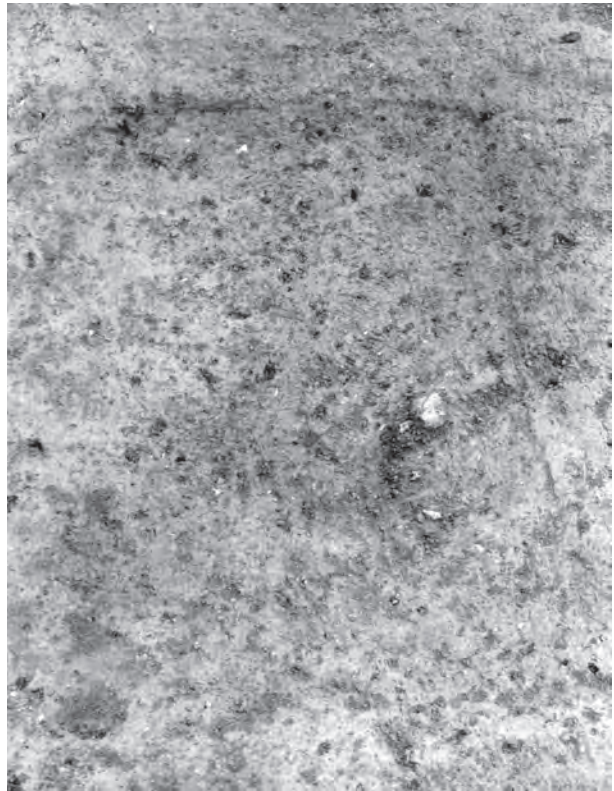
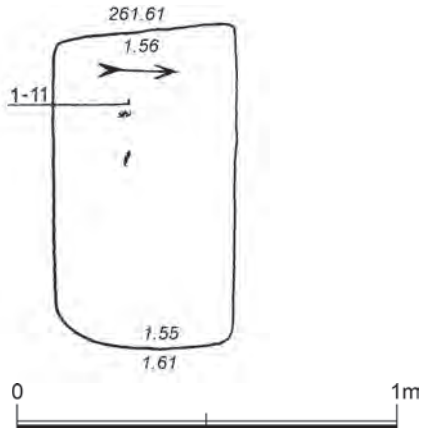
AU: Dospělý jedinec, maturus I, pravděpodobně žena.

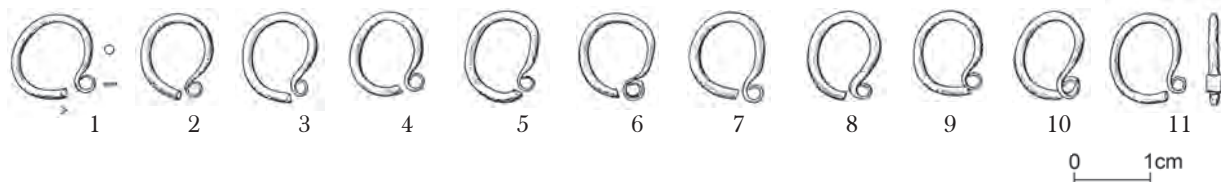
UN: Bez nálezů.

PO: H66 pravděpodobně starší než H65 a H64.

F-T: 45260, 45261 (nahore), 45262 (dole)

HJ: Obdélníkovitého půdorysu, zaoblený JV roh; $84 \times 48 \times 6$ cm; Z-V, A86°; horní obrys nezřetelný, horní část výplně splývala s nadložní vrstvou; dno neměřitelné.

KO: Zcela strávená, dochovány nepatrné zbytky kalvy a fragmenty hrudního koše?; A?.

AU: Nedospělý jedinec, infans I.

UN: 1–11 nalezeny při začišťování podloží v Z polovině hrobu (tedy zřejmě v oblasti hlavy).

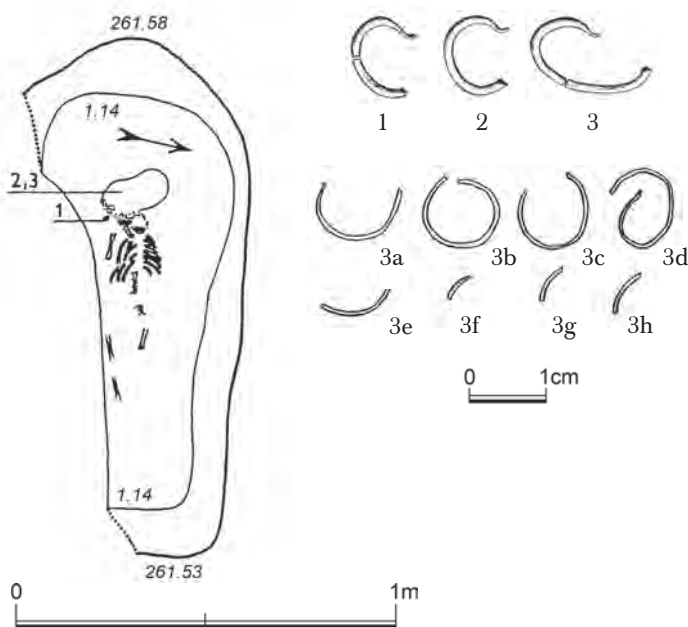
PN:

1. Záušnice s očkem, zlatá; $12,2 \times 11$ mm, Ø drátu 1,2 mm.
2. Záušnice s očkem, zlatá; $11,3 \times 9,8$ mm, Ø drátu 1,15 mm.
3. Záušnice s očkem, zlatá; $11,3 \times 10,3$ mm, Ø drátu 1,15 mm.
4. Záušnice s očkem, zlatá; $11 \times 11,5$ mm, Ø drátu 1,15 mm.
5. Záušnice s očkem, zlatá; $11 \times 10,8$ mm, Ø drátu 1,15 mm.
6. Záušnice s očkem, zlatá; $11,6 \times 10,4$ mm, Ø drátu 1,15 mm.
7. Záušnice s očkem, zlatá; $12,5 \times 10,6$ mm, Ø drátu 1,15 mm.
8. Záušnice s očkem, zlatá; $11,8 \times 9,3$ mm, Ø drátu 1,15 mm.
9. Záušnice s očkem, zlatá; $11,1 \times 9,8$ mm, Ø drátu 1,15 mm.
10. Záušnice s očkem, zlatá; $10,8 \times 9,9$ mm, Ø drátu 1,2 mm.
11. Záušnice s očkem, zlatá; $11,2 \times 11,5$ mm, Ø drátu 1,15 mm.

F-T: 45248 (vlevo dole), 45249 (vpravo dole), 45250, 45251 (nahore)

F-P: Bez inv. č.

H68
(15/73)

JV část, mimo kostru, pravděpodobně porušena hrobem H69. Viz H69.

HJ: Původně patrně obdélníkovitého půdorysu se silně vypuklou Z stranou; $135 \times ? \times 39-44$ cm; (Z-V), A?; vanovité dno 109×50 cm.

KO: Dostí strávená; natažená poloha, pravý humerus podél těla; lebka nakloněná na pravou stranu; na dně rozptýleny nepatrné zbytky ztrouchnivělého dřeva; A73° (253°).

AU: Nedospělý jedinec, infans I–II, kolem 6 měsíců.

UN: 1 po pravé straně lebky; 2–3 pod lebkou.

PN:

1. Záušnice s očkem (ulomeno), stříbrná; zachován fragment oblouku; ostatní části se rozpadly; Ø asi 14? mm, Ø drátu 0,9 mm.

2. Záušnice s očkem (ulomeno), stříbrná, poškozená; Ø přibližně 10? mm, Ø drátu 0,9 mm.

3. Záušnice s očkem (ulomeno), stříbrná, poškozená; 8 × 15 mm, Ø drátu menší než 1 mm; silně poškozeno; rozpadlé na dva fragmenty.

3a: Záušnice, stříbrná, fragment oblouku s náběhem na očko (?); Ø 11 mm, Ø drátu 0,9 mm.

3b. Záušnice, stříbrná s ulomeným očkem (?), Ø 10 mm, Ø drátu 0,9 mm.

3c. Záušnice, stříbrná, fragment oblouku; Ø 10 mm, Ø drátu 0,9 mm.

3d. Záušnice, stříbrná, deformovaná s náběhem na očko (?); Ø 10 mm, Ø drátu 0,9 mm.

3e. Záušnice, stříbrná, fragment oblouku s náběhem na očko (?); Ø 10 mm (?), průměr drátu 0,9 mm.

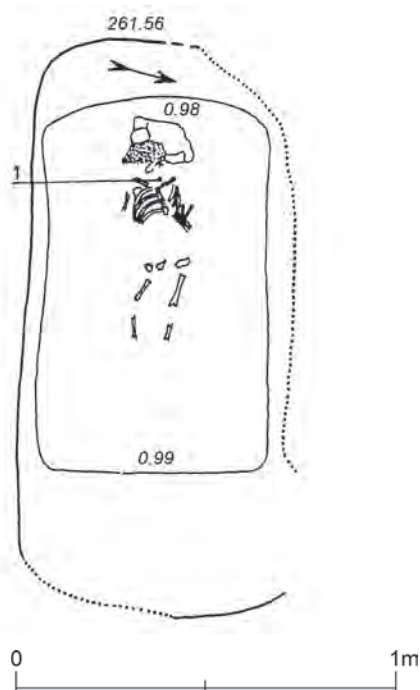
3f. Záušnice, stříbrná, fragment oblouku; Ø ?, Ø drátu 0,9 mm.

3g. Záušnice, stříbrná, fragment oblouku; Ø ?, Ø drátu 0,9 mm.

Zlomky 3f, 3g, 3h mohou být odlomenými částmi záušnic 2, 3, 3a, 3c nebo 3e.

PO: Vztah narušení nebylo možno v terénu naprosto jednoznačně určit, výplň splývala; sekvence je jen pravděpodobná.

F-T: 45252

H69
(16/73)

Porušoval pravděpodobně hrob H68. Viz H68.

HJ: Obdélníkovitého půdorysu se silně zaoblenými rohy; 150 × 70 × 58 cm; JZZ–SVV, A75°; na S straně splývala se zásypem pravděpodobně staršího H 68; značně zešíkmené obě kratší stěny; dno 99 × 61 cm.

KO: Dostí strávená; natažená poloha, pravý humerus podél těla, levá ulna směřovala k pánvi; lebka nakloněná k pravé straně?; (JZZ–SVV), A75° ? (255°?).

AU: Nedospělý jedinec, infans I, kojeneček.

UN: 1 na krku.

PN: 1. Předmět měděný, neurčitelný, zlomky; větší zlomek d. 13 mm.

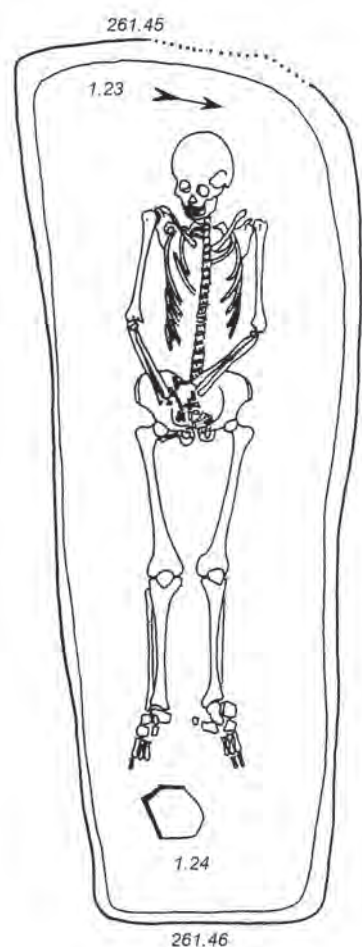
F-T: 45253

H70
(22/73)

H71A
(23A/73)

Superpozice. Překrýval hroby H71A a H71B. Viz H71A a H71B.

HJ: Nejistitelného půdorysu; ? × ? × 5 cm; A?; nepatrně zapuštěna do výplně níže položeného H71A v jeho ose nad holeněmi; dno ? × ?.

KO: Dosti strávená; poloha na zádech?; lebka mírně skloněná k pravé straně?; dislokace většiny zachovaných kostí; A?.

AU: Nedospělý jedinec, infans I–II, kolem 6 měsíců.

UN: Ulita hlemýždě (Páskovka žíhaná / Cepaea vindobonensis) při povrchu, v zásypu.

PO: Nelze prokázat současný (společný) pohřeb H70 a H71A.

Superpozice. Překryt hrobem H70; překrýval hrob H71B. Viz H70 a H71B.

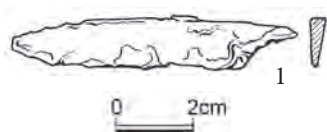
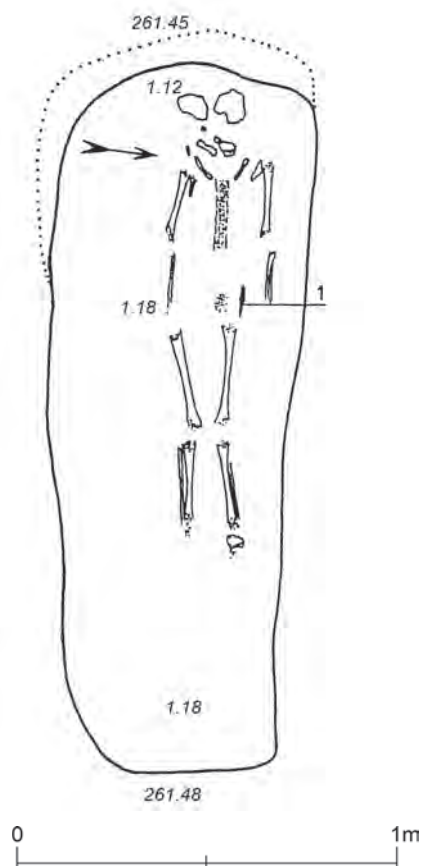
HJ: Mírně trapezoidního půdorysu s výrazně zaobleným SZ rohem; 234 × 62 (u nohou) až 90 (u hlavy) × 23 cm; JZZ–SVV, A76°; dno 225 × 53 (u nohou) až 76 (u hlavy) cm.

KO: Velmi dobře a takřka kompletně zachovaná; natažená poloha na zádech; ruce složeny v pánvi (v klíně); lebka na týlu. Mezi chodidly a V stěnou hrobu na dně jámy opukový kámen; JZZ–SVV, A77° (257°).

AU: Dospělý jedinec, adultus I, muž.

UN: Bez nálezů.

F-T: 45267

Superpozice. Překryt hroby H70 a H71A. Viz H70 a H71A.

HJ: Mírně nepravidelného obdélníkovitého až trapezoidního půdorysu s výrazněji zaoblenými JZ a JV rohy; v celém rozsahu porušena hrobem H71A; min. 197 × 71 × 30–33 cm; Z–V, A80°?; dno asi 187 × 68 cm.

KO: Špatně zachovaná, dosti strávená; natažená poloha na zádech, s pažemi podél těla; lebka na týlu?; Z–V, A80° (260°).

AU: Nedospělý jedinec, infans III, 9–10 let.

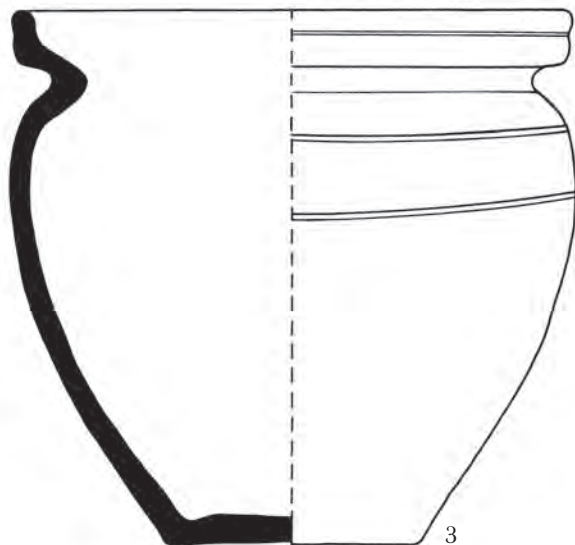
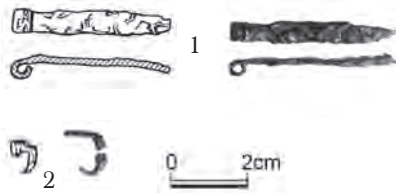
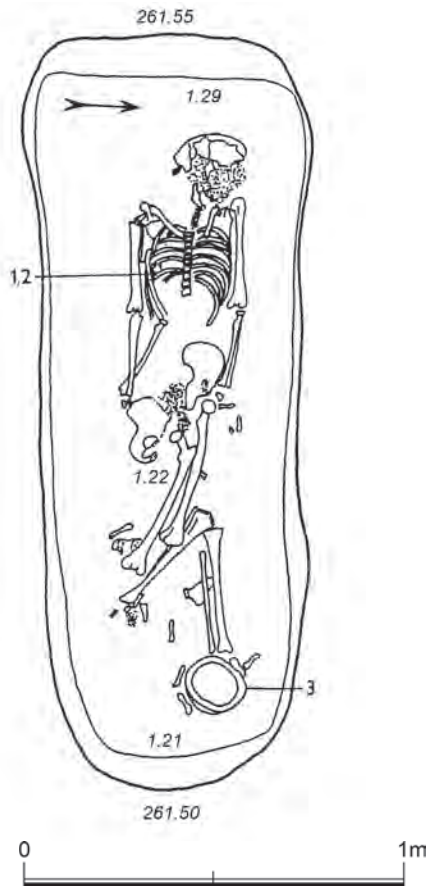
UN: 1 podél levého boku asi ve výšce pánve, souběžně s osou hrobu.

PN: 1. Nůž železný, fragment; d. v terénu 80 mm, po konzervaci 75 mm, š. 14 mm.

PO: Následný pohřeb H71A a H71B s krátkým odstupem vysoce pravděpodobný.

F-T: 45268 (nahore), 45269 (dole)

H72
(17/73)

HJ: Obdélníkovitého, nepatrně trapezoidního půdorysu; zaoblené rohy na Z a zaoblená celá V strana; 200 × 70 × 29–33 cm; Z–V, A85°; dno 180 × 63 cm.

KO: Poměrně dobře zachovaná, mírně strávená; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; pravá ruka pod pánví?; nohy natočené a skrčené k levé straně; lebka skloněna k levému rameni; (Z–V), A85°(265°?).

AU: Dospělý jedinec, senilis, žena.

UN: 1, 2 mezi pravými žebry; 3 u levého chodidla u V stěny jámy.

PN:

1. Předmět železný, blíže neidentifikovatelný (spona?), fragment, který se rozpadl; pásek s očkem; max. d. 42 mm, š. 6 mm.

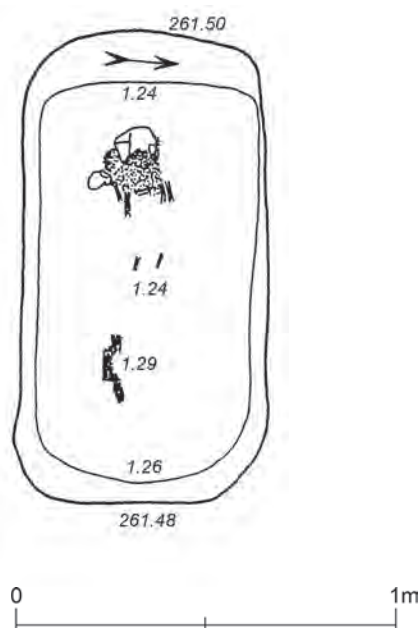
2. Háček železný, maximální velikost 10 mm.

3. Nádoba hliněná, hrnec. Dno drsné se stopami podsýpky a malým náznakem obvodové lišty. Tělo v horní části širší, okraj kalichovitý, mírně prožlabený, nahoře zaoblený. Na podhrdlí tři závitě (jeden z nich špatně zřetelný) mělce ryté šroubovice. Hlína s jemným, avšak makroskopicky zjištěným ostřivem, barva bělošedá, pouze uvnitř tmavá šedá skvrna. Vně i uvnitř stopy po lepení pásků, v horních partiích rýhy po obtáčení. V. 144 mm, Ø dna 66 mm, Ø výdutě 150–156 mm, Ø ústí 150–152 mm.

PO: Značná dislokace levé části pánve a dolních končetin; buď svědectví o zranění nebo o dodatečné nepietní manipulaci nebo původně kolena skrčená v dutině.

F-T: 45254 (nahore), 45255 (dole)

F-P: Bez inv. č.

H73
(18/73)

HJ: Obdélníkovitého půdorysu, silně zaoblené rohy; 125 × 65 × 22–26 cm; Z–V, A81°; dno 106 × 56 cm.

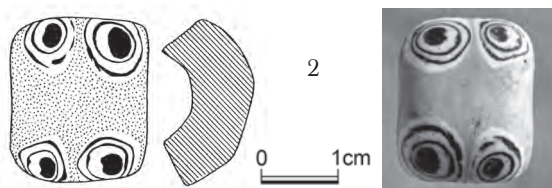
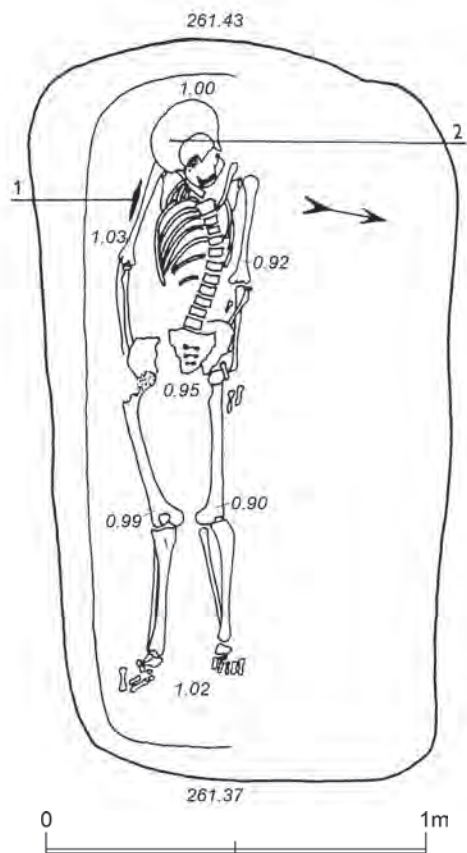
KO: Z větší části strávená; natažená poloha s humery patrně podél těla; lebka na týlu; ve V části jámy v prodloužení pravé nohy zbytky prachově ztrouchnivělého dřeva; 5 cm nad dnem; d. 18 cm, max. š. 5 cm; (Z–V), A?.

AU: Nedospělý jedinec, infans I, kojeneček.

UN: Bez nálezů.

F-T: 45256

H74A
(24A/73)

Porušoval zásyb hrobu H74B. Viz H74B.

HJ: Obdélníkovitého půdorysu; 195 × ? (min. 65) × 43 cm; (Z-V) A?; dno šikmé 177 × ? cm, jeho S strana poklesla do nedostatečně pevného zásybu hlubšího hrobu H74B.

KO: Velmi dobře zachovaná, jen nepatrně strávená; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; ruce překryty pánevními kostmi; lebka skloněna k pravému rameni; deformace páteře a hrudního koše způsobeny poklesem S části dna; JZZ-SVV, A78° (258°).

AU: Plně dospělý jedinec, maturus I, žena.

UN: 1 podél vnější strany pravého humeru; 2 pod lebkou.

PN:

1. Nůž železný, dva zkorodované fragmenty; d. v terénu 115 mm, š. 17 mm; větší fragment d. 60 mm.

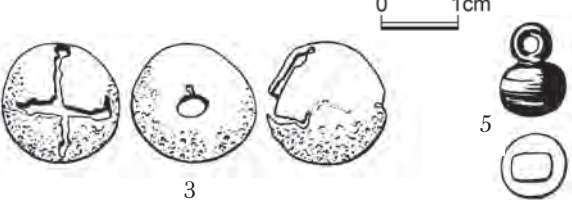
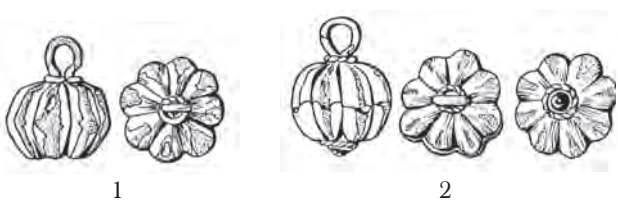
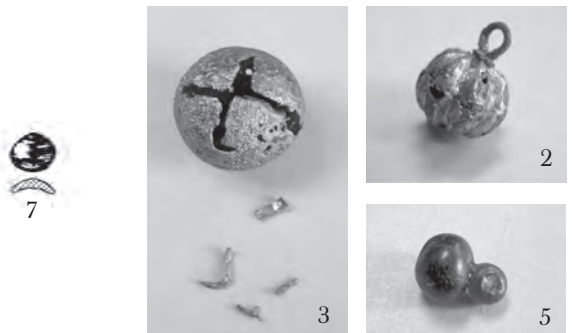
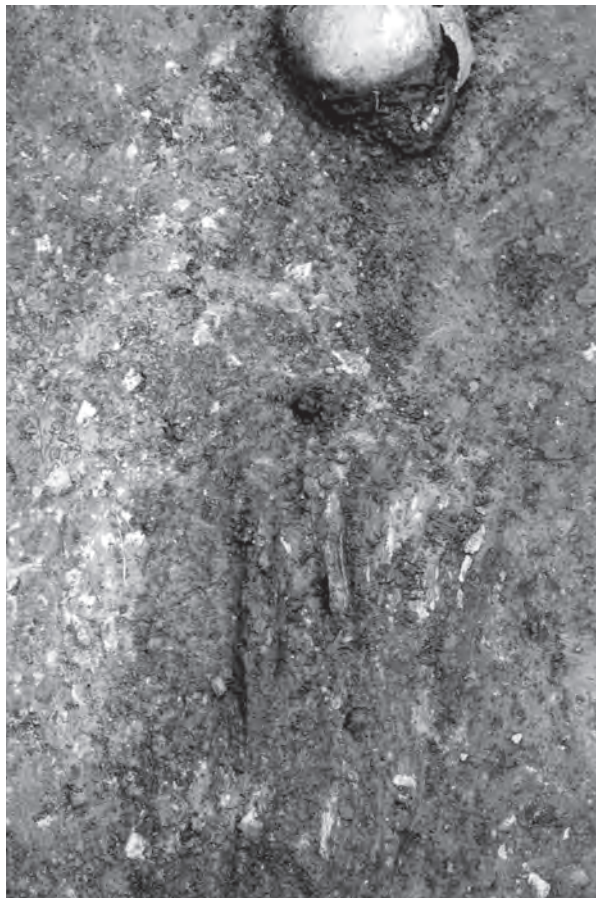
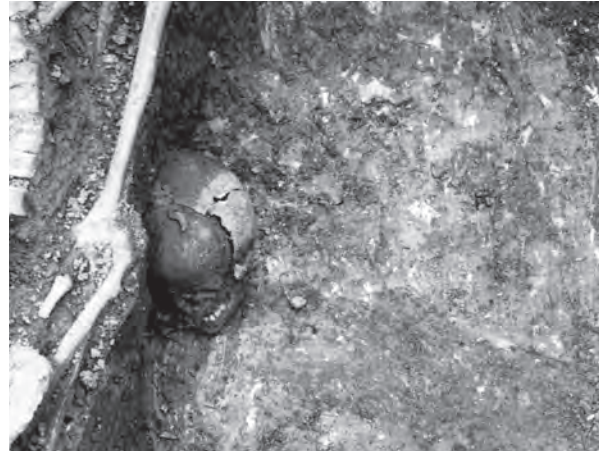
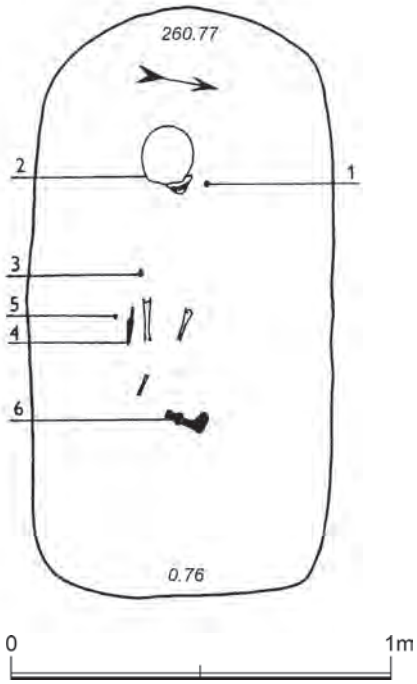
2. Perla skleněná, žlutá, se dvěma páry modrobílých oček nad sebou (zachována přibližně polovina); d. 17,5 mm.

PO: Výplně obou hrobů na S straně splývaly; výše uvedená pravděpodobná následnost vyplývá spíše ze vzájemné polohy koster.

F-T: 45270 (nahore), 45271 (dole), 45272

F-P: Bez inv. č.

H74B
(24B/73)

Porušení - J strana hrobové jámy porušena pravděpodobně hrobem H74A. Viz H74B.

HJ: Pravděpodobně obdélníkovitého půdorysu, zaoblený SV a JV roh; Z kratší strana zaoblena celá; 185? × 80? × 66 cm; JZZ-SVV, A 78°; na J straně splývala barevně i strukturou se zásypem mladšího H74A; dno 155 × 80 cm.

KO: Z větší části strávená; zřejmě natažená poloha na zádech; lebka na týlu; (Z-V), A?.

AU: Nedospělý jedinec, infans II, 2 roky.

UN: 1 vlevo od mandibuly; 2 níže na pravé straně mandibuly; 3 v místech pravého boku; 4 podél vnější strany pravého femuru, souběžně s osou kostry i hrobu, hrot směřoval k chodidlům; 5 vpravo od 4; 6 za nedochovaným levým chodidlem, ostří směřovalo od těla k S straně hrobu; 7 poloha nezaznamenána.

PN:

1. Gombík měděný zlacený, kulovitý dvojkónický, dělený osmi podélnými žebry; na spodní části odlomeno lůžko s kamenem; v horní části očko lemované filigránem v. 16,5 mm; Ø 15,0 mm, Ø očka 5 mm, BP VII/1.

2. Gombík měděný zlacený, kulovitý nepatrně dvojkónický, dělený osmi podélnými žebry, na spodní části lůžko s modrým kamenem lemované filigránem, očko rovněž lemováno filigránem; v. 18 mm, Ø 14,5 mm, Ø očka 5,5 mm, BP VII/2.

3. Rolnička měděná, kulovitá, s čtyřcípým proříznutím; drátěné kruhové očko rozlámáno, v. s ouškem 19,5 mm, Ø 16 mm.

4. Nůž železný, zkorodovaný zlomek, (v terénu zachován odsazený trn); d. v terénu 100 mm, zachováno po konzervaci 52 mm, š. 14 mm.

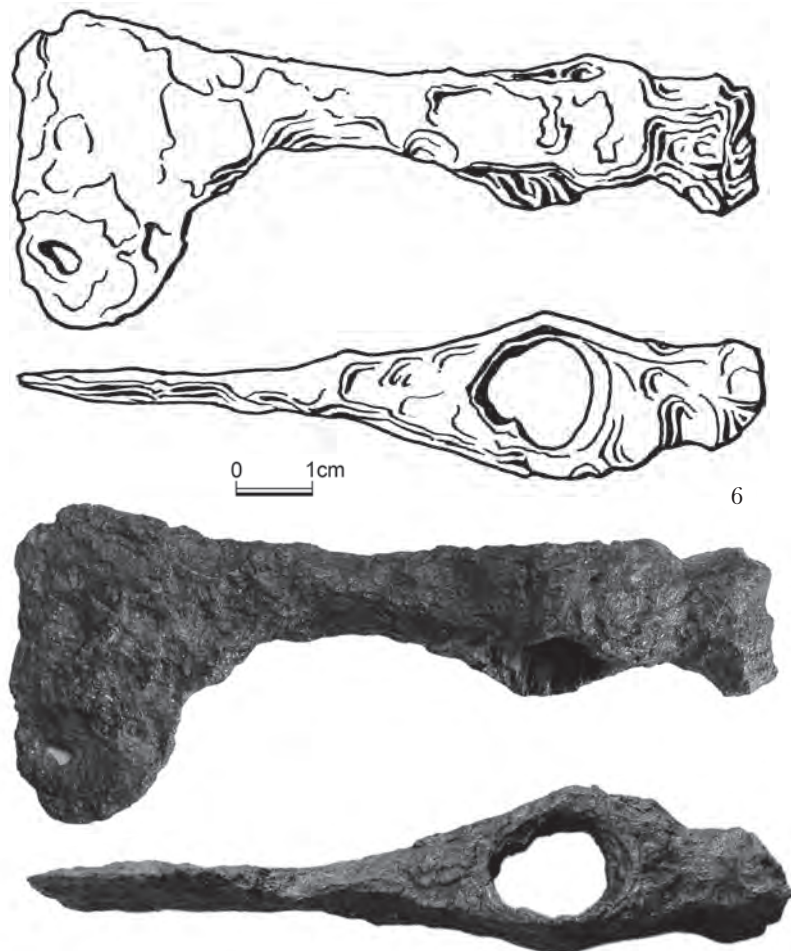
5. Závěsek skleněný, kulovitý, modrý, se skleněným ouškem téže barvy; v. 12 mm, Ø 9 mm.

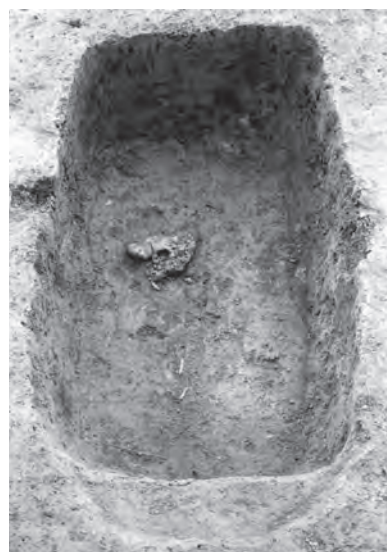
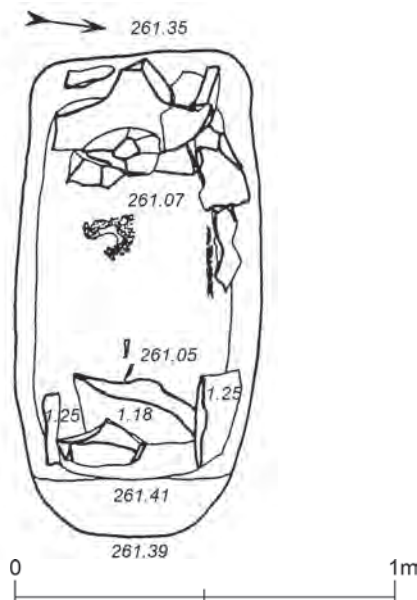
6. Sekera železná, se spuštěným ostřím a se zdůrazněným týlem (miniaturní), se stopami dřeva; d. 99 mm, š. ostří 42 mm.

7. Vložka (?) skleněná, kruhová, prohnutá; Ø 5 mm, v. 1,5 mm. Poloha nezaznamenána; nezvěstné.

F-T: 45273 (nahore), 45276 (vpravo uprostřed), 45274, 45275 (vlevo dole)

F-P: Bez inv. č.

H75
(28/73)

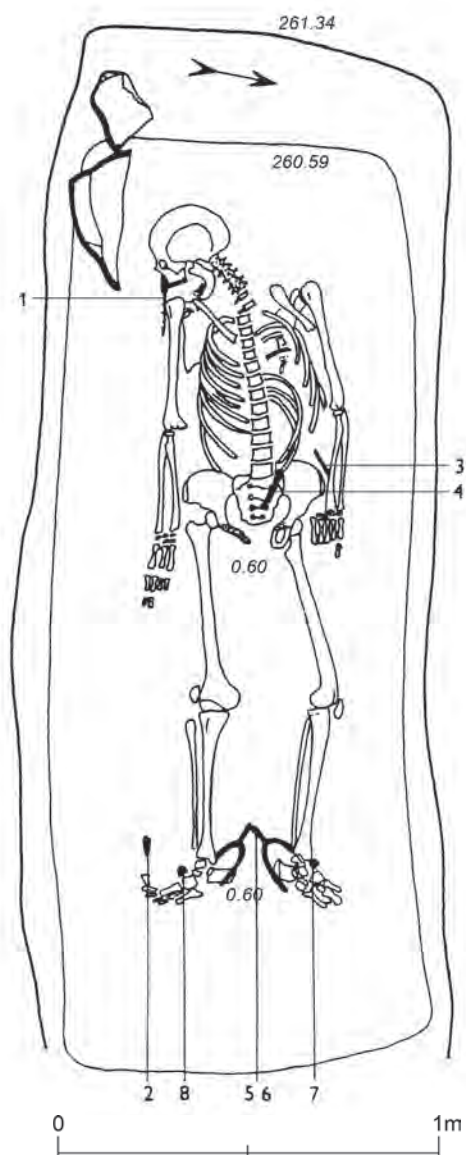
HJ: Obdélníkovitého půdorysu s výrazně zaoblenou V stranou; zde nevýrazný stupeň 6 cm vysoký; 127 × 65 × 30 cm; Z-V, A82^o; dno 100 × 52 cm.

KO: Takřka zcela strávená, zachovány zbytky lebky a dvou dlouhých kostí; poloha nejasná; u obou kratších stěn zával z opukových kamenů; nejvýše umístěné kameny převyšovaly povrch podloží až o 10 cm; podél S stěny v úrovni lebky a hrudi 14 cm nad dnem jámy zbytky prachově ztrouchnivělého dřeva, pruh 2 × 19 cm (Z-V); A?.

AU: Nedospělý jedinec, infans I, k 6 měsícům.

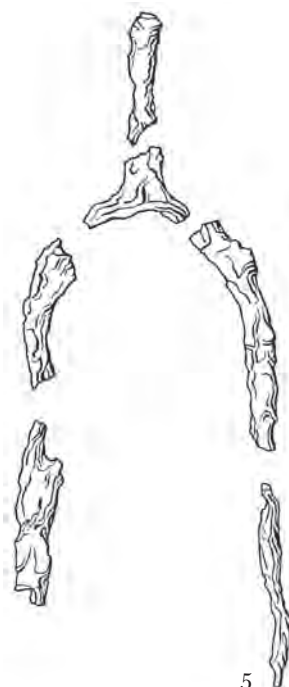
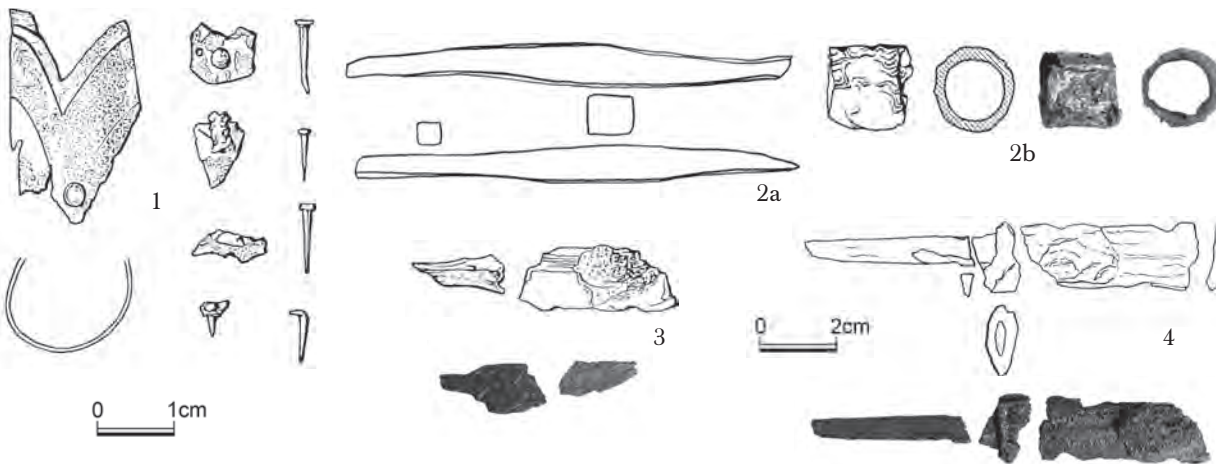
UN: Bez nálezů.

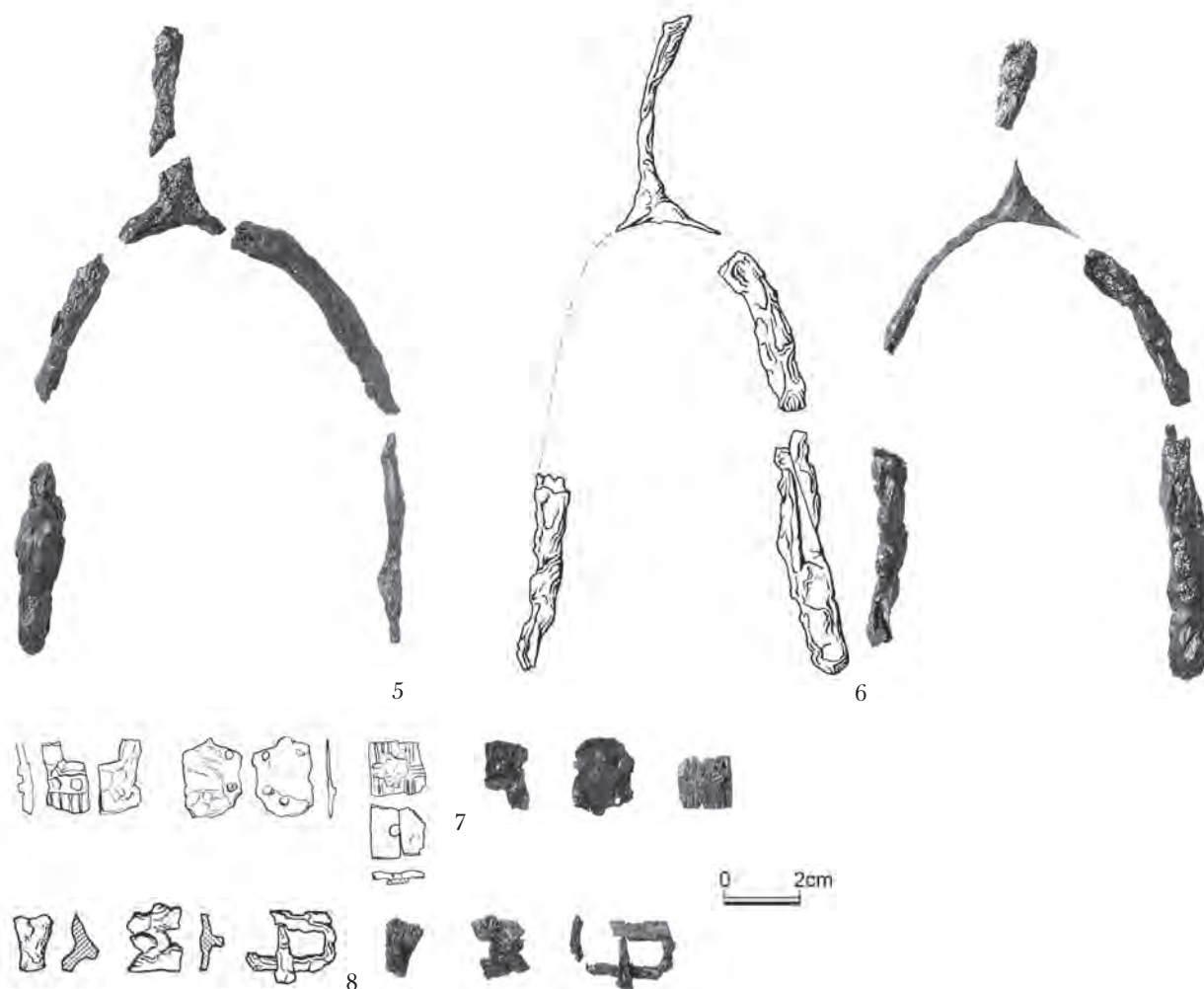
F-T: 45286 (vlevo), 45287 (vpravo)

H76
(25/73)

HJ: Obdélníkovitého půdorysu; 286 × 109 × 75 cm; Z-V, A81°; dno 247 × 94 cm.

KO: Velmi dobře, téměř kompletně zachovaná; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; lebka na pravém spánku, skloněná k pravému rameni; v JZ rohu na dně jámy dva velké opukové kameny; Z-V, A81° (261°).

AU: Dospělý jedinec, maturus I, muž.

UN: 1 těsně u maxilly ve směru humeru; 2 proti 1, v úrovni pravého kotníku; na spojnici obou předmětů zachován podle vnější strany pravého humeru 11 cm dlouhý prachový zbytek dřeva, vnikající do objímky; 3 pod levým předloktím šikmo; 4 uprostřed pánve pod kostí křížovou; 5 a 6; 7 a 8 na konci nohou.

PN:

1. Objímka válcovitá, bronzová, zlacená se stopami rozpadlého dřeva; silně zkorodovaná, destruovaná, rozpadlá na části plechu a 5 železných hřebíčků, nejdelší 9 mm; objímka d. 39 mm, Ø 18,9 mm.

2. Bodec (2a), železný, s jedním tupým a druhým ostrým hrotem; d. 59 mm, průřez 5,5 × 6 mm. Před konzervací spojeno objímkou (2b), železnou, Ø 21 mm, d. 18 mm.

3. Nůž železný (fragmenty); souvisle neměřitelné; původně asi d. 80 mm a více.

4. Nůž železný, 3 fragmenty, nejdelší 31 × 6 mm, rekonstruovatelná délka min. 99 mm.

5. Ostruha železná s dlouhým bodcem (dochované rozměry) d. bodce s korozními produkty 76–84 mm, po konzervaci 40 mm; dochovaná d. ostruhy s korozními produkty 180 mm, rozpětí ramen asi 73 mm.

6. Ostruha železná s dlouhým bodcem (dochované rozměry) d. bodce s korozními produkty 64–79 mm, po konzervaci 50 mm, dochovaná d. ostruhy s korozními produkty 180 mm, ostatní rozměry neměřitelné.

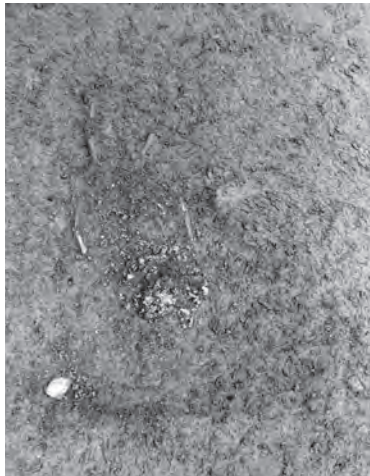
7. Ploténka ostruhy (dva nýty, výzdoba rýhami); 22 × 16 mm.

8. Přezka? k řemínku ostruhy; rozpadlé na tři fragmenty; přibližně 24 × 18 mm; dvě ploché destičky, nezdobené se stopami tří nýtů; 22 × 17 mm; zdobená rýhami s otvorem pro nýt; 16 × 16 mm.

F-T: 45277 (s.), 45278, 45279 (s. vpravo), 45280 (s. vlevo nahoře), 45281 (s. dole)

F-P: Bez inv. č.

H77
(26/73)

HJ: Přibližně obdélníkovitého až trapezoidního půdorysu; 73 × 31–40 × 2 cm; Z–V, A80°; dno 65 × 30 cm.

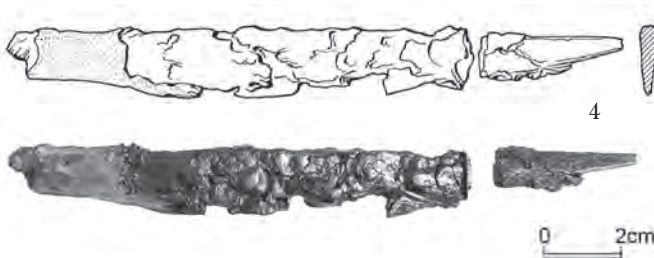
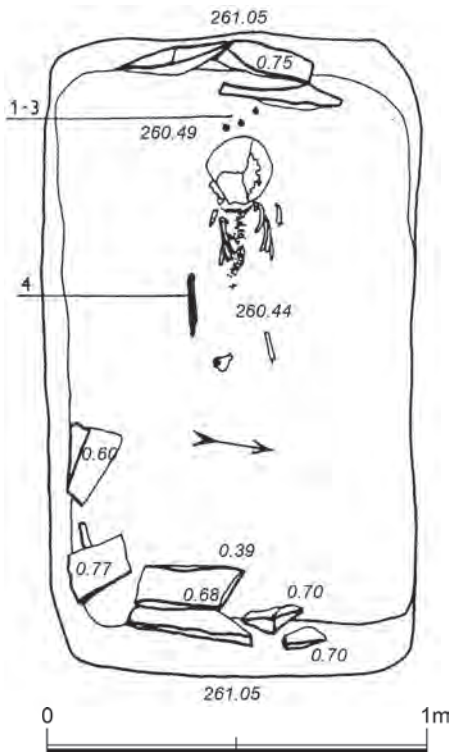
KO: Z větší části strávená; natažená poloha na zádech, paže podél těla; (Z–V), A[?].

AU: Nedospělý jedinec, infans I, novorozenec.

UN: Bez nálezů.

F-T: 45282

H78
(27/73)

HJ: Obdélníkovitého pravidelného půdorysu, silně zaoblené rohy; 169 × 96 × 66 cm; Z-V, A 80°; dno 143 × 90 cm.

KO: Z větší části strávená; natažená poloha na zádech?; lebka na týlu, rozmáčknutá; za lebkou těsně u Z stěny 3 ploché opukové kameny, 4 kameny u V stěny, 3 u J stěny; (Z-V), A?.

AU: Nedospělý jedinec, infans II, 3,5 roku.

UN: 1-3 za lebkou v řadě v několikacentimetrovém intervalu; 4 podél pravého boku, v místech pánve, rovnoběžně s kostrou, hrotem k lebce.

PN:

1. Rolnička měděná, protáhlá, zlacená, s vývalkem uprostřed, dole čtyři proříznutí; poškozená; v. 34 mm, Ø 18 mm (jádro měděná hrudka), BP VIII/1.

2. Rolnička měděná, kulovitá, zlacená (stopy méně zřetelné), s filigránem uprostřed, dole čtyři proříznutí, trojúhelníkovité rytí na jednotlivých křídlech; poškozeno; hrudka; v. 24 mm, Ø 16 mm, BP VIII/2.

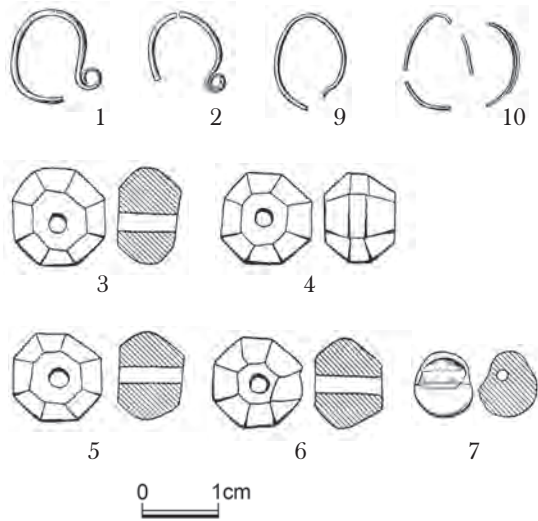
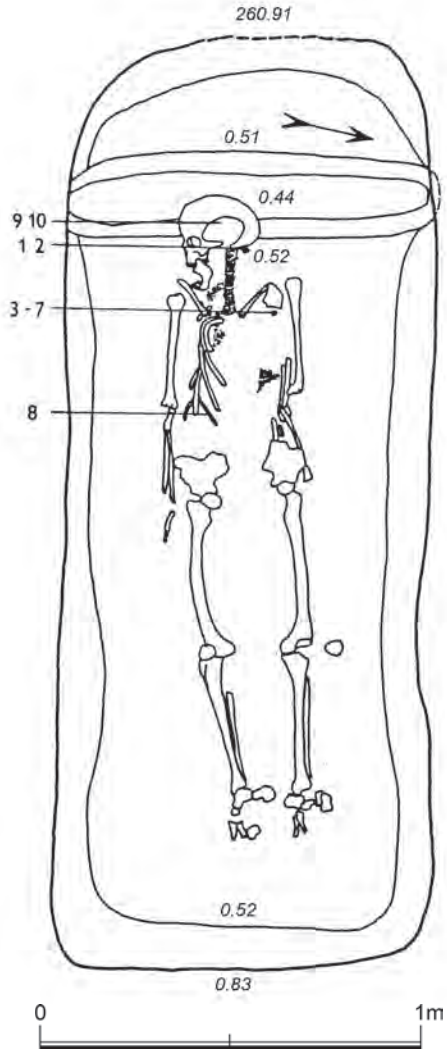
3. Rolnička měděná, kulovitá, zlacená (stopy méně zřetelné), s provazcovým vývalkem uprostřed, dole čtyři proříznutí; v. 21,5 mm, Ø 14,5 mm (poškozeno), BP VIII/3.

4. Nůž železný (fragmenty) se stopami dřevěné pochvy; d. v terénu až 170 mm, zach. 154 mm; š. 18 mm.

F-T: 45283 (s. nahoře), 45284 (nahore), 45285 (s. dole)

F-P: Bez inv. č.

H79
(57/73)

HJ: Pravidelného obdélníkovitého půdorysu, silně zaoblené rohy; 245(?) × 94 × 39 cm; Z-V, A79°; pod lebkou napříč jámy žlábek zabíhající až do bočních stěn, š. 23 cm, hl. 8 cm, v jeho zásypu nebyly zjištěny žádné zbytky dřeva; dno 226 × 78 cm.

KO: Částečně strávená; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; levá ruka částečně překryta pánevní kostí; JZZ-SVV, A75° (255°).

AU: Dospělý jedinec, maturus II, žena.

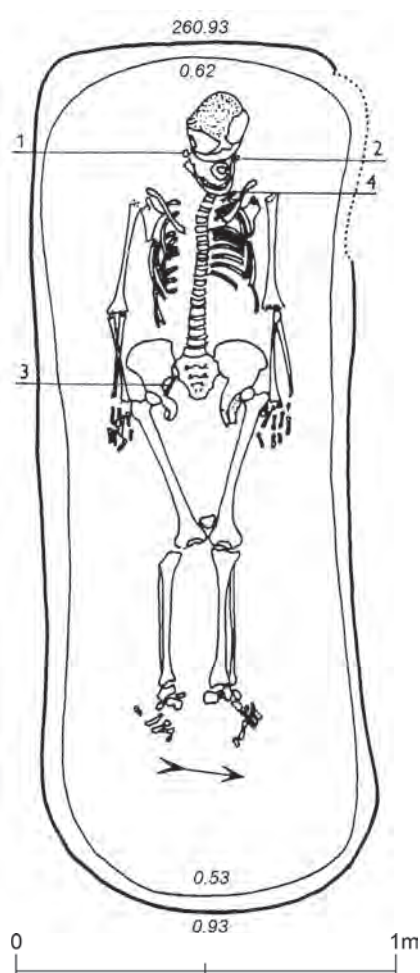
UN: 1 a 2 na levé straně lebky za uchem; 3-7 v krční krajině až k lopatce; 8 na pravé polovině hrudi mezi pravým loktem a páteří, poněkud šikmo, směřující hrotem k nezachované křížové kosti; 9 a 10 pod lebkou na pravé straně.

PN:

1. Záušnice s očkem, stříbrná; 12 × 13 mm, Ø drátu 1,2 mm.
2. Záušnice s očkem, stříbrná (poškozená); 10,2 × 13 mm, Ø drátu 1 mm.
3. Perla jantarová, dvojkonická, osmiboká; Ø 12 mm, d. 8,6 mm, BP XXVIII/3.
4. Perla jantarová, dvojkonická, se střední facetovou ploškou, osmiboká; Ø 12 mm, d. 8,6 mm, BP XXVIII/4.
5. Perla jantarová, dvojkonická, se střední facetovou ploškou, osmiboká; Ø 12 mm, d. 8,5 mm, BP XXVIII/5.
6. Perla jantarová, dvojkonická, osmiboká; Ø 12 mm, d. 9 mm, BP XXVIII/6.
7. Perla křišťálová, kulovitá (poškozená); Ø 8,5 mm, d. 7 mm, BP XXVIII/7.
8. Nůž železný, poškozený; d. v terénu 90 mm, š. 10 mm, zach. 73 mm.
9. Záušnice s očkem (?), stříbrná; poškozená; očko odlomeno; 10 × 12,5 mm, Ø drátu 1 mm.
10. Záušnice s očkem(?), stříbrná (fragmenty); Ø drátu 1 mm (možná zbytek dvou záušnic).

F-T: 47353 (nahore), 47354 (dole)

F-P: Bez inv. č.

H80
(72/73)

HJ: Obdélníkovitého půdorysu, silně zaoblený JZ a SZ roh a V kratší strana; 230 × 80 × 40 cm; Z-V, A81⁰; dno 220 × 70 cm.

KO: Dobře zachovaná; natažená poloha na zádech, paže podél těla, lebka přímo na týlu; Z-V, A84⁰ (264⁰).

AU: Dospělý jedinec, senilis, žena.

UN: 1 na pravé straně lebky; 2 vlevo v místech mandibulárního kloubu; 3 na pravé straně mezi páteří a kostí stydkou, trnem směřující k páteři; 4 pod krčním obratlem.

PN:

1. Záušnice s očkem, bronzová (očko se rozpadlo); 7,8 × 8,1 mm, Ø drátu 0,7 mm.

2. Záušnice stříbrná s očkem?, fragment; Ø drátu 0,9 mm.

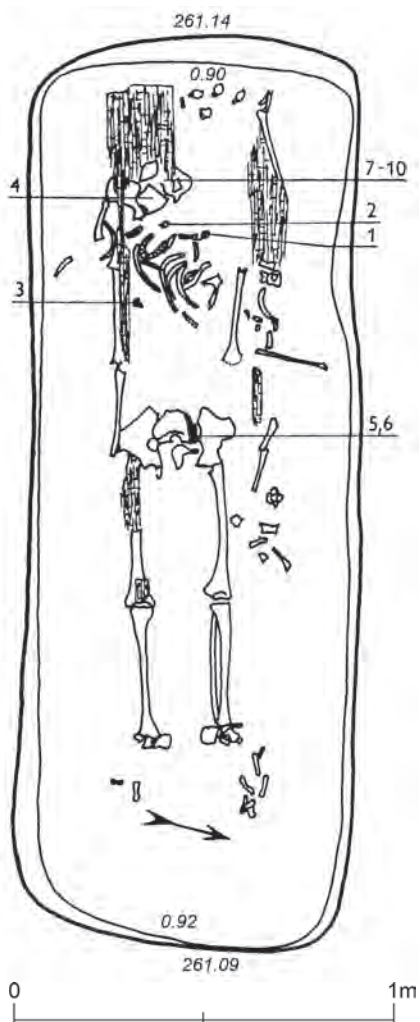
3. Nůž železný (zkorodováno, železná drť); d. v terénu 50 mm, š. 9 mm.

4. Perla soudečkovitá, stříbrná (poškozeno, fragmentární zbytky); povrch zdoben granulací seřazenou do obrouček; rekonstruované rozměry asi Ø 8–9 mm, d. 10–12 mm.

F-T: 47380 (s. 141), 47379 (s. 142)

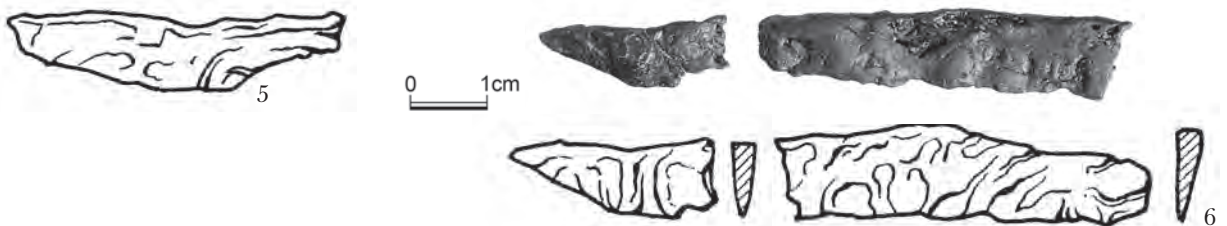
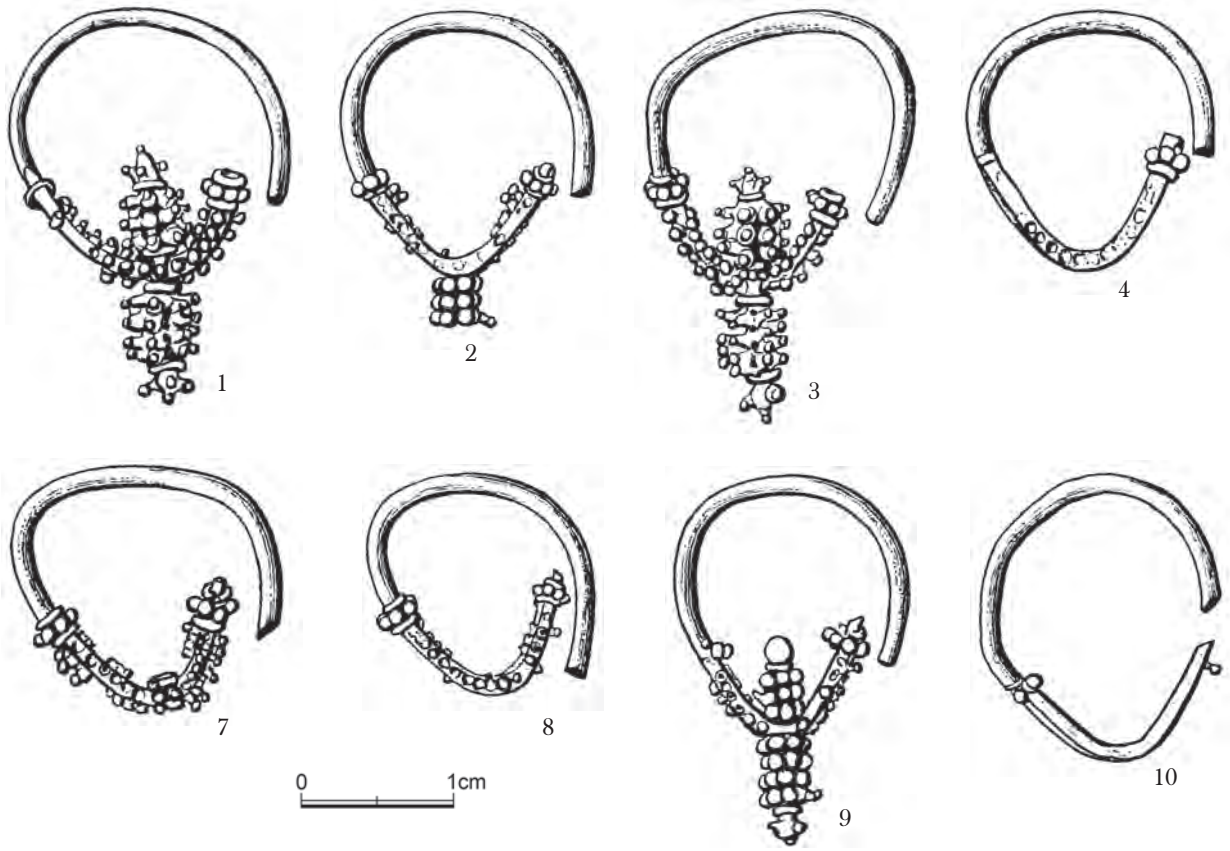
F-P: Bez inv. č.

H81
(71/73)

HJ: Obdélníkovitého půdorysu, silně zaoblené rohy; 240 × 86 × 24 cm; JZZ–SVV, A75°; dno 231 × 80 cm.

KO: Silně poškozená, mírně strávená; původně natažená poloha na zádech; s lebkou na pravém spánku; silné dislokace zejména hrudní partie a levého předloktí, jejichž kosti shromážděny v pruhu od pravého ramene k levému femuru; nad kostrou souvislejší zbytky dřeva (prkna?), a sice nad pravou paží a pravým femurem a vlevo od levého předloktí (?) v úzkém pruhu, dále v Z části hrobu až za lebku, kde byl širší pruh až 20 cm a rovněž tak mezi Z stěnou a levým humerem v š. 10 cm; JZZ–SVV, A74° (254°).

AU: Dospělý jedinec, adultus I, žena.

UN: 1 vlevo od levého čelistního kloubu; 2 nad mandibulou; 3 poblíž fragmentu pravé scapuly; 4 pod lebkou za pravým uchem; 5, 6 v pánevní krajině mezi kostí křížovou a levou pánevní kostí; 7–10 v původních místech lebky (pod lebkou).

PN:

1. Náušnice hrozníčkovitá, stříbrná; granulace dolní části oblouku lemována granulovaným prstencem na obou stranách; v. 25,5 mm, š. 18 mm, Ø drátu 1,3 mm mírně poškozeno.

2. Náušnice hrozníčkovitá, stříbrná (poškozená); granulace dolní části oblouku lemována granulovaným prstencem na obou stranách; max. v. 20,8, š. 16,5 mm, Ø drátu 1,2 mm (chybí část hrozníčku a granulace na oblouku).

3. Náušnice hrozníčkovitá, stříbrná; granulace dolní části oblouku lemována granulovaným prstencem na obou stranách; max. v. 25,2 mm, š. 17,2 mm, Ø drátu 1,2 mm.

4. Náušnice hrozníčkovitá, stříbrná (poškozená); granulace dolní části oblouku lemována granulovaným prstencem původně na obou stranách; max. zachovaná v. 16 mm, š. 14,9 mm, Ø drátu 1,2 mm (hrozníček odlomen, odpadla část granulí na oblouku).

5. Nůž železný, zkorodovaný zlomek; max. původní d. 67 mm, š. 14,5 mm, zachovaná d. 45 mm, zachovaná š. 10 mm.

6. Nůž železný, rozpadlý, zlomky; max. d. 75 mm, š. 14 mm.

7. Náušnice hrozníčkovitá, stříbrná (poškozená); granulace dolní části oblouku lemována granulovaným prstencem na obou stranách; max. v. 16 mm, š. 16 mm, Ø drátu 1,3 mm (hrozníček odlomen, odpadla část granulí na oblouku).

8. Náušnice hrozníčkovitá, stříbrná (poškozená); granulace dolní části oblouku lemována granulovaným prstencem na obou stranách; max. v. 15 mm, š. 14,2 mm, Ø drátu 1,3 mm (hrozníček odlomen, odpadla většina granulí na oblouku).

9. Náušnice hrozníčkovitá, stříbrná (mírně poškozená); granulace dolní části oblouku lemována granulovaným prstencem na obou stranách; max. v. 24,3 mm, š. 14,8 mm, Ø drátu 1,3 mm.

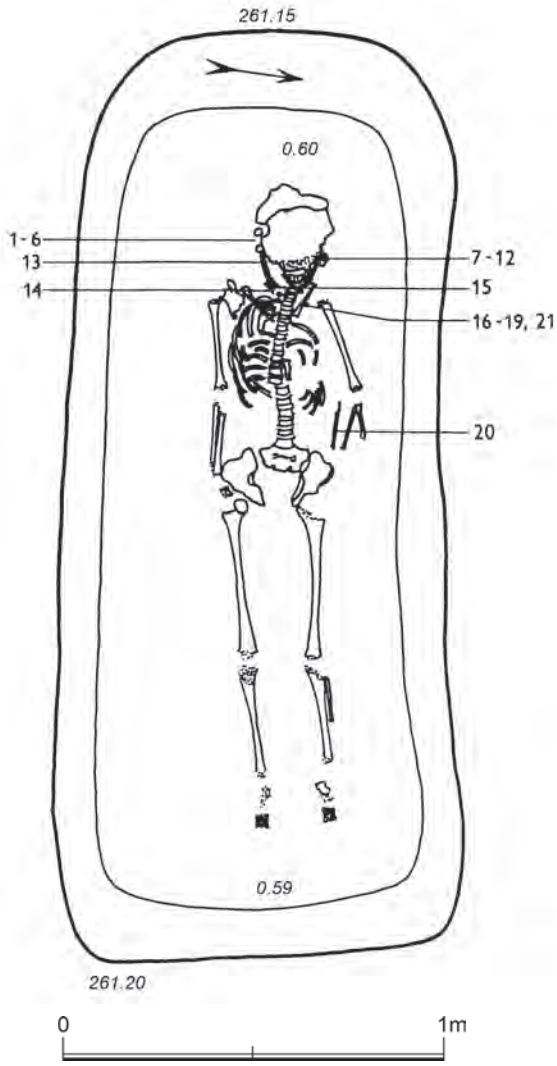
10. Náušnice hrozníčkovitá, stříbrná (silně poškozená); granulace dolní části oblouku lemována granulovaným prstencem na obou stranách; max. v. 17,8 mm, š. 15,2 mm, Ø drátu 1,3 mm (zachován pouze oblouk).

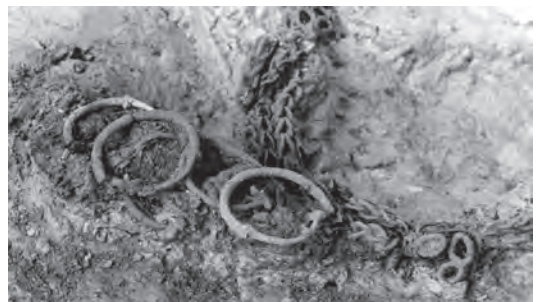
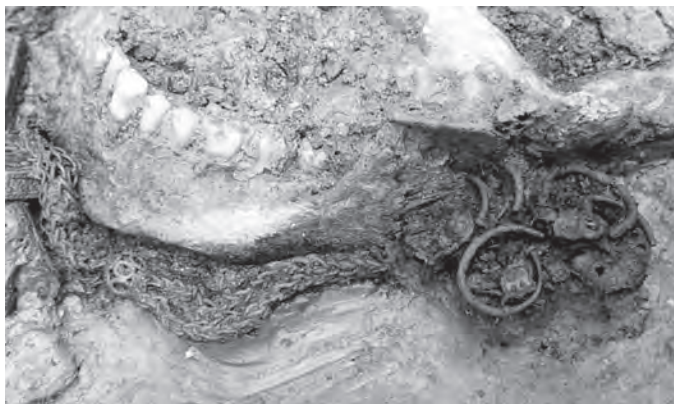
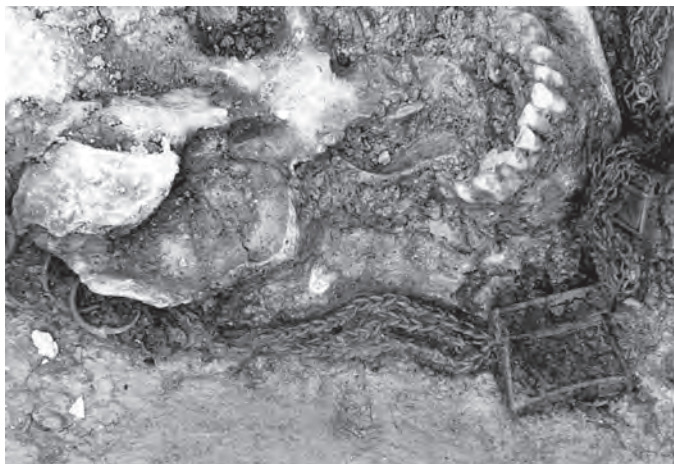
PO: Narušení hrobu, zejména jeho levé části, je natolik zásadní, že lze uvažovat nejen o protivampyrických zásazích, ale možná i narušení za účelem lupu; tomu by však odporovaly dosti početné nálezy stříbrných hrozníčkovitých náušnic. Celkově je dislokace značná, polohopisná situace v Z části špatně přehledná.

F-T: 47375 (s. 142), 47376 (s. 143 vlevo nahoře), 47377 (s. 143 vpravo nahoře), 47378 (s. 143 dole)

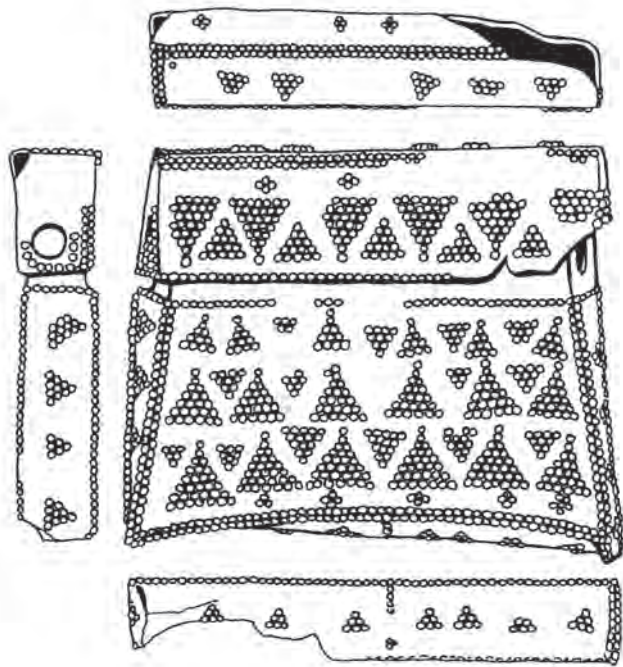
F-P: Bez inv. č.

H82
(73/73)

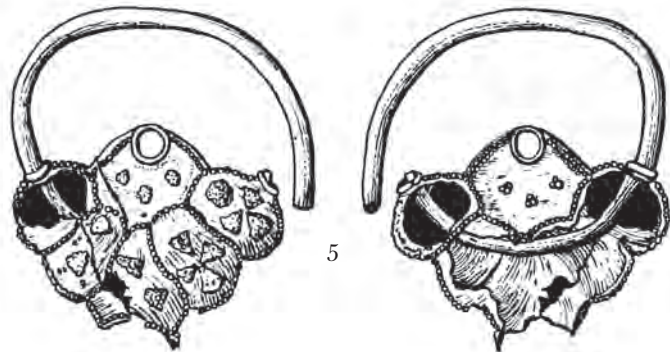

0 1cm

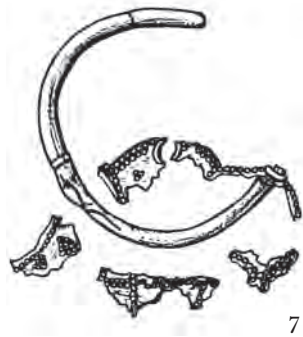
14

15

0 1cm

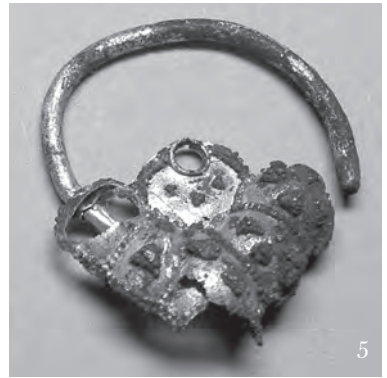
5

7

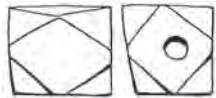
8

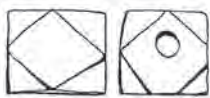
5

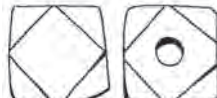
8

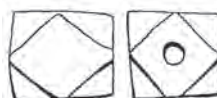
16

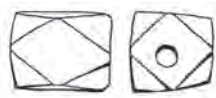
17

18

19

21

20

0 1cm

HJ: Obdélníkovitého půdorysu, silně zaoblené rohy, na Z straně poněkud užší; $245 \times (95-109) \times 55$ cm; Z-V, $A82^\circ$; dno $212 \times (75-85)$ cm.

KO: Mírně strávená; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; mírná dislokace levé ruky; JZZ-SVV, $A78^\circ$ (258°).

AU: Dospělý jedinec, adultus I, žena.

UN: 1–6 na pravé straně lebky; 7–12 na levé straně lebky; 13 kolem krku; 14 a 15 navěšeny na 13; 16–19 rozptýleny vedle 13; 20 na levé straně mezi předloktím a páteří, směřující hrotem k nohám; 21 dodatečně objevena v laboratoři v hlíně z míst, kde byly nalezeny 16–19.

PN:

1. Náušnice (původně bubínková?, bubínky rozpadlé), stříbrná; na kruhu v dolní části zachovány dva ploché prstence (viz č. 5, 8); 18×20 mm, $\varnothing$ drátu 1,2 mm.

2. Náušnice (původně bubínková?, bubínky rozpadlé), stříbrná; 3 fragmenty kruhu, zachován zbytek jednoho dvoukonického prstence (viz č. 5, 8); přesněji neměřitelné, $\varnothing$ drátu 1,2 mm.

3. Náušnice (původně bubínková?, bubínky rozpadlé), stříbrná; část kruhu odlomena (viz č. 5, 8); částečně měřitelné $\varnothing$ asi 19 mm, $\varnothing$ drátu 1,2 mm.

4. Náušnice (původně bubínková?, bubínky rozpadlé), stříbrná; deformovaný kruh; 15×21 mm, $\varnothing$ drátu 1,2 mm.

5. Náušnice bubínková původně se šesti spojenými bubínky a vloženým destičkovým půlkruhovým segmentem mezi bubínky uvnitř kruhu, stříbrná; bubínky i segment lemovány granulovanou linií, zdobený granulovanými křížky s trojúhelníkovitými rameny; segment má v horní části prolomené očko a pod ním tři granulované skupiny (trojúhelníčky); granulace silně poškozená, spodní bubínek zcela chybí (viz č. 8); max. dochovaná v. 21 mm, š. 21 mm, $\varnothing$ drátu 1,3 mm, BP IX/5.

6. Náušnice (původně bubínková, bubínky rozpadlé), stříbrná; část kruhu odlomena, zachovány dva ploché prstence (viz č. 5, 8); částečně měřitelné $\varnothing$ asi 21 mm, $\varnothing$ drátu 1,2 mm.

7. Náušnice bubínková (bubínky rozpadlé, jen fragmentárně zachované, zdobené s vysokou pravděpodobností granulovanými křížky s trojúhelníkovitými rameny), stříbrná; zachován oblouk, část odlomena; 15×16 mm, $\varnothing$ drátu 1,2 mm.

8. Náušnice bubínková, velmi pravděpodobně se šesti spojenými bubínky, stříbrná (bubínky rozpadlé na drť, z níž lze vyčíst, že uvnitř kruhu byl mezi bubínky vložen destičkový půlkruhový segment; segment i bubínky lemovány granulovanou linií, bubínky zdobený granulovanými křížky s trojúhelníkovitými rameny); zachován oblouk s dvěma plochými prstenci (viz č. 5); max. v. 22 mm, š. 19 mm, $\varnothing$ drátu 1,3 mm.

9. Náušnice (původně bubínková, bubínky rozpadlé, oblouk zachován fragmentárně), stříbrná (viz č. 5, 8); neměřitelné, $\varnothing$ drátu 1,2 mm.

10. Náušnice (původně bubínková, bubínky rozpadlé, oblouk zachován fragmentárně), stříbrná (viz č. 5, 8); částečně měřitelné, $\varnothing$ 16,5 mm, $\varnothing$ drátu 1,2 mm.

11. Náušnice (původně bubínková, bubínky rozpadlé, oblouk zachován fragmentárně), stříbrná (viz č. 5, 8); částečně měřitelné, $\varnothing$ 16,5 mm; $\varnothing$ drátu 1,2 mm.

12. Náušnice (původně bubínková, bubínky rozpadlé, oblouk zachován fragmentárně), stříbrná (viz č. 5, 8); neměřitelné, $\varnothing$ drátu 1,2 mm.

13. Nákrčník řetízkový, třípramenný, stříbrný; rozdělen pěti filigránovými košíčky na šest dílů; košíčky oválné až dvoukonické, zhotovené ze sletovaných kroužků (tordovaný filigrán); některé košíčky poškozeny. Články řetízku vzniklé přehnutím kroužků. Uzavírací kroužek silnější, protilehlý zapínací háček chybí. Větší kaptorga (č. 14) je integrální součástí nákrčníku, menší (č. 15) byla jen přivěšena. Obvod nákrčníku včetně kaptorgy 540 mm, BP IX/13.

14. Kaptorga mírně lichoběžníkovitého tvaru, stříbrná; v horní části nasazeno víčko. Kaptorga hustě pokryta granulovaným ornamentem v němž zcela převládají granulované trojúhelníčky. Horní strana víčka: neúplné rámování obvodu dvojitou granulovanou linií a zbytky trojúhelníčků. Čelní a boční strany víčka: rámování poškozenou granulovanou linií; řada velkých trojúhelníčků hrotem dolů, plocha mezi nimi vyplněna menšími opačnými trojúhelníčky (vše granulováno). Čelní plocha těla kaptorgy: rámování granulovanou linií; na ploše dvě pravidelné řady granulovaných trojúhelníčků, třetí horní řada nepravidelně uspořádaná, detailní sestava obdobná jako na víčku, ale velké trojúhelníky obráceny hroty nahoru. Granulovanou linií jsou rámovány i tři strany boční, na nichž jsou umístěny jednotlivé trojúhelníčky. D. 30–31 mm, v. 26 mm, v. víčka 8 mm, tloušťka 5 mm, BP IX/14.

15. Kaptorga obdélníkovitého nepatrně lichoběžníkovitého tvaru, stříbrná. Horní stěna víčka lemována granulovanou linií, plochu kryje páskový pletenec. Čelní strana víčka: rámování dvojitým „nasekávaným“ filigránem, mezi liniemi je umístěn páskový pletenec. Čelní stěna: dvě buňky, obdélníkovité na výšku, jedna prázdná, ve druhé modré safírové sklo. Buňky lemovány páskovým ornamentem (nepravá skládaná pentlice). Obdobně jako čelní strana víčka jsou pletencovým ornamentem pokryty i tři boční stěny kaptorgy. D. 16–17 mm, v. 16 mm, v. víčka 5,2 mm, tloušťka 5 mm, BP IX/15.

16. Perla jantarová, krychlová až kvádříková s okosenými rohy (náběh na kvádřovitý tvar); 12 × 12 × 14 mm, BP IX/16.

17. Perla jantarová, krychlová s okosenými rohy; (náběh na kvádřovitý tvar); 11,5 × 11,5 × 13 mm, BP IX/17.

18. Perla jantarová, krychlová s okosenými rohy; 12,5 mm, BP IX/18.

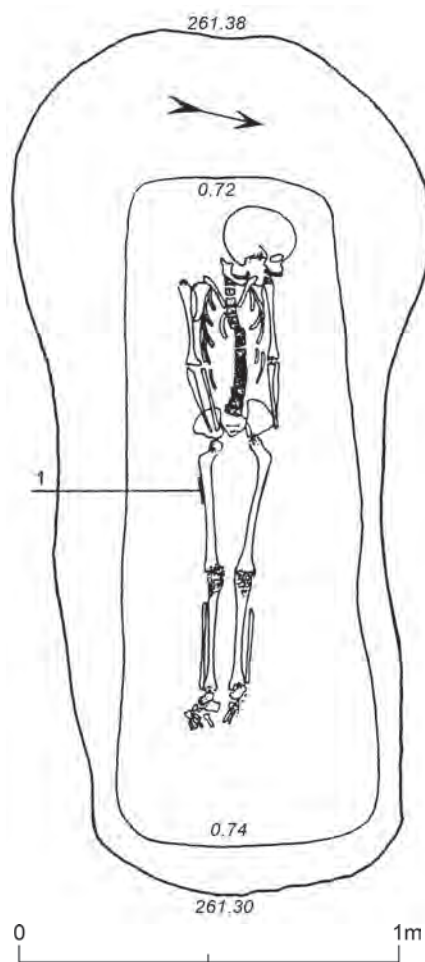
19. Perla jantarová, krychlová s okosenými rohy (náběh na kvádřovitý tvar); poškozená strana 12,5 × 11 × 14 mm, BP IX/19.

20. Nůž železný, zlomek silně zkorodovaný s odsazeným trnem; d. v terénu 130 mm, š. cca 10 mm, po konzervaci d. 89 mm.

21. Perla jantarová, krychlová až kvádříková s okosenými rohy (náběh na kvádřovitý tvar); 11 × 11 × 13 mm, BP IX/21.

F-T: 47381 (s. 146 nahoře), 47382 (s. 146 uprostřed), 47383, 47384 (s. 146 vlevo dole), 47385, 47386 (s. 147 vlevo nahoře), 47387 (s. 146 vpravo dole), 47388, 47389 (s. 147 vpravo druhá shora), 47390, 47391, 47392, 47393, 47394, 47395 (s. vlevo druhá odspoda), 47396, 47397 (s. vlevo druhá odshora), 47398 (s. 147 vlevo dole), 47399, 47400 (s. 148), 47401, 47402, 47403 (s. 147 vpravo nahoře), 47404, 47405, 47406, 47407, 47408 (s. 147 vpravo dole), 47409, 47411 (s. 147 vpravo uprostřed), 47412 (s. 147 vpravo druhá odspoda), 47413.

F-P: Bez inv. č.

HJ: Obdélníkovitého až mírně trapezoidního půdorysu, silně zaoblené rohy, celá Z stěna zaoblena a rozšířena; (JZZ–SVV), A75 ? 225 × 85–110 × 66 cm; výrazné zešíkmení v Z části jámy; dno obrácený trapezoid, 175 × 55–68 cm.

KO: Mírně strávená; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; pravá ruka na kyčelní kosti; lebka pootočená a vysunuta vlevo; Z–V, A79° (259°).

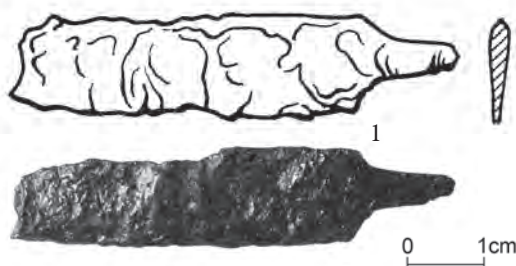
AU: Nedospělý jedinec, infans III, kolem 10 let.

UN: 1 podél pravého femuru vně, blíže k hlavici.

PN: 1. Nůž železný, zlomek, zkorodován, poškozen; max. d. 58 mm, š. 13,8 mm (oboustranně odsazený trn 9,2 mm), d. v terénu přibližně 75 mm.

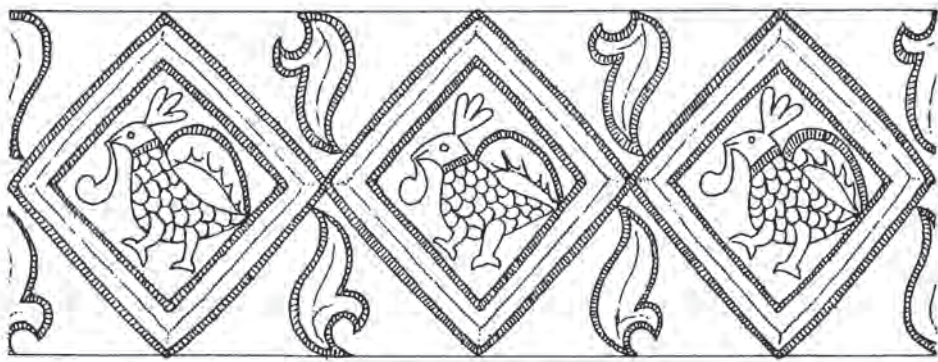
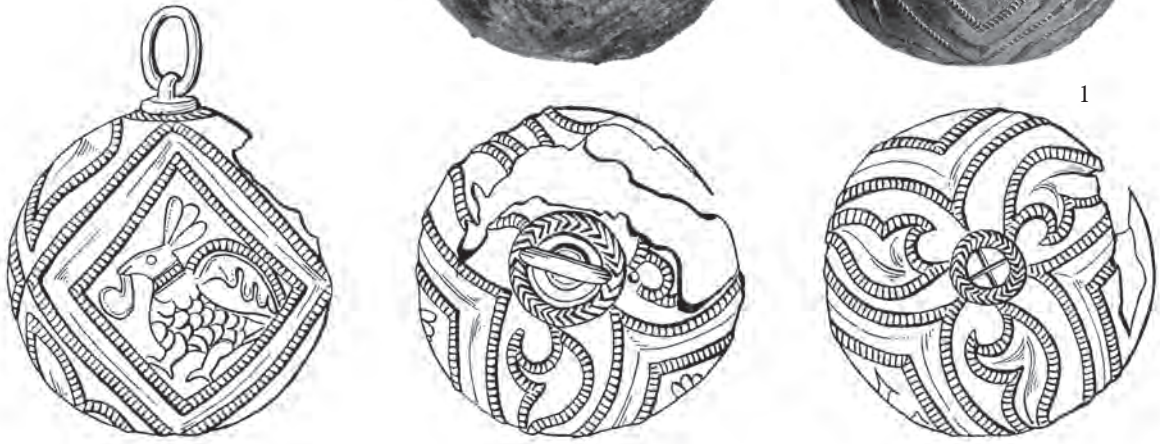
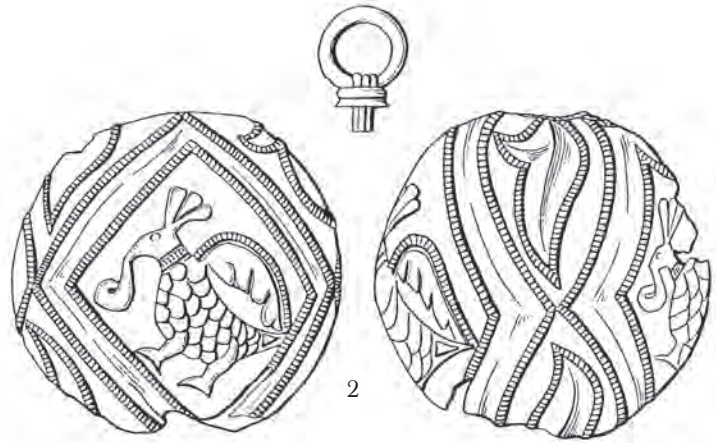
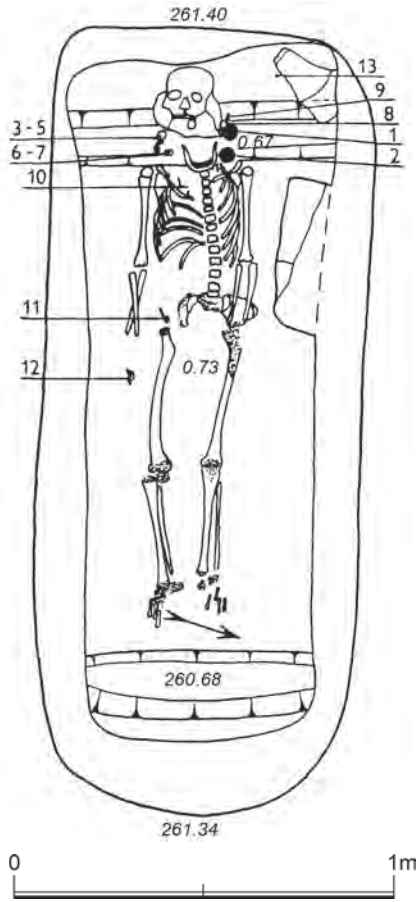
PO: Těsná skladba kostí může implikovat zavinití.

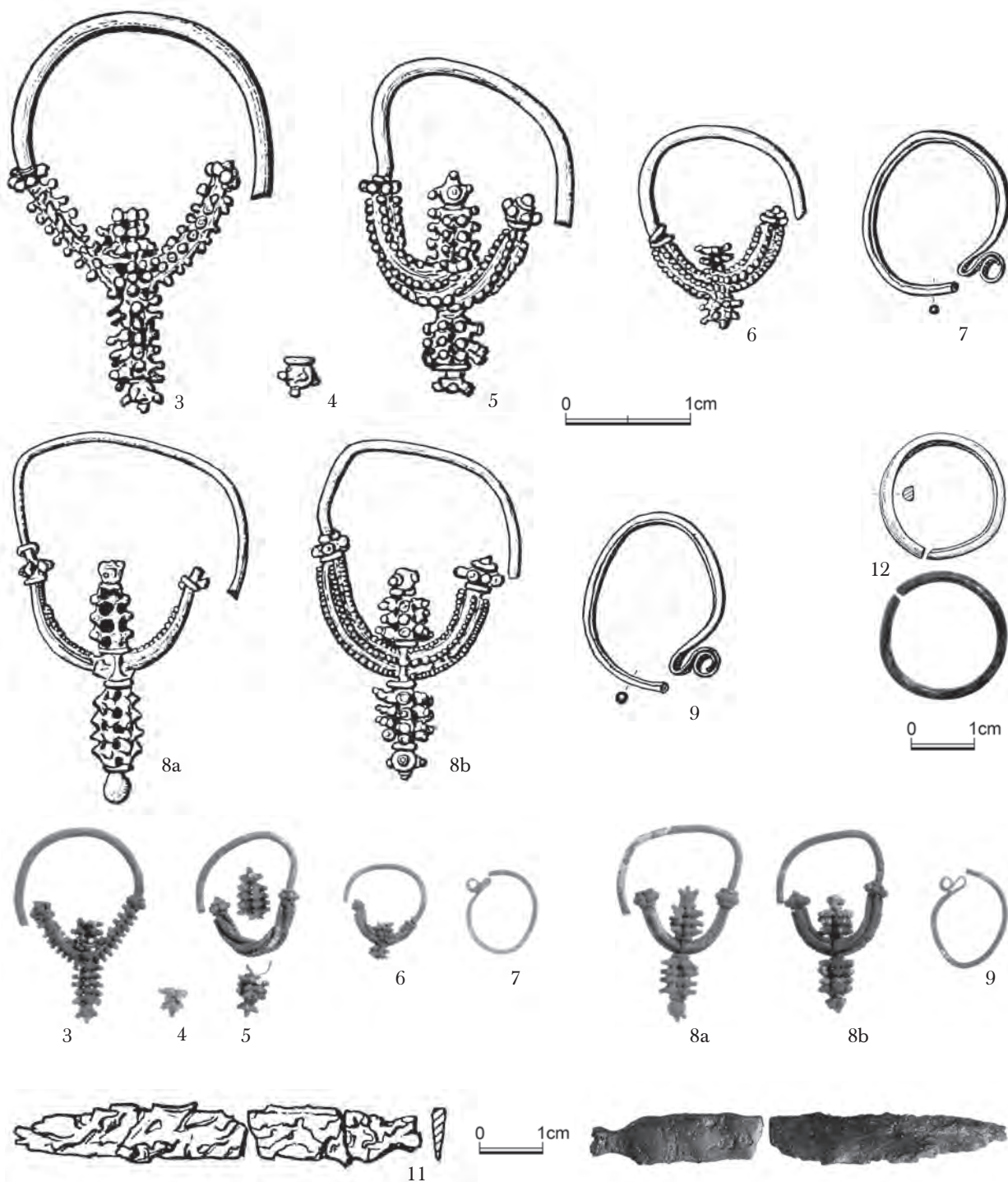
F-P: Bez inv. č.

H83
(7/72)

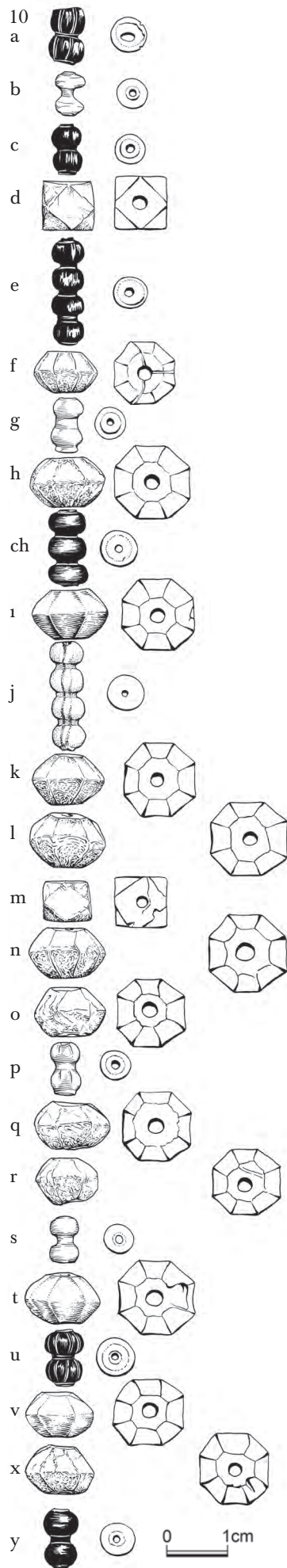

HJ: Obdélníkovitého půdorysu, silně zaoblený SZ roh, zaoblená V stěna; JZZ-SVV, A78°; 206 × 84 × 67 cm; dno 180 × 70 cm; při V a Z straně příčné žlábký š. 15–18 cm, hl. 6–7 cm.

KO: Mírně strávená; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla, levá ruka na pánvi; v SZ rohu jámy opukový kámen, po levé straně hrudi velký opukový kámen 40 × 11 cm; (JZZ-SVV?), A 78°? (258°?).

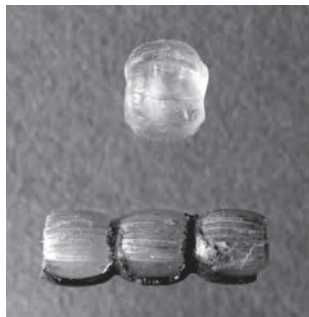
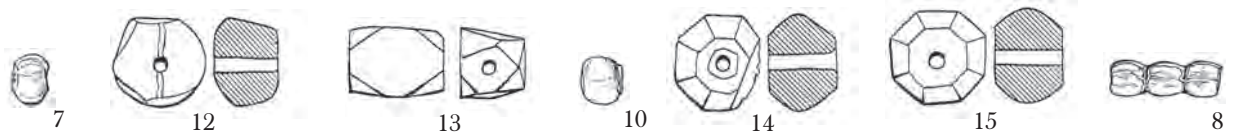
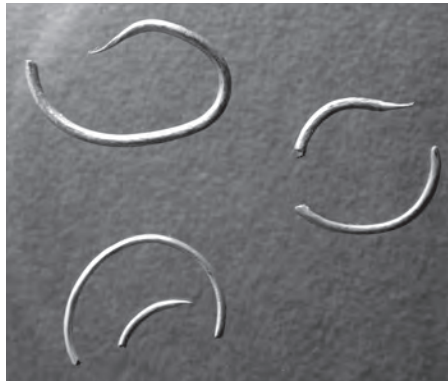
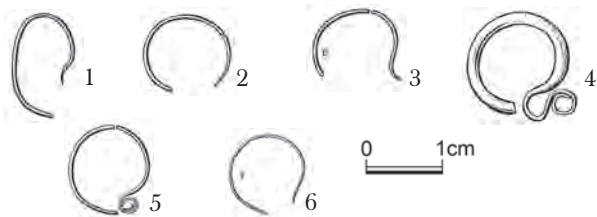
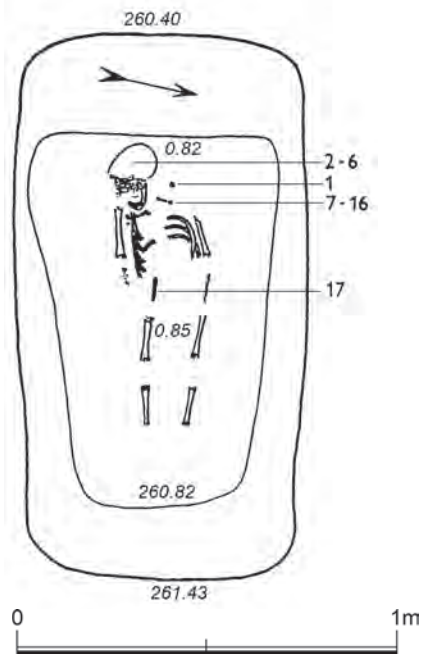
AU: Nedospělý jedinec, infans III, kolem 10 let.

UN: 1 na levé straně krku blíže maxilly; 2 blíže mandibuly; 3–7 po pravé straně lebky v mezeře mezi maxillou a mandibulou; 8a,b a 9 po levé straně lebky ve výši maxilly; 10 a–y v okolí klíčních kostí (pořadí je jen pravděpodobné, při vybírání kostí nebylo možno zachytit); 11 na pravé straně pánve; 12 na zbylém falangu pravé ruky; 13 v SZ rohu hrobové jámy poblíž kamene.

PN:

- 1.** Gombík měděný, zlacený, s motivem páva v kosočtverci; poškozen; Ø 44 mm, BP X/1.
  - 2.** Gombík měděný, zlacený, s motivem páva v kosočtverci; poškozen; Ø 44 mm, BP X/2.
  - 3.** Náušnice hrozníčkovitá, stříbrná; v. 31 mm, š. 20 mm, Ø drátu 1,1 mm, BP X/3.
  - 4.** Náušnice hrozníčkovitá, stříbrná (fragment koncový článek hrozníčku, rozpadlo se při konzervaci); Ø 3,2 mm, těsně po vyjmutí velikost a tvar asi jako č. 3, BP X/4.
  - 5.** Náušnice hrozníčkovitá, stříbrná, s tordovaným obloukem, hrozníčky v terénu odlomeny; v. 25,6 mm, Ø drátu 1,2 mm, BP X/5.
  - 6.** Náušnice hrozníčkovitá, stříbrná (poškozeno); max. v. 16 mm, š. 18 mm, Ø drátu 0,8 mm, BP X/6.
  - 7.** Záušnice esovitá, stříbrná, stopy zlacení; 13,3 × 12,2 mm; Ø drátu 0,8 mm.
  - 8a.** Náušnice hrozníčkovitá, dolní oblouk s řádkou granulí, stříbrná; v. 29 mm, š. 19 mm, Ø drátu 0,6 mm, BP X/8a.
  - 8b.** Náušnice hrozníčkovitá, stříbrná, dolní oblouk s řádkami granulí, v. 26 mm, š. 16 mm, Ø drátu 0,9 mm, BP X/8b.
  - 9.** Záušnice esovitá, stříbrná; 13 × 12,5 mm; Ø drátu 0,8 mm.
  - 10a.** Perla skleněná, segmentovaná, dvojdílná, modrá; d. 9,8 mm, Ø 6 mm.
  - 10b.** Perla skleněná, segmentovaná, dvojdílná, stříbřitá; d. 8 mm, Ø 6,4 mm.
  - 10c.** Perla skleněná, segmentovaná, dvojdílná, modrá; d. 9,7 mm, Ø 5,4 mm.
  - 10d.** Perla jantarová, krychlová s okosenými rohy; 9 mm.
  - 10e.** Perla skleněná, segmentovaná, čtyřdílná, modrá; d. 18,6 mm, Ø 5,5 mm.
  - 10f.** Perla jantarová, dvojkonická, osmiboká; d. 7 mm, Ø 12 mm.
  - 10g.** Perla skleněná, segmentovaná, dvojdílná, stříbřitá; d. 9,8 mm, Ø 6 mm.
  - 10h.** Perla jantarová, dvojkonická osmiboká; d. 8,5 mm, Ø 12,5 mm.
  - 10ch.** Perla skleněná, segmentovaná, trojdílná, modrá; d. 13 mm, Ø 6,2 mm.
  - 10i.** Perla jantarová, dvojkonická, osmiboká; d. 8,3 mm, Ø 11,7 mm.
  - 10j.** Perla skleněná, segmentovaná, čtyřdílná, žlutá; d. 19,3 mm, Ø 5,8 mm.
  - 10k.** Perla jantarová, dvojkonická, osmiboká; d. 8 mm, Ø 13,3 mm.
  - 10l.** Perla jantarová, dvojkonická, osmiboká; d. 9 mm, Ø 12,8 mm.
  - 10m.** Perla jantarová, krychlová, s okosenými rohy, 8,4 mm.
  - 10n.** Perla jantarová, dvojkonická osmiboká; d. 8,0 mm, Ø 12,5 mm.
  - 10o.** Perla jantarová, dvojkonická, osmiboká; d. 8,6 mm, Ø 12 mm.
  - 10p.** Perla skleněná, segmentovaná, dvojdílná, stříbřitá; d. 9,5 mm, Ø 5,4 mm.
  - 10q.** Perla jantarová, dvojkonická, osmiboká; d. 7 mm, Ø 12 mm.
  - 10r.** Perla jantarová, dvojkonická, osmiboká; d. 8 mm, Ø 11 mm.
  - 10s.** Perla skleněná, segmentovaná, dvojdílná, stříbřitá; d. 8,5 mm, Ø 5 mm.
  - 10t.** Perla jantarová, dvojkonická, osmiboká; d. 8,6 mm, Ø 12,4 mm.
  - 10u.** Perla skleněná, segmentovaná, dvojdílná, modrá; d. 9,8 mm, Ø 6,4 mm.
  - 10v.** Perla jantarová, dvojkonická, osmiboká; d. 7,4 mm, Ø 12 mm.
  - 10x.** Perla jantarová, dvojkonická, osmiboká; d. 8,5 mm, Ø 12,5 mm.
  - 10y.** Perla skleněná, segmentovaná, dvojdílná, modrá; d. 10,5 mm, Ø 5,4 mm.
  - 11.** Nůž, železný, zlomky; d. 64 mm, š. 8 mm.
  - 12.** Prsten bronzový, uvnitř plochý, vně oblý, otevřený; Ø 19,4 mm, Ø drátu 2,4 mm.
  - 13.** Vejce, dř. skořápek.
- PO:** Příměs infans - základy mléčného řezáku a 1. stoličky.
- F-P:** Bez inv. č. (1 - před a po konzervaci v 70. letech 20. století)

HJ: Obdélníkovitého půdorysu; 144 × 76 × 61 cm; JZZ–SVV, A75°; nepravidelně silně zešíkmené stěny; dno lichoběžníkovitého půdorysu; 99 × 65 cm (u hlavy) až 45 cm (u nohou).

KO: Hůře zachovaná, dosti strávená; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; lebka skloněna k pravému rameni; (Z–V), A?.

AU: Nedospělý jedinec, infans II, 1,5–2 roky.

UN: 1 vlevo od lebky; 2–6 pod lebkou; 7–16 v krajině krční; 17 v místech strávené pravé kyčelní kosti, v ose femuru. Sestava náhrdelníku: 7, 12, 13, 10, 14, 15, 8, 16, 9, 11.

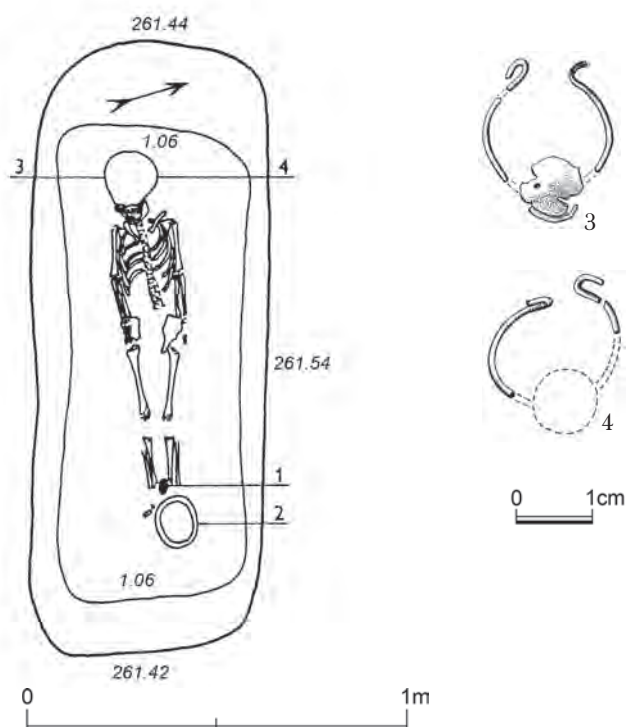
PN:

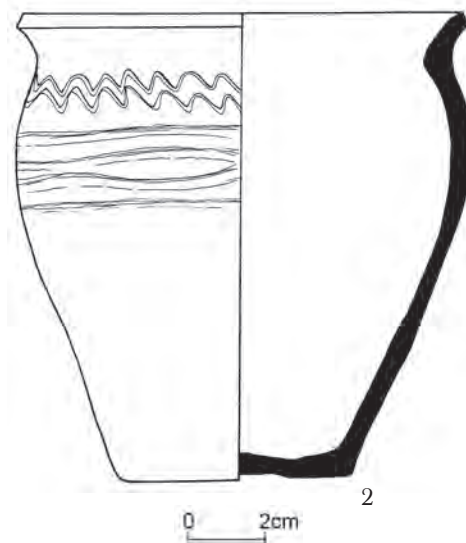
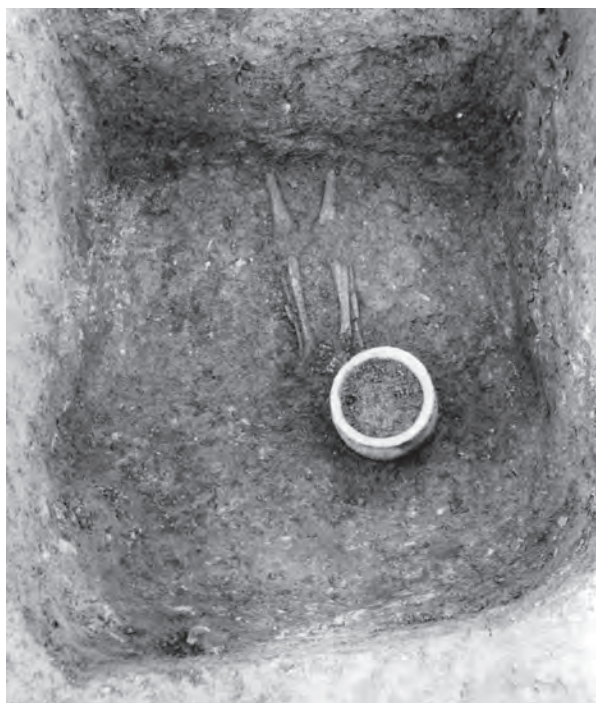
1. Záušnice s očkem?, stříbrná, poškozená; 9 × 14 mm, Ø drátu 0,8 mm.
2. Záušnice s očkem?, stříbrná, poškozená; 12 × 12? mm, Ø drátu 0,8 mm.
3. Záušnice s očkem?, stříbrná, poškozená; 12? × 11,5? mm, Ø drátu 0,8 mm.
4. Záušnice esovitá, stříbrná; 16 × 14 mm, Ø drátu 1,8 mm.
5. Záušnice s očkem, stříbrná, poškozená; 11,8 × 10,4 mm, Ø drátu 0,8 mm.
6. Záušnice s očkem?, stříbrná, poškozená; 12,2 × 10,4 mm, Ø drátu 0,6 mm.
7. Perla skleněná, segmentovaná, jeden díl, bezbarvá; d. 5 mm, Ø 6,4 mm, BP XXXI/7.
8. Perla skleněná, segmentovaná třídílná, zlatavá; d. 14,4 mm, Ø 4,8 mm, BP XXXI/8.
9. Perla skleněná, segmentovaná, jeden díl, modrá; d. 5,4 mm, Ø 5,4 mm, BP XXXI/9.
10. Perla skleněná, segmentovaná, jeden díl, stříbřitá; d. 5,2 mm, Ø 6,7 mm, BP XXXI/10.
11. Perla skleněná, segmentovaná, dvojdílná, modrá; d. 11,7 mm, Ø 6,4 mm, BP XXXI/11.
12. Perla jantarová, dvojkonická, šestiboká?, nepravidelná; d. 8,8 mm, Ø 12,8 mm, BP XXXI/12.
13. Perla jantarová, kvádříková, s okosenými rohy; průřez 9 × 8,4 mm, d. 12,2 mm, BP XXXI/13.
14. Perla jantarová, dvojkonická, osmiboká, poškozená; d. 9 mm, Ø 13 mm, BP XXXI/14.
15. Perla jantarová, dvojkonická, osmiboká, otřelá; d. 9 mm, Ø 12,4 mm, BP XXXI/15.
16. Perla jantarová, vícestěn nepravidelný s okosenými rohy; průřez 9 × 8 mm, d. 12 mm, BP XXXI/16.
17. Nůž železný (fragmenty), největší měřitelný d. 41 mm, v terénu min. 68 mm, max. š. 14 mm.

F-T: 45257 (nahore), 45258, 45259 (dole)

F-P: Bez inv. č.

H86
(32/73)

HJ: Obdélníkovitého půdorysu, silně zaoblené rohy, mírně zaoblená celá Z strana; 160 × 62 × 38 cm; SZZ-JVV, A109^o; silně zešíkmené stěny zvláště na Z a V; dno 123 × 50 cm.

KO: Poměrně dobře zachovaná, částečně strávená; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla, levá ruka pod okrajem pánve, lebka nepatrně pootočená k pravé straně; SZZ-JVV, A105^o (285°).

AU: Nedospělý jedinec, infans II, 4 roky.

UN: 1 mezi kotníky nohou; 2 v prodloužení levé nohy, na dně; 3 po pravé straně lebky za uchem; 4 jako 3, na opačné straně.

PN:

1. Vejce, shluk rozdrčených skořápek.

2. Nádoba hliněná, hrnec, dno drsné se stopami podsýpky, celkový tvar štíhlejší, vejčitý, okraj jednoduchý ven vyhnutý, kuželovitě seříznutý. Výzdoba na podhrdlí složená ze dvou drobných a jednoduchých, ostrých až klikatkovitých vlnic, mírně překlopených vlevo (náznak, že vlnice byla zhotovena hřebenem o několika zubech ale o nestejně výšce; krajní zuby vytvářející vlnice byly nepatrně vyšší). Pod vlnicí velmi mělká, špatně zřetelná, nepravidelná, až čtyřnásobná šroubovice. Hlína makroskopicky ostřena, barva hnědá, přecházející do tmavošedé až černé, zvláště uvnitř, výpal oxidační; uvnitř i vně stopy uhlazování povrchu vertikálním směrem; v horní části nádoby stopy hrncířského kruhu. V. 121 mm, Ø dna 63–65 mm, Ø výdutě 122 mm, Ø ústí 115–120 mm.

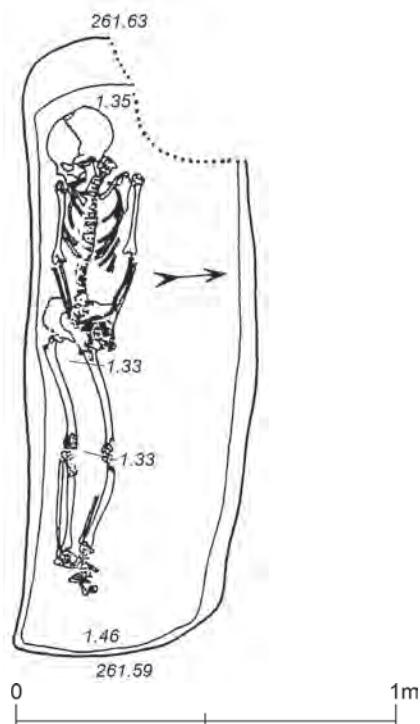
3. Náušnice bubínková bronzová s jedním plochým čočkovitým bubínkem, připojeným na velmi tenký drátěný oblouk uzavřený na obou koncích háčky (silně fragmentární stav); Ø bubínku 8 mm, v. bubínku 4,4 mm, Ø oblouku 17 mm, Ø drátu 0,6 mm.

4. Náušnice bubínková bronzová s jedním plochým čočkovitým bubínkem; obdobná č. 3, fragmentární, rozpadlá; neměřitelná.

PO: Těsná skladba kostí může implikovat zavinutí.

F-T: 45292 (s. 156), 45293 (s. 157)

H87 (29/73)

Porušení - pravděpodobně porušen hrobem H89 v SZ rohu.

HJ: Poněkud nepravidelného, prohnutého obdélníkovitého půdorysu (nepravidelné zaoblené rohy); 162 × 61 × 28 cm; Z-V, A96°; vanovité dno 148 × 53 cm.

KO: Uložena v J polovině hrobové jámy těsně podél stěny; poměrně dobře zachovaná, částečně strávená; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla, ruce složeny v klíně na levé pánevní kosti; lebka na pravém spánku, mírně posunuta směrem k hrudi; nohy pootočené k levé straně; (Z-V), A96°? (276°?).

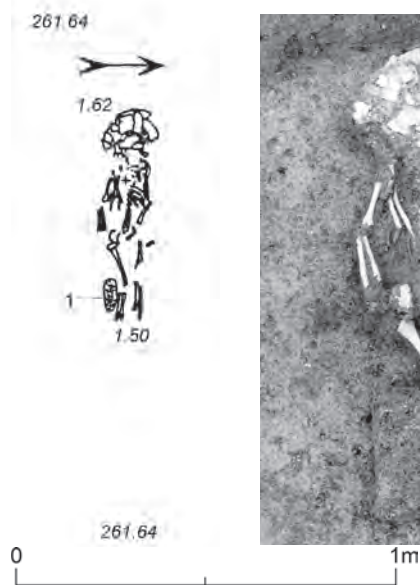
AU: Nedospělý jedinec, infans III, 9–10 roků.

UN: Bez nálezů.

PO: Pravděpodobná následnost vyplývá z polohy hrobových jam. Na obou stranách za uchem lebka zbarvena od patiny do zelena - patrně od prokorodované rozpadlé záušnice.

F-T: 45288

H88 (30/73)

Superpozice. H88 překrýval hrob H89. Viz H89.

HJ: Nejistitelného tvaru; ? × ? × asi 14 cm; A?; barvou zásypu i strukturou splývala s výplní hrobu H 89, do níž byla zapuštěna.

KO: Hůře zachovaná, dosti strávená; natažená poloha na zádech, s pažemi podél těla; levá ruka položena na zbytek levé pánevní kosti; Z-V, A 91° (271)°.

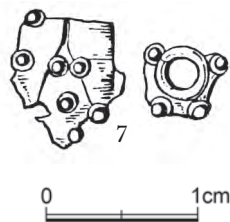
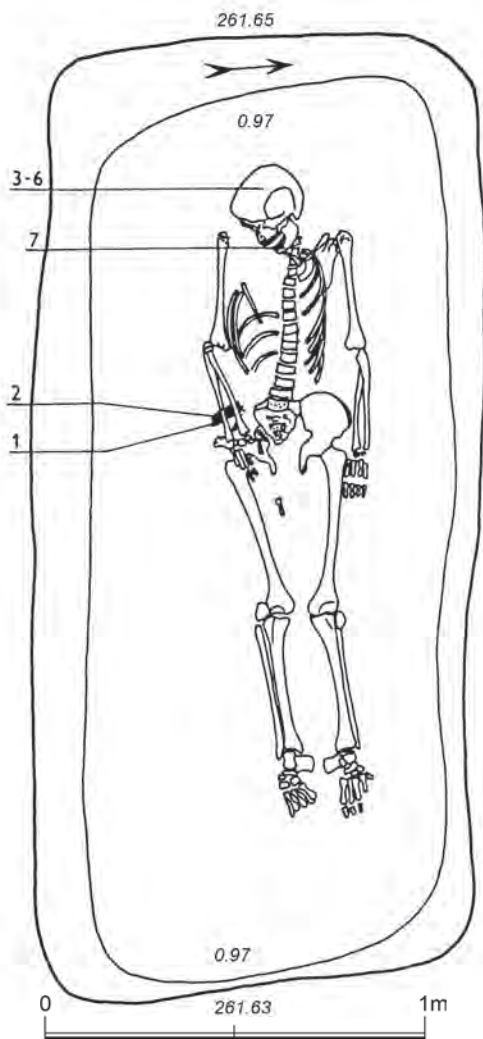
AU: Nedospělý jedinec, pravděpodobně infans I.

UN: 1 vně pravé nohy vedle kolena.

PN: 1. Vejce, drť skořápek.

PO: Nepatrně zapuštěn do H89, ale s ním nemá přímou souvislost a je mladší.

F-T: 45289

Superpozice - porušen (?) hrobem H88 a porušoval hrob H87 - viz H87 a H88.

HJ: Obdélníkovitého půdorysu, silně zaoblené rohy; 247 × 119 × 68 cm; Z-V, A94°; dno 230 × 95 cm.

KO: Dobře zachovaná, mírně strávená, hlavně v partii hrudního koše; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; pravá ruka na pravé pánevní kosti; lebka na pravém spánku, nakloněna k pravému rameni; (Z-V, A91? (271°?); (poloha kostry nedovoluje jednoznačné určení).

AU: Dospělý jedinec, adultus II, žena.

UN: 1 a 2 pod dolní částí pravého předloktí, vedle sebe napříč kostí; jeden nůž směřoval hrotem k páteři, druhý opačně; 3-6 ve shluku pod lebku; 7 pod mandibulou na její pravé straně.

PN:

1. Nůž železný, zkorodovaný, tvarově blíže neurčitelný; d. v terénu 92 mm, po konzervaci 74 mm (břitva?), š. 13 mm.

2. Nůž železný, fragment silně zkorodovaný se stopami dřevěné pochvy; d. 81 mm, max. š. 12 mm.

3. Náušnice hrozníčkovitá, stříbrná (mírně poškozená); v. 21 mm, š. 11 mm, Ø drátu 0,9 mm, BP XI/3.

4. Náušnice hrozníčkovitá, stříbrná (mírně poškozená); v. 23 mm, š. 11,4 mm, Ø drátu 0,9 mm, BP XI/4.

5. Náušnice hrozníčkovitá, stříbrná (dosti poškozeno); max. v. 17 mm, š. 12,5 mm, Ø drátu 0,9 mm, BP XI/5.

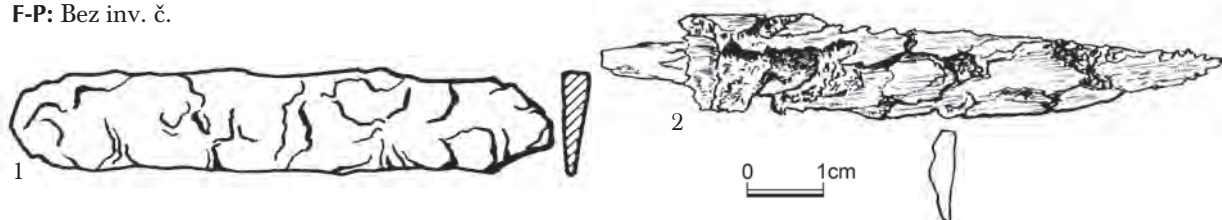
6. Náušnice hrozníčkovitá, stříbrná (mírně poškozeno); v. 22 mm, š. 13,5 mm, Ø drátu 0,9 mm, BP XI/6.

7. Perla oválná, stříbrná, hrubě granulovaná (silně poškozeno, fragment); neměřitelné, Ø patrně do 8 mm.

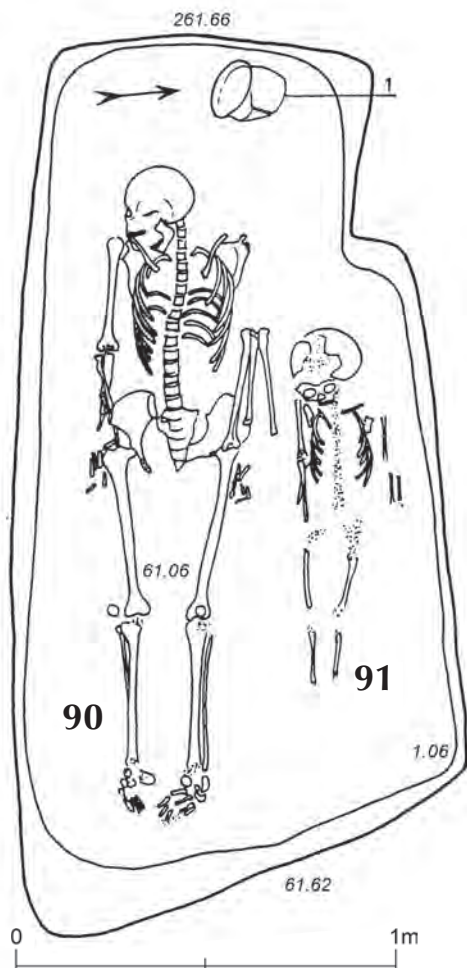
PO: Z terénního pozorování nelze bezpečně určit současnost H88 a H89.

F-T: 45290, 45291 (použit).

F-P: Bez inv. č.

H90
(19/72)

Porušení - porušen hrobem H91. Viz H91.

HJ: Obdélníkovitého půdorysu s V stěnou lichoběžníkovitě zešíkmenou; zachované rohy víceméně zaobleny; 232 × max. zachovaná š. 83 × 60 cm; (Z-V), A?; dno 216 × max. zachovaná š. 78 cm.

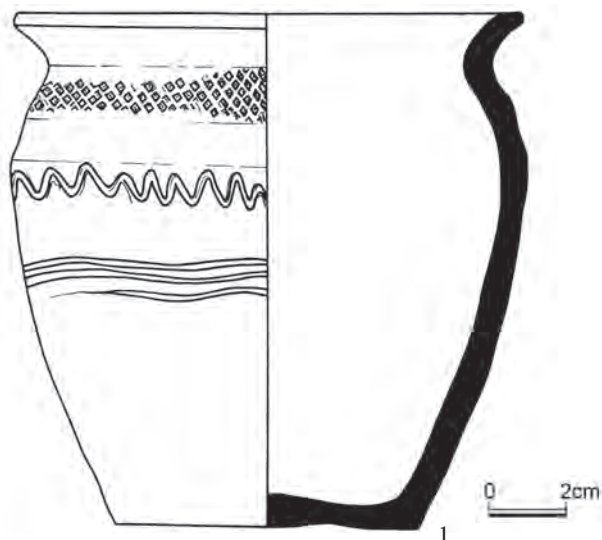
KO: Dobře zachovaná, mírně strávená; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; lebka pootočená k pravému rameni; dislokace levého humeru zřejmě díky zapaštění pohřbu v H 91; Z-V, A95°(275°).

AU: Dospělý jedinec, adultus I, žena.

UN: 1 za hlavou kostry, blíže osy hrobu při Z stěně.

PN: 1. Nádoba hliněná, hrnec; dno hladké s nepatrnými stopami podsýpky, tělo širší, celkový tvar vejčitý; okraj ven vyhnut, zaoblen, nahoře vodorovně seříznut. Výzdoba na největší výdutí: dole tři až čtyřnásobný pás rýh (šroubovice?), jednoduchá, rytá, ostrá až klikatá vlnice, šikmo vpíchaný pás provedený čtyřzubým hřebenem; hlína s makroskopickým ostrivem, barva hnědavá přecházející do černá; uvnitř zcela černá; začazené lomy; výpal oxidační. V. 135 mm, Ø dna 79 mm, Ø výdutě 135-152 mm, Ø ústí 135-152 mm.

PO: Pro možné porušení hrobem H91 by mohla svědčit dislokace levého humeru; rozlišení výplní bylo nezřetelné.

Porušení - porušil hrob H90. Viz H90.

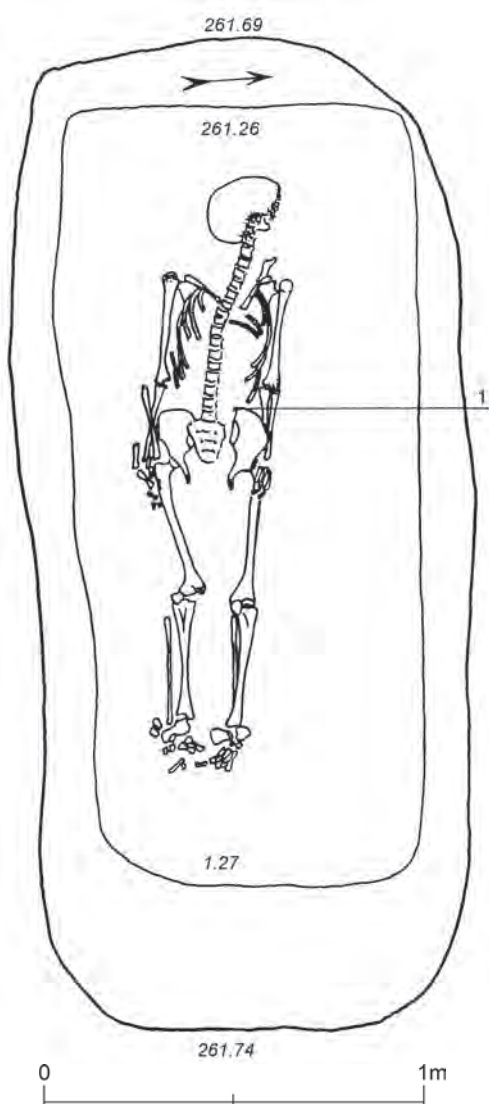
HJ: Původně pravděpodobně obdélníkovitého půdorysu; Z část a J stěna nezřetelné vlivem proříznutí hrobu H 90; d. pravděpodobně 165 × ? (nerekonstruovatelná) × asi 56 cm; (Z-V), A?; dno 147 × ? cm (nerekonstruovatelné).

KO: Silně strávená; natažená poloha na zádech, paže podél těla; dislokace levého předloktí; Z-V, A95° (275°).

AU: Nedospělý jedinec, infans II, kolem 5 let.

UN: Bez nálezů.

H91
(20/72)

Superpozice - H92A překrývá H92B. Viz H92B.

HJ: Obdélníkovitého půdorysu, silně zaoblené rohy - SZ roh nepravidelně; 260 × 120 × 36 cm; Z-V, A92°; silně zešikmené stěny, nejvíce na V; dno 205 × 95 cm.

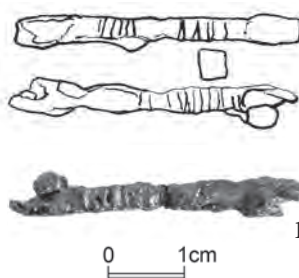
KO: Dobře zachovaná, nepatrně strávená; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; levá ruka pod kyčelní kostí, pravá přes okraj pánve; radius a ulna pravé ruky překříženy; lebka pootočená k levému rameni; (Z-V), A94°?.

AU: Dospělý jedinec, senilis, žena.

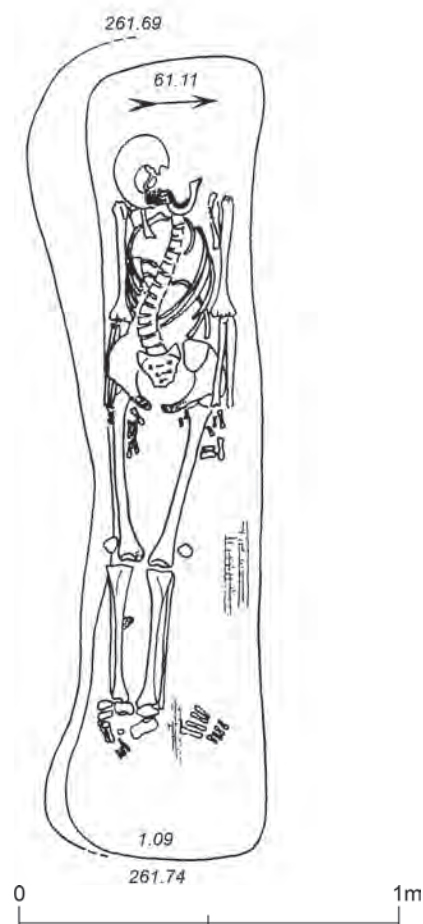
UN: 1 na vrcholu levé kyčelní kosti.

PN: 1. Zlomek železa, silně zkorodováno; zlomek železa hraněného průřezu s rozšířenými, ulomenými (?) konci, na stranách rovnoběžné rýhy po nasekávání nebo kování (?); max. d. 38 mm, Ø 4 × 5 mm.

H92A
(11/72A)

H92B (19/72)

Superpozice - H92b překryt hrobem H92A. Viz H92A.

HJ: Ve dně 92A; přibližně obdélníkovitého půdorysu, S stěna společná s 92A; max. 224 × min. 68–80 × 61 cm; (Z–V), A?; dno 210 × 48–52 cm.

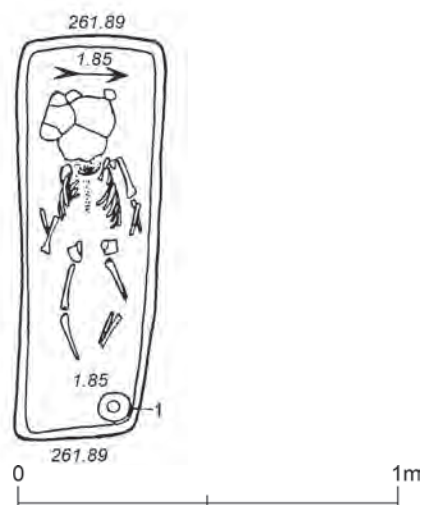
KO: Dobře zachovaná; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; pravá ruka pod kyčelní kostí, levá přes okraj pánve; dislokace mírné: lebka vysunutá k pravému rameni; páteř obloukovitě prohnutá; ve výši kolen levé nohy stopy dřeva v prachovém stavu (prkno?) (zach. část 20 × 8 cm); menší stopa dřeva poblíž levé patní kosti na dně; Z–V, A94° (274°).

AU: Dospělý jedinec, senilis, muž.

UN: Bez nálezů.

PO: H92A relativně mladší než H92B.

H93 (12/72)

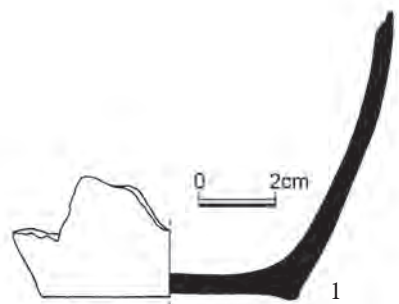
HJ: Obdélníkovitého půdorysu; 105 × 38 × 4 cm; Z–V, A88°; dno 98 × 33 cm.

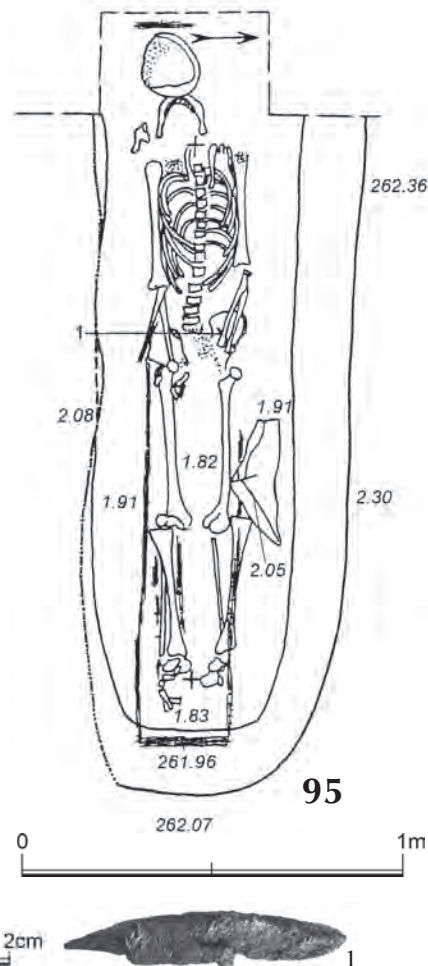
KO: Špatně zachovaná, částečně strávená; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; nohy v kolenou mírně v kolenou vně vybočeny, každá na opačnou stranu; dislokace: rozvalené kosti lebky, kosti pravé ruky; Z–V; A88° (268°).

AU: Nedospělý jedinec, infans II, kolem 2,5 let.

UN: 1 v SV rohu hrobové jámy.

PN: 1. Nádoba hliněná (hrnec); poškozená, zachována spodní část; dno s náznakem obvodové lišty a podsýpkou; ostřívo makroskopické, výpal oxidační, barva vně šedohnědá, uvnitř až černá; černé očazení i přes lomy. Ø dna 65 mm, max. v. 74 mm.

H94
(1/75)

HJ: Přesněji neurčitelná; A?; poškozeno výkopem pro kabel; zachována pouze část dna.

KO: Dobře zachovaná, mírně strávená; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; levá ruka pod okrajem pánve; JZZ-SVV, A75° (255°).

AU: Dospělý jedinec, matusus II, žena.

UN: Bez nálezů.

PO: Vztah k sousednímu H95 nelze určit.

F-T: 50763, 50764 (použit H94 vlevo)

HJ: Blíže neurčitelného tvaru, patrně původně obdélníkovitá, užší strany patrně zaoblené; min. 205 × 72 × 54 cm; (Z-V), A?; dno min. d. 190 × 54 cm.

KO: Místy strávená; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; obě ruce na kyčelních kostech; dislokace končetin mírné, lebka vysunuta k Z, mandibula ležela obráceně; kostra celkově velmi úzce stěsnána; dřevěné obložení (překrytí?) ve V části; s. 2 cm; stopa obdobného obložení na Z straně za lebku a v partii nohou na S i J straně kostry; prachové stopy dřeva pod celou kostrou. Při S straně podél levého femuru opukový kámen 33 × 12 cm; Z-V, A90° (270°).

AU: Dospělý jedinec, matusus II, žena.

UN: 1 na levé kyčli, pod levou ulnou a radiem.

PN: 1. Nůž železný s dole odsazeným trnem (fragment, silně zkorodováno); v terénu přibližně d. 75, š. 13 mm.

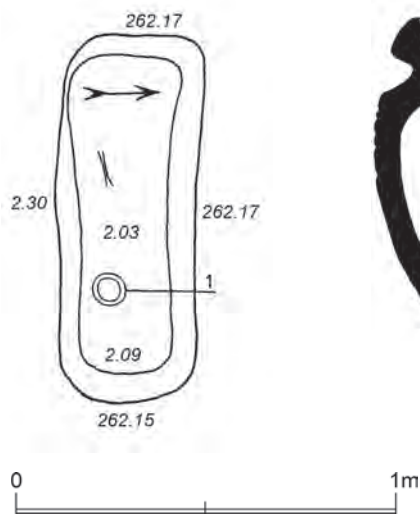
PO: Z část hrobu zasahovala do bloku pod stromem, v němž mohla být zkoumána pouze lebka a její bezprostřední okolí, až po Z konec dřevěného obložení. Dislokace lebky však nesouvisí s výsadbou stromu. Vztah k sousednímu hrobu H94 nelze určit; situace příliš narušena. Příměs - zlomek dolní čelisti dítěte infans II a jeden stálý zub dospělého jedince.

F-T: 50764 (vpravo nahoře), 50765 (vlevo dole)

F-P: Bez inv. č.

H95
(2/75)

H96
(4/75)

HJ: Obdélníkovitého půdorysu, silně zaoblené rohy; 96 × 38 × 27 cm; Z-V, A86°; dno 84 × 30 cm.

KO: Téměř zcela strávená; zachována pouze část pravého humeru; poloha neurčitelná; A?

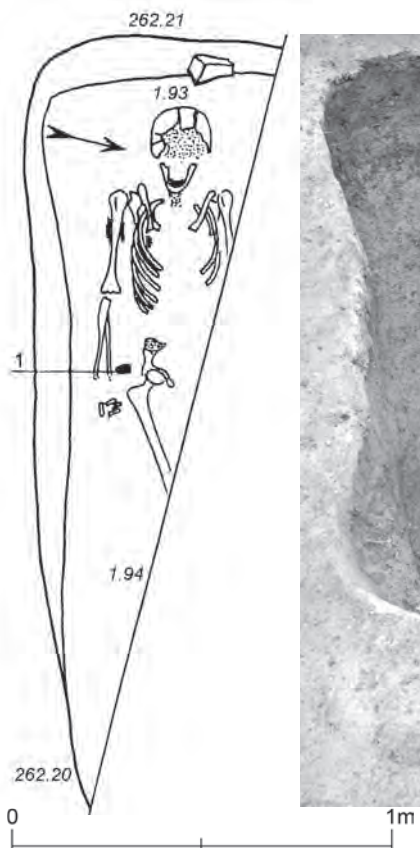
AU: Nedospělý jedinec, infans, malé dítě.

UN: 1 J od osy hrobu ve V polovině.

PN: 1. Nádoba hlíněná, hrnec; dno mírně drsné se zatlačeným kusem minerálu, s výraznou obvodovou lištou. Celkový tvar nižší až stlačený, náběh na tvar soudečkovitý, okraj kalichovitý, jen málo ven vyhnut. Výzdoba na mírně odsazeném podhrdlí tvořena až pěti (šesti?) závitů nepravidelně ryté šroubovice. Hlína s makroskopickým ostřivem, hnědý, místy začernalý okr, výpal oxidační, stopy lepení dobře patrný na povrchu i uvnitř, povrch drsný bez stop obtáčení; v. 80–84 mm, Ø dna 67 mm, Ø výdutě 98 mm, Ø okraje až 92 mm.

F-T: 50767 (použit), 50768

H97
(5/75)

HJ: Silně poškozená, původně zřejmě obdélníkovitého půdorysu, zachován JZ zaoblený roh; max. zachovaná d. 204 × max. zachovaná š. 85 × 28 cm; (Z-V), A?; jáma odříznuta po úhlopříčce opukovou novověkou zdí; dno rozměry?.

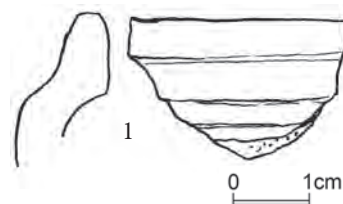
KO: Částečně strávená; natažená poloha na zádech s paží podél těla; zdí byla odříznuta většina levé části kostry, z pravé části zničeno vše od poloviny femuru; za hlavou menší opukový kámen 13 × 8 cm; pod pravým humerem stopy dřevěné vlákniny; (Z-V), A?.

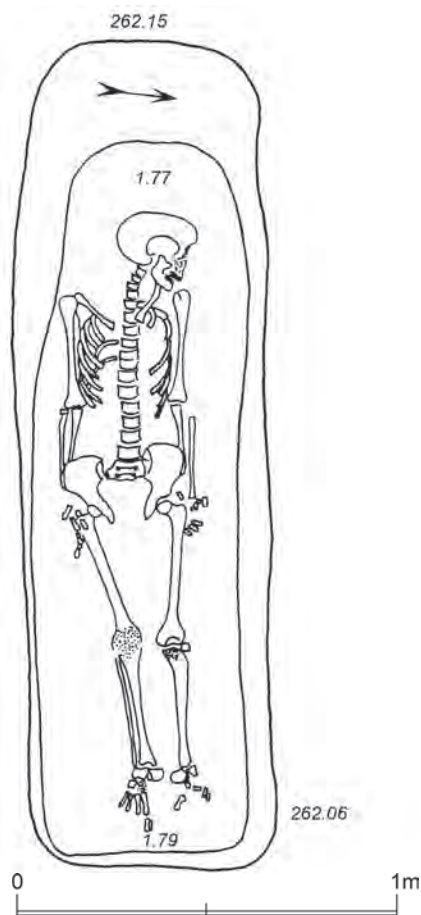
AU: Dospělý jedinec, senilis, žena.

UN: 1 vpravo od pravé kyčle.

PN: 1. Keramický zlomek, fragment okraje (poškozený v terénu), s náběhem na malý vzhůru vytažený okraj; 22 × 28 mm, Ø hrdla 120 mm.

F-T: 50769

H98
(8/75)

HJ: Obdélníkovitého půdorysu, silně zaoblené rohy; 217 × 64 × 38 cm; Z-V, A81°; situace byla špatně čitelná; dno 186 × 53 cm.

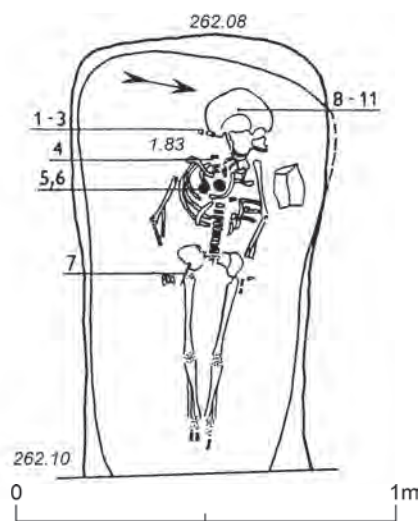
KO: Dobře zachovaná, nepatrně strávená; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla, ruce částečně zasunuty pod pánev; lebka natočena k levému rameni; (JZZ-SVV), A76°? (256°?).

AU: Dospělý jedinec, adultus/maturus?, žena.

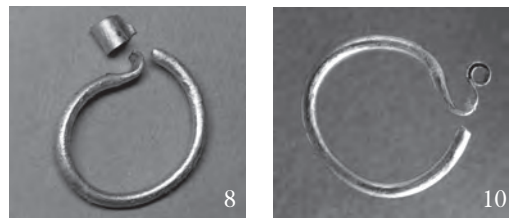
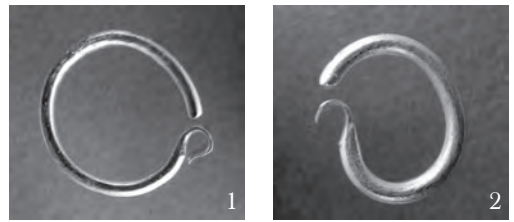
UN: Bez nálezů.

PO: Příměs: V antropologické laboratoři byly určeny zlomky ještě dalšího mladého dospělého jedince, juvenis/adultus I. (fragменты mozkovny, část čelisti, 8 zubů a část paže); vše uloženo při dně hrobové jámy, těsně pod výše popsaným skeletem. Patrně z narušeného staršího pohřbu - bez nálezů.

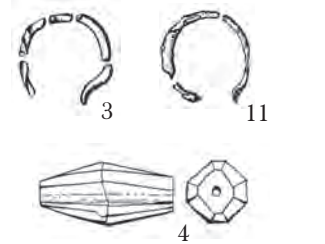
F-T: 50778, 50779 (použit)

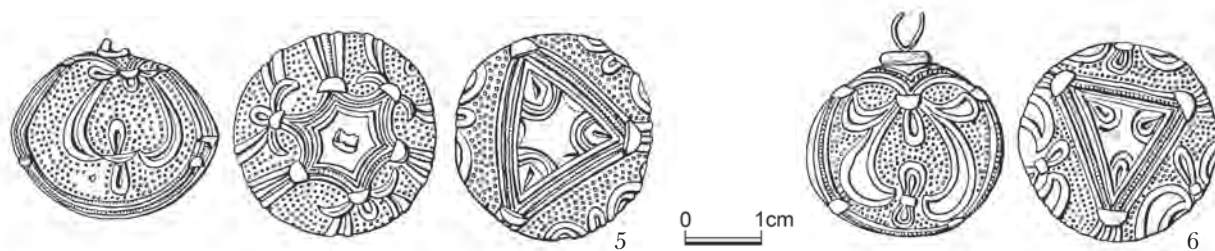

H99
(9/75)

0 1cm

HJ: Obdélníkovitého půdorysu; na V straně poškozena trativodem, na Z straně zaoblené rohy; max. d. 116 × 66 × 25 cm; (Z-V), A79°?; v SZ rohu stěna podebrána; dno max. d. 110 × 63 cm.

KO: Špatně zachovaná, poškozená, dosti strávená; natažená poloha na zádech, paže pokrčeny; lebka uložena na přímo; dislokace horní části: maxilla vysunuta k levému rameni, pravá paže mírně dislokována; při levém humeru ležel kámen (křemenec); Z-V, A87° (267°).

AU: Nedospělý jedinec, infans II; 2,5–3,5 roku.

UN: 1–3 na pravé straně lebky; 4 nad pravou claviculou; 5 a 6 na pravé straně hrudníku; 7 při pravém femuru; 8–11 nalezeny dodatečně pod lebkou na levé straně.

PN:

1. Záušnice esovitá (es odlomeno), stříbrná; 13,3 × 13 mm, Ø drátu 1 mm.
2. Záušnice esovitá (es odlomeno), stříbrná; max. 11,0 × 12,6 mm, Ø drátu 1,3 mm.
3. Záušnice pravděpodobně esovitá, bronzová (zlomky); Ø přibližně 13? mm, Ø drátu max. 1,6 mm.
4. Perla křišťálová, dvojkonická, symetrická, protáhlá, osmiboká, nepravidelná; Ø 9 mm, d. 17,7 mm.
5. Gombík měděný zlacený, na spodní straně sférický trojúhelník, srdcovitý vegetabilní motiv, trojnásobný v „arkádě“; Ø 27 mm, BP XII/5.
6. Gombík měděný, zlacený, na spodní straně sférický trojúhelník, srdcovitý vegetabilní motiv, trojnásobný v „arkádě“; původní otisk látky řídké plátňové vazby; Ø 27 mm.
7. Nůž železný, zlomky; d. v terénu přibližně 68 mm, po konzervaci 62 mm, max š. 12 mm.
8. Záušnice esovitá, stříbrná; 13 × 13,4 mm; Ø drátu 1,1 mm.
9. Záušnice esovitá (es odlomeno), stříbrná; 12,8 × 13 mm, Ø drátu 1,1 mm.
10. Záušnice esovitá, stříbrná; 13,6 × 12,5 mm, Ø drátu 1,1 mm.
11. Záušnice esovitá? bronzová (fragmenty); Ø přibližně 11 mm, Ø drátu 1–1,5 mm.

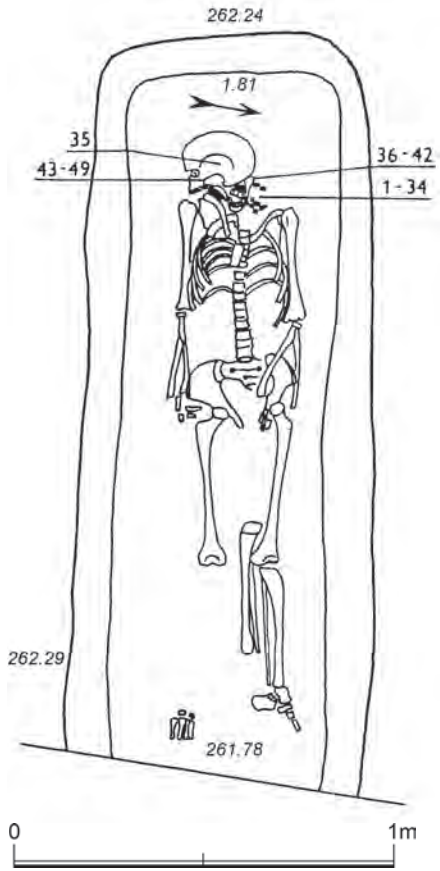
PO: Esovitá zakončení bylo možno dobře pozorovat v terénu, t.j. před konzervací.

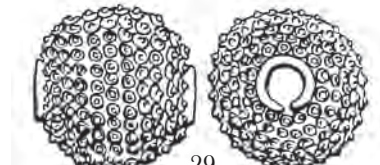
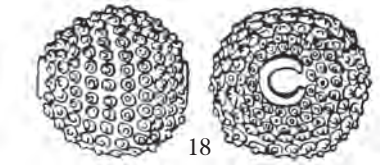
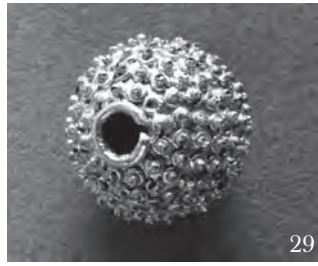
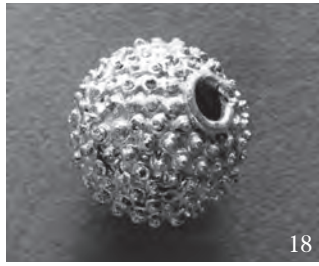
F-T: 50781 (s. 165 vpravo dole), 50782 (s. 166 vlevo nahoře), 50783 (s. 166 vlevo dole), 50784 (s. 165 vlevo dole)

F-P: Bez inv. č.

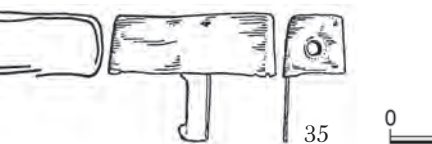
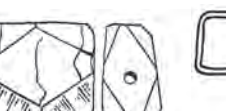
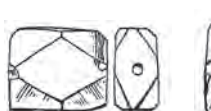
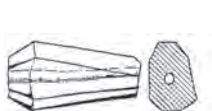
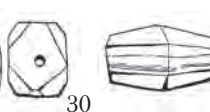
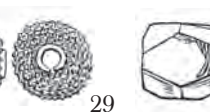
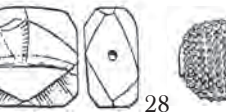
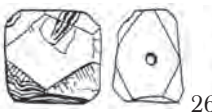
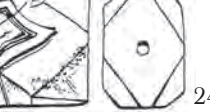
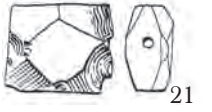
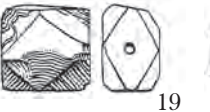
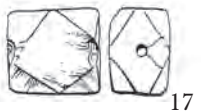
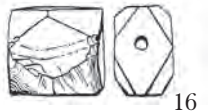
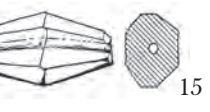
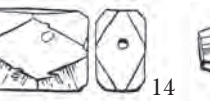
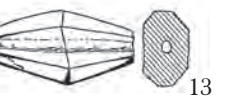
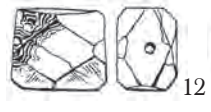
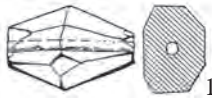
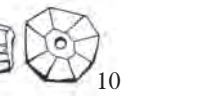
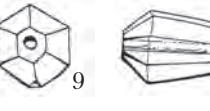
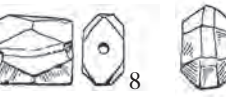
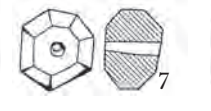
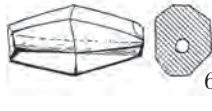
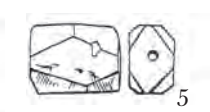
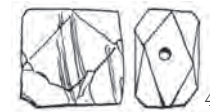
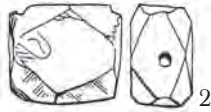
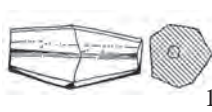

H100
(7/75)

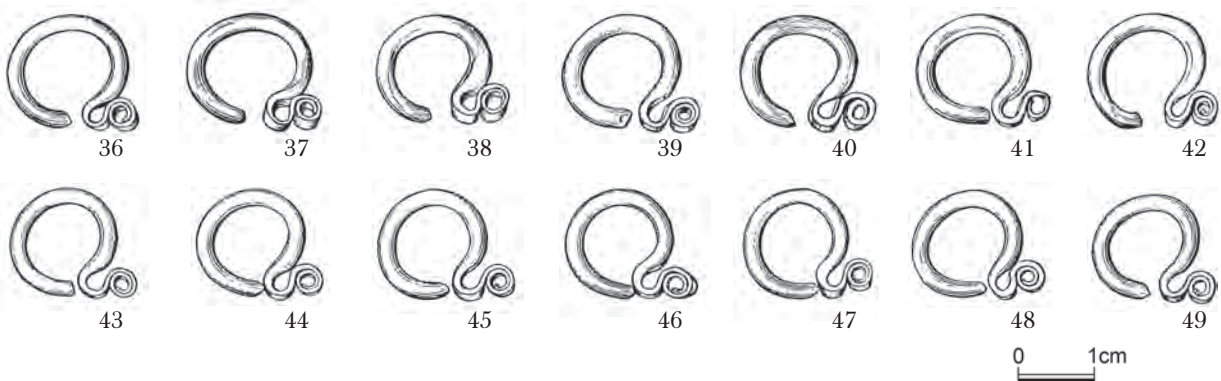
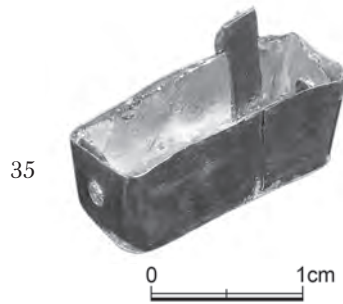
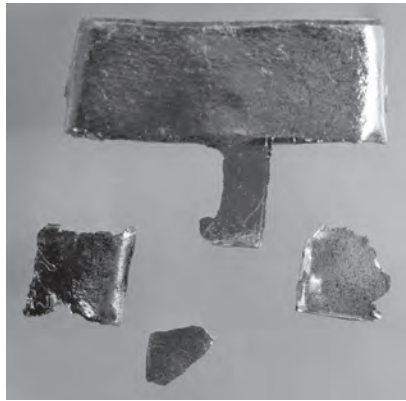

0 1cm

0 1cm

HJ: Obdélníkovitého půdorysu; max. d. 200 × 80 × 51 cm; JZZ–SVV, A78^o; V část odříznuta novověkou opukovou zdí; dno max. d. 189 × 58 cm.

KO: Velmi dobře zachovaná, nepatrně strávená; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; lebka původně na týlu, přímo; dislokace: horní část lebky pootočena a mírně posunuta k pravému rameni, výrazně dislokovány tibia a fibula pravé nohy; levý radius vychýlen do pánve; JZZ–SVV, A76^o (256°).

AU: Dospělý jedinec, adultus I, žena.

UN: 1–34 kolem mandibuly a krční partie; 35 pod lebku; 36–42 na pravé straně pod lebku; 43–49 na levé straně pod čelistním kloubem. Pořadí perel náhrdelníku 1–34.

PN:

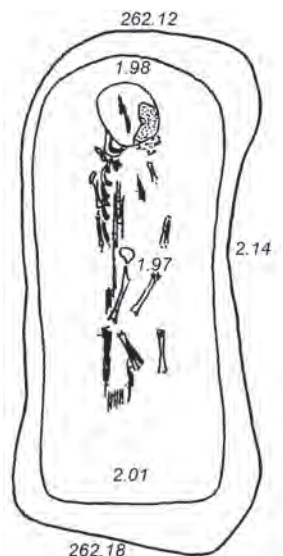
1. Perla křišťálová, dvojkonická, symetrická, protáhlá, sedmiboká, nepravidelná (jedna strana větší, téměř plochá); Ø 7,9 mm, d. 17,6 mm, BP XXXII/1.
2. Perla chalcedon, kvádříková plochá s okosenými rohy; 13 × 8 × d. 15 mm, BP XXXII/2.
3. Perla křišťálová, dvojkonická, symetrická, protáhlá, osmiboká, velmi nepravidelná; Ø 6,7–9,0 mm, d. 20 mm, BP XXXII/3.
4. Perla chalcedon, kvádříková plochá s okosenými rohy; 12 × 8,3 × d. 13 mm, BP XXXII/4.
5. Perla chalcedon, kvádříková plochá s okosenými rohy; 9,6 × 6 × d. 12 mm, BP XXXII/5.
6. Perla křišťálová, dvojkonická, symetrická, protáhlá, osmiboká, nepravidelná; Ø 7,4–9,5 mm, d. 17,6 mm, BP XXXII/6.
7. Perla křišťálová, dvojkonická, s facetovou střední ploškou, sedmiboká; Ø 10 mm, d. 7,0 mm, BP XXXII/7.
8. Perla chalcedon, kvádříková plochá s okosenými rohy; 9,6 × 5,5 × d. 10,4 mm, BP XXXII/8.
9. Perla chalcedon, dvojkonická, s facetovou střední ploškou, šestiboká; Ø 10–11 mm, d. 7,4 mm, BP XXXII/9.
10. Perla křišťálová, dvojkonická, asymetrická, protáhlá, osmiboká; Ø 10 mm, d. 19,4 mm, BP XXXII/10.
11. Perla křišťálová, dvojkonická, symetrická, protáhlá, osmiboká, nepravidelná; Ø 8–11,6 mm, d. 16,7 mm, BP XXXII/11.
12. Perla chalcedon, kvádříková plochá s okosenými rohy; 10 × 7,5 × d. 11,8 mm, BP XXXII/12.
13. Perla křišťálová, dvojkonická, symetrická, protáhlá, osmiboká; Ø 6–9,4 mm, d. 18,4 mm, BP XXXII/13.

14. Perla chalcedon, kvádříková plochá s okosenými rohy; $11 \times 6,7 \times d. 14$ mm, BP XXXII/14.
15. Perla křišťálová, dvojkonická symetrická, protáhlá, osmiboká, nepravidelná; $\varnothing 7-9,5$ mm, d. 17,8 mm, BP XXXII/15.
16. Perla chalcedon, kvádříková plochá s okosenými rohy; $11,8 \times 7,8 \times d. 13$ mm, BP XXXII/16.
17. Perla chalcedon, kvádříková plochá s okosenými rohy; $11,4 \times 8 \times d. 13$ mm, BP XXXII/17.
18. Perla kulová, stříbrná; $\varnothing 10,7$ mm, BP XXXII/18.
19. Perla chalcedon, kvádříková plochá s okosenými rohy; $10,5-11,5 \times 7,2 \times d. 12$ mm, BP XXXII/19.
20. Perla kulová, stříbrná, tvořená košíčky z hladkého drátu, v jejichž středu se nachází granulované zrno na podložce z hladkého drátu, spojeno skládanou pentlicí; $\varnothing 13$ mm, BP XXXII/20.
21. Perla chalcedon, kvádříková plochá s okosenými rohy, $11,2 \times 6,0 \times d. 14$ mm, BP XXXII/21.
22. Perla skleněná, krychlová s okosenými rohy, modrá; 9 mm, BP XXXII/22.
23. Perla chalcedon, kvádříková plochá s okosenými rohy (za touto perlou byla patrně navlečena kaptorga); $12 \times 9,8 \times d. 15$ mm, BP XXXII/23.
24. Perla chalcedon, kvádříková plochá s okosenými rohy; $15,5 \times 11 \times d. 15-25$ mm, BP XXXII/24.
25. Perla skleněná, oválná-kulovitá, modrá; $\varnothing 10-10,5$ mm, d. 8-8,5 mm, BP XXXII/25.
26. Perla chalcedon, kvádříková plochá s okosenými rohy; $13 \times 6,8-9 \times d. 12,5$ mm, BP XXXII/26.
27. Perla kulová, stříbrná, tvořená košíčky z kroužků z hladkého drátu, k nimž jsou připojeny kroužky tvořené zrněným filigránem, v jejichž středu se nachází granulované zrno na podložce z hladkého drátu, spojeno skládanou pentlicí (viz č. 20); $\varnothing 12,8$ mm, BP XXXII/27.
28. Perla chalcedon, kvádříková plochá s okosenými rohy; $13 \times 9 \times 13,5$ mm, BP XXXII/28.
29. Perla kulová, stříbrná, jemně hustě granulovaná (viz č. 18); $\varnothing 10,8$ mm, BP XXXII/29.
30. Perla chalcedon, kvádříková plochá s okosenými rohy; $10 \times 8 \times d. 11,2$ mm, BP XXXII/30.
31. Perla křišťálová, dvojkonická, symetrická, protáhlá, osmiboká; $\varnothing 5,5-8,4$ mm, d. 14,8 mm, BP XXXII/31.
32. Perla křišťálová, dvojkonická, asymetrická, protáhlá, osmiboká; $\varnothing 5,5-6,5$ mm, d. 17,4 mm, BP XXXII/32.
33. Perla chalcedon, kvádříková plochá s okosenými rohy; $11,2 \times 5,5 \times 12,8$ mm, BP XXXII/33.
34. Perla chalcedon, kvádříková plochá s okosenými rohy; $12,2 \times 6-7,6 \times d. 14,8$ mm, BP XXXII/34.
35. Kaptorga původně lichoběžníkovitého tvaru, po konzervaci přesněji neurčitelného tvaru, stříbrná, s víčkem; bez zřetelné výzdoby; silně poškozená – destruovaná; horní strana tvořená víčkem 19,2 mm; dolní strana 23 mm; v. 17 mm, s. 7 mm, výška víčka 8 mm.
36. Záušnice esovitá, stříbrná; $18,8 \times 16$ mm, $\varnothing$ drátu 2,7 mm.
37. Záušnice esovitá, stříbrná; $19,4 \times 16,7$ mm, $\varnothing$ drátu 2,7 mm.
38. Záušnice esovitá, stříbrná; $18,2 \times 15,2$ mm, $\varnothing$ drátu 2,7 mm.
39. Záušnice esovitá, stříbrná; $18 \times 15,7$ mm; $\varnothing$ drátu 2,7 mm.
40. Záušnice esovitá, stříbrná; $19,8 \times 16$ mm, $\varnothing$ drátu 2,7-2,8 mm.
41. Záušnice esovitá, stříbrná; $18 \times 15,6$ mm, $\varnothing$ drátu 2,8 mm.
42. Záušnice esovitá, stříbrná; $18,4 \times 16$ mm, $\varnothing$ drátu 2,8 mm.
43. Záušnice esovitá, stříbrná; $18,4 \times 15,9$ mm, $\varnothing$ drátu 2,8 mm.
44. Záušnice esovitá, stříbrná; $18,6 \times 15$ mm, $\varnothing$ drátu 2,8 mm.
45. Záušnice esovitá, stříbrná; $18,5 \times 15,4$ mm, $\varnothing$ drátu 2,9 mm.
46. Záušnice esovitá, stříbrná; $18,2 \times 15,8$ mm, $\varnothing$ drátu 2,8 mm.
47. Záušnice esovitá, stříbrná; $18,2 \times 15,4$ mm, $\varnothing$ drátu 2,8 mm.
48. Záušnice esovitá, stříbrná; $18,2 \times 15$ mm, $\varnothing$ drátu 2,8 mm.
49. Záušnice esovitá, stříbrná; $18,2 \times 16$ mm, $\varnothing$ drátu 2,8 mm.

F-T: 50773 (nahore), 50774, 50775 (vlevo dole), 50776 (vpravo dole), 50777, 50778

F-P: Bez inv. č.

H101
(3/75)

HJ: Deformovaného, obdélníkovitého půdorysu, s nepravidelně silně zaoblenými rohy; 133 × 53–64 × 21 cm; JZZ–SVV, A71^o; dno 116 × 42 cm.

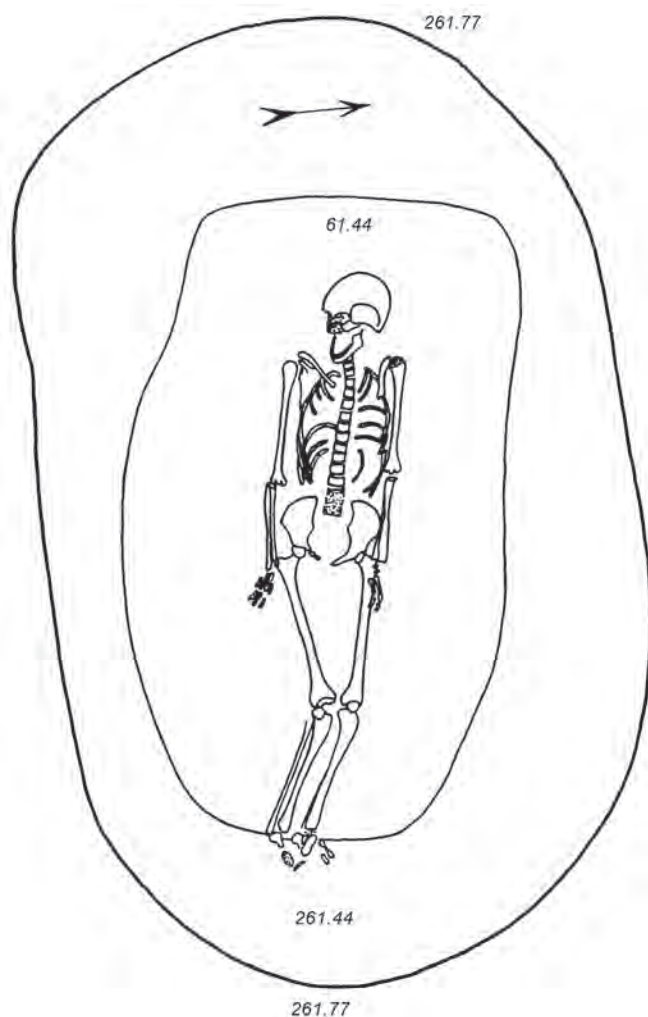
KO: Silně strávená; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; nohy pokrčené, kolena vysunuta kJ; mírná dislokace lebky a levé tibie a femuru; nad a pod kostrou zbytky dřevěné prachové vlákniny (JZZ–SVV); A?

AU: Nedospělý jedinec, infans II, 2,5 roku.

UN: Bez nálezů.

F-T: 50766

H102A
(13A/72)

Superpozice; H102A překrývá H102B. Viz H102B.

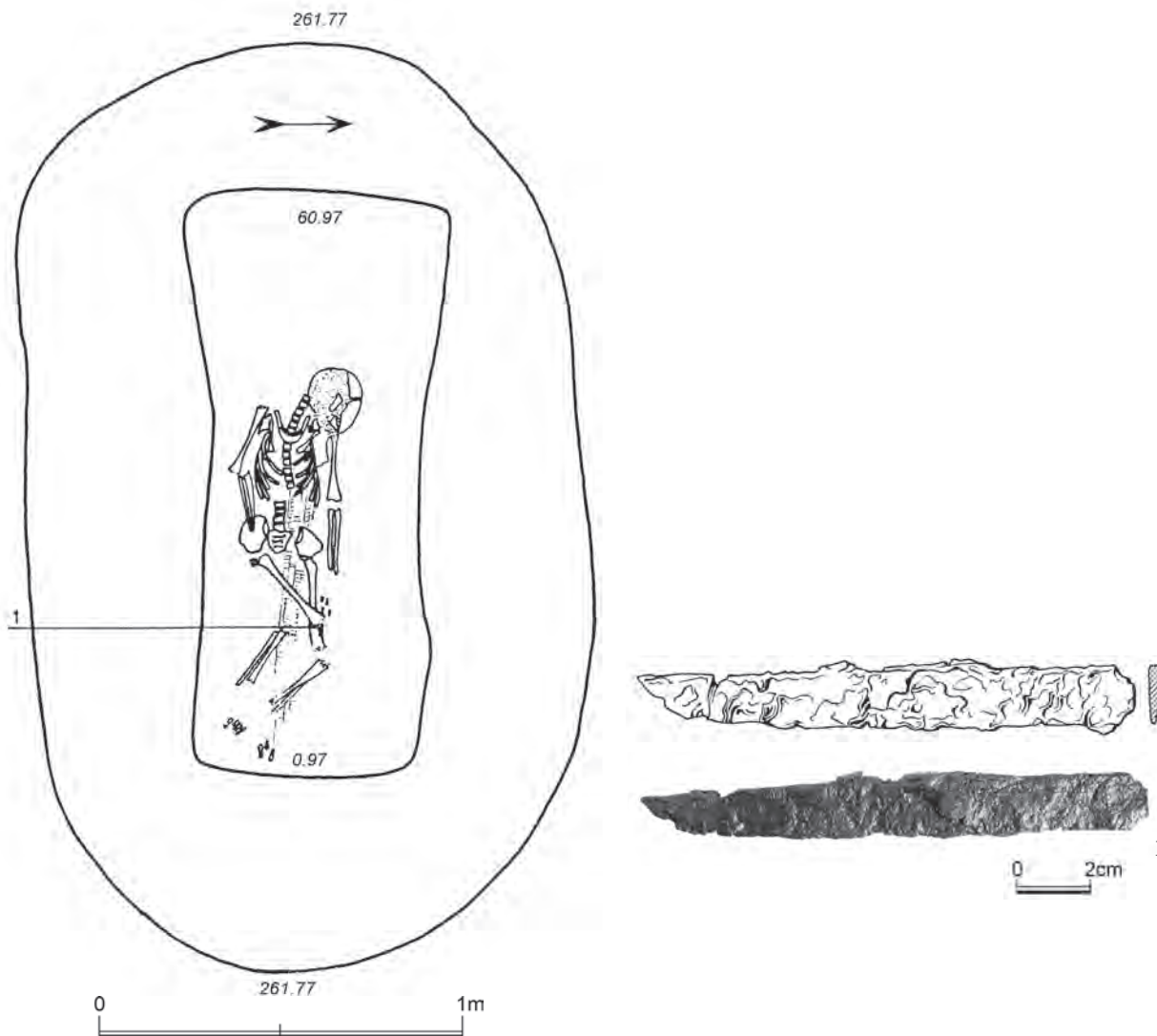
HJ: Oválného půdorysu; 252 × 159 × 33 cm; (Z-V), A?; silně zešíkmené stěny; dno přibližný ovál; 168 × 100 cm.

KO: Dobře zachovaná, nepatrně strávená; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; nohy mírně pokrčeny vlevo, lebka pootočena k pravému rameni; Z-V; A98° (278°).

AU: Dospělý jedinec, maturus I, žena.

UN: Bez nálezů.

PO: H102A relativně mladší než H102B; rozdíl v uložení nemusí být velký.

H102B
(13B/72)

Superpozice; H102B překryt hrobem H102A. Viz H102A.

HJ: Přibližně oválného půdorysu; 160 × 65–75 × 80 (47) cm; Z-V, A 90°; dno obdélníkovité, na Z straně poněkud rozšířené; 160 × 65–75 cm.

KO: Špatně zachovaná, značně strávená; poloha stočená na levý bok, levá paže podél těla, pravá mírně pokrčená, ruka na pánvi; nohy vlevo výrazně pokrčeny; dislokace; lebka stočena a posunuta směrem vlevo dolů; mandibula posunuta směrem k hrudnímu koši; linie páteře přerušena; zbytky prachového dřeva překrývající spodní část kostry; d. 72 cm; (Z-V), A91°? (271°?).

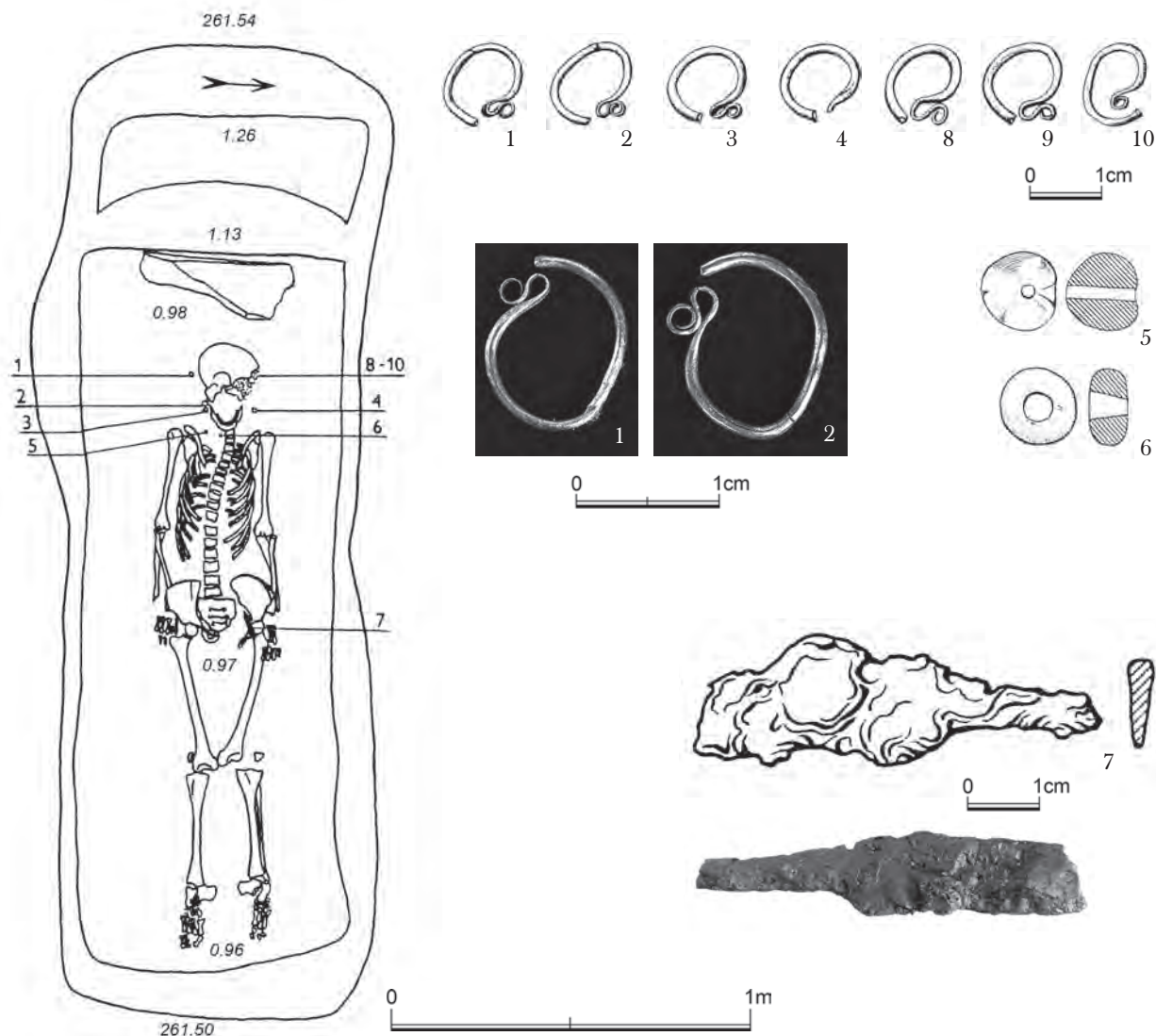
AU: Nedospělý jedinec, infans III, kolem 8–9 let.

UN: 1 při spodní části levého femuru.

PN: 1. Nůž železný (prokorodovaný), oboustranně odsazený trn odlomen; d. 137 mm, š. 18 mm.

PO: Mimořádně dlouhý nůž

F-P: Bez inv. č.

HJ: Obdélníkovitého půdorysu, silně zaoblené rohy; 270 × 88 × 56 cm; Z-V, A87°; v Z části jáma stupňovitě upravena; stupeň 40 × 75 cm, hloubka stupně od povrchu 28 cm, ke dnu jámy dále 28 cm; dno 200 × 75 cm.

KO: Dobře zachovaná, nepatrně strávená (lebka); natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; ruce zasunuty pod pánev; lebka přímo, nepatrně pootočená vlevo; za hlavou v Z části jámy opukový kámen 43 × 15 cm; Z-V, A87° (267°).

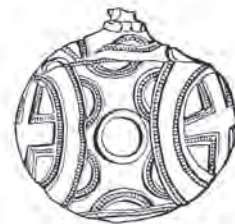
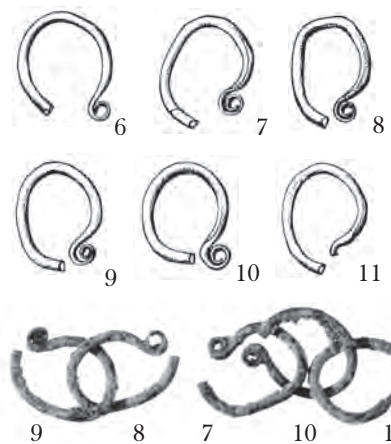
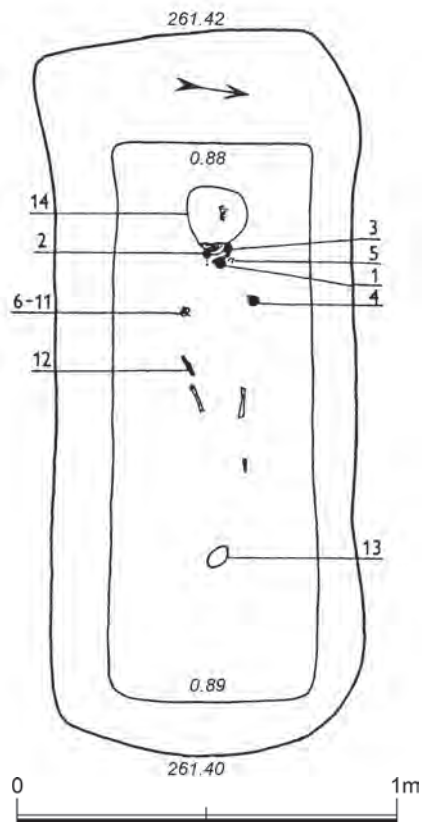
AU: Dospělý jedinec, adultus I, žena.

UN: 1-3 po pravé straně lebky; 4 vlevo od mandibuly; 5 a 6 u pravé claviculy; 7 na levé straně uvnitř pánve; 8-10 na dně po levé straně lebky.

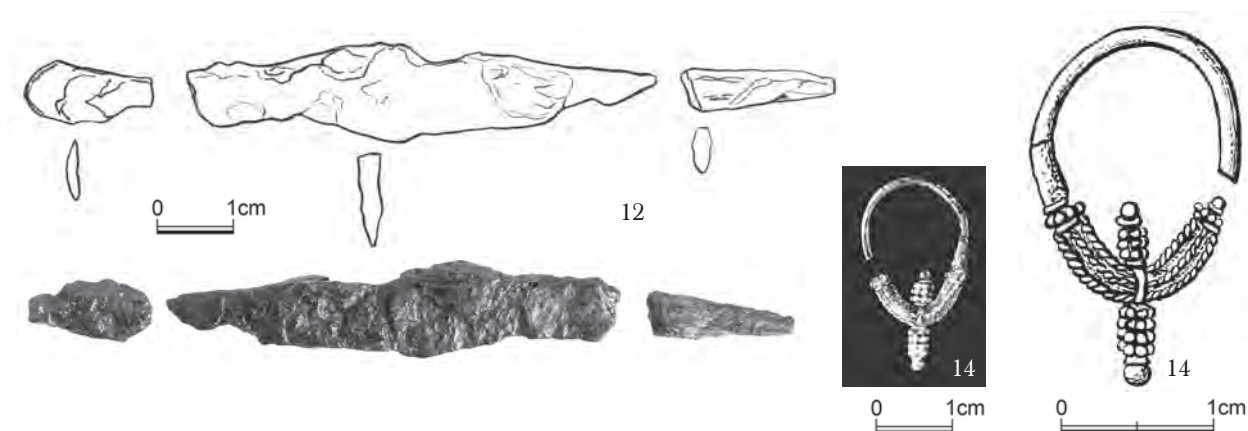
PN:

1. Záušnice esovitá, stříbrná; 12,1 × 13 mm, Ø drátu 0,9 mm.
2. Záušnice esovitá, stříbrná; 11,6 × 12,9 mm, Ø drátu 0,9 mm.
3. Záušnice esovitá, stříbrná; 13,4 × 13,9 mm, Ø drátu 0,9 mm.
4. Záušnice esovitá?, stříbrná (es odlomeno?); 10,4 × 13,0 mm, Ø drátu 1,2 mm.
5. Perla křišťálová, kulovitá; Ø 10,8 mm, d. 9 mm.
6. Perla skleněná, oblá kroužkovitá, žlutá, opakní; Ø 10,5 mm, d. 5,5 mm, Ø otvoru 3,1 mm.
7. Nůž železný s oboustranně odsazeným trnem (fragment); max. d. 56 mm, š. 14,8 mm, š. trnu 5,6 mm.
8. Záušnice esovitá, stříbrná; 12,3 × 13,6 mm, Ø drátu 1,2 mm.
9. Záušnice esovitá, stříbrná; 13,3 × 13,6 mm, Ø drátu 1,2 mm.
10. Záušnice s očkem; 9 × 13 mm, Ø drátu 1,2 mm.

F-P: Bez inv. č.

HJ: Obdélníkovitého půdorysu, silně zaoblené rohy; 190 × 83 × 54 cm; Z–V, A79^o; Z stěna výrazně šikmá; dno 145 × 55 cm.

KO: Silně poškozená, strávená; poloha neurčitelná, patrně natažená; (Z–V), A?

AU: Nedospělý jedinec, infans II, kolem 2,5 let.

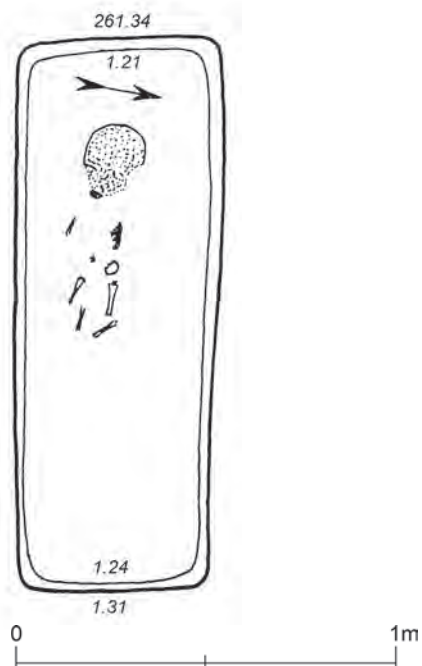
UN: 1–3 okolo čelisti; 4 níže po levé straně, asi v místě hrudi; 5 mezi gombíky 1–3; 6–11 po pravé straně, přibližně ve výši č. 4 (v úrovni hrudi); 12 v místech strávené kyčelní kosti; 13 ve V části, u nohou; 14 po pravé straně lebky, mimo její oblast.

PN:

1. Gombík měděný zlacený s motivem kříže ve třech medailonech (perforovaný); Ø 29,3 mm, Ø ouška 11,3 mm, BP XIV/1.
2. Gombík měděný zlacený s motivem tří křížových listovců (silně poškozený); Ø 23,4 mm, Ø ouška 7,8 mm, BP XIV/2.
3. Gombík měděný zlacený s motivem tří křížových listovců (silně poškozený); Ø 23,4 mm, BP XIV/3.
4. Gombík měděný zlacený s motivem kříže ve třech medailonech (silně poškozený); Ø 29,6 mm, BP XIV/4.
5. 94 perliček skleněných drobných, oblých, válcovitých a kroužkovitých, 2 žluté, 9 zelených, ostatní šedo-modré; Ø 3,2–3,6 mm, max. d. 4,3 mm.
6. Záušnice s očkem, stříbrná; 15,3 × 12,4 mm, Ø drátu 1,2 mm;
7. Záušnice s očkem, stříbrná; 13,0 × 11,0 mm, Ø drátu 1,2 mm.
8. Záušnice s očkem, stříbrná; 13,6 × 10 mm, Ø drátu 1,2 mm.
9. Záušnice s očkem, stříbrná; 14,0 × 10,8 mm, Ø drátu 1,2 mm.
10. Záušnice s očkem, stříbrná; 14,5 × 11,4 mm, Ø drátu 1,2 mm.
11. Záušnice s očkem?, stříbrná (poškozené očko); 13,8 (?) × 11,2 mm, Ø drátu 1,2 mm.
12. Nůž železný, dva korodované fragmenty; větší d. 60 mm, š. 14.–13 mm.
13. Vaječné skořápky, zlomky (rozpadlé na drobné kousky).
14. Náušnice hrozníčkovitá, stříbrná, stopy zlacení, poškozena; 23,6 × 13,0 mm, Ø drátu 1,2 mm, BP XIV/14.

PO: Gombík č. 4 posunut mimo obvyklou polohu; mimořádně neobvyklá skupina záušnic s očkem č. 6–11, v úrovni předpokládané dolní části hrudi.

F-P: Bez inv. č.

H105
(68/73)

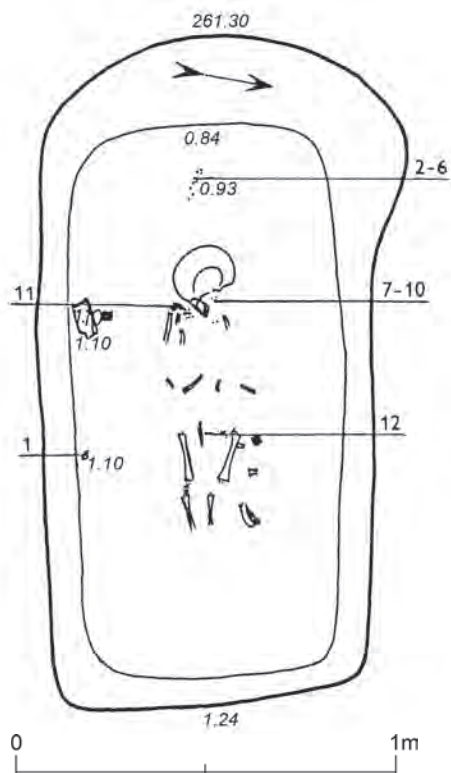
HJ: Pravidelného obdĺníkoveho pŕodorysu; 144 × 55 × 13 cm; Z-V, A79°; dno 138 × 47 cm.

KO: Z vĕtší části strávená; natažená poloha; lebka na tŕylu pootoĕena mírnĕ k pravĕ stranĕ; pravý humerus podĕl tĕla, nohy pŕvodnĕ pokrĕnĕ?; (Z-V), A?

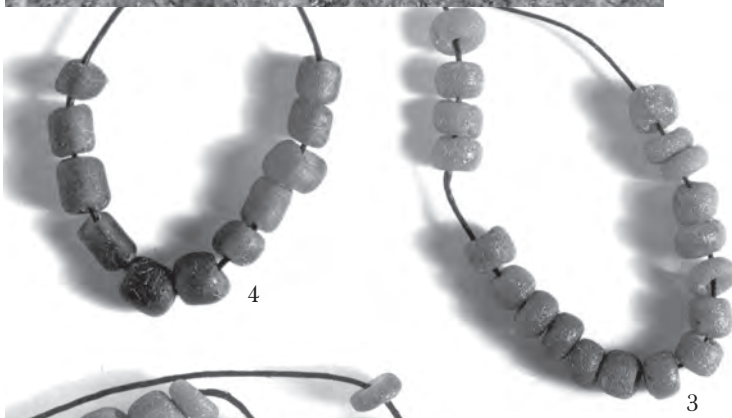
AU: Nedospĕlý jedinec, infans I, kojenec.

UN: Bez nálezŕ.

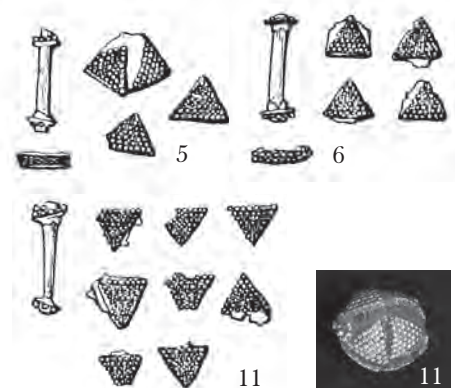
F-T: 47370

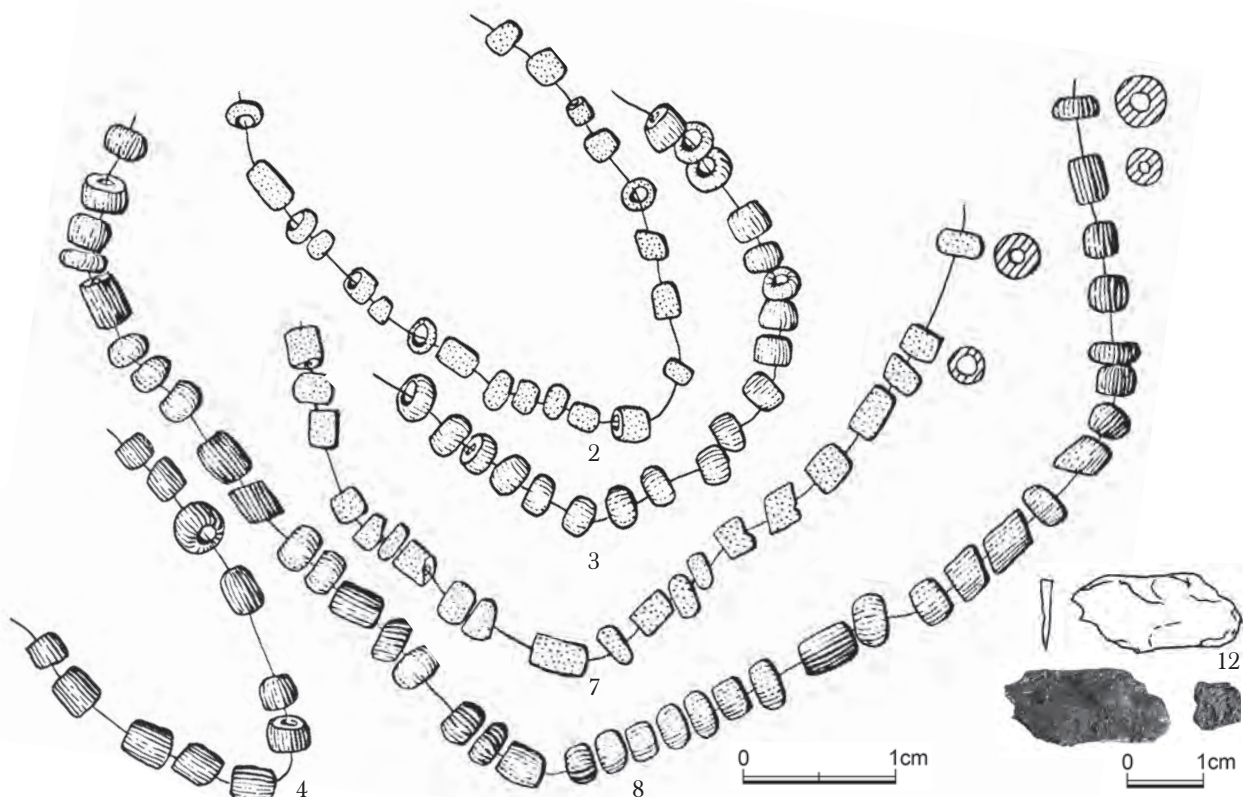

H106
(69/73)

0 1cm

HJ: Obdélníkovitého půdorysu, výrazně zaoblená Z strana; 174 × 87 × 46 cm; JZZ-SVV, A76^o; dno 144 × 71 cm.

KO: Z větší části strávená; původně natažená poloha; pravý humerus podél těla; lebka na pravém spánku, skloněná k pravému rameni; dislokace výrazné: hrudní partie, mandibula vně levého bérce, krční obratle vně levého femuru; při J straně menší opukový kámen; (JZZ-SVV), A76^o? (256°?).

AU: Nedospělý jedinec, infans II, 1,5–2 roky.

UN: 1 u J stěny asi v úrovni femuru, ve výšce 26 cm nad dnem, 2–6 za lebku poblíž Z stěny jámy, ve výšce 8 cm nad dnem; 7–10 v krční oblasti; 11 u pravé clavicyly; 12 v klíně, souběžně s osou hrobu i kostry, směřující k chodidlům.

PN:

1. Záušnice s očkem, stříbrná; 13 × 10 mm, Ø drátu 1,2 mm.

2. Perličky skleněné, drobné válcovité a kroužkovité, některé zaoblené, žluté (původně 21 ks), některé narušené; max. d. perličky 3,5 mm, Ø 2,1 mm.

3. Perličky skleněné, drobné válcovité a kroužkovité, některé zaoblené, zelené (19 ks), některé narušené; průměrná perlička d. 2,1 mm, Ø 3,2 mm.

4. Perličky skleněné, drobné válcovité a kroužkovité, některé zaoblené, šedomodré (11 ks), některé narušené; průměrná perlička d. 3,3 mm, Ø 3,2 mm.

5. Perla stříbrná kulovitá; na spodní straně granulovaný křížek s trojúhelníkovými rameny; na maximální výduti granulovaná linie, nad ní pravděpodobně obdobný křížek (silně poškozeno); Ø 6,8 mm.

6. Perla stříbrná kulovitá; na spodní straně granulovaný křížek s trojúhelníkovými rameny; na maximální výduti granulovaná linie, nad ní pravděpodobně ozdobný křížek (silně poškozeno); Ø 6,7 mm.

7. Perličky skleněné, drobné válcovité a kroužkovité, žluté (původně 23 ks), některé narušené; průměrná perlička d. 3,8 mm, Ø 2,6 mm.

8. Perličky skleněné, drobné válcovité a kroužkovité, některé zaoblené, zelené a šedomodré; 41 ks; některé narušené; průměrná perlička d. 3,2 mm, Ø 2,8 mm.

9. Perlička skleněná (válečková?), čirá, opalizující; rozpadla se; přibližně 2 mm.

10. Perlička stříbrná, kulovitá?, tmavá; silně narušená; Ø 1,8 mm (nekreslitelné).

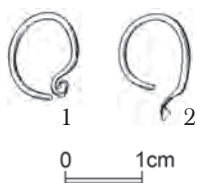
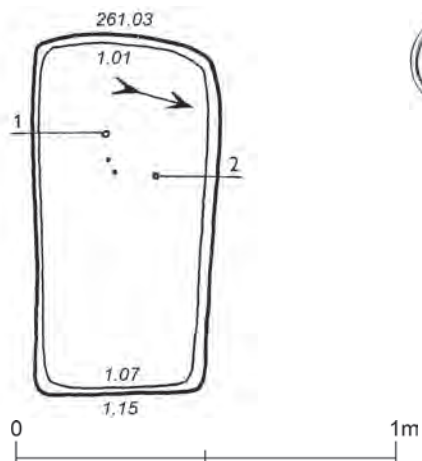
11. Perla stříbrná, kulovitá; silně poškozeno, fragmenty, obdobná perlám č. 5 a 6; Ø 6 mm.

12. Nůž železný, fragmenty (odsazený trn?); d. v terénu ca 60 mm, po konzervaci 25 mm.

F-T: 47371 (s. 177 dole), 47372 (s. 178 nahoře)

F-P: Bez inv. č.

H107
(70/73)

HJ: Obdélníkovitého půdorysu; 94 × 49 × 14 cm; JZZ-SVV, A74⁰; dno 90 × 42 cm.

KO: Takřka beze zbytku strávená; zachována pouze sklovina dvou zubů; poloha nepoznatelná; A?.

AU: Nedospělý jedinec, infans I, 6 měsíců.

UN: 1 západně od zachovaných zubů; 2 vlevo od zubů.

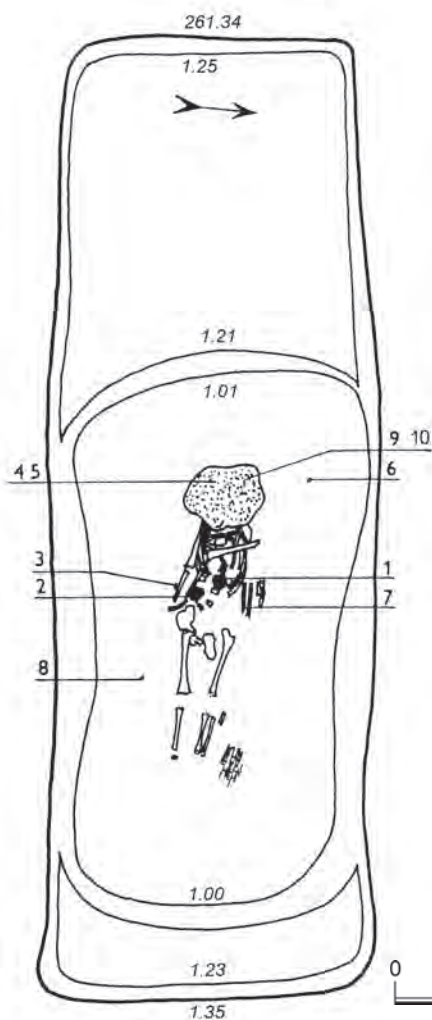
PN:

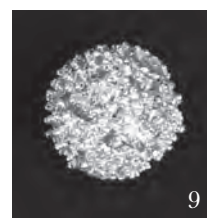
1. Záušnice s očkem, stříbrná; 11,4 × 9,6 mm; Ø drátu 1,2 mm.

2. Záušnice s očkem?, stříbrná (očko odlomeno); 12? × 9,8 mm, Ø drátu 1,2 mm.

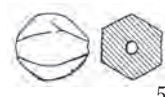
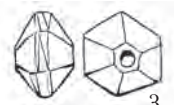
F-T: 47373

H108
(74/73)

0 1cm

0 1cm

HJ: Obdélníkovitého půdorysu; 254 × 88 cm v horní části; Z-V, A82°. Jáma na obou užších koncích stupňovitě upravena. Délka stupně v Z části 84 cm, hloubka 11 cm; na V straně stupeň 19 cm dlouhý, hloubka 12 cm. Dno stupňů v Z části 79 × 76 cm, na V 15 × 80 cm. Hlubší jádro hrobové jámy, v němž ležela kostra, bylo tedy více posunuto k V a mělo rozměry 151 × 63–78 × 23 cm; celková hloubka jámy 33–35 cm. Dno jádra hrobu 139 × 68–77 cm.

KO: Silně strávená; výrazně vychýlena z osy hrobu; natažená poloha na zádech původně s pažemi podél těla; poloha lebky detailně neposuzovatelná; dislokace v hrudní části; poblíž levé tibie dva menší fragmenty ztrouchnivělého dřeva; Z-V, A91° (271°).

AU: Nedospělý jedinec, infans II, 3 roky.

UN: 1, 2 ve spodní části hrudníku; 3 vně pravé ulny; 4, 5 pod lebkou; 6 na levé straně lebky; 7 podél levého boku při vnitřní straně předloktí, směřující hrotem k nohám; 8 po pravé straně vně od femuru; 9, 10 pod lebkou na dně hrobu po vyzvednutí kostry; 11 dodatečně nalezena v hlíně.

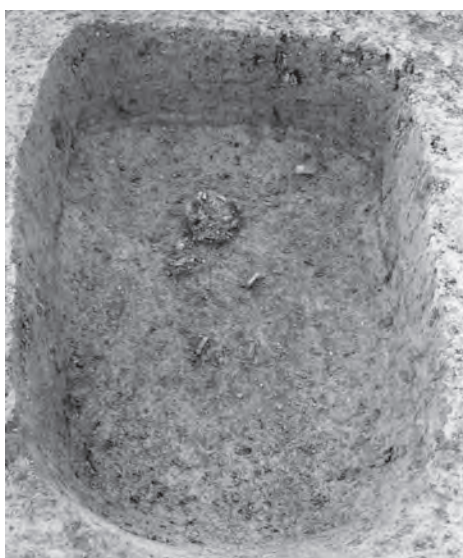
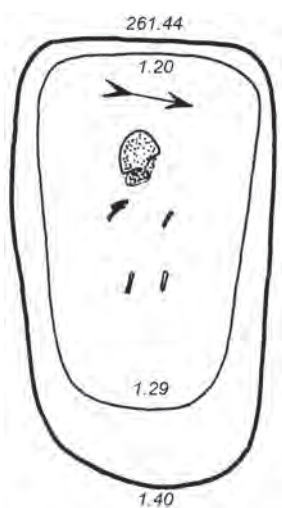
PN:

1. Gombík měděný, zlacený, se třemi „liliovými“ motivy a polopalmetami mezi nimi; silně poškozeno; Ø 36 mm, BP XV/1.
2. Gombík měděný, zlacený se třemi „liliovými“ motivy a polopalmetami mezi nimi; poškozeno; na spodku malý křížek; Ø 36 mm, průměr oka 16 mm, BP XV/2.
3. Perla jantarová, dvojkonická, šestiboká, s facetovou střední ploškou, v. 8 mm, Ø 10–11,5 mm.
4. Záušnice s očkem (očko poškozeno), stříbrná; 13 × 12,5 mm, Ø drátu 1,2 mm.
5. Perla jantarová, dvojkonická, bez zřetelné střední hrany, šestiboká; Ø 9 mm, d. 10 mm.
6. Náušnice? stříbrná, neurčitelný fragment, pozorovatelné stopy granulace; neměřitelné, nekresleno.
7. Nůž železný (fragменты, zkorodováno); max. d. 57 mm, š. 12 mm.
8. Hrudka železných korozních produktů, atypický fragment, rozpadl se, neměřitelné, nekresleno.
9. Perla stříbrná, kulovitá, posetá hustou granulací; asi Ø 8,5 mm, BP XV/9.
10. Perla jantarová, dvojkonická s facetovou střední ploškou, šestiboká; v. 10 mm, Ø 10.–11 mm.
11. Perla?, blíže neurčitelný amorfní fragment; Ø 7; rozpadlo se při laboratorním zpracování (minerál?).

F-T: 47414 (s. 180), 47415, 47416 (s. 181)

F-P: Bez inv. č.

H109
(67/73)

HJ: Obdélníkovitého až mírně trapezoidního půdorysu, silně zaoblené rohy a výrazně zaoblená V strana; 118 × 68 × 24 cm; JZZ–SVV, A76°; nepravidelně mírně zešíkmené stěny; dno mírně se svažující k Z; 93 × 53 cm.

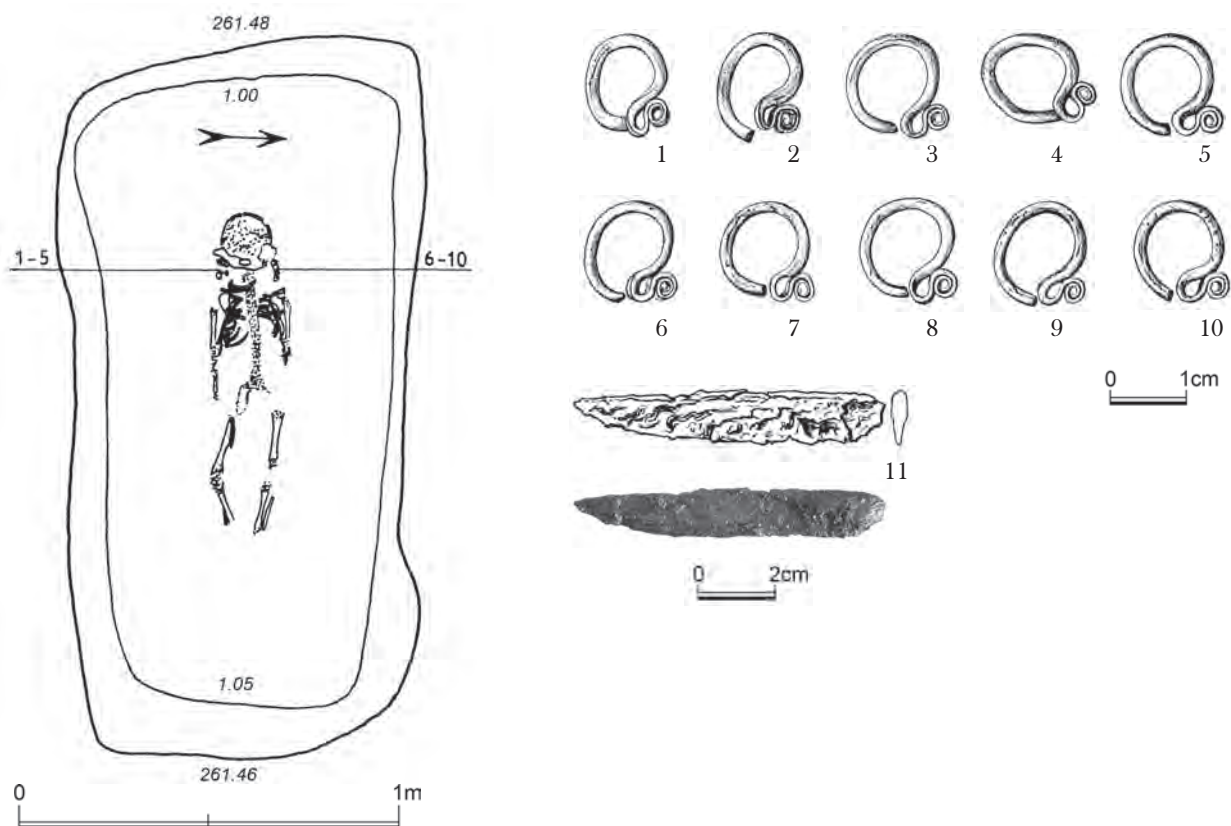
KO: Z větší části strávená; zachovány zbytky rozmáčkuté kalvy; původně zřejmě natažená poloha na zádech; s levou paží podél těla; (JZZ–SVV), A?

AU: Nedospělý jedinec, infans I.

UN: 1 v zásypu jámy.

PN: 1 tři atypické střepy, zemědělský pravěk; výpal oxidační; největší 27 × 34 mm.

F-T: 47368 (vlevo), 47369 (vpravo)

HJ: Obdélníkovitého půdorysu, silně nepravidelně zaoblené rohy, SV nejvíce; 188 × 85–95 × 48 cm; Z–V, A82°; dno 163 × 65–85 cm.

KO: Špatně zachovaná, silně strávená; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; pravá noha pokrčena; lebka pootočena mírně vpravo; Z–V, A82° (262°).

AU: Nedospělý jedinec, infans II, kolem 2,5 roku.

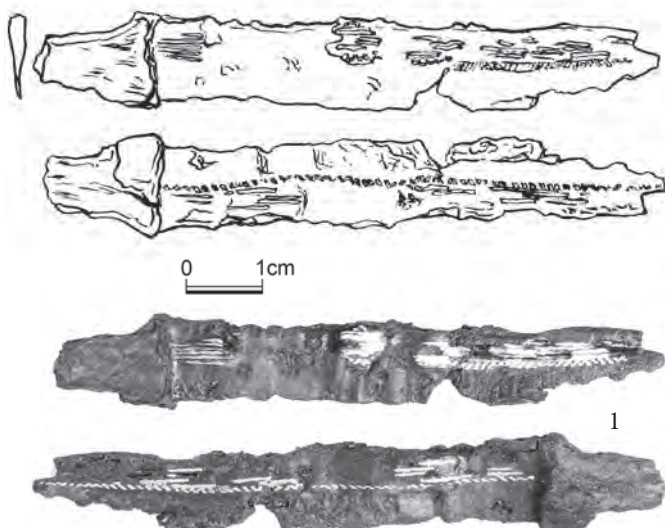
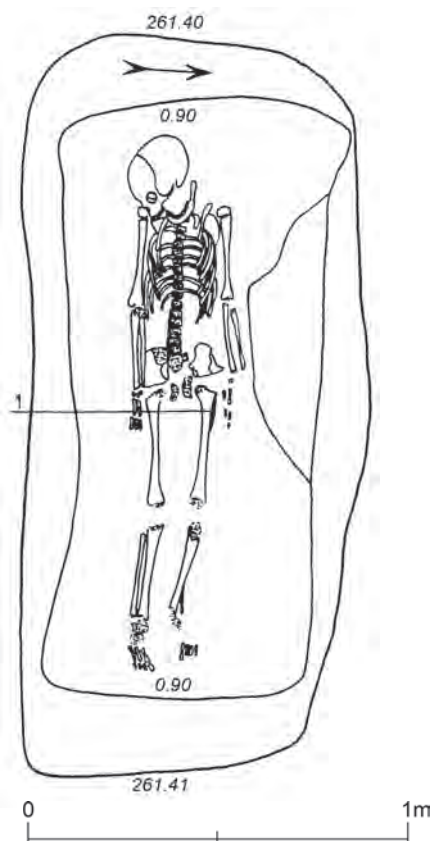
UN: 1–5 ve shluku, po pravé straně lebky; 6–10 po levé straně lebky (srovnány jakoby do pásku, ale neprovlčeny). 11 na pravém femuru v horní části, směřující hrotem dolů.

PN:

1. Záušnice esovitá, stříbrná; 13,6 × 11,7 mm, Ø drátu 1,7 mm.
2. Záušnice esovitá, stříbrná; 12,9 × 14,7 mm, Ø drátu 1,7 mm.
3. Záušnice esovitá, stříbrná; 15,3 × 13,6 mm; Ø drátu 1,7 mm.
4. Záušnice esovitá stříbrná; 16 × 12,6 mm, Ø drátu 1,7 mm.
5. Záušnice esovitá stříbrná; 15,8 × 13,0 mm, Ø drátu 1,6 mm.
6. Záušnice esovitá, stříbrná; 15 × 14,5 mm, Ø drátu 1,7 mm.
7. Záušnice esovitá, stříbrná; 15,4 × 12,8 mm; Ø drátu 1,7 mm.
8. Záušnice esovitá, stříbrná; 15 × 13,5 mm; Ø drátu 1,6 mm.
9. Záušnice esovitá, stříbrná; 14,6 × 14,6 mm; Ø drátu 1,6 mm.
10. Záušnice esovitá, stříbrná; 15,4 × 12,4 mm; Ø drátu 1,7 mm.
11. Nůž železný, zlomek silně zkorodovaný; max. d. 81 mm, š. 13 mm.

H111
(8/72)

HJ: Obdélníkovitého půdorysu; silně nepravidelně zaoblené rohy; 192 × 90 × 51 cm; Z-V, A85°; dno 157 × 61–76 cm.

KO: Mírně strávená; pravá strana zachována lépe; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; lebka původně na týlu přímo, dodatečně pootočená a mírně posunuta vpravo; mandibula v přímé poloze; (Z-V), A85°? (265°?).

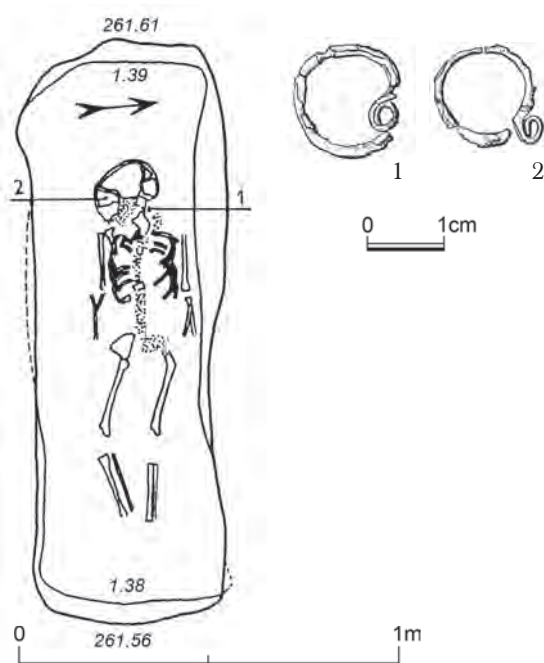
AU: Dospívající jedinec, juvenis.

UN: 1 na vnější straně levého femuru těsně u hlavičky, hrotem ke kolenu.

PN: 1. Nůž železný s jednostranným odsazením trnu, zkorodovaný zlomek, při konzervaci zjištěno oboustranné tausování mědí a stříbrem v podobě ozdobných pásků; d. v terénu 105 mm, po konzervaci max. d. 84 mm, max. š. 13 mm, BP XXVIII/1.

F-P: Bez inv. č.

H112
(1/72)

HJ: Obdélníkovitého půdorysu, poněkud nepravidelně rozšířená Z stěna; 153 × 50 × 21 cm; Z-V, A93°; dno 142 × 44 cm.

KO: Dosti špatně zachovaná, částečně strávená; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; nohy mírně pokrčeny; lebka otočena na bok k pravému rameni; dislokace malá u obou uln a radiů; Z-V, A93° (273°).

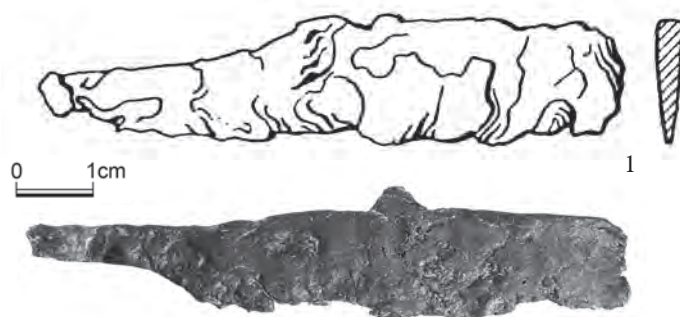
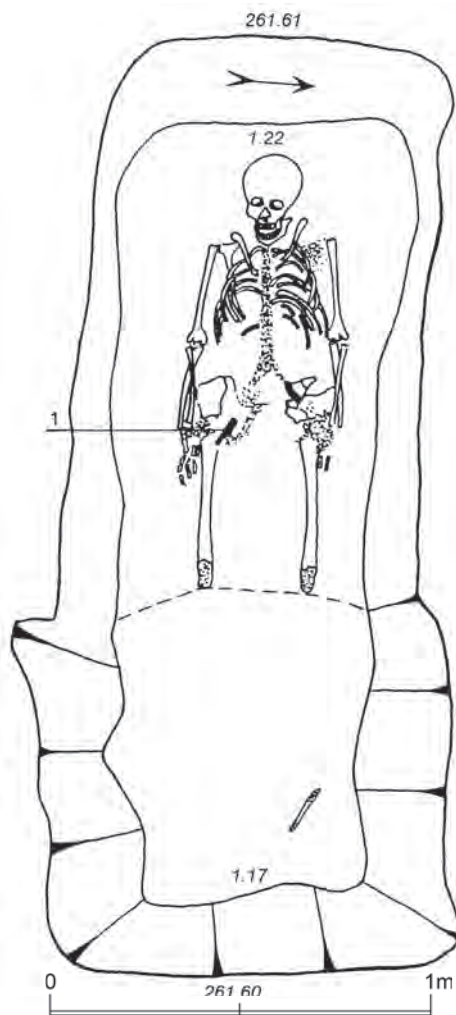
AU: Nedospělý jedinec, infans II, kolem 6 let.

UN: 1 na levém spánku; 2 pod lebkou u pravého spánku.

PN:

1. Záušnice s očkem bronzová, pozlacená; 13,8 × 14,6 mm, Ø drátu 1,2 mm.

2. Záušnice s očkem bronzová, pozlacená (zlomky); 14,9 × 11,7 mm, Ø drátu 0,8 mm.

H113
(3/72)

HJ: Obdélníkovitého půdorysu; poškozena na V straně recentní jámou; min. 150 × 95 × 39 cm; Z-V, A88°; zejména Z strana silně zešíkmená; dno 122 × 66–80 cm.

KO: Zčásti strávená; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; dolní část femurů přesečnuta recentní jámou; lebka na týlu přímo; Z-V, A84° (264°).

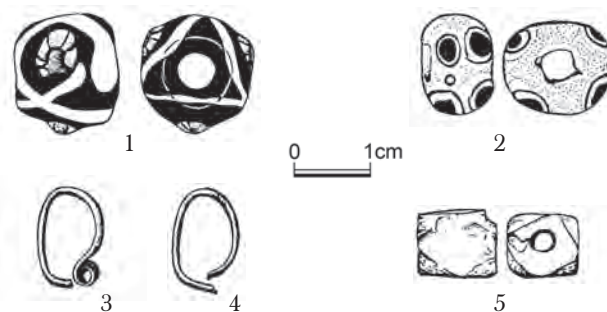
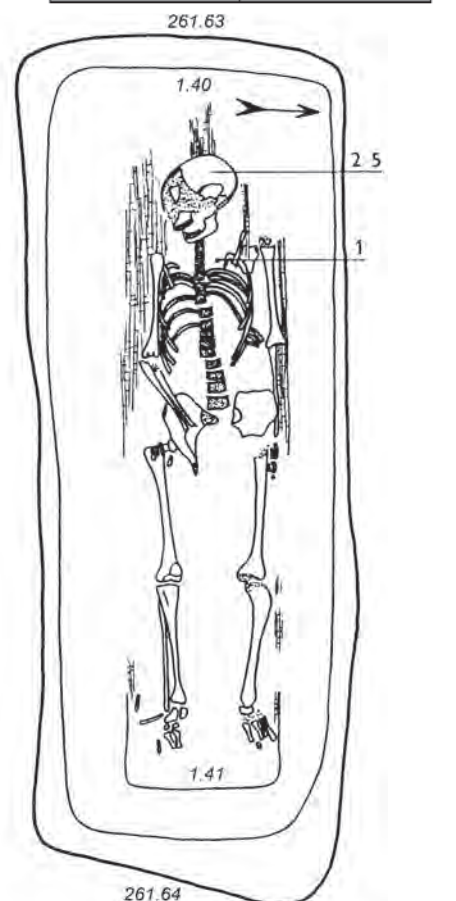
AU: Dospělý jedinec, maturus II, žena, k 60 letům.

UN: 1 na pravé kyčelní kosti, směřující trnem k prstům pravé ruky.

PN: 1. Nůž železný, zkorodovaný fragment; max. d. v terénu 90 mm, z toho max. d. trnu 30 mm, š. 17 mm; zach. max. d. 76 mm.

PO: Příměs blížie neurčitelné zvířecí kosti. - Příměs (v záspy) pozůstatků infans III (dlouhé kosti obou distálních končetin, pravá kost kyčelní) - poškozená hrobová jáma, nelze určit vztah k hlavnímu pohřbu.

F-P: Bez inv. č.

H114
(15/72)

HJ: Obdélníkovitého půdorysu; 221 × 83 × 23 cm; Z-V, A84°; dno 201 × 72 cm.

KO: Dostí strávená; natažená poloha na zádech, levá paže podél těla s rukou pod okrajem pánve; pravá ruka v lokti pokrčena směrem k pánvi; lebka pootočená vpravo. Ve V části 2 cm hluboký zářez do dna, š. 40 cm (vyhnílé dřevo?); větší plochy prachového ztrouchnivělého dřeva v horní části kostry v okolí rukou a za hlavou, menší plošky v okolí nohou; dřevo též pod kostrou; bylo pravděpodobně pozůstatkem prkna, š. 40–43 cm; Z-V, A84° (264°).

AU: Dospělý jedinec, maturus I, žena.

UN: 1 u levé clavicyly; 2–4 pod lebkou; 5 nalezena při zpracování nálezu v laboratoři.

PN:

1. Perla skleněná; černá s millefiori očky s červeno-bílo-černými paprsky kolem tyrkysového středu a s křížící se bílou nití; d. 13 mm, Ø 15 mm, Ø otvoru 3,7–4,9 mm.

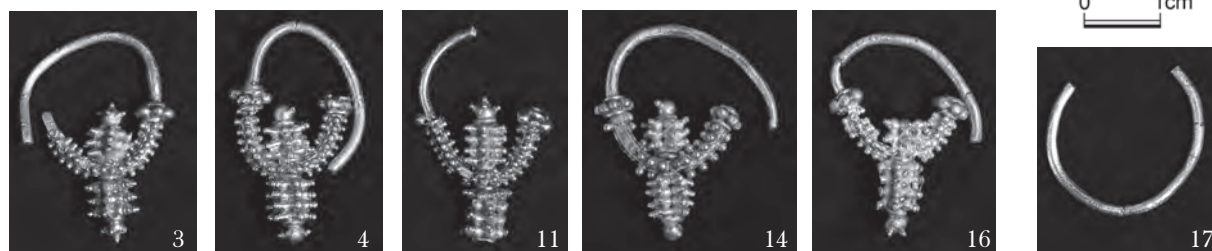
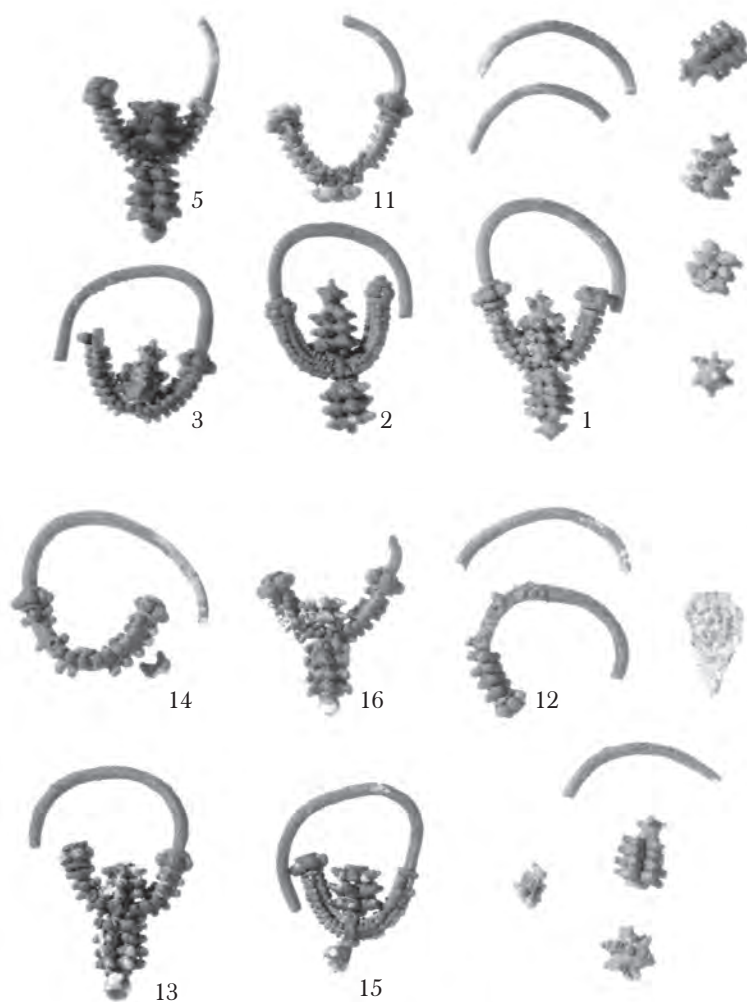
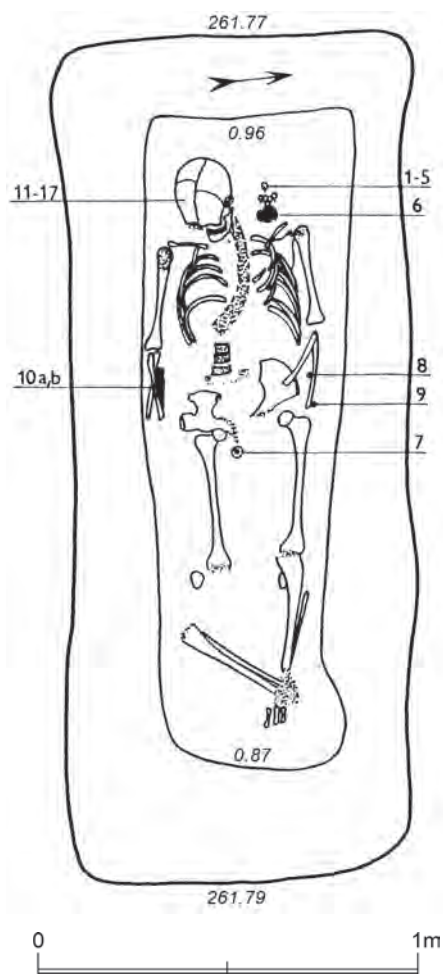
2. Perla skleněná žlutá, se čtyřmi páry modrobílých oček; d. 6,8, Ø 10 mm, Ø otvoru 4 mm.

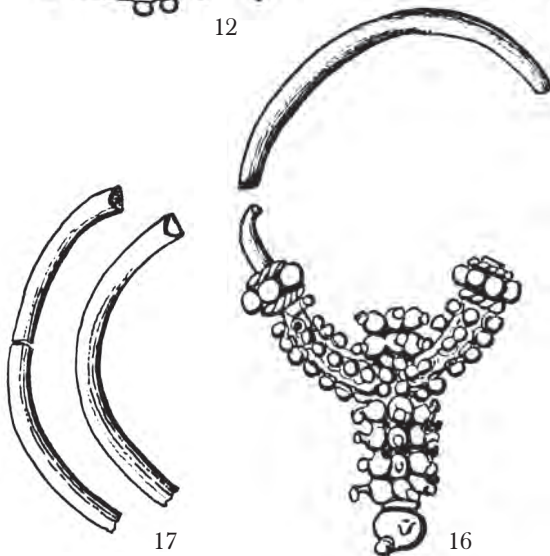
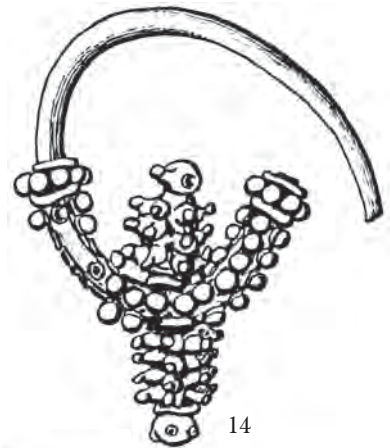
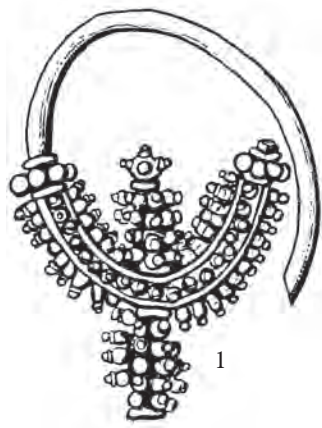
3. Záušnice s očkem, stříbrná; 12 × 8,4 mm, Ø drátu 0,7 mm.

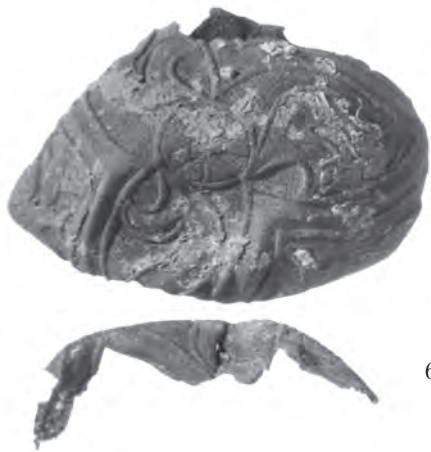
4. Záušnice s očkem?, stříbrná; 12 × 8,4 mm, Ø drátu 0,6 mm.

5. Perla jantarová, krychlová až kvádříková, s okosenými rohy (poškozená); d. 7,4 mm, š. 6,5 mm.

H115
(14/72)

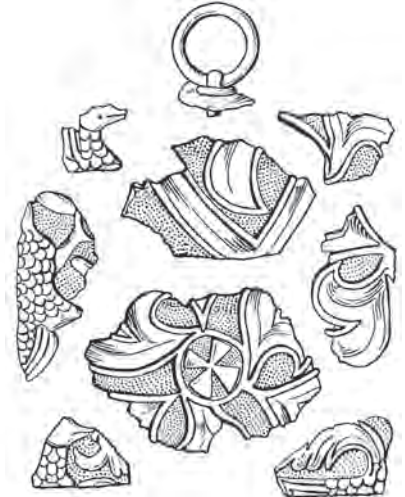
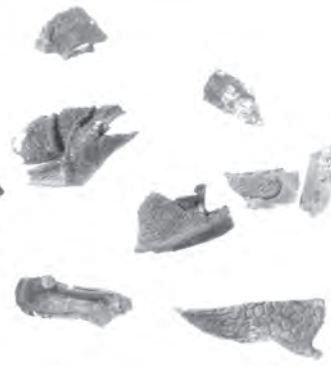
6

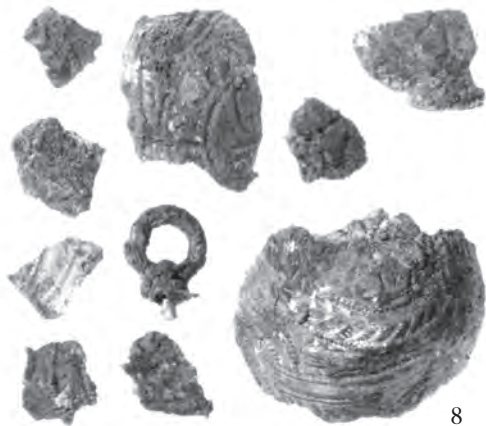
6

7

7

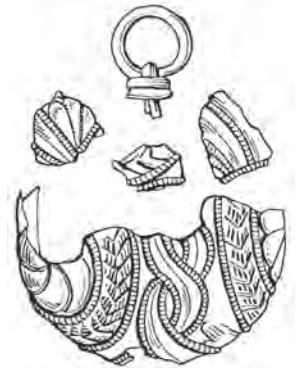

8

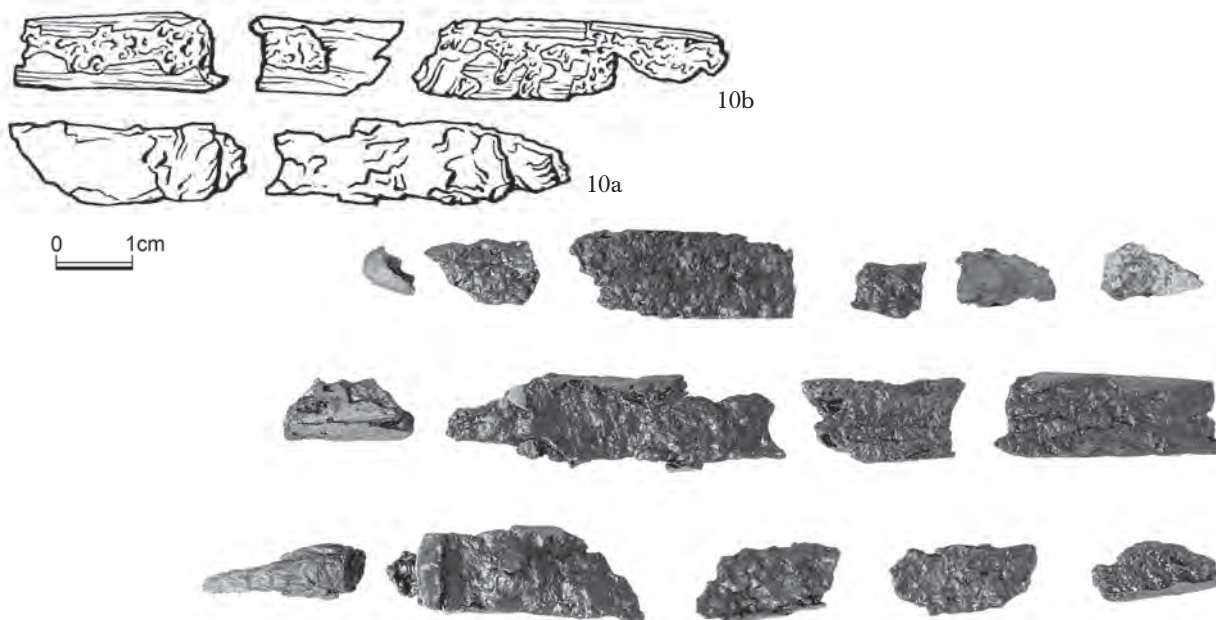
8

0 1cm

9

HJ: Obdélníkovitého půdorysu se silně zaoblenými rohy; 221 × 89 × 92 cm; Z-V, A94⁰; silně zešíkmené stěny; dno 169 × 55 cm.

KO: Poměrně špatně zachovaná, částečně strávená; natažená poloha s pažemi podél těla; lebka na týlu; dislokace levého radiu a pravé tibie a fibuly; Z-V, A94⁰ (274⁰).

AU: Dospívající jedinec, juvenis, asi 14 roků.

UN: 1–5 vlevo od lebky; 6 těsně pod 1–5; 7 poblíž femuru a pravé kyčelní kosti; 8 v úhlu mezi levým radiem a ulnou; 9 poněkud níže než 8; 10 na vnitřní straně radiu pravé ruky; 11–17 vpravo u lebky.

PN:

1. Náušnice hrozníčková, stříbrná, poškozený konec hrozníčku; 26 × 20 mm, Ø drátu 1,4 mm, BP XIX/1.
2. Náušnice hrozníčková, stříbrná, poškozený konec hrozníčku; 26,4 × 18,6 mm; Ø drátu 1,2 mm, BP XIX/2.
3. Náušnice hrozníčková, stříbrná, poškozená korozí; 28 × 20,5 mm, Ø drátu 1,4 mm, BP XIX/3.
4. Náušnice hrozníčková, stříbrná, poškozená; 32 × 21 mm (rekonstruováno), Ø drátu 1,4 mm, BP XIX/4.
5. Náušnice hrozníčková, stříbrná, poškozená; spodní část 26 × 16,6 mm; Ø drátu 1,4 mm, BP XIX/5.
6. Gombík stříbrný (rozdrcený); původně tři kosočtverečná pole, motiv uvnitř detailně neidentifikovatelný, pták (páv?); na spodním pólu gombíku maltézský křížek v medailonu, v polích mezi kosočtverci polopalmeta; Ø 45 mm (v terénu), Ø ouška 11,8 mm.
7. Gombík stříbrný (rozdrcený); původně tři kosočtverečná pole, motiv uvnitř detailně neidentifikovatelný, pták (páv?); na spodním pólu gombíku maltézský křížek v medailonu, v polích mezi kosočtverci polopalmeta; Ø 45 mm (v terénu), Ø ouška 12 mm.
8. Gombík měděný, zlacený (rozdrcený); na fragmentech lze rozeznat ústřední motiv osmidílné rosety v medailonu lemované páskem (jedna roseta vířivá), uvnitř pásku krokve řazené za sebou. Medailony byly patrně tři a vytvořily trojúhelníkovitá pole na obou pólech gombíku; volná plocha byla vyplněna plastickým pletencem, v jehož sousedství lze identifikovat lidskou ruku; Ø přibližně 34 mm (v terénu); Ø ouška 10,6 mm, BP XIX/8.
9. Gombík měděný zlacený (rozdrcený); na fragmentu lze rozeznat ústřední motiv osmidílné rosety v medailonu lemovaném páskem (jedna roseta vířivá), uvnitř pásku krokve řazené za sebou. Medailony byly patrně tři a vytvořily trojúhelníkovitá pole na obou pólech gombíku; volná plocha byla vyplněna plastickým pletencem, v jehož sousedství lze identifikovat lidskou ruku; Ø přibližně 34 (v terénu) mm, Ø ouška 10,3 mm.

10a. Nůž železný, zlomky, otisky dřeva patrně z pochvy.

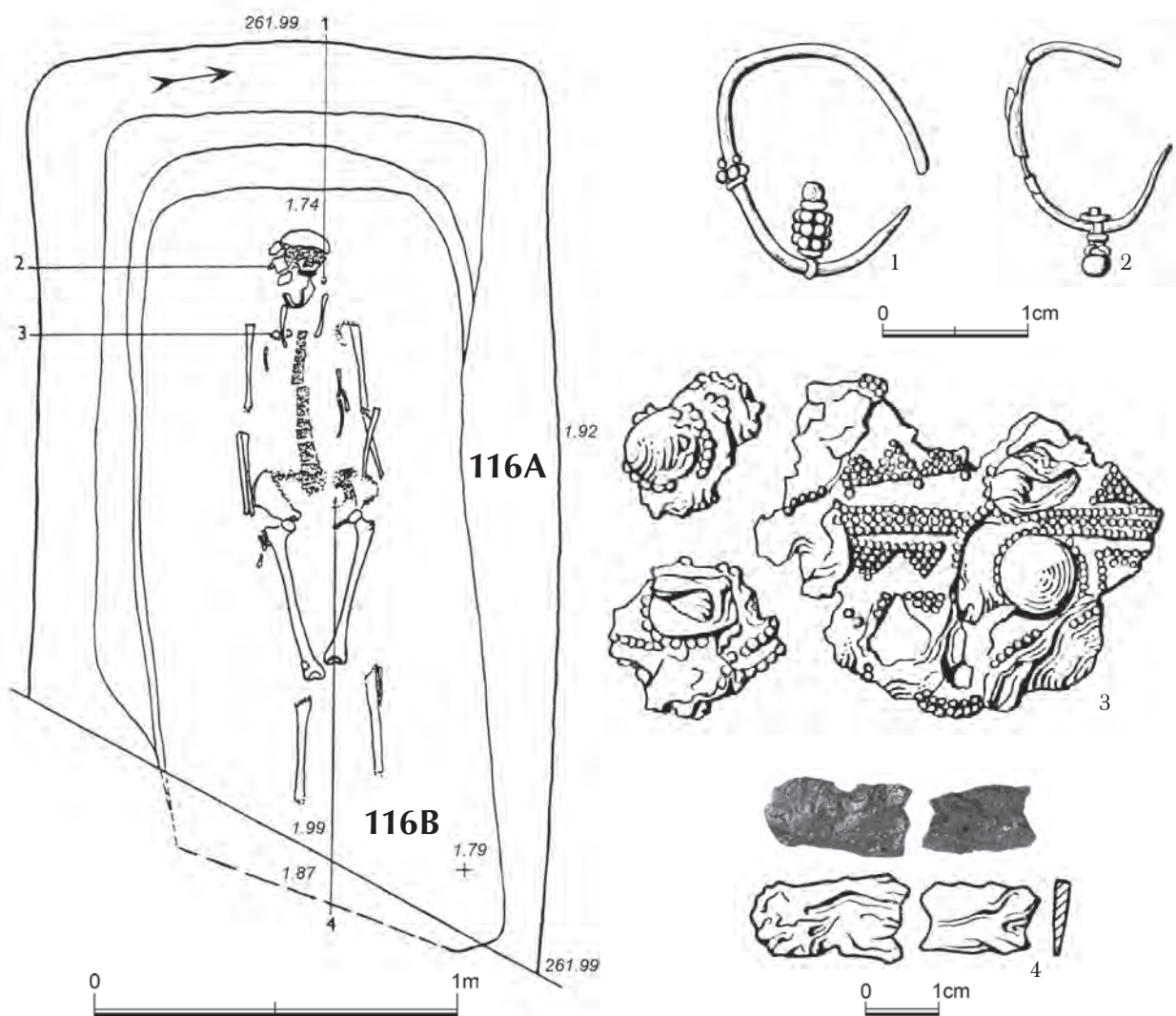
10b. Nůž železný, zlomky; otisky dřeva patrně z pochvy; d. v terénu až 110 mm, max. zlomek 45 mm.

11. Náušnice hrozníčková, stříbrná, poškozená; 29 × 19 mm, Ø drátu 1,4 mm, BP XIX/11.
12. Náušnice hrozníčková, stříbrná, zcela rozpadlá; zachován jen oblouk s několika granulami; 19 × 20 mm, Ø drátu 1,4 mm, BP XIX/12.
13. Náušnice hrozníčková, stříbrná, poškozená, (chybí horní granulované zrno hrozníčku); 28,5 × 21,5 mm, Ø drátu 1,2 mm, BP XIX/13.
14. Náušnice hrozníčková, stříbrná, nepatrně poškozená; 28,5 × 24 mm, Ø drátu 1,6 mm, BP XIX/14.
15. Náušnice hrozníčková, stříbrná, silně poškozená (chybí část spodního hrozníčku i ukončení spodního hrozníčku); 23 × 17 mm, Ø drátu 1,2 mm, BP XIX/15.
16. Náušnice hrozníčková, stříbrná, poškozená (zlomen oblouk, chybí ukončení horní části hrozníčku); v spodní části 22 mm, š. 18 mm, Ø drátu 1,3 mm, BP XIX/16.
17. Zlomky oblouků náušnic, stříbrné; blíže neidentifikovatelné; Ø drátu cca 1,4 mm.

PO: Zlomky evidované pod č. 17 mohou též patřit k náušnicím č. 11 a 16. Prerušení páteře může být v důsledku zranění.

F-P: Bez inv. č.

H116A
(10A/72)

Superpozice H116B a H116A; H116B překrývá H116A - pohřby nesoučasné. Viz H116B.

HJ: Obdélníkovitého půdorysu; V a JV část zničena (odříznuta) novověkým kanálkem; min. 247 × 145 × 100 cm; Z-V, A97°; stěny šikmé, S stěna klesala plynule ke dnu, na Z a J stranách stupeň min. š. 12 cm, v. 10-20 cm; dno min. 188 × 92 cm.

KO: Dosti špatně zachovaná, zčásti strávená; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; dislokace minimální: vybočení páteře a levé tibie; od hloubky 40 cm stopy prken při stěnách (obložení) a podélně nad celou kostrou, nejlépe fragmentárně zachováno v partiích hrudi; Z-V, A91⁰ (271⁰).

AU: Dospělý jedinec, maturus II, žena.

UN: 1 vlevo od lebky; 2 vpravo od lebky, poněkud výše nad 1; 3 při pravé clavicule a poblíž mandibuly, vyňato i s hlinou; 4 v krajině pánevní, zjištěno dodatečně.

PN:

1. Náušnice hrozníčková, stříbrná (poškozená, zachován horní hrozníček); 16 × 13,8 mm, Ø drátu 0,7 mm, BP XVI/1.

2. Náušnice stříbrná s pravděpodobně oboustranným závěskem připojeným k oblouku spojku. Spodní závěsek tvoří granulované zrno a dva kroužky, horní je odlomen; 16 × 10,3 mm, Ø drátu 0,7 mm, BP XVI/2.

3. Kaptorga stříbrná; původně mírně lichoběžníkovitá; blíže neidentifikovatelné, částečně v terénu, částečně v konzervaci rozpadlé fragmenty; na povrchu největšího fragmentu pozorovatelné granulací vroubené hladké bubínky, mezi nimi lineární granulace a granulované trojúhelníčky; největší fragment 27 × 21 mm, BP XVI/3.

4. Nůž železný, fragmenty; větší fragment 21 × 11 mm.

PO: Označení pohřbů v obráceném pořadí, t.j. pro relativně mladší (B) a pro relativně starší (A) je způsobeno objevem pohřbu B až v závěru preparace při rozebírání kontrolního sloupku v SV rohu. Uspořádání prachových stop dřeva umožňuje uvažovat o hrobu upraveném jako pohřební komora.

F-P: Bez inv. č.

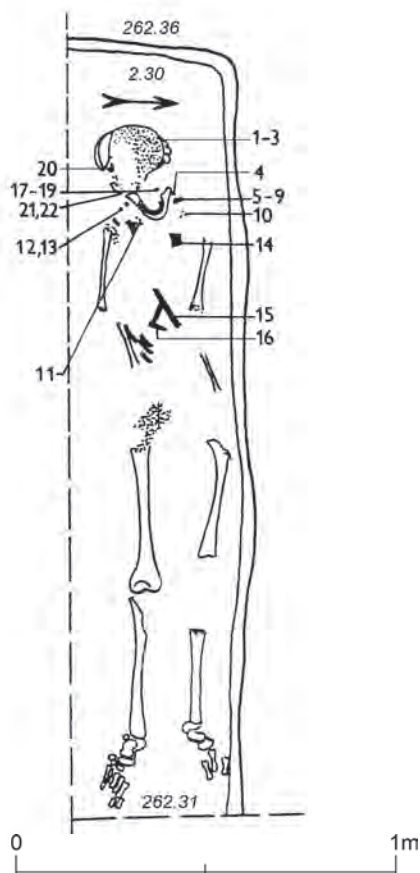
Superpozice H116B a H116A; H116B překrývá H116A - pohřby nesoučasné. Viz H116A.

HJ: V SV rohu hrobové jámy H116a v hloubce 20 cm od povrchu; obrys jámy nebylo možno určit; výplň obou jam jílovitá břidlice, silně ulehlá, kompaktní.

KO: Téměř zcela strávená, zachováno jen několik kostiček v SV rohu hrobové jámy H116A; A?

AU: Nedospělý jedinec, infans I-II, kolem 6 měsíců.

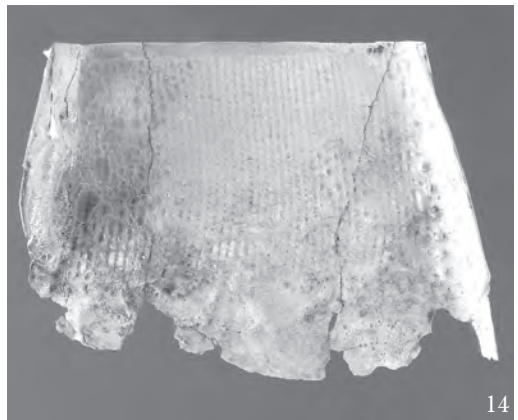
UN: Bez nálezů.

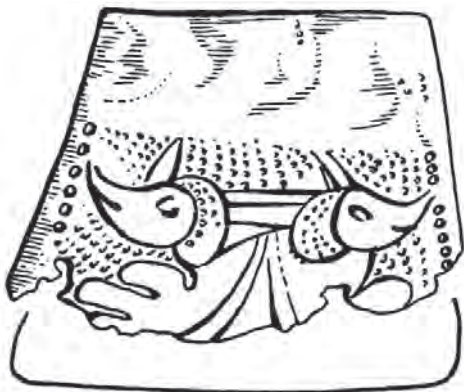
H116B
(10B/72)

H117
(6/75)

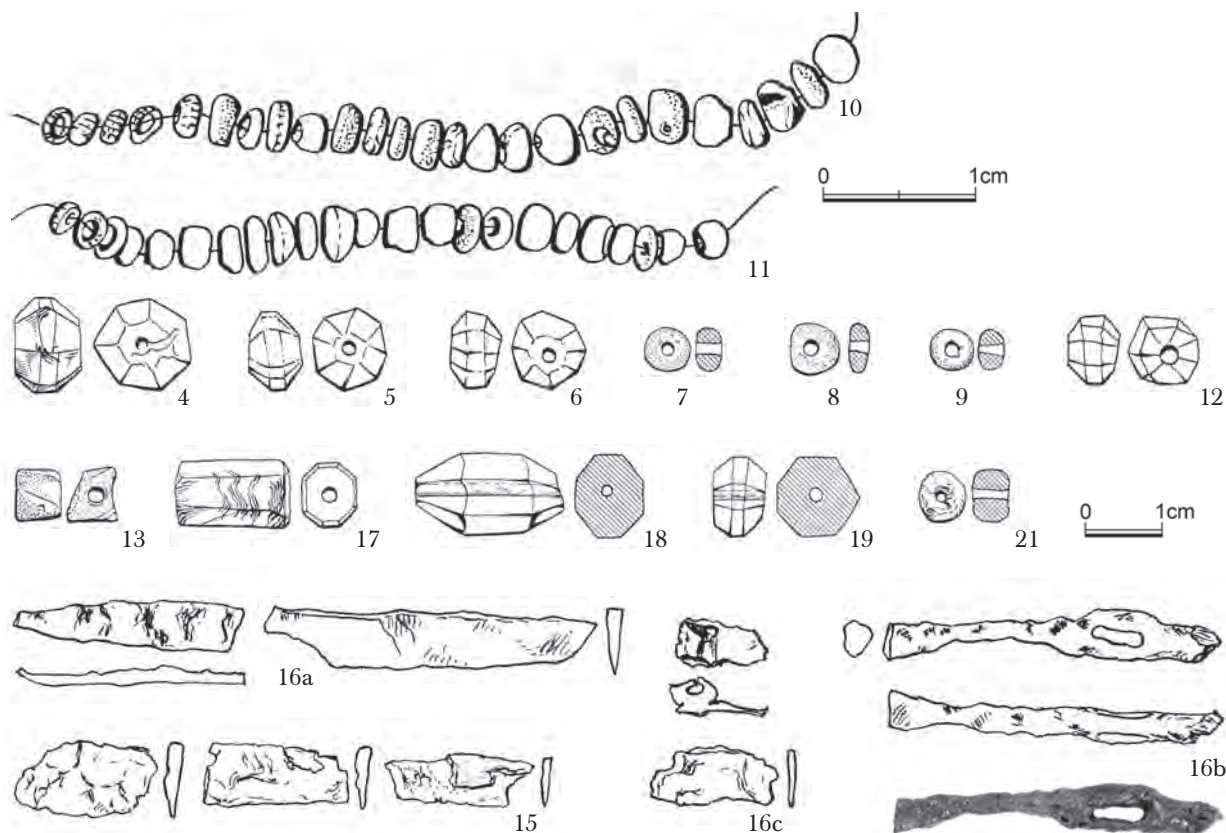

0 1cm

0 1cm

HJ: Původně pravděpodobně obdélníkovitého půdorysu; max. zachovaná d. 204 × max. zachovaná š. 46 × 6 cm (hrob mimořádně mělký, poškozený); (Z–V), A?; J část hrobu zasahovala do stěny sondy (pod cestu), V konec pod ochranným blokem zeminy kolem ovocného stromu; dno max. zachovaná délka 200 × max. zachovaná š. 47 cm.

KO: Silně strávená; natažená poloha na zádech s rukama patrně podél těla; lebka pootočená k pravému rameni, mandibula v původní poloze; (Z–V), A?.

AU: Dospělý jedinec, maturus.

UN: 1–3 po levé straně lebky; 4 nahoře vlevo u mandibuly; 5–9 po levé straně mandibuly; 10 pod skupinou nálezů 5–9, (patrně perličky původně navlečeny společně s kaptorgou; 11 po pravé straně mandibuly, níže; 12–13 po pravé straně mandibuly, výše; 14 na levé straně hrudi, výše; 15 ve středu hrudi, níže; 16 těsně pod 15; 17–19 na lebce nad mandibulou; 20 na lebce při pravé straně; 21 a 22 nalezeno dodatečně při rozebírání vzorku hlíny, 22 pravděpodobně z pravé strany.

PN:

1. Záušnice esovitá, stříbrná; 16 × 13 mm, Ø drátu 1,7 mm.

2. Záušnice esovitá, stříbrná; 14 × 14 mm, Ø drátu 1,8 mm.

3. Záušnice esovitá, stříbrná; 13,8 × 14 mm; Ø drátu 1,8 mm.

4. Perla chalcedon (karneolová?), dvojkonická s facetovou střední ploškou, sedmiboká; Ø 12 mm, d. 9 mm, BP XXXIV/4.

5. Perla jantarová, dvojkonická, osmiboká, plochá s facetovou střední ploškou, (nepravidelná), Ø 10 mm, d. 7,2 mm, BP XXXIV/5.

6. Perla jantarová, dvojkonická, osmiboká, s facetovou jakoby ořezanou střední ploškou; Ø 10,6 mm, d. 6,5 mm, BP XXXIV/6.

7. Perla skleněná, oblá kroužkovitá, pokrytá korozními produkty bělavé barvy; Ø 6 mm, d. 3,4 mm, BP XXXIV/7.

8. Perla skleněná, oblá kroužkovitá, pokrytá korozními produkty bělavé barvy; Ø 7 mm, d. 2,6 mm, BP XXXIV/8.

9. Perla skleněná, oblá kroužkovitá, pokrytá korozními produkty bělavé barvy; Ø 5 mm, d. 4 mm, BP XXXIV/9.

10. Perličky skleněné (25 kusů), drobné, kulovité zploštělé, konické a kroužkovité pravidelných i nepravidelných tvarů, pokryté korozními produkty okrové a bělavé barvy, místy prosvítá zelené sklo; průměrná velikost Ø 3 mm, d. 1,8 mm, BP XXXIV/10.

11. Perličky skleněné (23 kusů), drobné, kulovité zploštělé, konické a kroužkovité pravidelných i nepravidel-

ných tvarů, pokryté korozními produkty bělavé barvy, místy prosvítá sklo zelené a hnědavé barvy; průměrná velikost Ø 3 mm, d. 2 mm, BP XXXIV/11.

12. Perla jantarová, dvojkoničká, osmiboká, plochá, silně nepravidelná, s facetovou, jakoby ořezanou střední ploškou; Ø 9,5 mm, d. 7,2 mm, BP XXXIV/12.

13. Perla skleněná, kvádříkovitá, bělavá až nažloutlá (poškozená); max. rozměr 7 mm, d. 6 mm, BP XXXIV/13.

14. Kaptorga lichoběžníkovitého tvaru, stříbrná. Rozpadlá na jednotlivé části již v terénu, prorostlá kořínky, silně korodovaná. Uvnitř zbytky neurčitelné, patrně organické hmoty. Na části povrchu nebyla ani v laboratoři zjištěna žádná výzdoba, na části zoomorfni motiv (hlavičky?) a puncovaný povrch; průvlečný otvor byl lemován kroužkem z hladkého drátu a boční stěna byla zdobena pletencem s perličkou uprostřed; dolní strana 32 mm, horní strana 22,5 mm, v. 25,4 mm, síla 7,8 mm, BP XXXIV/14.

15. Nůž (?) železný, zcela zkorodovaný, rozpadlý na fragmenty; d. v terénu 110 mm, š. 14 mm, max. d. zachovaného zlomku 28 mm.

16. Neurčitelné předměty. A) dva zlomky ostří (větší 44 × 8 mm; menší 30 × 6 mm). B) zlomek tyčinky nepravidelně oválného průřezu, uprostřed rozšířená s otvorem 7 × 2 mm, celkový rozměr d. 44 mm, Ø 4 × 5 mm. C) dva ploché zlomky (17 × 8 mm, 12 × 7 mm). Jednotlivé části ve zlomech nenavazují, nelze potvrdit souvislost mezi zlomky s ostřím a zlomkem s otvorem. A - subtilní nůžky (?).

17. Perla chalcedon (karneolová?), protáhlý osmistěn; 9,5 × 8 mm, d. 16,2 mm, BP XXXIV/17.

18. Perla křišťálová, protáhlý osmistěn s konci zbroušenými do jehlanu; 11 × 9,5 mm, d. 19,5 mm, BP XXXIV/18.

19. Perla křišťálová, dvojkoničká, s facetovou střední ploškou, sedmiboká; Ø 10,5 mm, d. 7,2 mm, BP XXXIV/19.

20. Záušnice esovitá (? es odlomeno), stříbrná; 12,2 × 11,9 mm, Ø drátu 2,0 mm.

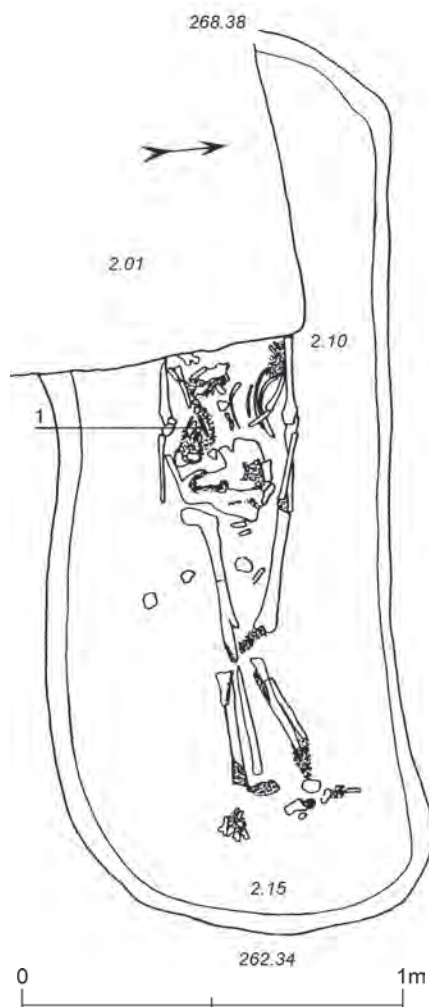
21. Perla skleněná, oválná, bělavá; Ø 6,6 mm; d. 5,2 mm, BP XXXIV/21.

22. Záušnice esovitá, stříbrná (odlomena část oblouku); 15 × (13) mm, Ø drátu 1,8 mm.

F-T: 50770 (s. 191 vpravo dole), 50771 (s. 192 vlevo nahoře), 50772 (s. 192 vpravo nahoře)

F-P: Bez inv. č.

H118
(10/75)

HJ: Obdélníkovitého půdorysu, poškozená recentní jámou v JZ části; min. délka 236 × 90 × 23 cm; (Z-V), A?; dno 226 × 80 cm.

KO: Horní část odříznuta pozdějším zásahem do terénu; zachována od poloviny hrudního koše dolů; značně strávená; původně natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; výrazné dislokace žebér, dolní část levé nohy vychýlena; (Z-V), A?.

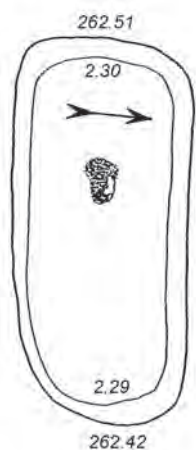
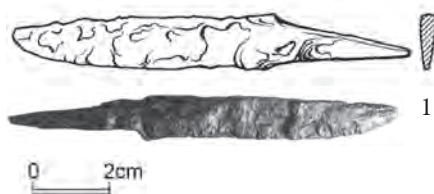
AU: Dospělý jedinec, senilis.

UN: 1 mezi horní částí pravého předloktí a strávené páteře.

PN: 1. Nůž železný s jednostranně odsazeným trnem; zachovány malé stopy dřeva z pochvy a rukojeti, prokorodováno; d. 104 mm, š. 14 mm.

F-T: 50785 (s. 194 vpravo dole), 50786, 50787, 50788 (s. 195 vlevo nahoře)

F-P: Bez inv. č.

HJ: Obdélníkovitého půdorysu, silně zaoblené rohy zvláště na V straně; přibližně 100 × 45 × 21 cm (jáma těsně ve stěně sondy); Z-V, A83°; dno přibližně 90 × 37 cm.

KO: Fragmentární pozůstatky lebky a nezřetelné zbytky levé nohy; poloha?; A?; v místech předpokládaného hrudního koše zbytky dřevěné vlákniny.

AU: Nedospělý jedinec, infans I, novorozenec nebo kojeneček.

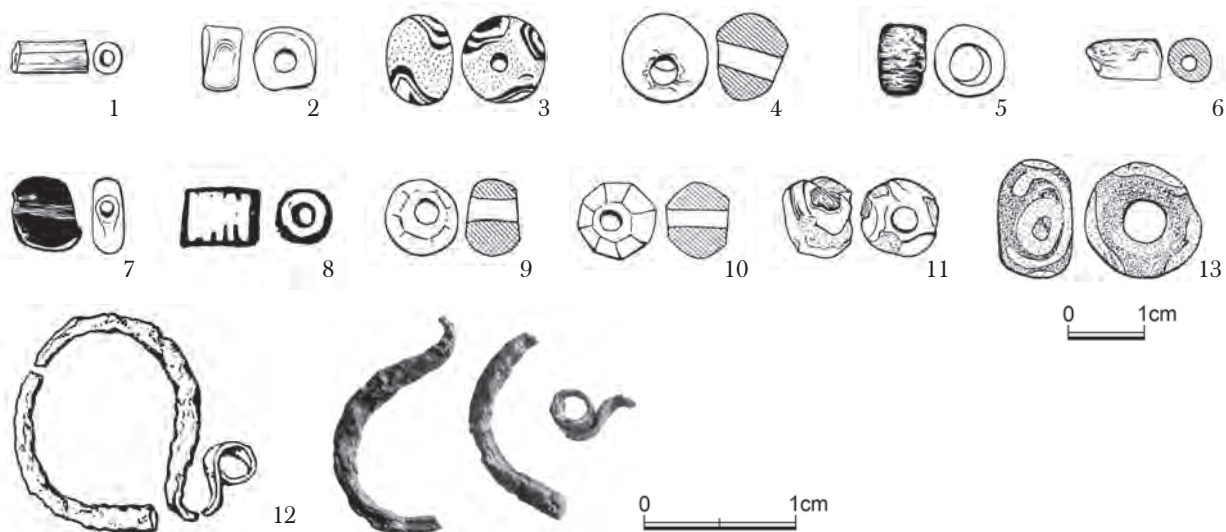
UN: Bez nálezů.

F-T: 50789

H119
(11/75)

H120
(12/75)

HJ: Původně pravděpodobně obdélníkovitého půdorysu; ? × ? × 24 cm; (Z-V), A?; na S straně poškozena novověkou zdí; na opačné straně vkopy; dno rovné, neměřitelné.

KO: Na levé straně kostra zničena po kyčelní kloub, na pravé po část femuru; zčásti strávená; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla, lebka pootočena k levému rameni; dislokace: mandibula a obě claviculy; posun v sloupci páteře (Z-V). Na dně hrobu malé prachové zbytky vláknitého dřeva, zbytky i na kostech; (Z-V), A?.

AU: Dospělý jedinec, senilis, žena.

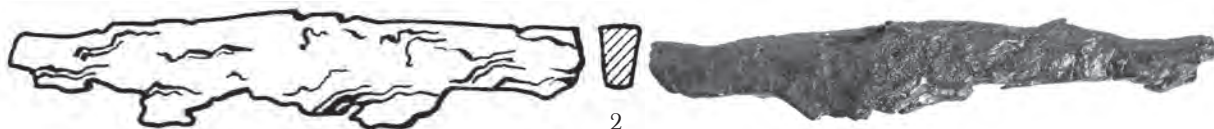
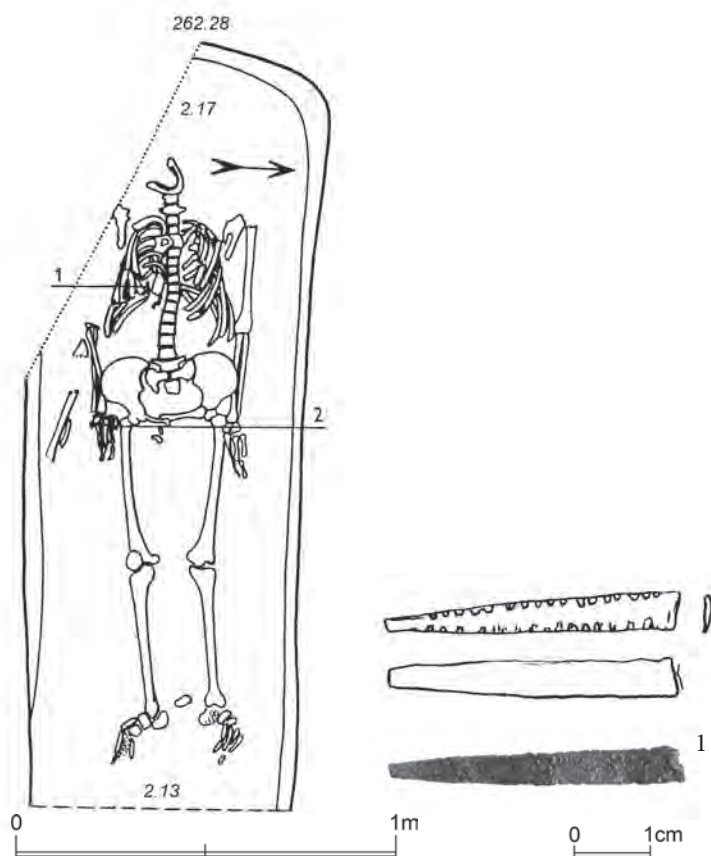
UN: 1–11 v horní části hrudi; 12 pod levou stranou lebky; 13 uprostřed hrudi vpravo od páteře; 14 vlevo od lebky.

PN:

1. Perla skleněná, válcovitá, zelenavá; Ø 4 mm, d. 10 mm, BP XXXIII/1.
2. Perla jantarová, kotoučová, plochá; 8 × 8 mm, d. 5 mm, BP XXXIII/2.
3. Perla skleněná žlutá opakní s modrobílými převážně deformovanými očky; Ø 12 mm, d. 9 mm, BP XXXIII/3.
4. Perla jantarová, kulovitá, asymetrická, mírně poškozená; Ø 11,5 mm, d. 9 mm, BP XXXIII/4.
5. Perla skleněná, prstencová, modrá; Ø 9? mm; d. 6,6 mm, BP XXXIII/5.
6. Perla skleněná, válcovitá, pokrytá bílými korozními produkty; Ø 5,5 mm, d. 9,5 mm, BP XXXIII/6.
7. Perla skleněná, oválná, plochá (stlačená), modrá, poškozená; Ø 9,5 mm, síla 4,2 mm, min. d. 8 mm, BP XXXIII/7.
8. Perla skleněná, válcovitá, modrá, poškozená; Ø 7 mm, d. 10 mm, BP XXXIII/8.
9. Perla jantarová, (původně dvojkonická?), osmiboká, maximálně otřelá; Ø 9,5 mm, d. 7 mm, BP XXXIII/9.
10. Perla jantarová, dvojkonická, osmiboká, otřelá; Ø 9,5 mm, d. 7,2 mm, BP XXXIII/10.
11. Perla skleněná, černá s cihlově červenými očky a dvojicí částečně dochovaných křížích se nití dnes okrové barvy, korodovaná; Ø 11 mm, d. 9,5 mm, BP XXXIII/11.
12. Záušnice esovitá, bronzová? (zlomky); přibližně 16 × 14 mm, Ø drátu 1,8 mm.
13. Perla skleněná, hnědá s atypickými očky tvořenými kroužky ze žlutého vlákna, korodovaná; Ø 17 mm, d. 10.–14 mm.
14. Zlomek střepu atypický, z těla nádoby; max. vel. 145 mm, síla střepu 12 mm.

F-T: Bez č.

F-P: Bez inv. č.

H121
(13/75)

Porušení; H121 narušil V části H122. Viz H122.

HJ: Původně obdélníkovitého půdorysu, pravděpodobně zaoblené rohy; poškozena v JZ části recentní rýhou; přibl. 200 × 70 × 15 cm; (Z-V), A84°?.

KO: Poškozená; z lebky zachována jen mandibula; mírně strávená; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; na dně jámy pod kostrou nepatrné zbytky ztrouchnivělé dřevěné prachovité vlákniny?; (Z-V), A84°? (264°?).

AU: Dospělý jedinec, snad maturus I.

UN: 1 v dolní části hrudi vpravo od páteře; 2 u pravého boku při pánvi.

PN:

1. Zlomek železné ploché tyčinky s drobnými zářezy na jedné straně; d. 39 mm, š. 6 mm.

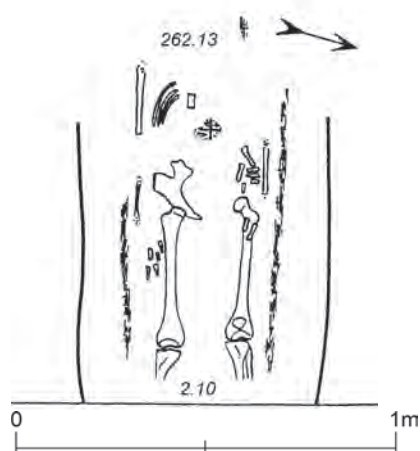
2. Nůž železný, silně zkorodovaný; d. v terénu 81 mm, po konzervaci 75 mm, š. 16 mm.

PO: V část porušila přibližně ve stejném směru položený H122.

F-T: 50790, 50791, 1 ks bez inv. č. (použit)

F-P: Bez inv. č.

H122
(14/75)

Narušen v Z části hrobem H121. Viz H121.

HJ: Neurčitelného půdorysu; Z část zničil hrob H121, V část odříznuta novověkou zdí; ? × 65 × 14 cm; asi (JZZ-SVV), A?; dno rovné, neměřitelné.

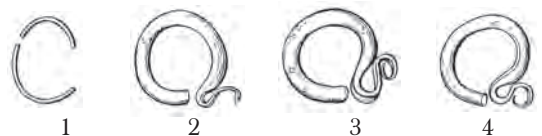
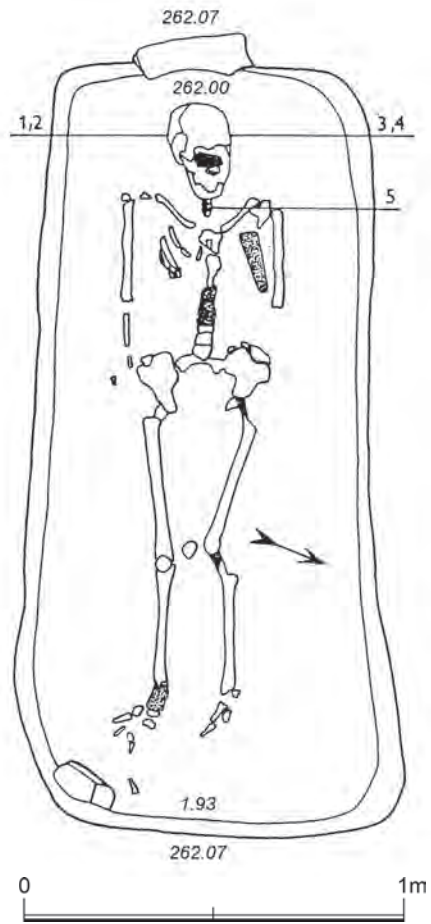
KO: Zachovány pouze fragmenty kostí paže, hrudníku, pánve, femurů; pravděpodobně natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; pod kostrou, po stranách a na kostře zachovány zbytky prachové vlákniny dřeva - pruhy š. 1-2 cm; kostra tedy byla kompletně obložena dřevem; (JZZ-SVV), A?.

AU: Dospělý jedinec, adultus I, žena.

UN: Bez nálezů.

F-T: 50755

HJ: Obdélníkovitého půdorysu s nepravidelně silně zaoblenými rohy; 202 (209) × 87 –100 × 14 cm; JZZ–SVV, A67^o; dno 198 × 74–88 cm.

KO: Velmi špatně zachovaná, silně strávená; natažená poloha na zádech, pravděpodobně paže podél těla; při Z stěně stál za lebkou opukový kámen d. 33 cm, v JV rohu menší opukový kámen; JZZ–SVV, A67^o (247°).

AU: Dospělý jedinec, adultus 1, muž.

UN: 1,2 po pravé straně lebky; 3,4 po levé straně lebky; 5 pod krkem vlevo od páteře.

PN:

1. Záušnice? stříbrná, 2 zlomky oblouku (poškozeno); průměr?, Ø drátu 0,5 mm.

2. Záušnice esovitá, stříbrná; 16,5 × 12,4 mm; Ø drátu 2,0 mm.

3. Záušnice esovitá, stříbrná; 15,5 × 13 mm; Ø drátu 2,0 mm.

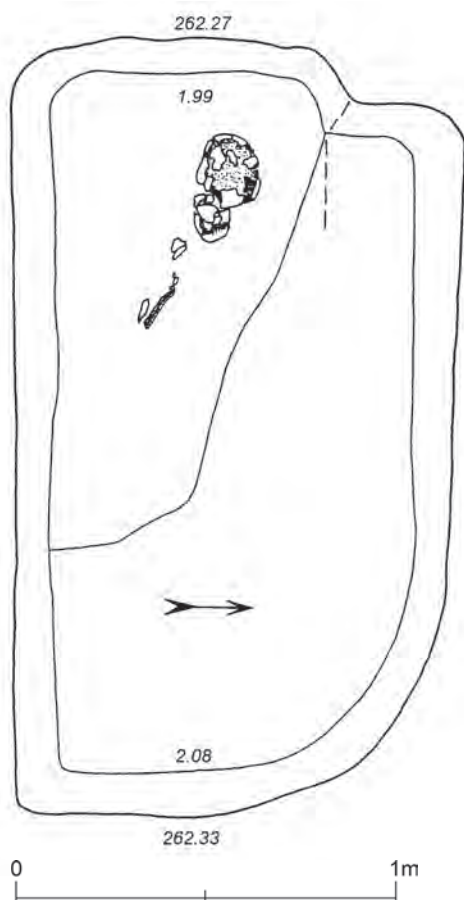
4. Záušnice esovitá, stříbrná; (poškozená); 14 × 12,6 mm; Ø drátu 2,0 mm.

5. Perla skleněná, válcovitá, modrá; d. 11,5 mm, Ø 6 mm.

F-T: 50756 (vlevo dole), 50794, 1 ks bez inv. č. (vpravo nahoře)

F-P: Bez inv. č.

H124
(19/75)

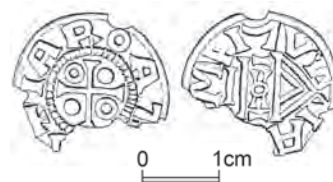
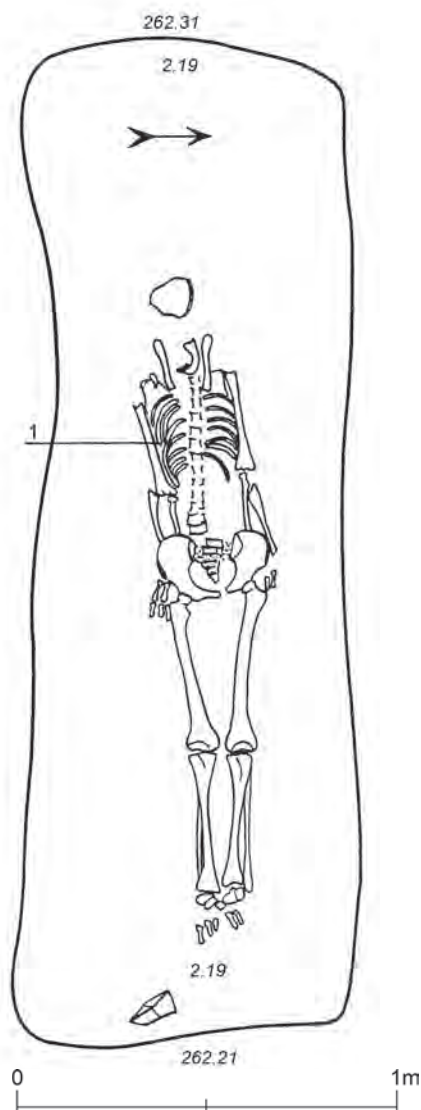
HJ: Původně pravděpodobně obdélníkovitého půdorysu, silně poškozená recentní rýhou; d. přibližně 180 × dochovaná š. přibližně 70 × 28 cm; (Z–V), A?; dno neměřitelné.

KO: Fragmentsy (hlavně lebky); silně stráveno, poškozeno; poloha neurčitelná; (Z–V) A?.

AU: Dospělý jedinec, maturus II, žena.

UN: Bez nálezů.

F-T: 50759, 1 ks bez inv. č. (použit).

Superpozice; H125 překrývá H126. Viz H126.

HJ: Obdélníkovitého půdorysu (viz H126); 284 × 98 × 12 cm; dno 262 × 88 cm; patří k hrobu H 126; Z-V, A88°.

KO: V horních partiích poškozena (lebka), částečně strávena; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; ruce částečně zasunuty pod pánev; lebka neposuzovatelná; při V straně hrobové jámy malý opukový kámen; Z-V, A85° (265°).

AU: Dospělý jedinec, maturus II, muž.

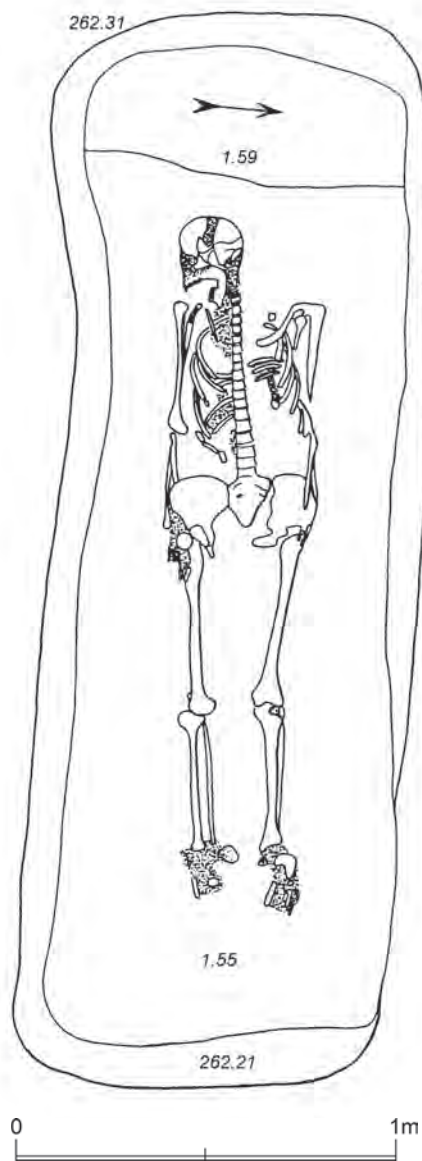
UN: 1 na vnitřní straně humeru, umístěn svisle; v místě dotyku kost černě zbarvena.

PN: 1. Denár stříbrný (Jaromír, 1004–1012); silně poškozený, BP XVIII/1.

PO: Kostry H125 a H126 ve stejné ose pod sebou.

F-T: 50757 (nahore), 50758 (dole)

H126
(21/75)

Superpozice; H126 překryt hrobem H125. Viz H125.

HJ: Obdélníkovitého půdorysu, silně zaoblené rohy; 284 × 98 × 72 cm; Z-V, A88°; dno 262 × 88 cm.

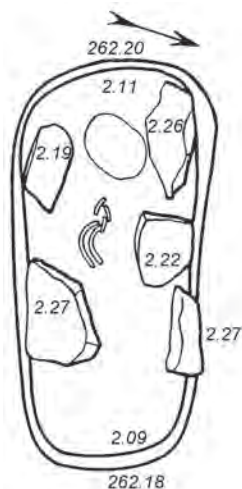
KO: Mírně strávená, zejména v horní části; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; pravá ruka pod okrajem pánve, levá na jejím okraji; lebka pootočena k pravému rameni; Z-V, A86° (266°).

AU: Dospělý jedinec, adultus II, muž.

UN: Bez nálezů.

F-T: Bez inv. č.

H127
(20/75)

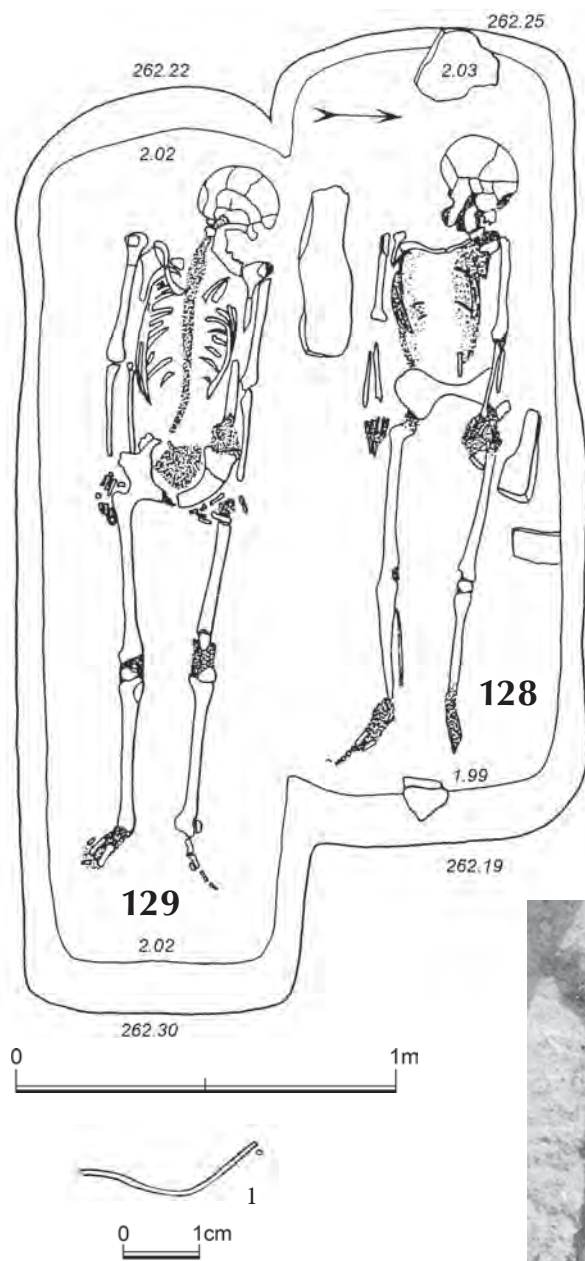
HJ: Obdélníkovitého až trapezoidního půdorysu, zaoblená V a Z strana; 108 × 54 × 9 cm; JZZ-SVV, A72°; dno 100 × 42 cm.

KO: Silně strávená, zachovány zbytky lebky a fragmenty žeber; poloha nezjistitelná; obložení pěti opukovými kameny, dvěma při J a třemi při S straně. Největší kámen na J straně 22 × 20 cm. A?

AU: Nedospělý jedinec, infans II, 2 roky.

UN: Bez nálezů.

F-T: 50838

Porušení? hrobem H129. Viz H129.

HJ: Obdélníkovitého půdorysu; zaoblené rohy; J stěna pravděpodobně porušena hrobem H129; 214 × dochovaná š. 80 × 26 cm; Z-V, A88°; dno 195 × 68 cm.

KO: Špatně zachovaná, značně strávená; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; levá ruka přesahovala na kyčelní kost, lebka pootočená k levému rameni; opukový kámen v ose hrobu za hlavou při Z stěně, druhý podlouhlý (d. 47 cm) při J stěně, 2 menší při S stěně a 1 malý při V stěně v ose hrobu; Z-V, A90° (270°).

AU: Dospělý jedinec, matusus II až senilis.

UN: Bez nálezů.

PO: Příměs: dodatečně při antropologickém rozboru určena příměs dalšího jedince; v antropologickém posudku označeno jako „jedinec b“; a ještě dalšího jedince, blíže neoznačeného a neurčeného. Jedinec b, dospělý jedinec, adultus I, spíše muž (zbytky postkraniálního skeletu - poškozené, vše uloženo při dně hrobové jámy, těsně pod výše popsaným skeletem - patrně z narušeného staršího pohřbu, bez nálezů). Vztah H128 a H129 nelze bezpečně určit, barva výplně splývala.

F-T: Bez inv. č. (použit), 50792, 50793

H128
(17/75)

Porušil? hrob H128. Viz H128.

HJ: Obdélníkovitého půdorysu; S stěna splývala s J stěnou hrobu H128, Z stěna zaoblená; 245 × dochovaná š. 74 × 20-28 cm; Z-V, (A88°); dno 220 × 61 cm.

KO: Poněkud poškozena; dosti strávena; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla, pravá ruka pod okrajem pánve, lebka pootočená k levému rameni; Z-V, A90° (270°).

AU: Dospělý jedinec, senilis, muž.

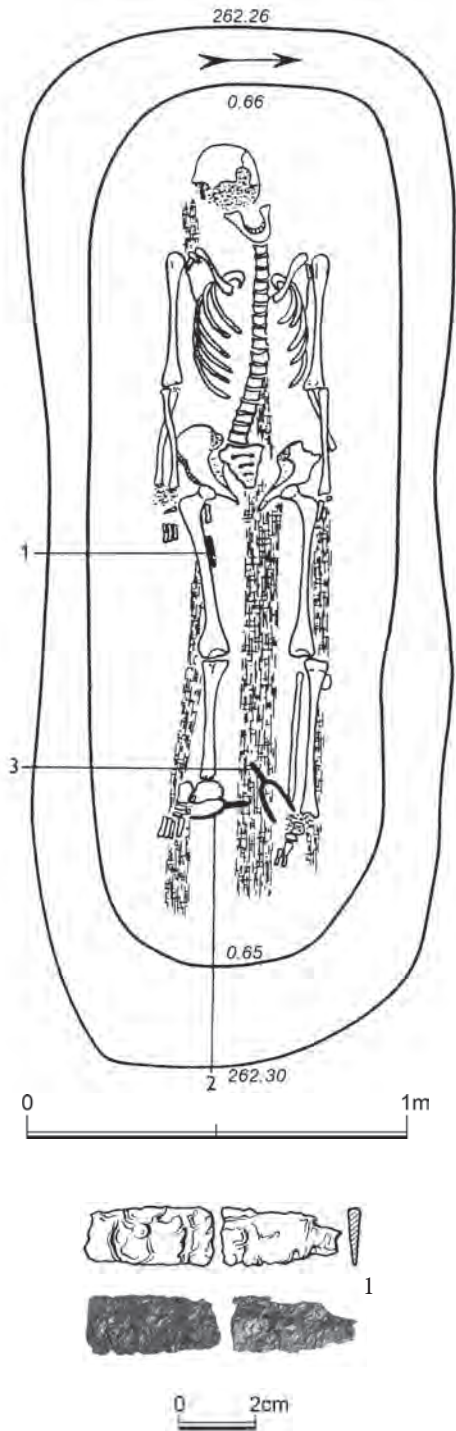
UN: 1 - poloha nezaznamenána.

PN: 1. Zlomek bronzového drátu, d. 24 mm, Ø 0,8 mm.

F-T: Bez inv. č. (použit), 50792, 50793

H129
(16/75)

HJ: Obdélníkovitého půdorysu, silně zaoblené rohy zvláště ve V části; 272 × 113 × 61 cm; Z-V, A93°; dno 230 × 80 cm.

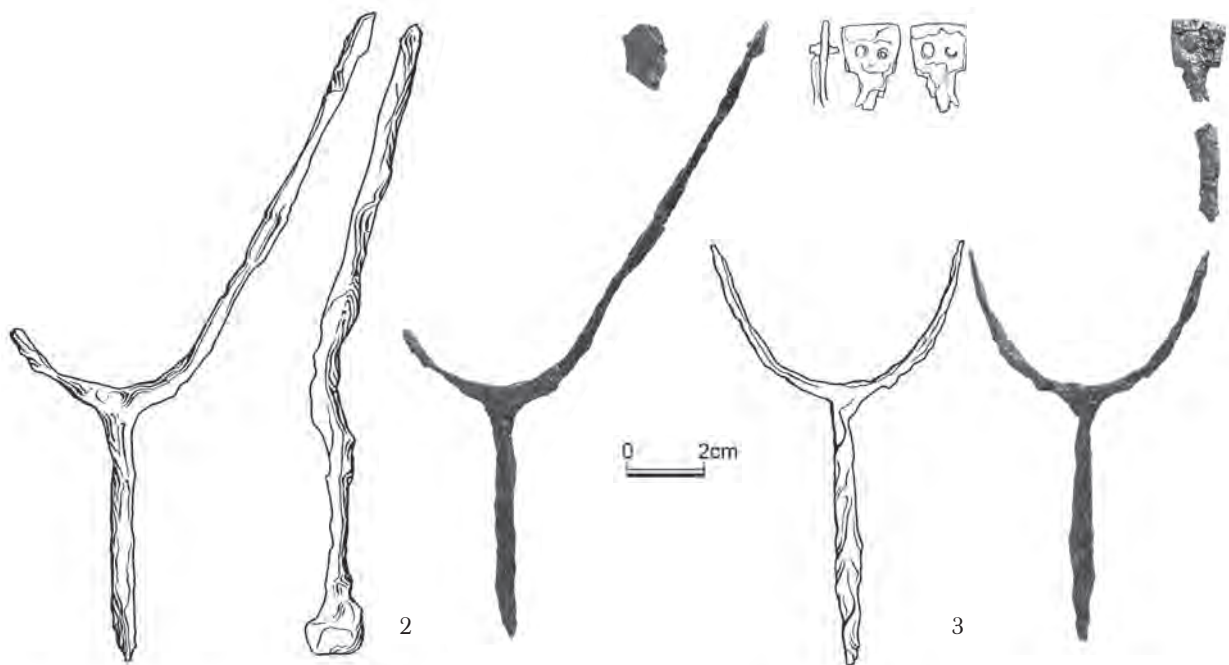
KO: Mírně strávená; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; na pravé tibii patologické znaky, noha o několik cm kratší; lebka původně na týlu, nepatrně přikloněna vpravo; pod kostrou zachovány tři pruhy prachově ztrouchnivělého dřeva; pod končetinami š. asi 8 cm, ve středu 12 cm; Z-V, A93° (273°).

AU: Dospělý jedinec, maturus I, muž.

UN: 1 na vnitřní straně pravého femuru v horní části, směřující hrotem ke koleni; 2 a 3 v okolí pat.

PN:

1. Nůž železný, zlomky; d. v terénu přibližně 80 mm, po konzervaci max. 64 mm.

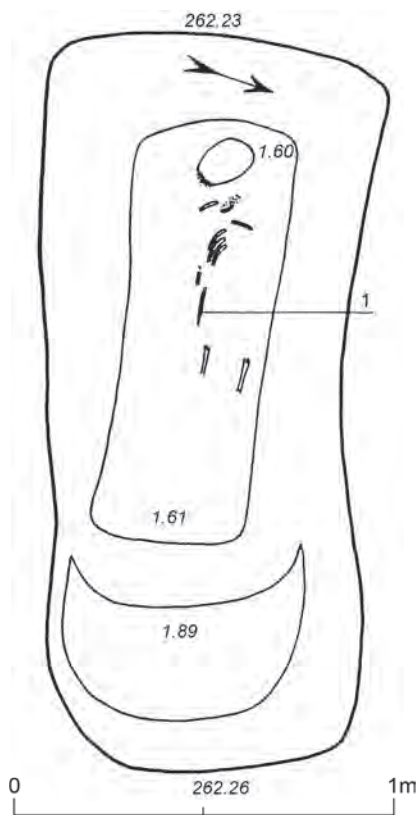

2. Ostruha železná s dlouhým bodcem (tvar deformovaný), bodce v průřezu kruhový, ramena pásková stříškového průřezu, ukončení ramen původně před konzervací rozšířeno v oválnou plošku, přes ní v korozní podobě zachován náznak destičky; celková d. 176 mm, d. bodce 63 mm, Ø bodce 8 mm, š. ramene 9–10 mm, d. ramene 124 mm, zachovaná š. ukončení 14 mm, rozpětí ramen přibližně 70 mm (měřeno před konzervací). Celkově silně zkorodováno, nepodařilo se zcela vyzvednout.

3. Ostruha železná s dlouhým bodcem (silně poškozeno), bodce v průřezu kruhový, ramena plochá, až stříškovitá, ukončení ramen původně před konzervací rozšířeno v oválnou plošku, přes ní v korozní podobě zachován náznak destičky; po konzervaci mírně lichoběžníková destička se dvěma nýty, zachovaná d. 148 mm, d. bodce přibližně 66 mm, Ø bodce 8 mm (měřeno před konzervací); rozpadlo se do značné míry při konzervaci.

F-T: 50840 (nahore), 50841 (dole)

F-P: Bez inv. č.

HJ: Obdélníkovitého půdorysu, silně zaoblené rohy, na V straně; 192 × 90 × 65 cm; JZZ-SVV, A73⁰; S stěna prohnutá dovnitř, stěny silně zešíkmené; na V straně v hloubce 37 cm od povrchu stupeň š. 30 cm; dno 111–159 × 43–62 cm.

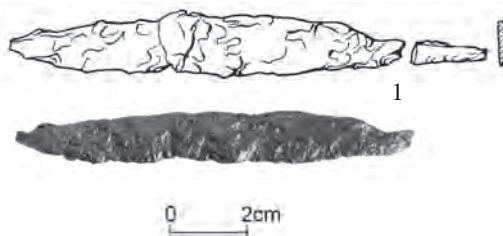
KO: Téměř zničená; zachována kalva, část mandibuly a několik žeber a fragmentů dlouhých kostí; původně zřejmě natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; kalva pootočena vpravo; (JZZ-SVV), A?.

AU: Nedospělý jedinec, infans II, kolem 2 let.

UN: 1 po pravé straně v místech, kde původně kyčel.

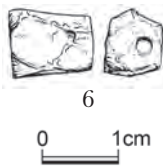
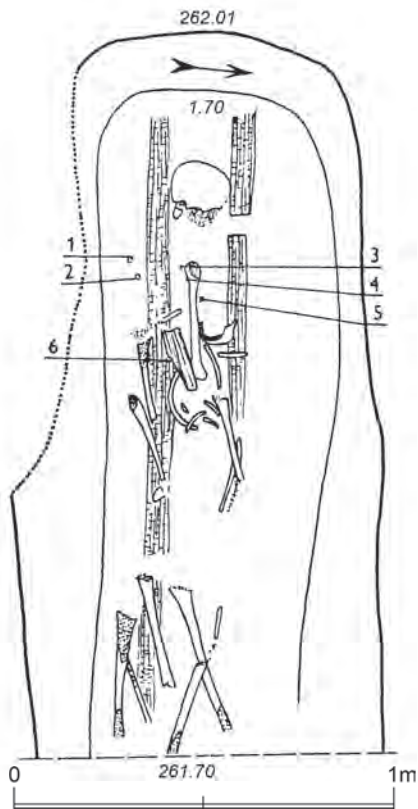
PN: 1. Nůž železný, nahoře s odsazeným trnem (přelomen); d. 123 mm, š. 14,5 mm (zkorodováno, relativně dobře zachován).

F-P: Bez inv. č.

H131
(16/72)

H132
(17/72)

HJ: Původně obdélníkovitého půdorysu; ve V a JZ části poškozeno; max. zachovaná d. 190 × max. zachovaná š. 96 × 31 cm; (Z-V), A?; dno max. 173 × 61 cm.

KO: Silně poškozené a silně dislokované pozůstatky; zachována kalva a jednotlivé dlouhé kosti (silné posuny z anatomických míst); pod kostrou 2 pruhu ztrouchnivělého prachového dřeva, pravý ve V části přerušovaný, d. 159 cm, š. 8-9 cm, levý kratší v horní části přerušovaný, d. 82, š. 5 cm; patrně pozůstatky po prknech nebo kulatinách?; (Z-V), A?.

AU: Dospělý jedinec, maturus II.

UN: 1, 2 na pravé straně ve značné vzdálenosti od lebky; 3, 4 v místech předpokládané hrudi; 5 poněkud níže pod 3 a 4; 6 na pravém pruhu dřeva, asi v místech, kde by končila hrud'

PN:

1. Záušnice s očkem, stříbrná; 15,5 × 11 mm; Ø drátu 1,4 mm.

2. Záušnice s očkem, stříbrná; 12,5 × 9,6 mm; Ø drátu 0,8 mm.

3. Perla skleněná, segmentovaná, dvojdílná, modrá; d. 8,6 mm, Ø 6 mm, BP XXXV/3.

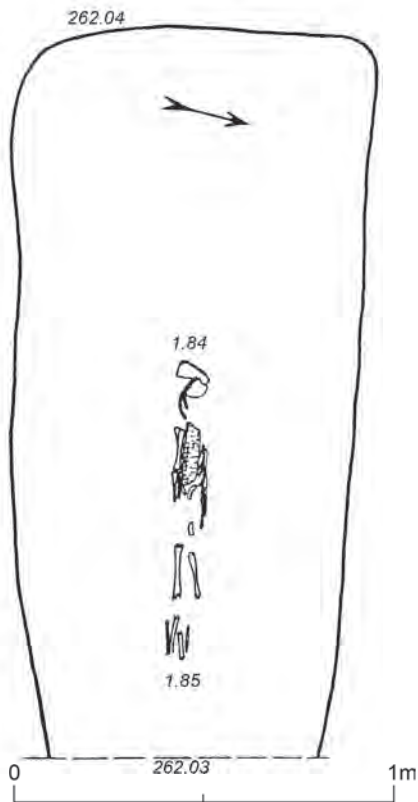
4. Perla skleněná, černá s negativy oček, dvojice křížících se nití, zkorodovaná; d. 8,6 mm, Ø 11 mm, Ø otvoru 4,3-6 mm, BP XXXV/4.

5. Perla skleněná, černá s negativy oček, dvojice křížících se nití, zkorodovaná; d. 8,4 mm, Ø 12 mm, Ø otvoru 5-6 mm, BP XXXV/5.

6. Perla jantarová, kvádříková, s okosenými rohy, značně nepravidelná; d. 10,2 mm, š. 7,6 mm.

F-P: Bez inv. č.

H133A
(18A/72)

Superpozice H133A a H133B; bez přímého vztahu, nesoučasně uložené. Viz H133B.

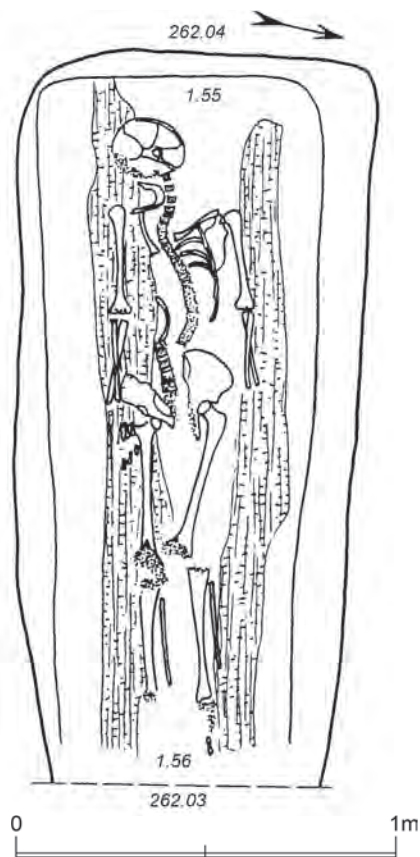
HJ: Nelze určit; A?.

KO: V ose hrobu v hloubce 20 cm od povrchu rostlého terénu; značně poškozená, strávená; lebka rozvalena; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; uspořádání kostí naznačuje, že byla těsně zavinuta do nějakého obalu; přes hrud' se táhl pruh ztrouchnivělého prachového dřeva, d. 16, š. 5 cm; JZZ-SVV, A75⁰ (255⁰).

AU: Nedospělý jedinec, infans II, kolem 1,5 let.

UN: Bez nálezů.

PO: Pohřeb H133A leží mezi nohama pohřbu H133B, ovšem výše, bez vzájemného kontaktu. Superpozice nálezů zřejmě náhodná.

Superpozice H133A a H133B; bez přímého vztahu, nesoučasné uložení. Viz H133A.

H133B
(18B/72)

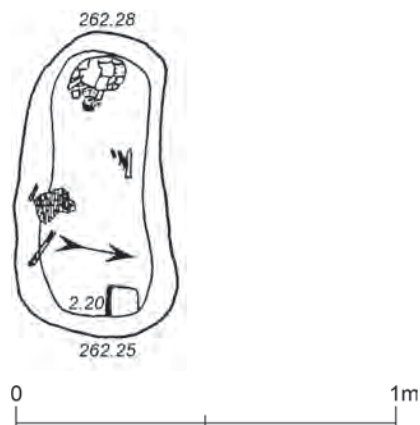
HJ: Obdélníkovitého půdorysu; V část poškozená; max. zachovaná d. 191 × 90 × 49 cm; JZZ-SVV, A75°; dno max. d. 175 × 76 cm.

KO: Na dně jámy dosti strávená kostra (pravá část hrudního koše a chodidla); natažená poloha na zádech s pažemi podél těla; páteř jakoby přelomena; lebka pootočena vpravo, mandibula dislokována napříč; pod kostrou dva pruhy ztrouchnivělého prachového dřeva 176 × 18 cm a 164 × 18 cm; JZZ-SVV, A75°? (255°?).

AU: Dospělý jedinec, senilis, žena.

UN: Bez nálezů.

PO: U jedince 133B příměš infans II; fragmenty lebky, několik obratlů a volné zuby; nelze určit vztah k dospělému pohřbu (pravděpodobně z porušeného staršího pohřbu?).

HJ: Obdélníkovitého půdorysu, zaoblené kratší strany; 78 × 42 × 8 cm; Z-V, A80°; mírně vanovité dno 68 × 28 cm.

H134
(2/72)

KO: Zbytky velmi špatně zachované kostry, z větší části strávena; poloha neposuzovatelná, dislokace zbytků; paže pravděpodobně podél těla; lebka patrně na pravém spánku; na pravé straně zbytku kostry v místech strávené pánve nevelká ploška dřevěné prachové vlákny; v SV rohu menší opukový kámen; (Z-V), A?.

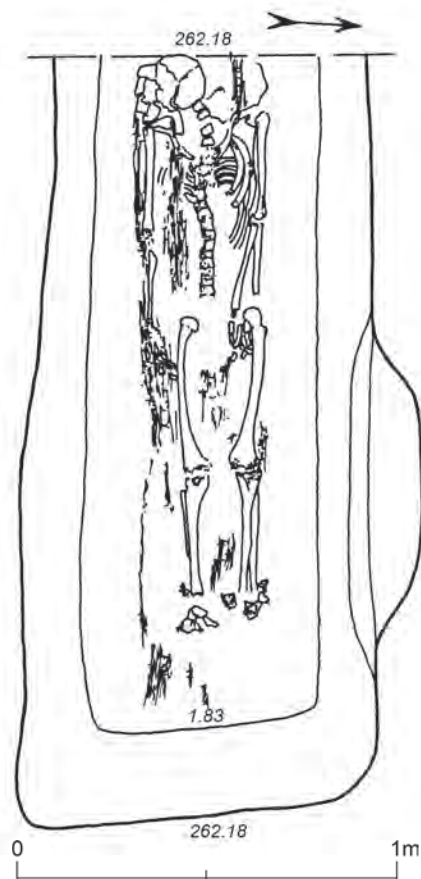
AU: Nedospělý jedinec, infans II, kolem 1,5 roku.

UN: Bez nálezů (v zásypu při povrchu zlomek perleti, u něhož nelze určit, zda náleží k pohřbu).

PO: Celkově špatný stav hrobu souvisí nejen se stářím pochovaného jedince, ale i s mělkým uložením pohřbu.

H135
(1/73)

HJ: Obdélníkovitého půdorysu; Z závěr zasahoval do neprokopané plochy cesty; d? max. 198 × 93 × 35 cm; Z-V, A86°; dno max. 178 × 60 cm.

KO: Částečně poškozená a strávená; natažená poloha na zádech s pažemi podél těla, levá ruka nad kyčelním kloubem; lebka na pravém spánku, skloněná k pravému rameni; nad a pod kostrou četné zbytky ztrouchnivělého prachového dřeva (prkna?); A84° (264°).

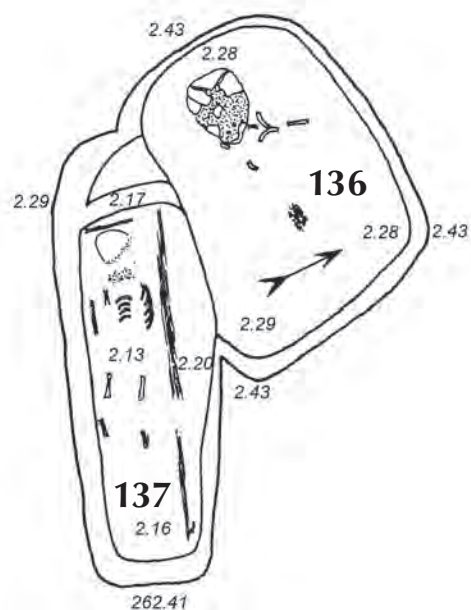
AU: Dospělý jedinec, adultus II.

UN: Bez nálezů.

PO: Šířka prkna? a šířkové uspořádání kostry může implikovat přivnutí těla k prknu např. pomocí plátna.

F-T: 43230 (použit), 1 ks bez inv. č.

H136
(1/74)

Porušení; jámu pravděpodobně narušuje H137. Viz H137.

HJ: Obdélníkovitého až čtvercového půdorysu; deformovaná J strana nejistý průběh; 85 × min. 70? × 14 cm; Z-V, A85°; dno 78 × min. 62 cm.

KO: Zbytek, zachováno jen několik značně poškozených fragmentů lebky a fragmenty žeber; přibližně ve středu jámy zjištěn fragment dřevěné prachové vlákniny; (Z-V), A?.

AU: Nedospělý jedinec, infans II.

UN: Bez nálezů.

PO: Vztah mezi H136 a H137 není zcela bezpečný, výplň splývala; je jen pravděpodobný.

F-T: 49757

Porušení; jáma pravděpodobně narušena hrobem H136. Viz H136.

H137
(2/74)

HJ: Obdélníkovitého až mírně trapezoidního půdorysu; průběh v SZ části, kde jáma H137 pravděpodobně porušovala hrob H 136 byl nezřetelný; zbytek stupně až 5 cm vysokého v Z části š. 12 cm; 119 × 41 × 23–25 cm; SZZ–JVV, A112^o; dno 90 × 34 cm; posunuto více k V a na Z straně leželo mělčeji.

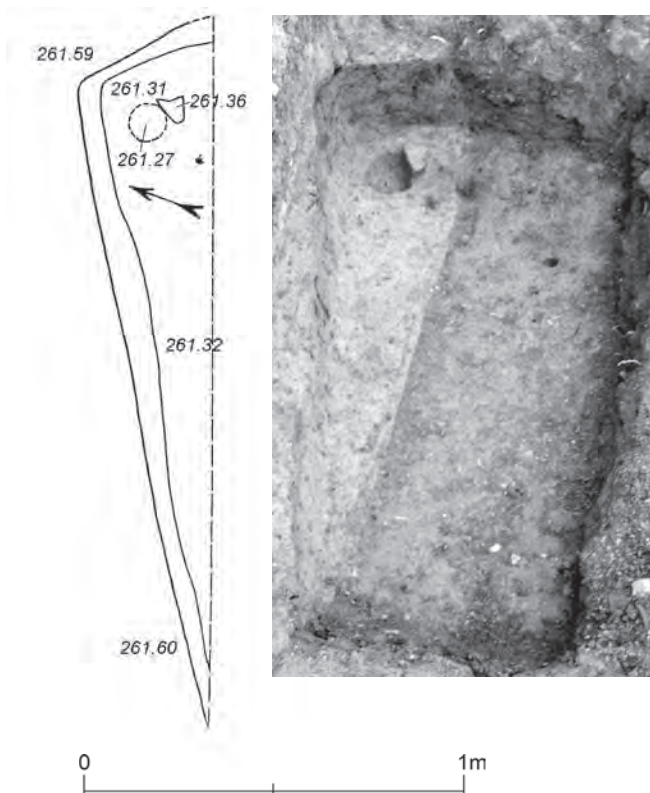
KO: Špatně zachovaná, značně strávená; natažená poloha s pažemi pravděpodobně podél těla; nohy mírně pokrčeny k pravé straně; podél levé strany kostry probíhal 1–3 cm silný pruh ztrouchnivělého prachového dřeva a 1 cm silný pruh napříč hrobovou jámou za lebkou; stopy dřeva byly i na pravé straně, zřejmě obložení kostry prkny; (SZZ–JVV), A?.

AU: Nedospělý jedinec, infans II?.

UN: Bez nálezů.

PO: Výplň H137 splývala s H136.

F-T: 49759

HJ: Původně pravděpodobně obdélníkovitého půdorysu (zachován SV roh); jáma poškozena šachtou pro vodovod; rozměry nezjistitelné; max. d. přibližně 180 × max. š. 35 × přibl. 28 cm; přibl. (Z–V), A?; dno rozměry?.

H138
(1/87)

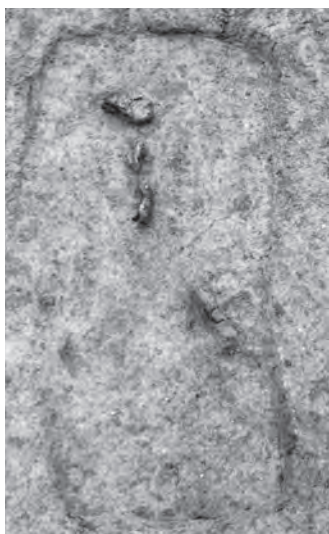
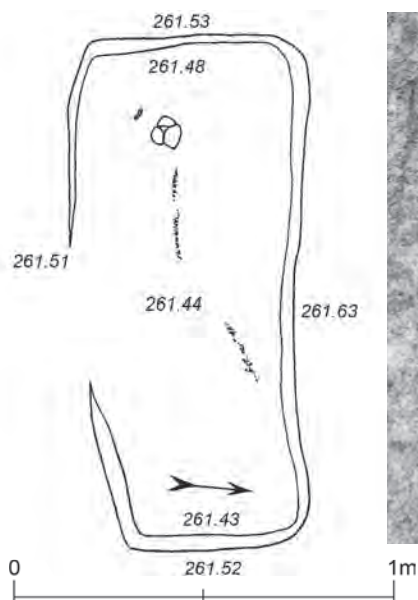
KO: Prachové zbytky kostí, zřejmě dolních končetin; situace poškozena zvířecí norou; příslušnost malého opukového kamene (10 × 6 cm) k pohřbu možná, ale nejistá. A?.

AU: Nepatrná tříšť kostí; nedospělý jedinec, infans?.

UN: Bez nálezů.

F-T: Bez inv. č.

H139
(2/87)

HJ: Poškozená, obdélníkovitého až mírně lichoběžníkovitého tvaru s mírně nepravidelně zaoblenými rohy; 136 × 50–64 × 9 cm; Z–V, A80°; dno 129 × 43–55 cm.

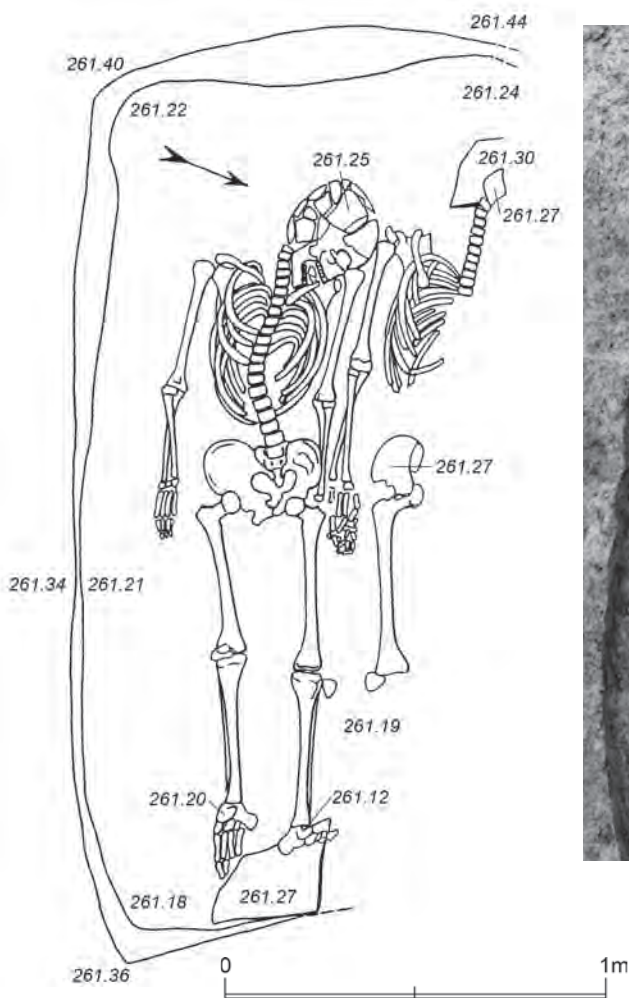
KO: Zbytky téměř zcela strávené kostry; (Z–V); A?

AU: Nedospělý jedinec, infans I.

UN: Bez nálezů.

F-T: Bez inv. č.

H140
(3/87)

Dvojhrob, dva současně uložení jedinci.

HJ: Silně poškozena na S straně vodovodem; původně patrně obdélníkovitého půdorysu s nepravidelně zaoblenými rohy (zachovány na J straně); 232 × max. 110 × 20 cm; (JZZ–SVV), A?; dno 218 × max. 102 cm.

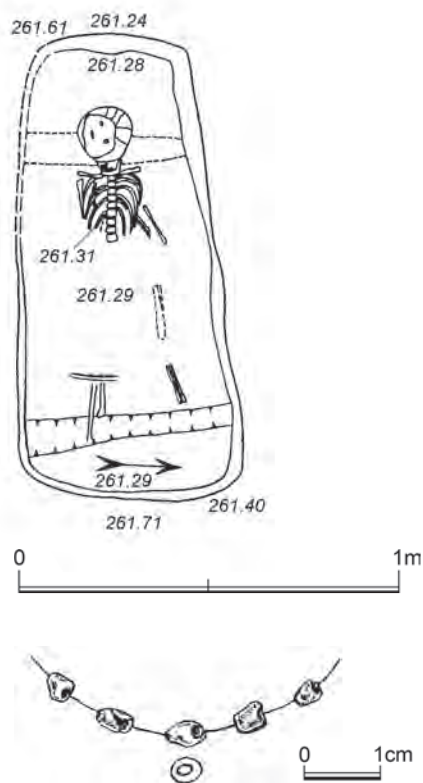
KO: Dva současné pohřby jedinců položených vedle sebe. Kostra na J straně dobře zachovaná, kostra na S straně poškozena recentním vkopem. Obě kostry původně v natažené poloze s pažemi podél těla; navzájem se dotýkají rukama; lebka J kostry otočena vlevo, jakoby přikloněna ke kostře S. S kostra měla pod hlavou menší opukový kámen 15 × 17 cm, J kostra pod levou nohou plochý opukový kámen 28 × 22 cm. J kostra (JZZ-SVV), A64°? (244°?); S kostra (JZZ-SVV), A?.

AU: S kostra dospělý jedinec, matus II, muž. J kostra dospívající jedinec, juvenis (17–18 roků), muž.

UN: Obě kostry bez nálezů.

PO: Obě kostry se stopami zranění. Serologická analýza nevyloučila příbuznost.

F-T: 2 ks bez inv. č.

H141
(4/37)

HJ: Neúplná, obdélníkovitého až mírně trapezoidního? tvaru se silně zaobleným SV rohem; 122 × 51–59 × 12 cm; Z–V, A84°; dno 115 × 38–54 cm.

KO: Silně strávená; natažená poloha na zádech; lebka přímo; četné dislokace a větší poškození kostry pozdějším zásahem; pod koncem dolních končetin ve V části jámy napříč tmavý pruh š. až 9 cm a obdobný pruh, méně zřetelný v Z části jámy pod lebkou; (Z–V), A84°? (264°?).

AU: Nedospělý jedinec, infans II, 2–3 roky.

UN: 1 - pod lebkou.

PN: 1. Perličky skleněné (5 kusů), drobné, nepravidelné, pokryté korozními produkty bělavé barvy; Ø 2–3 mm, d. 3–5 mm. Objeveny po vyzvednutí lebky a rozplavení.

PO: Příčné pruhy v hrobové jámě mohou být pozůstatkem transportního podkladu pod kostrou.

F-T: 1 ks bez inv. č.

ANTROPOLOGICKÉ A JINÉ POSUDKY

Závěrečná část prvního svazku zpřístupňuje výsledky analýz, které byly provedeny od doby objevení pohřebiště až do zahájení zpracování pohřebiště v rámci tohoto projektu. Jedná se převážně o antropologické posudky, které vypracovávala po jednotlivých sezonách výzkumu M. Blajerová (pro sezonu 1972 – posudek čj. 238/73, pro sezonu 1973 – posudek čj. 5188/74, pro sezony 1975 a 1976 – posudek čj. 517/79, pro sezonu 1987 – posudek čj. 538/90). K dispozici není posudek pro 2 hroby z roku 1974 (hroby 136 a 137). V roce 1980 byl vypracován doplňující posudek (Doplňek k antropologickým posudkům o kostrových nálezech z 9.–10. stol. na pohřebišti za Jízdárnou Pražského hradu), který upřesnil, event. revidoval předchozí poznatky z hlediska celého souboru. Údaje z tohoto posudku pak byly použity do rukopisu nálezové zprávy (čj. 4235/1992), kde se také poprvé objevují údaje o určení hrobů z roku 1974. Pouze v úvodních částech k některým posudkům lze nalézt informace o použité metodice při určování antropologického materiálu. Jedním z důvodů zveřejnění posudků včetně všech revizí jsou rozdíly a změny při určování kosterního materiálu, především jako důsledek nekompletně či špatně zachovaných kostí.

Antropologické posudky používají původní číslování hrobů po jednotlivých sezonách, proto jsou doplněny pro snazší orientaci definitivní čísla hrobů a převodní tabulky.

Z dalších posudků se je k dispozici určení mince – denáru z hrobu 125 (18/75), které provedla Z. Nemeškalová dokonce ve dvojí variantě. Náhodně byl dohledán výsledek chemické analýzy korálku č. 8 z hrobu 120 (12/75).

Z publikací je zřejmé (Smetánka, Z. – Štverák, B. 1992: X-Ray fluorescent analysis of gold and gilded jewels from the cemetery in Lumbe Gardens at Prague Castle, Preliminary Report, Archeologické rozhledy 44, s. 418-430), že byla provedena též rentgen fluorescenční analýza vybraného souboru zlatých šperků. Protokoly či zvláštní zpráva nejsou k dispozici a je pravděpodobné, že výsledky byly zpracovány přímo do podoby článku.

ANTHROPOLOGICAL EVALUATION AND OTHER REPORTS

Concluding part of the first volume contains reports on analyses that were conducted in the period from the cemetery's discovery to the launching the cemetery's evaluation within the scope of this project. Anthropological evaluations and analyses that were separately prepared for each season by M. Blajerová (Report Nr. 238/73 regarding 1972 season; Nr. 5188/74 regarding 1973 season; Nr. 517/79 regarding 1975 and 1976 seasons; and Nr. 538/90 regarding 1987 season) completely prevail in the preserved documentation. No anthropological report was written on the two graves (Nos. 136 and 137) discovered in the 1974 season. An additional report (*A supplement to the anthropological reports on skeletal remains from 9th and 10th centuries found at the cemetery behind the Prague Castle's Riding School*, written in Czech) was prepared in the year 1980; that report further specified as well as revised any previous observations with the entire skeletal assemblage taken into consideration. Data from the additional report were later on used in the final Excavation Report manuscript (Nr. 4235/1992); description and determination of graves unearthed in the season 1974 appeared in this manuscript for the first time.

Anthropological reports used the original numbering of graves based on individual seasons and, thus, they are supplemented in this volume, for the sake of easier orientation, with the newly assigned grave numbers as well as cross-reference charts.

As far as other reports are concerned, determination of a coin – a denarius from the grave Nr. 125 (original grave Nr. 18/75) – prepared by Z. Nemeškalová is at our disposal and is preserved in two copies.

Just by a coincidence, result of chemical analysis of a glass bead Nr. 8 originating from the grave Nr. 120 (original grave Nr. 18/75) was found.

Only a paper published in scientific journal (*Smetánka, Z. – Štverák, B. 1992: X-Ray fluorescent analysis of gold and gilded jewels from the cemetery in Lumbe Gardens at Prague Castle, Preliminary Report, Archeologické rozhledy 44, pp. 418–430*) informs us that an X-ray fluorescent analysis of a selected set of gold jewellery was performed. However, all records or special reports regarding these analyses are missing and it seems that their results were directly processed in the form of the above-cited paper.

**PŘEDBĚŽNÝ ANTROPOLOGICKÝ POSUDEK
O PRVNÍCH KOSTERNÍCH NÁLEZECH
NA SLOVANSKÉM POHŘEBIŠTI Z 9.-10. STOLETÍ
ZA JÍZDÁRNOU PRAŽSKÉHO HRADU**

Inventární čísla materiálu: **Ao 6447 – 6469**

Datování: **9.-10. století n. l.**

Vedoucí výzkumu: **L. Hrdlička, Z. Smetánka**

Zpracovala: **M. Blajerová, leden 1973**

Na podzim roku 1972 byla odkryta na Pražském Hradě v Lumbeho zahradě za jízdnou část slovanského pohřebiště datovaného do 9. až 10. století. Celkem bylo zjištěno 20 hrobů s 24 pohřbenými jedinci. Tato zpráva podává pouze základní metrickou a deskriptivní charakteristiku jednotlivců; se souhrnným zpracováním nutno počkat až do ukončení výzkumových prací.

Hrob 1 (Ao 6447) = H112

Zachováno: poškozená mozkovna, dolní čelist a fragmenty kostí neúplného postkraniálního skeletu (páteř, žebra, lopatky, kosti klíční, ramenní, vřetenní, loketní).

Metricky: leptomandibularie

Deskriptivně: mozkovna infantilně gracilní stavby a slabého svalového reliéfu, mírně postmortálně deformovaná, ve vertikální normě elipsoidního obrysu, ploché glabelární partie, kolmého čela, jednoduchého oblouku v temenním profilu, nejspíš klenutého týlu a otevřených švů. Chrup smíšený, se slabě otřenými žvýkacími ploškami, bez kazu.

Určení: dítě infans II, kolem šesti let.

Hrob 2 (Ao 6448) = H134

Zachováno: nepatrné fragmenty lebky, volné zuby a tříšť snad žeber a dlouhé končetinové kosti.

Určení: dítě infans II, kolem 1,5 roku.

Hrob 3 (Ao 6449) = H113

Zachováno: mírně poškozená mozkovna, dolní čelist, obličejové partie ve fragmentech a defektní kosti postkraniálního skeletu (páteř, žebra, lopatky, kosti klíční, ramenní, vřetenní, loketní, kosti ruky, kosti pánevní, stehenní a zlomky kostí bércevcových).

Metricky: Lebka absolutně krátká a středně široká; v délkošířkovém indexu brachykranní; metriometopní a mesomandibulární. Kostí stehenní platymerní.

Deskriptivně: mozkovna gracilní stavby, středně mohutného svalového reliéfu, ovoidního tvaru ve vertikálním obrysu, nízkého oblouku, rovnoběžných stěn a dvakrát klenuté báze v okcipitálním obrysu, středně vytvořené glabelly a arcus superciliares, temenního profilu stoupajícího k vertexu, klenutého týlu a oblitérovaných švů. Alveolární prodentie. Dolní čelist nízkého těla, středně vytvořené brady, kolmých, krátkých a širokých ramen, rovných gonií. Chrup přechodného skusu, se silně abradovanými zuby, dvěma kazy a povlakem zubního kamene. Kostí postkraniálního skeletu gracilní stavby, středně mohutného svalového reliéfu, drobných absolutních velikostí. Na páteři pozorovány dekalciфикаční a spondylózní změny.

Určení: žena, plně dospělá (maturus II, k šedesáti letům).

Antropologický typ: rysy laponoidní s další, těžko určitelnou příměsí (nordoidní, mediteranoidní?).

Příměs: kosti z druhotného uložení (Ao 6449b)

a) zlomky blíže neurčitelné zvířecí kosti (L. Peške)

b) pozůstatky většího dítěte infans III (pravá kost kyčelní, oba femury, obě tibie, obě fibuly)

Hrob 4 (Ao 6450) = H84

Zachováno: silně poškozená lebka, dolní čelist a pozůstatky kostí postkraniálního skeletu (páteř, kost křížová, žebra, lopatky, kosti klíční, ramenní, vřetenní, loketní, některé kosti ruky, pozůstatky pánve, kosti stehenní, holenní, loketní a metatarsalia).

Metricky: tapeinokranie, eurymerie a euryknemie.

Deskriptivně: mozkovna infantilně gracilní stavby a slabého svalového reliéfu, postmortálně mírně deformovaná, ve vertikální normě pentagonoidního obrysu, v okcipitální normě středně vysokého oblouku, mírně sbíhavých stěn a dvakrát klenuté báze, v laterální normě kolmého čela, temenní profil stoupá k ver-

texu, klenutého týlu a otevřených švů. Dolní čelist nízkého těla, slabě vytvořené brady, šikmých, krátkých a středně širokých ramen s rovnými gonii. Chrup smíšený, bez kazu, se silně otřenými mléčnými a slabě otřenými stálými zuby.

Určení: větší dítě infans III, kolem desátého roku života.

Příměs: základy mléčného řezáku a první stoličky malého dítěte.

Hrob 5 (Ao 6451) = H104

Zachováno: fragmenty lebečních kostí, dolní čelisti, levé kosti klíční a kosti stehenní.

Určení: malé dítě infans II, kolem 2,5 let.

Hrob 6 (Ao 6452) = H103

Zachováno: silněji poškozená lebka, dolní čelist, mírně poškozené kosti postkraniálního skeletu (páteř, kost křížová, žebra, lopatky, kosti klíční, ramenní, vřetenní, loketní, kosti ruky, kosti pánevní, stehenní, holenní, lýtkové a kosti nohy).

Metricky: lebka absolutně středně dlouhá, středně široká, v indexech brachykranní, metriometopní, mesokonchní a mesomandibulární. Tělesná výška střední (153 cm); hyperplatymerie a euryknemie.

Deskriptivně: lebka gracilní stavby, slabého svalového reliéfu, mírně postmortálně deformovaná. Ve vertikální normě pentagonoidního tvaru, v okcipitální normě vysokého oblouku, rovnoběžných stěn a jednou klenuté báze, v laterální normě ploché glabellární partie, klenutého čela, s temenním profilem stoupajícím k vertexu a klenutým týlem. Švy otevřené. Očnice aspektivně vysoká, hranatá (kromě vnitřní hrany), kořen nosu úzký, mělký, zygomatica pravděpodobně přilehlá. Dolní čelist nízkého těla, středně vytvořené brady, šikmých, krátkých a širokých ramen, s rovnými (až mírně evertovanými) gonii. Chrup klešovitěho skusu, se středně silně abradovanými zuby a povlakem zubního kamene. Kostí postkraniálního skeletu gracilní stavby, středně mohutného reliéfu svalových úponů, drobných absolutních velikostí. Lumbalisace prvního křížového obrátle. V místech třetího trochanteru silně vytvořená crista.

Určení: žena, mladá, dospělá (adultus I).

Antropologický typ: rysy nordoidně – laponoidní.

Hrob 7 (Ao 6453) = H83

Zachováno: silně poškozená lebka, dolní čelist, silně poškozené až fragmentární kosti postkraniálního skeletu (páteř, kost křížová, hrudní, žebra, lopatky, kosti klíční, ramenní, vřetenní, loketní, metacarpalia a články prstů ruky, kosti pánevní, stehenní, holenní, lýtkové a kosti nohy).

Metricky: lebka dolichokranní, eurymetopní, mesokonchní, leptomandibulární. Platymerie a euryknemie.

Deskriptivně: lebka infantilně gracilní stavby a slabého svalového reliéfu, mírně postmortálně deformovaná. Ve vertikálním obryse elipsoidního tvaru, v okcipitálním obryse vysokého oblouku, sbíhavých stěn, ploché glabellární partie, kolmého čela, jednoduchého oblouku v temenním profilu a klenutého týlu. Lebeční švy otevřené. Očnice aspektivně středně vysoká, hranatá (kromě vnitřní hrany), kořen nosu pravděpodobně úzký a mělký, zygomatica přilehlá. Alveolární prognatie. Dolní čelist nízkého těla, slabě vytvořené brady, šikmých, krátkých a širokých ramen, s invertovanými gonii. Chrup smíšený, se silně otřenými mléčnými a slabě otřenými stálými zuby.

Určení: větší dítě infans III, kolem deseti let.

Hrob 8 (Ao 6454) = H111

Zachováno: dobře zachovaná lebka s dolní čelistí a silně poškozený až fragmentární postkraniální skelet (páteř, žebra, lopatky, kost hrudní, kosti klíční, ramenní, vřetenní, loketní, zlomky kostí pánevních, kosti stehenní, holenní a lýtkové).

Metricky: lebka v indexech mesokranní, orthokranní, metriokranní, metriometopní, euryprosopní, euryénní, hypsikonchní, chamaerrhiní, mesomanibulární. Platymerie a euryknemie.

Deskriptivně: lebka gracilní stavby, slabého svalového reliéfu, mírně postmortálně deformovaná. Ve vertikální normě pentagonoidního obrysu, v okcipitální normě vysokého oblouku, mírně sbíhavých stěn a rovné báze. Glabella a arcus superciliares ploché, čelo kolmé, temenní profil stoupá k vertexu, týl částečně oploštěný s protažením. Lebeční švy otevřené a srůstající. Orthognathní obličej hranatého obrysu, středně výrazného reliéfu, se silnou alveolární prodentíí, reliéf obličeje středně výrazný. Očnice aspektivně vysoká, hranatá (až na vnitřní hranu), kořen nosu středně široký, mělký, zygomatica středně vysedlá. Dolní čelist nízkého těla, slabě vytvořené brady, kolmých, krátkých a širokých ramen, rovných gonií. Chrup v otevřeném skusu, se zuby slabě abradovanými; v horní čelisti persistuje mléčný špičák, stálý se prořezává, vlevo je již normálně prořezaný a mezi ním a prvním premolárem je diasthema (to by bylo i na straně druhé, po vypadnutí perzistujícího zubu).

Určení: juvenilní jedinec (juvenis).

Antropologický typ: mediteranoidní s příměsí laponoidní, nebo paleoeuripidní.

Hrob 9 (Ao 6455) = H110

Zachováno: fragmenty lebky, dolní čelisti a neúplného postkraniálního skeletu.

Určení: malé dítě infans II, kolem 2,5 let.

Hrob 10 (Ao 6456) = H116

Zachováno: fragmenty lebky, dolní čelisti a neúplného postkraniálního skeletu (páteř, kost křížová, žebra, kosti klíční, vřetenní, loketní, několik kůstek ruky, kosti pánevní, stehenní, holenní, lýtkové, česky a několik tarsalií).

Metricky: lebka absolutně dlouhá, s nízkým horním obličejem, v nosním indexu chamaerrhinní. Platymerie a mesoknemie.

Deskriptivně: lebka gracilní stavby, slabého svalového reliéfu, mírně posmortálně deformovaná. Ve vertikální normě pentagonoidního obrysu, v okcipitální normě středně vysokého oblouku, pravděpodobně rozbíhavých stěn a snad jednou klenuté báze. V laterální normě glabella a arcus superciliares ploché, čelo kolmé, profil temene stoupá k vertexu. Lebeční švy obliterované. Alveolární a dentální prodentie. Dolní čelist nízkého těla, slabě vytvořené brady, šikmých, středně dlouhých a středně širokých ramen s evertovanými gonií. Chrup klešovitého skusu, se silně abradovanými zuby, z nichž čtyři jsou postiženy krčkovými kazy. Silný povlak zubního kamene, zejména na horních stoličkách a prvních dvou dolních řezácích.

Kosti postkraniálního skeletu gracilní stavby, slabého svalového reliéfu a středně velkých absolutních rozměrů kloubních zakončení.

Určení: žena, plně dospělá (maturus II).

Hrob 10a (Ao 6456a) = H116

Zachováno: fragmenty lebky, dolní čelisti a několika kostí postkraniálního skeletu (páteř, žebra, kosti ramenní, stehenní, pravá kost holenní).

Určení: velmi malé dítě (kojenec), kolem šesti měsíců.

Hrob 11a (Ao 6457) = H92

Zachováno: silně poškozená lebka, dolní čelist a lépe zachované kosti postkraniálního skeletu (páteř, kost křížová, kostrč, žebra, lopatky, kosti klíční, ramenní, vřetenní, loketní, kosti ruky, kosti pánevní, stehenní, holenní, lýtkové, česky, kosti nohy).

Metricky: lebka absolutně velmi dlouhá, úzká, v indexech hyperdolichokranní, eurymetopní a mesomandibulární. Tělesná výška posprostřední (149 cm); hyperplatymerie a euryknemie.

Deskriptivně: lebka gracilní stavby, středně mohutných úponů svalového reliéfu, mírně postmortálně deformovaná. Ve vertikální normě elipsoidního obrysu, v okcipitální normě středně vysokého oblouku, rovnoběžných stěn a rovné báze. V laterální normě ploché glabellu a arcus superciliares, jednoduchého oblouku

v temenním profilu a částečně oploštěného (až protaženého) týlu; čelo má strmě kolmý sklon. Lebeční švy synostované a obliterované. Jamky zrn pavučnice. Dolní čelist nízkého těla, středně vytvořené brady, šikmých, středně dlouhých a širokých ramen, rovných gonií. Horní čelist pravděpodobně se zcela obliterovaným alveolárním výběžkem (ptačí čelist), v dolní čelisti četné intravitální ztráty zubů, jeden kaz; povlak zubního kamene. Kostí postkraniálního skeletu gracilní stavby, středně mohutného svalového reliéfu, drobných absolutních velikostí. Silné dekalciфикаční a spondylosní změny na obratlích, dekalciфикация postihla rovněž pánev.

Určení: žena, stará (senilis).

Antropologický typ: nordoidní rysy (?).

Hrob 11b (Ao 6458) = H92

Zachováno: silněji poškozená lebka, dolní čelist, pozůstatky téměř kompletního postkraniálního skeletu.

Metricky: lebka absolutně dlouhá, úzká; v indexech mesokranní, euryrmetopní, eurymandibulární. Tělesná výška střední (166 cm); eurymetrie, mesoknemie.

Deskriptivně: lebka gracilní stavby, slabšího svalového reliéfu, mírně postmortálně deformovaná. Ve vertikální normě protáhle ovoidního obrysu, v okcipitální normě vysokého oblouku, rovnoběžných stěn a dvakrát klenuté báze. V laterální normě glabella a arcus superciliares vytvořeno spíše středně, čelo klenuté, profil temene stoupající k vertexu, týl částečně oploštělý. Lebeční švy obliterované a synostované. Očnice aspektivně středně vysoká, hranatá (až na vnitřní hranu), kořen nosu středně široký, mělký, jařmové kosti vysedlé. Dolní čelist nízkého těla, slabě vytvořená brada, kolmá, dlouhá a středně široká ramena s avertovanými goniemi. Chrup se silně abradovanými zuby, dvěma kazy a dvěma intravitálními ztrátami.

Kostí postkraniálního skeletu středně robustní stavby, středně mohutného reliéfu svalových úponů a velkých absolutních velikostí. Na páteři dekalciфикаční a spondylosní změny. Na kostech loketních silně vytažená mezikostní hrana a crista supinatoria. Na kostech stehenních v místech třetích trochanterů hrubolovitá crista.

Určení: muž, starý (senilis).

Antropologický typ: baltooidní.

Hrob 12 (Ao 6459) = H93

Zachováno: fragmenty mozkovny, dolní čelisti a neúplného postkraniálního skeletu (páteř, žebra, lopatky, kosti ramenní, levá kost vřetenní, kosti loketní, pánevní, stehenní, holenní, pozůstatky kostí lýtkových).

Určení: malé dítě infans II, kolem 2,5 let.

Hrob 13a (Ao 6460) = H102

Zachováno: mírně poškozená až defektní lebka s dolní čelistí a silně poškozené kosti postkraniálního skeletu (páteř, kost křížová, žebra, lopatky, kosti klíční, ramenní, vřetenní, loketní, kosti ruky, kosti pánevní, stehenní, holenní, lýtkové, číšky, kosti nohy).

Metricky: lebka absolutně dlouhá, středně široká a středně vysoká; v indexech brachykranní (avšak na hranici k mesokrannii), orthokranní, metriokranní, stenometopní a eurymandibulární. Tělesná výška velká (161 cm); hyperplatymerie, mesoknemie.

Deskriptivně: lebka gracilní stavby, slabého svalového reliéfu, mírně postmortálně deformovaná. Ve vertikální formě rhomboidního obrysu, v okcipitální normě středně vysokého oblouku, sbíhavých stěn a jednou klenuté báze. V laterální normě glabella a arcus superciliares ploché, čelo klenuté, temenní profil v jednoduchém oblouku, týl částečně oploštěný (až klenutý). Lebeční švy synostované a obliterované. Očnice aspektivně středně vysoká, kořen nosu středně široký a mělký. Dolní čelist nízkého těla, silně vytvořené brady, kolmých, krátkých a širokých ramen s evertovanými gonií. Chrup s četnými intravitálními ztrátami a kazem, s povlakem zubního kamene a silně, nerovnoměrně, ke krčku otřenými zbylými zuby. Kostí postkraniálního skeletu gracilní stavby, slabého (až středního – femury, fibuly) svalového reliéfu a drobnějších absolutních velikostí. Na páteři silné dekalciфикаční změny (spondylosa). Na kostech stehenních v místech třetích trochanterů crista, kosti lýtkové silně kanelovány.

Určení: žena, plně dospělá (maturus I).

Antropologický typ: nordoidní (mediteranoidně-armenoidní).

Hrob 13b (Ao 6461) = H102

Zachováno: mírně poškozená lebka s dolní čelistí a defektní až fragmentární postkraniální skelet (páteř, kost křížová, žebra, lopatky, kosti klíční, ramenní, vřetenní, loketní, kosti ruky, kosti pánevní, stehenní, lýtkové a metatarsalia).

Metricky: lebka v indexech mesokranní, orthokranní, metriokranní, stenometopní, mesokonchní, chamaerrhinní a leptomandibulární. Platymetrie a euryknemie.

Deskriptivně: lebka infantilní stavby a svalového reliéfu, mírně postmortálně deformovaná. Ve vertikální normě pentagonoidního obrysu, v normě okcipitální středně vysokého oblouku, sbíhavých stěn a dvakrát klenuté báze. V normě laterální ploché glabellární partie, kolmého čela, jednoduchého oblouku v temenním profilu a protaženého týlu. Lebeční švy otevřené. Orthognathní obličej dolů sbíhavého obrysu, pravděpodobně plochého reliéfu. Očnice aspektivně vysoká, hranatá (kromě vnitřní hrany), kořen nosu úzký, mělký, zygomatica pravděpodobně přilehlá. Dolní čelist nízkého těla, silně dvouhrbolově vytvořené brady, šikmých, středně dlouhých a širokých ramen, s invertovanými gonii. Chrup smíšený, se slabě ořetnými oklusními ploškami zubů.

Určení: větší dítě infans III, kolem 8 – 9 let.

Hrob 14 (Ao 6462) = H115

Zachováno: silně poškozená lebka s dolní čelistí a fragmenty kostí postkraniálního skeletu (páteř, žebra, lopatky, kosti klíční, ramenní, vřetenní, loketní, metacarpalia a články prstů ruky, kosti pánevní, stehenní, lýtkové, česka, snad tarsalia a metatarsalia).

Metricky: lebka v indexech mesokranní, orthokranní, tapeinokranní, stenometopní a chamaerrhinní. Tělesná výška 154 cm; platymetrie a euryknemie.

Deskriptivně: lebka gracilní stavby, slabého svalového reliéfu, postmortálně mírně deformovaná. Ve vertikální normě ovoidního obrysu, v okcipitální normě vysokého oblouku, mírně sbíhavých stěn a rovné báze. V laterální normě ploché glabelly a arcus superciliares, kolmého čela, jednoduchého oblouku v temenním profilu a protaženého týlu. Lebeční švy otevřené. Metopismus. Orthognathní obličej pravděpodobně středně výrazného reliéfu, očnice aspektivně vysoká, hranatá (kromě vnitřní hrany), kořen nosu úzký, mělký. Dolní čelist nízkého těla, středně vytvořené brady, šikmých, krátkých a širokých ramen s rovnými gonii. Zuby stálého chrupu se slabě ořetnými oklusními ploškami. Kosti postkraniálního skeletu gracilní stavby, středně mohutného svalového reliéfu, s volnými epifýzami. Vytvořeny třetí trochantery, na levé kosti stehenní silně, na pravé v náznaku.

Určení: juvenilní jedinec (juvenis).

Hrob 15 (Ao 6463) = H114

Zachováno: fragmenty lebky, dolní čelist a silně poškozené až fragmentární pozůstatky postkraniálního skeletu (páteř, žebra, lopatky, kosti klíční, ramenní, vřetenní, loketní, kosti ruky, kosti pánevní, stehenní, lýtkové, česky, kosti nohy).

Metricky: lebka absolutně úzká. Tělesná výška podprůměrní; hyperplatymetrie a mesoknemie.

Deskriptivně: lebka gracilní stavby, slabého svalového reliéfu, mírně postmortálně deformovaná. Ve vertikálním obrysu pravděpodobně ovoidního tvaru, v okcipitální normě vysokého oblouku, mírně rozbíhavých stěn a dvakrát klenuté báze. V laterální normě pravděpodobně jednoduchý oblouk temenního profilu, klenutý týl. Lebeční švy otevřené a srůstající. Dolní čelist středně vysokého těla, středně vytvořené brady, kolmých, krátkých a středně širokých ramen s mírně evertovanými gonii. Chrup se silně abradovanými zuby, třemi kariesními, jednou intravitální ztrátou a povlakem zubního kamene. Kosti postkraniálního skeletu gracilní stavby, slabého svalového reliéfu a drobnějších absolutních velikostí. Na páteři spondylózní změny.

Určení: žena, plně dospělá (maturus I)

Příměs: zlomek proximální části pravé kosti loketní jiného dospělého jedince.

Hrob 16 (Ao 6464) = **H131**

Zachováno: fragmenty mozkovny, dolní čelisti, volné zuby a nepatrné množství tříštnatých zlomků dlouhé končetinové kosti, obratle (nebo obratlů) a dalších, blíže neidentifikovatelných pozůstatků postkraniálního skeletu.

Určení: malé dítě infans II, kolem 2 let.

Hrob 17 (Ao 6465) = **H132**

Zachováno: fragmenty lebky, dolní čelisti a neúplného postkraniálního skeletu (žebra, kost klíční, kosti ramenní, vřetenní, loketní, stehenní, holenní a lýtkové).

Deskriptivně: lebka gracilní stavby, slabého svalového reliéfu se středně silně vytvořenou glabelou a arcus superciliares a obliterovanými lebečními švy. Dolní čelist nízkého těla, středně silně vytvořené brady, kolmých, krátkých a středně širokých ramen s avertovanými gonii. Chrup pravděpodobně klešťovitěho skusu, se silným, plošným otřením oklusních plošek zubů a povlakem zubního kamene. Mandibulární dentální prodentie.

Určení: plně dospělý jedinec (maturus II).

Hrob 18a (Ao 6466) = **H133**

Zachováno: fragmenty lebky, dolní čelisti a kostí postkraniálního skeletu (páteř, žebra, lopatky, kosti klíční, ramenní, vřetenní, loketní, pánevní, stehenní, holenní).

Určení: malé dítě infans II, kolem 1,5 roku.

Hrob 18b (Ao 6467) = **H133**

Zachováno: silněji poškozená lebka s dolní čelistí a fragmenty kostí postkraniálního skeletu (páteř, kost křížová, žebra, lopatky, pravá kost klíční, kosti ramenní, vřetenní, pravá kost loketní, kosti pánevní, stehenní, holenní, lýtkové, česky).

Metricky: lebka absolutně dlouhá, úzká, středně vysoká; v indexech dolichokranní, orthokranní, akrokranní, eurymetopní. Platymerie a euryknemie.

Deskriptivně: lebka gracilní stavby, slabého svalového reliéfu, mírně postmortálně deformovaná. Ve vertikální normě ovoidního obrysu, v okcipitální normě vysokého oblouku, rovnoběžných stěn a dvakrát klenuté báze. V normě laterální glabela a arcus superciliares ploché, čelo klenuté, temenní profil v jednoduchém oblouku, týl protažený. Lebeční švy synostované a obliterované. Na čelní kosti stopa po impresní fraktuře. Očnice aspektivně středně vysoká, hranatá, kořen nosu úzký, mělký. Dolní čelist nízkého těla, slabě vytvořené brady, kolmých, krátkých a středně širokých ramen, s mírně evertovanými gonii. Chrup se silně otřenými zuby, intravitální ztrátou a absencí dolních třetích stoliček a snad i druhých dolních premolárů (pravděpodobně se vůbec nezaložily). Kosti postkraniálního skeletu středně robustní stavby a středně mohutného (až mohutnějšího – femury) svalového reliéfu, drobných absolutních velikostí.

Určení: žena, stará (senilis).

Antropologický typ: v podstatě mediteranoidní s paleoeuropidní příměsí.

Příměs: fragmenty lebky, několika obratlů a volné zuby menšího dítěte (infans II, kolem 4 let).

Hrob 19 (Ao 6468) = **H90**

Zachováno: silněji poškozená lebka s dolní čelistí a téměř kompletní postkraniální skelet s celkem mírnými poškozeními.

Metricky: lebka absolutně dlouhá, velmi úzká; v indexech dolichokranní, eurymetopní a mesomandibulární. Tělesná výška velká (170 cm); Platymerie a mesoknemie.

Deskriptivně: lebka gracilní stavby, slabého svalového reliéfu, mírně postmortálně deformovaná. Ve verti-

kálním obryse ovoidního tvaru, v okcipitální normě středně vysokého oblouku, rovnoběžných stěn a pravděpodobně rovné báze. V normě laterální glabella a arcus superciliares ploché, čelo klenuté, temenní profil stoupající k vertexu, týl částečně oploštěný (až klenutý). Lebeční švy otevřené a srůstající. Dolní čelist nízkého těla, středně vytvořené brady, mírně šikmých, středně dlouhých a širokých ramen, s rovnými (až invertovanými) gonii. Chrup klešovitého skusu, se šesti kariesními zuby, silným, plošným otřením okluzních plošek a povlakem zubního kamene. Kostí postkraniálního skeletu středně robustní stavby, středně mohutného reliéfu svalových úponů a středních (až větších) absolutních velikostí. Na páteři spondylosní změny, artróza a dekalifikace postihla i kost křížovou. V místech třetích trochanterů na kostech stehenních výrazně vytvořena crista.

Určení: muž, mladý, dospělý (adultus I).

Antropologický typ: nordoidní rysy.

Hrob 20 (Ao 6469) = H91

Zachováno: fragmenty lebky, dolní čelisti a kostí postkraniálního skeletu (páteř, žebra, pravá lopatka, kosti klíční, pravá kost ramenní, pozůstatky předloktí, kosti pánevní, kosti stehenní, holenní a lýtkové).

Určení: dítě infans II, kolem 5 let.

Souhrn:

První rok výzkumu slovanského pohřebiště z 9. až 10. století za jízdnou Pražského Hradu odkryl 20 hrobů s pozůstatky 24 skeletů. 14 patřilo jedincům nedospělým a 10 jedincům dospělým (2 muži, 7 žen a 1 jedinec dosud neurčený).

V dětském věku (*infans*) zemřelo 12 jedinců: 1 kojeneček kolem šestého měsíce života (*infans I až II*); 8 menších dětí (*infans II*) – dvě kolem půldruhého roku, jedno dvouleté, tři kolem dvou a půl let, jedno pětileté a jedno šestileté; tři větší děti (*infans III*) – jedno osmi až devítileté a dvě kolem desátého roku života.

Dospívající jedinci (*juvenis* 14 – 20 let) byli zjištěni dva.

V mladém dospělém věku (*adultus* – do čtyřiceti let) zemřeli dva jedinci – 1 muž a 1 žena, oba v jeho první fázi (*adultus I* – do třiceti let). V plně dospělém věku (*maturus* – do šedesáti let) bylo pochováno 5 jedinců, v první fázi plné dospělosti (*maturus I* – do padesáti let) 2 ženy a 1 jedinec zatím neurčený.

Stařeckého věku (*senilis* – nad šedesát let) dosáhli dva jedinci – 1 muž a 1 žena.

Postmortální zchovalost materiálu je vlivem půdního prostředí více nebo méně fragmentární. Na kranialním skeletu se nepodařilo téměř vůbec rekonstruovat obličejové partie a z končetinových kostí postkranialního skeletu se většinou zachovala jen těla dlouhých kostí bez proximálních a distálních konců. Tím je samozřejmě ovlivněno i metrické zpracování. Metrika lebky se musela omezit na základní míry a indexy mozkovny a dolní čelisti, v metrice postkranialního skeletu jsou vzácně zachytitelné délky končetinových kostí, častěji byly získány jen transversální a sagitální průměry kostí stehenních a holenních.

Není možno zatím z této části předpokládaného většího pohřebiště samozřejmě vyvozovat závěry; s těmi musíme posečkat až na celkové zpracování všech vyzvednutých koster po skončení výzkumu. Můžeme pouze zaznamenat, že jedinci pohřbení v tomto úseku pohřebiště se vyznačují gracilnější tělesnou stavbou a slabším svalovým reliéfem (v podstatě i u obou mužských skeletů), ovoidním a pentagonoidním vertikálním obrysem mozkovny, u níž jsou zastoupeny tvary krátké, střední i dlouhé, jak absolutně, tak v délko-šířkovém indexu, poměrnou jednotou indexu délko-výškového (*orthokranie*), spíše nevýrazným utvářením glabellární a nadočnicové partie (i u mužů) a dobře klenutým čelem (u žen až kolmým); dolní čelisti mají převážnou většinou nízká těla a nepřilíš vystupující brady; na zubech je častý povlak zubního kamene, někdy i ve značně silné vrstvě. Spondylosní páteře se objevují poměrně hojně – z deseti dospělých jedinců v šesti případech. Typová skladba, pokud se podařila zachytit aspoň v náznaku, není zřejmě jednotná, vyskytují se prvky nordoidní, laponoidní, mediteranoidní, armenoidní, paleoeuropidní i baltoidní samostatně i ve vzájemných kombinacích.

Tabulka číslování hrobů

sloupce A číslování dle M. Blajerové

sloupce B číslování dle Z. Smetánky

Sezóna 1972

A	B		B	A
1/72	112		112	1/72
2/72	134		134	2/72
3/72	113		113	3/72
4/72	84		84	4/72
5/72	104		104	5/72
6/72	103		103	6/72
7/72	83		83	7/72
8/72	11		11	8/72
9/72	110		110	9/72
10/72	116		116	10/72
11/72	92		92	11/72
12/72	93		93	12/72
13/72	102		102	13/72
14/72	115		115	14/72
15/72	114		114	15/72
16/72	131		131	16/72
17/72	132		132	17/72
18/72	133		133	18/72
19/72	90		90	19/72
20/72	91		91	20/72

**KOSTERNÍ POZŮSTATKY
ZE SLOVANSKÉHO POHŘEBIŠTĚ
ZA JÍZDÁRNOU NA PRAŽSKÉM HRADĚ
PŘEDBĚŽNÝ ANTROPOLOGICKÝ POSUDEK
O NÁLEZECH Z VÝZKUMOVÉ SEZONY 1973**

Inventární čísla materiálu: **Ao 6577 – 6660**

Datování: **9.–10. století n. l.**

Výzkum: **Z. Smetánka, L. Hrdlička 1973**

Zpracování: **M. Blajerová 1974**

V létě pokračoval Archeologický ústav ČSAV ve výzkumu slovanského pohřebiště z 9. – 10. století n. l. v Lumbeho zahradě za Jízdárnou na Pražském Hradě. Výsledkem této výzkumné sezóny jsou pozůstatky 82, resp. 83 skeletů, nebo jejich částí z 81 hrobů. Vzhledem k tomu, že odkryvné práce ještě neskončily, má předložený antropologický posudek zatím jen předběžný charakter, uvádí pouze individuální charakteristiky; souhrnné zpracování bude možné až po uzavření výzkumu.

pozn.: 82 = 61a + (c)

83 = 61a + (c) + jáma

81 = 61a + b

Hrob 1 (Ao 6577) = H135

Zachováno: silně poškozená lebka a kosti postkraniálního skeletu.

Charakteristika: mozkovna středně dlouhá, úzká, středně vysoká. Mesokran, orthokran, akrokran, metriometop, mesomandibular. Vertikální obrys ovoides. Okcipitální obrys oblouk vysoký, stěny rovnoběžné a báze dvakrát klenutá. Glabella silněji vyklenutá, arcus superciliares vytvořené silně až do toru, čelo ubíhavé, profil temene stoupající k vertexu, týl protažený. Lebeční švy srůstající. Mandibula nízkého těla, gonia evertovaná. Chrup se silně abradovanými zuby, třemi intravitálními ztrátami a jedním kazem.

Postkranální skelet gracilní stavby, slabého svalového reliéfu a drobných absolutních velikostí. Tělesná výška podprůměrná, eurymer, euryknem.

Určení: muž, adultus II.

Hrob 2 (Ao 6578) = H2-3

Zachováno: fragmenty mozkovny, mandibuly a žeber.

Určení: dítě, infans II (1,5 r.).

Hrob 3 (Ao 6579) = H2-3

Zachováno: silně poškozená lebka a fragmenty kostí postkraniálního skeletu.

Charakteristika: mozkovna středně široká, eurymetop. Vertikální obrys avoides. Okcipitální obrys oblouk středně vysoký, stěny sbíhavé a báze dvakrát klenutá. Arcus superciliares středně vytvořené, čelo ubíhavé, profil temene v jednoduchém oblouku, týl zalomený. Lebeční švy obliterované. Dolní okraj apertury piriformis infantilně utvářen. Dolní čelist nízkého těla, gonia rovná. Chrup s četnými intravitálními ztrátami. Nepravidelná, silná abraze zubů. Zubní kámen. Třetí levá stolička dole pravděpodobně nezaložena.

Postkranální skelet gracilní stavby. Středně mohutného svalového reliéfu a drobných absolutních velikostí. Tělesná výška přes 160 cm; hyperplatymerie, platyknemie. Celková dekalifikace skeletu se spondylosními změnami na páteři.

Určení: starý dospělý jedinec (senilis).

Hrob 4 (Ao 6580) = H1

Zachováno: defektní lebka a silně poškozený až fragmentární postkranální skelet.

Charakteristika: mozkovna dlouhá, úzká, středně vysoká. Obličej úzký a středně široký. Dolichokran, chamaekran, metriokran, eurymetop, leptomandibular. Vertikální obrys ovoides. Okcipitální obrys oblouk vysoký, stěny sbíhavé, báze rovná. Glabella a arcus superciliares ploché, čelo klenuté, profil temene stoupající k vertexu, týl protažený se zalomením. Lebeční švy synostované až obliterované. Obličej dolů sbíhavého obrysu, očnice středně vysoká, kosti jařmové přilehlé. Mandibula středně vysokého těla, gonia rovná. Chrup se čtyřmi kazy, střední až silnou abrazí zubů a zubním kamenem. Maxilární prodentie. Na horním patře mezi druhými a třetími stoličkami na obou stěnách kostěný val.

Postkranální skelet středně robustní stavby, slabého svalového reliéfu a středních absolutních velikostí. Tělesná výška pod 160 cm; platymerie, euryknemie.

Určení: dospělý jedinec, maturus I (bližší určení je velmi problematické, lebka a velikosti caput femoris s ohledem na sérii by spíše mluvila ve prospěch muže).

Hrob 5 (Ao 6581) = H6

Zachováno: nepatrné fragmenty kraniálního a postkraniálního skeletu, volné zuby.

Určení: dítě, infans II (kolem 3. až 4. roku).

Hrob 6 (Ao 6582) = H10

Zachováno: defektní lebka a mírně poškozený postkraniální skelet.

Charakteristika: mozkovna dlouhá, úzká a středně vysoká. Obličej vysoký a středně široký. Dolichokran, orthokran, metriokran, metriometop, leptoprosop, leptén, hypsikonch, eurymandibular. Vertikální obrys protáhlý ovoides. Okcipitální obrys oblouk nízký, střečovitý, stěny rovnoběžné, báze jednou klenutá. Glabella a arcus superciliares silná, čelo ubíhavé, profil temene v jednoduchém oblouku, týl zalomený. Lebeční švy obliterované. Obličej hranatého obrysu. Očnice vysoká. Kořen nosu široký, hluboký. Zygomata středně vysedlá. Alveolární prognatie. Tělo dolní čelisti nízké u ramen a vysoké v bradě, gonia evertovaná. Chrup klešťovitého skusu, se středně až silně abradovanými zuby bez kazu, s jednou intravitální ztrátou a slabým zubním kamenem. Okraje alveolárních výběžků zduřeny v náznacích toru mandibulárního. Na hlubokém patru vytvořen torus palatinus. Kostí postkraniálního skeletu středně robustní, se středně mohutným svalovým reliéfem a středními absolutními velikostmi. Tělesná výška velká; platymer, euryknem. Levý humerus kratší než pravý, proximální polovina jeho těla mediálně ohnuta; foramen supratrochleare na obou kostech.

Určení: muž, adultus I.

Hrob 7 (Ao 6583) = H9

Zachováno: silně poškozená lebka a kosti postkraniálního skeletu.

Charakteristika: mozkovna středně dlouhá a úzká. Obličej vysoký. Mesokran, eurymetop, leptorrhin, meso-mandibular. Vertikální obrys ovoides. Okcipitální obrys oblouk nízký, stěny rovnoběžné, báze jednou klenutá. Glabella a arcus superciliares ploché, čelo kolmé, profil temene stoupající k vertexu, týl klenutý. Lambdový šev srůstající, části věncového (temporalis a complicata) švu obliterované, ostatní švy synostované. Obličej patrně dolů sbíhavého obrysu. Očnice středně vysoká. Kořen nosu středně široký, mělký. Metopický šev persistuje při kořeni. Chrup pravděpodobně klešťovitého skusu, bez kazu, se středně abradovanými zuby. Mírně zduřelé alveolární okraje. Postkraniální skelet gracilní stavby, svalový reliéf slabý, absolutní velikosti drobné. Tělesná výška nadprůměrní; Platymerie, euryknemie.

Určení: žena, adultus II.

Hrob 8 (Ao 6584) = H8

Zachováno: silně poškozená lebka a postkraniální skelet.

Charakteristika: mozkovna dlouhá, středně široká. Obličej středně vysoký. Mesokran, mesokonch. Vertikální obrys pentagonoides. Okcipitální obrys oblouk nízký, stěny rovnoběžné, báze jednou klenutá. Glabella a arcus superciliares ploché, čelo kolmé, profil temene v jednoduchém oblouku, týl protažený. Lebeční švy obliterované. Prognathní obličej dolů sbíhavého obrysu a středně výrazného reliéfu. Očnice středně vysoká, okrouhlá. Nos středně širokého a mělkého kořene, malé prominence. Kostí jařmové přilehlé. Slabě alveolární prognathie. Fossa canina. Dolní čelist nízká, gonia avertovaná. Chrup se silně abradovanými zuby, zubní kámen.

Postkraniální skelet gracilní stavby, svalový reliéf střední, absolutní velikosti drobné. Dekalcifikace a artrotické změny. Tělesná výška velká; Platymerie, euryknemie.

Určení: žena, senilis.

Hrob 9 (Ao 6585) = H60

Zachováno: fragment mozkovny, dolní čelist a silně poškozený až zlomkový postkraniální skelet.

Charakteristika: lebeční švy srůstající. Dolní čelist nízká, gonia evertovaná. Všechny zuby v mandibule intravitálně ztracené (ptačí čelist), maxila se nezachovala.

Kosti postkraniálního skeletu středně robustní stavby, středně mohutného svalového reliéfu a středních absolutních velikostí. Hyperplatymer, mesoknem. Na páteři silné spondylosní změny, zejména v krční partii.

Určení: dospělý jedinec, matus II až senilis.

Hrob 10 (Ao 6587) = H64

Zachováno: fragmenty lebky a postkraniálního skeletu.

Charakteristika: mozkovna středně široká. Vertikální obrys ovooides. Okcipitální obrys oblouk vysoký, stěny rovnoběžné, báze rovná. Čelo pravděpodobně ubíhavé, profil temene stoupající k vertexu, týl částečně oploštěný. Lebeční švy synostované a obliterované. Zuby silně abradovány. Kosti postkraniálního skeletu robustní stavby, středně mohutného svalového reliéfu a středních absolutních velikostí. Platymer, mesoknem. Pravděpodobně spondylosní změny.

Určení: muž, matus II.

Hrob 11 (Ao 6587) = H61-62

Zachováno: silně poškozená lebka a fragmenty neúplného postkraniálního skeletu.

Charakteristika: Obličej vysoký, horní obličej středně vysoký. Hypsikonch, mesorrhin, leptomandibular. Vertikální obrys ovooides. Okcipitální obrys oblouk nízký, stěny sbíhavé. Glabella a arcus superciliares ploché, čelo klenuté, profil temene stoupající k vertexu, týl klenutý. Lebeční švy srůstající. Orthognanthní obličej dolů sbíhavého obrysu, plochého reliéfu. Očnice aspektivně středně vysoká, hranatá. Kořen nosu úzký, mělký. Zygomatica středně vyseďlá. Infantilní okraj apetury piriformis. Mandibula vysoká, gonia mírně avertovaná. Chrup s mírným předkusem horních řezáků, bez kaz, slabě abradován. Zubní kámen (velmi slabě).

Postkraniální skelet pravděpodobně gracilní stavby a slabého svalového reliéfu.

Určení: žena, adultus I.

Hrob 12 (Ao 6588) = H61-62

Zachováno: silně poškozený kraniální a neúplný postkraniální skelet.

Charakteristika: mozkovna dlouhá, úzká. Hyperdolichokran, eurymetop, mesokonch. Vertikální obrys protáhlý pentagonoides. Okcipitální obrys oblouk středně vysoký, stěny rovnoběžné, báze rovná. Glabella a arcus superciliares ploché, čelo klenuté, profil temene v jednoduchém oblouku, týl protažený. Lebeční švy otevřené (s. lambdoidea, squamosa), syntostované (s. sagittalis – p. verticalis a p. postica) a obliterované (s. coronalis a zbytek s. sagittalis). Obličej sbíhavého obrysu. Očnice aspektivně nízká, hranatá. Kořen nosu středně široký, mělký; prominence nosu střední. Mandibula nízká, gonia mírně evertovaná. Chrup s většinou zubů intravitálně ztracených (maxila úplná obliterace alveolárního výběžku), zbylé zuby silně abradované a se silným povlakem zubního kamene.

Postkraniální skelet gracilní stavby, slabého svalového reliéfu a drobných absolutních velikostí. Páteř s dekalciфикаčními změnami. Tělesná výška velká.

Určení: dospělý jedinec, senilis (spíše žena).

Hrob 13 (Ao 6589) = H63

Zachováno: šupina kosti týlní, Jehlanec kosti spánkové a tři fragmenty z končetinových kostí.

Určení: dítě, infans I (novorozenec).

Hrob 14 (Ao 6590) = **H67**

Zachováno: dva nepatrné zlomky blíže neurčitelných kostí.

Určení: snad dítě, infans I.

Hrob 15 (Ao 6591) = **H68**

Zachováno: fragmenty lebky, zuby volně, zlomky tří končetinových kostí.

Určení: dítě, infans I – II (kolem půl roku).

Hrob 16 (Ao 6592) = **H69**

Zachováno: fragmenty lebky a kostí postkraniálního skeletu.

Určení: dítě, infans I (kojenec).

Hrob 17 (Ao 6593) = **H72**

Zachováno: defektní lebka a mírně poškozený postkraniální skelet.

Charakteristika: mozkovna dlouhá, úzká, středně vysoká. Dolichokran, orthokran, metriokran, eurymetop, mesomandibular. Vertikální obrys protáhlý ovoides. Okcipitální obrys oblouk středně vysoký, stěny rovnoběžné, báze dvakrát klenutá. Glabella a arcus superciliares ploché, čelo kolmé, profil temene stoupající k vertexu, týl protažený. Lebeční švy obliterované (až na s. squamosa). Obrys obličeje dolů sbíhavý. Očnice nízká, hranatá. Kořen nosu úzký, mělký. Mandibula nízká, gonia rovná. Chrp většinou s intravitálně ztracenými zuby, otřetí zbylých silné a nepravidelné; pravděpodobně paradentózní změny; na dolních zubech silná vrstva zubního kamene.

postkraniální skelet gracilní stavby, slabého svalového reliéfu a drobných absolutních velikostí. Stařecká dekalifikace a spondylosa. Tělesná výška podprostřední; hyperplatymer, euryknem.

Určení: žena, senilis.

Hrob 18 (Ao 6594) = **H73**

Zachováno: fragmenty lebky a neúplného postkraniálního skeletu.

Určení: dítě, infans I (kojenec).

Hrob 19 (Ao 6595) = **H85**

Zachováno: fragmenty lebky a neúplného postkraniálního skeletu.

Určení: dítě, infans II (1,5 – 2 r.).

Hrob 20 (Ao 6596) = **H65**

Zachováno: silně poškozená lebka a fragmenty některých kostí postkraniálního skeletu.

Charakteristika: metriometop, mesoprosop, mesen, hypsikonch, hyperchamaerrhin.

Určení: dítě infans II (3 r.).

Hrob 21 (Ao 6597) = **H66**

Zachováno: zlomek kaloty, dolní čelist a neúplný postkraniální skelet ve fragmentech i s mírnými poškozeními.

Charakteristika: oblouk okcipitálního obrysu nízký, čelo pravděpodobně klenuté, profil temene nejspíš stoupající k vertexu, týl asi klenutý. Lebeční švy obliterované. Mandibula nízká se šesti intra vitálními ztrátami zubů a jedním kazem, oklusní plošky zachovalých zubů středně abradované. Gonia rovná.

Kosti postkraniálního skeletu gracilní stavby, slabého svalového reliéfu a drobných absolutních velikostí. Tělesná výška kolem 156 cm; hyperplatymerie, platyknemie. Slabé spondylosní změny na bederním úseku páteře.

Určení: dospělý jedinec, maturus I. Gracilita dolní čelisti, skeletu i velikosti stehenních hlavic by ukazovaly na ženu, ovšem lebka, zachovaná pouze v silnostěnném, masivním a těžkém zlomku kaloty do tohoto obrazu nezapadá.

Hrob 22 (Ao 6598) = H70-71

Zachováno: fragmenty lebky a některých kostí postkraniálního skeletu.

Určení: dítě, infans I – II (kolem půl roku).

Hrob 23 (Ao 6599) = H70-71

Zachováno: mírně poškozená lebka a postkraniální skelet téměř bez defektů.

Charakteristika: mozkovna středně dlouhá, úzká, středně vysoká. Obličej nízký a široký. Mesokran. orthokran, metriokran, metriometop, euryprosop, euryen, hypsikonch, mesorrhin a leptomadibular. Vertikální obrys ovoides. Okcipitální obrys oblouk středně vysoký, stěny rovnoběžné, báze dvakrát klenutá. Glabella plochá až středně vyklenutá, arcus superciliares ploché, čelo kolmé, profil temene stoupající k vertexu, týl částečně oploštěný. Lebeční švy srůstající až obliterované (pars temporalis s. coronalis a pravděpodobně i pars obelica s. sagittalis). Orthognathní obličej hranatého obrysu a plochého reliéfu. Očnice středně vysoká, hranatá. Kořen nosu středně hluboký, úzký, prominence pravděpodobně silná. Kosti jařmové středně vysedlé. Mandibula nízká, gonia evertovaná. Chrup klešovitého skusu, se středně abradovanými zuby, slabým povlakem zubního kamene a jednou intravitální ztrátou.

Postkraniální skelet středně robustní stavby, středně mohutného svalového reliéfu a středních absolutních velikostí. Tělesná výška podprůměrná; hyperplatymer, mesoknem. Sacru tvořeno čtyřmi obratli, první obratel křížový lumbalisován a se spondylolýzou.

Určení: muž, adultus I.

Hrob 23b (Ao 6600) = H70-71

Zachováno: fragmenty lebky a několika kostí postkraniálního skeletu.

Určení: dítě, infans III (9 – 10 r.).

Hrob 24a (Ao 6601) = H74

Zachováno: mírně poškozená lebka a kosti postkraniálního skeletu.

Charakteristika: mozkovna velmi dlouhá, velmi úzká, vysoká. Obličej středně vysoký, úzký. Hyperdolichokran, orthokran, akrokran, eurymetop, mesoprosop, mesen, hypsikonch, leptorrhin, eurymandibular. Vertikální obrys protáhlý pentagonoides. Okcipitální obrys, oblouk vysoký, střešovitý, stěny rovnoběžné, báze jednou klenutá. Glabella a arcus superciliares ploché, čelo klenuté, profil temene stoupající k vertexu, týl protažený. Lambdový šev srůstající, ostatní – až na otevřený šv šupinový – obliterované. orthognathní obličej hranatého obrysu a středně výrazného reliéfu. Očnice vysoká, okrouhlá. Kořen nosu úzký, mělký, prominence nosu pravděpodobně střední. Zygomatica přilehlá. Hluboké fossae caninae. Mandibula nízká, gonia velmi mírně evertovaná. Chrup nůžkovitého skusu, se silně abradovanými zuby (vymleté jamky do dentinu), četnými intravitálními ztrátami, dvěma zuby kariesními a povlakem zubního kamene.

Kosti postkraniálního skeletu gracilní stavby, slabého až středního svalového reliéfu a drobných absolutních velikostí. Tělesná výška nadprůměrná; hyperplatymer, euryknem. Spondylosní změny na bederní páteři (L3 – 5) a kosti křížové. V levém kolenním kloubu patologické změny artikulárních ploch obou kostí.

Určení: žena, maturus I.

Hrob 24 (Ao 6602) = **H74**

Zachováno: fragmenty lebky a dva zlomky blíže neurčitelné končetinové kosti.

Určení: dítě, infans II (2 r.).

Hrob 25 (Ao 6603) = **H76**

Zachováno: mírně poškozený kraniální i postkraniální skelet.

Charakteristika: mozkovna velmi dlouhá, středně široká a vysoká. Celý obličej vysoký, mezijařmová vzdálenost široká. Dolichokran, orthokran, akrokran, eurytmetop, mesoprosop, lepten, mesokonch, mesorrhin, mesomadibular. Vertikální obrys ovoides. Okcipitální obrys oblouk nízký, stěny rovnoběžné, báze jednou klenutá. Glabella a arcus superciliares silně vytvořené, čelo ubíhavé, profil temene v jednoduchém oblouku, týl zalomený. Náznak bathrocefalie. Všechny švy, včetně šupnového i švů obličejových, obliterované. Orthognathní obličej hranatého obrysu a středně výrazného reliéfu. Očnice nízká, hranatá. Kořen nosu středně široký, hluboký, prominence nosu silná. Zygomatica přilehlá. Kolébavá dolní čelist vysokého těla, gonia rovná. Chrup kleštovitého skusu se silně abradovanými zuby, dvěma intravitálními ztrátami a povlakem zubního kamene. Náznak mandibulárního toru, obdobný val u třetích stoliček. V místech levého tuber frontale stopa po impresní fraktuře. Rovnoběžně s levou skráňovou čarou, ve vzdálenosti 1 cm od ní směrem k mediáně, prasklina sledující otisk cévy, očníkový okraj poškozen; spíše však může jít o postmortální záležitost než o násilný zásah.

Kosti postkraniálního skeletu robustní stavby, mohutného svalového reliéfu a velkých absolutních rozměrů. Tělesná výška velká, hyperplatymer, euryknem. Páteř silně spondylosní s přemostujícími valy, artrotické změny na kostech pánevních a kosti křížové, artrotické lemy kolem kloubních plošek lopatek. Levý humerus dvojnásobně frakturován, jedna pod krčkem vyhojená a s exostosami, druhá v distální polovině těla vyhojená svalkem v mírné dislokaci; zkrácení levé kosti oproti pravé je minimální. Kolem kloubních plošek obou distálních konců humerů ostré (artrotické) lemy.

Určení: muž, maurus I.

Hrob 26 (Ao 6604) = **H77**

Zachováno: fragmenty lebky, základy korunek čtyř stoliček a zlomky končetinových kostí.

Určení: dítě, infans I (novorozenec).

Hrob 27 (Ao 6605) = **H78**

Zachováno: silně poškozená lebka a fragmenty neúplného postkraniálního skeletu.

Určení: dítě, infans II (3,5 roku).

Hrob 28 (Ao 6606) = **H75**

Zachováno: fragmenty lebky, volné zuby a jeden zlomek dlouhé kosti.

Určení: dítě, infans I (k šesti měsícům).

Hrob 29 (Ao 6607) = **H87**

Zachováno: mírně poškozená lebka a fragmenty neúplného postkraniálního skeletu.

Charakteristika: dolichokran, hypsikran, akrokran, eurytmetop, euryprosop, euryen, hypsikonch, chamaerrhin, leptomandibular. Vertikální obrys protáhlý pentagonoides. Okcipitální obrys oblouk vysoký, stěny sbíhavé, báze dvakrát klenutá. Glabella a arcus superciliares ploché, čelo kolmé, temenní profil stoupající k vertexu, týl částečně oploštěný. Lebeční švy otevřené. Orthognathní obličej dolů sbíhavého obrysu, reliéf obličeje středně výrazný. Očnice vysoká, hranatá. Kořen nosu úzký, mělký, prominence nosu silná. Zygomatica přilehlá. Mandibula nízká, gonia mírně evertovaná. Chrup smíšený, bez kazu, se slabě abradovanými zuby.

Určení: dítě, infans III (9 – 10 r.).

Hrob 30 (Ao 6608) = **H88**

Zachováno: fragmenty lebky a neúplného postkraniálního skeletu.

Určení: dítě, infans I?.

Hrob 31 (Ao 6609) = **H89**

Zachováno: defektní lebka a postkraniální skelet s mírnými i silnějšími poškozeními.

Charakteristika: mozkovna velmi dlouhá, středně široká. Obličej velmi vysoký. Dolichokran, metriometop, mesokonch, mesorrhin, eurymandibular. Vertikální obrys protáhlý pentagonoides. Okcipitální obrys oblouk středně vysoký, stěny rovnoběžné, báze rovná. Glabella středně vytvořená, arcus superciliares tvoří slabé valy kolem glabelly, čelo ubíhavé, profil temene stoupající k vertexu, týl částečně oploštěný. Švy otevřené – s. squamosa, s. lambdaidea v levé polovině, srůstající – lambda a pravá polovina s. lambdaidea, synostované – s. coronalis, a sice pars complicata, obliterované – pars media lambdového švu a ostatní partie švů. Orthognathní obličej hranatého obrysu, středně výrazného reliéfu. Očnice středně vysoká, okrouhlá. Kořen nosu úzký, středně hluboký. Zygomatica přilehlá. Názna fossae praenasales. Alveolární prognathie. Mandibula středně vysoká, gonia mírně při bázi evertovaná. Chrup klešovitého skusu, se středně abradovanými zuby a jednou intravitální ztrátou. Zubní kámen.

Postkraniální skelet středně robustní, svalový reliéf slabý (zejména u horních končetin), absolutní velikosti střední. Tělesá výška velká; hyperplatymerie, euryknemie. Na atlasu nad kloubní ploškou pro dnes axis oblá exostosa, pátý bederní obratel s artrotickými změnami; jinak páteř bez spondylosních změn. Pravá clavicula silnější. Foramen supertrochleare v obou kostech ramenních.

Určení: pravděpodobně žena, maturus I.

Hrob 32 (Ao 6610) = **H86**

Zachováno: silně poškozená lebka a fragmenty neúplného postkraniálního skeletu.

Charakteristika: mesokran, chamaekran, tapeinokran, metriometop, leptomadibular. Vertikální obrys pentagonoides. Okcipitální obrys oblouk středně vysoký, stěny sbíhavé, báze jednou klenutá. Glabella a arcus superciliares ploché, čelo kolmé, profil temene stoupající k vertexu, týl částečně oploštěný. Lebeční švy otevřené. Chrup mléčný se slabě abradovanými zuby. Femury eurymerní.

Určení: dítě, infans II (4 r.).

Hrob 33 (Ao 6611) = **H13-14**

Zachováno: fragmenty lebky a neúplného postkraniálního skeletu.

Určení: dítě, infans II (nad 1 r.).

Hrob 34 (Ao 6612) = **H13-14**

Zachováno: silně poškozený kraniální a postkraniální skelet.

Charakteristika: mozkovna dlouhá, úzká. Obličej středně vysoký, pravděpodobně středně široký. Dolichokran, eurymetop, leptoprosop, lepten, leptorrhin. Vertikální obrys pravděpodobně elipsoides. Okcipitální obrys oblouk vysoký, stěny rozbíhavé, báze rovná. Glabella a arcus superciliares ploché, čelo kolmé, temenní profil stoupající k vertexu, týl protažený. Lebeční švy většinou synostované, s. squamosa otevřená, s. coronalis obliterovaná. Mesognathní obličej hranatého obrysu, středně výrazného reliéfu. Očnice vysoká, okrouhlá. Kořen nosu úzký, mělký, prominence pravděpodobně malá. Zygomatica středně vysedlá. Mandibula nízká, gonia na bázi mírně evertovaná. Chrup se silně abradovanými zuby, několika intravitálními ztrátami, granulomem a zubním kamenem. Názna fossae praenasales. Slabě fossa canina. Alv. i dent. prognathie. Postkraniální skelet gracilní stavby, slabého svalového reliéfu a drobných absolutních velikostí. Tělesná výška podprůměrná; hyperplatymerie, euryknemie.

Určení: pravděpodobně žena, maturus II.

Hrob 35 (Ao 6613) = H31

Zachováno: silně poškozený skelet kraniální i postkraniální.

Charakteristika: mozkovna dlouhá, úzká. Obličej středně vysoký. Dolichokran, eurymetop, chamaekonch, chamaerrhin, leptomandibular. Vertikální obrys protáhlý pentagonoides. Okcipitální oblouk nízký, stěny rovnoběžné, báze rovná. Glabella středně vytvořena, arcus superciliares silně, čelo klenuté, profil temene stoupající k vertexu, týl zalomený. Lebeční švy, až na s. squamosa, obliterované. Orthognathní obličej hranatého obrysu, středně výrazného reliéfu. Očnice nízká, hranatá. Kořen nosu široký, mělký, prominence nosu střední. Zygomatica středně vysedlá. V místě levého tuber frontale zesílená kompakta v plochém hrbole zhruba 2,5 x 2 cm velkém., vpravo uvnitř mozkovny za pravým tuber frontale změna a ztlustění kostní tkáně. Kolébavá dolní čelist nízkého těla, gonia mírně evertovaná. Chrup klešovitého skusu se silně, v dolní čelisti plošně, abradovanými zuby. V levé polovině maxilly zuby vpáčeny palatinálním směrem, možná následkem úrazu, protože alveolární výběžek v místech 2. až 3. stoličky chybí. Pravá dolní stolička má celou korunku uraženou, v alveolu zbývá kořen, zdá se, že kost prodělávala obliterační proces.

Kosti postkraniálního skeletu gracilní stavby, slabého svalového reliéfu a středních absolutních velikostí. Tělesná výška velká; platymer, mesoknem. Pravé předloktí pravděpodobně silnější.

Určení: muž, maturus I.

Hrob 36 (Ao 6614) = H30

Zachováno: fragmentární lebka a silně poškozený až zlomkový postkraniální skelet.

Charakteristika: glabella pravděpodobně plochá, alveolární a dentální prognatie. Mandibula drobná, nízká, gonia rovná, na bázi mírně evertovaná. Chrup se slabě abradovanými zuby, bez kazu. Třetí stoličky se pravděpodobně nezaložily. Postkraniální skelet gracilní až infantilní stavby, slabého svalového reliéfu a drobných absolutních velikostí. Tělesná výška podprostřední; hyperplatymer, euryknem.

Určení: pravděpodobně žena, adultus I.

Hrob 37 (Ao 6615) = H15

Zachováno: fragmenty lebky a tříšť zlomků kostí postkraniálního skeletu.

Určení: dítě, infans II (1 r.).

Hrob 38 (Ao 6616) = H29

Zachováno: zlomek pyramidy kosti skalní, snad čelní kosti, sedm korunek mléčných zubů, fragment jednoho žebra, levé claviculy a levého humeru.

Určení: dítě, infans II (9 měsíců až 1 rok).

Hrob 39 (Ao 6617) = H16

Zachováno: silně poškozená lebka a mírně poškozený postkraniální skelet.

Charakteristika: mozkovna střední výšky; obličej středně vysoký (celý) a nízký (horní leptorrhin, mesomandibular). Vertikální obrys pravděpodobně ovooides. Okcipitální obrys oblouk středně vysoký, střechovitý, stěny pravděpodobně rovnoběžné, báze pravděpodobně jednou klenutá. Glabella středně vytvořena, arcus superciliares slabě kolem glabelly, čelo ubíhavé, profil temene ubíhající k vertexu, týl částečně oploštěný. Švy obliterované. Orthognathní obličej hranatého obrysu, středně výrazného reliéfu. Očnice nízká, okrouhlá. Kořen nosu středně široký, středně hluboký. Zygomatica pravděpodobně středně vysedlá. Kolébavá mandibula středně vysoká, gonia rovná. Chrup klešovitého skusu, se slabě až středně abradovanými zuby, dva kariesní, zubní kámen.

Postkraniální skelet gracilní (proximální končetiny) až středně robustní (distální končetiny) stavby, se slabým až středně mohutným svalovým reliéfem. Tělesná výška malá; platymer, euryknem. Atlas má nad artikulární ploškou pro dnes axis exostotickou stříšku. Spondylosní změny. Uprostřed těla levého femuruslabé zesílení (periostální fraktura?).

Určení: dospělý jedinec, adultus I, spíše muž.

Hrob 40 (Ao 6618) = **H40**

Zachováno: fragmenty lebky a několik kostí postkraniálního skeletu.

Určení: dítě, infans I (novorozenec, případně předčasně narozený).

Hrob 41 (Ao 6619) = **H42**

Zachováno: silně poškozená lebka a postkraniální skelet.

Charakteristika: mozkovna dlouhá, středně široká, středně vysoká. Obličej široký. Brachykran, chamaekran, tapeinokran, metriometop, mesokonch, leptorrhin, mesomandibular. Vertikální obrys ovoides. Okcipitální obrys oblouk nízký, stěny soudkovitě rozbíhavé, báze rovná. Glabella a arcus superciliares ploché, čelo klenuté, profil temene stoupající k vertexu, týl protažený. Lebeční švy většinou obliterované, pars complicata s. coronalis synostosovaná, s. squamosa otevřená. Mandibula nízká, gonia rovná. Chrup s většinou zubů intravitálně ztracených, zbylé silně abradované a s povlakem zubního kamene.

Postkraniální skelet gracilní stavby, středně mohutného svalového reliéfu a středních absolutních velikostí. Tělesná výška podprůměrná; hyperplatymerie, euryknemie. S výjimkou prvních dvou krčních obratlů silné spondylosní změny, dva hrudní obratle v těle asimilovány. Na prvním křížovém obratli rovněž spondylosní val. Srůsty mezi prvním a druhým žebrem zprava. Na skeletu zřetelná senilní dekalifikace.

Určení: dospělý jedinec, senilis, spíše muž.

Hrob 42 (Ao 6620) = **H42**

Zachováno: fragmenty lebky, volné zuby a tříšť zlomků kostí postkraniálního skeletu blíže neurčitelných.

Určení: dítě, infans II (1,5 – 2 r.).

Hrob 43 (Ao 6621) = **H43**

Zachováno: fragmenty lebky a několika kostí postkraniálního skeletu.

Určení: dítě, infans II (2,5 r.).

Hrob 44 (Ao 6622) = **H28**

Zachováno: defektní lebka a silně poškozený až fragmentární postkraniální skelet.

Charakteristika: mozkovna dlouhá, úzká. Dolichokran, eurymetop, mesomandibular. Vertikální obrys protáhlý pentagonoides. Okcipitální oblouk středně vysoký, stěny rozbíhavé, báze dvakrát klenutá. Glabella a arcus superciliares, spíše ploché, čelo klenuté, profil temene stoupající k vertexu, týl zalomený. Lebeční švy až na s. squamosa obliterované. Mandibula nízká, gonia evertovaná. Chrup se silně abradovanými zuby, četnými intravitálními ztrátami, kazem a zubním kamenem.

Postkraniální skelet gracilní stavby, středně mohutného svalového reliéfu a středních absolutních velikostí. Tělesná výška kolem 161 cm; hyperplatymerie, platyknemie. Exostosa na dnes axis a na atlasu stříškovitá exostosa.

Určení: dospělý jedinec, senilis. Lebka je spíše charakteru ženského, postkraniální skelet bychom spíše mohli považovat za mužský.

Hrob 45 (Ao 6623) = **H27**

Zachováno: silně poškozená lebka a dobře zachovaný postkraniální skelet.

Charakteristika: mozkovna dlouhá, úzká, vysoká. Hyperdolichokran, orthokran, akrokran, eurymetop. Vertikální obrys elipsoides. Okcipitální obrys oblouk středně vysoký, stěny rozbíhavé, báze rovná. Glabella střední, arcus superciliares silně vytvořené, čelo klenuté, temenní profil stoupající k vertexu, týl protažený. Lebeční švy otevřené a srůstající. Pravděpodobně orthognathní obličej hranatého obrysu, středně výraz-

ného reliéfu. Očnice nízká, hranatá. Kořen nosu široký, středně hluboký. Fossae praenasales. Mandibula středně vysoká. Chrup bez kazů, se slabě až středně abradovanými zuby, zubní kámen.

Kosti postkraniálního skeletu robustní stavby, středně mohutného svalového reliéfu a velkých absolutních rozměrů. Tělesná výška nadprůměrná; Platymerie, euryknemie. Rozštěp oblouku páteřního obratle vpravo, vedle trnu; spina bifida na kosti křížové.

Určení: muž, adultus I.

Hrob 46 (Ao 6624) = H26

Zachováno: silně poškozená lebka a postkraniální skelet.

Charakteristika: mozkovna dlouhá, úzká, vysoká. Mesokran, hypsikran, akrokran, metriometop, eurymetop. Vertikální obrys ovoides. Okcipitální obrys oblouk vysoký, stěny rozbíhavé, báze rovná. Glabella plochá až střední, arcus superciliares velmi slabé, čelo ubíhavé, profil temene v jednoduchém oblouku, týl protažený. Lebeční švy otevřené. Maxilla s alveolární a dentální prodentíí. Mandibula nízká, gonia rovná (až mírně evertovaná). Chrup s dvěma intravitálními ztrátami, jedním kazem; oklusní plošky zubů středně abradovány. Zubní kámen.

Postkraniální skelet gracilní stavby, středně mohutného svalového reliéfu a drobných absolutních velikostí. Tělesná výška střední; Platymerie, mesoknemie.

Určení: žena, adultus II.

Hrob 47 (Ao 6625) = H53

Zachováno: zlomky mozkovny, maxilly, mandibula a fragmenty neúplného postkraniálního skeletu.

Charakteristika: arcus superciliares pravděpodobně středně vytvořené. Mandibula středně vysoká, gonia mírně evertovaná. Chrup klešovitého skusu, přičemž v maxille alveolární prodentie. Abrase zubů střední až silná. Zubní kámen. Jedna intravitální ztráta.

Postkraniální skelet středně robustní, svalový reliéf slabý až středně mohutný, absolutní velikosti střední. Platymer, mesoknem. Začátek spondylosních změn.

Určení: dospělý jedinec, maturus I.

Hrob 48 (Ao 6626) = H52

Zachováno: fragmenty lebky a tříšť zlomků některých kostí postkraniálního skeletu.

Určení: dítě, infans II (ke 2 r.).

Hrob 49 (Ao 6627) = H57

Zachováno: fragmentární lebka a postkraniální skelet.

Charakteristika: mozkovna velmi dlouhá, středně široká. Dolichokran, metriometop, hypsikoch. Vertikální obrys pentagonoides. Okcipitální obrys oblouk nízký, stěny sbíhavé. Glabella střední (až silná), arcus superciliares silně vytvořené, čelo klenuté, profil temene stoupající k vertexu, týl protažený. Švy obliterované. Obličej hranatého obrysu. Očnice vysoká, okrouhlá. Kořen nosu široký, středně hluboký. Kolébavá, masivní mandibula vysokého těla, gonia rovná. Chrup pravděpodobně klešovitého skusu, se silně abradovanými zuby, třemi intravitálními ztrátami a dvěma kazy. Mírně zubní kámen.

Dekalcifikovaný postkraniální skelet středně robustní stavby, středně mohutného reliéfu a středních absolutních velikostí. Na páteři spondylosní změny. Hyperplatymerie, euryknem.

Určení: dospělý jedinec, senilis. Lebka vytvořením glabellou a tloušťkou kostí mozkovny by spíše ukazovala na muže, postkraniální skelet by mohl patřit muži i ženě.

Hrob 50 (Ao 6628) = **H59**

Zachováno: zlomky mozkovny a volné zuby.

Určení: dítě, infans II (k 9. měsícům).

Hrob 51 (Ao 6629) = **H58**

Zachováno: několik zlomků kostí postkraniálního skeletu.

Určení: dítě, infans II (malé dítě).

Hrob 52 (Ao 6630) = **H51**

Zachováno: silně poškozená lebka a fragmenty postkraniálního skeletu; volné zuby uložené odděleně vedle ruky pohřbeného jedince.

Charakteristika: mozkovna dlouhá, středně široká. Mesokran, stenometop. Vertikální obrys pentagonoides. Okcipitální obrys oblouk vysoký, stěny rovnoběžné, báze rovná. Glabella a arcus superciliares slabé (až střední), čelo klenuté, profil temene stoupající k vertexu, týl částečně oploštěný. Lebeční švy synostosované. Čelisti s atrofovanými alveolárními výběžky, bez zubů dávno v průběhu života ztracených. Mandibula nízká.

Postkraniální skelet gracilní stavby, středně mohutného svalového reliéfu a drobných středních velikostí. Dekalcifikován. Tělesná výška velká; hyperplatymer, mesoknem.

Určení: dospělý jedinec, senilis. Spíše žena.

Příměs: zuby uložené vedle ruky pohřbeného jedince pocházejí minimálně z pěti jedinců:

- 1) menší dítě infans II (horní mléčná stolička – m 1 dx.)
- 2) dospělý jedinec – adultus I (stálý horní první řezák, stálý dolní druhý řezák)
- 3) dospělý jedinec – adultus až matusus (stálý horní první řezák zprava, stálý dolní první řezák zleva)
- 4) dospělý jedinec – matusus (stálý horní první řezák, stálý horní první řezák zleva, stálý horní špičák zleva, stálá horní stolička, snad třetí, stálý dolní řezák zleva, oba stálé dolní špičáky, dolní stolička, snad druhá zleva, zlomek – podélná polovina stálé stoličky – snad první). Patří-li některé zuby ke sledovanému jedinci (případně uschování po extrakci) nelze určit pro celkovou obliteraci alveolů.

Hrob 53 (Ao 6631) = **H50**

Zachováno: tři zlomky mozkovny, zlomek mandibuly, volné zuby, fragmenty žeber, kostí pánevních a stehenních.

Určení: dítě, infans II (1,5 r.).

Hrob 54 (Ao 6632) = **H49**

Zachováno: mírně poškozená lebka a postkraniální skelet.

Charakteristika: mozkovna velmi dlouhá, úzká, středně vysoká. Celý obličej velmi vysoký, horní obličej vysoký, bizygomatická vzdálenost široká. Dolichokran, chamaekran, metriokran, eurymetop, leptoprosop, lepten, mesokonch, mesorrhin, mesomandibular. Vertikální obrys protáhlý ovoides. Okcipitální obrys oblouk nízký, stěny rozbíhavé, báze rovná. Glabella a arcus superciliares ploché, čelo ubíhavé, temenní profil v jednoduchém oblouku, týl protažený. Lebeční švy až na otevřenou s. squamosa synostosované (s. lambdaidea, s. coronalis) a obliterované (s. sagittalis). Orthognathní obličej hranatého obrysu a plochého reliéfu. Očnice vysoká, okrouhlá, se šikmými osami. Kořen nosu úzký, mělký, prominence nosu malá. Alveolární prognatie. mandibula vysoká, gonia rovná. Chrup klešťovitého skusu, se slabě až středně abradovanými zuby, čtyřmi kazy a zubním kamenem. Pod první levou stoličkou vyhnisaná kostní tkáň až k vedlejším stoličkám.

Postkraniální skelet gracilní stavby, slabého svalového reliéfu a středních absolutních velikostí. Tělesná výška velká; Platymerie, mesoknemie. Pravděpodobně foramen supratrochleare na obou humerech. Změny na povrchu stehenních i holenních kostí.

Určení: pravděpodobně žena, adultus I.

Hrob 55 (Ao 6633) = H48

Zachováno: silně poškozená lebka a postkraniální skelet.

Charakteristika: tapeinokran, eurymetop. vertikální obrys ovoides. Okcipitální obrys oblouk středně vysoký, stěny rozbíhavé, báze dvakrát klenutá. Čelo kolmé, temenní profil stoupající k vertexu, týl protažený. Lebeční švy otevřené. Os apicis v lambdē. Mandibula vysoká, gonia pravděpodobně rovná. Chrup smíšený, nůžkovitého skusu, s jedním kazem na mléčné stoličce, zubním kamenem a středně (mléčné zuby) a slabě (stálé zuby) abradovanými zuby.

Tělesná výška 132 cm; platymer, euryknem.

Určení: dítě, infans III (9 r.).

Hrob 56 (Ao 6634) = H44

Zachováno: pyramidy skalních kostí, blíže neurčitelný lebeční zlomek, volné zuby a fragment jednoho femuru.

Určení: dítě, infans II (kolem 2 let?).

Hrob 57 (Ao 6635) = H79

Zachováno: silně poškozená lebka a defektní až fragmentární postkraniální skelet.

Charakteristika: mozkovna úzká. Eurymetop. Vertikální obrys protáhlý pentagonoides. Okcipitální obrys oblouk vysoký, stěny rovnoběžné, báze dvakrát klenutá. Čelo ubíhavé, profil temene v jednom oblouku, týl protažený. Lebeční švy, až na otevřenou s. squamosa, srůstající a obliterované. Criba orbitalia na očníkovém stropu a velkém křídle klínové kosti, přecházející i na její vnější plochu a částečně i zvnějšku na čelní kost. Obrys obličej pravděpodobně hranatý, reliéf obličej pravděpodobně střední. Očnice středně vysoká, gonia rovná. Chrup pravděpodobně klešovitého skusu, se silně abradovanými zuby, třemi intravitálními ztrátami, dvěma kaz. Zubní kámen, zejména silné vrstvy na spodních zubech.

Postkraniální skelet gracilní (proximální končetiny) až středně robustní (distální končetiny) stavby, slabého svalového reliéfu a drobných až středních absolutních velikostí. Tělesná výška velká; Platymerie, mesoknemie.

Určení: žena, matusus II.

Hrob 58 (Ao 6636) = H25

Zachováno: defektní lebka a mírně i silněji poškozené kosti postkraniálního skeletu.

Charakteristika: mozkovna dlouhá, středně široká a vysoká. Mesokran, orthokran, metriokran, stenometop, euromandibular. Vertikální obrys protáhlý rhomboides. Okcipitální obrys oblouk středně vysoký, stěny rovnoběžné, báze dvakrát klenutá. Glabella a arcus superciliares ploché, čelo kolmé, profil temene stoupající k vertexu, týl protažený. Lebeční švy od otevřených a po obliterované (otevřené s. squamosa, otevřené až srůstající. s. lambdaidea, synostosované. s. sagittalis – p. bregmatica, s. coronalis obliterované. s. sagittalis – p. obelica). Mandibula nízká, gonia evertovaná. Chrup s četnými intravitálními ztrátami, kazem a zubním kamenem, se silně a nepravidelně ke krčku abradovanými zuby.

postkraniální skelet středně robustní až robustní (femury) stavby, středně mohutného svalového reliéfu a středních absolutních velikostí. Tělesná výška podprůměrná; hyperplatymer, euryknem. Spondylosní změny na páteři.

Určení: muž, matusus (snad spíše matusus I).

Hrob 59 (Ao 6637) = **H24**

Zachováno: silně poškozená až fragmentární lebka a postkraniální skelet.

Charakteristika: mesokran, eurymetop, mesomandibular. Vertikální obrys ovooides. Okcipitální obrys oblouk nízký, stěny rovnoběžné, báze jednou klenutá. Čelo kolmé, profil temene stoupající k vertexu, týl zalomený. Lebeční švy otevřené. Metopismus. Mandibula středně vysoká, kolébavá, gonia rovná. Chrup pravděpodobně klešovitého skusu, bez kazu, pravý dolní špičák možná retinovaný, dolní třetí stoličky neprořezané.

Postkraniální skelet gracilní stavby, slabého až středně mohutného svalového reliéfu a středních absolutních velikostí. Tělesná výška 158,5 cm; hyperplatymerie, euryknemie.

Určení: nedospělý jedinec, juvenis.

Hrob 59 (Ao 6637) – příměs = **H24**

Zachováno: lebka s mírnými defekty, pět krčních obratlů, malý zlomek žebra.

Charakteristika: mozkovna dlouhá, středně široká, středně vysoká. Obličej nízký (celý), a středně vysoký (horní), široký. Mesokran, orthokran, tapeinokran, metriometop, euryprosop, mesen, chamaekonch, leptorrhin, eurymandibular. Vertikální obrys protáhlý rhomboides. Okcipitální obrys oblouk nízký, stěny mírně sbíhavé, báze dvakrát klenutá. Glabellární partie poškozená, arcus superciliares středně vytvořené, čelo klenuté, profil temene v jednoduchém oblouku, týl zalomený. Lebeční švy až na otevřenou s. squamosa většinou obliterované. Orthognathní obličej hranatého obrysu, plochého reliéfu. Očnice aspektivně středně vysoká, hranatá. Kořen nosu široký, mělký. Zygomatica středně vysedlá. Mandibula středně vysoká, gonia rovná. Chrup klešovitého skusu, se třemi intravitálními ztrátami, jedním kazem a slabě zubním kamenem. Na dvou místech horní a dolní čelisti stopy hnisavých procesů.

Určení: žena, maturus I.

Hrob 60 (Ao 6638) = **H22**

Zachováno: mírně poškozený postkraniální skelet.

Charakteristika: stavba těla středně robustní, svalový reliéf středně mohutný, absolutní velikosti střední. Tělesná výška velká; Platymerie, euryknemie. Spondylosa, zejména silná v lumbální krajině. Pravé předloktí silnější.

Určení: žena, maturus I.

Hrob 61b (Ao 6639) = **H17A, B**

Zachováno: fragmenty lebky a mírně až silně poškozené kosti neúplného postkraniálního skeletu.

Charakteristika: tělesná výška 50 cm; eurymer, euryknem.

Určení: dítě, infans I.

Hrob 61a (Ao 6640) = **H17A, B**

Zachováno: volné zuby a zlomek diafýzy dlouhé kosti (snad tibi).

Určení: pozůstatky minimálně dvou malých dětí – infans I a infans II.

Hrob 62 (Ao 6641) = **H23**

Zachováno: silně poškozená mozkovna a postkraniální skelet.

Charakteristika: leptomandibular. Vertikální obrys ovooides. Okcipitální obrys oblouk středně vysoký, stěny pravděpodobně rovnoběžné. Glabella a arcus superciliares ploché, čelo komé, profil temene v jednoduchém oblouku, týl pravděpodobně protažený. Lambdový šev otevřený, s. coronalis a část s. sagittalis srůs-

tající, s. sagittalis – pars obelica a pars postica obliterované, ostatní synostosované. Metopismus (šev z části synostozován). Mandibula nízká, gonia rovná. Chrup se silně abradovanými zuby, dvěma intravitálními ztrátami. Druhý dolní premolár zprava rotován. Velmi slabě zubní kámen.

Postkraniální skelet gracilní stavby, slabého svalového reliéfu a drobných absolutních velikostí. Tělesná výška střední; hyperplatymie, euryknemie. Spondylosa zejména v krční partii páteře.

Určení: žena, senilis.

Hrob 63 (Ao 6642) = H18

Zachováno: nepatrné zlomky tenkostěnné mozkovny, zlomky žeber a diafys dlouhých kostí.

Určení: dítě, infans I (novorozenec?).

Hrob 64 (Ao 6643) = H19

Zachováno: fragmenty lebky a některých kostí postkraniálního skeletu.

Určení: dítě, infans I.

Hrob 65 (Ao 6644) = H21

Zachováno: silně poškozená lebka a neúplný postkraniální skelet.

Charakteristika: mesokran, orthokran, tapeinokran, stenometop. Vertikální obrys ovoides. Okcipitální obrys oblouk vysoký, stěny sbíhavé, báze dvakrát klenutá. Glabella a arcus superciliares ploché, čelo kolmé, profil temene stoupající k vertexu, týl částečně oploštěný. Lebeční švy otevřené. Mandibula nízká, gonia evertovaná. Chrup smíšený, mléčné zuby kariézní.

Postkraniální skelet infantilně gracilní. Tělesná výška 126 cm; hyperplatymer, euryknem.

Určení: dítě, infans II (7 – 8 r.).

Hrob 66 (Ao 6645) = H20

Zachováno: fragmenty kraniálního i postkraniálního skeletu

Určení: dítě, infans II (ke 2 r.).

Hrob 67 (Ao 6646) = H109

Zachováno: fragmenty mozkovny, dolní čelist, tříšť diafyz končetinových kostí a nepatrné zlomečky obratlů.

Určení: dítě, infans I.

Hrob 68 (Ao 6647) = H105

Zachováno: zlomky tenkostěnné mozkovny, mandibula a několik pozůstatků postkraniálního skeletu.

Určení: dítě, infans I (kojenec).

Hrob 69 (Ao 6648) = H106

Zachováno: pozůstatky lebky a neúplného postkraniálního skeletu ve fragmentech.

Určení: dítě, infans II (1,5 – 2 r.).

Hrob 70 (Ao 6649) = H107

Zachováno: dva volné zuby – základy jejich korunek.

Určení: dítě, infans I (kolem 6 měsíců).

Hrob 71 (Ao 6650) = H81

Zachováno: lebka fragmentárně a postkraniální skelet se silnými poškozeními.

Charakteristika: glabella a arcus superciliares ploché, čelo klenuté, profil temene pravděpodobně v jednom oblouku. Alveolární prodentie. Mandibula nízká. Chrup klešťovitěho skusu, se slabě abradovanými zuby, jeden zub kariesní.

Postkraniální skelet gracilní stavby, slabého svalového reliéfu a drobných absolutních velikostí. Tělesná výška podprůměrná; hyperplatymerie, euryknemie. Foramen supratrochleare na obou kostech ramenních.

Určení: žena, adultus I.

Hrob 72 (Ao 6651) = H80

Zachováno: silně poškozená lebka a postkraniální skelet.

Charakteristika: mozkovna dlouhá, úzká; dolichokran, metriometop. Vertikální obrys elipsoides. Okcipitální obrys oblouk středně vysoký, stěny rozbíhavé, báze dvakrát klenutá. Glabella plochá, arcus superciliares slabě vytvořené, čelo kolmé, profil temene v jednoduchém oblouku, týl klenutý. Lebeční švy až na otevřenou s. squamosa obliterované. Mandibula nízká, gonia rovná. Zuby dolní čelisti silně otřené s nepravidelně vymletými jamkami do dentinu, četné intravitální ztráty, jeden karies a cysta.

Postkraniální skelet gracilní stavby, středně mohutného svalového reliéfu a drobných absolutních velikostí. Tělesná výška velká; hyperplatymer, mesoknem. Spondylosa.

Určení: žena, senilis.

Hrob 73 (Ao 6652) = H82

Zachováno: zlomky mozkovny, dolní čelist, volné zuby a fragmentární postkraniální skelet.

Charakteristika: mandibula nízká. Zuby bez kazu, slabě abradované.

postkraniální skelet gracilní, štíhlé, longilinní stavby a slabého svalového reliéfu. Tělesná výška nadprůměrná; Platymerie, mesoknemie.

Určení: žena, adultus I.

Hrob 74 (Ao 6653) = H108

Zachováno: fragmenty lebky a postkraniálního skeletu.

Charakteristika: hyperplatymer, euryknem.

Určení: dítě, infans II (3 r.).

Hrob 75 (Ao 6654) = H46

Zachováno: silně poškozená lebka, postkraniální skelet částečně ve fragmentech, částečně s mírnějšími poškozeními.

Charakteristika: mozkovna dlouhá, úzká; dolichokran. Vertikální obrys protáhlý ovoides. Okcipitální obrys oblouk vysoký, stěny rovnoběžné, báze dvakrát klenutá. Glabella plošší, arcus superciliares silněji vytvořené, čelo klenuté, profil temene stoupající k vertexu, týl protažený. S coronalis a sagittalis obliterované, s. lambdoidea synostosená, s. squamosa otevřená. Pravá temenní kost proděravěna otvorem 17 x 17 mm velkým, okraje jsou narušeny nějakým intravitálním patologickým procesem. Mandibula středně vysoká, gonia pravděpodobně invertovaná. Zuby silně abradované, dvě intravitální ztráty, jeden karies.

Postkraniální skelet robustní, svalový reliéf středně mohutný, absolutní velikosti velké. Tělesná výška podprůměrná; Platymetrie, platyknemie. Silná spondylosa.

Určení: muž, maturus I.

Hrob 76 (Ao 6655) = H45

Zachováno: defektní lebka a silně poškozený až fragmentární postkraniální skelet.

Charakteristika: mozkovna velmi dlouhá. Vertikální obrys protáhlý ovoides. Okcipitální obrys oblouk vysoký, stěny pravděpodobně rozbíhavé, báze dvakrát klenutá. Glabella plošší, arcus superciliares středně vytvořené, čelo pravděpodobně ubíhavé, profil temene pravděpodobně v jednoduchém oblouku, týl klenutý. Lebeční švy obliterované. Kořen nosu široký, mělký. Mandibula středně vysoká, gonia rovná. Chrup klešťovitěho skusu, se silně abradovanými zuby, četnými intravitálními ztrátami. Široké diasthema mezi prvními horními řezáky; v důsledku toho nepravidelný průběh okluzní křivky.

Postkraniální skelet gracilní, svalový reliéf středně mohutný, absolutní velikosti střední. Dekalcifikace. Spondylosa. Tělesná výška nadprůměrná; hyperplatymetrie, mesoknemie.

Určení: žena, senilis.

Hrob 77 (Ao 6656) = H7

Zachováno: silně poškozená až fragmentární lebka a defektní postkraniální skelet.

Charakteristika: vertikální obrys protáhlý ovoides. Okcipitální obrys středně vysoký oblouk. Glabella a arcus superciliares ploché, čelo klenuté, temenní profil pravděpodobně v jednoduchém oblouku, týl protažený. Švy srůstající až synostosované (s. lambdaidea, s. sagittalis) a obliterované (s. coronalis až na pars bregmatica). Metopismus. Silná maxilární prodentie. Mandibula středně vysoká, gonia mírně evertovaná. Chrup nůžkovitého skusu se silnou abrazí zubů a zubním kamenem. 4 intravitální ztráty, jeden karies.

Postkraniální skelet gracilní stavby, slabého svalového reliéfu a velmi drobných absolutních velikostí. Tělesná výška velká; hyperplatymer, platyknem.

Určení: dospělý jedinec, maturus II, spíše žena.

Hrob 78 (Ao 6657) = H47

Zachováno: mírně poškozená lebka a neúplný postkraniální skelet.

Charakteristika: brachykran, stenometop, mesokonch; platymer. Vertikální obrys krátký ovoides. Okcipitální obrys oblouk středně vysoký, stěny pravděpodobně rovnoběžné. Glabella a arcus superciliares ploché, čelo kolmé, profil temene v jednoduchém oblouku, týl klenutý. Lebeční švy otevřené. Orthognathní obličej dolů sbíhavého obrysu, plochého reliéfu. Očnice středně vysoká, okrouhlá. Kořen nosu úzký, mělký. Zygomatica středně vysedlá. Mandibula nízká, gonia rovná. Chrup mléčný se slabě abradovanými zuby.

Určení: dítě, infans II (4 r.).

Ao 6660 – ren. jáma

Zachováno: 3 zlomky tenkostěnné mozkovny, zlomky pravého humeru a jedna kost kyčelní.

Určení: dítě, infans III.

Příměs: zvířecí kosti – určil Dr. L. Peške.

Bos taurus (useknutá část humeru dist. sin. – ad.; zlomky distální části metapodia – mladší než 0,5 roku; 2 zlomky dist. epif. femuru dx. – do 1 roku).

Ovis aries nebo Capra hirsus (mediál. část prox. konce tibie – mladší než 3 roky).

Tabulka číslování hrobů

sloupce A číslování dle M. Blajerové

sloupce B číslování dle Z. Smetánky

Sezóna 1973

A	B		B	A
1/73	135		135	1/73
2/73	2-3		2-3	2/73
3/73	2-3		2-3	3/73
4/73	1		1	4/73
5/73	6		6	5/73
6/73	10		10	6/73
7/73	9		9	7/73
8/73	8		8	8/73
9/73	60		60	9/73
10/73	64		64	10/73
11/73	61-62		61-62	11/73
12/73	61-62		61-62	12/73
13/73	63		63	13/73
14/73	67		67	14/73
15/73	68		68	15/73
16/73	69		69	16/73
17/73	72		72	17/73
18/73	73		73	18/73
19/73	85		85	19/73
20/73	65		65	20/73
21/73	66		66	21/73
22/73	70-71		70-71	22/73
23/73	70-71		70-71	23/73
24/73	74		74	24/73
25/73	76		76	25/73
26/73	77		77	26/73
27/73	78		78	27/73
28/73	75		75	28/73
29/73	87		87	29/73
30/73	88		88	30/73
31/73	89		89	31/73
32/73	86		86	32/73
33/73	13-14		13-14	33/73
34/73	13-14		13-14	34/73
35/73	31		31	35/73
36/73	30		30	36/73
37/73	15		15	37/73
38/73	29		29	38/73
39/73	16		16	39/73

A	B		B	A
40/73	40		40	40/73
41/73	41		41	41/73
42/73	42		42	42/73
43/73	43		43	43/73
44/73	28		28	44/73
45/73	27		27	45/73
46/73	26		26	46/73
47/73	53		53	47/73
48/73	52		52	48/73
49/73	57		57	49/73
50/73	59		59	50/73
51/73	58		58	51/73
52/73	51		51	52/73
53/73	50		50	53/73
54/73	49		49	54/73
55/73	48		48	55/73
56/73	44		44	56/73
57/73	79		79	57/73
58/73	25		25	58/73
59/73	24		24	59/73
60/73	22		22	60/73
61/73	17A,B		17A,B	61/73
62/73	23		23	62/73
63/73	18		18	63/73
64/73	19		19	64/73
65/73	21		21	65/73
66/73	20		20	66/73
67/73	109		109	67/73
68/73	105		105	68/73
69/73	106		106	69/73
70/73	107		107	70/73
71/73	81		81	71/73
72/73	80		80	72/73
73/73	82		82	73/73
74/73	108		108	74/73
75/73	46		46	75/73
76/73	45		45	76/73
77/73	7		7	77/73
78/73	47		47	78/73

**KOSTROVÉ MATERIÁLY
Z POHŘEBIŠTĚ ZA JÍZDÁRNOU
NA PRAŽSKÉM HRADĚ
VÝZKUM R. 1975, 1976**

inventární čísla materiálu: **Ao 6988 – 7008; Ao 7343 – 7357**

Datování: **9.–10. st. n. l.**

Vedoucí výzkumu: **L. Hrdlička, Z. Smetánka**

Zpracovala: **M. Blajerová 1979**

Archeologický výzkum v prostorách Lumbeho zahrady na Pražském hradě v letech 1972 – 1976 odkryl celkem 118 slovanských hrobů, datovaných inventářem do 9. – 10. stol.

Materiály z roku 1972 (20 hrobů) a 1973 (61) hrobů byly průběžně zpracovány v posudcích: Předběžný antropologický posudek o prvních kosterních nálezech na slovanském pohřebišti 9. – 10. století za Jízdárnou Pražského hradu a Kosterné pozůstatky ze slovanského pohřebiště za Jízdárnou na Pražském hradě. Základní antropologické charakteristiky nálezů z r. 1975 (22 hrobů) a 1976 (15 hrobů) jsou součástí předloženého zpracování. Souhrnné a statistické hodnocení, pokud to špatná postmortální zchovalost dovolí, bude následovat.

Metodika antropologického zpracování vychází z mezinárodně používaných postupů (Martin – Saller 1957, 58), klasifikace absolutních měr na lebce hodnocena podle Scheidtových stupnic (Scheidt 1930), tělesná výška dospělých vypočítána podle modifikovaných tabulek Maneuvrierových (Martin – Saller I, str. 591), výška nedospělých podle Oliviera (1960), frontomandibulární index zjišťován podle Škerlja (1950). Zásady metodiky deskriptivního hodnocení shrnuty v podstatě v prvním svazku *Crania bohemia* (Chochol 1964). Podle dosaženého individuálního věku jsou jedinci řazeni do těchto kategorií: nedospělí – infans I do pů roku, infans II do šesti let, infans III do třinácti let, juvenis do dvaceti let; dospělí – adultus I do třiceti let, adultus II do čtyřiceti let, matusus I do padesáti let, matusus II do šedesáti let, senilis nad šedesát let.

INDIVIDUÁLNÍ CHARAKTERISTIKY – výzkum r. 1975

Hrob 1 (Ao 6988) = H94

Zachováno: defektní lebka a mírně poškozený postkraniální skelet.

Charakteristika: mozkovna dlouhá, velmi úzká, v indexech dolychokranní a eurymetopní. Vertikální obrys protáhlý elipsoides. Okcipitální oblouk vysoký, stěny rovnoběžné, soudkovité, báze dvakrát klenutá. Glabella a arcus superciliares ploché, čelo kolmé, profil temene stoupající k vertexu, týl protažený. Lebeční švy otevřené. V lambdovém a sagitálním švu drobné vsuté kosti. Metopismus. Postbregmatická imprese. Obličej pravděpodobně dolů sbíhavého obrysu a středně výrazného reliéfu. Očnice středně vysoká, hranatá. Kořen nosu široký, mělký. Drobná, extrémně gracilní dolní čelist nízkého těla, gonia evertovaná. Chrup se silně abradovanými zuby, četnými intravitálními ztrátami a kazem.

Postkraniální skelet gracilní stavby, středně mohutného svalového reliéfu a drobných absolutních velikostí, se stopami dekalifikace. Na zlomku jednoho žebra zelené zbarvení. Změny na obratlích bederní páteře (rybí těla). Na levé kosti pánevní při dolním okraji boltcovité plochy vytvořena artrotická exostosa, blokující pohyb křížové kosti. Vytvořeny třetí trochantery a tubercula adductoria. Tělesná výška nadprůměrná (až střední); hyperplatymer, platyknem.

Určení: žena, matusus II.

Hrob 2 (Ao 6989) = H95

Zachováno: silně poškozená lebka se stopami černavého zbarvení a rezavou skvrnou na pravé kosti temenní při lambdovém a sagitálním švu; postkraniální skelet téměř kompletní, ale silně defektní.

Charakteristika: mozkovna velmi úzká, eurymandibular, eurymetop. Vertikální obrys protáhlý elipsoidního obrysu. Okcipitální obrys – oblouk nízký, střešovitý, stěny rozbíhavé, báze rovná. Čelo pravděpodobně ubíhavé, profil temene v jednoduchém oblouku, týl protažený. Lebeční švy obliterované, v lambdovém švu drobné vsuté kosti. Mírná imprese ve spánkových oblastech čelní kosti. Očnice středně vysoká, pravděpodobně hranatá. Pravděpodobná prognatie horní čelisti se silnou prodentíí horních zubů. Dolní čelist vysokého těla, gonia evertovaná. Chrup nůžkovitého skusu (předkus horních řezáků), dva kazy, dvě intravitální ztráty, dolní třetí stoličky pravděpodobně nezaloženy. Silně zubní kámen, zejména na dolních řezácích. Příčné vroubky přes korunky zubů. Paradentosní změny.

Postkraniální skelet středně robustní (až gracilní) tělesné stavby, středně mohutného svalového reliéfu a středních (až drobných) absolutních velikostí. Hyperplatymer, mesoknem. Na kostech loketních tuberculum supinatorium. Kosti stehenní – vytvořeno tuberculum adductorium v místech třetích trochanterů crista.

Určení: dospělý jedinec, matusus II.

Příměs: zlomek dolní čelisti malého dítěte infans II a jeden stálý zub dospělého jedince.

Hrob 3 (Ao 6990) = H54

Zachováno: fragmenty lebky a několik kostí postkraniálního skeletu.

Charakteristika: řada drobných vsutých kostí v lambdovém švu, minuciosní v koronálním a sagitálním. Chrup mléčný.

Určení: dítě, infans II (2,5 r.).

Příměs: zlomek obratle starého jedince.

Hrob 4 (Ao 6991) = H39

Zachováno: tři nepatrné fragmenty kostí postkraniálního skeletu (končetinové kosti).

Určení: pravděpodobně malé dítě.

Hrob 5 (Ao 6992) = H38

Zachováno: silně poškozená lebka a fragmenty neúplného postkraniálního skeletu.

Charakteristika: mozkovna středně dlouhá, úzká, mesokran, stenometop. Vertikální obrys protáhle ovoidního tvaru. Okcipitální obrys – oblouk vysoký, plochý, stěny rovnoběžné, báze rovná. Glabella a arcus superciliares ploché, čelo kolmé, profil temene v jednoduchém oblouku, týl protažený. Lebeční švy synostosené a obliterované. Minuciosní vsuté kůstky v lambdovém švu. Dolní čelist nízká, ptačí. Gonia rovná. Zuby většinou ztracené během života.

Kosti postkraniálního skeletu gracilní stavby, středně mohutného svalového reliéfu a drobných absolutních velikostí. Pravá kost stehenní hyperplatymerní.

Určení: žena, senilis.

Hrob 7 (Ao 6993) = H37

Zachováno: defektní lebka a mírně poškozený postkraniální skelet.

Charakteristika: mozkovna dlouhá, úzká, středně vysoká, v indexech dolichokran, chamaekran, akrokran, eurymetop. Vertikální obrys protáhlý elipsoides. Okcipitální obrys – oblouk středně vysoký, stěny sbíhavé, báze pravděpodobně jednou klenutá. Glabella a arcus superciliares ploché, čelo kolmé, profil temene v jednoduchém oblouku, týl protažený. Lebeční švy srůstající a synostosené, korunový a šípový obliterované. V lambdovém švu minuciosní vsuté kůstky. Dolní čelist široká, kolébavá, nízkého těla, gonia invertovaná. Na pravém rameni tmavohnědé zbarvení. Chrup nůžkovitého skusu (hluboký u předních zubů), se slabě abraďovanými oklusními ploškami a s dosud neprořezanými třetími stoličkami. Slabě zubní kámen.

Kosti postkraniálního skeletu extrémně gracilní stavby a velmi slabého svalového reliéfu a drobných absolutních velikostí (zejména vlastní ruka se vyznačuje jemnou stavbou). Na obou kostech pažních foramen supratrochleare. Kosti loketní mají značně vytaženou mezikostní hranu. Na kostech stehenních tubercula adductoria, v místech třetích trochanterů oblý val. Tělesná výška nadprostřední; platymer, mesoknem.

Určení: žena, adultus I.

Hrob 8 (Ao 6994) = H32

Zachováno: špatně zachované pozůstatky minimálně dvou jedinců (dvě lebky i zbytky postkraniálních skeletů)

Lebka A: mozkovna gracilní stavby, slabého svalového reliéfu, mírně postmortálně deformovaná. Nad oběma otvory zvukovodu zelené skvrny. Vertikální obrys protáhle pentagonoidního tvaru. Okcipitální obrys – oblouk nízký, stěny sbíhavé, báze rovná. Čelo kolmé, temenní profil v jednoduchém oblouku, týl protažený. Lebeční švy obliterované, lambdový synostosený. Dolní čelist středně vysokého těla, gonia rovná. Velmi rovné zuby se slabou až střední abraďováním okluzních plošek. Pod intravitálně ztracenými stoličkami (druhá a třetí vlevo) stopy hnisavého procesu.

Určení: lebka A patřila ženě problematického věku (ad. – mat.?)

Lebka B: fragmenty mozkovny středně robustní stavby, s otevřenými švy; pravá polovina maxilly s osmi zuby a volný první řezák. Příslušnost lebečních zlomků a horní čelisti navzájem nelze bezpečně potvrdit. Otření okluzních plošek zubů slabé.

Určení: mladý dospělý jedinec.

Postkraniální skelet 1: zachovány pozůstatky páteře, žeber, lopatek, kostí klíčních, pažních, vřetených i loketních, fragmenty kostí pánevních, stehenních, holenních a vlastních rukou i nohou. Stavba gracilní, svalový reliéf slabý, absolutní velikosti drobné.

Tyto pozůstatky mohou patřit k lebce A, nelze je však přisoudit zcela bezpečně.

Postkraniální skelet 2: zlomky kosti pažní a obou kostí vřetených.

Určení: mladý jedinec (juvenis nebo adultus I).

Hrob 9 (Ao 6995) = H99

Zachováno: silněji poškozené pozůstatky lebky a kostí postkraniálního skeletu se zelenými impregnacemi (báze týlní kosti vpravo, okolí levého zvukovodu, levé rameno dolní čelisti, zlomky několika žeber).

Charakteristika: mesokran, stenometop, leptomadibular; tělesná výška kolem 110 cm, eurymer, euryknem. Vertikální obrys pentagnoides. Okcipitální obrys – oblouk vysoký, střechovitý, stěny sbíhavé, báze rovná. Glabella a arcus superciliares ploché, čelo komé, temenní profil stoupající k vertexu, týl protažený. Lebeční švy otevřené, drobné vsuté kosti v lambdovém švu. Dolní čelist nízká, gonía invertovaná. Chrup mléčný, slabě abradovaný.

Kosti postkraniálního skeletu infantilně gracilní stavby a slabého svalového reliéfu, s dosud nesrostlými okrsky kostnatěný.

Určení: dítě, infans II (2,5 – 3,5 r.).

Hrob 10 (Ao 6996) = H118

Zachováno: fragmenty kostí postkraniálního skeletu.

Charakteristika: stavba gracilní, svalový reliéf středně robustní, absolutní velikosti střední. Hyperplatymer, mesoknem. Na páteři pravděpodobně spondylosní změny, mezi fragmenty nalezen zlomek dvou obratlů srostlých. Na levé kosti loketní tuberculum supinatorium. Na kostech stehenních pravděpodobně třetí trochantery. Kosti pánevní se stopami dekalifikace, exostomy.

Určení: dospělý jedinec, senilis.

Hrob 11 (Ao 6997) = H119

Zachováno: několik tenkostěnných lebečních zlomků.

Určení: dítě, infans I (novorozenec nebo kojeneček).

Hrob 12 (Ao 6998) = H120

Zachováno: defektní lebka a silně poškozený až fragmentární postkraniální skelet. Zelená impregnace v okolí levého zvukovodu.

Charakteristika: mesomandibular. Vertikální obrys krátce pentagonoidního tvaru. Okcipitální obrys – oblouk středně vysoký, stěny pravděpodobně sbíhavé. Glabella a arcus superciliares ploché, čelo kolmé, temenní profil stoupající k vertexu. Lebeční švy srůstající a synostosované; minuciosní vsuté v lambdovém a koronálním švu. Nad kořenem nosu stopa po čelním švu. Obličej mohl být mesognathního profilu a dolů sbíhavého obrysu, středně výrazného reliéfu. Očnice nízká, hranatá, kořen nosu úzký, mělký, kosti lícni pravděpodobně přilehlé. Drobná, kolébavá čelist středně vysokého těla, levé gonion invertované, pravé rovné. Chrup klešovitého skusu, se středně abradovanými zuby, četnými intravitálními ztrátami, několika zubními kazy a zubním kamenem.

Kosti postkraniálního skeletu gracilní stavby, slabého svalového reliéfu a drobných absolutních velikostí. Dekalcifikační a spondylosní změny na páteři, ostrá ohraničení artikulačních plošek lopatek, artrosní výrůstky nad boltcovitými plochami kostí pánevních. Tělesná výška mohla být střední; hyperplatymerie.

Určení: žena, senilis.

Hrob 13 (Ao 6999) = H121

Zachováno: spánková kost a třišest blíže neidentifikovatelných lebečních zlomků, dolní čelist, fragmenty kostí postkraniálního skeletu.

Charakteristika: středně vysoká dolní čelist s kompletně zachovanými, silně abradovanými zuby, zubní kámen.

Kosti postkraniálního skeletu středně robustní stavby, středně mohutného svalového reliéfu a drobných absolutních velikostí. Tělesná výška malá (až podprůměrná); hyperplatymer, euryknem. Na některých kostech (radius, fibula) černé skvrny. V dolní třetině těla levé kosti loketní vyhojená fraktura soliterním svalkem, kost zkrácená. Povrch těl kostí holenních lamelovitě změněn.

Určení: muž, matus I.

Příměs: značně poškozená dolní čelist dospělého jedince, střední abraze zubů, 1 karies, tibie, patella juvenilního až mladého dospělého jedince; žebra, metacarpalia, metatarsalia a zlomek claviculy dalšího dospělého jedince; dva fragmenty dlouhých kostí nedospělého jedince.

Hrob 14 (Ao 7000) = H122

Zachováno: fragmenty lebky a postkraniální skelet částečně ve zlomcích, částečně s mírným poškozením. Na některých kostech černé zbarvení (tělo dolní čelisti, pravá kost stehenní, pravá kost holenní).

Charakteristika: glabella a arcus superciliares ploché, týl protažený, lebeční švy srůstající, kořen nosu mělce zahloben. Dolní čelist nízká, otření zubů slabé, druhý dolní řezák vlevo miskovitě abradován, dvě intravitální ztráty, jeden karies zcela destruuující korunku postižené stoličky. Příčné rýhování skloviny korunek.

Kosti postkraniálního skeletu extrémně gracilní stavby, rovněž extrémně slabého svalového reliéfu a drobných absolutních velikostí. Tělesná výška malá; hyperplatymer, euryknem. Silná torse proximálních hlavic kostí holenních (mediální kondylem dopředu).

Určení: žena, adultus I.

Příměs: zlomek dvou patologicky synostosovaných obratlů se značnou deformací; pro silné poškození nelze dále posoudit.

Hrob 15 (Ao 7001) = H123

Zachováno: silně poškozená lebka a postkraniální skelet ve fragmentech.

Charakteristika: mozkovna krátká, úzká, mesokran, eurymetop, mesokonch. Vertikální obrys krátce ovoidního tvaru. Okcipitální obrys – oblouk středně vysoký, střechovitý, stěny rozbíhavé, báze rovná. Glabella a arcus superciliares středně vyznačené, čelo ubíhavé, profil temene stoupající k vertexu, týl částečně oploštěný. Lebeční švy otevřené, a srůstající, drobné vsuté kosti v lambdovém švu. Na temeni lebky hrbol, zřejmě v důsledku intenzivnějšího růstu v tomto úseku sagitálního švu. Slabé postbregmatické oploštění. Očnice nízká, hranatá. Kořen nosu široký, hluboký. Kosti lící přilehlé. Dolní čelist středně vysoká, gonia pravděpodobně evertovaná, hrana ramene kraniálně nad úhlem „zavinuta“ mediálně. Chrup dolní čelisti bez kazu, třetí pravá stolička pravděpodobně nevyrostla. Levý dolní špičák příčně rotován. Zuby z horní čelisti zachovány volně.

Kosti postkraniálního skeletu jsou velmi krátké, gracilní stavby, středně mohutného reliéfu a drobných absolutních velikostí. Na kostech pažních silně vyznačeny deltoideální drsnatiny. Kosti stehenní v místech třetích trochanterů oblé hrbolky. Kosti holenní mají ostře vytažené mezikostní hrany. Hyperplatymer, mesoknem.

Určení: muž, adultus I.

Hrob 16 (Ao 7002) = H129-128

Zachováno: silně poškozená lebka a defektní až fragmentární postkraniální skelet (černé skvrny).

Charakteristika: mozkovna velmi dlouhá, úzká, dolichokran, metriometop. Vertikální obrys protáhlý elipsoides. Okcipitální obrys – oblouk vysoký, stěny rovnoběžné. Glabella a arcus superciliares středně vytvořené, čelo ubíhavé, temenní profil v jednoduchém oblouku, týl klenutý. Lebeční švy otevřené, koronální již obliterated. Drobné vsuté kosti v lambdovém a minuciosní v sagittálním švu, jenž v polovině vykazuje zesílený růst. Postbregmatická imprese. Kořen nosu hluboký. Kolébavá dolní čelist nízkého těla, gonia rovná, nad úhly ramena zavínutá. Na vnitřní straně úhlů, zejména vlevo, drobné exostosky. Zuby, (jen dolní čelist) se silně abradovanými oklusními ploškami. Četné intravitální ztráty způsobují mediální sklonění třetích stoliček a levého druhého premoláru (směrem ke špičáku), jakož zřejmě i jeho rotaci.

Kosti postkraniálního skeletu robustní stavby, mohutného svalového reliéfu a velkých absolutních rozměrů. Na kostře patrný dekalciфикаční a artrózní změny, nejvíce je postižena vlastní noha. Silně vytažené deltoidní drsnatiny na kostech pažních. Kosti stehenní mají naznačena tubercula adductoria a v místech třetích trochanterů silnou drsnatinu. Tělesná výška velká; hyperplatymer, euryknem.

Určení: muž, senilis.

Hrob 17 (Ao 7003) = H129-128

Zachováno: kostrové pozůstatky dvou jedinců – silně poškozená lebka a fragmenty postkraniálního skeletu – jedinec A; neúplný postkraniální skelet s mírnými i silnějšími poškozeními – jedinec B.

Jedinec A:

Charakteristika: mozkovna pravděpodobně dlouhá, úzká, nejspíš dolichokranní, eurymetopní a mesomandibulární. Vertikální obrys protáhlý elipsoides. Okcipitální obrys – oblouk středně vysoký, střechovitý, stěny rovnoběžné, báze rovná. Glabella a arcus superciliares pravděpodobně středně vytvořené, čelo klenuté, profil temene v jednoduchém oblouku, týl protažený. Lebeční švy jednak otevřené, jednak synostosované (částečně sagitální) a obliterated (koronální). Drobné vsuté kosti v lambdovém, minuciosní v sagitálním švu. Dolní čelist nízká, gonia rovná se zavínutými okraji ramene. Chrup s četnými intravitálními ztrátami a stopou po granulomu. Horní druhý premolár a druhý molár skloněny natolik k sobě, že uzavírají místo po vypadlé první stoličce. Abraze zubů silná. Zubní kámen.

Kosti postkraniálního skeletu gracilní stavby, středně mohutného svalového reliéfu a drobných absolutních velikostí. Hyperplatymer, mesoknem. Silně vytažena deltoidní drsnatina na kostech pažních. Výrazně třetí trochantery na kostech stehenních. Ostré mezikostní hrany u kostí holenních.

Určení: dospělý jedinec, spíše muž, matus II (senilis).

Jedinec B

Charakteristika. zbytky postkraniálního skeletu středně robustní stavby, středně mohutného až mohutného svalového reliéfu a středních absolutních velikostí. Tělesná výška střední; hyperplatymer, mesoknem.

Určení: dospělý jedinec, spíše muž, adultus I.

Příměs: zlomek levé kosti pažní dospělého a zlomek kosti pažní nedospělého jedince.

Hrob 18 (Ao 7004) = H125

Zachováno: fragmenty čelistí a postkraniální skelet silněji poškozený a ve fragmentech. Uprostřed těla pravé kosti pažní tmavohnědá skvrna, na povrchu těl kostí loketních černá skvrnitost.

Charakteristika: vysoká dolní čelist se silně vytvořenou bradou, gonia rovná (se zahnutými ramenními okraji). Chrup s četnými intravitálními ztrátami, kazy a vrstvou zubního kamene.

Kosti postkraniálního skeletu robustní stavby, středně mohutného až mohutného svalového reliéfu a velkých absolutních rozměrů. Tělesná výška nadprůměrní; platymer, mesoknem. Tuberculum supinatorium na kostech loketních, tenkostěnná fossa olecrani, vlevo se slabou perforací na kostech pažních. Na kostech stehenních silněji vytvořena tubercula adductoria a v místech třetích trochanterů crista. Čtverhranná exostosa na pravém kotníku, ostrá mezikostní hrana na obou kostech holenních. Artritické změny zjištěny na pravém talu.

Určení: muž, matus II.

Hrob 19 (Ao 7005) = H124

Zachováno: silně poškozená lebka, černě skvrnitá, fragmenty páteře, žeber, kosti kliční, zlomky a tříšť blíže neurčitelných kostí.

Charakteristika: mozkovna dlouhá, středně široká, mesokran, meriometop. Vertikální obrys ovoidního tvaru. Okcipitální obrys – oblouk nízký, stěny rovnoběžné. Glabella a arcus superciliares ploché, čelo kolmé, profil temene stoupající k vertexu, týl protažený. Lebeční švy obliterované, při koření nosu slabá stopa po čelním švu. Obličej dolů sbíhavého obrysu. Očnice středně vysoká, pravděpodobně hranatá. Dolní čelist nízká. Chrup klešťovitěho skusu se silně abradovanými zuby, zubní kámen. Dolní třetí stoličky nevyrostly, u horních nelze rozhodnout, bylo-li tomu u nich stejně, či jsou-li ztraceny ještě za života. Na krční páteři začátek spondylosních změn.

Určení: žena, matusus II.

Hrob 20 (Ao 7006) = H127

Zachováno: fragmenty lebky a nepatrné zbytky obratlů a žeber.

Určení: dítě, infans II (2 r.).

Hrob 21 (Ao 21) = H126

Zachováno: defektní lebka a mírně poškozený postkranialní skelet.

Charakteristika: mozkovna dlouhá, úzká, hyperdolichokran, metriometop, eurymandibular. Vertikální obrys protáhlý elipsoides. Okcipitální obrys – oblouk nízký, střechovitý, stěny rovnoběžné, báze jednou klenutá. Glabella a arcus superciliares silně vytvořené, čelo klenuté, temenní profil v jednoduchém oblouku, týl klenutý. Lebeční švy synostosované a obliterované. Větší vsuté kosti v celém průběhu lambdového švu a v lambdě, minuciosní vsuté v koronálním švu. Na lebce v mediální linii od čelních hrbolů po vertex „hřebenovitě“ zvýraznění sagitálního švu. Protuberantia occipitalis ext. čepovitě vytažena. Pravděpodobně orthognathní obličej hranatého obrysu a výrazného reliéfu. Očnice vysoká, hranatá. Kořen nosu úzký, hluboký. Kosti lícni přilehlé. Kolébavá dolní čelist vysokého těla, gonia rovná (vpravo) a evertovaná (vlevo), se zavnutými okraji ramene. Chrup klešťovitěho skusu se silně a plošně abradovanými zuby. Silný povlak zubního kamene, paradentózní změny, 1 intravitální ztráta.

Kosti postkranialního skeletu středně robustní stavby, středně mohutného svalového reliéfu a středních absolutních velikostí. Tělesná výška střední; platymer, mesoknem. Foramen supratrochleare, vlevo jednoduchý, vpravo zdvojený. Na kostech loketních tubercula supinatoria, vytažená mezikostní hrana. Kosti stehenní tuberculum adductorium.

Určení: muž, matusus II.

Hrob 22 (Ao 7008) = H94

Zachováno: silně poškozená lebka i postkranialní skelet.

Charakteristika: mozkovna dlouhá, středně široká, vysoká, mesokran, hypsikran, akrokran, metriometop, eurymandibular. Vertikální obrys pentagonoidního tvaru. Okcipitální obrys – oblouk středně vysoký, střechovitý, stěny rovnoběžné, báze jednou klenutá. Glabella a arcus superciliares silně vytvořené, čelo klenuté, temenní profil stoupá k vertexu, týl zalomený. Lebeční švy obliterované, lambdový srůstající. V lambdovém a částečně i v sagitálním švu drobné a minuciosní vsuté kosti. Při koření nosu stopa po čelním švu. Protuberantia occ. ext. valovitě utvářena. V mediální linii lebky od čelních hrbolů po vertex „hřeben“. Dolní čelist vysoká, levé gonion invertované, pravé evertované, slabě zahrnuté okraje ramene. Chrup pravděpodobně klešťovitěho skusu se silnou a plošnou abrazí zubů. Jedna intravitální ztráta. Zubní kámen. Přes čelní kost – od pravé skráňové čáry (v její první třetině) přes čelní hrbol k mediáně – zásek vedoucí k odštípnutí vnitřní části diploe. V kolmém směru na tento zásah prasklina přes celou čelní a pravou temenní kost. Dobu vzniku tohoto poškození (intravitálně či postmortálně) nelze bezpečně stanovit.

Kosti postkranialního skeletu středně robustní stavby, středně mohutného svalového reliéfu a velkých absolutních rozměrů. Tělesná výška velká; platymer, mesoknem. Spondylózní změny na páteři. Crista supinatoria na kostech loketních. Hrbolek v místech třetího trochanteru na kostech stehenních. Na pravé kosti holenní vyhojená šroubovitá zlomenina, kost značně zkrácena a deformovaná. Odpovídající kost lýtková rovněž postižena frakturou.

Určení: muž, matusus I.

INDIVIDUÁLNÍ CHARAKTERISTIKY – výzkum r. 1976

Hrob 1 (Ao 7343) = H56

Zachováno: dolní čelist a neúplný, silně poškozený až fragmentární postkraniální skelet.

Určení: větší dítě, infans III.

Hrob 2 (Ao 7344) = H55

Zachováno: silně poškozená lebka a postkraniální skelet většinou ve fragmentech.

Charakteristika: mozkovna středně dlouhá, středně široká, mesokran. Okcipitální obrys – oblouk nízký, stěny rovnoběžné, báze rovná. Glabella a arcus superciliares středně vytvořené, čelo klenuté, temenní profil v jednoduchém oblouku, týl klenutý. Lebeční švy obliterované, lambdový srůstající, v něm minuciosní vsuté kůstky. Mírný sagitální hřeben. Slabá nadglabellární imprese. Dolní čelist nízká, gonia evertovaná se zahrnutými okraji ramen. Chrup pravděpodobně nůžkovitého skusu, se slabě až středně abradovanými zuby, jeden karies, zubní kámen.

Kosti postkraniálního skeletu gracilní stavby, slabého svalového reliéfu a středních absolutních velikostí. Platymer, euryknem. Na kraniální artikulaci ploše kosti křížové spondylózní exostosa.

Určení: dospělý jedinec, maturus II.

Hrob 3 (Ao 7345) = H54

Zachováno: mírně poškozená lebka a neúplný, defektní a fragmentární postkraniální skelet, černá skvrnitost na povrchu kostí.

Charakteristika: mozkovna dlouhá, úzká, vysoká, celý i horní obličej nízký, středně široký, hyperdolichokran, orthokran, akrokran, eurymetop, mesoprosop, mesem, chamaekonch, mesorrhin, eurymandibular. Vertikální obrys protáhlý ovoides. Okcipitální obrys – oblouk nízký, střečovitý, stěny rovnoběžné, báze rovná. Glabella a arcus superciliares ploché, čelo kolmé, profil temene v jednoduchém oblouku, týl protažený. Lebeční švy otevřené a srůstající, při kořeni nosu stopa po čelním švu. Větší vsuté kosti v lambdovém švu, minuciosní v sagitálním a koronálním švu. Orthognathní obličej hranatého obrysu a středně výrazného reliéfu. Očnice nízká, hranatá. Nos pravděpodobně málo prominující, úzkého a mělkého kořene. Kosti lícni přilehlé. Kolébavá dolní čelist nízkého těla, gonia evertovaná, okraje ramen zavnuté. Chrup hlubokého skusu, se středně abradovanými zuby a silným povlakem zubního kamene. Přední horní i dolní zuby vějířovitě uspořádány. Přetrvávají některé mléčné zuby ve druhé dentici (nahore druhé řezáky a špičák), pod levým horním řezákem retinovaný stálý zub, dole levý špičák prořezává v rotovaném postavení směrem k prvnímu premoláru. Intravitální ztráty, zubní kaz, granulom.

Kosti postkraniálního skeletu gracilní stavby, slabého svalového reliéfu a drobných absolutních velikostí. Tělesná výška nejspíš podprostřední; platymer, euryknem. V místech třetího trochanteru na zachované pravé kosti stehenní oblý podélný hrbolek.

Určení: žena, adultus II.

Hrob 4 (Ao 7346) = H39

Zachováno: defektní lebka a mírně poškozený postkraniální skelet.

Charakteristika: mozkovna dlouhá, úzká, bizygomatická šířka úzká, dolichokran, eurymetop. Vertikální obrys – oblouk středně vysoký, stěny rovnoběžné, soudkovitého tvaru, báze pravděpodobně jednou klenutá. Glabella a arcus superciliares středně vytvořené, čelo klenuté, temenní profil v jednoduchém oblouku, týl klenutý. Lebeční švy synostosované, při kořeni nosu stopa čelního švu. Minuciosní vsuté kosti v lambdovém a koronálním švu. Očnice nízká, hranatá. Kořen nosu úzký, středně hluboký. Fossae praenasales. Dolní čelist středně vysokého těla, gonia silně evertovaná. Chrup s nepravidelně až ke krčku abradovanými zuby, četnými intravitálními ztrátami, stopami po granulomech. Zubní kámen. Pravá dolní třetí stolička mediálně skloněna v místo po intravitálně ztraceném druhém moláru.

Kosti postkraniálního skeletu gracilní stavby, slabého (až středního – dolní končetiny) svalového reliéfu a drobných absolutních rozměrů. Tělesná výška podprostřední; hyperplatymer, mesoknem. Změny na plo-

chách obratlových těl a slabě spondylosní výrůstky. Manubrium a corpus sterni srostlé. Artikulační plošky lopatek ostře ohraničeny. Na pravé kosti pažní možná foramen supratrochleare. Na kostech loketních tuberculum supinatorium. Na kostech stehenních v místech třetích trochanterů drsnatina, vpravo silné tuberculum adductorium. Torse (mediálním kondylem dopředu) proximální hlavice kostí holenních.

Určení: muž, maturus I.

Příměs: část pravé spánkové kosti s úlomkem odpovídajícím kosti temenní robustnějšího jedince, pravděpodobně muže. V kostní tkáni zachováno větší množství organické hmoty.

Hrob 5 (Ao 7347) = H38

Zachováno: zlomek čelní kosti, dolní čelisti a fragmenty neúplného postkraniálního skeletu.

Charakteristika: dolní čelist středně vysoká, s ohrnutou bradou, v úloмку mandibuly intravitálně ztracené zuby, volně 1 silně abradovaný špičák.

Kosti postkraniálního skeletu středně robustní stavby, středně mohutného svalového reliéfu a velkých absolutních rozměrů. Na páteři silné spondylosní výrůstky.

Určení: neurčitelný jedinec, senilis.

Příměs: zlomky dvou končetinových kostí velmi malého dítěte (kojenec).

Hrob 6 (Ao 7348) = H36

Zachováno: nepatrné zlomky lebky, dolní čelisti, několik zlomků s třístí blíže neurčitelných kostí postkraniálního skeletu.

Charakteristika: lebeční švy pravděpodobně obliterované, tření zubů slabé, stavba postkraniálního skeletu gracilní, svalový reliéf slabý. Hyperplatymer.

Určení: dospělý jedinec, maturus 1 (?).

Hrob 7 (Ao 7349) = H37

Zachováno: fragmenty lebky a kostí postkraniálního skeletu.

Charakteristika: mozkovna dlouhá. Vertikální obrys ovoidního tvaru. Okcipitální obrys – oblouk středně vysoký. Čelo kolmé, profil temene stoupající k vertexu, týl pravděpodobně klenutý. Lebeční švy otevřené. Metopismus. Drobné a minuciosní kosti vsuté v lambdovém a sagitálním švu. Zvýšený růst ve švu v místech vertexu. Slabé postkoronální oploštění. Dolní čelist nízká, gonia invertovaná, okraje ramen zahrnuté. Chrup hlubokého, nůžkovitého skusu, se slabě abradovanými zuby. Zubní kámen. V pravé polovině horní čelisti zuby stěsnány (druhý řezák vzadu).

Kosti postkraniálního skeletu extrémně gracilní stavby a odpovídajícího svalového reliéfu, velmi drobných absolutních velikostí. Tělesná výška asi střední; hyperplatymer, euryknem. Na zlomcích rukovětí a těla kosti hrudní i na některých fragmentech žeber impregnace zelená. Na pravé kosti stehenní slabě třetí trochanter, vlevo nevytvořen.

Určení: žena, adultus I.

Hrob 8 (Ao 7350) = H32

Zachováno: silně poškozená lebka a fragmenty kostí postkraniálního skeletu.

Charakteristika: mozkovna nejspíš středně dlouhá, středně široká, brachykran. Vertikální obrys pentagonoides. Okcipitální obrys – oblouk nízký, plochý, stěny sbíhavé, báze pravděpodobně rovná. Glabella a arcus superciliares ploché, čelo kolmé, temenní profil v jednoduchém oblouku, týl částečně oploštěný až protažený. Lebeční švy obliterované. Nadglabellární žlábek. Očnice pravděpodobně nízká. Drobná, kolébavá čelist nízkého těla, gonia rovná, okraje ramen zavínuty. Dentální a pravděpodobně i alveolární prognatie. Chrup mohl být klešťovitého skusu, se středně až silně abradovanými zuby, u stoliček žvýkací plošky nepravidelně vymleté. Zubní kámen. Velké kazy, intravitální ztráty.

Kosti postkraniálního skeletu gracilní stavby, slabého svalového reliéfu a velmi drobných absolutních velikostí. Hyperplatymer.

Určení: žena, senilis.

Hrob 9 (Ao 7351) = H33

Zachováno: silně poškozená lebka a defektní až fragmentární postkraniální skelet. Na sternálním konci pravé kosti klíční a rukověti kosti hrudní zelená impregnace.

Charakteristika: mozkovna středně dlouhá, široká, hyperbrychokran, stenometop, eurymandibular. Vertikální obrys ovoidního tvaru. Okcipitální obrys – oblouk středně vysoký, stěny rovnoběžné, soudečkovitého tvaru, báze rovná. Glabella a arcus superciliares ploché, čelo kolmé, profil temene stoupající k vertexu, týl částečně oploštěný. Lebeční švy srůstající a synostosované (koronální). Slabá nadglabellární imprese. Postkoronální imprese. Očnice středně vysoká, hranatá, kořen nosu široký, mělký. Hluboké, úzké patro. Kolbavá, široká dolní čelist středně vysokého těla, s ohrnutou brydou, gonia evertovaná, okraje ramen mírně zahrnuté. Chrup se slabě abradovanými zuby, třemi intravitálními ztrátami a slabým povlakem zubního kamene. Mezi dolními řezáky jsou velké mezery. Pravý dolní špičák rotován. První horní řezák (zachován volně mimo poškozenou alveolu) silně ořten.

Kosti postkraniálního skeletu extrémně gracilní stavby a slabého svalového reliéfu a velmi drobných absolutních velikostí. Tělesná výška podprůměrná; hyperplatymer, euryknem. První bederní obratel má jamkovitě vyhloubené tělo. Artritické změny na levé kosti hlezňové, změny rovněž na kladce levé kosti pažní.

Určení: žena, snad maturus I.

Hrob 10 (Ao 7352) = H12

Zachováno: fragmenty dolních končetin, ruky a kosti křížové.

Charakteristika: stavba zachovaných částí skeletu robustní, svalový reliéf středně mohutný, absolutní velikosti velké. Na kostech stehenních vpravo třetí trochanter, vlevo drsnatina.

Určení: juvenilní muž (19 – 20 r.).

Hrob 11 (Ao 7353) = H11

Zachováno: fragmenty lebky, dolní čelisti a neúplného postkraniálního skeletu.

Charakteristika: lebeční švy synostosované a obliterované. Zuby zachovány volně se středně abradovanými okluskními ploškami. Zubní kámen. Zbytky postkraniálního skeletu gracilní stavby, pravděpodobně slabého svalového reliéfu a snad drobných absolutních velikostí. Platymer.

Určení: dospělý jedinec, snad adultus II.

Hrob 12 (Ao 7354) = H34

Zachováno: silně poškozená až fragmentární lebka a zlomkovitý, neúplný postkraniální skelet.

Charakteristika: mozkovna dlouhá, eurymandibular. Vertikální obrys protáhlý pentagonoides. Okcipitální obrys – oblouk nízký, střečovitý, stěny pravděpodobně rovnoběžné. Glabella a arcus superciliares středně vytvořené, čelo ubíhavé, profil temene stoupající k vertexu, týl protažený. Lebeční švy ve všech fázích zarůstání až obliterované (koronální). Minuciosní vsuté kosti v lambdovém i sagitálním švu. Při kořeni nosu stopa po čelním švu. Hrbol ve vertexu. V slabém náznaku fossae praenasales. Dolní čelist vysoká, gonia evertovaná. Chrup hlubokého, ůžkovitého skusu se slabě až silně (horní řezáky a stoličky) abradovanými zuby, několika intravitálními ztrátami a kazy. Paradentozní změny. Zubní kámen.

Kosti postkraniálního skeletu středně robustní stavby, středně mohutného svalového reliéfu a středních absolutních velikostí. Tělesná výška podprůměrná. Páteř postižena dekalifikací na bederních a hrudních partiích spondylozní výrůstky. Na pravé kosti loketní deformován processus styloideus; na obou kostech tuberculum supinatorium.

Určení: muž, adultus II.

Hrob 13 (Ao 7355) = H35

Zachováno: silně poškozená lebka a fragmenty neúplného postkraniálního skeletu. **Charakteristika:** mozkovna středně široká; eurymetop. Vertikální obrys sferoidního tvaru. Okcipitální obrys – oblouk středně vysoký, stěny rozbíhavé, báze jednou klenutá. Čelo pravděpodobně ubíhavé, temenní profil v jednoduchém oblouku, týl klenutý. Lebeční švy obliterované. Při velkém týlním otvoru na pravé straně vzadu velká miskovitá exostosa. Kolébavá dolní čelist středně vysokého těla, okraje ramen zavinuté. Chrup v hlubokém skusu, zuby otřeny silně až ke krčku s nerovnoměrnými miskovitými vyhloubeninami. Intravitální ztráty. Slabě zubní kámen.

Kosti postkraniálního skeletu středně robustní stavby, středně robustní stavby, středně mohutného svalového reliéfu a velkých absolutních rozměrů. Páteř postižena spondylárními změnami, na hrudních obratlích zřejmě rozsáhlejší srůsty. Na jednom ze žeberních zlomků zjištěn výrůstek ve formě oblé exostosy. Platymer.

Určení: muž, maturus II.

Hrob 14 (Ao 7356) = H5

Zachováno: fragmenty lebky a neúplného postkraniálního skeletu.

Charakteristika: lebeční švy pravděpodobně srůstající. Velmi drobné zuby se slabou abrazí oklusních plošek, druhý dolní premolár vpravo rotován.

Postkraniální skelet byl nespíše gracilní stavby a slabého svalového reliéfu.

Určení: dospělý jedinec, adultus I, snad spíše žena.

Hrob 15 (Ao 7357) = H4

Zachováno: fragmenty lebky a postkraniálního skeletu.

Charakteristika: čelo pravděpodobně klenuté, korunový šev synostosovaný až obliterovaný, slabá stopa čelního švu při kořeni nosu. Chrup pravděpodobně v hlubokém, nůžkovitém skusu, se slabě až středně abradovanými zuby.

Kosti postkraniálního skeletu gracilní stavby a slabého svalového reliéfu.

Určení: mladý dospělý jedinec, adultus, snad spíše žena.

Číslo hrobu	Číslo míry (Martin-Saller)											
	1	8	17	9	45	47	48	51	52	54	55	66
1/75	178?	124?	-	98	-	-	-	-	-	-	-	-
2/75	-	127?	-	94	-	-	-	-	-	-	-	108
5/75	172?	133	-	86	-	-	-	-	-	-	-	-
7/75	176	127	127?	94	-	-	-	-	-	-	-	-
9/75	160	123	-	81	-	-	-	-	-	-	-	72
12/75	-	-	-	93	-	-	-	-	-	-	-	95
15/75	173	135?	-	96	-	-	-	38P	30P	-	-	-
16/75	196	133	-	88?	-	-	-	-	-	-	-	-
17/75A	187?	133	-	95	-	-	-	-	-	-	-	96
19/75	177	141?	-	95	-	-	-	-	-	27	-	-
21/75	192	133	-	90	-	-	-	-	-	-	-	108
22/75	187	143	147	95	-	-	-	-	-	-	-	114?
2/76	177?	141?	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3/76	184	128	133	91	120?	106	62	41	31	22	46	96
4/76	190	136?	-	95	127	-	-	-	-	-	-	-
7/76	176	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8/76	168	138?	-	-	-	-	-	-	-	-	-	94
9/76	170?	146?	-	94	-	-	-	-	-	-	-	105
12/76	192	-	-	93	-	-	-	-	-	-	-	102?
13/76	-	148?	-	103	-	-	-	-	-	-	-	-

Číslo hrobu	Indexové hodnoty jednotlivců								Škerlj	I.	I.	tělesná výška
	číslo indexu (Martin-Saller)											
	I 1	I 2	I 3	I 13	I 38	I 39	I 42	I 48	IFM	PLAT	CNEM	
1/75	69,7?	-	-	79,0?	-	-	-	-	-	71,0	61,2	156,1
2/75	-	-	-	74,0	-	-	-	-	114,9	73,1	69,4	-
5/75	77,3	-	-	64,7	-	-	-	-	-	73,3	-	-
7/75	72,2	72,2?	100,0?	74,0	-	-	-	-	-	77,4	67,9	157,1
9/75	76,9	-	-	65,9	-	-	-	-	88,9	86,7	88,8	110
10/75	-	-	-	-	-	-	-	-	-	70,0	65,8	-
12/75	-	-	-	-	-	-	-	-	102,2	68,8	-	154,3?
13/75	-	-	-	-	-	-	-	-	-	68,1	78,8	150,8
14/75	-	-	-	-	-	-	-	-	-	72,3	75,1	143,1
15/75	78,8?	-	-	71,1	-	-	78,9	-	-	67,2	67,2	-
16/75	67,9	-	-	66,2	-	-	-	-	-	70,8	71,7	171,2
17/75A	71,1?	-	-	71,4	-	-	-	-	101,1	68,2	67,2	-
17/75B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	70,6	66,7	162,2
18/75	-	-	-	-	-	-	-	-	-	84,2	69,6	167,1
19/75	79,7?	-	-	67,4?	-	-	-	-	-	-	-	-
21/75	69,3	-	-	67,7	-	-	-	-	120,0	75,8	67,2	164,8
22/75	76,5?	78,6	102,8	66,4	-	-	-	-	120,0?	83,3	65,9	175,7
2/76	79,7	-	-	-	-	-	-	-	-	76,2	73,9	-
3/76	69,6	72,3	103,9	71,1	88,3?	51,7?	75,6	47,8	105,5	75,0	71,4	152,6?
4/76	71,6?	-	-	69,9?	-	-	-	-	-	71,3	67,8	164,3
6/76	-	-	-	-	-	-	-	-	-	66,2	-	-
7/76	-	-	-	-	-	-	-	-	-	69,9	73,5	154,1?
8/76	82,1?	-	-	-	-	-	-	-	-	73,1	-	-
9/76	85,9?	-	-	64,4	-	-	-	-	11,7	62,5	73,7	150,3
11/76	-	-	-	-	-	-	-	-	-	79,7	-	-
12/76	-	-	-	-	-	-	-	-	109,7	-	-	161,9
13/76	-	-	-	89,6	-	-	-	-	-	79,8	-	-

Literatura:

Chochol, J. 1964: Antropologické materiály z nových výzkumů neolitu a doby bronzové v Čechách, Crania bohemia 1, AÚ ČSAV, Praha.

Martin, R. – Saller, K. 1957, 58: Lehrbuch der Anthropologie. Stuttgart.

Olivier, G. 1960: Pratique anthropologique. Paris.

Scheidt, W. 1930: Die rassischen Verhältnisse in Nordeuropa. Stuttgart.

Škerlj, B. 1950: Slovanská nekropola na Bledu. Ljubljana.

Tabulka číslování hrobů

sloupce A číslování dle M. Blajerové

sloupce B číslování dle Z. Smetánky

Sezóna 1975

A	B		B	A
1/75	94		94	1/75
2/75	95		95	2/75
3/75	101		101	3/75
4/75	96		96	4/75
5/75	97		97	5/75
6/75	117		117	6/75
7/75	100		100	7/75
8/75	98		98	8/75
9/75	99		99	9/75
10/75	118		118	10/75
11/75	119		119	11/75
12/75	120		120	12/75
13/75	121		121	13/75
14/75	122		122	14/75
15/75	123		123	15/75
16/75	129-128		129-128	16/75
17/75	129-128		129-128	17/75
18/75	125		125	18/75
19/75	124		124	19/75
20/75	127		127	20/75
21/75	126		126	21/75
22/75	130		130	22/75

Sezóna 1976

A	B		B	A
1/76	56		56	1/76
2/76	55		55	2/76
3/76	54		54	3/76
4/76	39		39	4/76
5/76	38		38	5/76
6/76	36		36	6/76
7/76	37		37	7/76
8/76	32		32	8/76
9/76	33		33	9/76
10/76	12		12	10/76
11/76	11		11	11/76
12/76	34		34	12/76
13/76	35		35	13/76
14/76	5		5	14/76
15/76	4		4	15/76

**DOPLNĚK
K ANTROPOLOGICKÝM POSUDKŮM
O KOSTROVÝCH NÁLEZECH Z 9. – 10. STOL.
NA POHŘEBIŠTI ZA JÍZDÁRNOU PRAŽSKÉHO HRADU**

Výzkum: **Z. Smetánka – L. Hrdlička 1972 – 1976**

Zpracovala: **M. Blajerová 1980**

Pražský Hrad, pohřebiště za Jízdárnou, výzkum Smetánka – Hrdlička 1972 – 76, antropologická série A
Výtah nejzákladnějších údajů z antropologických posudků (Blajerová 1973, 1974, 1979), uložených v archivu
nálezových zpráv AÚ.

Některé změny v upřesnění pohlaví vycházející z metody metrického určování pohlaví na pánvi podle V.
Novotného (1971 a d.).

Hrob 1/72, A – 1, Ao 6447

Dítě infans II, kolem 6 let.

Hrob 2/72, A – 2, Ao 6448

Dítě infans II, kolem 1,5 r.

Hrob 3/72, A – 3, Ao 6449

plně dospělá žena, maturus II (k 60 letům). Lebka krátká, středně široká, brachykran, metriometop, maso-
mandibular. Stavba skeletu gracilní, svalový reliéf středně mohutný.

Hrob 4/72, A – 4, Ao 6450

Větší dítě infans III, kolem 10. r.

Hrob 5/72, A – 5, Ao 6451

Malé dítě infans II, kolem 2,5 let.

Hrob 6/72, A – 6, Ao 6452

Mladá dospělá žena, adultus I. Lebka středně dlouhá, středně široká, brachykran, metriometop, mesokonch,
mesomandibular. Tělesná výška střední, stavba skeletu gracilní, svalový reliéf středně mohutný.

Hrob 7/72, A – 7, Ao 6453

Větší dítě infans III, kolem 10 let. Dolichokran, eurymetop, mesokonch, leptomandybular.

Hrob 8/72, A – 8, Ao 6454

Dospívající jedinec, juvenis. Mesokran, orthokran, metriokran, metriometop, euryprosop, euryen, hypsi-
konch, chamaerrhin, mesomandibular.

Hrob 9/72, A – 9, Ao 6455

Malé dítě infans II, kolem 2,5 r.

Hrob 10a/72, A – 10, Ao 6456

Plně dospělá žena, maturus II. Lebka dlouhá, horní obličej nízký, chamaerrhin. Stavba skeletu gracilní,
svalový reliéf slabý.

Hrob 10b/72, A – 11, Ao 6456 a

Velmi malé dítě – kojeneček, kolem 6 měsíců.

Hrob 11a/72, A – 12, Ao 6457

Stará žena, senilis. Lebka velmi dlouhá, úzká, hyperdolichokran, eurymetop, mesomandibular. Tělesná
výška malá. Stavba skeletu gracilní, svalový reliéf středně mohutný.

Hrob 11b/72, A – 13, Ao 6458

Starý muž, senilis. Lebka dlouhá, úzká, mesokran, eurymetop, eurymandibular. Tělesná výška střední,
stavba skeletu středně robustní, svalový reliéf středně mohutný.

Hrob 12/72, A – 14, Ao 6459

Malé dítě infans II, kolem 2,5 let.

Hrob 13a/72, A – 15, Ao 6460

Plně dospělá žena, matusus I. Lebka dlouhá, středně široká, středně vysoká, brachykran (na hranici k mesokranii), orthokran, metriokran, stenometop, eurymandibular. Tělesná výška velká. Stavba skeletu gracilní, svalový reliéf slabý (až střední).

Hrob 13b/72, A – 16, Ao 6461

Větší dítě infans III, kolem 8 – 9 let. Mesokran, orthokran, stenometop, mesokonch, chamaerrhin, leptomandibular.

Hrob 14/72, A – 17, Ao 6462

Dospívající jedinec, juvenis (odhad věku podle tělesné výšky kolem 14 r.). Mesokran, orthokran, tapeinokran, stenometop, chamaerrhin. Tělesná výška kolem 154 cm.

Hrob 15/72, A – 18, Ao 6463

Plně dospělá žena, matusus I. Lebka úzká. Tělesná výška podprůměrná. Stavba skeletu gracilní, svalový reliéf slabý.

Hrob 16/72, A – 19, Ao 6464

Malé dítě infans II, kolem 2 let.

Hrob 17/72, A – 20, Ao 6465

Plně dospělý jedinec, matusus II.

Hrob 18a/72, A – 21, Ao 6466

Malé dítě infans II, kolem 1,5 r.

Hrob 18b/72, A – 22, Ao 6467

Stará žena, senilis. Lebka dlouhá, úzká, středně vysoká, dolichokran, orthokran, akrokran, eurymetop. Stavba skeletu středně robustní, svalový reliéf středně mohutný.

Hrob 19/72, A – 23, Ao 6468

Mladá dospělá žena, adultus I. Lebka dlouhá, velmi úzká, dolichokran, eurymetop, mesomandibular. Tělesná výška velmi velká. Stavba skeletu středně robustní, svalový reliéf středně mohutný.

Hrob 20/72, A – 24, Ao 6469

Dítě infans II, kolem 5 let.

Hrob 1/73, A – 25, Ao 6577

Mladý dospělý jedinec, adultus II. Lebka dlouhá, úzká, středně vysoká, mesokran, orthokran, akrokran, metriometop, mesomandibular. Tělesná výška kolem 161 – 162 cm. Stavba skeletu gracilní, svalový reliéf slabý.

Hrob 2/73, A – 26, Ao 6578

Malé dítě infans II, kolem 1,5 r.

Hrob 3/73, A – 27, Ao 6579

Pravděpodobně žena, senilis. Lebka středně široká, eurymetop. Tělesná výška velká. Stavba skeletu gracilní, svalový reliéf středně mohutný.

Hrob 4/73, A – 28, Ao 6580

Plně dospělý jedinec, matusus I. Lebka dlouhá, úzká, středně vysoká, obličej úzký a středně široký, dolichokran, chamaekran, metriokran, eurymetop, leptomandibular. Tělesná výška pod 160 cm. Stavba skeletu středně robustní, svalový reliéf slabý.

Hrob 5/73. A – 29, Ao 6581

Dítě infans II, kolem 3. – 4. roku.

Hrob 6/73, A – 30, Ao 6582

Mladý dospělý muž, adultus I. Lebka dlouhá, úzká, středně vysoká, dolichokran, orthokran, metriokran, metriometop, leptoprosop, leptén, hypsikonch, eurymandibular. Tělesná výška velká. Stavba skeletu středně robustní, svalový reliéf středně mohutný.

Hrob 7/73, A – 31, Ao 6583

Mladá dospělá žena, adultus II. Lebka středně dlouhá, úzká, obličej vysoký, mesokran, eurymetop, leptorrhin, mesomandibular. Tělesná výška nadprůměrná. Stavba skeletu gracilní, svalový reliéf slabý.

Hrob 8/73, A – 32, Ao 6584

Stará žena, senilis. Lebka dlouhá, středně široká, obličej středně vysoký, mesokran, mesokonch. Tělesná výška nadprůměrná. Stavba skeletu gracilní, svalový reliéf střední.

Hrob 9/73, A – 33, Ao 6585

Plně dospělá až starší žena (matusus II až senilis). Stavba skeletu středně robustní, svalový reliéf středně mohutný.

Hrob 10/73, A – 34, Ao 6586

Plně dospělý muž, matusus II. Lebka středně široká. Stavba skeletu robustní, svalový reliéf středně mohutný.

Hrob 11/73, A – 35, Ao 6587

Mladá dospělá žena, adultus I. Obličej vysoký, horní obličej středně vysoký, hypsikonch, mesorrhin, leptomandibular. Stavba skeletu pravděpodobně gracilní, svalový reliéf slabý.

Hrob 12/73, A – 36, Ao 6588

Starší jedinec (senilis), spíše žena. Lebka dlouhá, úzká, hyperdolichokran, eurymetop, mesokonch. Tělesná výška nadprůměrná. Stavba skeletu gracilní, svalový reliéf slabý.

Hrob 13/73, A – 37, Ao 6589

Dítě infans I, novorozenec.

Hrob 14/73, A – 38, Ao 6590

Dítě infans I.

Hrob 15/73, A – 39, Ao 6591

Dítě infans I – II, kolem půl roku.

Hrob 16/73, A – 40, Ao 6592

Dítě infans I, kojeneček.

Hrob 17/73, A – 41, Ao 6593

Stará žena, senilis. Lebka dlouhá, úzká, středně vysoká, dolichokran, orthokran, metriokran, eurymetop, mesomandibular. Tělesná výška podprůměrná. Stavba skeletu gracilní, svalový reliéf slabý.

Hrob 18/73, A – 42, Ao 6594

Dítě infans I, kojeneček.

Hrob 19/73, A – 43, Ao 6595

Malé dítě infans II, 1,5 – 2 r.

Hrob 20/73, A – 44, Ao 6596

malé dítě, infans II, 3 r.

Hrob 21/73, A – 45, Ao 6597

Plně dospělý jedinec, maturus I, spíše žena. Tělesná výška střední. Stavba skeletu gracilní, svalový reliéf slabý.

Hrob 22/73, A – 46, Ao 6598

Dítě infans I – II, kolem půl roku.

Hrob 23a/73, A – 47, Ao 6599

Mladý dospělý muž, adultus I. Lebka středně dlouhá, úzká, středně vysoká, obličej nízký, široký, mesokran, orthokran, metriokran, metriometop, euryprosop, euryen, hypsikonch, mesorrhin, leptomandibular. Tělesná výška podprůměrná. Stavba skeletu středně robustní, svalový reliéf středně mohutný.

Hrob 23/b/73, A – 48, Ao 6600

Dítě infans III, 9 – 10 let.

Hrob 24a/73, A – 49, Ao 6601

Plně dospělá žena, maturus I. Lebka velmi dlouhá, velmi úzká, vysoká, obličej středně vysoký, úzký, hyperdolichokran, orthokran, akrokran, eurymetop, mesoprosop, mesen, hypsikonch, leptorrhin, eurymandibular. Tělesná výška nadprůměrná. Stavba skeletu gracilní, svalový reliéf slabý až střední.

Hrob 24b/73, A – 50, Ao 6603

Malé dítě infans II, 2 r.

Hrob 25/73, A – 51, Ao 6603

Plně dospělý muž, maturus I. Lebka velmi dlouhá, středně široká, vysoká, celý obličej středně vysoký, horní obličej vysoký, bizygomatická šíře široká, dolichokran, orthokran, akrokran, eurymetop, mesoprosop, lepten, mesokonch, mesorrhin, mesomandibular. Tělesná výška velká. Stavba skeletu robustní, svalový reliéf mohutný.

Hrob 26/73, A – 52, Ao 6604

Dítě infans I, novorozenec.

Hrob 27/73, A – 53, Ao 6605

Malé dítě infans II, 3,5 r.

Hrob 28/73, A – 54, Ao 6606

Dítě infans I, k 6 měsícům.

Hrob 29/73, A – 55, Ao 6607

Dítě infans III, 9 – 10 r. Dolichokran, hypsikran, akrokran, eurymetop, euryprosop, euryen, hypsikonch, chamaerrhin, leptomandibular.

Hrob 30/73, A – 56, Ao 6608

Pravděpodobně dítě infans I.

Hrob 31/73, A – 57, Ao 6609

Mladá dospělá žena, adultus II. Lebka velmi dlouhá, středně široká, obličej velmi vysoký, dolichokran, metriometop, mesokonch, mesorrhin, eurymandibular. Tělesná výška velká. Stavba skeletu středně robustní, svalový reliéf slabý.

Hrob 32/73, A – 58, Ao 6610

Dítě infans II, 4 r. Mesokran, chamaekran, tapeinokran, metriometop, leptomandibular.

Hrob 33/73, A – 59, Ao 6611

Malé dítě infans II, nad 1 rok.

Hrob 34/73, A – 60, Ao 6612

Pravděpodobně žena, plně dospělá, maturus II. Lebka dlouhá, úzká, obličej středně vysoký, pravděpodobně středně široký, dolichokran, eurymetop, leptoprosop, lepten, leptorrhin. Tělesná výška podprůměrná. Stavba skeletu gracilní, svalový reliéf slabý.

Hrob 35/73, A – 61, Ao 6613

Plně dospělý jedinec, maturus I, spíše žena. Lebka velmi dlouhá, středně široká, obličej vysoký, dolichokran, eurymetop, chamaekonch, chamaerrhin, leptomandibular. Tělesná výška velmi velká. Stavba skeletu gracilní, svalový reliéf slabý.

Hrob 36/73, A – 62, Ao 6614

Pravděpodobně mladá dospělá žena, adultus I. Tělesná výška podprůměrná. Stavba skeletu gracilní až infantilně, svalový reliéf slabý.

Hrob 37/73, A – 63, Ao 6615

Malé dítě infans II, pod 1 rok.

Hrob 38/73, A – 64, Ao 6616

Malé dítě infans II, 9 měsíců až 1 rok.

Hrob 39/73, A – 65, Ao 6617

Mladý dospělý jedinec, adultus I, snad spíše žena. Lebka středně vysoká, obličej středně vysoký, leptorrhin, mesomandibular. Tělesná výška mezi 156 – 159 cm. Stavba skeletu gracilní až středně robustní, svalový reliéf slabý až středně mohutný.

Hrob 40/73, A – 66, Ao 6618

Dítě infans I, novorozenec, případně předčasně narozený jedinec.

Hrob 41/73, A – 67, Ao 6619

Pravděpodobně žena, senilis. Lebka dlouhá, široká, středně vysoká, obličej velmi široký, brachykran, chamaekran, tapeinokran, metriometop, mesokonch, leptorrhin, mesomandibular. Tělesná výška nadprůměrná. Stavba skeletu gracilní, svalový reliéf středně mohutný.

Hrob 42/73, A – 68, Ao 6620

Malé dítě infans II, 1,5 – 2 r.

Hrob 43/73, A – 70, Ao 6621

Malé dítě infans II, 2,5 r.

Hrob 44/73, A – 70, Ao 6622

Stará žena, senilis. Lebka dlouhá, úzká, dolichokran, eurymetop, mesomandibular. Tělesná výška velká. Stavba skeletu gracilní, svalový reliéf středně mohutný.

Hrob 45/73, A – 71, Ao 6623

Mladý dospělý muž, adultus I. Lebka dlouhá, úzká, vysoká, hyperdolichokran, orthokran, akrokran, eury-metop. Tělesná výška střední. Stavba skeletu robustní, svalový reliéf středně mohutný.

Hrob 46/73, A – 72, Ao 6624

Mladá dospělá žena, adultus II. Lebka dlouhá, úzká, vysoká, mesokran, hypsikran, akrikran, metriometop, eurymandibular. Tělesná výška střední. Stavba skeletu gracilní, svalový reliéf středně mohutný.

Hrob 47/73, A – 73, Ao 6625

Plně dospělá žena, maturus I. Tělesná výška nadprůměrná. Stavba skeletu středně robustní, svalový reliéf slabý až středně mohutný.

Hrob 48/73, A – 74, Ao 6626

Malé dítě infans II, ke 2 r.

Hrob 49/73, A – 75, Ao 6627

Dospělý jedinec, senilis. Lebka velmi dlouhá, středně široká, dolichokran, metriometop, hypsikonch. Stavba skeletu středně robustní, svalový reliéf středně mohutný až mohutný.

Hrob 50/73, A – 76, Ao 6628

Malé dítě infans II, k 9 měsícům.

Hrob 51/73, A – 77, Ao 6629

Malé dítě infans II.

Hrob 52/73, A – 78, Ao 6630

Stará žena, senilis. Lebka dlouhá, středně široká, mesokran, stenometop. Tělesná výška velká. Stavba skeletu gracilní, svalový reliéf středně mohutný.

Hrob 53/73, A – 79, Ao 6631

Malé dítě infans II, 1,5 r.

Hrob 54/73, A – 80, Ao 6632

Mladá dospělá žena, adultus I. Lebka velmi dlouhá, úzká, středně vysoká, celý obličej velmi vysoký, horní obličej vysoký, bizygomatická vzdálenost široká, dolichokran, chamaekran, metriokran, eurymetop, leptoprosop, lepten, mesokonch, mesorrhin, mesomandibular. Tělesná výška velká. Stavba skeletu gracilní, svalový reliéf slabý.

Hrob 55/73, A – 81, Ao 6633

Dítě infans II, 9 r. Tapeinokran, eurymetop. Tělesná výška 132 cm.

Hrob 56/73, A – 82, Ao 6634

malé dítě infans II, kolem 2 let.

Hrob 57/73, A – 83, Ao 6635

Plně dospělá žena, maturus II. Lebka úzká, eurymetop. Tělesná výška velká. Stavba skeletu gracilní až středně robustní, svalový reliéf slabý.

Hrob 58/73, Ao – 84, Ao 6636

Plně dospělá žena, snad spíše maturus I. Lebka velmi dlouhá, středně široká, vysoká, mesokran, orthokran, metriokran, stenometop, eurymandibular. Tělesná výška velká. Stavba skeletu středně robustní až robustní, svalový reliéf středně mohutný.

Hrob 59/73, A – 85, Ao 6637

Dospívající jedinec, juvenis (podle tělesné výšky odhad na 14 – 15 r.). mesokran, eurymetop, mesomandibular. Tělesná výška 158,5 cm. Stavba skeletu gracilní, svalový reliéf slabý až středně mohutný.

Hrob 59/73 – příměs, A – 86, Ao 6637

Plně dospělý muž, maturus. Lebka středně dlouhá, středně široká, středně vysoká, celý obličej nízký, horní obličej středně vysoký, široký, mesokran, orthokran, tapeinokran, metriometop, euryprosop, mesen, chamaekonch, leptorrhin, eurymandibular.

Hrob 60/73, A – 87, Ao 6638

Plně dospělá žena, maturus I. Tělesná výška velká. Stavba skeletu středně robustní, svalový reliéf středně mohutný.

Hrob 61a/73, A – 88, Ao 6640

Pozůstatky minimálně 2 malých dětí – infans I a infans II.

Hrob 61b/73, A – 89, Ao 6639

Dítě infans I. Tělesná výška 50 cm.

Hrob 62/73, A – 90, Ao 6641

Stará žena, senilis. Leptomandibular. Tělesná výška podprůměrná. Stavba skeletu extrémně gracilní, svalový reliéf velmi slabý.

Hrob 63/73, A – 91, Ao 6642

Dítě infans I, novorozenec?

Hrob 64/73, A – 92, Ao 6643

Dítě infans I.

Hrob 65/73, A – 93, Ao 6644

Dítě infans II, 7 – 8 r. Tělesná výška 126 cm.

Hrob 66/73, A – 94, Ao 6645

Malé dítě infans II, ke 2. roku.

Hrob 67/73, A – 95, Ao 6646

Dítě infans I.

Hrob 68/73, A – 96, Ao 6647

Dítě infans I, kojeneček.

Hrob 69/73, A – 97, Ao 6648

Malé dítě infans II, 1,5 – 2 roky.

Hrob 70/73, A – 98, Ao 6649

Dítě infans I, kolem 6 měsíců.

Hrob 71/73, A – 99, Ao 6650

Mladá dospělá žena, adultus I. Tělesná výška podprůměrná. Stavba skeletu gracilní, svalový reliéf slabý.

Hrob 72/73, A – 100, Ao 6651

stará žena, senilis. Lebka dlouhá, úzká, dolichokran, metriometop. Tělesná výška velká. Stavba skeletu gracilní, svalový reliéf středně mohutný.

Hrob 73/73, A – 101, Ao 6652

Mladá dospělá žena, adultus I. Tělesná výška nadprůměrná. Stavba skeletu gracilní, štíhlá, longilinní, svalový reliéf slabý.

Hrob 74/73, A – 102, Ao 6653

Malé dítě infans II, 3 r.

Hrob 75/73, A – 103, Ao 6654

Plně dospělý jedinec, maturus I, spíše žena. Lebka velmi dlouhá, úzká, hyperdolichokran. Tělesná výška nadprůměrná. Stavba skeletu robustní, svalový reliéf středně mohutný.

Hrob 76/73, A – 104, Ao 6655

Stará žena, senilis. lebka velmi dlouhá. Tělesná výška střední. Stavba skeletu středně robustní, svalový reliéf středně mohutný.

Hrob 77/73, A – 105, Ao 6656

Plně dospělá žena, maturus II. Tělesná výška velká. Stavba skeletu gracilní, svalový reliéf slabý.

Hrob 78/73, A – 106, ao 6657

Dítě infans II, 4 r. Brachykran, stenometop, mesokonch.

Hrob 1/75, A – 107, Ao 6988

Plně dospělá žena, maturus II. lebka dlouhá, velmi úzká, hyperdolichokran, eurymetop. Tělesná výška nadprůměrná (až střední). stavba skeletu gracilní, svalový reliéf středně mohutný.

Hrob 2/75, A – 108, Ao 6989

Plně dospělá žena maturus II. lebka úzká, eurymetóu, eurymandibular. Stavba skeletu středně robustní (až gracilní), svalový reliéf středně mohutný.

Hrob 3/75, A – 109, Ao 6990

Malé dítě infans II, 2,5 r.

Hrob 4/75, A – 110, Ao 6991

Pravděpodobně malé dítě.

Hrob 5/75, A – 111, Ao 6992

Stará žena, senilis. Lebka středně dlouhá, úzká, mesokran, stenometop. Stavba skeletu gracilní, svalový reliéf středně mohutný.

Hrob 7/75, A – 112, ao 6993

Mladá dospělá žena, adultus I. Lebka dlouhá, úzká, středně vysoká, dolichokran, orthokran, akrokran, eury-metop. Tělesná výška nadprůměrná. Stavba skeletu extrémně gracilní, svalový reliéf velmi slabý.

Hrob 8/75, A – 113, Ao 6994

Jedinec A. dospělá žena, adultus – matusus (?).

Jedinec B: mladý dospělý jedinec.

Hrob 9/75, A – 114, Ao 6995

malé dítě infans II, 2,5 – 3,5 r. Mesokran, stenometop, leptomandibular. Tělesná výška kolem 110 cm.

Hrob 10/75, A – 115, Ao 6996

Starý jedinec, senilis. Stavba skeletu gracilní, svalový reliéf středně robustní.

Hrob 11/75, A – 116, Ao 6997

Dítě infans I, novorozenec, nebo kojeneček.

Hrob 12/75, A – 117, Ao 6998

Stará žena, senilis. Mesomandibular. Tělesná výška mohla být střední. Stavba skeletu gracilní, svalový reliéf slabý.

Hrob 13/75, A – 118, Ao 6999

Dospělý jedinec, snad matusus I. Tělesná výška kolem 159 cm. Stavba skeletu středně robustní, svalový reliéf středně mohutný.

Hrob 14/75, A – 119, Ao 7000

Mladá dospělá žena, adultus I. Tělesná výška malá. Stavba skeletu extrémně gracilní, svalový reliéf extrémně slabý.

Hrob 15/75, A – 120, Ao 7001

Mladý dospělý muž, adultus I. Lebka krátká, úzká, mesokran, eury-metop, mesokonch. Kosti postkranialního skeletu velmi krátké, stavba gracilní, svalový reliéf středně mohutný.

Hrob 16/75, A – 121, Ao 7002

Starý muž, senilis. Lebka velmi dlouhá, úzká, hyperdolichokran, metriometop. Stavba skeletu robustní, svalový reliéf mohutný.

Hrob 17/75, A – 122, Ao 7003

Jedinec A: Plně dospělý až starší jedinec, matusus II až senilis. Lebka pravděpodobně dlouhá, úzká, nejspíš dolichokraní, eury-metopní, mesomandibulární. Stavba skeletu gracilní, svalový reliéf středně mohutný.

Jedinec B. Mladý dospělý jedinec, adultus I, spíše muž. Stavba skeletu středně robustní, svalový reliéf středně mohutný až mohutný. Tělesná výška podprůměrná.

Hrob 18/75, A – 123, Ao 7004

Plně dospělý muž, matusus II. Tělesná výška nadprůměrná. Stavba skeletu robustní, svalový reliéf středně mohutný až mohutný.

Hrob 19/75, A – 124, Ao 7005

Plně dospělá žena, matusus II. Lebka dlouhá, středně široká, mesokran, metriometop.

Hrob 20/75, A – 125, ao 7006

Malé dítě, infans II, 2 r.

Hrob 21/75, A – 126, Ao 7007

Mladý dospělý muž, adultus II. Lebka dlouhá, úzká, hyperdolichokran, metriometop, eurymandibular. Tělesná výška střední. Stavba skeletu středně robustní, svalový reliéf středně mohutný.

Hrob 22/75, A – 127, Ao 7008

Plně dospělý muž, maturus I. lebka dlouhá, středně široká, vysoká, mesokran, hypsikran, akrokran, metriometop, eurymandibular. Tělesná výška velká. Stavba skeletu středně robustní, svalový reliéf středně mohutný.

Hrob 1/76, A – 128, Ao 7343

Větší dítě infans III.

Hrob 2/76, A – 129, Ao 7344

Plně dospělá žena, maturus II. Lebka dlouhá, středně široká, mesokran. Tělesná výška velká. Stavba skeletu gracilní, svalový reliéf slabý.

Hrob 3/76, A – 130, Ao 7345

Mladá dospělá žena, adultus II. Lebka dlouhá, úzká, vysoká, celý obličej středně vysoký, horní obličej nízký, středně široký, hyperdolichokran, orthokran, akrokran, eurymetop, mesoprosop, mesen, chamaekonch, mesorrhin, eurymandybular. Tělesná výška nejspíš podprostřední. Stavba skeletu gracilní, svalový reliéf slabý.

Hrob 4/76, A – 131, Ao 7346

Plně dospělý muž, maturus I. Lebka dlouhá, úzká, obličej úzký, dolichokran, eurymetop. Tělesná výška střední. Stavba skeletu gracilní, svalový reliéf slabý (až střední).

Hrob 5/76, A – 132, Ao 7347

Neurčitelný jedinec, senilis. Stavba skeletu robustní, svalový reliéf středně mohutný.

Hrob 6/76, A – 133, Ao 7348

Plně dospělý jedinec, snad maturus I. Stavba skeletu gracilní, svalový reliéf slabý.

Hrob 7/76, A – 134, Ao 7349

Mladá dospělá žena, adultus I. lebka dlouhá, tělesná výška asi střední. Stavba skeletu extrémně gracilní s odpovídajícím svalovým reliéfem.

Hrob 8/76, A – 135, Ao 7350

Stará žena, senilis. Lebka nejspíš středně dlouhá, středně široká, brachykran. Stavba skeletu gracilní, svalový reliéf slabý.

Hrob 9/76, A – 136, Ao 7351

Plně dospělá žena, snad maturus I. Lebka středně dlouhá, široká, hyperbrachykran, stenometop, eurymandibular. Tělesná výška podprostřední. stavba skeletu extrémně gracilní, svalový reliéf slabý.

Hrob 10/76, A – 137, Ao 7352

Dospívající muž, juvenis, 19 – 20 r. Stavba skeletu gracilní, svalový reliéf středně mohutný.

Hrob 11/76, A – 138, Ao 7353

Mladý dospělý jedinec, snad adultus II. Stavba skeletu gracilní, svalový reliéf pravděpodobně slabý.

Hrob 12/76, A – 139, Ao 7354

Mladý dospělý muž, adultus II. Mozkovna dlouhá, eurymandybular. Tělesná výška podprůměrná. Stavba skeletu středně robustní, svalový reliéf středně mohutný.

Hrob 13/76, A – 140, Ao 7355

Plně dospělý muž, maturus II. Lebka středně široká, eurymetop. Stavba skeletu středně robustní, svalový reliéf středně mohutný.

Hrob 14/76, A – 141, Ao 7356

Mladý dospělý jedinec, adultus I, snad spíše žena. Stavba skeletu nejspíš gracilní, svalový reliéf slabý.

Hrob 15/76, A – 142, Ao 7357

Mladý dospělý jedinec, adultus I, snad spíše žena. Stavba skeletu gracilní, svalový reliéf slabý.

Literatura:

Blajerová, M. 1973: Předběžný antropologický posudek o prvních kosterných nálezech na slovanském pohřebišti 9. – 10. stol. za Jízdárnou Pražského hradu. Archiv AÚ ČSAV.

Blajerová, M. 1974: Kosterné pozůstatky ze slovanského pohřebiště za Jízdárnou na Pražském hradě. Předběžný antropologický posudek o nálezech z výzkumné sezony 1973. Archiv AÚ ČSAV.

Blajerová, M. 1979: Kostrové materiály z pohřebiště za Jízdárnou na Pražském hradě – výzkum r. 1975, 1976. Archiv AÚ ČSAV.

Novotný, V. 1971: Význam metrických znaků pánevních kostí pro pohlavní diagnosu skeletu u člověka. Symposium anthropologicum 1, NM Praha, 63 – 87.

Novotný, V. v tisku: Diskriminační analýza pohlavních rozdílů os coxae člověka.

Tabulka číslování hrobů sezóny 1972-1976

sloupce A číslování dle M. Blajerové

sloupce B číslování dle Z. Smetánky

A	B
1972	
1/72	112
2/72	134
3/72	113
4/72	84
5/72	104
6/72	103
7/72	83
8/72	11
9/72	110
10/72	116
11/72	92
12/72	93
13/72	102
14/72	115
15/72	114
16/72	131
17/72	132
18/72	133
19/72	90
20/72	91
1973	
24/73	74
25/73	76
26/73	77
27/73	78
28/73	75
29/73	87
30/73	88
31/73	89
32/73	86
33/73	13-14
34/73	13-14
35/73	31
36/73	30
37/73	15
38/73	29
39/73	16
40/73	40
41/73	41

A	B
42/73	42
43/73	43
44/73	28
45/73	27
46/73	26
47/73	53
48/73	52
49/73	57
50/73	59
51/73	58
52/73	51
53/73	50
54/73	49
55/73	48
56/73	44
57/73	79
58/73	25
59/73	24
60/73	22
61/73	17A, B
62/73	23
63/73	18
64/73	19
65/73	21
66/73	20
67/73	109
68/73	105
69/73	106
70/73	107
71/73	81
72/73	80
73/73	82
74/73	108
75/73	46
76/73	45
77/73	7
78/73	47
1974	
1/74	136
2/74	137

A	B
1975	
1/75	94
2/75	95
3/75	101
4/75	96
5/75	97
6/75	117
7/75	100
8/75	98
9/75	99
10/75	118
11/75	119
12/75	120
13/75	121
14/75	122
15/75	123
16/75	129-128
17/75	129-128
18/75	125
19/75	124
20/75	127
21/75	126
22/75	130
1976	
1/76	56
2/76	55
3/76	54
4/76	39
5/76	38
6/76	36
7/76	37
8/76	32
9/76	33
10/76	12
11/76	11
12/76	34
13/76	35
14/76	5
15/76	4

Tabulka číslování hrobů sezóny 1972-1976

sloupce A číslování dle Z. Smetánky

sloupce B číslování dle M. Blajerové

A	B
1972	
112	1/72
134	2/72
113	3/72
84	4/72
104	5/72
103	6/72
83	7/72
11	8/72
110	9/72
116	10/72
92	11/72
93	12/72
102	13/72
115	14/72
114	15/72
131	16/72
132	17/72
133	18/72
90	19/72
91	20/72
1973	
74	24/73
76	25/73
77	26/73
78	27/73
75	28/73
87	29/73
88	30/73
89	31/73
86	32/73
13-14	33/73
13-14	34/73
31	35/73
30	36/73
15	37/73
29	38/73
16	39/73
40	40/73
41	41/73

A	B
42	42/73
43	43/73
28	44/73
27	45/73
26	46/73
53	47/73
52	48/73
57	49/73
59	50/73
58	51/73
51	52/73
50	53/73
49	54/73
48	55/73
44	56/73
79	57/73
25	58/73
24	59/73
22	60/73
17A, B	61/73
23	62/73
18	63/73
19	64/73
21	65/73
20	66/73
109	67/73
105	68/73
106	69/73
107	70/73
81	71/73
80	72/73
82	73/73
108	74/73
46	75/73
45	76/73
7	77/73
47	78/73
1974	
136	1/74
137	2/74

A	B
1975	
94	1/75
95	2/75
101	3/75
96	4/75
97	5/75
117	6/75
100	7/75
98	8/75
99	9/75
118	10/75
119	11/75
120	12/75
121	13/75
122	14/75
123	15/75
129-128	16/75
129-128	17/75
125	18/75
124	19/75
127	20/75
126	21/75
130	22/75
1976	
56	1/76
55	2/76
54	3/76
39	4/76
38	5/76
36	6/76
37	7/76
32	8/76
33	9/76
12	10/76
11	11/76
34	12/76
35	13/76
5	14/76

**ANTROPOLOGICKÝ POSUDEK
O DALŠÍCH NÁLEZECH
Z PRAŽSKÉHO HRADU
(VÝZKUM Z R. 1987)**

Lokalita: **Pražský hrad, Lumbeho zahrada**

Výzkum: **Z. Smetánka, 1987**

Datování: **10. stol.**

Inv. čísla: **Ao 9111 – 9113**

Zpracování: **M. Blajerová, 1990**

Pokračujícím výzkumem Z. Smetánky na Pražském hradě v Lumbeho zahradě v roce 1987 byly zjištěny další kostrové hroby. Postmortální zachovalost je bohužel velmi špatná, zejména skelety nedospělých jedinců existují pouze v nepatrném množství tříštnatých úlomků (hroby 1, 2 a 4).

Hrob 1 (Ao 9111a) = H138

Zachován gracilní úlomek končetinové kosti (snad spíše kost ramenní) a tříšť několika zlomků dlouhých kostí.

Určení: pravděpodobně nedospělý jedinec.

Hrob 2 (Ao 9111b) = H139

Zachována tříšť tenkostěnných lebečních zlomků a 4 nepatrné úlomky končetinových kostí (kost stehenní?, kost loketní?).

Určení: malé dítě, kojeneček (nejspíš kolem půl roku).

Hrob 3 (Ao 9112) = H140

V hrobové jámě pochování dva jedinci v poloze na znak, ležící vedle sebe a „držící se“ za ruce.

Severní kostra (Ao 9112a)

Z lebky zachován pouze zlomek spodní šupiny kosti týlní – extrémně robustní a s výrazně vyznačeným svalovým reliéfem; přiřazen ještě další fragment týlní kosti – zlomek horní části týlní šupiny, který „přebýval“ mozkovně jižního jedince.

Kosti postkranálního skeletu robustní stavby, mohutného svalového reliéfu a velkých absolutních rozměrů anatomických detailů jsou mírně i silněji poškozeny, někdy zůstaly jen fragmenty. Zachovalo se šest krčních obratlů, druhý až sedmý, za zadní oblouk prvního krčního obratle můžeme snad považovat ne zcela průkazný úlomek, z hrudních obratlů je jen šest, mezi řadou neidentifikovatelných zlomků, lépe zachovaných, bederní obratle zcela chybějí. Dále zjišťujeme zlomky žeber, pravou kost klíční, zlomky obou lopatek, pravou proximální končetinu – kost ramenní, vřetenní a loketní, kůstky vlastní ruky, větší fragment pravé kosti pánevní a pravou kost stehenní s pravou česčkou. Z anomálií jmenujme processus entepicondylus na zachované kosti ramenní, z degenerativních změn se objevuje mírná spondylóza a Schmorlovy uzle na obratlových tělech. Nejvíce zájmu však poutají stopy násilí vedoucí ke smrti jedince. Druhý krční obratel je „rozseknut“. I když jasný a ostrý zásek je zřejmý pouze na levé horní kloubní ploše, následný průběh poškození – šikmo přes tělo směrem doprava – má lomné plochy spíše roztržité a dolomené, z obratlového oblouku zůstává zachována pouze jeho levá polovina, zbytek byl nejspíš rovněž odseknut či odlomen. Předpokládáme, že při tomto zásahu byl víceméně zničen i první krční obratel. Sečné poškození, i když nevelkého rozsahu, se objevuje i na ruce – tři prstové články střední řady mají seškrábnuty horní plochy bazálních částí.

Určení: muž, matusus II, mohutné, robustní, velké až velmi velké postavy (kolem 180 cm), i když vlastní ruka byla relativně štíhlejší a drobnější.

Jižní kostra (Ao 9112b)

Zachovala se silně poškozená lebka – zbývá pouze mozkovna a obě čelisti, obličejový skelet je rozlámán v řadu fragmentů. Z postkranálního skeletu máme celou páteř včetně kosti křížové, i když ve větších či menších zlomcích, kost hrudní (rukojeť a volné články dosud nesrostlého těla), zlomky žeber a obou lopatek, silně poškozené kosti klíční a kosti předloketní, dobře zachované kosti ramenní, kosti vlastních rukou, fragmenty všech částí kostí pánevních, nepoškozené kosti stehenní a holenní s levou česčkou a obě, silněji poškozené, kosti lýtkové a kosti vlastních nohou.

Charakteristika: mozkovna byla gracilní se středně utvářeným svalovým reliéfem, mírně postmortálně deformovaná, protáhle elipsoidního tvaru ve vertikální normě, značné absolutní délky (212 mm); nízkého oblouku, pravděpodobně sbíhavých stěn v normě okcipitální; oblá, téměř středně vyklenuté glabellární par-

tie, ubíhavého čela, jednoduchého temenního oblouku a klenutého až protaženého týlu v normě laterární. Z anatomických detailů jsou nápadné velké, masivní bradavkové výběžky (proc. mast.), rovněž jako velké kloubní týlní hrboły (cond. occip.). Lebeční švy jsou otevřené s řadou minuciosních a drobných vsunutých kůstek. Dolní čelist, široká a masivnější, má středně vysoké tělo, silněji vytvořenou bradu a mírně šikmá až téměř kolmá, dlouhá a široká ramena, s invertovaným až rovným postavením úhlů. Chrup, nejspíš nůžkovitého skusu, je slabě abradován, s prořezávajícími se třetími stoličkami. Na některých zubech zjištěn povlak zubního kamene.

Kosti postkranialního skeletu jsou středně robustní stavby, spíše středně mohutného, než slabého svalového reliéfu a velkých detailů anatomických částí. Týká se to i prvních dvou krčních obratlů, značně masivních a s neobvykle velkou výškou kloubní části atlasu. Epifyzy jsou většinou ještě volné, objevují se však i synostosisy.

Týlní kost nese stopy sečného poranění – v podstatě byla šikmým směrem odsekuta báze s částí týlní šupiny. Řez je hladký, ostře ohraničený, neregenerovaný.

Určení: dospívající jedinec (juvenis, 17 – 18 r.) – muž.

Hrob 4 (Ao 9113) = H141

Zachována tříšť lebečních zlomků, fragment těla dolní čelisti a volné zuby (mléčné a korunky stálých), fragmenty obratlů, žeber, snad kosti klíční a neurčitelná tříšť zlomků dlouhých končetinových kostí.

Určení: malé dítě, infans II (2 – 3 r.).

Špatná postmortální zchovalost a nedospělost většiny individuí nedovoluje srovnání s výsledky dříve zpracovaných „hradních“ sérií – za Jízdárnou (pracovní označení série A, Smetánka, Hrdlička, Blajerová 1973, 1974) a u Jízdárny (pracovní označení série B, Borkovský 1951, Blajerová 1979). Můžeme pouze konstatovat, že jediná naměřená hodnota – největší délka lebky (1 – Martin, Saller 1957) u dospívajícího muže z dvojhrobu 3 přesahuje se svými 212 mm maximální míry mužů z obou pohřebišť (A – 200 mm, B – 203 mm). Protáhle elipsoidním vertikálním obrysem mozkovny má náš mládenec blíže k sérii A s pětinným zastoupením elipsoidů (+ 50% ovoidů), u mužů z pohřebišť u Jízdárny (série B) převažují naopak tvary pentagonoidní (50,1 %) a ovoidní (40,9 %), elipsoid je zastoupen ve 4,5 %. Jednoduchým tvarem temenního profilu pak odpovídá tento jedinec nadpoloviční většině tohoto znaku v sérii A (57,2 %). U mužů z pohřebišť u Jízdárny (B) převažují jiné typy temenního oblouku – ploché a stoupající k vertexu.

Za povšimnutí ovšem stojí jedinci uloženi ve společném hrobě č. 3 – oba muži, starší 40 – 50 letý a mladší ve věku 17 až 18 let, nejenom skutečností, že zahynuli násilnou smrtí, ale i způsobem pohřbu (spojené ruce). Pro hypotézu, že jde o vztah příbuzenský – otec a syn – máme zatím málo, a ne zcela jednoznačných vodítek – tělesnou výšku obou (kolem 180 cm), nápadně velké rozměry epifyzálních částí končetinových kostí a naopak relativně štíhlé vlastní ruce, jakož obdobnou modelaci týlní krajiny protuberantia occ. ext., lineae nuchales), pokud ovšem je z pouhého zlomku týlní kosti sledovatelná.

Literatura:

Blajerová, M. 1979: Kostrové pozůstatky ze slovanského pohřebišť u Královské jízdárny na Pražském hradě – výzkum I. Borkovský 1951. Archiv nálezových zpráv Archeologického ústavu ČSAV, Praha.

Borkovský, I. 1951: Pohřebišť u Královské jízdárny na Pražském hradě. AR III, 101 – 104, 117 – 120, 275, 284.

Smetánka, Z. – Hrdlička, L. – Blajerová, M. 1973: Výzkum slovanského pohřebišť za Jízdárnou na Pražském hradě. Předběžná zpráva. AR XXV, 3, 265 – 270.

Smetánka, Z. – Hrdlička, L. – Blajerová, M. 1974: Výzkum slovanského pohřebišť za Jízdárnou na Pražském hradě v roce 1973. Předběžná zpráva. AR XXVI, 4, 386 – 405.

Martin, R. – Saller, K. 1957: Lehrbuch der Anthropologie, Stuttgart.

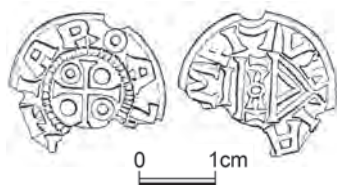
Tabulka číslování hrobů

sloupce A číslování dle M. Blajerové

sloupce B číslování dle Z. Smetánky

Sezóna 1987

A	B		B	A
1/87	138		1/87	138
2/87	139		2/87	139
3/87	140		3/87	140
4/87	141		4/87	141

POSUDEK A:**Mince z Pražského hradu (čj. 6411/75)**

Lokalita: Pražský hrad, hrob

Výzkum: Dr. L. Hrdlička – 1975

J a r o m í r /1003-1012/, mincovna Praha, denár

Líc: Kaplice v ní přibližně kresba | × | Opis: IAR..MPM VL

Rub: V kroužku z perliček kříž, jehož ramena jsou přibližně stejně dlouhá a na koncích se rozšiřují. V horním /pohledově/ levém úhlu kříže je tečka, v pravém kroužek. V dolním /pohledově/ levém úhlu je kroužek a v pravém tečka. Opis: IAROAZ.MT

Část mince, kde byla 1–2 písmena legendy, chybí.

Průměr dochované části mince 21,2 mm, váha 0,75532 g.

Mince tohoto typu se vyskytly ve velkém počtu v pokladu chráštanském. I když část mince chybí, lze líc považovat za analogii Smolíková typu 40 h, rub za analogii typu 40 /J. Smolík, Nález denárů v Chrášťanech u Českého Brodu, Rozpravy České Akademie tř. I., roč. VI, č. 3, Praha 1897, str. 26-27/.

V Praze 20. srpna 1975

Dr. Z. Nemeškalová

POSUDEK B:**Určení mince (čj. 2009/92)**

Lokalita: Pražský hrad

Výzkum: PhDr. Z. Smetánka, CSc.

Místo nálezů: hrob 18/75

Čechy, Jaromír (1003, 1004-1012, 1033-1034), mincovna Praha, denár. Část mince je ulomena. Hmotnost 0,75532 g.

Typ: E. Fiala, České denáry, č. 430; F. Cach, Nejstarší české mince I, Praha 1970, str. 38, č. 244.

V Praze 16. 6. 1992

Dr. Z. Nemeškalová

Mineralogicko-chemický výzkum vzorku č. 412/75-8, 120-8

Mikroskopický výzkum:

Index lomu – vzorek má nižší hodnotu indexu lomu než 1,546 /sklo vykazuje index lomu = 1,49; safír má index lomu v rozmezí 1,768-1,760/

Izotropie – vzorek je izotropní /safír je anizotropní/

Chemický výzkum

Výsledek SPA:

Prvky nad 1%	Prvky od 0,1% do 1%	Prvky od 0,01 do 0,1%	Stopové prvky pod 0,01%
Si Al Na	Cu Ca B Fe K Mg Pb	Sn Ti Mn Co	V Ni As Ag Zn Cr

Závěr:

Vzorek představuje sklo. Chemickým složením se blíží hlinitosodnému typu skel. Barvicí příměsi: Cu, Mg /Pb, Co/. Jako kalivo byl použit Sn.

17. XI. 80

nečitelný podpis

Poznámka 1: Analýza byla provedena v ÚÚG – ložiskové oddělení, Na Petřínách 1945, Praha 6

Poznámka 2: Předmět byl identifikován jako modrý skleněný válcovitý korál z hrobu 120, nález č. 8.

SEZNAM OBRAZOVÝCH PŘÍLOH:

- Obr. 1:** Pohřebiště na Pražském hradě a v jeho okolí. V severním předpolí pohřebiště v Jízdárně a jižně od ní (2) a pohřebiště v Lumbeho zahradě (2A). Podle Tomková – Frolík 2005.
- Obr. 2:** Praha-Hrad, severní předpolí, letecký pohled. Kroužkem vyznačena poloha pohřebiště Lumbeho zahrada (Z-JÍZ). Podklad podle <http://www.mapy.cz>.
- Obr. 3:** Praha-Hrad, severní předpolí. 2A – 2D: pohřebiště pod Jízdárnou a v jejím jižním a východním sousedství (V-JÍZ); 2E – pohřebiště Lumbeho zahrada (Z-JÍZ). Černými body vyznačeny vrty provedené v roce 1972, černé linie u levého okraje vyznačují linie ručních vrtů v roce 1984. Podle Tomková 2006.
- Obr. 4:** J. J. Dietzler, Pohled z věže chrámu sv. Víta na severní předpolí, r. 1742 (výřez). Bažantnice vpravo od Jízdárny. Podle Bečková 2000.
- Obr. 5:** Praha-Hrad, severní předpolí na indikační skice stabilního katastru, r. 1840-1842. Poloha pohřebiště označena puntíkem. Podle Lašťovka – Lašťovková 2005.
- Obr. 6:** Praha-Hrad, pohřebiště Lumbeho zahrada. Rozmístění zkoumaných ploch po jednotlivých letech.
- Obr. 7:** Praha-Hrad, severní předpolí. Vrty v roce 1972, uprostřed T. Durdík.
- Obr. 8:** Praha-Hrad, pohřebiště Lumbeho zahrada. Terénní náčrt rozmístění hrobů v sondě VII z roku 1972. Kreslil Z. Smetánka.
- Obr. 9:** Praha-Hrad, pohřebiště Lumbeho zahrada 1973, skryvka. Pohled od západu.
- Obr. 10:** Praha-Hrad, pohřebiště Lumbeho zahrada 1973, celkový záběr na zkoumanou plochu. Vzadu uprostřed L. Hrdlička a J. Sláma (?).
- Obr. 11:** Praha-Hrad, pohřebiště Lumbeho zahrada presidenta Ludvíka Svobody 11. července 1973. V hrobě v bílé košili Z. Smetánka, na kraji klečí L. Hrdlička, za ním Ludvík Svoboda, zcela vpravo J. Sláma.
- Obr. 12:** Praha-Hrad, pohřebiště Lumbeho zahrada 1974. Fotogrammetrický snímek severovýchodní části zkoumané plochy.
- Obr. 13:** Praha-Hrad, pohřebiště Lumbeho zahrada 1975. Fotogrammetrický snímek hrobů 128 a 129 (16/75 a 17/75).
- Obr. 14:** Praha-Hrad, Bažantnice 1976. Celkový pohled na nároží novověké podsklepené stavby. Pohled od severu. Foto Z. Smetánka.
- Obr. 15:** Praha-Hrad, Bažantnice 1976. Detail schodiště do sklepa novověké stavby. Pohled od východu. Foto Z. Smetánka.
- Obr. 16:** Praha-Hrad, hrana Horního Jeleního příkopu 1978, celkový pohled na sondáž od severu. Foto Z. Smetánka.
- Obr. 17:** Praha-Hrad, hrana Horního Jeleního příkopu 1978, detail železné spojky dřevěného vodovodního potrubí. Foto Z. Smetánka.
- Obr. 18:** Praha-Hrad, pohřebiště Lumbeho zahrada 1987. Pohled na zkoumanou plochu od západu. Foto J. Frolík.
- Obr. 19:** Praha-Hrad, pohřebiště Lumbeho zahrada 1988. Stavební jáma energocentra. Pohled od východu. Foto J. Frolík.
- Obr. 20:** Praha-Hrad, pohřebiště Lumbeho zahrada 1975. Hrob 99 (9/75) s detailem šperků “in situ“. Foto L. Hrdlička (?).
- Obr. 21:** Praha-Hrad, pohřebiště Lumbeho zahrada. Terénní kresba hrobu 104 (5/72). Kreslil L. Hrdlička.
- Obr. 22:** Praha-Hrad, pohřebiště Lumbeho zahrada. Terénní karta hrobu 104 (5/72). Zapsal Z. Smetánka.
- Obr. 23:** Praha-Hrad, pohřebiště Lumbeho zahrada. Terénní karta hrobu 120 (12/75). Zapsal L. Hrdlička.
- Obr. 24:** Praha-Hrad, pohřebiště Lumbeho zahrada. Terénní kresba hrobu 120 (12/75). Kreslil L. Hrdlička (?).
- Obr. 25:** Jeden z gombíků hrobu 115 vyzdvižený v bloku zeminy.
- Obr. 26:** Hrob 84, gombík č. 1, stav před konzervací.
- Obr. 27:** Hrob 84, konzervace gombíku č. 1 (?).
- Obr. 28:** Konzervace antropologického materiálu v laboratoři Archeologického ústavu 1973.
- Obr. 29:** Ukázka uložení nálezů (gombíky z hrobu 104). Foto 2012 J. Frolík.
- Obr. 30:** Pohled na plochu zkoumanou v roce 1973 od severozápadu.
- Obr. 31:** Východní cíp plochy zkoumané v roce 1973. Patrné hroby 1 až 3, 6 a 10.
- Obr. 32:** Brigádníci na odkryté ploše (1973).
- Obr. 33:** M. Křemen při dokumentaci. Foto ČTK 1973.

- Obr. 34:** Prezident L. Svoboda (třetí zprava) nad hrobem 58. První zleva Z. Smetánka, druhý zleva L. Hrdlička (1973).
- Obr. 35:** Návštěva I. Svobodové (zcela vpravo), první zleva L. Hrdlička, třetí zleva J. Filip (1973).
- Obr. 36:** Prezident L. Svoboda (druhý zleva) sleduje odkrývání hrobu 31. Zcela vlevo B. Tykva, uprostřed L. Hrdlička (1973).
- Obr. 37:** Z. Smetánka a brigádnice (1973).
- Obr. 38:** L. Hrdlička při preparaci hrobu 16 (1973).
- Obr. 39:** L. Hrdlička ukazuje šperky z hrobu 16. Foto ČTK 1973.
- Obr. 40:** Šperky z hrobu 16. Foto ČTK 1973.
- Obr. 41:** M. Křemen při preparaci hrobu 99 (1973).
- Obr. 42:** Z. Smetánka v rozhovoru s novinářkou (1973).
- Obr. 43:** Momentka ze skrývky (1973).
- Obr. 44:** Náhradní práce v případě špatného počasí (1973).
- Obr. 45:** Momentka ze skrývky (1973).
- Obr. 46:** Geodeti při práci (1974).
- Obr. 47:** Fotogrammetrie hrobů 121 a 123. Uprostřed L. Hrdlička (1975).
- Obr. 48:** Skrývka plochy (1975).
- Obr. 49:** Skrývka a v popředí preparování hrobů 37 a 38 (1975).
- Obr. 50:** Geodet J. Morávek (1975).
- Obr. 51:** L. Hrdlička při fotogrammetrické dokumentaci hrobu 123 (1975).
- Obr. 52:** Zpráva ČTK z roku 1972.
- Obr. 53:** Skupina brigádníků akce „Studenti Pražskému hradu“ (1973).
- Obr. 54:** Brigádníci akce „Studenti Pražskému hradu“. Zcela vlevo Z. Smetánka (1975).
- Obr. 55:** Pracovní záběr na skrývku (1975).
- Obr. 56:** Výklad pro skupinu studentů a dalších návštěvníků, pátý zleva Z. Smetánka. V popředí hroby 121 a 123 (1975).
- Obr. 57:** Celkový pohled na plochu podrobenou sondáži (1978).
- Obr. 58:** Fotodokumentace hrobu 140 (1987).
- Obr. 59:** Fotodokumentace hrobu 140. Zcela vpravo K. Tomková (1987).
- Obr. 60:** Praha-Hrad, pohřebiště za Jízdárnou (Lumbeho zahrada) s polohou jednotlivých hrobů.

BAREVNÁ PŘÍLOHA

vybrané předměty

ŠPERKY

- I. **HROB 16:** předměty 3, 6, 14, 18, 19a
- II. **HROB 5:** předměty 3, 4, 5
- III. **HROB 25:** předmět 2
- IV. **HROB 53:** předměty 1–4, 6, 8, 9, 10, 14, 15, 18
- V. **HROB 31:** předměty 1, 2
- VI. **HROB 43:** předmět 5
- VII. **HROB 74B:** předměty 1, 2
- VIII. **HROB 78:** předměty 1–3
- IX. **HROB 82:** předměty 5, 13–15
- X. **HROB 84:** předměty 1–3, 5, 6, 8a, 8b
- XI. **HROB 89:** předměty 3–6
- XII. **HROB 99:** předmět 5
- XIII. **HROB 100:** předměty 18, 20, 27, 29
- XIV. **HROB 104:** předměty 1–4, 14
- XV. **HROB 108:** předměty 1, 2, 9
- XVI. **HROB 116A:** předměty 1–3
- XVII. **HROB 117:** předmět 14
- XVIII. **HROB 125:** předmět 1
- XIX. **HROB 115:** předměty 1–5, 8, 11–16

I.
hrob 16

14

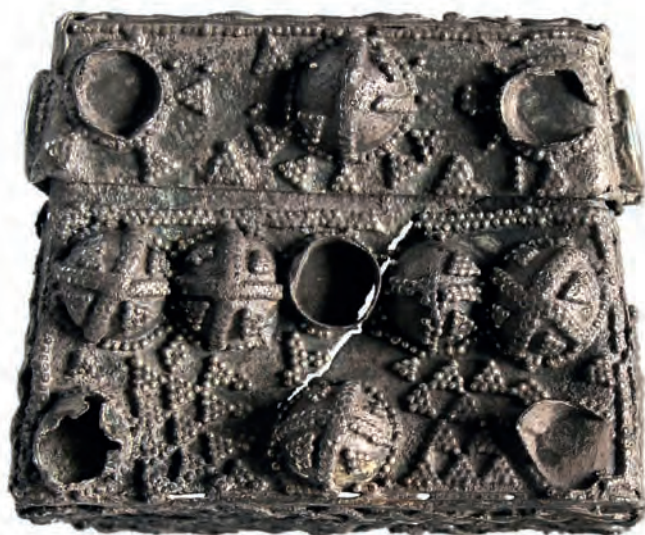
3

6

18

19a

II.
hrob 5

3

4

5

III.
hrob 25

2

0 1cm

V.
hrob 31

VI.
hrob 43

VII.
hrob 74

VIII.
hrob 78

1

0 1cm

2

3

5

6

8a

8b

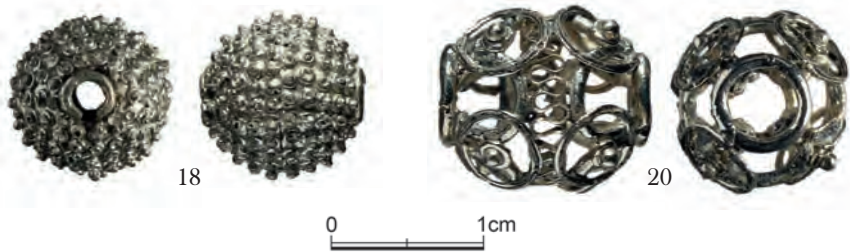
0 1cm

XI.
hrob 89

XII.
hrob 99

XIII.
hrob 100

XIV.
hrob 104

XV.
hrob 108

XVI.
hrob 116A

XVII.
hrob 117

XVIII.
hrob 125

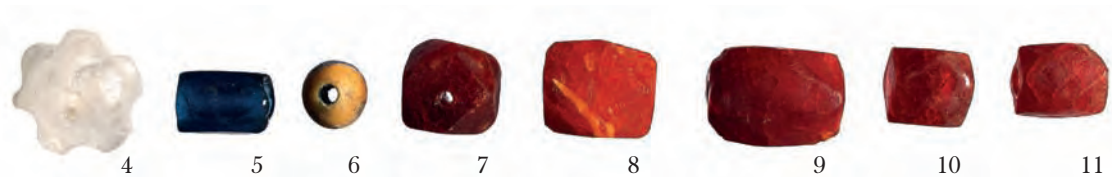

NÁHRDELNÍKY

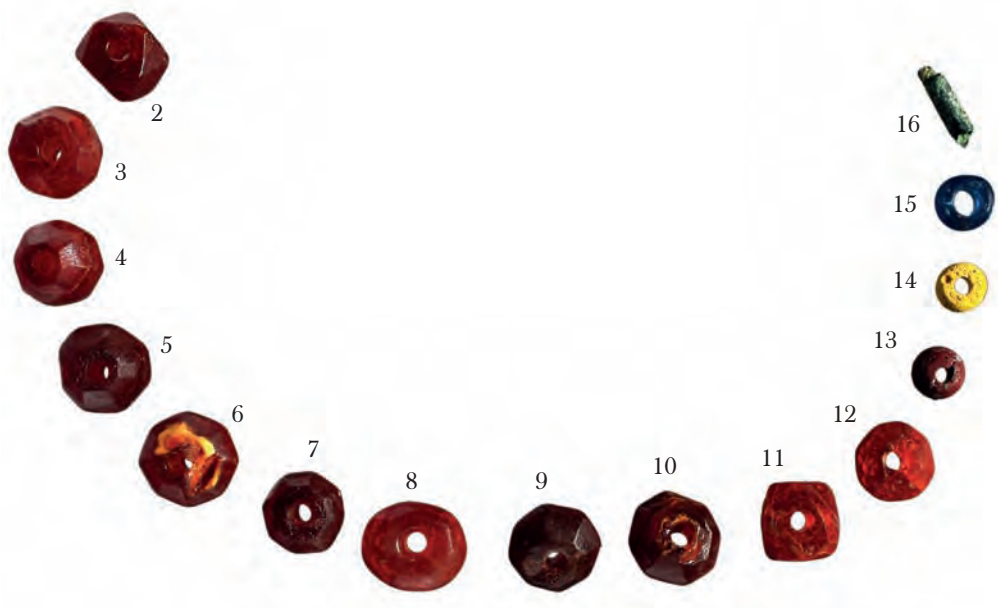
- XX . HROB 7, náhrdelník – předměty 4 až 11
- XXI. HROB 29, náhrdelník – předměty 10, 2 až 7
- XXII. HROB 37, náhrdelník – předměty 2 až 16
- XXIII. HROB 43, náhrdelník – předměty 6 až 11
- XXIV. HROB 46, náhrdelník – předměty 3 až 10
- XXV. HROB 60, náhrdelník – předměty 4 až 6
- XXVI. HROB 56, náhrdelník – předměty 7 až 11, 6, 5, 4, 3, 2 a 1
- XXVII. HROB 61, náhrdelník – předměty 1 až 6
- XXVIII. HROB 79, náhrdelník – předměty 3 až 7
- XXIX. HROB 82, náhrdelník – předměty 16 až 19, 21
- XXX. HROB 84, náhrdelník – předměty 10
- XXXI. HROB 85, náhrdelník – předměty 7, 12, 13, 10, 14, 15, 8, 16, 9 a 11
- XXXII. HROB 100, náhrdelník – předměty 10 až 34
- XXXIII. HROB 120, náhrdelník – předměty 1 až 11
- XXXIV. HROB 117, náhrdelník – předměty 21, 12, 13, 17 až 19, 4 až 10
- XXXV. HROB 132, náhrdelník – předměty 3 až 5

XX.
hrob 7

XXI.
hrob 29

XXII.
hrob 37

XXIII.
hrob 43

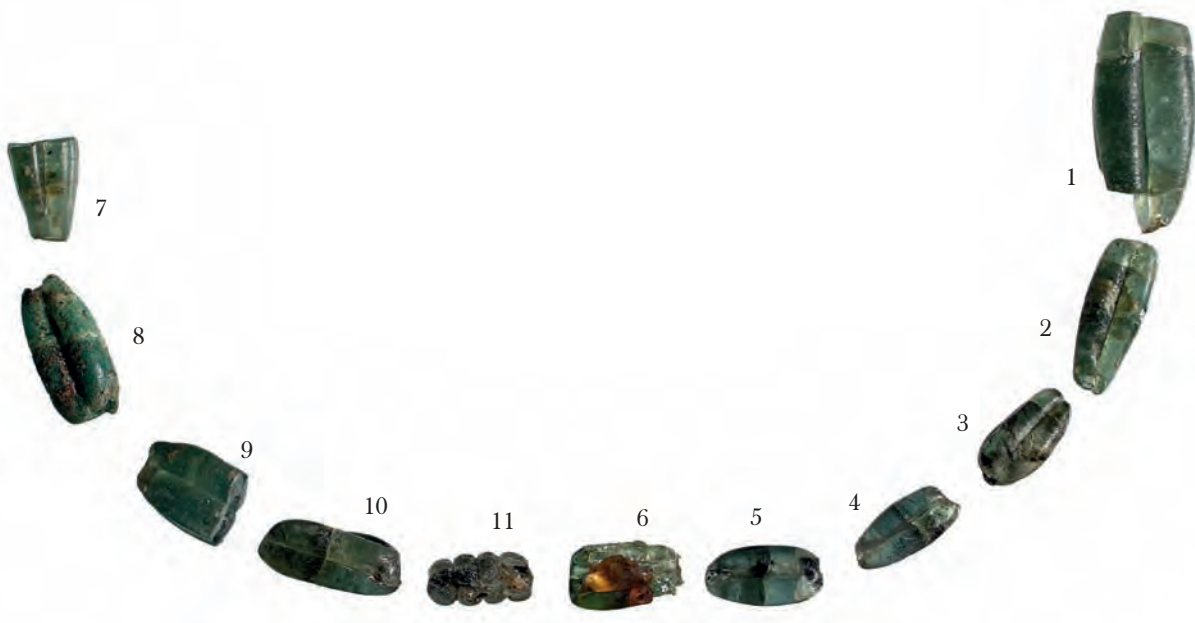
XXIV.
hrob 46

XXV.
hrob 60

0 1cm

XXVI.
hrob 56

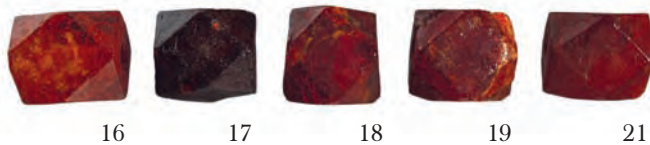
XXVII.
hrob 61

XXVIII.
hrob 79

XXIX.
hrob 82

XXX.
hrob 84

0 1cm

NOŽE

- XXXVI. HROB 47, předmět 47
- XXXVII. HROB 63, předmět 3
- XXXIII. HROB 111, předmět 1

XXXVI.
hrob 47

XXXVII.
hrob 65

XXXVIII.
hrob 111

0 1cm